

Raport o stanie miasta

Realizacja „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”

**Urząd Miasta Łodzi
Departament Architektury i Rozwoju
Biuro Strategii Miasta**

Stan na 31.12.2015 r.

SPIS TREŚCI

WIZJA.....	3
FILAR: GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA	19
1. NOWE CENTRUM ŁODZI	19
2. FUNKCJONALNA METROPOLIA ŁÓDZKA W PEŁNI WYKORZYSTUJĄCA POŁOŻENIE W CENTRUM EUROPY I KRAJU	26
3. ŁÓDŹ PRZEDSIĘBIORCZA, KREATYWNA I INNOWACYJNA	30
FILAR: SPOŁECZEŃSTWO I KULTURA.....	57
1. MIASTO – DOBRO WSPÓLNE	57
2. KULTURA U PODSTAW	95
3. ŁÓDŹ UCZĄCA SIĘ	110
FILAR: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	137
1. REWITALIZACJA ŚRÓDMIEŚCIA.....	137
2. ZIELONA, UPORZĄDKOWANA ŁÓDŹ.....	151
3. MIASTO ZRÓWNOWAŻONEJ KOMUNIKACJI	166
4. MIASTO BEZPIECZNE.....	178
FUNDAMENT	186
ŁÓDŹ SPRAWNIE ZARZĄDZANA, OSZCZĘDNA I GOSPODARNA	186
ŁÓDŹ W ŚWIETLE WSKAŹNIKÓW	238
Spis tabel	243
Spis rysunków	247

WIZJA

Przyjazne, twórcze i dynamiczne miasto zrównoważonego rozwoju o konkurencyjnych warunkach życia, pracy i inwestowania, wykorzystujące historyczny, infrastrukturalny i kreatywny potencjał.

POTENCJAŁ MIASTA

Łódź – metropolia i stolica województwa¹

W połowie 2015 r. Łódź liczyła 703,3 tys. mieszkańców. Oznacza to, iż w stosunku do czerwca 2014 r. nastąpiło zmniejszenie liczby mieszkańców o 5,3 tys. osób (0,8%). W pierwszym półroczu 2015 r. w Łodzi urodziło się prawie 2,9 tys. dzieci (4%) mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Ludność Łodzi stanowi 28,1% populacji województwa łódzkiego. Obserwowany od wielu lat ubytek liczby ludności to rezultat ujemnego przyrostu naturalnego oraz w dużo mniejszym (czterokrotnie) stopniu migracji, mieszkańców na pobyt stały głównie w Łódzkim Obszarze Metropolitalnym.

Łódź koncentruje na swoim terytorium największą część potencjału demograficznego (65% ludności Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego ŁOM), jak i gospodarczego (70% podmiotów gospodarczych ŁOM). Miasto pełni szereg funkcji, których zasięg ma charakter ponadregionalny. Metropolia Łódź to trzeci pod względem liczby mieszkańców i jednocześnie jeden z najważniejszych ośrodków gospodarczych w Polsce.

Blisko połowę powierzchni miasta zajmują tereny zurbanizowane i komunikacyjne. Lesistość, jak na ośrodek wielkomiejski, jest wysoka i wynosi ponad 10%, o czym w największym stopniu decyduje położony na północy miasta kompleks Lasu Łagiewnickiego (ok. 1 200 ha).

Łódź to miasto wielofunkcyjne, w którym dominuje sektor usługowy, zatrudniający ponad 70% pracujących. Ponad 60% zatrudnionych w usługach to pracujący w edukacji, służbie zdrowia oraz handlu hurtowym i detalicznym. Do najważniejszych usług, związanych z obsługą mieszkańców całego obszaru metropolitalnego, należą: edukacja (szkolnictwo średnie i wyższe), opieka zdrowotna, funkcjonowanie placówek kulturalnych (teatry, muzea) i rozrywkowych oraz instytucje administracji publicznej (przede wszystkim urzędy administracji zespolonej i niezespolonej szczebla wojewódzkiego).

Wśród usług egzogenicznych należy podkreślić nadrzędną rolę tzw. działalności profesjonalnej, w tym przede wszystkim: projektowej, badawczej, prawniczej, bankowej oraz z zakresu szeroko pojmowanych usług outsourcingowych (tzw. sektor BPO) – w Łodzi swoją lokalizację ma 85% tego typu firm działających w Łódzkim Obszarze Metropolitalnym.

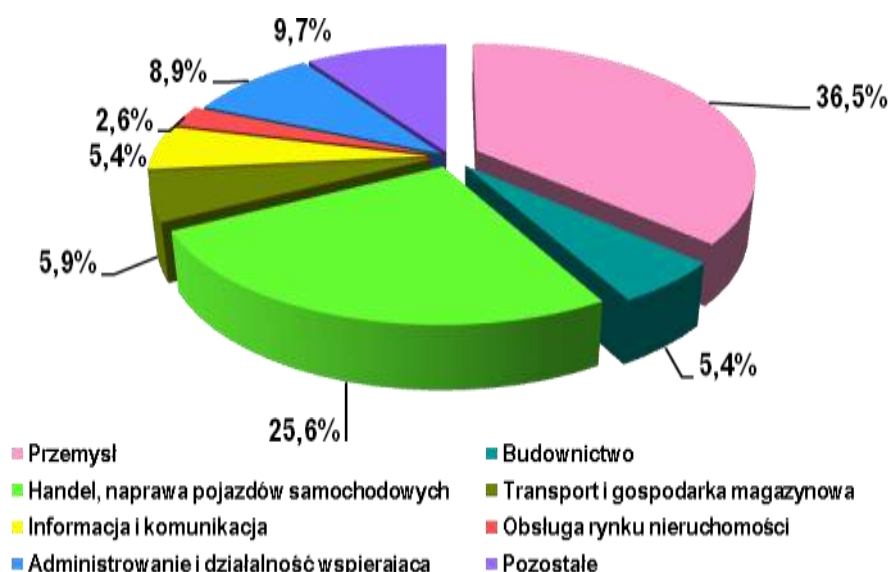
Na specyfikę gospodarczą miasta wpływa w dużym stopniu działalność przemysłowa. Pod względem ilościowym w Łodzi dominuje przemysł odzieżowy, w którym zatrudnienie znajduje blisko 25% (razem z produkcją tekstylną) pracujących w sektorze przemysłu. Drugą branżą produkcyjną jest budownictwo, w którym pracuje 20% osób. Istotną rolę odgrywają również: przemysł spożywczy, tworzyw sztucznych, metalowy oraz elektromaszynowy.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw we wrześniu 2015 r., wyniosło 116,6 tys. osób. W porównaniu z poziomem notowanym we wrześniu 2014 r. liczba zatrudnionych wzrosła o 2,7%. Przeciętne zatrudnienie było wyższe niż w tym samym okresie roku poprzedniego o 3,4%. Wzrost zatrudnienia odnotowano w branżach: informacja i komunikacja

¹ W materiale wykorzystano zapisy Diagnozy Strategicznej Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Łodzi (2014 r.) oraz dane z Sytuacji społeczno – gospodarczej Łodzi, IV kwartał 2014 r., Urząd Statystyczny w Łodzi.

(o 26,6%), transport i gospodarka magazynowa (o 7,2%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 5,4%), budownictwo (o 4,2%), administrowanie i działalność wspierająca (o 4,0%) oraz przemysł (o 0,2%). Natomiast w sekcjach: obsługa rynku nieruchomości (o 8,5%) oraz zakwaterowanie i gastronomia (o 1,6%)².

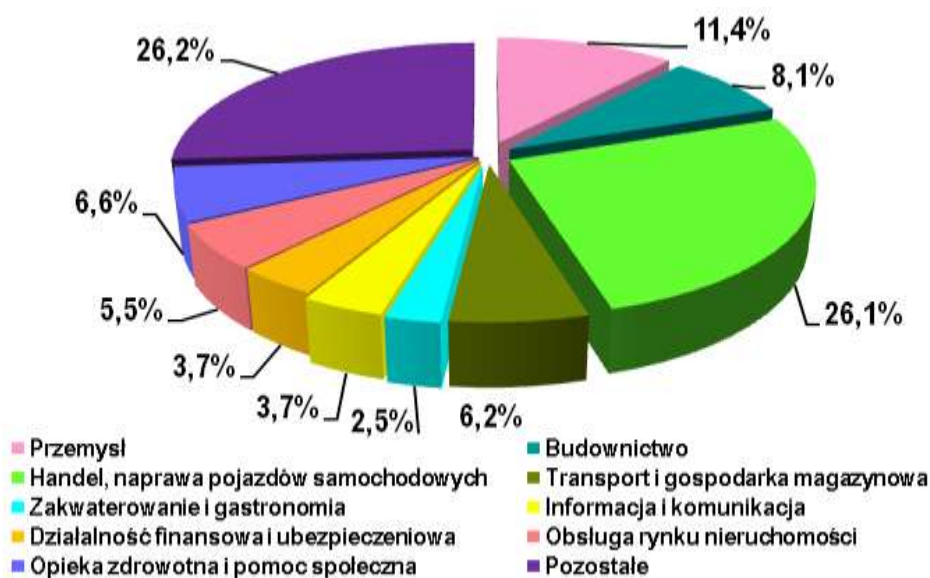
Rys. 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw, stan na wrzesień 2015 r.

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie Sytuacji społeczno – gospodarczej Łodzi, III kwartał 2015 r., Urząd Statystyczny w Łodzi.

Na koniec września 2015 r. w Łodzi funkcjonowało 92,1 tys. podmiotów gospodarczych, czyli o 565 więcej w stosunku do stanu z końca 2014 roku. Dało to Łodzi piątą pozycję po Warszawie, Krakowie, Wrocławiu i Poznaniu.

Rys. 2. Struktura podmiotów gospodarczych, stan na I-IX 2015 r.

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie Sytuacji społeczno – gospodarczej Łodzi, III kwartał 2015 r., Urząd Statystyczny w Łodzi.

Główne funkcje metropolitalne Łodzi:

- akademicka – w Łodzi studiuje 81 tys. osób w 23 szkołach wyższych, w tym 6 państwowych. Jako największy atut wskazuje się dużą koncentrację szkół o profilu artystycznym oraz kierunków kształcenia związanych ze specjalizacjami regionalnymi (ekonomia, rachunkowość i finanse, logistyka, architektura, budownictwo, informatyka, włókiennictwo,

² Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi, III kwartał 2015 r., Urząd Statystyczny w Łodzi.

przemysł odzieżowy).

- transportowo-logistyczna – funkcja ta kształtowana jest przede wszystkim poprzez dogodne położenie w sieci dróg kołowych (bliskość skrzyżowania autostrad A1 i A2 oraz drogi ekspresowej S8) oraz bardzo dynamiczny rozwój funkcji logistycznej, której centrum wyznacza Łódź z gminą Stryków. Dodatkowym, ważnym atutem jest lokalizacja międzynarodowego, o charakterze intermodalnym, Portu Lotniczego im. Władysława Reymonta oraz jednego z największych w Polsce kolejowych terminali przeładunkowych (Łódź - Olechów).
- kulturalna - w Łodzi znajduje się 67 instytucji kultury, wśród których jest 19 muzeów, 11 teatrów, filharmonia oraz 36 galerii i salonów sztuki. W mieście odbywa się ok. 100 imprez cyklicznych, w tym blisko 30 o randze międzynarodowej. Do najbardziej unikatowych oraz rozpoznawalnych placówek kulturalnych należą: Centralne Muzeum Włókiennictwa (jedyna w Polsce placówka tej rangi), Muzeum Sztuki (posiada bardzo bogatą kolekcję sztuki nowoczesnej) oraz Muzeum Kinematografii, ściśle związane z bogatą tradycją łódzkiego przemysłu filmowego. Wśród ważniejszych wydarzeń należy wymienić: Fashion Week Fashion Philosophy, Fotofestiwal, przegląd sztuki designerskiej Łódź Design, Międzynarodowy Festiwal Komiksu i Gier, Łódzkie Spotkania Baletowe oraz Festiwal Szkół Teatralnych.
- gospodarczo-finansowa – Łódź jest ważnym w Polsce centrum usług outsourcingowych dla biznesu usług wspólnych oraz instytucji bankowych (centrala mBank).

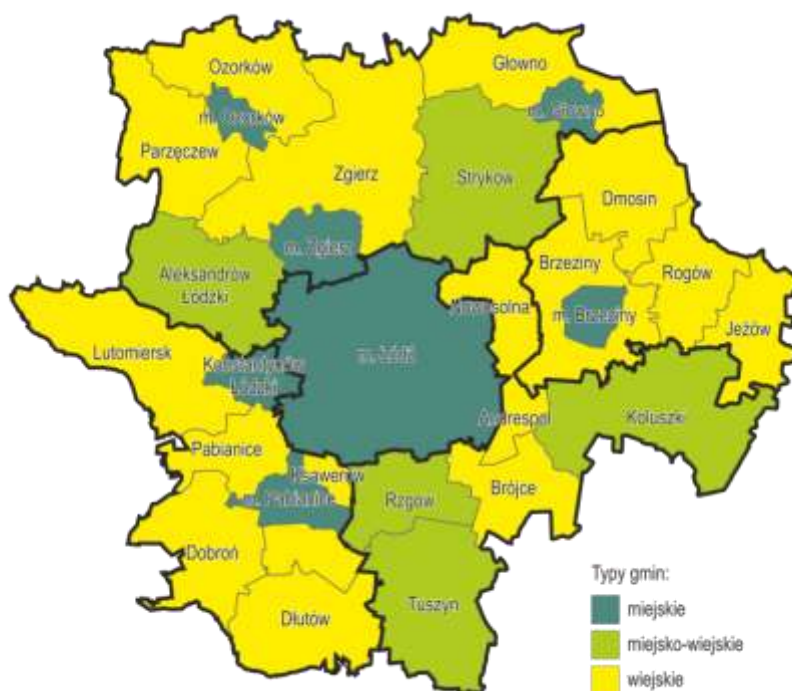
Łódzki Obszar Metropolitalny³

Zgodnie z delimitacją, zawartą w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020, Łódzki Obszar Metropolitalny obejmuje obszar pięciu powiatów: Miasto Łódź, łódzki wschodni, brzeziński, zgierski i pabianicki. Podstawowymi założeniami delimitacji ŁOM były:

- dobre powiązania komunikacyjne z miastem centralnym, umożliwiające 30-minutową dostępność do Łodzi,
- istnienie miast o silnym potencjale społeczno-ekonomicznym, pozwalającym na rozwój funkcji wyspecjalizowanych lub uzupełniających funkcje metropolitalne Łodzi,
- obecność terenów inwestycyjnych, a także terenów wypoczynkowo-rekreacyjnych.

³ na podstawie Diagnozy Strategicznej Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Łodzi (2014 r.) oraz Strategii ŁOM (luty 2016)

Rys. 3. Podział administracyjny Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego.

Źródło: Na podstawie Strategii ŁOM, luty 2016

Łódzki Obszar Metropolitalny (ŁOM), o powierzchni 2,5 tys. km², zamieszkały jest przez 1,1 mln osób. W skład ŁOM wchodzi 28 gmin i miast. Największe z 12 miast, poza Łodzią, to Pabianice (68 tys. mieszkańców) i Zgierz (57 tys.), a w następnej kolejności Aleksandrów Łódzki i Ozorków (oba nieznacznie powyżej 20 tys. mieszkańców).

Tab. 1. Charakterystyka Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego

Obszar	Liczba mieszkańców	Powierzchnia (w km ²)	Gęstość zaludnienia (na km ²)	Struktura wg ekonomicznych grup wieku			Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Przyrost naturalny (w ‰)	Saldo migracji (na 1000 mieszkańców)
				przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny			
Łódzki Obszar Metropolitalny	1 103 570	2 499	441,6	12,6	65,4	22,0	175,0	-4,7	0,05
Metropolia Łódź	718 960	293	2 453,8	11,7	64,9	23,4	200,4	-5,9	-2,3
Otoczenie Łodzi	384 610	2 206	174,3	14,3	66,3	19,4	136,3	-2,4	4,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy Strategicznej Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Łodzi (2014 r.).

Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny

Łódź od 2012 roku bardzo intensywnie i efektywnie współpracuje z gminami i starostwami z otaczających powiatów, tworzącymi wspólnie Łódzki Obszar Metropolitalny. Miasto, jako partner, w ramach projektu unijnego przygotowało Strategię Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego. Dokument pełni funkcję ogólnej Strategii Rozwoju ŁOM oraz operacyjnej Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, będącej podstawą pozyskiwania środków unijnych w nowej perspektywie finansowej dla całej łódzkiej metropolii. Jej konsekwencją będzie realizacja projektów obejmujących funkcjonalny obszar miejski, otwierających i aktywizujących lokalny rynek pracy, w tym przede wszystkim Zintegrowane Inwestycje Terytorialne. Strategia ta ma przełożyć się nie tylko na indywidualne projekty ponadlokalne, ale także na zwiększenie konkurencyjności łódzkiej metropolii. Obecnie Strategia podlega procedurze uzgodnień z Instytucją Zarządzającą RPO Województwa

Łódzkiego 2014-2020 (Urząd Marszałkowski) oraz Ministerstwem Rozwoju.

Funkcje Związku ZIT, odpowiedzialnego za wdrażanie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych na terenie Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego pełni Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny, które zrzesza 31 jednostek samorządu terytorialnego z terenu ŁOM. Członkami są: Miasto Łódź – lider i inicjator utworzenia stowarzyszenia, Powiaty: Brzeziński, Łódzki Wschodni, Pabianicki, Zgierski, Gminy: Aleksandrów Łódzki, Andrespol, Brójce, Brzeziny, Miasto Brzeziny, Gminy Dmosin, Dobroń, Miasto Głowno, Gminy Koluszki, Konstantynów Łódzki, Ksawerów, Nowosolna, Ozorków, Miasto Ozorków, Gmina Pabianice, Miasto Pabianice, Gmin - Parzęczew, Rzgów, Gmina Miasto Stryków, Gminy Tuszyń, Zgierz, Miasto Zgierz, Gmina Jeżów, Lutomiersk Rogów i Dłutów.

Stowarzyszenie zawiązano na czas nieokreślony. Działa ono na podstawie przepisów ustawy z 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach oraz na podstawie Statutu. Działalność rozpoczęło 29 maja 2014 roku. Celami Stowarzyszenia są:

- wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz obrona wspólnych interesów członków Stowarzyszenia,
- sprzyjanie rozwojowi współpracy i integracji jednostek samorządu terytorialnego ŁOM,
- promowanie partnerskiego modelu współpracy,
- wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego ŁOM,
- kształtowanie wspólnej polityki stowarzyszonych jednostek samorządu terytorialnego,
- zwiększenie wpływu ŁOM na kształt i sposób realizacji działań na jego obszarze wspieranych w ramach polityki spójności.

Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny pozwoli łódzkim samorządom bardziej efektywnie sięgać po środki unijne w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Głównym celem Stowarzyszenia będzie wspomaganie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz zwiększenie zaangażowania miast i ich obszarów funkcjonalnych w zarządzaniu środkami strukturalnymi Unii Europejskiej. Stowarzyszenie w ramach systemu zarządzania funduszami unijnymi ma status Instytucji Pośredniczącej.

Zasady współpracy pomiędzy Stowarzyszeniem a Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 uregulowane są w *Porozumieniu w sprawie powierzenia zadań Instytucji Pośredniczącej w ramach instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020* zawartym przez Zarząd Województwa Łódzkiego i Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny 22 października 2015 r.

[Miasto o konkurencyjnych warunkach pracy i inwestowania](#)

Łódź to jedno z najlepiej skomunikowanych miast Polski. Decyduje o tym dostępność do sieci dróg kołowych, oraz na chwilę obecną w nieco mniejszym stopniu, do ukończenia realizacji inwestycji kolejowych (dworzec Łódź Fabryczna i połączenie z Warszawą) do systemu kolejowego. Ponadto istotną rolę w kształtowaniu zewnętrznych powiązań transportowych może odgrywać Port Lotniczy im. Władysława Reymonta.

Łódź położona jest na skrzyżowaniu autostrad A1 i A2, drogi ekspresowej S8 oraz przyszłej zachodniej obwodnicy miasta S14. Modernizacja i budowa dróg pozwala na przejazd z Łodzi do Warszawy w czasie 1,5 godziny, a także w krótkim czasie do Berlina.

Rys. 4. Łódź jako węzeł komunikacyjny

Źródło: Zarząd Nowego Centrum Łodzi.

Położenie Łodzi w centrum Polski jest atutem miasta z punktu widzenia włączenia go do Transeuropejskiej Sieci Transportowej, łączącej państwa członkowskie Unii Europejskiej. Spośród dziesięciu głównych korytarzy sieci TEN-T (Trans – European Network – Transport) przez Polskę przebiegają 2 korytarze sieci bazowej:

- Korytarz Bałtyk-Adriatyk prowadzący z polskich portów Gdańsk i Gdynia oraz ze Szczecina i Świnoujścia przez Toruń, Łódź, Katowice i dalej przez Republikę Czeską lub Słowację i przez wschodnią Austrię do słoweńskiego portu Koper oraz do włoskich portów w Trieście, Wenecji i Rawennie. Obejmuje on trasy kolejowe, drogowe, porty lotnicze oraz terminale kolejowo-drogowe.
- Korytarz Morze Północne-Bałtyk rozciągający się od portów Morza Północnego w Antwerpii, Rotterdamie, Amsterdamie, Bremie i Hamburgu przez Polskę (Poznań, Łódź, Warszawę) do granicy białoruskiej i do portów państw bałtyckich w Kłajpedzie, Windawie (Ventspils), Rydze i Tallinnie, jak również do Helsinek. Obejmuje on trasy kolejowe, drogowe, porty lotnicze, terminale kolejowo-drogowe, śródlądową drogę wodną „Mittelland Kanal” oraz połączenia „autostrady morskiej” do Finlandii. Kluczowym projektem jest w tym kontekście „Rail Baltic(a)”, prowadząca do Kowna, Rygi i Tallinna.

Rys. 5. Korytarze TEN-T w Polsce

Źródło: http://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure/ten-t-guidelines/doc/ten-t-country-fiches/pl_pl.pdf

Budowa podziemnego multimodalnego dworca centralnego i tunelu średnicowego pod śródmieściem oraz uwolnienie terenów po Dworcu Łódź – Fabryczna i liniach kolejowych otwiera przed miastem wiele nowych możliwości. Łódź zamierza z nich skorzystać, realizując program Nowe Centrum Łodzi oraz planując w przyszłości wykorzystanie tunelu dla nowoczesnych połączeń kolejowych.

Trzy lata temu zostało otwarte bezpośrednie połączenie kolejowe-cargo między Łodzią a chińskim miastem Chengdu. Pociągi towarowe, pokonują liczącą 9,8 tys. km trasę w czasie 12-14 dni. Operatorem pociągu w Polsce jest łódzka firma logistyczna Hatrans. Również UMŁ, na mocy uchwały z 29 kwietnia 2015 r., intensyfikuje współpracę z Miastem Chengdu w Chińskiej Republice Ludowej.

Dzięki centralnemu położeniu, bogatemu zapleczu akademickiemu, atrakcyjnym kosztom prowadzenia biznesu, konkurencyjnym kosztom najmu powierzchni biurowych i magazynowych, dobremu klimatowi biznesowemu, dobrze wykształconej kadrze, Łódź staje się jednym z największych centrów biznesowych w Polsce. Priorytetowe dla Miasta są nowoczesne branże: centra usług biznesowych (BPO, IT oraz R&D), logistyka, produkcja AGD, przemysł elektroniczny, a także biotechnologia, produkcja gier komputerowych oraz nowoczesne włókiennictwo.

Łódź utrzymuje pozycję jednego z liderów wśród ośrodków dedykowanych nowoczesnym usługom dla biznesu i centrów nowoczesnych technologii.

Uwagę nowych inwestorów przyciąga fakt rozwoju i poszerzania działalności przez firmy, które funkcjonują w Łodzi od kilku lat. Oprócz największego pracodawcy sektora outsourcingu usług biznesowych, firmy Infosys BPO, która sukcesywnie zwiększa zatrudnienie, w Łodzi dynamicznie rozwijają się firmy Tom Tom, GFT (dawniej Rule Financial), Ericpol czy Nordea Operations Centre. Światowe marki, jak na przykład firma UPS otworzyła w Łodzi centrum usług wspólnych. Liczna również jest grupa przedsiębiorstw z sektora IT wdrażających innowacyjne rozwiązania mobilne (m.in.: Mobica, Teleca, Cybercom). Warto podkreślić, że wiele firm produkcyjnych zdecydowało się otworzyć w Łodzi tzw. back office lub centrum R&D (m.in.: B/S/H, Indesit, Amcor). Dowodem na przyjazną atmosferę dla biznesu są kolejne projekty inwestycyjne przedsiębiorstw obecnych w mieście od lat: ABB, Gillette czy Hutchinson.

Współpraca między biznesem a miastem i uczelniami jest jednym z elementów determinujących rozwój. Według Rankingu Szkół Wyższych - Perspektywy 2015 w Rankingu Szkół Akademickich, najlepszą uczelnią w naszym regionie została Politechnika Łódzka – uplasowała się na 11. pozycji w Polsce (awans z 12.), natomiast Uniwersytet Łódzki – 16 miejsce (awans z 21.).

Konsekwencja w podejmowanych działaniach zwiększających atrakcyjność gospodarczą Łodzi oraz stworzenie i rozwój Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej przyniosły wymierne korzyści w postaci wielu inwestycji, zwłaszcza w sektorach priorytetowych - AGD, BPO, logistyka, IT. Łodzi zaufały znane, międzynarodowe firmy, m.in. Fujitsu Technology Solutions, Accenture, DHL Express, SouthWestern BPO, Nordea Operations Centre, Hewlett-Packard, ACS ale również Xerox Company, Dell, Procter&Gamble, Amcor, Hutchinson, Indesit, B/S/H czy Barry Callebaut Manufacturing Polska.

Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna, poza Łodzią, posiada siedem podstref w obrębie Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego (Aleksandrów Łódzki, Brójce, Koluszki, Ksawerów, Ozorków, Stryków oraz Zgierz), na terenie których działa ponad 200 firm zatrudniających łącznie 25 tys. osób⁴. ŁSSE zajmuje w sumie 1 339 ha i składa się z 44 podstref w trzech województwach: łódzkim, wielkopolskim i mazowieckim. Przez 18 lat istnienia wydała 286 zezwoleń na działalność, a firmy zrealizowały inwestycje o wartości ponad 13 mld zł. Powstało dzięki nim ponad 33 tys. miejsc pracy. Przedsiębiorcy zainteresowani rozpoczęciem działalności w ŁSSE mogą skorzystać z pomocy publicznej, sięgającej

⁴ Diagnoza Strategiczna Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Łodzi (2014 r.) .

nawet 55% kwalifikowanych kosztów inwestycji lub dwuletnich kosztów pracy.

W 2015 r. Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna została uznana po raz drugi za najlepszą strefę dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w Europie w rankingu Global Freezones of the Year 2015 fDi Magazine - pisma z grupy Financial Times. To kolejne wyróżnienie dla Łódzkiej SSE przyznane przez to pismo. ŁSSE została wyróżniona w 2015 r. także za reinwestycje w 2014 r., plany inwestycyjne, szkolenie umiejętności, współpracę i strategię polsko-chińską.

Miasto oferuje także zwolnienie od podatku od osób prawnych w Łódzkiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej (ŁSSE), pakiet zwolnień od podatku od nieruchomości, zwrot kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy, dofinansowanie szkoleń dla pracowników, w tym w zakresie nauki niszowych języków obcych.

Efektem współpracy łódzkiego samorządu z uczelniami i biznesem jest unikatowy w Polsce program „Młodzi w Łodzi”, budujący kadry oraz możliwości rozwoju i wiązania przyszłości z Łodzią. W ramach projektu aktywnie współpracuje już ponad 120 łódzkich firm oraz 3 największe łódzkie uczelnie publiczne. Przez pracodawców lub Urząd Miasta fundowane są stypendia na kierunkach, których absolwenci są najbardziej poszukiwani przez łódzkich pracodawców, a także dofinansowanie akademików dla osób spoza województwa łódzkiego oraz dofinansowanie dodatkowych lektoratów języków obcych.

Miasto w 2015 r. przeprowadziło także VII edycję konkursu na najlepszy biznesplan Młodzi w Łodzi – Mam Pomysł na Biznes. Jest to inicjatywa mająca na celu wyróżnienie i wsparcie realizacji najlepszych biznesplanów przyszłych i obecnie funkcjonujących młodych łódzkich przedsiębiorców.

Miasto wspiera także rozwój branży gier wideo. W ramach 26. Międzynarodowego Festiwalu Komiksu i Gier zorganizowano Game Dev Zone. To inicjatywa poświęcona grom wideo, skierowana do twórców gier oraz graczy – zarówno tych doświadczonych, jak i początkujących. Celem wydarzenia jest ukazanie różnorodności i kreatywnego potencjału, jaki cechuje ten obszar kultury współczesnej oraz popularyzacja Łodzi jako ważnego miejsca dla przyszłości elektronicznej rozrywki w Polsce i Europie.

Potwierdzeniem sprzyjającego klimatu biznesowego są opinie łódzkich przedsiębiorców, których współpraca z Miastem odbywa się za pośrednictwem Biura Obsługi Inwestora. Dzięki niemu Miasto jest kluczowym partnerem publicznym, wspierającym inwestorów w tym strategicznych na terenie Łodzi. Ścisłe współpracując z administracją publiczną wszystkich szczebli, w tym z Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych, ościennymi gminami, Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną, urzędami pracy, a także uczelniami wyższymi, deweloperami i agencjami doradztwa zawodowego, zapewnia dedykowaną obsługę dla każdego inwestora.

W 2015 r. w Łodzi, przy współpracy Biura Obsługi Inwestora, powstało ponad 3,2 tys. miejsc pracy (m.in. Fujitsu, Comarch, Hutchinson, Azura Polska).

Łódź miasto rozwoju

Łódź posiada jeden z najbardziej prorozwojowych budżetów w Polsce. Rosną zarówno dochody, jak i wydatki. Wśród porównywalnych miast Łódź posiada największy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem, dzięki czemu powstają między innymi:

- inwestycje rewitalizacyjne: „Mia100 Kamienic”, EC1, Księży Młyn, Piotrkowska, Art_Inkubator oraz program rewitalizacji obszarowej centrum miasta,
- komunikacyjno – drogowe: Trasa Górna, Trasa W-Z, modernizacje sieci tramwajowych, węzeł multimodalny, drogi, w tym drogi rowerowe i infrastruktura.

Inwestycje infrastrukturalne zwiększają atrakcyjność Łodzi. Właśnie tu realizowana jest największa publiczna inwestycja europejska - budowa Nowego Centrum Łodzi. Po zakończonym procesie rewitalizacji ten ponad 100-hektarowy obszar postindustrialny będzie pełnił funkcje komercyjne oraz publiczno-kulturalne. Kluczowy element Nowego Centrum Łodzi to wielopoziomowy, podziemny dworzec kolejowy z kondygnacjami schodzącymi na poziom 16,5 metra pod powierzchnię terenu. Przedsięwzięcie zakłada rozbudowę infrastruktury ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb transportu publicznego, poprzez stworzenie multimodalnego węzła transportowego, wraz z budową nowego systemu dróg, komunikacji publicznej i parkingów.

Tym, co wyróżnia Łódź na tle innych miast w Polsce jest rewitalizacja tzw. strefy wielkomiejskiej (program „Miasto Kamienic” oraz projekt rewitalizacji obszarowej kwartałów śródmiejskich). Głównym celem prowadzonych prac jest podniesienie jakości i warunków życia mieszkańców Łodzi poprzez kompleksowy remont miejskich kamienic, powstałych na przełomie XIX i XX wieku i aktywizację społeczno-ekonomiczną mieszkańców. Ważnym czynnikiem jest również poprawa estetyki przestrzeni miejskiej w centrum Łodzi, zmniejszenie emisji CO₂, poprzez likwidację indywidualnych źródeł ogrzewania oraz podniesienie atrakcyjności centralnego obszaru Łodzi dla inwestorów i zwiększenie ruchu turystycznego.

Szeroko rozumiana rewitalizacja sprzyja również powstawaniu nowych obiektów, w tym mieszkaniowych, biurowych i handlowo-usługowych. Rewitalizacja strefy wielkomiejskiej sprawia, że centrum Łodzi staje się coraz bardziej atrakcyjnym miejscem do zamieszkania, prowadzenia działalności gospodarczej, twórczej oraz spędzenia czasu wolnego. Prowadzone prace mają również na celu zmniejszenie problemów społecznych w centrum miasta.

Łódź posiada dobrą ocenę wiarygodności kredytowej. Rating Łodzi, wydany przez międzynarodową agencję ratingową Standard & Poor's, jest przez ostatnie lata na bardzo wysokim poziomie BBB+. 23 października 2015 r. agencja ratingowa Standard & Poor's Ratings Services podtrzymała rating wiarygodności kredytowej Łodzi na tym poziomie, BBB+ z prognozą stabilną, który odzwierciedla zdolność Miasta do terminowej spłaty odsetek i rat kapitałowych.

Aby sprostać wymaganiom współczesności i generować rozwój, najważniejsze jest inwestowanie w ludzi i nowoczesną infrastrukturę – budowanie struktur rozwojotwórczych i kapitału społecznego. Dlatego Łódź stara się skutecznie tworzyć warunki poprawy jakości życia i już dziś notuje sukcesy w tworzeniu wysokiej jakości gospodarki i poprawy warunków życia, wpisując się w działania na rzecz zrównoważonego rozwoju.

[Starania o prawo do organizacji w Łodzi International EXPO w 2022 r.](#)

EXPO to największa światowa wystawa organizowana cyklicznie, prezentująca dorobek kulturowy, naukowy i techniczny narodów świata. Pierwsza wystawa EXPO, zorganizowana przez Międzynarodowe Biuro Wystaw Światowych w Paryżu (BIE), została otwarta w 1851 r. w Londynie. To właśnie BIE przyznaje prawa do organizacji wystaw i nadzoruje przygotowania do nich. Prawo głosu w BIE mają kraje członkowskie (obecnie jest ich 168).

Mianem EXPO określa się dwa rodzaje wystaw. Co pięć lat organizowana jest wystawa światowa tzw. World EXPO, która trwa maksymalnie 6 miesięcy, nie ma ograniczeń w zakresie obszaru wystawy i jej tematyka jest ogólna. Ostatnie World EXPO odbyło się w Mediolanie w 2015 roku. Drugim rodzajem są wystawy tematyczne, czyli tzw. International EXPO, organizowane pomiędzy wystawami światowymi. Najbliższa taka wystawa zostanie zorganizowana w Astanie (Kazachstan) w 2017 roku.

Organizacja w Łodzi wystawy poświęconej rewitalizacji, jest popierana przez rząd Polski niezależnie od reprezentowanej opcji politycznej. List Intencyjny w sprawie współpracy został podpisany 11 lutego 2014 r. pomiędzy Ministrem Infrastruktury i Rozwoju a Prezydentem Miasta Łodzi. Zawiera on deklarację współfinansowania przygotowań do momentu złożenia aplikacji w wysokości 15 mln zł (5 mln zł ze środków Miasta i 10 mln zł z budżetu rządowego). Pani

Hanna Zdanowska, Prezydent Miasta Łodzi wraz z Delegatem RP przy BIE Panem Januszem Pieńkowskim, 12 czerwca 2014 r. złożyli, podczas Zgromadzenia Generalnego BIE, oficjalne oświadczenie o zamiarze ubiegania się przez Polskę o prawo do organizacji EXPO w 2022 r.

Rok 2015 przyniósł wiele wydarzeń i działań przybliżających Łódź do złożenia oficjalnej kandydatury w 2016 roku. Minister Finansów 18 lutego wydał decyzję o zapewnieniu finansowania I etapu ubiegania się przez Miasto Łódź o przyznanie prawa organizacji Międzynarodowej Wystawy EXPO.

Wybrana w ramach przetargu firma Deloitte 7 lipca rozpoczęła prace projektowe nad Studium Wykonalności, Strategią Promocji oraz Aplikacją przy ubieganiu się Rzeczypospolitej Polskiej o przyznanie praw do organizacji wystawy. Kompletna dokumentacja aplikacyjna ma być wykonana do 30 maja 2016 roku. Pomocnicze ekspertyzy w postaci Programu włączania podmiotów gospodarczych i Programu włączania społeczności lokalnej wykonała w 2015 r. w ramach zamówienia publicznego firma KPMG. Kolejna ekspertyza - analiza politologiczna, zakończona we wrześniu przez firmę KPMG (we współpracy z MSZ) służy przygotowaniu planu promocji międzynarodowej EXPO oraz zebraniu ogólnie dostępnych informacji na temat uwarunkowań międzynarodowych naszej kandydatury.

Formalne ustrukturyzowanie i usystematyzowanie współpracy pomiędzy stroną rządową i samorządową (lipiec 2015 r.) zawiera list intencyjny w sprawie gotowości do wsparcia działań promocyjnych Programu EXPO przez całą siatkę dyplomatyczną RP oraz Zarządzenie nr 56 Prezesa Rady Ministrów w sprawie utworzenia Komitetu Sterującego do spraw EXPO 2022, którego zadaniem jest prowadzenie prac w celu uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską prawa do zorganizowania Wystawy EXPO 2022.

Ponadto, w październiku Rada Ministrów przyjęła Krajową Politykę Miejską (KPM), w której załącznik nr 4 dotyczy ubiegania się Rządu RP o przyznanie prawa do zorganizowania Międzynarodowej Wystawy EXPO w roku 2022.

W 2015 roku przedstawiciele Miasta i Rządu wspólnie odbyli wizyty studyjne w Saragossie, Mediolanie, Lizbonie, Dubaju i Aichi, czyli w miejscach gdzie niedawno były, lub niebawem będą organizowane Wystawy Światowe. Za główne zagraniczne działania promocyjne Programu EXPO 2022 należy uznać udział Łodzi w EXPO 2015 w Mediolanie. Podjęte aktywności obejmowały dwa aspekty, po pierwsze promocję Miasta w pawilonie polskim, skierowaną do szerokiego grona odbiorców oraz bilateralne działania promocyjne, realizowane poprzez rozmowy z Komisarzami Generalnymi Pawilonów innych państw.

W 2015 roku Miasto wzięło udział w obchodach Święta Narodowego 3 Maja organizowanych przez Ambasadę RP w Madrycie, gdzie zaprezentowano wystawę poświęconą rewitalizacji Łodzi i przeprowadzono rozmowy z przedstawicielami rządu Hiszpanii. Następnie Łódź uczestniczyła w misji gospodarczej MSZ na Bałkanach, co było działaniem pilotażowym dla dołączania tematu ubiegania się o EXPO 2022 do wszystkich misji gospodarczych MSZ. Na zaproszenie MSZ Pani Hanna Zdanowska, Prezydent Miasta Łodzi, uczestniczyła w misjach do Japonii (EXPO Aichi 2005 i kandydatura Osaki na EXPO 2025), ZEA (Dubaj EXPO 2020), Turcji (Antalya EXPO Horticultural 2016).

Ponadto, w 2015 roku Miasto odwiedziło wielu przedstawicieli mediów zagranicznych. Następnym kanałem promocji jest organizacja w Łodzi spotkań dyplomatycznych, poświęconych rewitalizacji i EXPO. W ostatnim roku w Łodzi gościli Rada Państw Morza Bałtyckiego, a także Platforma Kulturalna Europy Środkowej.

Niezwykle istotnym kanałem promocyjnym jest Międzynarodowe Biuro Wystaw (BIE) i akredytowani przy nim delegaci państw członkowskich, którzy bezpośrednio oddają głosy w trakcie wyboru organizatora Wystawy Światowej. Mając na uwadze rangę BIE, Miasto Łódź było obecne na Zgromadzeniu Generalnym BIE w grudniu 2015 roku.

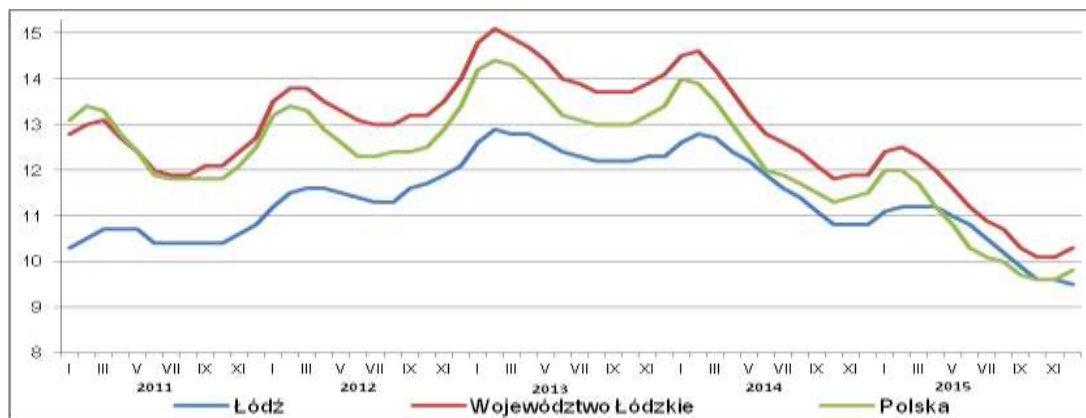
Miasto wykorzystuje również kanały związane ze współpracą partnerską Łodzi z innymi miastami. We wrześniu 2015 roku odbyło się w Łodzi Forum Miast Partnerskich poświęcone rewitalizacji i EXPO 2022. Dodatkowo przedstawiciele samorządów wchodzących w skład Stowarzyszenia Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego wzięli udział w wizycie studyjnej

na EXPO 2015 w Mediolanie, żeby poznać skalę i potencjał wystaw światowych.

Rynek pracy

Stopa bezrobocia w Łodzi, na koniec grudnia 2015 roku wynosiła 9,5% i była niższa o 0,3 punktu procentowego od stopy bezrobocia w kraju oraz o 0,8 od stopy bezrobocia w województwie. W porównaniu do grudnia 2014 roku stopa bezrobocia w Łodzi obniżyła się o 1,3 punktu procentowego.

Rys. 6. Stopa bezrobocia w Łodzi, regionie i kraju w %

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy UML, Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

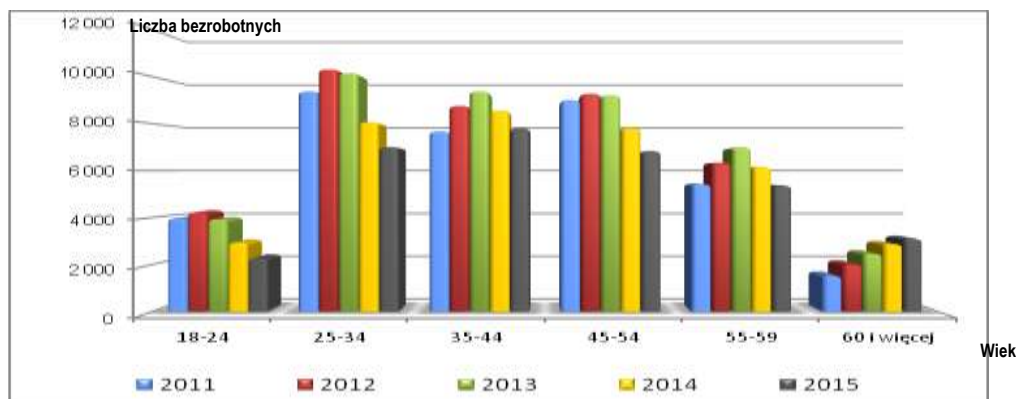
Tab. 2. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (stan na koniec grudnia)

Obszar	Ogółem	w tym:	
		Kobiety	Z prawem do zasiłku
2011	37 029	18 535	6 495
2012	40 987	19 827	6 488
2013	42 180	19 933	5 491
2014	36 484	17 439	4 420
2015	32 424	15 385	3 747

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy UML.

Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łodzi na koniec grudnia 2015 r. była niższa o 4 060 osób w stosunku do analogicznego okresu roku 2014. Wśród bezrobotnych 47,4% stanowiły kobiety (w 2014 r. – 47,8%). Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku stanowiły 11,56% bezrobotnych (analogicznie w 2014 r. – 12,11%, 2013 r. – 13%, 2012 r. – 15,8%, a w 2011 r. – 17,5%).

Rys. 7. Liczba bezrobotnych wg wieku w latach 2011 – 2015

*dane na koniec IV kwartału

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Promocji Zatrudnienia i Obsługi Działalności Gospodarczej UML.

W strukturze wieku bezrobotnych, podobnie jak w roku ubiegłym, dominowała kategoria 35-44 lata - 24,1% ogółu (2014 - 23,52%). W latach 2011 - 2013 r. była to grupa osób w wieku 25-34 lata, co jest spowodowane zmianami struktury wiekowej łódzkiego społeczeństwa.

Tab. 3. Liczba bezrobotnych wg wykształcenia (stan na koniec grudnia)

	2011	2012	2013	2014	2015
Wyższe	4 344	4 749	4 958	4 375	4 035
Policealne i średnie zawodowe	7 009	7 596	7 718	6 720	5 868
Średnie ogólnokształcące	4 452	4 823	4 879	4 178	3 744
Zasadnicze zawodowe	7 190	8 104	8 245	7 124	5 979
Gimnazjalne i poniżej	14 034	15 715	16 380	14 087	12 798
Razem	37 029	40 987	42 180	36 484	32 424

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Promocji Zatrudnienia i Obsługi Działalności Gospodarczej UML.

Wśród bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym niż gimnazjalne. Na koniec grudnia 2015 r. było ich 39,5% (w 2012 r. 38,3%, w 2013 r. 38,8%, a w 2014 r. 38,6%). Natomiast najmniej liczną grupę stanowiły osoby z wykształceniem średnim – 11,5% (w 2012 r. – 11,8%, 2013 r. – 11,6%, a na koniec grudnia 2014 r. – 11,5%) oraz wyższym – 12,4% (w 2012 r. 11,6%, 2013 -11,8%, a w 2014 r. - 12%).

Tab. 4. Liczba bezrobotnych wg stażu pracy (stan na koniec grudnia)

	2011	2012	2013	2014	2015
Bez stażu	3 954	4 150	4 258	3 393	2 726
Do 1 roku	6 698	7 434	7 751	6 951	6 633
Od 1 do 5	6 848	7 725	7 751	6 621	5 949
Od 5 do 10	5 352	6 205	6 407	5 596	5 090
Od 10 do 20	6 062	6 464	6 887	6 096	5 349
Od 20 do 30	6 208	6 781	6 860	5 942	5 068
30 i więcej	1 907	2 228	2 266	1 885	1 609

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Promocji Zatrudnienia i Obsługi Działalności Gospodarczej UML.

Najtrudniejszą sytuację na łódzkim rynku pracy w 2015 r. miały osoby ze stażem pracy poniżej 1 roku – 6 633 osób (20,5% bezrobotnych). Największy spadek, bo o 874 osoby odnotowała kategoria bezrobotnych ze stażem pracy od 20 do 30 lat.

Tab. 5. Liczba bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy (według stanu na koniec grudnia)

	2011	2012	2013	2014	2015
Do 1 miesiąca	3 160	3 066	2 766	2 427	2 146
1-3	6 472	7 057	6 359	5 294	4 332
3-6	6 374	6 514	6 318	4 795	3 873
6-12	7 764	8 340	8 057	5 954	5 621
12-24	7 590	8 200	8 822	7 202	5 832
Pow. 24 m-cy	5 669	7 810	9 858	10 812	10 620

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Promocji Zatrudnienia i Obsługi Działalności Gospodarczej UML.

Czas pozostawania bez pracy wpływa na aspekty życia codziennego osób bezrobotnych, zmniejsza szanse na znalezienie pracy, co w konsekwencji stwarza zagrożenie wykluczenia społecznego. Dominującą grupę na koniec grudnia 2015 r. stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy (32,8%). Jest to kategoria odnotowująca największy przyrost w ostatnich trzech latach. Natomiast zmniejszenie liczebności odnotowują wszystkie pozostałe grupy bezrobotnych, w tym największe – od 12 do 24 miesięcy (mniej o 1 370 osób).

Tab. 6. Liczba bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy (stan na koniec grudnia)

	2011	2012	2013	2014	2015
Do 25 roku życia	3 982	4 239	3 935	2 942	2 275
Po 50 roku życia	12 439	13 865	14 734	13 341	12 113
Bez kwalifikacji zawodowych	16 154	17 330	18 285	15 889	14 476
Bez doświadczenia zawodowego	5 823	6 189	6 471	5 351	4 528
Samotnie wychowujący dziecko do 18 roku życia	3 757	4 357	5 089	4 635	3 736
Długotrwale bezrobotni	18 121	21 467	24 253	22 765	20 571
Niepełnosprawni	3 934	4 193	4 185	3 890	3 353

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Promocji Zatrudnienia i Obsługi Działalności Gospodarczej UMiŁ.

Wśród osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ostatnich czterech latach, najliczniejsze grupy stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, bez kwalifikacji zawodowych oraz po 50 roku życia.

Jakość życia

Miasto, które chce odnieść długookresowy sukces gospodarczy, musi umieć stworzyć mieszkańcom dobre warunki życia. Wysoka jakość życia powoduje, że ludzie chętnie decydują się mieszkać i pracować w takim mieście, a inwestorzy chętniej podejmują decyzję o ulokowaniu tam swojej działalności. Ważną rolę w ocenie jakości życia odgrywa stan środowiska naturalnego, dostępność wysokiej jakości usług medycznych i edukacyjnych. Ogromne znaczenie ma również poczucie bezpieczeństwa.

Urząd Miasta, chcąc poznać potrzeby mieszkańców oraz monitorować realizację Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+, prowadzi cykliczne badania jakości życia w Łodzi. Z badania przeprowadzonego w 2015 r.⁵ wynika, iż w porównaniu do 2014 roku nastąpiła znaczna poprawa oceny Łodzi jako miejsca do życia. Wzrost pozytywnych ocen, obserwuje się wśród wszystkich grup. Blisko 40% mieszkańców, ocenia Łódź jako dobre lub bardzo dobre miejsce do życia. Jednocześnie tylko 15% mieszkańców ma zdanie negatywne. Najbardziej krytyczne wobec miasta są osoby w średnim wieku. W porównaniu do roku 2014 znacznie zmniejszyło się również niezadowolenie wśród osób najstarszych oraz także tych, którzy sobie radzą najlepiej, którym starcza na wszystkie wydatki.

Najwięcej zadowolonych jest wśród mieszkańców Śródmieścia. Dowodzi to, że rozpoczęty proces zmian, w tym kompleksowy program rewitalizacji przynosi kolejne, także pośrednie efekty. Mieszkańcy Bałut znacznie gorzej oceniają Łódź, niż mieszkańcy pozostałych dzielnic. Zadowolenie jest wprost proporcjonalne do poziomu dochodów.

Zdecydowana większość łodzian (68%) pozytywnie ocenia zmiany zachodzące w centrum Łodzi. Niezmiennie główną zaletą mieszkania w Łodzi jest jej położenie („wszędzie blisko”, „położenie geograficzne”, „dobra komunikacja z innymi miastami, regionami”). Dla osób najmłodszych (18-24 lat), obok położenia, zaletą jest duża liczba imprez oraz szeroka oferta kulturalna. Natomiast mieszkańcy poniżej 44 roku życia, za zaletę tego miasta uznają dużą liczbę klubów, kawiarni i pubów. Należy również zauważyć, że w porównaniu z rokiem 2014, nastąpiła poprawa oceny obsługi świadczonej przez UMiŁ.

„Strategia Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”

Okolo 70% ludności Europy mieszka na obszarach miejskich, a obecne tendencje sugerują, że do roku 2030 ludność miejska będzie liczyć 375 mln, czyli 75% całej populacji UE. Dlatego planowanie rozwoju miast wymaga pogłębionej refleksji

⁵ Raport z badania – „Badanie opinii publicznej w zakresie oceny jakości życia w Łodzi oraz oczekiwań mieszkańców dotyczących budżetu Miasta”, MEDIA-TOR Badania Rynku, 2015 r.

strategicznej. Stąd też władze Łodzi w sposób kompleksowy podeszły do budowania systemu planowania strategicznego. Punktem wyjścia i kręgosłupem działań jest „Strategia Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+” przyjęta przez Radę Miejską w czerwcu 2012 roku. Została przygotowana w oparciu o zasady: zrównoważonego rozwoju, rozwoju inteligentnego, pomocniczości, skuteczności i gospodarności oraz zasadę koncentracji działań. „Strategia...” zawiera filar gospodarczy, którego celem jest zwiększenie dochodów łodzian i miasta, społeczny służący wzrostowi kapitału społecznego oraz środowiskowy, którego priorytetem jest miasto zdrowe i przyjazne dla mieszkańców. Wszystkie filary oparte są na fundamencie, który ma na celu usprawnienie zarządzania miastem oraz wskazanie narzędzi systemowych realizacji i monitoringu strategii (Rys. 8).

Rys. 8. Schemat „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”

Źródło: Biuro Strategii Miasta.

Konsekwentne wdrażanie strategii w perspektywie kilku lat usprawni zarządzanie miastem, przez co nastąpi kolejny wzrost liczby miejsc pracy, a także przyniesie korzyści w postaci poprawy wizerunku miasta, poprzez stworzenie tętniącego życiem odnowionego centrum miasta, z dobrze funkcjonującą miejską i pozamiejską komunikacją. Dzięki wdrażaniu strategii poprawiony zostanie poziom bezpieczeństwa i stan czystości Łodzi. Będzie więcej dostępnych i dobrze zagospodarowanych terenów zielonych, podniesiony zostanie poziom edukacji i dostępność do przedszkoli oraz żłobków. Strategia stanowi też impuls do zbudowania w Łodzi kultury współpracy, zaufania i aktywności obywatelskiej.

Efektywność wdrażania strategii wzmacniana jest przez system polityk sektorowych i programów operacyjnych. Są one integralną częścią strategii.

W 2015 r. zakończono prace nad „Polityką Społeczną 2020+ dla Miasta Łodzi – Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych”. Dokument uchwalono 3 lutego 2016 roku.

W tym też roku rozpoczęto prace nad „Modelem Zrównoważonego Transportu Zbiorowego w Łodzi 2020+”, jak również prace związane z Lokalnym Programem Rewitalizacji Łodzi 2020+, którego finalizacja zaplanowana jest na połowę 2016 r. Ubiegły rok był także okresem intensywnych prac nad „Łódzką polityką demograficzną” i Programem Inteligentnej Polityki Społecznej (w lutym 2016 r. odebrane zostało Studium Wykonalności I Etapu Programu IPS).

Ostatnim elementem wdrażania planowania strategicznego w Łodzi było zbudowanie systemu monitorowania efektywności wdrażania oraz realizacji zapisów zawartych w „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”. System taki funkcjonuje w Urzędzie Miasta Łodzi od początku 2013 r.

W ramach tej części wdrażania systemu wprowadzono procedurę przygotowywania corocznego – raportu o stanie

miasta z informacją o realizacji strategii. Niniejszy raport przedstawia dokonania w 2015 r. w zakresie realizacji „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”. Jest to już czwarty, od chwili uchwalenia strategii, tego typu raport opracowany przez Biuro Strategii Miasta.

ŁÓDŹ W RAPORTACH I RANKINGACH

Raport o stanie Miasta powstał na podstawie danych z 2015 r. W przypadku rankingów i konkursów ich autorzy bazują głównie na danych za rok 2014. Dane z roku 2015 będą służyły autorom rankingów ogłaszanych w 2016 r. Przykładem takim może być ogłoszony w pierwszym kwartale 2015 r. ranking fDi Polish Cities of the Future 2015/16.

fDi Polish Cities of the Future 2015/16

To pierwszy ranking fDi Magazine zajmujący się wyłącznie polskimi miastami. Ekspert porównał kilkadziesiąt czynników w 50 lokalizacjach. fDi Magazine jest należącym do grupy Financial Times dwumiesięcznikiem poświęconym inwestycjom zagranicznym. Według tego wydawnictwa w rankingu efektywności kosztowej spośród dużych miast najbardziej opłacalna okazuje się Łódź, po niej są Lublin, Szczecin, Kraków i Bydgoszcz. W kategorii przyjazności dla biznesu Łódź zajmuje 5 miejsce. Ekspert fDi ocenił też miasta pod względem strategii przyciągania inwestycji. Najlepiej wypadła Łódź, drugie miejsce mają Katowice, kolejne Wrocław, Gdańsk i Kraków. Łódzka strategia przyciągania inwestorów została dostrzeżona przez fDi Intelligence, sekcję Financial Times zajmującą się bezpośrednimi inwestycjami zagranicznymi. Oceniający byli pod wrażeniem poszczególnych inicjatyw, m.in. Młodzi w Łodzi i konkurs „Językowzięci”. Ponadto ważna, w ocenie jury, była także koncepcja rozwoju Nowego Centrum Łodzi.

Redakcja fDi Intelligence przygotowuje serię raportów wydawanych co dwa lata, które pokazują sytuację miast i regionów pod kątem infrastruktury i zachęt dla inwestorów. Jednym z nich jest European Cities and Regions of the Future, w którego edycji na lata 2014/15 Łódź również zajęła wysokie miejsca w kategoriach związanych ze strategią przyciągania inwestycji.

Rankingi międzynarodowe, w których uczestniczyła Łódź

Ranking fDi EUROPEAN CITY OF THE FUTURE 2014/15

fDi Magazine – anglojęzyczny dwumiesięcznik z grupy Financial Times specjalizujący się w problematyce zagranicznych inwestycji bezpośrednich opublikował ranking „Europejskie Miasta i regiony przyszłości 2014/15”. Ranking wskazuje 468 europejskich lokalizacji (miasta i regiony) w pięciu kategoriach: potencjał gospodarczy, kapitał ludzki i jakość życia, efektywność kosztowa, infrastruktura i przyjazność dla biznesu oraz strategia przyciągania inwestycji (ankietę wypełniło 180 miast), oceniając ich perspektywę dla rozwoju bezpośrednich inwestycji zagranicznych. W ogólnym rankingu dużych miast (Top 25 European Cities Overall) oraz ogólnym rankingu regionów (Top 25 European Regions Overall) polskie lokalizacje nie zostały wymienione. Polskie miasta pojawiają się dopiero w pierwszej dziesiątce miast Europy Wschodniej (Top 10 Eastern European Cities). Tutaj Łódź znajduje się w kategorii miast Europy Wschodniej posiadających/realizujących strategię przyciągania inwestycji bezpośrednich (Top 10 Eastern European Cities – Fdi Strategy):

1. Katowice (Polska)	6. Pilzno (Czechy)
2. Wrocław (Polska)	7. Brno (Czechy)
3. Poznań (Polska)	8. Lublin (Polska)
4. Ostrawa (Czechy)	9. Charków (Ukraina)
5. Łódź (Polska)	10. Kraków (Poland)

Drugą kategorią, gdzie sklasyfikowano Łódź były duże europejskie miasta o wysokiej efektywności kosztowej

(Top 10 Large European Cities – Cost Effectiveness). Tutaj oceniano stosunek wysokości ponoszonych nakładów inwestycyjnych, w tym kosztu zakupu nieruchomości (green field etc), kosztu wynajmu (gruntu, powierzchni etc. do uzyskanych dochodów z inwestycji. W tym przypadku ranking przedstawiał się następująco:

1. Ryga (Łotwa)	6. Dniepropietrowsk (Ukraina)
2. Chisinau (Mołdawia)	7. Łódź (Polska)
3. Odessa (Ukraina)	8. Kraków (Polska)
4. Zaporozże (Ukraina)	9. Poznań (Polska)
5. Lwów (Ukraina)	10. Wrocław (Polska)

Best Value Index 2016

Tylko trzy polskie miasta: Łódź, Poznań i Kraków, znalazły się w unikatowym rankingu Best Value Index 2016, przygotowanym przez niemieckie Trivago (meta wyszukiwarka wyszukująca hotele i porównująca ich ceny - serwis porównuje ponad 700 000 hoteli na ponad 175 stronach rezerwacyjnych). Klasyfikacja TOP 100 dotyczy najciekawszych kierunków na świecie, które cieszą się szczególnym upodobaniem turystów. Ranking opracowano na podstawie zestawienia cen i renomy lokalnych hoteli, w połączeniu z ich oceną wystawioną przez podróżujących. Łódź, jako pierwsze z polskich miast, uplasowała się na 26 pozycji, za nią na miejscu 30 lokuje się Poznań, natomiast Kraków widnieje z numerem 79. Ścisła czołówka w większości obejmuje tereny Europy Centralnej i Wschodniej, a więc między innymi: Bośnię i Hercegowinę, Bułgarię, Serbię, Rumunię, Rosję i Węgry. Dane dotyczą okresu pomiędzy 2014 a 2015.

Rankingi krajowe

Ranking Samorządów Rzeczypospolitej 2015

W tworzonego przez ogólnopolski dziennik Rzeczpospolita corocznym Rankingu Samorządów, Łódź w 2015 r. nie została sklasyfikowana w pierwszej 20 miast na prawach powiatu, spadając z 9 pozycji, którą zajęła w 2014 r. Mimo tego została dostrzeżona przez ekspertów, którzy sklasyfikowali Łódź na drugim miejscu w kategorii „Innowacyjny samorząd”. W roku 2014 Łódź zajęła w tym rankingu 4 pozycję. Obecna klasyfikacja wygląda następująco:

1. Świnoujście,	6. Gdańsk,
2. Łódź,	7. Katowice,
3. Poznań,	8. Nowy Sącz,
4. Gliwice,	9. Rybnik,
5. Wrocław,	10. Zabrze

FILAR: GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA

Łódź otwarta na świat - wzrost poziomu życia mieszkańców Łodzi dzięki pełnemu gospodarczemu wykorzystaniu potencjału infrastrukturalnego związanego z centralnym położeniem na mapie regionu, Polski i Europy, a także z jej wiodącą rolą w aglomeracji łódzkiej.

1. NOWE CENTRUM ŁODZI

Stworzenie służącego realizacji wizji nowoczesnego obszaru aktywności społecznej i gospodarczej o bardzo dobrej dostępności komunikacyjnej.

[Zakres programu](#)

Nowe Centrum Łodzi (NCL) to obszar obejmujący 100 hektarów w sercu Miasta, ograniczony ulicami Narutowicza, Kopcińskiego, Tuwima i Piotrkowską, podzielony na 3 strefy:

- Strefa I (40 ha) to teren, na którym ma toczyć się całodobowe życie dzięki zrównoważeniu funkcji kulturalnych, komercyjnych i mieszkaniowych (obszar priorytetowy w ramach wdrażanego Programu NCL).
- Strefa II (30 ha) to obszar, na którym winny być realizowane przedsięwzięcia komercyjne z uwzględnieniem programów rewitalizacyjnych, mających na celu zachowanie historycznej tkanki miejskiej, a także stworzenie struktury urbanistycznej powiązanej z sąsiednim obszarem.
- Strefa III (30 ha) obejmuje historyczną zabudowę wielkomiejską z przełomu XIX i XX wieku, w postaci kwartałów wymagających intensywnej rewitalizacji i uzupełnień, a jednocześnie priorytetowych dla Gminnego Programu Rewitalizacji 2014-2020.

Rys. 9. Obszar Nowego Centrum Łodzi.

Źródło: Zarząd Nowego Centrum Łodzi.

Owocem tego ogromnego urbanistycznego wyzwania będzie obszar, który pomoże odzyskać blask łódzkiemu śródmieściu i określi charakter Łodzi na najbliższe lata – jako miasta partycypacji, aktywności społecznej, w tym przemysłów kreatywnych i kandydata do organizacji wystawy International Expo 2022 poświęconej rewitalizacji.

20 maja 2015 roku Rada Miejska zmieniła uchwałę w sprawie przyjęcia Programu Nowe Centrum Łodzi. Zgodnie z nią realizacja Programu przebiegać powinna w oparciu o wytyczne wynikające z Master Planu:

- Wizja NCL - Nowe Centrum Łodzi to symbol miasta budzącego się do życia. Wzór silnego centrum, czerpiącego

najlepsze wzorce z bogatej historii i emanującego nowoczesnością. To dostępna, bezpieczna i atrakcyjna przestrzeń do prowadzenia biznesu, pracy, życia oraz spędzania wolnego czasu. To miejsce inspirujące do nowych pomysłów i pobudzające do działania. Otwarte na ludzi, przyjazne dla każdego.

- Cele strategiczne Programu NCŁ:

- Cel 1 Jakość życia - Wzrost zaufania mieszkańców, turystów i środowiska biznesu do centrum Miasta oraz stworzenie atrakcyjnego miejsca do życia i spotkań poprzez działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa oraz rozwój oferty komercyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej
- Cel 2 Rewitalizacja - Rewitalizacja Nowego Centrum Łodzi jako impuls do przyspieszenia procesu odnowy Strefy Wielkomiejskiej oraz rozwoju Miasta do wewnątrz
- Cel 3 Transport - Wdrożenie usprawnień infrastruktury komunikacyjnej oraz rozwiązań organizacji transportu zbiorowego i indywidualnego zwiększających dostępność Śródmieścia oraz Miasta w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej
- Cel 4 Innowacje - Wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań wprowadzanych na obszarze Nowego Centrum Łodzi, stanowiącego inkubator dla nowych pomysłów i technologii, jako bodźca do rozwoju całego Miasta

Opracowane zostały spójne mechanizmy organizacyjne związane z zarządzaniem projektami oraz portfelem projektów (stanowiących Program) w obrębie Nowego Centrum Łodzi. Przygotowana została optymalna metodyka w zakresie prowadzenia projektów i koordynacji działań. Aktualnie kończy się, rozpoczęte w 2014 roku wdrożenie rekomendowanych rozwiązań informatycznych wspomagających zarządzanie portfelem projektów, w tym poszczególnymi projektami w Urzędzie Miasta na wszystkich poziomach organizacji, wliczając w to kierownictwo organizacji, zarządzanie operacyjne i strategiczne.

W czerwcu 2015 r. zlikwidowano jednostkę budżetową o nazwie Zarząd Nowego Centrum Łodzi, a zarządzanie i realizację programu powierzono Wydziałowi ds. Zarządzania Projektami UMŁ.

W zakres realizacji Programu NCŁ wchodzi 27 projektów na łączną kwotę 2,66 mld zł. Do końca 2015 r. zrealizowanych zostało 17 projektów, 7 jest w trakcie realizacji, a realizacja 4 rozpocznie się w 2016 roku. Szczegóły dotyczące projektów znajdują się w tabeli poniżej.

Tab. 7. Główne projekty wchodzące w zakres Programu NCL

LP	Nazwa projektu	Budżet w zł		Harmonogram		Rzeczowy poziom realizacji prac w %	Realizacja budżetu w %	Zaawansowanie czasowe realizacji prac w %
		Aktualny	Wykonanie	Data rozpoczęcia	Planowana data zakończenia			
1.	Modernizacja Linii Kolejowej na trasie Warszawa - Łódź	1 759 289 451,71	1 671 778 007,98	sie 11	sie 16	95	95	87
2.	W powyższym zadaniu wliczono też: Węzeł Multimodalny przy Dworcu Łódź Fabryczna*	420 383 364,00	347 231 368,59	sie 11	sie 16	64	83	87
3.	Rewitalizacja EC-1 i jej adaptacja na cele kulturalno-artystyczne	310 000 000,00	230 177 483,59	sty 08	gru 15	100	74	100
4.	Rewitalizacja EC-1 – rozwój funkcji wystawienniczo-edukacyjnej CNiT i NCKF	900 000,00	13 000,00	sty 16	gru 18	0	0	0
5.	Układ drogowy w obszarze Nowego Centrum Łodzi	138 728 729,00 z	18 075 541,54	sty 10	gru 17	25	13	75
6.	EC-1 - Południowy - Wschód.	301 305,00	301 305,00	mar 13	gru 13	100	100	100
7.	Rewitalizacja EC-1 Południowy Wschód	-	-	sty 16	gru 18	0	0	0
8.	Specjalna Strefa Kultury.	1 200 000,00	1 154 176,00	lut 13	gru 14	100	96	100
9.	Brama Miasta - Koordynacja sprzedaży nieruchomości pod budowę Bramy Miasta. (1)	-	-	sty 13	gru 13	100	-	100
10.	Koordynacja Projektu Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego (nr 56, 91 i część 93).	-	-	maj 13	gru 14	100	nie dotyczy	100
11.	Analiza funkcjonalnego zagospodarowania terenu NCL AFZ.	418 200,00	418 200,00	sty 13	gru 13	100	100	100
12.	Analiza Stanów Prawnych NCL.	305 000,00	305 000,00	sty 13	lis 13	100	100	Nie dotyczy
13.	Analiza stanu istniejącego i wybór metodyki zarządzania projektami i portfelem projektów.	156 000,00	156 000,00	lip 13	lis 13	100	100	Nie dotyczy
14.	Zakup, instalacja i wdrożenie Systemu Prowadzenia Projektów i Koordynacji Działania w obszarze NCL (Program NCLi)	1 998 750,00	799 500,00	maj 14	wrz 16	51	40	69
15.	Opracowanie koncepcji realizacyjnej systemu monitoringu, bezpieczeństwa oraz platformy wdrażania usług typu "intelligent city" dla obszaru Nowego Centrum Łodzi	387 450,00	387 450,00-	sty 14	lis 14	100	100	100
16.	Rewitalizacja ul. Moniuszki (pasażu Meyera) - Etap I – prace przygotowawcze	800 000,00	685 000,0	sty 14	gru 14	100	86	100
17.	Rewitalizacja przestrzeni miejskiej przy ul. Moniuszki 3,5 i Tuwima 10 (Program Nowe Centrum Łodzi)	51 200 000,00	-	sty 15	gru 18	0	0	0
18.	Budowa rynku wraz z układem komunikacyjnym na terenie Nowego Centrum Łodzi	155 400 000,00	-	sty 16	gru 18	0	0	0
19.	Laboratorium transportu "LaboT" Zintegrowany program zagospodarowania terenów pod planowane Centrum Nauki i Techniki w ramach EC1 Łódź – Miasto Kultury obejmujący koncepcję utworzenia w Łodzi muzeum lotnictwa i muzeum transportu oraz program funkcjonalno - użytkowy.	285 360,00	285 360,00	mar 13	gru 13	100	100	100
20.	ENTER.HUB – Europejska sieć współpracy w zakresie tworzenia multimodalnych węzłów kolejowych i ich korzyści dla miast.	183 666,00	172 959,17	lut 13	kwi 15	100	94	100
21.	Master Plan dla realizacji Programu Nowe Centrum Łodzi (w tym m.in. Opracowanie strategii sprzedaży nieruchomości w obszarze NCL)	873 300,00	873 300,00	sty 14	gru 14	100	100	100
22.	Budowa systemu monitoringu, bezpieczeństwa oraz platformy wdrażania usług typu "intelligent city" dla obszaru Nowego Centrum Łodzi	-	-	sty 16	gru 22	05	0	0
23.	Makieta Nowego Centrum Łodzi	100 000,00	98 400,00	lip 14	gru 14	100	98	100
24.	Brama Miasta – Koordynacja sprzedaży pod budowę Bramy Miasta (2)	-	-	sty 15	lip 15	100	-	100
25.	Opracowanie PFU dla nieruchomości przy ul. Sienkiewicza 22, Sienkiewicza 75/77, POW 42/ Składowa 14.	1 500 000,00	914 050,00					
25a.	Przygotowanie zintegrowanego programu zagospodarowania terenów, w celu planowanego rozszerzania oferty kulturalnej	535 050,00	535 050,00	cze 15	paź 15	100	100	100
25b.	Przygotowanie dokumentacji dotyczącej rewitalizacji adaptacji nieruchomości przy ul. Sienkiewicza 22 na potrzeby inkubatora przedsiębiorczości sektora gier komputerowych	379 000,00	379 000,00	cze 15	paź 15	100	100	100
26.	Rewitalizacja obszarowa centrum Łodzi (w zakresie obszaru NCL)	182 087 536,06	-	sty 15	gru 22	5	0	0
27.	Miasto Kamienic (w zakresie obszaru NCL)	48 948 028,00	29 826 287,00	sty 11	maj 16	65	61	92
	PODSUMOWANIE	2 655 062 775,77	1 956 421 020,28			78	74	75

Źródło: Zarząd Nowego Centrum Łodzi

DWORZEC ŁÓDŹ FABRYCZNA

W sierpniu 2011 r. rozpoczęła się największa dworcowa inwestycja w Polsce, która stanowić będzie miejsce pierwszego kontaktu z miastem dla osób przybywających do Łodzi. W założeniu projektowanej budowli istotnym jest, aby powstało widokowe otwarcie z poziomu pasażera na NCL. Istotnymi elementami planowanych przekształceń będzie przeniesienie całej infrastruktury kolejowej dworca pod ziemię, na poziomie -16,5 m oraz stworzenie nowoczesnych rozwiązań transportowych, które wpłyną na optymalizację obsługi komunikacyjnej tego obszaru. Rezultatem będzie stworzenie intermodalnego węzła komunikacyjnego, integrującego transport lokalny, metropolitalny, regionalny, krajowy i międzynarodowy.

W 2015 r. zakończono wszystkie etapy robót konstrukcyjnych w obiekcie dworca w części miejskiej i kolejowej obejmujące wykonanie ścian szczelinowych oraz płyty stropowej na poziomie - 8,0 m, płyty dennej na poziomie -16,0 m na całym obszarze dworca oraz parkingów i wielostanowiskowych przystanków autobusowych.

Zakończono budowę konstrukcji świetlików dworcowych wraz z ich przeszkleniem blisko 10 tysiącami paneli szklanych. Kontynuowane są prace wykończeniowe w pomieszczeniach i przestrzeniach wewnętrznych w obiekcie dworcowym obejmujących budowę instalacji teletechnicznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, energetycznych oraz wentylacyjnych.

Zakończono budowę peronów kolejowych w części stacyjnej dworca na poziomie -16,0 m. Kontynuowana jest budowa układów torowych w tunelu kolejowym oraz w części rozjazdowej stacji. Trwają prace związane z budową głowicy zachodniej stacji na obszarze skrzyżowania ulic Traugutta i Kilińskiego, umożliwiającej budowę układów drogowych na poziomie 0 m.

Wykonywane są prace konstrukcyjne związane z budową wiaduktu „Nowotargowa” oraz systemu ramp i zjazdów indywidualnych dla autobusów dalekobieżnych. Dobiegają roboty budowlane związane z przebudową ul. Kilińskiego od ul. Traugutta do ul. Tuwima wraz z przebudową nowego układu tramwajowego.

Węzeł multimodalny

Obiekt będzie miał trzy poziomy. Na pierwszym, osiem metrów pod ziemią, znajdzie się dworzec kolejowy z poczekalnią, kasami i obiektami komercyjnymi. Tu mieścić się będzie też wielostanowiskowy przystanek autobusowy dla autobusów dalekobieżnych i podziemny parking. Na drugim poziomie (- 16,5 m pod ziemią) znajdzie się stacja kolejowa z czterema peronami i ośmioma torami. Na poziomie „zero” będą główne wejścia do budynku dworca.

W listopadzie 2013 r. podpisano umowę o dofinansowanie projektu pn. „Węzeł Multimodalny przy dworcu Łódź Fabryczna”. Całkowity koszt projektu wynosi 420,24 mln zł, w tym dofinansowanie z UE 268,76 mln zł.

Budowa Węzła Multimodalnego obejmuje:

- budowę stanowisk autobusowych (po północnej stronie dworca kolejowego), przystanków autobusów miejskich (na poziomie 0 m) oraz przystanków autobusów regionalnych i dalekobieżnych (na poziomie – 8 m),
- budowę i modernizację 1,4 km linii tramwajowych,
- budowę parkingów Park&Ride, strefy postoju krótkoterminowego dla przyjeżdżających i odbierających podróżnych, stanowisk parkowania rowerów w garażach,
- budowę systemu zjazdów i ramp dojazdowych do Węzła, który będzie stanowić miejsce pierwszego kontaktu z miastem.

Zaprojektowany układ komunikacji tramwajowej doprowadza w pobliże dworca, wszystkie linie z zachowaniem ścisłej separacji ruchu tramwajowego od ruchu kołowego.

Stacja kolejowa została zaprojektowana w taki sposób, by umożliwić połączenie kolejowe przez planowany tunel pod

centrum miasta do dworca Łódź Kaliska. Na budowę tunelu pod Łodzią zapisano w Kontrakcie Terytorialnym 2 mld zł. Cała trasa będzie miała 7 km długości, z czego 2 km to tunel pod ścisłym centrum Łodzi.

Sprzedaż nieruchomości pod budowę „Bramy Miasta”

Brama Miasta to inwestycja prywatna na działce o powierzchni ponad 7,5 tysiąca m² po wschodniej stronie ul. Kilińskiego. Nazwa „Brama Miasta” nawiązuje do przesłania, zgodnie z którym budynek ten stanie się symboliczną bramą, portalem łączącym Nowe Centrum Łodzi z historycznym śródmieściem. Brama Miasta będzie wielofunkcyjnym budynkiem, przez który będzie można swobodnie przejść z nowego dworca Łódź Fabryczna w kierunku ulicy Piotrkowskiej.

W czerwcu 2015 r. wyłoniono nabywcę. Uzyskana w przetargu wartość nieruchomości ustalona została na 28,49 mln zł netto + 23% VAT (6,55 mln zł). Podpisanie umowy sprzedaży nastąpiło 13 lipca 2015 roku.

REWITALIZACJA EC1 I JEJ ADAPTACJA NA CELE KULTURALNO-ARTYSTYCZNE

Przedmiotem projektu jest rewitalizacja i adaptacja na cele kulturalno - artystyczne przemysłowych obiektów byłej Elektrociepłowni EC-1 oraz wzmocnienie rangi Łodzi jako istotnego ośrodka kulturalnego o znaczeniu ponadregionalnym i stworzenie warunków do rozwoju twórczości filmowej i artystycznej⁶.

Zakończono projekt „Rewitalizacja EC-1 i jej adaptacja na cele kulturalno-artystyczne”. Wartość projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wyniosła 265,01 mln zł, w tym 82,65 mln zł stanowiło dofinansowanie.

Rezultatem projektu są:

- 49 492 m² powierzchni terenu poddanego rewitalizacji;
- 2 zrewitalizowane budynki;
- 31 905 m² powierzchni użytkowej w zrewitalizowanych budynkach i obiektach;
- 38 341 m² całkowitej powierzchni użytkowej;
- 39 485 m² zagospodarowanej przestrzeni wspólnej (publicznej) na terenie zrewitalizowanym, w tym wykonano:
 - 6 637 m² parkingu tymczasowego;
 - 32 848 m² dróg, placów, chodników, trawników itp.;
 - 1 064,34 m instalacji wodociągowej;
 - 2 816,98 m instalacji kanalizacyjnej zewnętrznej;
 - 11 434 m linii energetycznej SN i NN;
 - 2 030 m linii multimedialnej światłowodowej;
 - 1 439 m linii oświetlenia placów i parkingów.

Prowadzono również działania społeczno-kulturalne. W „EC1 Łódź – Miasto Kultury” zorganizowano 4 otwarte dla publiczności spotkania związane z astronomią oraz 1 prezentację o tematyce astronomicznej na portalu Facebook. W pokazach w Planetarium udział wzięło 700 osób.

W 2015 w obiekcie „EC1 Łódź – Miasto Kultury w Łodzi” odbyły się 24 wydarzenia kulturalne, w tym:

- 3 koncerty;
- 8 występów Teatru Studyjnego (sztuka „Iwona, Księżniczka Burgunda” – 5, „Cyberiada” – 3);
- 6 występów Teatru V6;

⁶ Uchwała Nr XII/199/07 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 30 maja 2007 r. w sprawie wyrażenia zgody na realizację projektu pn. „Rewitalizacja EC-1 i jej adaptacja na cele kulturalno - artystyczne” finansowanego z mechanizmu skierowanego do regionów o najmniejszej szacowanej alokacji per capita w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO) 2007-2013.

- 4 konferencje naukowe i branżowe;
- 2 pokazy filmowe w plenerze;
- 1 konkurs na stworzenie gry mobilnej;
- 2 festiwale (Light Move Festival i Międzynarodowy Festiwal Tango Salon).

Rezultaty działań w 2015 r.

„EC1 Łódź – Miasto Kultury” podejmowała w roku 2015 zróżnicowaną i intensywną działalność, skierowaną na uruchomienie nie tylko obiektu, ale również budowania wizerunku instytucji kultury:

- 11.01.2015 r. - zorganizowano pierwsze zwiedzanie EC1 Wschód, które odbyło się w ramach XXIII Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy – obiekt odwiedziło 2 000 osób.
- 20.03.2015 r. – zorganizowano spotkanie przy pasażu Schillera, w ramach którego możliwym było bezpieczne oglądanie zaćmienia słońca. Łodzianom udostępniono specjalistyczny sprzęt oraz udzielono odpowiedzi na wszelkie pytania związane z astronomią.
- 21.03.2015 r. zorganizowano wydarzenie „Węzeł Energii”, w ramach którego odbywały się: gra miejska „GigaWęzeł”, gry i zabawy dla dzieci i młodzieży, warsztaty i drukarnia gadżetów 3D, pokazy laserowe, warsztaty fotograficzne, premiera muralu Dominiki Strobel, koncert zespołu Tune, itp.
- Studenci Wydziału Aktorskiego Łódzkiej Szkoły Filmowej, wystawili spektakl dyplomowy w reżyserii Wojciecha Kościelniaka, na podstawie wybranych opowiadań Stanisława Lema. Spektakl odbył się w Hali Maszyn. Przedstawienie zostało nominowane do „Energii Kultury 2015”, plebiscytu organizowanego przez Narodowe Centrum Kultury, Telewizję TOYA, Gazetę Wyborczą oraz Klub Wytwórnia.
- W ramach Otwartych Dni Funduszy Europejskich zorganizowano zwiedzanie obiektu dla mieszkańców. Dodatkowo zwiedzanie zorganizowano dla Seniorów w ramach II Łódzkich Senioraliów (16.05.2015 r.).
- Noc Muzeów była również okazją do zwiedzenia obiektu nocą. Odwiedzający mieli możliwość skorzystania ze specjalistycznego sprzętu w celu obserwacji nocnego nieba, wypróbowania aplikacji umożliwiającej podziwianie rozszerzonej rzeczywistości oraz zobaczenia projekcji historycznych zdjęć kompleksu, udostępnionych dzięki uprzejmości firmy Veolia.
- Zawarto porozumienie między „EC1 Łódź – Miasto Kultury” a Uniwersytetem Medycznym w Łodzi. Uczelnia objęła merytorycznym patronatem część projektów powstającego w EC-1 Zachód, Centrum Nauki i Techniki, co gwarantuje najwyższą jakość ścieżek naukowych i dydaktycznych. Jest to trzecie porozumienie tego typu.
- Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Prezydent Miasta Łodzi podpisali list intencyjny w sprawie współprowadzenia instytucji kultury. W EC1 uruchomione zostanie Narodowe Centrum Kultury Filmowej, które działalność rozpocznie 1.01.2016 r.
- Dla ułatwienia komunikacji z klientami utworzono profil Planetarium EC1 na portalu Facebook.
- W ramach Świąta Łodzi odbywało się zwiedzanie z przewodnikiem EC1 Zachód. Dodatkowo zorganizowano: strefę animacji dla dzieci, gry i zabawy z rzeczywistością rozszerzoną oraz plenerowy pokaz filmu „Moon”.
- W nocy z 12 na 13 sierpnia „EC1 Łódź – Miasto Kultury” i „Tubajka” rodzinna sklep-kawiarnia zorganizowały „Noc pod spadającymi gwiazdami w Parku Źródłiska”. Uczestnicy mogli w miłej atmosferze obserwować, wraz z astronomami z Planetarium EC1, deszcz meteorów.
- Umożliwiono szerokiemu gronu odbiorców oglądanie transmisji z komentarzem z misji New Horizons. W ramach działania prezentowano zdjęcia Plutona. Transmisję przeprowadzono na żywo na profilu EC1 na portalu Facebook.
- „EC1 Łódź – Miasto Kultury” było miejscem V Kongresu Urbanistyki Polskiej (9-11 września). Uczestnicy debatowali

- m.in. o rewitalizacji, centrach miast oraz ich roli społeczno-ekonomicznej i kulturalnej.
- Wydarzeniem otwartym był plenerowy pokaz filmu pt.: „Pan Kleks w Kosmosie”.
 - 12.09.2015 zorganizowano pokazy w Planetarium EC1. „Spin Day” miał miejsce w ramach ogólnopolskiego wydarzenia promującego naukę, którego pomysłodawcą jest Porozumienie Społeczeństwo i Nauka (SPiN). W związku z dużym zainteresowaniem, pokazy przedłużono na 13.09.2016.
 - Polski Komitet ds. Unesco i „EC1 Łódź – Miasto Kultury” zorganizowali Międzynarodową Konferencję „Edukacja kulturalna – innowacyjne i kreatywne społeczeństwo. O potrzebie edukacji artystycznej we współczesnej szkole.” Patronat nad wydarzeniem objęli Ministrowie Edukacji Narodowej oraz Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
 - W ramach Festiwalu Łódź Tango Salon Festival 2015 odbył się koncert Anny Dereszowskiej i Machina Del Tango. Podczas wydarzenia prezentowano znane utwory filmowe w tangowych aranżacjach. Występ został ubarwiony profesjonalnym pokazem tańca.
 - Pracownicy EC1 (we współpracy z PŁ Raptors), w związku z dużą popularnością filmu „Marsjanin”, zorganizowali cykl prelekcji na temat Czerwonej Planety.
 - EC1 było sercem Light Move Festival. Iluminacje świetlne stanowiły atrakcję, a jednocześnie tło dla wydarzeń artystycznych. Podczas otwarcia imprezy na terenie instytucji kultury odbyło się widowisko „Imaginarium”, przygotowane przez Teatr V6. W ramach Festiwalu teren EC1 odwiedziło ok. 500.000 osób.
 - Zrealizowano posiedzenie komitetu VASAB (Vision and Strategies around the Baltic Sea). Spotkanie poświęcone było kwestiom miejskim oraz związanym z rewitalizacją.
 - Efektem współpracy między Szkołą Filmową i Teatrem Studyjnym a EC1 było przedstawienie „Iwona, Księżniczka Burgunda” (na terenie EC1).

2. FUNKCJONALNA METROPOLIA ŁÓDZKA W PEŁNI WYKORZYSTUJĄCA POŁOŻENIE W CENTRUM EUROPY I KRAJU

Tworzenie konkurencyjnej, funkcjonalnie spójnej aglomeracji łódzkiej. Wykorzystanie szans związanych z infrastrukturą komunikacyjną łączącą aglomerację z europejskimi szlakami transportowymi, systemem sprawnego wewnętrznego transportu publicznego, dostosowanymi do potrzeb różnych przedsiębiorców terenami inwestycyjnymi. Uzyskanie korzyści z koncentracji potencjału intelektualnego i kulturowego aglomeracji. Wspomaganie branż, które mają najlepsze perspektywy rynkowe.

BUDOWA WSPÓLNEGO DLA METROPOLII ŁÓDZKIEJ SYSTEMU TRANSPORTOWO-KOMUNIKACYJNEGO

Łódź zawarła 18 porozumień międzygminnych dotyczących połączeń:

- tramwajowych z:
 - Miastem Konstantynów Łódzki (2 linie, w tym 1 wspólna z Gminą Lutomiersk);
 - Miastem Zgierz (2 linie, w tym 1 wspólna z Gminą Zgierz, Miastem Ozorków i Gminą Ozorków);
 - Miastem Pabianice i Gminą Ksawerów (1 linia)
- autobusowych z:
 - Gminą Pabianice (1 linia wspólna z Gminą Ksawerów);
 - Gminą Konstantynów Łódzki (1 linia);
 - Miastem Konstantynów Łódzki (1 linia);
 - Miastem Zgierz (3 linie, w tym 1 wspólna z Gminą Stryków);
 - Gminą Aleksandrów Łódzki (4 linie);
 - Gminą Nowosolna (7 linii, w tym 1 wspólna z Miastem Brzeziny, Gminą Brzeziny);
 - Gminą Rzgów (3 linie);
 - Gminą Stryków (3 linie, w tym 1 wspólna z Gminą Zgierz);
 - Gminą Andrespol (4 linie, w tym 1 wspólna z Gminą i Miastem Brzeziny).

Finalizowane jest podpisanie porozumienia z Gminą Miejską Konstantynów Łódzki w celu wydłużenia wybranych kursów linii N9 do Konstantynowa Łódzkiego.

DOSTĘPNOŚĆ DO AUTOSTRAD I DRÓG SZYBKIEGO RUCHU

Podjęte działania

- W 2015 r. prace skupiły się na planach budowy dróg stanowiących dojazdy do węzłów na S-14 i autostrad A-1 i A-2:
- uzyskano decyzje środowiskowe w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska dla ul. Maratońskiej (na odcinku od al. Waltera Janke do węzła „Łódź-Retkinia” na drodze ekspresowej S-14) i przedłużenia al. Włókniarzy od drogi krajowej nr 1 do węzła „Aleksandrów Łódzki” na drodze ekspresowej S-14;
 - opracowywano studium wykonalności i program funkcyjno-użytkowy wraz z weryfikacją koncepcji dla przedłużenia al. Włókniarzy jako dojazdu do S-14. Zgodnie z posiadaną koncepcją nowa droga na terenie miasta ma mieć klasę GP, długość 2,9 km i przekrój 2/2. Aby droga spełniała swoją funkcję konieczne jest wybudowanie odcinka o długości 1,2 km na terenie Zgierza. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju nie wyraziło jednak zgody na włączenie „odcinka zgierskiego” przebiegającego na terenie Gminy Zgierz do sieci dróg krajowych. Ponadto zadanie zostało wpisane na listę rezerwową projektów, dla których Miasto ubiega się o dofinansowanie inwestycji ze środków Unii Europejskiej. Szacunkowy koszt -

450 mln zł;

- prowadzone są prace dotyczące rozbudowy ul. Szczecińskiej na odcinku od ul. Aleksandrowskiej na południe do granic miasta w rejonie ul. Pancerniaków. Jest to droga klasy GP o długości 3,5 km. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wyraziło zgodę na włączenie projektowanej drogi do sieci dróg krajowych. Ponadto zadanie zostało wpisane na listę rezerwową projektów, dla których Miasto ubiega się o dofinansowanie inwestycji ze środków Unii Europejskiej. Szacunkowy koszt - 150 mln zł;
- od 2007 r. prowadzone są prace planistyczne dotyczące ul. Brzezińskiej i obwodnicy Nowosolnej (zjazd z autostrady A-1). Ostateczny wybór wariantu przebiegu drogi zostanie dokonany na etapie postępowania środowiskowego. Z uwagi na wykonywaną Aktualizację Studium Systemu Transportowego dla Miasta Łodzi (2013 r.), wstrzymano się z ostatecznymi rozwiązaniami do czasu zakończenia tego opracowania. Z opracowanych materiałów wynika, iż optymalnym rozwiązaniem w stosunku do proponowanych przebiegów ul. Brzezińskiej będzie skierowanie potoków ruchu z węzła „Brzeziny” w kierunku południowo-zachodnim, tj. do ul. Pomorskiej i poprzez ul. Puszkina do ul. Rokicińskiej. W styczniu 2016 r. ma odbyć się otwarcie ofert przetargowych na wykonanie koncepcji wraz z raportem oddziaływania inwestycji na środowisko, studium wykonalności oraz kompleksowej dokumentacji projektowej zgodnej z wytycznymi nowego studium. Koncepcja przebiegu obwodnicy Nowosolnej ma zostać opracowana do końca kwietnia 2016 r. Planowane koszty realizacji inwestycji - 390 mln zł;
- opracowywana jest dokumentacja projektowa na budowę ul. Strykowskiej (dojazd do autostrady A-2) na odc. od ul. Wycieczkowej do granic miasta. Planowany termin zakończenia prac i uzyskania decyzji środowiskowej - 2016 r. Ministerstwo Infrastruktury i Rolnictwa wyraziło zgodę na włączenie projektowanej drogi do sieci dróg krajowych.

STYMULOWANIE ROZWOJU NOWOCZESNYCH POŁĄCZEŃ KOLEJOWYCH W AGLOMERACJI

Realizowana przez Urząd Marszałkowski w Łodzi budowa Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej zakończyła się w grudniu 2013 r. Prace obejmowały wykonanie przystanków kolejowych Radogoszcz Zachód, Pabianicka i Dąbrowa. Projekt jest pierwszym etapem budowy systemu transportu szynowego obejmującego aglomerację łódzką w powiązaniu z innymi systemami. W 2014 r. rozszerzono ofertę dotyczącą przewozów regionalnych o zintegrowany bilet WBA (Wspólny Bilet Aglomeracyjny). Ofertę skierowano do osób korzystających z przejazdów komunikacją miejską w ramach lokalnego transportu zbiorowego w Łodzi, lokalnej komunikacji autobusowej w Pabianicach, miejskiej komunikacji autobusowej w Zgierzu oraz pociągami Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej i Przewozów Regionalnych na trasach z Łodzi do Sieradza, Kutna, Łowicza i Koluszek.

W związku z przebudową Trasy W-Z została zawarta umowa (obowiązująca do 12 grudnia 2015 r.) z Łódzką Koleją Aglomeracyjną, na mocy której pasażerowie mogli podróżować pojazdami ŁKA na podstawie biletów komunikacji miejskiej na odcinku Łódź Widzew – Łódź Żabieniec. Dodatkowe pociągi na tej trasie pozwoliły znacznie skrócić czas przejazdu przez centrum miasta.

BUDOWA SIECI WSPÓLNYCH USŁUG METROPOLITALNYCH DLA AGLOMERACJI ŁÓDZKIEJ

Informacje dotyczące Stowarzyszenia Łódzki Obszar Metropolitalny zostały opisane w Wizji na str. 7 Raportu.

MIĘDZYNARODOWY PORT LOTNICZY ŁÓDŹ IM. W. REYMONTA

Spółka od 2010 r. realizuje program inwestycyjny pn. „Rozbudowa Portu Lotniczego Łódź im. Władysława Reymonta”. Celem nadrzędnym jest poprawa dostępności komunikacyjnej miasta, a tym samym zwiększenie jego dostępności gospodarczej, co ma wpłynąć na rozwój całego województwa łódzkiego.

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury lotniskowej oraz zwiększenie potencjału usług lotniczych, wpływa na mobilność mieszkańców regionu.

Program obejmuje 11 zadań na łączną kwotę 323,2 mln zł. Na koniec 2015 r. stopień wykonania rzeczowego programu wyniósł 85%, a zakończone zostały 4 zadania. Spółka wydała 21 mln zł, w tym prawie 5 mln zł na budowę zaplecza technicznego, 3,2 mln zł na rozbudowę płyty postojowej samolotów oraz 4,3 mln zł na budowę światła podejścia.

Zadania wykonane i kontynuowane w 2015 r.:

- budowa Terminala 3 - roboty budowlano-montażowe wraz z wyposażeniem w systemy odpraw pasażerów oraz kontroli i transportu bagaży,
- modernizacja i przebudowa głównej drogi startowej GDS – etap I odc. 0 do 700 m,
- rozbudowa PPS (płyty postojowej samolotów),
- budowa zaplecza technicznego portu,
- budowa dróg patrolowych oraz odwodnienia południowo – zachodniej części lotniska wraz z umocnieniem skarpy,
- budowa światła podejścia na kierunku „25” kategorii II, na długości 900 m, przebudowa linii 15kV na tej trasie,
- budowa wodociągu w ul. Zamiejskiej do Portu Lotniczego będącego drugostronnym zasilaniem w wodę,
- rozbudowa światła Głównej Drogi Startowej G-DS do II kat. na długości 2500 m,
- modernizacja i przebudowa starego odcinka Głównej Drogi Startowej G-DS II etap od 700 m do 1200 m + III etap,
- rozbudowa równoległej drogi kołowania – zadanie przeniesione do rezerwy,
- inwestycje dodatkowe (oznakowanie nocne przeszkód lotniczych położonych poza lotniskiem; wycinka drzew i rekultywacja terenu w rejonie światła podejścia na kierunku „25”; zakup i instalacja oraz zaprogramowanie zintegrowanych systemów sygnalizacji pożarowej; instalacja i wdrożenie systemu ciągłego monitoringu hałasu; budowa posterunku stałego; instalacja systemów i urządzeń nadzoru bezpieczeństwa - system radarowo-kamerowy).

W 2015 roku w stosunku do poprzedniego roku nastąpiła poprawa w ruchu lotniczym. Liczba pasażerów wzrosła o 13 % do poziomu 287,6 tys. W ruchu regularnym obsłużono o 20% więcej pasażerów co było spowodowane uruchomieniem kolejnych połączeń do Monachium i Amsterdamu przez przewoźnika tradycyjnego ADRIA AIRWAYS oraz uruchomieniu połączenia CZECH AIRLINES przez Pragę do Edynburga.

W ruchu regularnym obsłużono 257 tys. pasażerów, w ruchu przekierowanym 1 874 (spadek o 2%), a w ruchu czarterowym 28 760 (spadek o 23,6% w stosunku do 2014 roku).

Tab. 8. Liczba pasażerów i operacji lotniczych

Rodzaj ruchu lotniczego	2011	2012	2013	2014	2015
Ruch rejsowy	340 195	409 777	317 596	214 233	256 994
Ruch czarterowy	49 091	45 735	34 523	37 629	28 760
Przekierowania	0	7 419	1 514	1 910	1 874
Ogólny ruch pasażerski	389 286	462 931	353 633	253 772	287 628
Liczba operacji	3 044	3 779	2 763	2 036	3 107
Cargo (t)	299	1 055	3 162	5 680	6 476

Źródło: Port Lotniczy Łódź.

Lotnisko od kilku lat odnotowuje się tendencję wzrostową w ruchu towarowym. W 2013 roku zanotowano wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 2,1 tys. ton, w 2014 r. podobnie, a w 2015 r. wzrost wyniósł 0,8 tys. tony.

W 2015 roku Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta obsługiwany był przez 3 przewoźników regularnych (Ryanair, Adria Airways oraz SAS) oraz 7 przewoźników czarterowych. Obsługiwano 8 kierunków regularnych oraz 7 czarterowych.

Tab. 9. Liczba przewoźników lotniczych obsługiwanych przez Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta

Typ przewoźnika	2014	2015
Linie lotnicze regularne, w tym:	3	3
- linie lotnicze niskokosztowe	1	1
- linie lotnicze tradycyjne	2	2
Linie lotnicze czarterowe	12	7
Razem	18	13

Źródło: Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta

Tab. 10. Liczba destynacji obsługiwanych przez Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta

Przewoźnicy lotniczy	2014	2015
Linie lotnicze regularne, w tym:	7	8
- Ryanair	5	4
- SAS	1	-
- Adria Airways	1	2
- Czech Airlines	-	2
Linie lotnicze czarterowe	9	7
Razem	16	15

Źródło: Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta

Kampanie promujące połączenia lotnicze z Łodzi

- W 2015 r. zrealizowano „kampanię informacyjno – promocyjną promującą możliwości podróżowania z/do Łodzi z wykorzystaniem połączenia lotniczego do portu przesiadkowego. W ramach kampanii zrealizowano:
 - 12 – krotną emisję całostronicowej reklamy Miasta w piątkowym wydaniu Gazety Wyborczej – Łódź (w postaci komiksu opisującego podróżnicze perypetie rodziny Łodziaków),
 - emisję reklamy internetowej Miasta na bannerach (double billboard, top layer) w internetowym wydaniu Gazety Wyborczej - Łódź – 5 mln odsłon,
 - emisję reklamy internetowej Miasta na portalu Onet na bannerach commercial Break, navibox – 4 mln odsłon,
 - emisję reklamy internetowej Miasta na bannerach double billboard u brokera Goldbach, Oan – 4 mln odsłon,
 - promocję wpisów na Facebooku z profilu Zamawiającego w formie grafiki z opisem – 500 tys. użytkowników,
 - emisję 15 sekundowych spotów w galerii handlowej przez okres trzech miesięcy,
 - emisję całostronicowej reklamy prasowej Miasta wraz z materiałem PR w majowo–czerwcowym wydaniu magazynu Travel Polska w nakładzie 35 tys. egzemplarzy.

3. ŁÓDŹ PRZEDSIĘBIORCZA, KREATYWNA I INNOWACYJNA

Rozwój na terenie aglomeracji łódzkiej gospodarki opartej na wiedzy, innowacjach i przemysłach kreatywnych, wykorzystującej potencjał łódzkiej nauki i przedsiębiorczości.

Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

W roku 2015 Łódzki Urząd Pracy otrzymał środki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w kwocie – 69,14 mln zł. W stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku były to środki mniejsze o 3,2 mln zł.

Tab. 11. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

	Ilość osób bezrobotnych objęta wsparciem				Środki wydatkowane w tys. zł			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Roboty publiczne	351	522	493	639	2 023,3	4 440,4	3 630,7	6 691,04
Prace interwencyjne	148	122	78	186	604,8	515,8	233,3	600,19
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	1 259*	1 381	1 724(+25 PFRON)	1 389	26 263,4	27 345,0	39 262,2	29 112,27
Refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnego	508**	422	508(+75 PFRON)	852	8 901,8	7 726,2	10 343,3	13 602,63
Staże (w tym bon stażowy)	1 392	2 190	1 924	1 311	8 583,3	12 832,2	13 289,5	9 926,65
Bon zatrudnieniowy	-	-	13	21	-	-	18,1	211,29
Szkolenia	2 062**	1 774	1 532	953	4 448,8	4 035,2	2 625,2	
Krajowy Fundusz Szkoleniowy-Kształcenie ustawiczne	-	-	274	1 885	-	-	1 527,3	6 116,65
Prace społecznie użyteczne	485	531	331	279	439,6	533,5	329,3	172,80

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy.

* osoby wyrejestrowane na podstawie umów z roku poprzedzającego.

** osoby aktywizowane ze środków PFRON.

*** dane wstępne, (efektywność liczona do 3 m-cy od zakończenia udziału w programie), pełne dane po zakończeniu I kwartału 2015

W latach 2011 - 2012 największe środki przeznaczane były na podjęcie działalności gospodarczej i refundację kosztów zatrudnienia bezrobotnego, a w latach następnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz staże.

Oferty pracy

W roku 2015 Urząd Pracy w Łodzi zarejestrował 35 636 bezrobotnych jednocześnie wyłączył z ewidencji 39 696 osób (z tytułu podjęcia pracy 20 680), dysponował 28 971 wolnymi miejscami pracy (4 632 subsydiowane). Realizowanych było 8 programów aktywizujących lokalny rynek pracy (w tym 2 finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego).

Liczba osób aktywizowanych wyniosła 2 640 osób, ponadto w roku 2015, w ramach zlecenia usług aktywizacyjnych niepublicznym agencjom zatrudnienia, tymi działaniami objęto 929 bezrobotnych. Łącznie na programy aktywizacyjne (EFS, RM, PFRON) przeznaczone było 32,09 mln zł. Ogółem działaniami aktywizacyjnymi objęto 5 793 osoby.

W roku 2015 największe środki przeznaczone były na działania wspierające przedsiębiorczość bezrobotnych oraz tworzenie nowych miejsc pracy. Na jednorazowe wsparcie podjęcia działalności gospodarczej przeznaczone zostało 29,11 mln zł, a na refundowanie kosztów zatrudnienia – 13,06 mln zł. Podobnie, jak w roku 2014, znaczący udział miała organizacja staży – 9,93 mln zł.

Wzrosła liczba pracowników i pracodawców zainteresowanych kształceniem ustawicznym w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Tab. 12. Programy aktywizujące lokalny rynek pracy w latach 2011-2015

	Całkowita wartość w tys. zł				Środki wykorzystane w tys. zł				Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych do 25 roku życia	4 499,2	864,2	1 000,0	500	5 468,7	836,6	1 000,0	500	568	102	182	63
Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia)	7 873,2	499,3	4 212,4	3 000	7 849,4	485,5	4 212,4	2 998,4	385	54	336	240
Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia	200,0	322,1	-	792	200,0	290,6	-	792	42	14	-	145
Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w wieku 30 – 50 lat	-	-	1 232,0	2 300	-	-	1 232,0	2 300	-	-	57	270
Program Aktywizacja i Integracja	-	-	13,0	43,5	-	-	13,0	43,5	-	-	54	130
Program JUNIOR	-	-	-	50,4	-	-	-	44,3	-	-	-	15

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Promocji Zatrudnienia i Obsługi Działalności Gospodarczej.

Projekty finansowane ze środków zewnętrznych

W ramach Działania 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia, Miasto realizowało:

Projekt „*Kreowanie Biznesu – wsparcie dla młodych Łódzian*” (2013 – 2015). Celem głównym projektu był rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia 35 łódzian pozostających bez pracy. Dotyczył on osób w wieku do 30 roku życia.

Główne rezultaty projektu:

- 35 osób ukończyło szkolenie i doradztwo indywidualne z zakresu przedsiębiorczości,
- 32 osoby otworzyły działalność gospodarczą, z których do końca aktywnych pozostawało 28,

Projekt „*Biznes 50+ - im dojrzały, tym lepszy*” (2013 – 2015). Celem głównym projektu było zwiększenie aktywności zawodowej 25 pozostających bez pracy mieszkańców Łodzi w wieku powyżej 50 roku życia.

Główne rezultaty projektu:

- 25 osób skorzystało ze szkolenia i doradztwa indywidualnego z zakresu przedsiębiorczości;
- 21 osób otworzyło działalność gospodarczą; z których do końca roku aktywnych pozostawało 14.

„*Aktywizacja osób po 29. roku życia pozostających bez pracy w mieście Łodzi (I)*”, Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Planowana liczba uczestników w 2015 r. - 555 osób, a wartość na 2015 9,73 mln zł. Wykorzystano 9,73 mln zł, a wsparciem objęto 562 osoby.

Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w mieście Łodzi (I), Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Zadania obejmowały szkolenia, staże, bony szkoleniowe, prace interwencyjne, dotacje. Planowana liczba uczestników projektu w 2015 r. - 1 183 osoby, a wartość na 2015 r. 15,68 mln zł. Wykorzystano wszystkie środki, a wsparciem objęto 1 215 osób.

Systemowe rozwiązania mające na celu aktywizację i poprawę pozycji łódzkich kobiet

W ramach działań Urzędu Pracy znaczące miejsce zajmują programy dla kobiet. Z różnych form wsparcia w 2014 r. skorzystało 3 478 kobiet, a w 2015 r. 3 044.

Tab. 13. Kobiety uczestniczące w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu

	Ilość osób bezrobotnych kobiet objęta wsparciem			
	2012	2013	2014	2015
Roboty publiczne	133	213	366	410
Prace interwencyjne	84	95	58	111
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	252	566	585	655
Refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnego	131	231	186	378
Szkolenia	562	859	760	355
Stáže	552	1 027	1 541	844
Prace społecznie użyteczne	218	299	330	179

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Promocji Zatrudnienia i Obsługi Działalności Gospodarczej.

Do systemowych rozwiązań mających na celu aktywizację i poprawę pozycji i perspektyw łódzkich kobiet można zaliczyć:

- projekt Centrum IN – Projekt wieloletni – zakłada połączenie rewitalizacji infrastrukturalnej z rewitalizacją społeczną. Jego głównym celem jest stworzenie miejsca inicjującego rozwiązania innowacyjne, integrujące i inkubujące w sferze ekonomii społecznej. Projekt zainicjowany został potrzebą stworzenia rozwiązań wyrównujących szanse kobiet i innych grup defaworyzowanych na rynku pracy, zgodnie z koncepcją ekonomii równości. Projekt jest w dalszym ciągu w fazie opracowywania,
- działania na rzecz podnoszenia świadomości kobiet, wzmacnianie ich samodzielności i decyzyjności, nauka asertywności, kreatywności, osiągania celów i motywacji, godzenia życia zawodowego i rodzinnego, przywództwa, zarządzania czasem i finansami, poruszania się po rynku pracy i dbania o swoje prawa i potrzeby – organizacja spotkań i seminariów z udziałem środowisk kobiecych np.: „Jak sobie radzić? – ekonomia domowa”, seminarium z okazji Europejskiego dnia Równej Płacy i Dnia kobiet, „Ekonomia i Kobiety”, seminarium międzypokoleniowe „3 Pokolenia – 1 Rynek Pracy”,
- przeciwdziałanie przemocy wobec kobiet – promocja akcji „One Billion Rising”. Ambasadorką łódzkiej akcji została ponownie Sędzia Anna Maria Wesołowska,
- udział w seminarium pt. „Przemoc ekonomiczna wobec dzieci”, poświęconemu sytuacji rodziców samotnych lub borykających się z problemem wyegzekwowania obowiązku płacenia alimentów,
- udział w ogólnopolskiej kampanii „16 Dni Przeciwko Przemocy”. Pod patronatem Izby Komorniczej w Łodzi odbyły się warsztaty dla osób potrzebujących wsparcia w egzekucji należnych im praw. Organizatorem warsztatów była KDO ds. różnorodności i przeciwdziałania dyskryminacji we współpracy ze Stowarzyszeniem „Dla Naszych Dzieci”.

Miejskie programy wsparcia gospodarczego

W Łodzi funkcjonuje 8 programów pomocowych:

- Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych inwestycji w działalność wytwórczą i tworzenie związanych z nimi nowych miejsc pracy,
- Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych, dużych inwestycji i tworzenie związanych z nimi nowych miejsc pracy,
- Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych inwestycji i tworzenie związanych z nimi nowych miejsc pracy przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii,
- Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na nowe inwestycje w obiekty sportowe,
- Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych inwestycji w ogólnodostępne parkingi wielopoziomowe,
- Program pomocy de minimis miasta Łodzi na wspieranie inwestycji w nowe obiekty hotelowe oraz modernizację istniejących obiektów hotelowych;
- Program pomocy de minimis miasta Łodzi na prace konserwatorskie, restauratorskie, remont i rewitalizację zabytków;
- Program pomocy de minimis miasta Łodzi na remonty elewacji.

Głównym celem pierwszych 6 programów pomocowych było pobudzanie rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta, obniżanie poziomu bezrobocia, działania na rzecz wspólnego pozyskiwania inwestorów, wsparcie nowoczesnych gałęzi przemysłu, a także stymulowanie wzrostu liczby inicjatyw gospodarczych w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Z pomocy mogli skorzystać przedsiębiorcy pod warunkiem, iż rozpoczęli inwestycję w Łodzi, ponieśli określone nakłady oraz/lub utworzyli pewną liczbę nowych miejsc pracy.

Podstawowym założeniem pozostałych programów pomocowych było wsparcie rewitalizacji budynków zabytkowych będących istotnym elementem tkanki urbanistycznej stanowiącej o tożsamości i historii miasta. Z pomocy mogli skorzystać zarówno przedsiębiorcy, jak i osoby fizyczne pod warunkiem, że przeprowadzili remont elewacji, prace konserwatorskie, restauratorskie bądź rewitalizację budynków lub ich części wpisanych do gminnej ewidencji zabytków.

Dla programów pomocy regionalnej maksymalna intensywność wszelkiej pomocy publicznej uzyskanej przez przedsiębiorcę w różnych formach i z różnych źródeł w związku z realizacją danej inwestycji nie mogła przekroczyć 50% kosztów kwalifikowanych, z wyjątkiem mikro i małych przedsiębiorców, dla których próg wynosił 70%, oraz średnich przedsiębiorców - 60%. Prawo do zwolnienia od podatku od nieruchomości na podstawie programów pomocowych można było nabyć wyłącznie do dnia 31 grudnia 2013 r. W przypadku programów pomocy de minimis łączna wartość pomocy otrzymanej przez przedsiębiorcę w roku podatkowym, w którym ubiegał się o pomoc oraz w okresie 2 poprzedzających go lat nie mogła przekroczyć 200 tys. euro.

W roku 2010 z tej formy skorzystało 4 podatników (2,96 mln zł), w roku 2011 - 31 (3,62 mln zł), w roku 2012 - 46 (3,27 mln zł), w roku 2013 - 46 (3,21 mln zł), 2014 - 29 (3,72 mln zł), a w roku 2015 - 25 podatników, na łączną kwotę 3,31 mln zł.

Tab. 14. Programy pomocowe - zestawienie finansowe

Nazwa programu	Kwota zwolnienia od podatku od nieruchomości w roku 2010 (zł)	Kwota zwolnienia od podatku od nieruchomości w roku 2011 (zł)	Kwota zwolnienia od podatku od nieruchomości w roku 2012 (zł)	Kwota zwolnienia od podatku od nieruchomości w roku 2013 (zł)	Kwota zwolnienia od podatku od nieruchomości w roku 2014 (zł)	Kwota zwolnienia od podatku od nieruchomości w roku 2015 (zł)
Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych inwestycji w działalność wytwórczą i tworzenie związanych z nimi nowych miejsc pracy	518 216	738 024	-	-	-	-
Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych, dużych inwestycji i tworzenie związanych z nimi nowych miejsc pracy	2 235 778	2 282 289	2 426 195	2 494 406	2 494 406	2 494 406
Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych inwestycji i tworzenie związanych z nimi nowych miejsc pracy przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii	208 190	201 841	261 478	-	-	-
Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na nowe inwestycje w obiekty sportowe	-	-	-	-	-	-
Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych inwestycji w ogólnodostępne parkingi wielopoziomowe	-	-	-	-	-	-
Program pomocy de minimis miasta Łodzi na wspieranie inwestycji w nowe obiekty hotelowe oraz modernizację istniejących obiektów hotelowych	1 565	38 351	42 242	43 988	371 959	-
Program pomocy de minimis miasta Łodzi na remonty elewacji	-	360 871	477 716	604 212	787 207	642 843
Program pomocy de minimis miasta Łodzi na prace konserwatorskie, restauratorskie, remont i rewitalizację zabytków	-	-	61 022	63 469	63 469	171 284
Razem	2 963 749	3 621 376	3 268 653	3 206 075	3 717 041	3 308 533

Źródło: Wydział Finansowy

Ponadto w oparciu o pojawiające się regulacje unijne Miasto będzie przygotowywało kolejne projekty programów pomocowych na lata 2016 – 2020 przewidujących zwolnienia od podatku od nieruchomości.

WSPARCIE OBSŁUGI BEZROBOTNYCH ORAZ PRZEDSIĘBIORCÓW

Lokalne Okienko Przedsiębiorczości

Internetowy portal informacyjny dla przedsiębiorców www.lop.uml.lodz.pl – średnio miesięcznie odwiedza 1 580 unikalnych użytkowników. Profil Przedsiębiorczość na Facebooku polubiło prawie 890 osób. W 2013 r. bezpośrednio obsłużonych zostało 758 klientów, w 2014 r. 1 600. natomiast w 2015 roku – 1 410 klientów.

System doradztwa i szkoleń dla łódzkich przedsiębiorców oraz osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej

Urząd Miasta Łodzi organizuje bezpłatne szkolenia i doradztwo dla łódzkich przedsiębiorców oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Od stycznia do grudnia 2013 r. przeprowadzonych zostało 25 szkoleń z udziałem 700 osób. Z bezpłatnej usługi doradczej przeprowadzanej w siedzibach firm skorzystało 27 osób. Rekrutacja na szkolenia odbywała się za pośrednictwem strony www.sds.lodz.pl. Liczba wejść na stronę tygodniowo wynosiła 2 989, z newslettera skorzystało 117 osób.

W 2014 roku przeprowadzono 20 szkoleń, w których uczestniczyło 650 osób. Z bezpłatnej usługi doradczej w siedzibie firm skorzystało 20 osób. Liczba wejść na stronę www.sds.lodz.pl sięgała tygodniowo 2 429, z newslettera skorzystało 1 051 osób.

W 2015 r. przeprowadzono 20 szkoleń, z których skorzystało 510 osób. Z bezpłatnej usługi doradczej w siedzibie firm skorzystało 25 osób.

Centrum Obsługi Przedsiębiorcy (obecnie Łódzkie Centrum Przedsiębiorczości)

UMŁ ułatwiając rejestrację firm zorganizował punkt, w którym w jednym miejscu wszystkie instytucje związane z procedurą rejestracji firmy świadczą usługi konsultacyjno – doradcze.

Od listopada 2012 r. Centrum Obsługi Przedsiębiorcy zwiększyło działanie o kolejny termin konsultacji (obecnie dyżury odbywają się w każdy pierwszy i trzeci czwartek miesiąca) oraz o organizację szkoleń przy współpracy z instytucjami udzielającymi konsultacji w trakcie czwartkowych dyżurów. Rozszerzył się również zakres udzielanych informacji o porady prawne w zakresie prawa spółek handlowych oraz zarządzania wierzytelnościami przedsiębiorców.

Tab. 15. Działalność Łódzkiego Centrum Przedsiębiorcy

	Ilość dyżurów	Liczba osób, które skorzystały z porad
2011	12	100
2012	13	173
2013	22	239
2014	21	259
2015	21	300

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Obsługi Inwestora i Współpracy z Zagranicą.

W 2013 roku z usług Łódzkiego Centrum Przedsiębiorczości skorzystało 239 osób (podczas 22 dyżurów), przeprowadzonych zostało 12 szkoleń, z udziałem 192 uczestników. W 2014 roku z jego usług skorzystało 259 osób (21 dyżurów), przeprowadzono 14 szkoleń, z których skorzystało 186 uczestników.

W 2015 roku z usług Łódzkiego Centrum Przedsiębiorczości skorzystało 300 osób (podczas 21 dyżurów), przeprowadzonych zostało 8 szkoleń, z udziałem 141 osób.

Zezwolenie na używanie nazwy Łódź w znaku towarowym

W 2015 r. Miasto udzieliło zezwolenia na używanie nazwy „Łódź” w znaku towarowym firmie Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Łodzi „Radio Łódź” S.A.

Ewidencja licencji, zezwoleń i działalności gospodarczej

W 2013 r. wydano 1 718 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, 1 092 decyzje wygaszające te zezwolenia oraz 192 decyzje zmieniające. W 2014 roku wydano 2 176 zezwoleń, wygaszono 1 090, a 158 decyzji zostało zmienionych. Natomiast w 2015 r. było to odpowiednio 1 839 zezwoleń, 922 wygaszenia oraz 283 decyzje zmieniające.

W 2015 r. udzielono 386 (o 74 więcej niż w 2014 r.) licencji na transport drogowy taksówką, wydano 91 (2014 r. –

102) decyzji wygaszających takie licencje, dokonano 539 (2014 r. – 502) zmian ich treści. Wydano także 888 (w 2014 r. – 327) wypisów z zaświadczeń na przewozy drogowe na potrzeby własne oraz dokonano 53 (w 2014 r. – 44) zmiany takich zaświadczeń.

W 2015 r. udzielono 20 zezwoleń na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego (powyżej 3,5 ton) oraz 8 licencji na pośrednictwo przy przewozie rzeczy. Wydano 246 (w 2014 r. – 148) wypisów z uprawnień transportowych oraz 18 (w 2014 r. – 36) decyzji wygaszających, dokonano 229 (w 2014 r. – 162) ich zmian oraz zawieszono 3 (w 2014 r. – 9) uprawnienia.

Łącznie w 2015 r. pozytywnie rozpatrzono 5 525 spraw, kończąc je wydaniem decyzji administracyjnych.

Tab. 16. Ewidencja działalności gospodarczej

Rodzaje przyjętych wniosków – załatwiane sprawy	2012	2013	2014	2015
Wpisy do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej	39 048	42 303	40 359	37 146
Zaświadczenia z archiwalnej ewidencji działalności gospodarczej	2 135	1 702	698	469

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Promocji Zatrudnienia i Obsługi Działalności Gospodarczej.

Złożone przez przedsiębiorców wnioski do CEIDG przekształcane są na formę dokumentu elektronicznego przede wszystkim w obecności przedsiębiorcy tzn. „od ręki”.

NOWOCZESNA GOSPODARKA

Łódzki Regionalny Park Naukowo – Technologiczny

Technopark Łódź jest miejscem, w którym biznes spotyka się z nauką. Umożliwia przepływ wiedzy i technologii pomiędzy jednostkami naukowymi i przedsiębiorcami. To przede wszystkim atrakcyjna oferta badawczo-wdrożeniowa, inkubacyjna i inwestycyjna. Znajdujący się tam BioNanoPark to nowoczesne centrum wdrożeniowe dla biznesu wyposażone w najwyższej klasy sprzęt badawczy laboratoria bio- i nanotechnologiczne: Laboratorium Biotechnologii Przemysłowej oraz Laboratorium Biofizyki Molekularnej i Nanostrukturalnej. Profil sprzętowy laboratoriów został tak dobrany, by przedsiębiorcy mogli zlecić prowadzenie badań na każdym etapie rozwoju ich produktów lub technologii. Część pracowni uzyskała certyfikat GLP (Good Laboratory Practice).

Dzięki takiemu zapleczu można już we wczesnej fazie tworzenia nowatorskich produktów sprawdzić ich przydatność. Każdy produkt, zanim trafi do konsumenta, musi zostać przebadany pod kątem oddziaływania na zdrowie człowieka i wpływ na środowisko. Kompleksowa linia badawcza BioNanoParku umożliwia przeprowadzenie takich badań w jednym miejscu i na najwyższym światowym poziomie.

Głównymi zleciennodawcami laboratoriów są firmy farmaceutyczne i kosmetyczne oraz instytuty badawcze. Laboratoria ściśle współpracują z uczelniami z regionu, kraju i zagranicy. Ze względu na kompleksowość oferty badawczej BioNanoPark może wykonywać zlecenia dla praktycznie każdej branży przemysłu. Może także występować jako konsorcjant w międzynarodowych projektach badawczych.

Na odrębną uwagę zasługuje Pracownia Indywidualnych Implantów Medycznych, która jako jedyna w Polsce na podstawie badań diagnostyki obrazowej wykonuje implanty „szyte na miarę” dla konkretnego pacjenta metodą tzw. szybkiego prototypowania. Pracownia wykonała już ponad 160 indywidualnych implantów medycznych czaszki, oczodołu i żuchwy. Implanty posiadają Świadczenia Wolnej Sprzedaży.

W 2015 roku działalność Technoparku koncentrowała się przede wszystkim na finalizacji rozbudowy centrum wdrożeniowego dla biznesu BioNanoPark. W wyniku tych działań w styczniu 2016 roku nastąpiło uroczyste otwarcie nowego obiektu, w skład którego wchodzi:

- Laboratorium Badań Strukturalnych Nanomateriałów - oferuje szerokie spektrum badań związanych z wytwarzaniem oraz charakterystyką nanomateriałów,
- Laboratorium Medycyny Spersonalizowanej - prowadzi badania indywidualnych predyspozycji do zachorowalności na daną jednostkę chorobową, co stwarza możliwości podjęcia terapii opracowanej na potrzeby indywidualnego pacjenta,
- Laboratorium Biosensorów i Elektroniki Organicznej - wykonuje badania w obszarze optymalizacji struktury materiałów organicznych oraz kompozytów stosowanych w urządzeniach elektronicznych,
- Laboratorium Autentykacji Produktów - umożliwia badania izotopowe produktów, służące kontroli deklarowanych źródeł ich pochodzenia oraz metod ich wytwarzania,
- Laboratorium Biotechnologiczne – stanowi rozwinięcie dotychczasowego zaplecza biotechnologicznego, w jego skład wchodzi pracownie: Hodowli Komórkowych i Mikroskopii Konfokalnej, Genomiki i Sekwencjonowania oraz Inżynierii Komórkowej,
- Laboratorium Symulacji Molekularnych - umożliwia analizowanie reakcji zachodzących w złożonych układach molekularnych i submolekularnych. Jego podstawą jest tzw. Analizator Rzeczywistych Układów Złożonych – unikatowy w skali światowej cyfrowy symulator, pozwalający odtwarzać przepływ cząsteczek lub przebieg złożonych reakcji chemicznych.

Łódzki Inkubator Technologiczny oferuje młodym firmom działającym w branży nowoczesnych technologii doskonałe warunki do rozwoju dzięki pomocy de minimis. Oznacza to dostęp do nowoczesnej infrastruktury biurowej na bardzo preferencyjnych warunkach finansowych oraz pakiet bezpłatnych usług doradczych, szkoleniowych i promocyjnych. Dzięki takiemu wsparciu firmy mogą skupić się na doskonaleniu swoich pomysłów biznesowych. To w ŁIT powstały urządzenia dla osób niepełnosprawnych ruchowo: Baffin®, Liw® oraz Snoophi®, przeglądarka internetowa dla osób sparaliżowanych, która umożliwia obsługę komputera za pomocą mrugania oraz pierwszy w Polsce system informacji turystycznej oparty na fotokodach. Firmy, które obecnie są lokatorami inkubatora zajmują się m.in. metodą leczenia fobii za pomocą wirtualnej rzeczywistości, dystrybucją farb termoizolacyjnych opartą na technologii wykorzystywanej przez NASA i drukiem 3D. Firmy te odnoszą znaczące sukcesy i są laureatami wielu prestiżowych nagród, jak choćby Nagroda Gospodarcza Wojewody Łódzkiego, Nagroda Prezydenta Miasta Łodzi, tytuł Lidera Nowoczesnych Technologii, Skrzydła Biznesu, Parkowych Orłów i Krajowego Lidera Innowacji oraz European Business Award. Co najistotniejsze, firmy w inkubatorze tworzą zintegrowaną społeczność, w której łatwiej znaleźć partnera biznesowego lub po sąsiedzku zapytać o radę. Od chwili uruchomienia Inkubatora (w październiku 2007 r.) z jego pomocy skorzystało 130 firm. W 2015 roku przyjęto kolejnych 18 podmiotów.

Firmy, które mają już doświadczenie na rynku mogą na terenach inwestycyjnych Technoparku wybudować swoje siedziby. Oferta jest szczególnie korzystna dla tych firm, które nie chcą inwestować we własne działy R&D, ponieważ mogą na atrakcyjnych warunkach zlecić badania swoich produktów centrum wdrożeniowemu BioNanoPark. Pierwszy inwestor zakończył budowę siedziby pod koniec 2015 roku, zaś kolejny planuje rozpoczęcie inwestycji w połowie 2016 roku.

Ważne miejsce w działalności Technoparku zajmuje też współpraca zagraniczna. W 2015 roku Technopark podpisał umowy o współpracy m.in. z University of Athens i The Hebrew University of Jerusalem oraz firmami: Med.&Life, Robocam, Safya International Import & Export.

Łączna wartość projektu BioNanoPark tzw. „duże rozszerzenie BioNanoPark +” wynosi 144,5 mln zł netto, a wsparcie unijne 122,8 mln zł (85%). W 2015 roku poniesione zostały nakłady w wysokości 66,4 mln zł netto. Wykonanie rzeczowe projektu zostało ukończone, podobnie jak jego realizacja.

Potencjał Technoparku to 3 budynki o powierzchni ok. 14 tys. m² (w 2007 roku - 1 105 m²), 65 pomieszczeń biurowych w Inkubatorze oraz 4 moduły biurowo-laboratoryjne pod wynajem (obecnie wynajętych w 85%), 8 laboratoriów

nowoczesnych technologii w pełni wyposażonych w najnowocześniejszy sprzęt na skalę europejską, teren inwestycyjny o pow. 14 ha.

Na pokrycie wkładu własnego BioNanoPark-u Miasto Łódź w 2014 roku przekazało 6 mln zł. Łączny wkład Miasta w realizację projektu wyniósł 12,86 mln zł.

Ponadto Spółka w 2015 roku inwestowała w ramach projektu PSYCHOTECH wspólnie z Centralnym Laboratorium Kryminalistyki Policji i Uniwersytetem Warszawskim. Nakłady wyniosły 102,4 tys. zł. W ramach tego projektu zakupiono urządzenia ze środków pozyskanych na realizację 3-letniego projektu zamawianego z zakresu bezpieczeństwa publicznego.

Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna S. A.

W 2011 r. powierzchnia ŁSSE wynosiła 1 276,6 ha. Przedsiębiorcy działający na jej terenie utworzyli łącznie 24,8 tys. miejsc pracy, z czego 18,1 tys. to miejsca nowe a 6,7 tys. to miejsca utrzymane. W kolejnym roku odpowiednio 25,9 tys. miejsc pracy, w tym 19,1 tys. nowych, a w 2013 roku w Łódzkiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej wydano 19 zezwoleń i zadeklarowano powstanie przeszło 900 miejsc pracy oraz utrzymanie 4 100. Powierzchnia strefy w 2014 roku wzrosła do 1 302,3 ha i funkcjonowały w niej 31 682 miejsca pracy, z czego 23 025 nowe. Nakłady inwestycyjne na terenie ŁSSE wyniosły prawie 12 mld zł (IX 2014 r.), a Strefa wydała 36 zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej.

W 2015 r. powierzchnia Strefy wzrosła do 1 339,17 ha z 33 202 miejscami pracy, w tym 25 166 to miejsca nowe. Nakłady inwestycyjne w ŁSSE wyniosły ponad 13 mld zł (IX 2015), a Strefa wydała 13 zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej na jej terenie.

Tab. 17. Zezwolenia wydane przez ŁSSE w 2015

Przedsiębiorca	Deklarowane nakłady (w mln PLN)	Deklarowane nowe miejsca pracy	Deklarowane utrzymane miejsca pracy
Mecalit polska Sp z o.o.	12,0	20	152
Vandemoortele Polska Sp. z o.o.	125,31	61	0
Ambro Logistics Sp. z o.o.	4,5	5	17
Wirthwein Polska Sp. z o.o.	16,0	48	252
Chipita Poland Sp. z o.o.	64,0	50	418
Scanaqua Sp. z o.o.	8,23	20	127
EUROS Sp. z o.o.	2,0	6	41
POPRAWA producent Opakowań Tekturowych	8,0	16	80
TOMMARK Adamczyk, Langer, Rogozińska Spółka Jawna	12,37	20	36,88
Ceramina Tubądzin III Sp. z o.o.	135,0	107	0
Sonoco Poland – Packaging Services Sp. z o.o.	97,69	40	70
Cynkownia Radomsko Sp. z o.o.	20,2	60	0
Zarecki Foods Sp. z o.o.	16,03	28	0
Razem	521,32	481	1 193,88

Źródło: Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Nagrody dla ŁSSE S.A. w 2015 roku:

- Fundacja ul. Piotrkowskiej: tytuł „Wnętrza Roku” dla Fabryki Grohmana w kategorii „Wnętrza budujące tożsamość”
- Global Free Zones of the Year 2015 (raport fDi Magazine, Grupa Financial Times) – ŁSSE po raz drugi uznana najlepszą SSE dla MŚP w Europie
- Global Free Zones of the Year 2015 (raport fDi Magazine, Grupa Financial Times) – ŁSSE wyróżniona za reinwestycje w 2014 r., plany inwestycyjne, szkolenie umiejętności, współpracę i strategię polsko-chińską.

POZYSKIWANIE INWESTORÓW

Obsługa inwestorów

Dzięki wyjątkowo dobremu klimatowi biznesowemu, dobrze wykształconej kadrze, a także bliskości stolicy, Łódź

przekształca się z gospodarki opartej na przemyśle włókienniczym, w gospodarkę bazującą na wiedzy i usługach. Priorytetowe dla rozwoju gospodarczego miasta są nowoczesne branże: centra usług biznesowych (BPO i IT), biotechnologia, produkcja gier komputerowych, a także produkcja AGD, logistyka i przemysł elektroniczny.

W 2015 r. utworzono w Łodzi ponad 3 200 miejsc pracy. Niektóre ważniejsze firmy obsługiwane i pozyskane w tym czasie to: Hutchinson, Fujitsu i Comarch.

Tab. 18. Inwestycje pozyskane i w trakcie pozyskiwania 2015 r.

INWESTYCJE POZYSKANE 2015		
Nazwa firmy	Kraj pochodzenia kapitału	Planowane zatrudnienie/wzrost zatrudnienia
Przemysłowe		
Amcor	Australia	80
Hutchinson	Francja	400
Organika	Polska	30
(nazwa poufna)	USA	200
Compal Europe (Poland) Sp. z o.o.	Tajwan	10
GE Power Controls S.A.	USA	7
Azura Polska	Francja	250
UPS (centrum przeładunkowe)	USA	200
Mecalit	Niemcy	20
Desleeclama	Belgia	22
Razem		1 219
Usługowe		
(nazwa poufna)	Belgia	70
Flint Group	Luxemburg	50
Oberthur	Francja	100
Airbus Helicopters	USA/Francja/Niemcy	100
Nordea Operations Centre	Szwecja	200
Fujitsu	Japonia	500
Comarch	Polska	500
Harman (Symphony Teleca)	USA	30
Ericpol	Polska	300
GFT	Wielka Brytania	100
Telmon	Polska	50
Razem		2 000
Razem 2015		3 219

Źródło: Biuro Obsługi Inwestora i Współpracy z Zagranicą

Równocześnie Miasto prowadziło opiekę poinwestycyjną dla firm poprzez:

- organizowane business mixery, spotkania biznesowe, konferencje,
- zaangażowanie inwestorów w inicjatywy Miasta:
 - program „Młodzi w Łodzi”,
 - kampanię „Łódź pozdrawia” – walory gospodarcze Miasta,
 - program wspierający firmy w poszukiwaniu potencjalnych pracowników - „Łódź kreuje miejsca pracy”,
 - Łódź Business Run,
 - studia – „Bakowość i Finanse Cyfrowe”.

Tab. 19. Inwestycje

Wsparcie inwestora na etapie przygotowania i realizacji inwestycji	Liczba pozyskanych inwestycji				Oddana powierzchnia w m2			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Biurowe	1 zrealizowana (3 w realizacji)	3 zrealizowane (2 w realizacji)	1 zrealizowana (5 w realizacji)	4 zrealizowane (8 w realizacji)	Ok. 16 000	ok. 22 000	Ok. 2 500	ok. 25 000
Hotelowe	2	1	*	-	317 (l. pokoi)	190 (l. pokoi)	*	-
Usługowo-rozrywkowe	1**	0	0	1	0	0	0	120 651
Logistyczno-produkcyjne	3	Zrealizowano 1 (2 w trakcie realizacji)	Zrealizowane 4 (1 w trakcie realizacji)	Zrealizowane 1 (4 w trakcie realizacji)	ok. 45 300	ok. 8 300	49 600	31 500

* Biuro Obsługi Inwestora nie obsługiwało żadnych inwestorów hotelowych w 2014 r.

** inwestycja ma być oddana w 2015 roku

Źródło: Biuro Obsługi Inwestora i Współpracy z Zagranicą

Inne aktywności:

- Giełda Pracy dla firm z sektora produkcyjno-logistycznego. Dziewięciu strategicznych inwestorów z regionu łódzkiego wzięło udział w Giełdzie Pracy, zorganizowanej przez Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi. Osoby bezrobotne, spełniające wymagania firm, mogły spotkać się z takimi przedsiębiorstwami, jak: BSH, Rossmann, RR Donnelley i SuperDrob Zakłady Drobiarsko-Mięsne. Na grudniowej Giełdzie Pracy Wystawcy dysponowali 270 ofertami pracy w Łodzi i regionie, między innymi z branży produkcyjnej i logistycznej. Ponad 370 bezrobotnych zostało „wezwanym” do udziału w wydarzeniu. Duże zainteresowanie Giełdą Pracy potwierdza, że taka impreza jest potrzebna, pobudza lokalny rynek pracy i przyczynia się do obniżenia bezrobocia;
- ścisła współpraca z Łódzkim Urzędem Wojewódzkim w sprawie wypracowania skróconego schematu zatrudniania obcokrajowców, głównie z Ukrainy, usprawnienia procesu wydawania cudzoziemcom pozwoleń na pobyt stały i pracę oraz dopisania nowych zawodów do łódzkiej listy zawodów deficytowych (programista aplikacji, tester oprogramowania komputerowego i specjalista ds. rozwoju oprogramowania systemów informatycznych);
- wypracowanie wraz z firmami z sektora BPO/SSC postulatów do łódzkich uczelni dot. wdrożenia działań zmierzających do zmniejszenia rozbieżności między oczekiwaniami pracodawców sektora SSC/BPO a kwalifikacjami studentów i absolwentów;
- raport pt. „Sektor produkcyjny. Kapitał ludzki w Łodzi” oraz dwa raporty „Łódzki Rynek Nieruchomości”;
- Centrum Obsługi Inwestora w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, złożyło projekty „Łódź. Globalnie”, „Przyjedź, zobacz, zainwestuj”;
- przygotowanie projektów uchwał dotyczących zwolnień z podatku od nieruchomości;
- promocja oferty inwestycyjnej Miasta podczas Targów Nieruchomości i Inwestycji MIPIIM 2015 w Cannes oraz Targów Nieruchomości i Inwestycji Komercyjnych Expo Real 2015 w Monachium;
- promocja oferty inwestycyjnej Miasta poprzez współorganizację na zasadzie Głównego Partnera Samorządowego - Regionalnego Property Forum w Łodzi.

Nagrody i wyróżnienia

- wyróżnienie w kategorii fDi Strategy w rankingu Polish Cities of the Future 2015/2016 opublikowanym przez fDi Intelligence - zespół analityczny zajmujący się bezpośrednimi inwestycjami zagranicznymi z grupy Financial Times;
- 2 miejsce Łodzi w „Rankingu Miast” Polskiego Związku Firm Deweloperskich.

BRANŻA GAMEDEV

Game Dev Zone to inicjatywa poświęcona grom wideo, skierowana do twórców gier oraz graczy – zarówno tych doświadczonych, jak i początkujących. Celem wydarzenia jest ukazanie różnorodności i kreatywnego potencjału, jaki cechuje ten obszar kultury współczesnej oraz popularyzacja Łodzi jako ważnego miejsca dla przyszłości elektronicznej rozrywki w Polsce i Europie. W ramach Game Dev Zone odbył się 48-godzinny konkurs improwizowanego tworzenia gier – Komiks Game Jam 2.

PROMOCJA MIASTA

Promocja miasta

W 2015 r. podejmowano następujące działania:

- FashionPhilosophy Fashion Week Poland (edycja wiosenna 16 - 19.04. oraz jesienna 12 - 15.11.) - jest to największe wydarzenie modowe w Polsce organizowane przez Moda Forte Grupa Kreatywna. Odbywa się cyklicznie w Łodzi.

Uczestnicy średnio 17 tys. gości, w tym ok. tysiąca dziennikarzy. Fashion Week Poland to przede wszystkim pokazy uznanych projektantów „Designer Avenue”, pokazy mody offowej i debiutantów „OFF out of Schedule”, „Showroom” – stoiska projektantów (ok. 120 stoisk w każdej edycji), a także szkolenia i seminaria „Let Them Know”. Ponadto odbywa się wystawa fotografii mody „Young Fashion Photographers Now” i przegląd filmów inspirowanych modą „Fashion Film Festiwal”. Każda edycja tygodnia mody to blisko 3 000 publikacji w prasie, Internecie oraz liczne relacje w radio i telewizji. Nową lokalizacją FashionPhilosophy jest Klub Wytwórnia. Liczba publikacji medialnych: ok. 5,5 tys. rocznie, a liczba uczestników: dochodziła do 30 tys. osób.

- Impact Fest (Atlas Arena, 9 czerwca) - jest to wydarzenie realizowane przez Live Nation Sp. z o. o. Zadebiutowało ono na polskim rynku koncertowym w 2012 r. na dwóch scenach w Warszawie. Od 2014 r. odbywa się w łódzkiej Atlas Arenie. Podczas tegorocznej edycji na dwóch scenach wystąpili: Slipknot, Godsmack, Gojira, Hollywood Undead, ONE, Lion Shepherd, zwycięzca Antyfestu Antyradia i DJ Kebs. Publikacje medialne: radio – 312 emisji, telewizja – 29 spotów, Internet – 1 283 333 wyświetleń, a liczba uczestników: ok. 17 tys. osób.
- w ramach impresz targowych organizowanych przez Międzynarodowe Targi Łódzkie Spółka Targowa: III Targi Logistyki (12-13 maja), Targi Aktywnego i Zdrowego Seniora (22-23 maja), II Łódzkie Targi Energetyczne (10-11 czerwca), PET FAIR XV Międzynarodowe Targi Zoologiczne (11-13 września), NATURA FOOD VIII Międzynarodowe Targi Żywności Ekologicznej i Regionalnej oraz beECO IV Targi Ekologicznego Stylu Życia (02-04 października) oraz V Salon Ciekawej Książki (20-22 listopada). Imprezy zyskują oprawę w postaci sympozjów, seminariów i konferencji. Najlepsze wyroby, produkty i rozwiązania technologiczne zdobywają nagrody w towarzyszących targom konkursach. Liczba uczestników: 291 057.
- Night of the Proms (Atlas Arena 21 marca) - to seria koncertów organizowanych w Belgii, Holandii, Niemczech, Luksemburgu, Danii, Polsce, USA, Francji, Hiszpanii, Austrii, Szwajcarii i Szwecji. Koncerty składają się z utworów muzyki pop i popularnej muzyki klasycznej (często w połączeniu) z udziałem znanych muzyków i grup muzycznych. „Night of the Proms” to największe, znane na całym świecie wydarzenie kulturalne, szczytujące się blisko trzydziestoletnią tradycją organizowane w obiektach krytych w Europie. Pierwsza, polska edycja tego niepowtarzalnego show odbyła się w Łodzi, w Atlas Arenie, w 2014 roku. W tegorocznej edycji „Night of the Proms”, w łódzkiej Atlas Arenie pojawili się: Katie Melua, Kim Wilde, Mac King, Jon Miles, Tony Henry, Grzegorz Skawiński i Rafał Brzozowski. O klasyczną stronę imprezy zadbał Akademicki Chór Politechniki Łódzkiej oraz orkiestra symfoniczna II Novecento pod batutą Roberto Grosłota. Ilość publikacji w mediach: radio – 180 spotów w stacjach ogólnopolskich, 38 w stacjach regionalnych; telewizja – 4 emisje programu i 2 materiały redakcyjne w telewizji regionalnej, 2 materiały redakcyjne w telewizji ogólnopolskiej; Internet – facebook, 21 portali ogólnopolskich – 30 materiałów redakcyjnych, 3 bannery reklamowe, 17 portali lokalnych – 48 materiałów redakcyjnych; prasa: 10 reklam i materiałów redakcyjnych w prasie ogólnopolskiej; 21 reklam i materiałów redakcyjnych w prasie regionalnej.
- Disco Fest (Atlas Arena 14 listopada) - to pierwszy i zarazem największy w Polsce halowy festiwal muzyki tanecznej typu dance i disco. Wystąpiło 23 wykonawców, w tym: Alexandra Stan, Stachurski zespoły: Weekend, Akcent, Classic, Boys, After Party, DBomb, M.I.G, Freaky Boys, Exaited, Power Play, M.Jay, Elena, Extazy, Mario Bischin. i inni. Publikacje w mediach: Polo TV – 60 billboardów sponsorskich, program sylwestrowy, ogólnopolska stacja radiowa – 60 spotów, Internet – portal ogólnopolski – 2 artykuły redakcyjne. Liczba uczestników: ok. 12 tys. osób.
- Międzynarodowy Festiwal Designu (LDZIGN –9 - 18 października), którego organizatorem jest Łódź Art. Center a celem jest prezentacja najnowszych trendów w polskim i zagranicznym wzornictwie użytkowym. Szybki rozwój Festiwalu na przestrzeni kilku edycji sprawił, że z lokalnej imprezy stał się wydarzeniem o charakterze międzynarodowym. Oprócz światowej sławy projektantów polskich i zagranicznych, Łódź Design Festival przyciąga także międzynarodową

publiczność. Tematyka wydarzenia jest unikatowa w skali Polski. W swoich założeniach Festiwal propaguje twórcze i innowacyjne rozwiązania w sektorze designu, wzornictwa i projektowania, tworzy platformę wymiany myśli i doświadczeń dla środowisk twórczych oraz biznesu, podnosi poziom świadomości społecznej na temat znaczenia twórczości i innowacji, jako kompetencji kluczowych dla zrównoważonego rozwoju. Ponadto, organizacja Festiwalu umożliwia prezentację podmiotów działających w obszarze designu oraz inicjuje współpracę biznesu z sektorem badawczo-rozwojowym, kulturalnym i kreatywnym. Dużym atutem Festiwalu jest fakt, iż nawiązuje on do tradycji Łodzi, w tym przypadku w dziedzinie sztuki nowoczesnej. Warto zaznaczyć, że przedsięwzięcie realizowane jest w przestrzeniach pofabrycznych, galeriach, muzeach, instytucjach kultury na terenie całego miasta. liczba publikacji medialnych: ok. 3 500, a liczba uczestników: ok. 45 000.

- V Kongres Urbanistyki Polskiej (9 – 11 września) - wydarzenie zorganizowano pod hasłem „Powrót do Centrum”. Celem była prezentacja dorobku urbanistyki przestrzeni wielkomiejskiej, w tym Łodzi jako obszaru zachowującego największy w Polsce, obszarowo i ilościowo zespół zabytkowy miasta XIX wieku, przy jednoczesnej potrzebie dostosowania go do wymogów współczesności. Dziedzictwo kulturowe, wykorzystane jako element promocji jest podstawą w kreowaniu przestrzeni publicznych, budowania jakości życia w mieście, wizerunku i wzrostu wartości inwestycji, a przez to szansą na rozkwit centrum Łodzi.
- w ramach Strategii Rozwoju ulicy Piotrkowskiej w roku 2015 zrealizowano:
 - Dzień Dziecka – impreza zorganizowana z myślą o najmłodszych mieszkańcach naszego miasta. Głównym celem była promocja ulicy Piotrkowskiej jako miejsca edukacji oraz wspólnego spędzania wolnego czasu poprzez:
 - zapoznanie dzieci ze „Szlakiem Bajkowym” podczas pierwszego po remoncie ulicy Piotrkowskiej wydarzenia, jakim było ponowne odsłonięcie pomnika Misia Uszatka,
 - zorganizowanie zajęć w przestrzeni ulicy Piotrkowskiej, jako formy wspólnego, aktywnego świętowania. Ilość uczestników: ok. 1 800 osób.
 - Święto ulicy Piotrkowskiej (ulica Piotrkowska 29. – 31. maja) - to imprezy organizowane przez Fundację ulicy Piotrkowskiej, pod wspólnym hasłem „Wielka Majówka na Piotrkowskiej”. Na łodzian czekało moc atrakcji, zarówno dla najmłodszych, jak i tych nieco starszych, w tym gry i zabawy dla dzieci, koncerty z muzyką na żywo, Polówka, wielkie grillowanie, Eko Targ i mnóstwo innych atrakcji, odsłonięcie w Alei Sław gwiazdy dla twórców filmu Ida, pokaz filmu „Nietykalni”, gry i zabawy, pokazy taneczne, koncerty, pokazy i warsztaty cyrkowe, podwyższenie obelisku Piotrkowskiej, parada orkiestr dętych, olimpiada sportów podwórkowych, audycja „na żywo” studenckiego radia „Żak”, rozstrzygnięcie konkursu fotograficznego „Potęga Łodzi”, wystawy łódzkich artystów, najdłuższy antykwariat, instalacje oraz niezwykle pojazdy.
 - Ogólnopolski Festiwal Artystów Ulicznych „Just Edi i przyjaciele” - realizowany w ramach Urodzin Łodzi, I Festiwal sztuki magii i cyrku „EDI i przyjaciele”. Twarzą festiwalu był Adrian Pruski znany jako Just Edi Show wszechstronnie uzdolniony komik – ekwilibrysta, finalista programu Mam Talent.
 - Songwriter Łódź Festiwal - zorganizowane w celu promocji ulicy Piotrkowskiej, jako miejsca atrakcyjnych wydarzeń kulturalnych, będącego jednocześnie przestrzenią dla prezentacji łódzkiego środowiska artystycznego, (weekendy maj – lipiec) – propozycja koncertów weekendowych w okresie wakacyjnym, organizowanych przy zbiegu ulicy 6. sierpnia z ulicą Piotrkowską (Woonerf) będąca z jednej strony ciekawą propozycją dla gości, odwiedzających ulicę Piotrkowską, a z drugiej okazją do prezentacji utalentowanych muzycznie amatorów/artystów ulicznych. Liczba uczestników – ok. 1500 osób aktywnie uczestniczących oraz gości odwiedzających ulicę Piotrkowską.

- Pozostałe działania:

- „Otwarcie sezonu motocyklowego”, „dzień otwarty łódzkich szkół zawodowych”, inauguracja łódzkich „Senioraliów”, inauguracja zawodów lekkoatletycznych, rozpoczęcie X Rajdu Samochodowego Areabella Really.

Od lipca 2015 r. działania podejmowane na ulicy Piotrkowskiej przejęło Łódzkie Centrum Wydarzeń – nowo powstała instytucja kultury.

- „Serce na Gwiazdkę” świąteczne akcje charytatywne przy współpracy Caritasu to działania skierowane do najbiedniejszych, najbardziej potrzebujących mieszkańców Łodzi. Formy realizacji: spotkanie, koncert. Liczba osób uczestniczących: 2 tys.
- Konkurs „Menadżer Roku” w trakcie, którego wybierani są najlepsi biznesmeni w kategorii dużych firm (powyżej 250 pracowników) oraz małych i średnich przedsiębiorstw. „Dziennik Łódzki” organizuje ten konkurs we współpracy z łódzką lożą Business Centre Club. Kandydatów przedstawiają elektorzy, wywodzący się ze środowisk biznesowych, samorządu, nauki. Ostatecznego wyboru dokonuje kapituła, w skład, której wchodzi przedstawiciele administracji, samorządowcy, rektorzy, kanclerz łódzkiej loży BCC, redaktor naczelny „Dziennika Łódzkiego” i przedstawiciel wydawcy „Dziennika Łódzkiego”.
- XVIII edycja „Nagrody im. Grzegorza Palki”, ustanowionej za wybitne zasługi dla samorządu terytorialnego w działaniach na rzecz kontynuacji demokratycznych reform, której wręczenie odbyło się w Muzeum Kolekcji im. Jana Pawła II (Galeria Porczyńskich) w Warszawie. W spotkaniu udział wzięli wybitni przedstawiciele polskiego samorządu oraz zaproszeni goście, reprezentujący Rząd RP.

Łódź kreatywna

Newsletter przemysłów kreatywnych

Newsletter to publikowane od sierpnia 2011 roku wydawnictwo prezentujące ideę przemysłów kreatywnych. W 2015 roku newsletter wydawany był rzadziej – raz na 3 miesiące. Prezentowano w nim wywiady ze znanymi łódzianami opowiadającymi o rozwoju sektora kreatywnego w mieście oraz pokazujące dobre praktyki przedsiębiorczości łódzian. Motywem przewodnim newslettera w 2015 roku była ulica Piotrkowska. W 2015 roku Newsletter zyskał uznanie w Konkursie Biuletynów Firmowych organizowanym przez firmę AGAPE. Jako uzupełnienie Newslettera, w tym roku wydano „Przewodnik po lokalach kreatywnych”. Liczba odbiorców: ok. 3 500 subskrybentów.

Strona internetowa o sektorze kreatywnym (www.kreatywna.lodz.pl)

Strona funkcjonuje od początku realizacji Strategii Promocji i Komunikacji Miasta Łódź. Informuje o najważniejszych wydarzeniach i konkursach związanych z branżą kreatywną. Stanowi także źródło wiedzy o łódzkim sektorze kreatywnym, prezentuje przykłady rozwijanych przedsięwzięć, kreatywnych ludzi i festiwale. Dodatkowo jest źródłem informacji na temat kampanii wizerunkowych realizowanych przez Biuro w ramach projektów unijnych. Na stronie dostępna jest także baza firm łódzkiego sektora kreatywnego (477 podmiotów). W 2015 roku strona gościła 31 488 użytkowników.

Lokale dla kreatywnych

Program wsparcia dla lokali wyróżnionych w konkursie „Lokale dla kreatywnych”. Wsparcie obejmuje działania promocyjne projektów realizowanych przez najemców lokali, oznakowanie lokali (naklejki, dyplomy), przygotowanie przewodnika po lokalach oraz budowanie społeczności wśród najemców lokali dla kreatywnych.

Galeria Piotrkowska 87

Galeria 87 to projekt który od 2006 roku wprowadza sztukę w przestrzeń Urzędu Miasta Łodzi. W Galerii prezentowane są dzieła łódzkich artystów, projektów, a także wystawy przybliżające łódzianom miasta partnerskie Łodzi.

W tym roku prowadzenie merytoryczne wystaw oraz obsługa techniczna została powierzona Panu Piotrowi Szczegłowowi. W 2015 roku w Galerii gościło 19 wystaw. Do najciekawszych można zaliczyć: „Łódź, jaką znam” – zdjęcia Wacława Bilińskiego, „Malarze Nieprofesjonalni”, „Drugi Niezależny Salon Łódzkich Młodych Twórców”, „Malarstwo Grupy PLUS MINUS”, „Łódź Filmowa” organizowana przez Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Chorych z Zespołem Downa oraz Szkołę Filmową, a także wystawę pokonkursową „wWystawach” organizowaną przez Biuro we współpracy z Fundacją Bęc Zmiana. Wystawa ta została wyróżniona przez Narodowe Centrum Kultury.

Nośniki reklamowe Miasta

- Obsługa BTL – Miasto rokrocznie w drodze przetargu nieograniczonego wyłania, operatora pneumatycznych nośników reklamowych: balonów, namiotów, ścianek konferencyjnych, rollupów i namiotów stelażowych. Nośniki rozstawiane są przy okazji wydarzeń promocyjnych na terenie Łodzi przez podmioty zewnętrzne. W 2015 r. miało miejsce 236 zleceń, ponadto zlecono produkcję 2 nowych namiotów i 3 balonów pneumatycznych.
- Obsługa CL - Miasto rokrocznie w drodze przetargu nieograniczonego wyłania operatora nośników reklamowych typu citylight. Zmiany ekspozycji dokonywane są dwa razy w miesiącu. Nośniki udostępniane są nieodpłatnie, podmioty ponoszą koszt projektu i druku plakatów. W 2015 r. miały miejsce 74 ekspozycje plakatów promujących targi, wydarzenia kulturalne, sportowe, działania własne Miasta.

Współpraca z mediami

Realizacja i emisja programów telewizyjnych w telewizji Toya Sp. z o.o.

- cykl „Łódź: rewitalizacja” (25.05. - 08.11.) – siedem programów dziesięciminutowych,
- cykl „Transportowa odnowa” (21.05. - 04.11.) – piętnaście programów pięciminutowych.

Reklamy w prasie :

- Gazeta Wyborcza całostronicowe reklamy - 9, dwustronicowe reklamy - 6, Express Ilustrowany całostronicowe reklamy - 3, Dziennik Łódzki całostronicowe reklamy - 1.

Projekty współfinansowane ze środków UE

W 2015 roku prowadzono sześć projektów współfinansowanych przez Unię Europejską mających na celu spójną promocję Miasta zgodną ze Strategią Marki Łódź na lata 2010-2016. Tymi projektami były:

- Promocja gospodarcza łódzkiego sektora kreatywnego - projekt współfinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 o wartości 2,3 mln zł, w tym 85% dofinansowania. Okres realizacji 09.2015 – 12.2017. W ramach projektu Miasto weźmie udział w czterech wydarzeniach - przedsięwzięciach promocyjno-informacyjnych skierowanych do odbiorców spoza kraju, które mają na celu poprawę dostępu do informacji o Polsce i regionie. W trakcie każdego z wydarzeń Łódź we współpracy z firmami prezentować będzie ofertę łódzkich przedsiębiorców sektora kreatywnego m.in. poprzez dystrybucję Katalogu produktów i usług oraz inne działania promocyjne na stoisku Miasta. Dodatkowo, Miasto planuje organizację Forum Miast Partnerskich - 2 edycje - 2-3dniowego wydarzenia w formie platformy spotkań przedstawicieli partnerskich miast Łodzi, konsulatów i ambasad, stanowiącego doskonałą okazję do wymiany doświadczeń z uzgodnionych obszarów tematycznych.
- Rozwój gospodarki w sektorze turystyki, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki biznesowej poprzez promocję na rynkach zagranicznych - projekt współfinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 - 2020 o wartości 1,83 mln zł, w tym 85% dofinansowania. Okres realizacji 09.2015 r. – 11.2017 r. Miasto przeprowadzi w latach 2016 - 2017 działania promujące łódzki sektor turystyki na rynkach zagranicznych. Działania zostaną skoncentrowane na rynkach, które mają bezpośrednie połączenie lotnicze z Łodzią bądź są z nią doskonale skomunikowane. Założeniem podejmowanych działań jest przedstawienie oferty jak największej grupie decydentów

z zagranicznych agencji eventowych, korporacji profesjonalnych organizatorów kongresów i konferencji, organizatorów turystyki oraz mediów z obszarów posiadających bezpośrednie połączenia lotnicze z Łodzią bądź dobrą dostępność komunikacyjną. Ponadto planuje się organizację wizyt studyjnych dla dziennikarzy i kontakt public relations z mediami o zasięgu zagranicznym. Ważnym elementem promocji będzie organizacja wizyt zagranicznych touroperatorów zainteresowanych włączeniem Łodzi do oferty sprzedażowej. Wydarzeniem dedykowanym branży MICE będzie organizacja spotkania promującego Łódź dla Profesjonalnych Organizatorów Kongresów, Meeting Plannerów, szefów liczących się stowarzyszeń naukowych, przedstawicieli zagranicznych firm organizujących w Polsce spotkania i wydarzenia dla swoich klientów itp.

- „Łódź kreuje – Centrum Przemysłów Kreatywnych” - projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego o wartości 2,62 mln zł, w tym 85% dofinansowania. Głównym celem projektu była budowa dobrego wizerunku Łodzi, jako miejsca łączącego kreatywność i przedsiębiorczość, promocja łódzkich twórców, uczelni wyższych, wydarzeń związanych z sektorem kreatywnym, rozwój sieci kontaktów oraz współpraca sektora kreatywnego w Łodzi. W 2015 r. projekt został rozliczony, a ostatnia transza dofinansowana przez instytucję pośredniczącą (Centrum Obsługi Przedsiębiorców) została wypłacona w 2016 r.
- „Łódź kreuje – promocja Łodzi gospodarczej” - projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego o wartości 1,73 mln zł, w tym 85% dofinansowania. Głównym celem projektu była budowa jednolitej i rozpoznawalnej marki Łodzi promującej kreatywny, atrakcyjny biznesowo i inwestycyjnie potencjał Miasta. Kampania zrealizowana w ramach projektu łączyła założenia dotychczasowych inicjatyw promujących Miasto wśród studentów, absolwentów i specjalistów, mających na celu przekonanie ich do pozostania w Łodzi – w jednym z najprężniej rozwijających się centrów biznesowych (szczególnie z branży BPO, IT, ITO, SSC, logistyki czy AGD). W 2015 roku projekt został rozliczony, a ostatnia transza dofinansowana przez instytucję pośredniczącą (Centrum Obsługi Przedsiębiorców) została wypłacona w 2016 r.
- „Łódź na weekend” – promocja oferty turystycznej Łodzi typu citybreak - projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego o wartości 2,51 mln zł, w tym dofinansowanie 85%. Celem głównym projektu była promocja oferty turystycznej Łodzi typu city break oraz budowanie wizerunku Łodzi jako destynacji turystycznej o bogatej ofercie kulturalno-rozrywkowo-sportowej. Celem pośrednim było zwiększenie liczby turystów odwiedzających Łódź, wydłużenie czasu pobytu turystów w mieście oraz zwiększenie przychodów dla branży turystycznej i paraturystycznej, wypromowanie wydarzeń kulturalno-rozrywkowych (np. koncerty, festiwale, pokazy mody, wystawy, przedstawienia, zawody sportowe) o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym. W ramach realizowanych działań zaplanowano przeprowadzenie kampanii w dwóch odsłonach: wiosennej i jesiennej. Od samego początku koncepcja przygotowana przez łódzką agencję kreatywną MOSQI.TO zakładała wykorzystanie wyłącznie łódzkiego potencjału do realizacji kampanii. Dlatego też, produkcję spotów powierzono reżyserowi Piotrowi Szczepańskiemu (Anagram Film), autorowi „Alei Gówniarzy”, muzykę do spotów skomponował i wykonał znany łódzki zespół L. Stadt, a aktorami zostali łodzianie wyłonieni podczas organizowanych castingów. W spotach zaprezentowano ludzi w pięknych i ciekawych miejscach miasta, dodatkowo uzupełniając obraz o ujęcia realizowane podczas imprez kulturalnych.
- „Turystyka biznesowa jako markowy produkt turystyczny Łodzi” - projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego o wartości 3,68 mln zł, w tym 85% dofinansowania. Realizując jeden z głównych celów projektu, utworzono oddział Łódź Convention Bureau, którego zadaniem jest monitorowanie i wspieranie łódzkiego rynku spotkań oraz promocja Łodzi jako atrakcyjnego celu przyjazdów konferencyjnych i biznesowych. Na rok 2015 przypadł końcowy etap realizacji projektu, a w jego ramach wykonano następujące działania:

- Organizacja dwudniowej wizyty studyjnej dla 4 osób w terminie 13 -15 marca. Celem wizyty było poszerzenie wiedzy dotyczącej oferty Łodzi w zakresie organizacji wydarzeń MICE, a także nawiązywanie współpracy z łódzkimi instytucjami i/lub specjalistami z branży usług turystycznych i konferencyjnych.
- Promocja Łodzi w międzynarodowych wydawnictwach branżowych poprzez przygotowanie reklam oraz artykułów promocyjnych. Kampania zrealizowana w magazynie CMW (Conference& Meetings World). Jest to magazyn branży MICE o zasięgu o międzynarodowym. Nakład pisma wynosi 5 000 egzemplarzy dla magazynu drukowanego i 18 000 w wersji elektronicznej. Kampania wiosenna.
- Kampania promocyjna w krajowych wydawnictwach branżowych (gospodarczych i ogólnoeconomicznych). Emisja reklamy i artykułu w miesięcznikach FORBES i Pierwszy Milion. Nakład odpowiednio: 50 000 i 30 000 egzemplarzy.
- Dostawa materiałów promocyjnych: torby wykonane z banerów reklamowych, 440 szt. pendrive – 1000 szt, notatnik EKO – 2000 szt.

Łódzkie Centrum Wydarzeń

Łódzkie Centrum Wydarzeń powołane 18 marca 2015 r. jest samorządową instytucją kultury, której organizatorem jest Miasto Łódź. Do jej podstawowych zadań należy organizowanie przedsięwzięć artystycznych, kulturalnych i rozrywkowych o charakterze lokalnym, krajowym i międzynarodowym, w tym krajowych i międzynarodowych festiwali i przeglądów, spektakli, koncertów, wystaw, warsztatów, konferencji, cyklicznych wydarzeń miejskich, jak również promocja wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie Łodzi. Jednym z celów jest także promocja miasta Łodzi w kraju i za granicą poprzez organizację i wspieranie wydarzeń artystycznych i kulturalnych oraz innych walorów miasta Łodzi.

W 2015 r. ŁCW uczestniczyło w organizacji:

- koncert Lato Zet Dwójki w ramach 592. urodzin Łodzi - gwiazdami koncertu byli Sarsa, Tatiana Okupnik, Lady Pank, Feel i Sound & Grace, Formacja Nieżywych Schabuff, Ania Wyszkoni. Koncert odbył się na rynku w Manufakturze. Liczba publikacji medialnych: ok. 1000, a liczba uczestników: ok. 7000 osób.
- Legendy Rocka. Top Łódź Festiwal - gwiazdami koncertu byli Oddział Zamknięty, Lombard, Szttywny Pal Azji, Urszula, Róże Europy, IRA, Turbo, Kobranocka, Proletariat, Rezerwat, Martyna Jakubowicz, Mr. Zoob, Wanda i Banda, Paweł Kukiz i Big Day. Koncert odbył się na stadionie przy al. Unii Lubelskiej i transmitowany był na żywo przez Telewizję Polsat. Liczba publikacji medialnych: ok. 140 o łącznym zasięgu 6 120 000 użytkowników, a liczba uczestników ok. 3 000 osób.
- Festiwal Domoffon - jednodniowy festiwal muzyki alternatywnej (uwzględniający możliwie najszersze spektrum stylistyczne: od muzyki gitarowej, przez hip-hop, techno po muzykę eksperymentalną), połączony z prezentacją różnych dziedzin aktywności twórczej (literatura, film, fotografia, moda), związanych z prezentowaną muzyką. Miejszem festiwalu był kompleks pofabryczny „Off Piotrkowska”. Bezpłatna część imprez festiwalowych obejmowała część ulicy Piotrkowskiej, gdzie odbyły się targi muzycznych wydawnictw niezależnych. Podczas festiwalu wystąpili m.in. Taco Hemingway, Psychocukier, The Fall. Festiwal Domoffon był szeroko relacjonowany w mediach ogólnopolskich i lokalnych. Według szacunków organizatorów wzięło w nim udział 1000 osób.
- Urbanator Days Fest - koncerty znakomitych muzyków, warsztaty dla młodych artystów oraz nowoorleańska parada na ulicy Piotrkowskiej znalazły się w programie tegorocznej edycji. Wydarzenie, którego pomysłodawcą jest łódzianin i światowej sławy muzyk Michał Urbaniak, odbyło się w Klubie Wytwórnia oraz w pasażu Rubinsteina. Podczas Urbanator Days Fest na zaproszenie Michała Urbaniaka do Łodzi przyjechali znani na całym świecie muzycy wchodzący w skład projektu Urbanator. W sumie w tych wydarzeniach wzięło udział 1700 osób z Łodzi i regionu.
- Plenerowy spektakl muzyczny Jesus Christ Superstar - spektakl (rock opera) zaprezentowany w języku angielskim był

częścią obchodów 70-lecia istnienia Łódzkiego Teatru Muzycznego. Koncert był wydarzeniem bezpłatnym. Liczba uczestników wydarzenia – 900 osób (w tym miejsca siedzące). Zasięg internetowej kampanii promocyjnej w serwisie społecznościowym Facebook – 60 tys. kontaktów, a internetowej - ok. 400 tys. unikatowych użytkowników w czasie jej trwania. Reklama została wyświetlona przez 1 727 751 użytkowników sieci oraz spowodowała prawie 3500 wejść na stronę wydarzenia.

- Mistrzostwa Polski w Grach Komputerowych - ESL Mistrzostwa Polski - najbardziej prestiżowe zmagania w grach komputerowych dla zawodników z całego kraju. W Łodzi rozegrane zostały finały jedenastego sezonu ESL. Transmisję internetową obejrzało 180 700 osób, a spot promocyjny 622 tys. osób. Liczba odsłon stron, na których prowadzona była kampania promocyjna z wykorzystaniem logo miasta - ESL Play (983 136 odsłon), Cybersport.pl (781 113 odsłon).
- „Święta na Piotrkowskiej” - Jarmark Bożonarodzeniowy i cykl śpiewania kolęd. Jarmark na ulicy Piotrkowskiej od ul. A. Struga do ul. Zamenhofa obejmował część wystawienniczo-sprzedażową (domki drewniane z asortymentem świątecznym, produkty regionalne, odzież, artykuły spożywcze) oraz atrakcje dla mieszkańców. W ramach jarmarku udostępniono uczestnikom sztuczne lodowisko, górkę do zjeżdżania „SnowTubing” oraz karuzelę wenecką dla najmłodszych. Prowadzona w internecie kampania promująca projekt „Święta na Piotrkowskiej” osiągnęła 250 tys. widzów.

Przy wsparciu Łódzkiego Centrum Wydarzeń powstało w Łodzi pięć wielkoformatowych murali w centrum miasta. W ciągu 3 miesięcy, światowej klasy street artyści z różnych stron świata stworzyli na ścianach cztery murale: Daleast (Chiny) przy ul. Pomorskiej 92, Alexis Diaz (Puerto Rico) przy ul. Kilińskiego 26, Borondo (Hiszpania) przy ul. Pomorskiej 67, francuscy artyści Zoer i Velvet przy ul. Sienkiewicza 71. Piątą była instalacja „Cisza” przy ulicy Wólczańskiej 13, którą przygotował Łukasz Berger, artysta z Wrocławia. O łódzkich muralach było głośno w mediach branżowych na całym świecie. Informowano o nich w Nowym Jorku, San Francisco, Londynie, Paryżu, Berlinie, Petersburgu czy Budapeszcie. Do Łodzi zawiązała też ekipa filmowa ze stacji Canal+ Discovery, która nagrała specjalny materiał dotyczący łódzkich murali, a jedną z najważniejszych publikacji był artykuł w amerykańskim Huffington Post.

W ramach Strategii Rozwoju ulicy Piotrkowskiej w roku 2015 Łódzkie Centrum Wydarzeń wspierało następujące wydarzenia:

- Songwriter – 5 koncertów w ramach Light Move Festival 2015,
- Pasowanie na pierwszaka,
- Otwarcie woownerfu na ul. R. Traugutta,
- Mixer Regionalny na Piotrkowskiej,
- Łódź Bussines Run,
- Światowy Dzień Serca,
- Przemarsz Teatru Arlekin,
- Pokaz Fiatów 126p,
- Pokaz Classic Cars,
- Jarmark Produktów Regionalnych – Smaki Regionów,
- Pokazy aut tuningowanych – w stylu stance,
- Uroczyste odpalenie iluminacji na ul. Piotrkowskiej.

Działania w sieciach społecznościowych i serwisach internetowych:

- strona www.lcw.lodz.pl – przez okres 1 miesiąca odnotowano 1170 odsłon strony Centrum,
- profil Fb Łódzkie Centrum Wydarzeń – ponad 9800 fanów,
- profil Instagram Łódzkie Centrum Wydarzeń – ponad 2300 obserwujących,

- profil Moja Piotrkowska – w 2015 roku liczba osób śledzących profil wzrosła z 3 700 do 5 400,
- profil Fb Lodz Murals – ponad 4300 fanów.

Analiza mediów i badanie ekwiwalentu reklamowego

W roku 2015 Miasto zleciło analizę mediów i badanie ekwiwalentu reklamowego 25 reprezentatywnych łódzkich imprez. Wykonawcą zlecenia była firma Press – Service Monitoring Mediów.

Tab. 20. Ekwiwalent reklamowy 25 reprezentatywnych łódzkich imprez.

Wydarzenie	Liczba informacji	Wydźwięk			Dotarcie	AVE w zł
		Negatywny	Neutralny	Pozytywny		
Fashionphilosophy Fashion Week Poland	12 745	10	10 897	1 838	1 076 665 143	4 853 107,00
Pedros Cup Łódź	697	0	391	306	680 119 180	4 015 436,00
DOZ Maraton Łódzki z PZU	1 562	0	1 142	420	437 057 493	3 974 625,00
The Look of The Year	1 631	0	1 471	160	417 495 320	1 780 180,00
Soundedit – Międzynarodowy Festiwal Producentów Muzycznych	2 071	0	1 477	594	416 999 180	1 587 576,00
Fotofestiwal – Międzynarodowy Festiwal Fotografii	472	0	358	114	176 476 780	1 380 581,00
Impact Fest	1 762	0	914	848	380 425 340	1 334 995,00
Light Move Festival	803	0	595	208	413 918 213	1 258 634,00
Międzynarodowy Festiwal Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych	550	0	375	175	302 396 800	1 140 604,00
Łódź Design Festiwal	1 256	0	1 118	138	240 299 230	1 067 888,00
Festiwal Łódź Czterech Kultur	1 024	9	813	202	260 871 330	798 232,00
Międzynarodowy Festiwal Gier i Komiksu	1 335	0	852	483	262 984 710	745 748,00
Cinergia – Forum Kina Europejskiego	331	0	264	67	217 010 480	547 225,00
Letnia Akademia Jazzu	581	0	479	102	130 137 760	384 233,00
Rubinstein Piano Festival	146	0	119	27	93 901 260	308 388,00
Dotknij teatru	388	0	322	66	161 020 270	276 498,00
Disco Fest	182	0	125	57	63 950 690	235 242,00
Filmlnteractive	139	0	111	28	74 458 320	229 696,00
Festiwal Kultury Chrześcijańskiej	190	0	176	14	55 776 470	212 908,00
Festiwal Mediów Człowiek w zagrożeniu	191	0	174	17	66 780 100	200 146,00
Geyer Music Faktory	452	0	382	70	110 894 790	192 112,00
Festiwal Dobrego Smaku	320	0	272	48	93 147 850	172 245,00
Festiwal Murali	221	1	198	22	70 664 950	152 593,00
Explorers Festival	113	0	69	44	9 004 650	150 330,00
Polówka – Letni Festiwal Filmowy	300	0	250	50	61 929 140	76 572,00
Razem	29 462	20	23 344	6 098	6 274 385 449	27 075 794,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Promocji i Turystyki.

Z badania obejmującego okres styczeń – listopad 2015 r. wynika, iż imprezy przyniosły 27 075 794 zł ekwiwalentu reklamowego, a wspomniano o nich w różnych mediach 29 462 razy (20 razy w sposób negatywny, 23 344 razy w sposób neutralny oraz 6 098 razy w sposób pozytywny). Największy ekwiwalent reklamowy przyniosły - Fashionphilosophy Fashion Week Poland, Pedros Cup Łódź oraz DOZ Maraton Łódzki z PZU.

TURYSTYKA

W ramach promocji turystycznej Miasto uczestniczy w krajowych i zagranicznych targach turystycznych. W 2015 r. były to:

- Międzynarodowe Targi Na Styku Kultur Łódź;
- Międzynarodowe Targi ITB w Berlinie;
- Jarmark Wojewódzki ;
- Międzynarodowe Targi Tour Salon w Poznaniu;
- Międzynarodowe Targi TT Warsaw w Warszawie.

Główne atrakcje turystyczne miasta

Główne atrakcje turystyczne w mieście to niezmiennie ulica Piotrkowska, Księży Młyn, Manufaktura, Muzeum Miasta Łodzi, Centralne Muzeum Włókiennictwa wraz ze skansenem budownictwa drewnianego.

Na Pietrynie organizowane były weekendowe akcje promocyjne oraz kilkadziesiąt wydarzeń kulturalnych

i rozrywkowych (jarmarki, spacer z przewodnikami mające na celu przyciągnięcie jak największej ilości mieszkańców i turystów). Zarówno Piotrkowska, jak i wóznica przy ulicy 6 Sierpnia oraz inne przyległe ulice były sceną kolejnej edycji Festiwalu Światła, który w ciągu 3 wieczorów przyciągnął do centrum Łodzi kilkaset tysięcy osób.

Od kilku lat nieodłącznym elementem ulicy jest kompleks OFF Piotrkowska, który cieszy się ogromnym powodzeniem zarówno wśród mieszkańców Łodzi jak i odwiedzających ją turystów.

Przy ul. Tymienieckiego 3, w dawnym kompleksie przemysłowym Karola Scheiblera mieści się Art_Inkubator. Przedsiębiorcy i twórcy mogą korzystać z przestrzeni, szkoleń i doradztwa ekspertów, a mieszkańcy i turyści licznie przybywają na imprezy kulturalne. Industrialna atmosfera tego miejsca sprzyja organizacji projektów związanych ze sztuką, czego dowodem są zwłaszcza festiwale: Łódź Design i Fotofestiwal. Poza cyklicznymi imprezami, w Art_Inkubatorze odbywają się również wystawy indywidualne, konferencje i warsztaty edukacyjne.

Księży Młyn nabiera życia i zyskuje blasku dzięki rewitalizacji. Po odnowionej przędzalni, w której obecnie mieszczą się lofty, dawnych fabrykach Scheiblera i Grohmana, remoncie Muzeum – Pałacu Herbsta przyszedł czas na osiedle robotnicze. W kolejnych fałdach trwają prace rewitalizacyjne, w niektórych lokalach powstały pracownie kreatywnych łodzian. Realizacja projektu „Księży Młyn w Łodzi – kompleksowa rewitalizacja terenów zielonych ...”, z pewnością przyczyni się do zwiększenia liczby turystów na Księżym Młynie, jak również przyciągnie organizatorów imprez plenerowych. W ubiegłym roku zaobserwowano wzrost ilości wydarzeń organizowanych na tym terenie – spacer z przewodnikami, gry miejskie, pchle targi, koncerty. Takie wydarzenia są dobrym pretekstem do odwiedzin tego unikatowego w skali Europy kompleksu poprzemysłowego.

W 2015 roku zostało oddane do użytku centrum przesiadkowe, które swoją architekturą przyczyniło się do podniesienia atrakcyjności przestrzeni publicznej.

Turystyka biznesowa

W 2015 r. w ramach promocji turystyki biznesowej, oprócz projektu „Turystyka biznesowa jako markowy produkt turystyczny Łodzi”, prowadzono następujące działania:

- Promocja Miasta podczas wydarzenia „Leksykon przemysłu spotkań”, Warszawa, 8. czerwca 2015 r. Konferencja dla 150 uczestników. Reklama Miasta w wydawnictwie „Leksykon przemysłu spotkań” (nakład 5000 egzemplarzy)
- Promocja Łodzi w krajowych wydawnictwach branżowych (gospodarczych i ogólnoeconomicznych). Emisja reklamy i artykułu w miesięczniku FORBES, nakład: 50 000 egzemplarzy.
- Promocja Miasta na Konferencji podsumowującej III edycję Konkursu MP Power Awards, w tym zamieszczenie całostronowego materiału reklamowego w publikacji MP Power Awards (nakład 9000 egzemplarzy). Konferencja dla 150 uczestników.
- MP Fast Date – spotkania i indywidualne rozmowy z przedstawicielami branży MICE z całej Polski, 10 spotkań i prezentacji B2B.
- Organizacja wizyt studyjnych – dla 6 przedstawicieli Mazurkas Ravel.
- Administrowanie stroną internetową www.convention.lodz.pl – oglądalność od 300 do 700 wejść dziennie. Strona zawiera treści informacyjne, przygotowane pod kątem turystów biznesowych, organizatorów kongresów, konferencji i spotkań. Istotnym elementem jest panel służący do samodzielnego planowania wydarzeń, wyszukujący spośród katalogu obiektów te o parametrach spełniających wymagania możliwie najdokładniej.

Atlas Arena - wydarzenia

Rok 2015 przyniósł nieznaczne zmiany na rynku hal sportowo-widowiskowych w Polsce. Atlas Arena konsekwentnie

utrzymuje pozycję lidera, kończąc rok z wynikiem 12,1% udziału w rynku, biorąc pod uwagę liczbę wydarzeń muzycznych, sportowych i targowych (z wyłączeniem rozgrywek ligowych). Po stabilizacji rynku, łódzka hala niezmiennie wykorzystuje atut lokalizacji, doświadczenia oraz kompleksowej oferty.

W ubiegłym roku odnotowano 23 200 publikacji, w których pojawiła się nazwa obiektu. Wg raportu PRESS-SERVICE Monitoring Mediów, dało to ekwiwalent reklamowy (AVE) w wysokości 61,7 mln zł. Liczba widzów utrzymuje się na dobrym poziomie. W ubiegłym roku w 62 imprezach trwających 64 dni uczestniczyło prawie 469 tys. osób. Wynik ten pozwolił Atlas Arenie przekroczyć liczbę 3 mln widzów odwiedzających halę od początku działalności.

Wzrosło zainteresowanie meczami siatek Budowlanych Łódź, gdzie średnio 3 000 widzów oglądało zmagania ligowe czołowej, ekstraklasowej drużyny Orlen Ligi. Także mecze Ligi Mistrzów Skry Bełchatów, jak zawsze, wypełniły Atlas Arenę po brzegi.

Atlas Arena w 2015 r. ugruntowała swoją pozycję na muzycznej mapie Polski. Pod dachem areny odbyło się 16 imprez muzycznych, które zgromadziły przeszło 170 tys. fanów. Podobnie jak w poprzednich latach, magnesem dla publiczności były gwiazdy światowego formatu, 2 koncerty Violetta Live, Night of the Proms, 35-lecie Perfect, Scorpions, Slipknot, Judas Priest, Deep Purple, Slash oraz Florence and the Machine.

Miejska Arena Kultury i Sportu nie zapomniała o ofercie dla najmłodszych. Imprezy Disney on Ice, Peter Pan i inne, przyciągnęły w sumie 50 tys. dzieci i rodziców.

W różnego rodzaju targach, szkoleniach i kongresach wzięło udział ponad 43 tys. osób. Stałe dopasowywanie oferty na potrzeby tego sektora, przynosi wiele korzyści oraz zwiększa postrzeganie obiektu jako miejsca przyjaznego dla biznesu.

Rok 2015 to także początek działalności, czyli Stadionu Miejskiego, który przyciągnął ok. 30 tys. widzów podczas meczów ligowych piłkarzy ŁKS, rugbistów Budowlanych, ale także wyjątkowego koncertu Łódź Top Festiwal i piłkarskiego meczu Reprezentacji U-20 Polska-Szwajcaria.

Warto dodać, że spółka była współorganizatorem 6 wydarzeń na obu obiektach: Pedro's Cup 2015, Mecz otwarcia Stadionu miejskiego ŁKS - Pogoń Lwów, Top Łódź Festiwal, mecz Reprezentacji U-20 Polska-Szwajcaria, Łódź Disco Fest 2015 czy też Mistrzostwa Świata w Super Enduro 2015. Atlas Arena była także wyłącznym organizatorem kolejnego, cyklicznego turnieju Atlas Arena Media Cup 2015.

Tab. 21. Wydarzenia odbywające się w Atlas Arenie

Rodzaj wydarzenia	Liczba imprez	Dni imprezowe	Liczba widzów
Sportowe	27	30	151 890
Kulturalne	16	16	170 100
Targowe	3	6	43 500
Inne	16	12	103 500
Razem	62	64	468 990

Źródło: Biuro Nadzoru Właścicielskiego

Turystyka i krajoznawstwo - współpraca z organizacjami pozarządowymi

W ramach promocji wewnętrznej podejmowanych jest wiele działań mających na celu przybliżenie mieszkańcom Łodzi kultury i historii miasta. Organizowane są sobotnie spacer i niedzielne wycieczki z przewodnikiem po Łodzi, konkursy, gry miejskie.

W 2015 r. wprowadzono pilotażowo dla UMŁ zadanie w formie regrantingu. Zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie mechanizm ten polega na wyłonieniu pośrednika (zwanego dalej Operatorem), który na zlecenie jednostki samorządu terytorialnego przekazuje do realizacji dotacje do innych podmiotów, w tym organizacji pozarządowych, grup nieformalnych oraz wspiera je przy realizacji zadania. W ramach działania:

- w odpowiedniej procedurze wybrano operatora,
- na bieżąco współpracowano z operatorem, poprzez udział z komisjach konkursowych i przy ocenach wniosków, kontrolowano operatora i jego działania oraz rozliczono dotację,
- prowadzono działalność informacyjną o realizowanych zadaniach.

Jako operatora wybrano Centrum Inicjatyw na Rzecz Rozwoju Regio – jest to łódzka organizacja pozarządowa, która od lat współpracuje z Miastem. Cele, które zostały osiągnięte to przede wszystkim większa liczba złożonych ofert, zaangażowanie grup nieformalnych, ułatwienie procedur i wsparcie merytoryczne przy realizacji zadań.

Projekty realizowane w ramach regantingu w 2015 roku:

- Edukacja Praktyczna T.K.K. „Spędź miło czas na Bałutach w stulecie przyłączenia jej do Łodzi”,
- Łódzki Klub Podróżników KEJA (grupa nieformalna) „Rowerowo na Retkini – śladami dawnej wsi Retkinia”,
- Łódzki Klub Podróżników KEJA (grupa nieformalna) „Łódź – nasza przyszłość – cumujemy w Łodzi na Polesiu”
- Fundacja Normalne Miasto Fenomen „Rowerowe wycieczki po Łodzi z przewodnikiem”,
- Fundacja Urban Forms „Wycieczki rodzinne szlakiem łódzkich murali”,
- Stowarzyszenie Społecznie Zaangażowani „Stare Polesie wraca na mapę”,
- Totutotam (grupa nieformalna) „Jasne strony Starego Polesia i Śródmieścia”,
- Totutotam (grupa nieformalna) „Ciemne zaułki Bałut i Śródmieścia”,
- Fundacja Skillab „Legendowa Łódź”,
- Fundacja Skillab „Tajemnice Księżego Młyna”,
- Łódzkie Stowarzyszenie Inicjatyw Miejskich Topografie „Przespacerować Łódź”,
- ZHP Chorągiew Łódzka Hufiec Łódź – Bałuty „Promienistych” „Globtroter w Łodzi”,
- Stowarzyszenie EIKON „Łódź ujęcie pierwsze”,
- Fundacja 2035 „Dziecięca Łódź filmowa”,
- Fundacja 2035 „Nasze Bałuty – to lubię”,
- Fundacja Edukacyjna Siłaczka „Łodzią po krainie bajki czyli filmowo i rodzinnie spotkajmy się w naszym mieście”,
- Łódź od drugiego wejrzenia fabularnie (grupa nieformalna) „Łódź od drugiego wejrzenia vol. 5”.

[Materiały informacyjne, strona internetowa www.turystyczna.lodz.pl](http://www.turystyczna.lodz.pl)

W 2015 r. dla mieszkańców i turystów przygotowano wydawnictwa promujące walory turystyczne Miasta – foldery, ulotki oraz plany Łodzi:

- aktualizacja i druk ulotek: Atrakcje turystyczne, Wille i pałace, Architektura przemysłowa, Ulica Piotrkowska; Atrakcje Turystyczne - nakład: wersja polska – 15 000, wersja angielska – 5 000, Wille i pałace – nakład odpowiednio – 10 000, 5 000, Architektura przemysłowa - nakład: 10 000, 5 000, Ulica Piotrkowska - nakład: 10 000, 5 000, Księża Młyn - nakład: 5 000, 3 000, Osiedla Modernistyczne - nakład: wersja polska - 3 000 Secesja - nakład: wersja polska - 5 000;
- aktualizacja i druk folderów: Śladami łódzkich Żydów - nakład: wersja polska – 5 000, wersja angielska – 3 000; Łódź na weekend - nakład: 12 000 (wersja polsko-angielska);
- aktualizacja Łódź na weekend – przygotowanie wersji angielsko – włoskiej (EXPO 2015);
- przygotowanie i wydanie przewodnika „Szlak kreatywny po Ulicy Piotrkowskiej”, nakład - 5 000;
- wydanie planu NIEMAPA – galanty plan Łodzi, nakład - 5 000;
- opracowanie i wydanie folderu Łódź – pomnik historii, nakład wersja polska - 8 000, wersja angielska – 3 000.

Dystrybucja wszystkich materiałów promocyjnych odbywa się na terenie Łodzi (punkty informacji turystycznej, obiekty noclegowe, instytucje kulturalne, CKW – MTL). Materiały są również rozdawane podczas targów, w których Miasto

bierze udział oraz na imprezach, których Miasto jest współorganizatorem.

Działania Centrum Informacji Turystycznej

Centrum Informacji Turystycznej jest miejską jednostką organizacyjną, nad którą nadzór pełni Biuro Promocji i Turystyki.

Nadrzędnym zadaniem CIT jest obsługa turystów w punktach informacji turystycznej znajdujących się przy ul. Piotrkowskiej 87 (siedem dni), na terenie Dworca PKP Łódź Kaliska (siedem dni), Portu Lotniczego im. Wł. Reymonta (sześć dni – oprócz soboty), w mobilnych punktach informacji turystycznej (podczas targów, imprez kulturalnych i sportowych). W okresie maj – wrzesień punkty IT działały w wydłużonym czasie. CIT został laureatem konkursu Polskiej Organizacji Turystycznej na „Najlepsze Centrum Informacji Turystycznej w Polsce”.

Liczba obsłużonych w 2015 r. sięgnęła 37,4 tys. osób w stacjonarnych punktach IT, a w mobilnych punktach ok. 6 tys.

Główne działania CIT:

- utrzymanie systemu „Odkoduj Łódź” zapewniającego dostęp do informacji o szlakach tematycznych „Wille i pałace”, „Architektura przemysłowa”, „Ulica Piotrkowska” poprzez fotokody,
- zapewnienie dostępu do informacji turystycznej w dwóch infokioskach (ul. Piotrkowska 87, Port Lotniczy Łódź) przez całą dobę,
- publikacja i dystrybucja ulotek i materiałów promocyjnych dotyczących łódzkich atrakcji turystycznych, wydarzeń kulturalnych, obiektów gastronomicznych i noclegowych,
- przygotowanie cotygodniowego newslettera dla portalu turystycznego www.turystyczna.lodz.pl,
- prowadzenie portalu turystycznego www.cit.lodz.pl oraz profilu CIT na FB; przygotowanie kalendarza wydarzeń weekendowych oraz cotygodniowego cyklu ciekawostek „Łódź jakiej nie znacie”
- prowadzenie sklepu z pamiątkami łódzkimi,
- obsługa stoiska promocyjnego Łodzi podczas targów turystycznych w kraju i za granicą (Łódź, Poznań, Berlin),
- organizacja i obsługa mobilnych punktów IT (Impact Festiwal, Mixer Regionalny),
- organizacja spotkań poświęconych prezentacji działań CIT dla uczniów, studentów i przedszkolaków,
- organizacja konkursu fotograficznego „Piękno Łodzi i Regionu Łódzkiego” dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych wraz z wernisażem i wystawą nagrodzonych prac w Galerii 87 (hasło przewodnie V edycji konkursu „Łódź się zmienia”),
- organizacja praktyk zawodowych w CIT w porozumieniu z uczelniami/szkołami zawodowymi kształcącymi na kierunkach turystycznych,
- udział w pracach Komitetu Wdrożeniowego ds. Programu Rozwoju Turystyki w Województwie Łódzkim oraz w pracach Ogólnopolskiego Forum Informacji Turystycznej w Iławie,
- otrzymanie certyfikatów w ramach Polskiego Systemu Informacji Turystycznej na 2 lata dla łódzkiego CIT - 4 gwiazdki (najwyższa kategoria), punkt IT na Dworcu PKP Łódź – Kaliska oraz w Porcie Lotniczym - po 2 gwiazdki,
- organizacja dwudniowego szkolenia turystycznego o atrakcjach turystycznych Łodzi dla członków Polskiego Związku Głuchych,
- organizacja szkolenia dla pracowników recepcji łódzkich hoteli i obiektów noclegowych „Turysta dobrze poinformowany”.

Szlaki, trasy turystyczne

Szlak turystyczny „Łódź Bajkowa” promuje markę Łodzi filmowej, ze szczególnym uwzględnieniem dorobku łódzkiej

animacji. Idea tworząca nowy szlak turystyczny śladem minipomników, nawiązujących tematycznie do dorobku Studia Małych Form Filmowych Se-Ma-For.

Działania podjęte w 2015 roku:

- administracja portalem www.bajkowa.lodz.pl oraz profilem na facebooku Łódź Bajkowa,
- dni otwarte Funduszy Europejskich – organizacja gry miejskiej opartej o szlak bajkowy,
- odsłonięcie rzeźby Ferdynanda Wspaniałego, zlokalizowanej przy Centrum Handlowym Galeria Łódzka (wrzesień 2015),
- akcja zbierania pieczętek bajkowych na szlaku „Łódź Bajkowa”,
- akcja „Mikołajkowy Szlak Bajkowy” polegająca na ubieraniu wszystkich postaci bajkowych w czapki Mikołaja, zorganizowana we współpracy z Galerią Łódzką.

Podróże studyjne dla dziennikarzy

Miasto we współpracy z Polskimi Ośrodkami Informacji Turystycznej w 2015 r. przygotowało następujące podróże studyjne dla dziennikarzy:

- freelancerka zbierająca informacje do artykułu w magazynie „Dziecko”,
- dziennikarze z chińskiej telewizji CCTV i grupy dziennikarzy z tego kraju,
- fotograf z hiszpańskiego magazynu „Bleu & Blanc”,
- dziennikarze „Gazety Prawnej”,
- dziennikarze radiowi ze stacji ARD,
- dziennikarze z Odessy,
- przedstawiciele platformy kultury Europy Środkowo – Wschodniej.

Ponadto zorganizowano 25 wycieczek po Łodzi dla gości Miasta, uczestników konferencji, kongresów, spotkań naukowych i wymian międzynarodowych.

Noc muzeów

Noc Muzeów odbyła się 16/17 maja. W 11 edycji wydarzenia wzięły udział 53 placówki, w tym 20 o charakterze muzealnym. Dodatkowo 4 instytucje zorganizowały spacer po Łodzi:

- Visit Łódź- spacer po Piotrkowskiej, w tym „Hollyódź”,
- Przewodnicy Łódzcy To Tu To Tam - spacer po Księżym Młynie,
- Galeria Urban Forms - wycieczka autobusowa szlakiem murali,
- Zielona Łódź - nocny marsz śladem historii po Brusie.

W programie muzeów, oprócz zwiedzania wystaw stałych i czasowych, przewidziane były atrakcje przygotowane specjalnie na tę wyjątkową noc – pokazy, koncerty, warsztaty oraz konkursy. Liczną grupą współtworzących Noc Muzeów były galerie. Wystawy prac malarskich, graficznych oraz przestrzennych można było obejrzeć także w pracowniach na Księżym Młynie.

Dla spragnionych zarówno kultury, jak i sportu, atrakcją była wystawa „Sport w dawnej szkole” i pokaz treningów siłowo-wytrzymałościowych oraz możliwość uczestniczenia w rozgrywkach sportowych. Dodatkowe atrakcje to nocny maraton indoorcycling oraz nocne pływanie i saunowanie.

Jak co roku, MPK Łódź uruchomiło specjalne linie komunikacji miejskiej, kursujące pomiędzy placówkami (3 tramwajowe, 2 autobusowe).

W Nocy Muzeów uczestniczyło ponad 91 tys. osób.

Promocja Miasta w ramach współpracy zagranicznej

Współpraca z miastami partnerskimi w ramach wspólnych projektów przybliżających mieszkańcom kulturę i historię miast:

- XX – lecie współpracy partnerskiej Łodzi i Rustavi (w wydarzeniach wzięło udział 5 tys. osób):
 - Obchody w Łodzi – prezentowane były między innymi wystawy: malarstwa gruzińskiego pt.: „Satysfakcja” – Davida Patariaia oraz zdjęć i pamiątek historycznych „Wspólne losy dwóch narodów”. Zaprezentowana została plenerowa projekcja filmu gruzińskiego pt. „Mandarynki”, koncert muzyki gruzińskiej, a także pokaz kuchni gruzińskiej wraz z jej regionalnymi specjałami. Ambasador Gruzji zaprezentował również ofertę turystyczną Gruzji. Partnerzy mogli również skorzystać z wzajemnych doświadczeń dotyczących gospodarki, jak również przyciągania inwestycji.
 - Obchody w Rustavi - misja gospodarcza łódzkich przedsiębiorców do Gruzji oraz promocja Łodzi poprzez wystawę multimedialną Pawła Augustyniaka. Ponadto przekazane zostały, przygotowane przez łódzkie szkoły, materiały edukacyjne wraz z polską literaturą do Szkoły Polskiej oraz Konsulatu RP w Tbilisi. Z wydarzeń promujących partnerstwo w Łodzi i Rustawi powstał reportaż, który łącznie obejrzało 55 tys. widzów.
- VIII Forum Europa Ukraina - „Ukraina nowy początek” - pod takim hasłem odbywały się w Łodzi 3-dniowe obrady Forum, na które złożyło się 50 wydarzeń – debat, prezentacji raportów analitycznych i wykładów, w których udział wzięli przedstawiciele rządów, parlamentarzyści, unijni decydenci, biznesmeni i eksperci z Ukrainy, Unii Europejskiej i Stanów Zjednoczonych. W związku z konfliktem na wschodzie oraz trudną sytuacją gospodarczą Ukrainy, nowe ukraińskie otwarcie koncentruje się na problemach bezpieczeństwa i reform ekonomicznych. Problematyka gospodarcza była w naturalny sposób wiodącym motywem międzynarodowej debaty w ramach Forum. Forum Europa-Ukraina należy do najważniejszych konferencji, organizowanych od ośmiu lat przez Fundację Instytut Studiów Wschodnich jako część agendy Forum Ekonomicznego w Krynicy. Łącznie w obradach i wydarzeniach towarzyszących forum wzięło udział 450 osób.
- III Regionalne Forum Polska – Chiny - skupiło podczas dwudniowych obrad ponad tysiąc przedsiębiorców i przedstawicieli władz, 20 delegacji z chińskich rządów regionalnych z prowincji i miast (Pekin, Guangdong, Sichuan, Chongqing, Hebei i Henan), a ze strony polskiej przedstawiciele administracji rządowej, regionalnej i lokalnej (z regionu łódzkiego, mazowieckiego, pomorskiego i lubelskiego). Forum stało się swoistym inkubatorem pomysłów i motorem napędzającym całokształt naszych dwustronnych relacji. Ponadto wykorzystuje się szansę, jaką daje międzynarodowy projekt „Jeden pas, jedna droga”, który stanowi koncepcję lądowego i morskiego Nowego Jedwabnego Szlaku, zakładającego utworzenie sieci korytarzy transportowych, które połączyłyby Chiny z Krajami Unii Europejskiej. Przy okazji Forum podpisana została umowa partnerska pomiędzy Łodzią a Chengdu, stanowiąca zwińczenie dotychczasowych wspólnych działań zarówno na niwie gospodarczej, jak i kulturalnej i akademickiej. Zostało również otwarte oficjalne przedstawicielstwo Chengdu w Łodzi, mające za zadanie nawiązywanie kontaktów biznesowych z przedsiębiorcami w Polsce i Chinach. W forum wzięło udział 600 osób.
- III Forum Miast Partnerskich - zostało poświęcone tematyce rewitalizacji centrum miast. Goście z Lyonu, Stuttgartu, Szegedu i Tampere zaprezentowali swoje doświadczenia w zakresie rewitalizacji i ożywiania centrów miast podczas trzydniowych obrad. Uczestnicy Forum mieli okazję wziąć także udział w Kongresie Urbanistyki Polskiej "Powrót do Centrum", zorganizowanym przez Towarzystwo Urbanistów Polskich. Przy tej okazji specjaliści z całej Europy zwiedzili Łódź i zapoznali się z projektem starań o EXPO 2022. Łącznie w tych wydarzeniach wzięło udział 250 osób.
- Tydzień Fiński w Łodzi - organizowany pod patronatem Ambasady Finlandii oraz Konsulatu Honorowego Finlandii w Łodzi. Odbyło się wiele imprez podejmujących tematykę fińską: pokazy kina fińskiego (Forum Kina Europejskiego

Cinergia), spektakl „Czy Lailonia jest w Finlandii?” wystawiony przez Teatr Pinokio, wizyta św. Mikołaja z Rovaniemi oraz koncert symfoniczny Jeana Sibeliusa w Filharmonii Łódzkiej. Podsumowaniem tygodnia fińskiego był pokaz kuchni fińskiej wraz z możliwością degustacji jej potraw bożonarodzeniowych. Łącznie w wydarzeniu wzięło udział 2 000 osób.

- Zawarcie umowy partnerskiej z miastem Chengdu - podpisanie umowy partnerskiej odbyło się podczas Forum Polska – Chiny w Łodzi (29 czerwca). Chengdu jest miastem w środkowych Chinach, będącym stolicą prowincji Syczuan. Obszar metropolitalny zamieszkuje ok. 7,4 mln osób. Jest ośrodkiem gospodarczym i kulturalno-naukowym z rozwiniętym przemysłem wysokich technologii, elektronicznym, maszynowym, chemicznym, drzewnym, mineralnym, lekkim, spożywczym i metalurgicznym. Chengdu jest swego rodzaju „silnikiem” Zachodnich Chin oraz największym liderem w dziedzinie urbanizacji. Intensyfikacja kontaktów Łodzi z Chengdu rozpoczęła się w 2013 r. po otwarciu bezpośredniego połączenia kolejowego cargo pomiędzy miastami. Instytucje kultury Chengdu nawiązały współpracę z instytucjami kultury w Łodzi, skupiając się na podobnych projektach obu miast. Kolejną inicjatywą Miasta Chengdu są stypendia dla łódzkich studentów, w tym studentów studiów doktoranckich.
- Ponadto w ramach współpracy międzynarodowej odbyły się:
 - Wizyty ambasadorów w Łodzi (Kazachstanu, Chin, Indii, Albanii, Ukrainy, Słowenii, Belgii, Austrii, Portugalii, Japonii).
 - Wizyta Ambasadora RP w Paryżu w związku ze spotkaniem Komitetu Sterującego projektem EXPO International Łódź 2022.
 - Wizyty robocze z miast partnerskich z Odessy, Stuttgartu, Rustawi, Tianjinu, Lyonu, Kantonu, Chengdu.
 - Wizyta przedstawicieli projektu ERASMUS+ z Braili i Askaray, dotycząca współpracy oraz ścieżki realizacji wspólnego planu.
 - Wizyta delegacji z Niemiec i Izraela, dotycząca udziału w 71. Roczniczy Likwidacji Litzmannstadt Ghetto.
 - Wizyta przedstawicieli Platformy Kultury Europy Środkowo-Wschodniej oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych, które dotyczyło tematu rewitalizacji i prezentacji wybranych obiektów w związku z kandydaturą Łodzi do organizacji EXPO 2022.
 - Wizyta delegacji z Estonii (Ministerstwo Infrastruktury) dotycząca rewitalizacji i urbanizacji.
 - Wizyta delegacji z Xiamen dotycząca rozwoju połączenia kolejowego cargo Łódź – Chengdu oraz jego poszerzenia o miasto Xiamen;
 - Otwarcie Biura Chengdu w Łodzi, którego zadaniem jest nawiązywanie kontaktów biznesowych z przedsiębiorcami w Polsce i Chinach.
 - Wizyta Junko Koshino w Łodzi, japońskiej ikony mody. Projektantka została uhonorowana tytułem doktora Honoris Causa ASP w Łodzi oraz wzięła udział w konferencji naukowo – warsztatowej „Estetyka japońska w modzie, sztuce i literaturze”.
 - Występ teatru Renitenz ze Stuttgartu ze sztuką „Tür Auf – Tür Zu” w Teatrze Studyjnym w Łodzi, w ramach akcji „Dotknij Teatru”;
 - Udział młodzieży z miast partnerskich (Kaliningrad, Szeged) w łódzkim Vena Cross Festiwal;
 - Wizyta dziennikarzy z Odessy dotycząca wymiany doświadczeń w zakresie decentralizacji oraz przynależności do organizacji międzynarodowych;
 - Wizyta dziennikarzy z telewizji państwowej CCTV z Pekinu (materiał dot. starań Łodzi o EXPO 2022 oraz połączenia kolejowego cargo Łódź – Chengdu).
 - Wizyta delegacji z USA w ramach Festiwalu Człowiek w Zagrożeniu.

[Administrowanie internetową stroną Miasta Łodzi o profilu turystycznym www.turystyczna.lodz.pl.](http://www.turystyczna.lodz.pl)

Na stronie są zaprezentowane atrakcje turystyczne Łodzi oraz informacje na temat historii miasta, zabytków, przedstawione są szlaki turystyczne, którymi mogą spacerować mieszkańcy i goście spoza Łodzi. Strona zawiera również wskazówki, gdzie zjeść, przenocować, jak dotrzeć do wybranego celu. Osoby zainteresowane mogą zapoznać się z kalendarzem wydarzeń turystycznych i kulturalnych.

Każdy, kto chciałby zapoznać się publikacjami wydawanymi przez Urząd Miasta Łodzi może również skorzystać z baneru „wydrukuj sobie ulotkę” i pobrać materiały informacyjne w wersji pdf. Ilość wejść na stronę w 2015 roku – 190 447.

PODSUMOWANIE

Podejmowane działania w ramach Filaru Gospodarka i Infrastruktura mają na celu wzrost poziomu życia mieszkańców Łodzi dzięki pełnemu gospodarczemu wykorzystaniu potencjału infrastrukturalnego związanego z centralnym położeniem na mapie regionu, Polski i Europy, a także z jej wiodącą rolą w aglomeracji łódzkiej. W rozdziale opisano działania związane z budową Nowego Centrum Łodzi, przebudową głównych ciągów komunikacyjnych w mieście, tworzeniem Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego oraz z przedsiębiorczością i przedsięwzięciami o charakterze innowacyjnym i kreatywnym. Ponadto omówiono funkcjonowanie Łódzkiego Portu Lotniczego, jak również zamieszczono informacje o największych wydarzeniach kulturalno – rozrywkowych.

Do głównych wydarzeń i rezultatów opisywanych działań zaliczono w 2015 r.:

- Zakończenie wszystkich etapów robót konstrukcyjnych w obiekcie dworca Łódź Fabryczna w części miejskiej i kolejowej, obejmujących wykonanie ścian szczelinowych oraz płyty stropowej na poziomie – 8,0 m, płyty dennej na poziomie -16,0 m na całym obszarze oraz parkingów i wielostanowiskowych przystanków autobusowych.
- Zakończenie budowy peronów kolejowych w części stacyjnej dworca na poziomie -16,0 m. Kontynuowana jest budowa układów torowych w tunelu kolejowym oraz w części rozjazdowej stacji.
- Wyłonienie nabywcy działki pod budowę „Bramy Miasta”.
- Zakończenie projektu „Rewitalizacja EC-1 i jej adaptacji na cele kulturalno-artystyczne” oraz rozpoczęcie jej działalności.
- W 2015 r. zintensyfikowano prace nad dojazdami do węzłów na S-14 i autostrad A-1 i A-2.
- Łódź od 2012 roku bardzo efektywnie współpracuje z gminami tworzącymi wspólnie Łódzki Obszar Metropolitalny. Miasto, jako partner, w ramach projektu unijnego przygotowało Strategię Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego.
- Wspierano aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, a największe środki przekazano na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez bezrobotnych oraz na staże.
- Miasto udzieliło zezwolenia na używanie nazwy „Łódź” w znaku towarowym firmie Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Łodzi „Radio Łódź” S.A.
- Wydano 13 zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, inwestorzy zadeklarowali nakłady finansowe w wysokości 520 mln zł. Strefa nagrodzona została po raz drugi tytułem najlepszej strefy ekonomicznej w Europie przez Global Free Zones of the Year 2015.
- W 2015 r. utworzono Łodzi ponad 3 200 miejsc pracy.
- W hali Atlas Arena zorganizowano 62 imprezy , które w 2015 r. zgromadziły prawie 469 tys. widzów.
- Sukces kolejnych edycji Fashion Philosophy Fashion Week Poland.
- Pierwsza koprodukcja ŁCW „Jesus Christ Superstar”.
- Uzyskane nagrody:
 - dla kampanii Łódź Pozdrawia: Kreatura 2015, MIXX Award 2015, Łódzkie Sukcesu, Golden Arrow, Kampania Społeczna Roku;
 - dla Łodzi za szczególnie intensywną współpracę z miastem Chengdu, kreatywne rozwiązania w biznesie i jego promocji.
 - dla Songwriter Łódź Festiwal – 3. Miejsce w ogólnopolskim konkursie magazynu „Brief” w kategorii muzyka (uznany za jedno z najlepszych wydarzeń lata 2015).

FILAR: SPOŁECZEŃSTWO I KULTURA

Łódź aktywna, ucząca się i twórcza – wzrost poziomu kapitału społecznego i kulturowego dzięki rozwojowi edukacji, wzmocnieniu aktywności mieszkańców i zwiększeniu poziomu partycypacji społecznej.

1. MIASTO – DOBRO WSPÓLNE

Zbudowanie wysokiej jakości kapitału społecznego oraz partycypacji obywatelskiej łodzian.

KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Aktywne włączanie mieszkańców we współdecydowanie o przyszłości miasta wymaga stworzenia sprawnych kanałów komunikacji z mieszkańcami, w tym konsultacji społecznych, wsparcia samoorganizacji wokół ważnych lokalnych celów, a także informowania mieszkańców o działaniach Urzędu.

Serwisy internetowe

W roku 2015 r. odnotowano prawie 1 703 tys. odwiedzin oraz prawie 4 277 tys. odsłon na stronie www.uml.lodz.pl. Serwis odwiedziło ponad 707 tys. użytkowników. Unikatowi użytkownicy to 663 tys. osób (38,92%), a powracający odwiedzający 1 040 tys., czyli 61,08%. Strona była głównie odwiedzana przez osoby polskojęzyczne, ale prawie 50 tys. osób posługiwało się językiem angielskim. Osób rosyjskojęzycznych było 2,8 tys. Obok łodzian największą grupą odwiedzających byli mieszkańcy Warszawy (305,8 tys. sesji), następnie Krakowa, Wrocławia i Poznania.

Tab. 22. Działalność internetowa

Rok	2012	2013	2014	2015
Strona www.uml.lodz.pl				
Liczba odwiedzin strony	1 590 780	1 754 728	1 779 916	1 702 583
Średnia dzienna liczba odwiedzin	4 300	4 800	4 800	4600
Unikalni użytkownicy	610 220	713 780	652 054	707 126
Powracający użytkownicy w %	63,07	61,07	64,07	61,08
Strona www.dworzec.lodz.pl				
Liczba odwiedzin strony	258 087	189 996	171 084	140 256
Średnia dzienna liczba odwiedzin	700	520	468	384
Unikalni użytkownicy	83 512	76 752	102 182	67 929
Strona www.sportowa.lodz.pl				
Liczba odwiedzin strony	23 372	18 640	24 894	19 293
Średnia dzienna liczba odwiedzin	64	51	68	52
Unikalni użytkownicy	15 370	13 451	18 119	13 968
Strona www.mia100kamienic.lodz.pl				
Liczba odwiedzin strony	-	8 138	19 854	12 903
Średnia dzienna liczba odwiedzin	-	22	54	35
Unikalni użytkownicy	-	5 186	12 820	16 894

Źródło: Biuro Informacji i Komunikacji Społecznej.

Na stronie internetowej w dziale informacyjnym publikowane są bieżące dane o pracy Urzędu, informacje miejskie oraz newsy z Rady Miejskiej. Miejska strona internetowa promowana jest przez miejski fanpage na Facebooku.

W 2015 r. zanotowano 140 tys. sesji i 250 tys. odsłon na stronie www.dworzec.lodz.pl. Serwis odwiedziło prawie 68 tys. użytkowników. Osoby, które wchodziły na stronę pochodziły głównie z Polski (129,7 tys.) i z Wielkiej Brytanii (2,9 tys.). Byli to głównie mieszkańcy Łodzi (ok. 75 tys.) i Warszawy (25 tys.). Na stronie działa kamera rejestrująca obraz z prac powstającego dworca Łódź - Fabryczna. Przynajmniej raz w miesiącu publikowano nowy news o postępach prac.

Zanotowano prawie 20 tys. sesji i 40 tys. odsłon na stronie www.sportowa.lodz.pl. Serwis odwiedziło prawie 14 tys. użytkowników. Na stronie można znaleźć kalendarz wydarzeń sportowych, wykaz obiektów i klubów do uprawiania sportu oraz informacje dotyczące spółek miejskich związanych ze sportem i inwestycjami sportowymi.

Na stronach www.uml.lodz.pl pojawiło się 40 banerów o różnej zawartości, które dotyczyły istotnych informacji dla mieszkańców. Wiele z nich służyło promocji miejskich projektów, działań promocyjnych i edukacyjnych (m.in. Łódź kontra choroby wątroby; Urodziny Łodzi; Księga standardów ulicy Piotrkowskiej; Lataj z Łodzi w świat przez Monachium i Amsterdam itp.).

Tab. 23. Najczęściej odwiedzane serwisy strony www.uml.lodz.pl w 2015 r.

Odwiedzane serwisy	Liczba odwiedzin (odsłon)
Strona główna	1 286 826
Praca dla nauczycieli	154 700
Edukacja	103 601
Miasto - aktualności	78 222
Oferty sprzedaży nieruchomości	73 523
Kontakt	64 964
Nabór do szkół ponadgimnazjalnych	59 290
Nabór do przedszkoli i szkół	58 850
Budżet obywatelski na 2016	48 858
Budżet obywatelski – zgłoszone wnioski	37 194
Tablica informacyjna	37 033
Urodziny Łodzi	34 947
Struktura organizacyjna	34 569
Władze	34 529
Budżet obywatelski na 2016 – realizacja	32 282
Aktualności – samorząd	30 334
Nabór do przedszkoli i szkół - przedszkola	28 428
Aktualności	25 290
Nabór do przedszkoli i szkół – szkoły podstawowe	25 063

Źródło: Biuro Informacji i Komunikacji Społecznej

Z analizy wejść na wszystkie podstrony serwisu www.uml.lodz.pl wynika, że niezmiennie, najczęściej odwiedzane były strony o edukacji. Dużą popularnością cieszyły się też informacje o budżecie obywatelskim, władzach i urzędzie miasta.

W 2015 r. zanotowano prawie 13 tys. sesji i 17 tys. odsłon na stronie <http://mia100kamienic.lodz.pl>. Serwis odwiedziło 9 534 użytkowników. W grudniu 2015 r. serwis pod adresem <http://mia100kamienic.lodz.pl> został wygaszony. Wszelkie informacje dotyczące projektu są zamieszczane na profilu na Facebooku.

Udostępnianie informacji publicznej

W 2014 r. w centralnym repertorium wniosków o udostępnienie informacji publicznej odnotowano 883 spraw. Ogółem Urząd Miasta Łodzi udzielił 853 odpowiedzi na wnioski o udostępnienie informacji publicznej, a 53 wniosków zostało przekazanych do miejskich jednostek organizacyjnych.

Tab. 24. Biuletyn Informacji Publicznej

	2012	2013	2014	2015
Liczba odwiedzin strony	1 306 470	1 322 819	1 482 033	1 512 509
Unikalni użytkownicy	548 804	624 751	741 177	750 970
Średni czas odwiedzin w min	2,51	2,43	2,45	2,44

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Organizacyjno-Administracyjnego

Serwisy społecznościowe

Całkowita liczba polubień miejskiej strony na portalu społecznościowym Facebook wynosiła w 2015 r. 102 202, czyli zanotowano przyrost liczby fanów (2013 – 12 437; 2014 – 62 983). Przekroczono liczbę 100 tys. fanów, dzięki czemu miejski

fanpage awansował z 7 na 4 miejsce w rankingu największych oficjalnych miejskich stron na fb.

Średni zasięg dzienny profilu to 50 tys. osób. Od września fanpage notuje dwukrotny wzrost zasięgu (z ok. 30 tys. na początku roku do 50-60 tys. dziennie). W końcu roku miesięczny zasięg wynosił często 100 tys. wyświetleń dziennie, a w rekordowo – 400 tys. dziennie.

Głównym celem strategicznym urzędowego kanału na Facebooku jest prezentowanie postępów w rewitalizacji zabytków Łodzi, możliwości turystycznych naszego miasta oraz obrazu nowoczesnej Łodzi. Dokonuje się to poprzez cykliczne publikowanie postów (albumów fotograficznych) poświęconych głównym inwestycjom miejskim (rewitalizacja, Expo 2022, budowa nowego dworca Fabrycznego, Mia100 Kamienic, budżet obywatelski, inwestycje, wydarzenia i imprezy miejskie). Od roku 2015 częściej stosuje się udostępnienia, co pozwala ukazywać łodzianom inne zdjęcia miasta, wykonane przez łódzkich fotografów. W 2015 r. odbyło się 20 konkursów promujących imprezy kulturalne i sportowe.

Na miejskim profilu na FB wciąż podejmowane są podobne akcje z udziałem mieszkańców np.

- Akcja „Łódzka flaga na krańcach świata” – 20 nowych wydanych flag. Odbył się finał II edycji akcji – spotkanie w Domu Literatury (12 uczestników – 6 ekip, które wyjechały z flagą).
- Akcja „Uliczki imienne” – nietypowa akcja składania łodzianom imiennych życzeń przez publikację zdjęć tablic z „imiennymi” nazwami łódzkich ulic.
- Akcja „Dzień Misia”, promująca szlak Łodzi Bajkowej. Fani przysłali swoje zdjęcia z pomnikiem misia Uszatka (15 zdjęć – jedno osiągnęło rekordową interakcję 10 tys. polubień).
- Akcja „Nasza Choinka” – opublikowano 10 zdjęć choinek domowych łodzian.

Liczba wyświetleń miejskiego kanału You Tube (Lodz Tube) z roku na rok gwałtownie rośnie i w 2015 r. wynosiła 749,1 tys. przy 419,0 tys. w 2014 r. i 178,2 tys. w 2013 (tabela poniżej).

Tab. 25. Miejskie kanały na mediach społecznościowych.

	2013	2014	2015
Facebook/łodzpl – ilość fanów	12 437	62 983	102 202
Lodz Tube – ilość wyświetleń	178 148	419 017	749 082

Źródło: Biuro Informacji i Komunikacji Społecznej

W ramach działalności wydawniczej w 2015 r. ukazały się 3 numery „Kroniki Miasta Łodzi” oraz cykliczny zeszyt „Bohaterowie trudnych czasów (tom 11).

WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Konsultacje społeczne

Tab. 26. Konsultacje społeczne w Łodzi

	Liczba konsultacji	Liczba uczestników	Liczba złożonych propozycji i opinii
2011	5	1 206	
2012	32	2 346	5 608
2013	10	129 307*	1 257
2014	14	178 940*	3 082
2015	13	137 373*	468

* łącznie z głosowaniem na budżet obywatelski

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Partycypacji Społecznej

W 2015 r. przeprowadzono 13 konsultacji, w których udział wzięło ponad 137 tys. osób. Dotyczyły one:

- projektu „Polityki Społecznej 2020+ dla Miasta Łodzi – Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych”,
- budżetu obywatelskiego na 2016 r.,

- założeń lokalnego programu rewitalizacji Łodzi 2020+,
- wyboru pomiędzy budową bezkolizyjnego przejazdu w formie wiaduktu na skrzyżowaniu al. Piłsudskiego z al. Śmigłego – Rydza w relacji wschód – zachód (projekt w ramach II etapu „Rozbudowy i modernizacji trasy tramwaju w relacji Wschód – Zachód (Retkinia – Olechów) wraz z systemem zasilania oraz systemem obszarowego sterowania ruchem”) a pozostawieniem istniejącego układu komunikacyjnego na skrzyżowaniu,
- priorytetowych projektów rewitalizacji obszarowej centrum Łodzi na lata 2014-2015+,
- regulaminu parku kulturowego tworzonego na obszarze ulicy Piotrkowskiej,
- projektu „Programu Wspierania Rodziny w Łodzi na lata 2015-2017”,
- projektu budżetu miasta Łodzi na 2016 rok oraz projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Łodzi na lata 2016 – 2040,
- projektu „Modelu Zrównoważonego Transportu Zbiorowego w Łodzi 2020+”,
- założeń tzw. Kodeksu Krajobrazowego dla Miasta Łodzi,
- projektu uchwały Rady Miejskiej w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Łodzi,
- projektu planu optymalizacji sieci szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Miasto Łódź,
- projektu „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Łodzi na lata 2015-2017”.

W konsultacjach wzięło udział:

- w spotkaniach otwartych, warsztatach – 671 osób,
- w głosowaniu na zadania do budżetu obywatelskiego – 135 277 osób,
- poprzez złożenie formularzy konsultacyjnych – 1 425 osób (złożono 468 propozycje i opinie).

Ogłoszenia o konsultacjach zamieszczane były w Biuletynie Informacji Publicznej UMŁ, na stronie internetowej www.uml.lodz.pl/konsultacjespoleczne/ oraz na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta Łodzi. W przypadku budżetu obywatelskiego, działania informacyjne i promocyjne uwzględniły dodatkowo szeroki zestaw środków adresowanych do zróżnicowanych kategorii adresatów, od filmów umieszczanych w mediach społecznościowych, poprzez okolicznościową gazetę, infografiki na stronie internetowej, plakaty i gadżety po akcję w plenerze („Sobota z budżetem obywatelskim”).

Budżet obywatelski

Konsultacje przeprowadzone od 13 kwietnia do 27 września 2015 r. i obejmowały dwa główne etapy:

- przygotowanie mieszkańców do składania propozycji zadań do budżetu obywatelskiego i składanie propozycji od 13 kwietnia do 27 maja 2015 r.,
- przygotowanie mieszkańców, którzy ukończyli 16 lat, do głosowania na wybrane, pozytywnie zweryfikowane, zadania ogólnomiejskie i lokalne oraz głosowanie od 19 września do 27 września.

W konsultacjach budżetu obywatelskiego zgłoszono 645 wniosków, z czego po weryfikacji pod głosowanie zostało poddanych 531, a 114 zostało zaopiniowanych negatywnie albo wycofanych przez wnioskodawców. Do realizacji zostało wybranych 87 wniosków.

Na zadania w budżecie obywatelskim na 2015 r. przeznaczono 40 mln zł.

Od momentu wyboru zadań budżetu obywatelskiego na 2016 rok prowadzony jest przez Oddział ds. Konsultacji Społecznych stały monitoring ich realizacji.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Roczny Program współpracy Miasta Łodzi z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie to najważniejszy dokument

określający współpracę Miasta z III sektorem. Współpraca pomiędzy Miastem a organizacjami pozarządowymi może mieć formę finansową jak i pozafinansową. Program współpracy podlega corocznym konsultacjom.

Tab. 27. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

	2012	2013	2014	2015
Liczba otwartych konkursów ofert	37	39	39	59
Liczba złożonych ofert	940	1 116	889	989
Liczba NGO's, z którymi podpisano umowy konkursowe	408	371	349	463
Liczba NGO's, z którymi podpisano umowy w trybie konkursowym i zakupu usług	39	60	20	6
Kwota przeznaczona na program współpracy w mln zł	46,59	41,59	42,79	43,53

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Partycypacji Społecznej

Zrealizowano następujące zadania publicznych we współpracy z organizacjami pozarządowymi:

- Łódzkie Centrum Obywatelskie – współpraca z konsorcjum organizacji: Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich „OPUS”, Fundacją Edukacji i Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego „FERSO”, Radą Organizacji Pozarządowych Województwa Łódzkiego. Celem projektu jest utworzenie ośrodka wsparcia merytorycznego i technicznego dla organizacji pozarządowych, grup nieformalnych i partnerstw działających na obszarze Łodzi. W ramach projektu przeprowadzono szkolenia oraz indywidualne konsultacje dla organizacji pozarządowych, a także cykl spotkań informacyjnych i specjalistycznych. Organizacje pozarządowe mają również otrzymać wsparcie techniczne i lokalowe.
- wspieranie działalności na rzecz organizacji i promocji wolontariatu – współpraca ze Stowarzyszeniem Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi ich Rodzin i Przyjaciół Pomost i działającym w jego ramach Regionalnym Centrum Wolontariatu „CENTERKO” oraz Caritas Archidiecezji Łódzkiej.
- uruchomienie Osiedlowego Banku Czasu Łódź Polesie – zadanie zlecone w ramach Budżetu Obywatelskiego, współpraca ze Światową Fundacją Pomocy.

[Pełnomocnik Prezydenta Miasta Łodzi ds. Równego Traktowania](#)

Działania podejmowane przez Pełnomocnika:

- współpraca z organizatorami akcji społecznej „Miasta Otwarte” w celu przygotowania ekspertyzy na temat miasta Łodzi. Celem projektu było wyróżnienie działań samorządów miejskich na rzecz integracji imigrantów w ramach ogłoszonego konkursu. W roku 2015 doceniono samorząd łódzki za rozwiązania z zakresu wielokulturowości i integracji – są to: zatrudnianie cudzoziemców w Urzędzie Miasta Łodzi oraz działalność Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. różnorodności i przeciwdziałania dyskryminacji,
- udział w międzynarodowym spotkaniu „Foreign Friendly Society”, gdzie przedstawiciele 10 krajów zgromadzili informacje na temat potrzeb obcokrajowców mieszkających w Łodzi (wymiana międzynarodowa w ramach projektu), poznali dobre praktyki z innych miast Polski i Europy,
- udział w spotkaniu z cudzoziemcami zamieszkałymi i pracującymi w Łodzi, na którym podjęto temat jakości życia w naszym mieście. Udział w spotkaniu wzięli przedstawiciele Straży Granicznej,
- współpraca z w ramach projektu „Od tolerancji do integracji”. W czerwcu odbyło się spotkanie informacyjne dotyczące uchodźców, organizowane przez Fundację Polskie Forum Migracyjne, we współpracy z Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej (Regionalne Centrum w Łodzi). Spotkanie skierowane było do przedstawicieli urzędów zajmujących się problematyką cudzoziemców w Łodzi, funkcjonariuszy Straży Miejskiej i Policji oraz nauczycieli. W ramach spotkania zorganizowane zostały dwa warsztaty,
- przygotowanie projektów dotyczących samoorganizacji ekonomicznej kobiet i grup społecznych zagrożonych nierównym

traktowaniem na rynku pracy. Liczne spotkania ze środowiskami kobiecymi w ramach projektu Centrum IN w obszarze ekonomii społecznej,

- udział w spotkaniach z przedstawicielami miejskich jednostek organizacyjnych w sprawie wyjaśnienia znaczenia terminu „gender” w kontekście dążeń do równouprawnienia kobiet i mężczyzn oraz błędnych opinii i interpretacji hasła „równe traktowanie” w publicznych komentarzach. Podobny cykl spotkań z przedstawicielami UMŁ dotyczył lobbingu,
- udział w spotkaniu i warsztatach w ramach ogólnopolskiej kampanii „Hejt Stop”, dotyczącej mowy nienawiści w przestrzeni publicznej oraz w Internecie. W ramach ogólnopolskiego dnia (26 września) zamalowywania napisów we wspólnej akcji wzięło udział wielu mieszkańców Łodzi, organizacje pozarządowe i grupy społeczne,
- udział wraz z przedstawicielami Policji i Staży Miejskiej, w seminarium poświęconym problemom społecznym osób starszych. Celem spotkania było podniesienie świadomości seniorów dotyczącej bezpieczeństwa ekonomicznego poprzez zwrócenie uwagi na stosowanie nieuczciwych praktyk przez firmy, oszustwa i kradzieże popełniane na osobach starszych.

Włączanie mieszkańców w inicjatywy miejskie

W 2015 roku zorganizowano miejskie imprezy patriotyczne:

- Obchody 70. rocznicy spalenia więźniów Radogoszcza.
- Obchody 75. rocznicy mordu katyńskiego.
- Obchody 110. Rocznic Rewolucji 1905 roku.
- Obchody rocznicy nadania praw miejskich w Łodzi z elementami rekonstrukcji historycznej i animacji (zabawa dla dzieci na Starym Rynku).
- Obchody rocznicy wybuchu II wojny światowej.
- Rocznicę pamięci rozstrzelanych na Brusie.
- Turniej strzelecki z okazji Narodowego Święta Niepodległości.

Inne wydarzenia nie związane z imprezami patriotycznymi:

- Koordynacja wydarzeń związanych z Urodzinami Łodzi.
- Organizacja Dnia Matki w Domu Samotnej Matki.
- Konferencja naukowa „Paweł Hulka-Laskowski – pisarz, religioznawca, bibliofil”
- Organizacja wizyty u „noworocznych noworodków”.
- Akcje zorganizowane z myślą o łódzkich seniorach – konferencje na Uniwersytecie III wieku, wspieranie medialne akcji „Pudełko Życia”.
- Wycieczki po UMŁ dla młodzieży i dzieci (z elementami animacji i zabawy).
- Koordynacja działań rewitalizacji ogrodu cerkwi prawosławnej pw. św. Aleksandra Newskiego.

Wsparcie realizacji projektów partnerskich

W 2015 r. wspierano następujące projekty:

- „Model współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi”.
- „4 kąty dla 3 sektora”. W ramach projektu przedstawiciele organizacji pozarządowych wspólnie z pracownikami UMŁ wypracowali preferencyjne zasady procedur korzystania z zasobów lokalowych Miasta.
- „Aktywni w konsultacjach”. Celem projektu było wzmocnienie konsultacji społecznych z udziałem mieszkańców i organizacji pozarządowych dotyczących regulacji prawnych i polityk publicznych. Opisano katalog form i narzędzi do stosowania w konsultacjach.

- Współpraca z Fundacją PROEM przy organizacji Międzynarodowego Festiwalu Wolontariatu Kontakt Łódź 2015. Festiwal to cykl praktycznych działań na rzecz miasta przy udziale wolontariuszy ze społeczności lokalnej, innych części kraju i zza granicy. Jego celem jest szerzenie idei wolontariatu, pokazanie przykładów pozytywnego oddziaływania na otaczającą nas rzeczywistość oraz dobrej współpracy na rzecz miasta i jego mieszkańców.

Łódzka Rada Działalności Pożytku Publicznego i zespoły robocze

Łódzka Rada Działalności Pożytku Publicznego – organ konsultacyjno – doradczy, którego zadaniem jest wyrażanie opinii w zakresie współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi. Rada składa się z przedstawicieli organizacji pozarządowych, pracowników Urzędu oraz radnych Rady Miejskiej w Łodzi. W 2015 r. konsultacje dotyczyły:

- przyjęcia Programu współpracy Miasta Łodzi z organizacjami pozarządowymi (...) na rok 2016,
- zarządzenia w sprawie „Trybu planowania, ogłaszania, przeprowadzania i rozstrzygania otwartych konkursów ofert na realizację ze środków budżetu miasta Łodzi zadań publicznych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz kontroli realizowanych zadań i rozliczania przyznawanych dotacji”,
- uchwały Rady Miejskiej w sprawie wyodrębnienia Domu Dziennego Pobytu w Łodzi przy ul. Senatorskiej 4 działającego w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, przekształcenia i utworzenia Dziennego Domu „Senior-WIGOR” pod tym samym adresem.

W ubiegłym roku powołano zespół roboczy ds. Wieloletniego Programu Współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi. Celem prac zespołu jest stworzenie dokumentu, który będzie podstawą współpracy łódzkiego samorządu z organizacjami pozarządowymi w latach 2016 – 2018.

Komisje Dialogu Obywatelskiego

Są to ciała doradcze i inicjatywne, które mogą być powoływane przez Prezydenta Miasta na wniosek organizacji pozarządowych w różnych obszarach życia społecznego (np. niepełnosprawność, edukacja, ekologia). KDO mają umożliwiać wykorzystanie wiedzy i doświadczeń przedstawicieli III sektora oraz synergii działań Urzędu Miasta i organizacji pozarządowych przy kształtowaniu polityk publicznych. W Łodzi działają:

- KDO ds. różnorodności i przeciwdziałania dyskryminacji,
- KDO ds. Kultury,
- KDO ds. Nowoczesnej Edukacji,
- KDO ds. wdrażania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych i rozwiązywania problemów osób z niepełnosprawnościami.
- KDO ds. Polityki Demograficznej i Współpracy Międzypokoleniowej,
- KDO ds. ochrony zwierząt i przeciwdziałania bezdomności zwierząt,
- KDO ds. Rodziny, Dzieci i Młodzieży,
- KDO ds. Rewitalizacji.

W 2015 r. utworzono kolejne KDO:

- KDO ds. przeciwdziałania uzależnieniom,
- KDO ds. sportu powszechnego,
- KDO ds. młodzieży.

PROFILAKTYKA I PROMOCJA ZDROWIA

Programy profilaktyczne

Jednym z zadań gminy i powiatu jest promocja zdrowia, edukacja zdrowotna oraz opracowywanie i realizacja programów zdrowotnych (ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych). Programy skupiają się na rozpoznanych, najbardziej istotnych problemach zdrowotnych mieszkańców Łodzi. W porównaniu do lat poprzednich wprowadzono zmiany związane z profilaktyką onkologiczną: wycofano się z badań finansowanych przez Ministerstwo Zdrowia (kolonoskopia) oraz Narodowy Fundusz Zdrowia (np. mammografia). Nadal podejmowane są działania edukacyjne w zakresie najczęściej występujących chorób nowotworowych. Skierowano większą uwagę na działania na rzecz dzieci i młodzieży: program profilaktyki próchnicy dla dzieci i młodzieży do 18 roku życia (rozszerzono grupę docelową), badania dzieci z klas 1-3 publicznych szkół podstawowych obejmującego wady kręgosłupa oraz ćwiczenia rehabilitacyjne, profilaktyki ciąży wśród nastolatek, chorób przenoszonych drogą płciową, w tym profilaktyka HIV.

W celu redukcji zachorowalności i umieralności mieszkańców Łodzi na choroby, które stanowią największy problem zdrowotny realizowane są działania profilaktyczne dotyczące:

- Wad i chorób występujących u dzieci i młodzieży:
 - „Miejski Program Profilaktyki Próchnicy dla dzieci i młodzieży do 18 rok życia” – przebadano 1 143 dzieci, załakowano 1 596 zębów.
 - Badania dzieci z klas 1-3 publicznych szkół podstawowych dotyczące wad kręgosłupa oraz ćwiczenia rehabilitacyjno – korekcyjne – przebadano 5 400 dzieci, 2 399 wzięło udział w zajęciach korekcyjnych.
- Różnych problemów zdrowotnych osób w wieku dojrzałym – Bilans zdrowia kobiety dojrzałej i dojrzałego mężczyzny (w ramach zadania Profilaktyka zdrowia rodziny) – profilaktyczne badania obejmujące: ocenę czynników ryzyka chorób układu krążenia, rtg klatki piersiowej, a także u kobiet – konsultacja lekarza ginekologa – endokrynologa, usg piersi, usg waginalne, badanie cytologiczne (w ramach NFZ) oraz u mężczyzn - konsultacje i badania urologiczne. Ponadto prowadzone są działania dotyczące profilaktyki chorób układu krążenia oraz chorób nowotworowych, ocena czynników ryzyka raka jelita grubego i informacja o badaniach kolonoskopowych – z badań skorzystały 593 osoby.
- Chorób zakaźnych (m.in. grypy), w tym:
 - program szczepień ochronnych łodzian przeciw grypie - szczepienia mieszkańców od 65 roku życia i innych grup ryzyka – zaszczepiono 7 082 osoby,
 - pilotażowe badania przesiewowe w kierunku wykrycia zakażeń WZW typu C - u 20 badanych osób stwierdzono dodatni wynik).
- Zdrowia psychicznego, poprzez program ochrony zdrowia psychicznego, w ramach którego finansowana jest działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej udzielającego kompleksowej, całodobowej pomocy dla osób i rodzin, a także prowadzone są działania na rzecz dzieci i młodzieży gimnazjalnej.
- Edukacji kobiet karmiących poprzez działalność Poradni Laktacyjnej.
- Edukacja w Szkole Rodzicielstwa przy Centrum Służby Rodzinie – odbyło się 12 kursów dla 218 uczestników, w tym 138 kobiet.
- Edukacja zdrowotna dzieci i młodzieży w ramach zadania „Profilaktyka ciąży wśród nastolatek, chorób przenoszonych drogą płciową, w tym profilaktyka HIV – prowadzono zajęcia warsztatowe, którymi objęto 2092 uczniów, także spotkania z rodzicami (ok. 700 rodziców/opiekunów) i nauczycielami (354 nauczycieli),
- Program dla dzieci i młodzieży:

- Warsztaty psychoedukacyjne i artystyczne dotyczące profilaktyki uzależnienia od alkoholu oraz dopalaczy dla uczniów gimnazjów – udział 1 100 uczniów (9 gimnazjów, 40 klas),
 - Program profilaktyki uzależnienia od alkoholu i nikotyny dla uczniów szkół podstawowych – udział 1 200 uczniów (22 szkoły, 55 klas),
 - Program promocji zdrowego stylu życia oraz przeciwdziałania zażywaniu substancji psychoaktywnych dla dzieci ze szkół podstawowych – udział 2 740 uczniów (48 szkół, 119 klas),
 - Program interwencyjny dla młodzieży gimnazjalnej eksperymentującej z tytoniem i kanabinolami udział 625 uczniów (4 gimnazja, 26 klas).
- Edukacja – klucz do zdrowia. „Centrum profilaktyki i promocji zdrowia” – zadanie zrealizowane w ramach budżetu obywatelskiego polegające na stworzeniu ogólnodostępnego centrum edukacji zdrowotnej dla osób dorosłych w pobliżu miejsca zamieszkania.
- Program ochrony zdrowia psychicznego:
- Działania w zakresie promocji zdrowia psychicznego i profilaktyki zaburzeń psychicznych wśród dzieci i młodzieży, podejmowana na terenie gimnazjów. Realizatorzy: Fundacja Edukacyjna SIŁACZKA program - eMOCja jest w Tobie oraz Międzynarodowe Stowarzyszenie Pomocy „Słyszę serce”. Łącznie zajęciami warsztatowymi objęto 1483 dzieci z 26 gimnazjów,
 - Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Miejskim Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej udziela kompleksowej, całodobowej pomocy dla osób i rodzin w sytuacji kryzysu psychicznego poprzez:
 - prowadzenie interwencji kryzysowych w siedzibie Ośrodka,
 - prowadzenie interwencji kryzysowych telefonicznych,
 - prowadzenie poradnictwa psychologicznego indywidualnego i rodzinnego w sytuacjach kryzysowych (katastrofa, nagła śmierć, żałoba, gwałt, przemoc w rodzinie, próby samobójcze, klęski żywiołowe, problemy materialno – bytowe, itp.).

W 2015 roku Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzielił 2 623 konsultacji psychologicznych oraz porad psychologicznych w ramach Telefonu Zaufania (2014 – 4 170). Działaniami profilaktycznymi objęto ok. 30 tys. mieszkańców Łodzi, a wydatkowano na ten cel prawie 1,34 mln zł, czyli o 60 tys. zł więcej niż w 2014 roku.

Tab. 28. Działania profilaktyczne realizowane przez Miasto Łódź

		2013	2014	2015
Program profilaktyki próchnicy dla dzieci i młodzieży do 18 roku życia	Liczba osób	7 741	6 139	1 143
	Środki na realizację w tys. zł	82,64	35,96	41,55
Badania dzieci z klas 1-3 publicznych szkół podstawowych w zakresie wad kręgosłupa oraz ćwiczeń rehabilitacyjnych	Liczba osób	5 013	12 800	7 800
	Środki na realizację w tys. zł	fin w ramach prof. zdr rodz.	300	300,8
Profilaktyka ciąży wśród nastolatków, chorób przenoszonych drogą płciową, w tym profilaktyka HIV	Liczba osób	-	374	3 146
	Środki na realizację w tys. zł	-	28,0	100
Program Ochrony Zdrowia Psychicznego	Liczba osób	5 685	4 070	1 483
	Środki na realizację w tys. zł	392,0	300,0	300
Profilaktyka Zdrowia Rodziny	Liczba osób	3 620	4 470	2 081
	Środki na realizację w tys. zł	150,89	182,90	140,01
Program szczepień ochronnych przeciw grypie	Liczba osób	7 603	6 013	7 082
	Środki na realizację w tys. zł	220,49	174,38	203,86
Promocja zdrowia	Liczba osób	12 000	14 000	15 000
	Środki na realizację w tys. zł	1 066,75	1 276,28	143,44
Razem	Liczba osób	ok. 40 tys.	ok. 46 tys.	ok. 30 tys.
	Środki na realizację w tys. zł	1 066,75	1 276,28	1 335,00

Źródło: opracowanie własne Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

Łódzka Akademia Zdrowia

Od 2004 r. Łódź organizuje otwarte wykłady pod wspólnym hasłem „Łódzka Akademia Zdrowia”. Dotyczą one zagadnień zdrowia fizycznego, psychicznego, promowania zdrowego stylu życia. Od 2006 r. mają formę comiesięcznych spotkań, a od 2011 r. stali uczestnicy otrzymują „indeksy”, w których potwierdzają udział w kolejnych wykładach. W zajęciach uczestniczy każdorazowo 160 - 210 osób. Osoby, które uczestniczą w największej liczbie zajęć, na zakończenie „roku akademickiego” otrzymują drobne upominki. W roku akademickim 2015/2016 indeksy otrzymało 270 osób.

Akademia Zdrowia Seniora

Regularnie od 2002 r. Łódź finansuje wykłady o tematyce zdrowotnej w 18 domach dziennego pobytu. Jest to program autorski dr n. przyr. Marioli Kowalskiej. Wykłady w przystępny sposób przedstawiają wiedzę o organizmie człowieka i zachęcają do uwzględnienia w codziennym życiu zasad ułatwiających jego sprawne funkcjonowanie. W 2015 r. odbyły się 224 godziny zajęć (w 2012 – 252, 2013 – 252, 2014 - 180).

Łódzka Sieć Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie

Sieć powstała w 1996 r. i aktualnie skupia 166 placówek (51 przedszkoli, 72 szkoły podstawowe, 34 gimnazja, 9 szkół ponadgimnazjalnych, w tym 12 placówek kształcenia specjalnego). Łącznie adresatami działań było ok. 38 tys. dzieci i młodzieży, co stanowi 45% łódzkich uczniów. Kolejnych 15 placówek ubiega się o certyfikat Łódzkiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie. Miasto wspiera działania placówek należących do Sieci poprzez szkolenia, konferencje, zajęcia edukacyjne dla uczniów, wspólne przedsięwzięcia promujące zdrowie.

W ramach sieci w 2015 r. odbyły się:

- VIII Konferencja z cyklu „Edukacja dla zdrowia – pt. „Dzieci z alergią i astmą w szkole” – ok. 150 uczestników,
- „Zdrowia mam, bo o nie dbam” – zajęcia warsztatowe dla przedszkolaków i dzieci z klas I-III szkół podstawowych należących do Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie,
- IV Wiosenny Tydzień Promocji Zdrowia – Zainwestuj w zdrowie – hasło „Zdrowie a ekologia” – udział wzięło 67 placówek: 21 przedszkoli, 17 szkół podstawowych, 5 gimnazjów i 4 zespoły szkół należących do Łódzkiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie,
- Konferencja inaugurująca działalność Łódzkiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie w roku szkolnym 2015/2016. Na konferencji przedstawiono wyniki badań pt. „Zachowania zdrowotne uczniów Łódzkiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie” oraz wykłady: „Cykająca bomba, czyli jak okiełznać emocje uczniów” i „Nauczyciel - zawód wysokiego ryzyka. Zarządzanie emocjami w pracy” – 140 uczestników.

Akcje i kampanie edukacyjne

Od wielu lat w ramach programu Łódź – Zdrowe Miasto odbywają się akcje i kampanie edukacyjne organizowane i współfinansowane przez Miasto. W 2015 r. były to:

- Projekt „Łódź kontra choroby wątroby”, finansowany ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014 oraz budżetu państwa w ramach Programu PL13 „Ograniczanie społecznych nierówności w zdrowiu” – w przedstawieniach edukacyjnych, warsztatach plastycznych i kulinarnych oraz warsztatach z psychologiem i dietetykiem wzięło udział ok. 14 tys. uczniów łódzkich szkół. Natomiast z działań edukacyjnych i promujących zdrowy styl życia kierowanych do osób dorosłych skorzystało 2350 osób.
- VI Meeting na rzecz walki z rakiem piersi – wsparcie organizacji wydarzenia.
- Obchody Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego - organizowane wspólnie z „POMOST” Stowarzyszenie Młodzieży

i Osób z Problemami Psychicznymi, ich Rodzin i Przyjaciół.

- Monitor pyłkowy – projekt monitorujący stężenie pyłu roślin alergogennych i zarodników grzybów mikroskopowych w powietrzu atmosferycznym w Łodzi oraz działania informacyjno-edukacyjne w tym zakresie.
- Konkurs plastyczny dla uczniów szkół podstawowych „Zdrowy posiłek w moim sklepiu szkolnym” – uczestniczyło 53 uczniów z 9 szkół.
- Edukacja zdrowotna mieszkańców Łodzi - organizacja wydarzeń służących poprawie świadomości zdrowotnej pn.: „WAMPIRIADA – studenckie honorowe krwiodawstwo” - Kampania promująca honorowe krwiodawstwo wśród studentów łódzkich uczelni (wsparcie NZS) – wiosenna i jesienna edycja łącznie ok. 2000 osób,
- Edukacja w szkołach ponadgimnazjalnych nt. profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy - 300 uczestników (dziewcząt i chłopców),
- Konferencja dla maturzystek dotycząca profilaktyki raka piersi – wsparcie Fundacji „Kocham życie” – 180 osób,
- Łódź kontra choroby wątroby – w przedstawieniach edukacyjnych, warsztatach plastycznych i kulinarnych oraz warsztatach z psychologiem i dietetykiem wzięło udział 14 tys. uczniów łódzkich szkół.

Konferencje tematyczne i współpraca ze środowiskiem akademickim

Od lat Miasto angażuje się również w wiele konferencji dotyczących tematyki zdrowia. W 2015 r. zorganizowano:

- II Konferencja z cyklu „Wychowanie do samodzielności” – „Kto wychowuje? Rodzice? Szkoła? Reklama?”, „Nie taki oczywisty - rozwój osobisty dla dzieci”, „Czy pornografia nas wyzwoli?”, „Depresja, samobójstwa, dopalacze – skąd to się wzięło u dzieci?” - ok. 160 uczestników,
- „Promieniowanie jonizujące w medycynie” – współpraca z Krajowym Centrum Ochrony Radiologicznej - ogólnopolska konferencja organizowana w UMŁ,
- Konferencja „Dziecko łódzkie” organizowana wspólnie z Katedrą Pediatrii Uniwersytetu Medycznego nt. współczesnych problemów pediatrii, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia dzieci łódzkich.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi przy realizacji zadań prozdrowotnych

Główne obszary współpracy z organizacjami pozarządowymi dotyczą zadań w zakresie edukacji zdrowotnej i promowania zdrowego stylu życia kierowanych bezpośrednio do różnych grup mieszkańców Łodzi. Priorytetem są: dzieci i młodzież (te działania zostały opisane w części Łódzka Sieć Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie) oraz osoby starsze.

W szczególności działania te były wykonywane poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym wybranym w konkursie ofert. Łącznie zrealizowano 11 zadań na łączną kwotę 89,5 tys. zł. Były to działania dotyczące aktywności fizycznej osób starszych i niepełnosprawnych, promocji zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, szkoły rodzicielstwa, zdrowia psychicznego, organizacji wydarzeń służących poprawie świadomości zdrowotnej. Oprócz wymienionych powyżej były to: Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze - Oddział Łódzki - 21 Rajd Dziecka JUNIOR – piesza impreza turystyczna dla dzieci i młodzieży ze szkół i przedszkoli należących do Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie, Fundacja Edukacyjna SIŁACZKA - „Nasza szkoła FIT wesola, czyli jak być zdrowym dzieckiem” – edukacja dzieci w zakresie zdrowego stylu życia (zdrowe odżywianie i aktywność fizyczna) - warsztaty w szkołach, na boiskach i w parkach.

W ramach działań na rzecz seniorów, w okresie czerwiec-wrzesień 2015 r., funkcjonował projekt „Aktywne lato dla seniora” polegający na organizowaniu i prowadzeniu zajęć rekreacyjnych na powietrzu w osób starszych – odbyło się 48 spotkań po 1,5 godz.

MIEJSKIE PROGRAMY PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM

Miasto Łódź przeciwdziała negatywnym zjawiskom, związanym z uzależnieniem i przemocą realizując 3 obowiązkowe programy:

- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii;
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Podstawą programów są ustawy, dlatego zadania w kolejnych latach nie ulegają zmianom. Różnice dotyczą wysokości nakładów finansowych oraz wprowadzania dodatkowych działań na podstawie analizy potrzeb.

Tab. 29. Środki przeznaczane na miejskie programy przeciwdziałania uzależnieniom w mln zł

	2011	2012	2013	2014	2015
Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	11,3	11,0	11,0	11,3	11,3
Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii	1,2	1,2	1,2	1,9	2,2
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	1,1	1,1	1	0,9	1
Razem	13,6	13,3	13,2	14,1	14,5

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma na celu:
 - zmniejszanie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem i uzależnieniem od alkoholu;
 - ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne;
 - zapobieganie spożywaniu alkoholu ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży;
 - zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym oraz prowadzenie procedur zmierzających do uzyskania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
- Założeniem Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest szerokie oddziaływanie profilaktyczne, terapia oraz działania pomocowe. Są to:
 - zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych;
 - ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem substancji psychoaktywnych;
 - zapobieganie używaniu substancji psychoaktywnych szczególnie wśród dzieci i młodzieży;
 - monitorowanie problemów narkotykowych i narkomanii na terenie Łodzi.
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zakłada:
 - zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczanie zaburzeń życia społecznego związanych z występowaniem przemocy;
 - zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie;
 - zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie;
 - poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy oraz monitorowanie występowania przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych oraz efektywności podejmowanych działań.

Przeciwdziałanie i terapia uzależnień obejmują: terapie indywidualne i grupowe osób uzależnionych i ich rodzin, poradnictwo, konsultacje specjalistyczne, reintegrację społeczną i zawodową oraz działania wspierające: dożywianie dzieci w szkołach oraz placówkach wsparcia dziennego, refundację zakupu leków. W ramach Programów prowadzone są różnorodne formy oddziaływań profilaktycznych kształtujących pozytywne postawy i wartości wśród dzieci i młodzieży.

Są to zajęcia dodatkowe zgodne z założeniami profilaktyki uniwersalnej i selektywnej, imprezy promujące zdrowie oraz zajęcia sportowe.

Działania skierowane do sprawców przemocy, zarówno dorosłych jak i nieletnich dotyczą zajęć korekcyjno - edukacyjnych, poradnictwa specjalistycznego, a także możliwości pobytu w hostelu dla dorosłych sprawców przemocy. Istotnym elementem w zapobieganiu występowania przemocy w rodzinie jest podnoszenie świadomości społecznej, przeprowadzanie mediacji oraz informowanie o możliwościach uzyskania pomocy. Obok zadań ciągłych organizowane są kampanie i akcje profilaktyczno – edukacyjne oraz szkolenia wybranych grup zawodowych.

Od listopada 2013 r. prowadzona jest kampania społeczna pod hasłem „Nie pozwól dorosnąć przemocy”, której celem jest zmiana biernej postawy wobec stosowania przemocy wobec dzieci. Uruchomiony został bezpłatny telefon interwencyjny (nr 800-112-800), który działa całą dobę przez siedem dni w tygodniu. Umożliwia on anonimowe zgłoszenie podejrzenia o stosowaniu przemocy wobec dziecka, jak również wszelkich niepokojących przejawów zaniedbania wobec dzieci i bezzwłoczne podjęcie działań przez odpowiednie służby. W roku 2015 łączna liczba telefonów dotyczących przemocy wyniosła 55, w tym przemocy wobec dzieci 32, wobec dorosłych – 14 oraz całej rodziny - 8.

W roku 2015 zorganizowane zostały:

- „Akcja Otwarte Drzwi” skierowana do osób doświadczających przemocy w formie udzielania konsultacji psychologicznych i terapeutycznych, socjalnych i prawnych.
- V Regionalna Sesja Naukowo - Szkoleniowa „Lekomania a Zdrowie Publiczne. Zdrowy styl życia młodzieży i ludzi starszych”.
- Impreza sportowa dla chłopców i dziewcząt w wieku gimnazjalnym, której celem było rozszerzenie promocji zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień oraz promocja zdrowia psychicznego.
- Program dotyczący pomocy młodzieży i młodym dorosłym używających nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy) i ich rodzinom poprzez poradnictwo, sesje terapeutyczne i edukacyjne – Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii.
- Badania ilościowe pt. „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną w ocenie uczniów i nauczycieli” przeprowadzone metodą ESPAD „European School Survey Project on Alcohol and Drugs”. Badaniami objęci byli uczniowie z wylosowanych 100 klas (50 trzecich klas łódzkich szkół gimnazjalnych i 50 klas drugich szkół ponadgimnazjalnych). Celem badań była rzetelna diagnoza rozpowszechnienia picia i upijania się nastolatków oraz używania przez nich narkotyków, a także analiza różnych problemów i doświadczeń będących konsekwencją takich zachowań.
- Szkolenie skierowane do przedstawicieli Komendy Miejskiej Policji i Straży Miejskiej pt. „Wpływ substancji psychoaktywnych na zdrowie i związane z tym zagrożenia”. Szkolenie zostało opracowane i przeprowadzone przez ekspertów z Instytutu Medycyny Pracy - Kliniki Chorób Zawodowych i Toksykologii. Jego celem było zwiększenie wiedzy na temat substancji psychoaktywnych, sposobu ich działania oraz wpływu na organizm człowieka, w szczególności objawy nadużycia/przedawkowania. Przeszkolonych zostało 200 osób.
- Kampania społeczna - antynarkotykowa przeciwko tzw. „dopalaczom” włączona w ubiegłoroczną edycję ogólnopolskiego konkursu The Look Of The Year 2015. Akcja, w ramach tak prestiżowego wydarzenia, obecna była w mediach ogólnopolskich, regionalnych, branżowych, a także na portalach społecznościowych.

Od 2008 roku Miasto Łódź działa w ogólnopolskim projekcie Transition Facility „Wsparcie regionalnych i lokalnych społeczności w przeciwdziałaniu narkomanii na poziomie lokalnym”, którego koordynatorem jest Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Celem projektu jest stałe, wieloaspektowe monitorowanie sytuacji narkotykowej na poziomie lokalnym. Corocznie na podstawie danych uzyskanych od instytucji i podmiotów działających w tym obszarze

sporządzany jest raport pn. „Monitorowanie problemu narkotyków i narkomanii na terenie gminy”. Raport jest przekazywany koordynatorowi projektu oraz wszystkim podmiotom współpracującym z Wydziałem Zdrowia UMŁ.

DZIAŁANIA NA RZECZ POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA

Działania podjęte na rzecz osób niepełnosprawnych

Corocznie Miasto Łódź podejmuje działania w ramach szeroko pojętej pomocy osobom niepełnosprawnym. W 2015 r. były to:

- Monitorowanie „Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w mieście Łodzi w latach 2014-2020”.
- Organizowanie konkursów ofert dla organizacji pozarządowych na wykonanie zadań publicznych na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym prowadzenia zajęć rehabilitacji leczniczej i psychologicznej dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, zajęć rozwijających, podtrzymujących umiejętność samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz ich włączania społecznego, organizowania imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, w tym o charakterze integracyjnym oraz wspieranie osób niesłyszących w kontaktach z komórkami organizacyjnymi UMŁ – usługi tłumacza języka migowego.

Tab. 30. Środki publiczne przeznaczone na realizację konkursów w tys. zł

Zadanie publiczne	2011	2012	2013	2014	2015
Prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych	75,0	60,0	50	66,3	53,0
Organizowanie imprez kulturalnych	30,8	22,4	18	5	18,2
Świadczenie usług języka migowego	-	36,0	48	48	48
Razem	105,8	118,4	116	119,2	119,2

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

- Wspieranie zadań publicznych realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych przez organizacje pozarządowe w trybie uproszczonym; w 2015 r. zawarto 9 umów na łączną kwotę 39,8 tys. zł.
- Doraźne kontrole realizacji zadań publicznych w ramach umów z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie miasta – w 2013 r. odbyło się 12 kontroli, w 2014 – 9, a w 2015 – 9.
- Wydawanie identyfikatorów typu „C” dla osób niepełnosprawnych uprawnionych do parkowania na odcinkach ul. Piotrkowskiej – w 2015 r. 6 identyfikatorów.
- Aktualizacja informatorów dla osób niepełnosprawnych (Łódzki informator dla rodziców i opiekunów dzieci słabo widzących i niewidomych, Łódzki informator dla osób z orzeczoną znaczną, umiarkowaną i lekką stopniem niepełnosprawności, Łódzki informator dla rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju, Informator dla rodziców dzieci w wieku 0-7 lat „Wczesne wspomaganie rozwoju” oraz Informator pn. „Dziecko z chorobą nowotworową i hematologiczną”) – w 2015 wydano 2,7 tys. informatorów.
- Opracowanie informatora o ulgach i uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym – seniorom.
- Wydawanie kalendarzy promujących aktywność artystyczną osób niepełnosprawnych (prace dotyczące Łodzi) – 1 tys. rocznie.
- Udzielanie porad dla osób niepełnosprawnych (osobiste, telefoniczne, internetowe) – 14,6 tys.
- Udzielanie bezpłatnych porad prawnych dla osób niepełnosprawnych (współpraca z Polską Organizacją Pracodawców Osób Niepełnosprawnych) – 231 porad.
- Opiniowanie wniosków dotyczących przyznawania lokali mieszkaniowych dla osób niepełnosprawnych – 66 opinii.
- Kierowanie osób niepełnosprawnych do odpowiednich instytucji i organizacji pozarządowych, wskazywanie właściwego

sposobu załatwienia sprawy, podejmowanie interwencji w sprawach indywidualnych.

- Współpraca z Łódzkim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych w ramach obsługi wypożyczalni i serwisowania sprzętu rehabilitacyjnego.
- Kontynuacja usługi tłumacza języka migowego do kontaktu petenta niesłyszącego z urzędnikiem za pomocą komunikatora internetowego – dla mieszkańców Łodzi w budynkach Urzędu Miasta Łodzi i jednostek organizacyjnych.
- Coroczny udział w Targach Sprzętu Rehabilitacyjnego oraz Sprzętu dla Osób Niepełnosprawnych „Rehabilitacja”.
- Przegląd budynków użyteczności publicznej pod kątem dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – sprawdzono 162 obiekty.
- Zbieranie informacji na temat najbardziej pilnych potrzeb osób niepełnosprawnych dotyczących przełamywania barier architektonicznych oraz priorytetowych zadań z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych realizowanych przez organizacje pozarządowe.
- Zbieranie informacji dotyczących dostępności przestrzeni publicznej Łodzi dla osób niepełnosprawnych, przejść, dojść do przystanków komunikacji publicznej (współpraca z Zarządem Dróg i Transportu) – współdziałanie z Politechniką Łódzką.
- Udzielanie informacji osobom niepełnosprawnym w ramach dni otwartych ZUS (dwa razy w roku).
- Propagowanie tematyki związanej z niepełnosprawnością, uwrażliwienie społeczeństwa na potrzeby tego środowiska (radio/TV/prasa).
- Prowadzenie, od 2010 r. warsztatów w XXXIII LO, dotyczących działań Miasta i organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach corocznych obchodów „Dnia Osób Niepełnosprawnych”.
- Prowadzenie telefonu zaufania dla osób niepełnosprawnych (do dnia 31 maja 2015 r.) – 624 porady w 2012 r., 671 w 2013 r., 912 w 2014 r., a w 2015 r. – 406 porad.
- Współpraca i obsługa Miejskiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych – odbyło się 7 posiedzeń Rady.
- Współpraca z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Specjalistyczną Poradnią dla Dzieci z Wadami Rozwojowymi.
- Udział w kapitule lokalnej edycji konkursu „Lodołamacze”.
- Uczestniczenie w Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. wdrażania konwencji o prawach osób niepełnosprawnych i rozwiązywaniu problemów osób z niepełnosprawnościami przy Oddziale ds. Osób Niepełnosprawnych UMŁ – w 2015 r. odbyło się 8 posiedzeń.
- Wyszukiwanie i propagowanie bezpłatnych szkoleń dla osób niepełnosprawnych, dofinansowanych ze środków zewnętrznych.

Aktywizacja i poprawa jakości życia seniorów

Przemiany w strukturze społeczno-demograficznej oraz stan zdrowotny społeczeństwa skłoniły władze Miasta do rozszerzenia prowadzonych działań na rzecz osób starszych. Do roku 2012 współpraca Miasta z tym środowiskiem koncentrowała się na wsparciu kilku organizacji pozarządowych oferujących zajęcia promujące zdrowy styl życia. Oferta była rozproszona i nie zaspokajała wszystkich potrzeb łódzkich seniorów. W 2012 roku rozpoczęto prace nad stworzeniem systemowych rozwiązań aktywizujących starsze pokolenie. Wykorzystane zostały przy tym dotychczasowe doświadczenie i posiadane zasoby Miasta, co pozwoliło na wprowadzenie nowych rozwiązań w krótkim czasie przy ograniczonych środkach finansowych.

Celem zainicjowanego programu pn. „Aktywizacja 60+” realizowanego w ramach „Polityki zdrowia dla Miasta Łodzi 2020+” jest aktywizacja oraz poprawa jakości życia osób powyżej 60 roku życia mieszkających na terenie Miasta Łodzi. Cele

szczegółowe obejmują:

- promowanie pozytywnego i aktywnego wizerunku seniora,
- rozwijanie idei wolontariatu oraz wspieranie liderów działających w lokalnych środowiskach wśród osób 60+,
- integracja międzypokoleniowa oraz międzypokoleniowy przepływ wartości.

Program jest w założeniu inicjatywą ciągłą i nie ma określonego terminu zakończenia. W 2015 roku realizowano działania zapoczątkowane w latach ubiegłych, jak i zostały zainicjowane nowe projekty. Różnymi działaniami Zespołu ds. Seniorów oraz Centrów Aktywnego Seniora objętych zostało ponad 100 tys. osób, w tym:

- Centra Aktywnego Seniora – 46 000 uczestników,
- Miejska Karta Seniora – 10 000 wydanych kart,
- Pudełko życia – 10 000 wydanych pudełek,
- Telefon życzliwości – 500 odebranych telefonów,
- Senior w sieci - 500 przeszkolonych osób,
- Wolontariat – 300 uczestników,
- Łódzkie Senioralia – oferta przygotowana dla 30 000 osób,
- Punkt informacji przy Zespole ds. Seniorów – ok. 3 600 udzielonych informacji,
- Dodatkowo: Portal internetowy – 500 000 wejść.

Nowe projekty, inicjatywy

- Telefon Życzliwości dla Seniorów - to wspólne przedsięwzięcie Urzędu Miasta Łodzi, zespołu Fundacji Subvenio oraz wolontariuszy, prawników, psychologów. Tworzy go kompetentna i zaangażowana grupa wolontariuszy, którzy dzielą się wiedzą i życzliwością z rówieśnikami w trudnej sytuacji życiowej. Seniorzy wolontariusze dyżurują przy telefonie wsparcia, który może być antidotum na samotność, pomagać w rozwiązaniu problemów prawnych, socjalnych i innych. W 2015 wolontariusze odebrali ponad 500 telefonów. Projekt wygrał w konkursie „Laboratorium Innowacji Lokalnych” Fundacji Szkoła Liderów.
- „Pudełko życia” - projekt zainicjowany został w celu ułatwienia niesienia pomocy w stanach zagrożenia zdrowia i życia. Inicjatywa pomaga w sytuacji, kiedy ratownicy medyczni, lekarze, strażacy muszą szybko reagować, a brak kontaktu z człowiekiem będącym np. po wylewie lub udarze może dramatycznie opóźnić akcję. Projekt zakłada umieszczenie wszystkich ważnych informacji o pacjencie w jednym miejscu. W pudełkach, które mają być umieszczane w łódówce, znajdują się ważne dane - telefony do osób najbliższych, informacje o chorobach, uczuleniach, przyjmowanych lekach oraz o tym, kto zajmie się zwierzętami pod nieobecność chorego gospodarza.

Projekty kontynuowane

- Dzielnicowe Centra Aktywnego Seniora - wieloelementowy, interdyscyplinarny projekt o charakterze społeczno-edukacyjnym, którego istotą jest kształtowanie wśród seniorów nawyków do czynnego, kreatywnego spędzania wolnego czasu i rozwój nowych umiejętności. Przy niewielkiej odpłatności, codziennie, kilkuset seniorów, w miejscu swojego zamieszkania może korzystać z Centrów w ramach specjalnie przygotowanej oferty, która podzielona jest na cztery bloki tematyczne:
 - *Akademia III wieku* - lektoraty językowe; treningi pamięci; zajęcia warsztatowo - edukacyjne; warsztaty z gerontologiem; warsztaty psychologiczne; spotkania z lekarzami, Akademia Prawa, warsztaty taneczne, Międzydzielnicowy Klub Dyskusyjny Akademii Seniora; warsztaty filmowe.
 - *Aktywny senior* - gimnastyka rekreacyjna dla seniorów; Kursy Rekreacji Ruchowej - Nordick Walking, joga, tai chi, pilates; Senioriada - Spartakiada - zawody sportowe dla seniorów, muzykoterapia aktywna, wycieczki po Łodzi i regionie.

- *Nowe technologie* - warsztaty komputerowe, warsztaty „Seniorzy w sieci”, warsztaty fotograficzne, akademia robotyki, koła komputerowe oraz kawiarenki internetowe.
- *Kultura* - dyskusyjny Klub Książki, warsztaty wokalne, występy zespołów, wystawy, projekcje filmowe i spektakle teatralne, spotkania autorskie, „Humor i piosenka”- występy zespołów kabaretowych, Spotkania Amatorskich Artystycznych Zespołów Seniorów.

Projekt Centrów Aktywnego Seniora objęty jest dotacją celową, co pozwala na rozszerzanie oferty programowej, bardziej efektywne i atrakcyjne konstruowanie oferty edukacyjnej i kulturalnej oraz zmniejszenie kosztów realizacji działań, dzięki czemu zminimalizowana zostaje odpłatność za zajęcia.

W ramach środków finansowych przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Centra Aktywnego Seniora otrzymały 67,2 tys. zł na uruchomienie punktów informacyjno – konsultacyjnych, w których udzielane są bezpłatne porady prawne i psychologiczne dla seniorów.

- Program „Miejska Karta Seniora” - projekt skierowany do osób powyżej 60 roku życia. Każdy uprawniony może korzystać z przygotowanych ofert w punktach wskazanych przez partnerów projektu. Wśród już zgłoszonych 150 partnerów znajdują się przychodnie rehabilitacyjne, restauracje, ośrodki sportowo – rekreacyjne, ośrodki wypoczynkowe i wiele innych. W związku z dużym zainteresowaniem programem, w 2015 r. została zwiększona ilość punktów ich wydawania. Obecnie w ich posiadaniu jest już 16 tys. osób.
- Projekt „60+ Wolontariat” - ma na celu rozwijanie idei wolontariatu oraz wspieranie liderów działających w lokalnych środowiskach wśród osób starszych. W ramach projektu Seniorzy raz w miesiącu odbywają spotkania z
 - przedstawicielami instytucji publicznych, którzy prowadzą wykłady oraz rozmowy na temat praw i obowiązków obywatela, zgłaszania/unikania różnego rodzaju zagrożeń itp.,
 - przedstawicielami organizacji pozarządowych, które działają na rzecz seniorów lub chcą nawiązać współpracę z seniorami - wolontariuszami,
 - koordynatorem projektu, który prezentuje uczestnikom spotkań aktualną ofertę Centrów Aktywnego Seniora, Partnerów Programu Miejska Karta Seniora, a także listę wydarzeń i kursów dla Seniorów odbywających się w danym miesiącu.
- Nowe technologie - organizowane są szkolenia komputerowe, podczas których seniorzy uczą się podstaw obsługi komputera. Do tej pory przeszkolonych zostało czterystu seniorów. Zajęcia odbywają się w salach Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Organizowane są również comiesięczne warsztaty komputerowe z cyklu „Senior w Sieci”. Do tej pory w 19 warsztatach udział wzięło 900 seniorów. Szkolenia i warsztaty organizowane są wspólnie z Latarnikami Polski Cyfrowej i są bezpłatne.
- Portal internetowy adresowany do łódzkich seniorów - pod adresem www.seniorzy.uml.lodz.pl prowadzony jest portal internetowy skierowany do łódzkich seniorów oraz do liderów środowisk seniorskich. Podstawowym celem portalu jest dostarczenie możliwie szerokiej informacji o różnorodnych działaniach realizowanych w Łodzi dla grupy wiekowej 60+. Dzienna liczba wejść na portal waha się od 2,5 - 6 tys., a w całym 2015 r. zanotowano ok. 500 tys. odsłon portalu.
- „II Łódzkie senioralia” – w maju 2015 r. odbyła się druga edycja tygodnia wydarzeń związanych z kulturą, aktywnością fizyczną, edukacją, zdrowiem oraz szeroko pojętym rozwojem osób starszych. W gronie organizatorów znalazło się 90 partnerów – instytucji, organizacji pozarządowych oraz firm. Przygotowano 300 wydarzeń, w których uczestniczyło ponad 30 tys. osób. Wydarzenie to ma na celu zachęcić seniorów do aktywnego stylu życia, poszerzania wiedzy i rozwijania pasji.
- Miejska Rada Seniorów - została powołana w 2011 r., a w 2015 r. odbyły się wybory drugiej kadencji. Głównym celem Rady jest służenie seniorom poprzez reprezentowanie ich interesów wobec władz Miasta. Piętnastoosobowa Rada

działa w takich obszarach jak: zapobieganie i przełamywanie marginalizacji seniorów, wspieranie aktywności ludzi starszych, mieszkalnictwo dla seniorów, profilaktyka i promocja zdrowia seniorów. Członkowie Rady pełnią swoje funkcje społecznie. W celu usprawnienia pracy oraz większej skuteczności, Rada tworzy Zespoły Tematyczne spośród swoich członków. Zespoły mogą zapraszać seniorów oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku.

- Komisja Dialogu Obywatelskiego ds. Polityki Demograficznej i Współpracy Międzypokoleniowej – powołana 31 stycznia 2014 roku. Jej głównym celem jest tworzenie warunków, aby Łódź stała się miastem uniwersalnym, przyjaznym wszystkim mieszkańcom bez względu na wiek, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki potrzeb seniorów i specyfiki międzypokoleniowej, poprzez inicjowanie obywatelskich dyskusji i działań zmierzających do ukształtowania nowego, odpowiadającego na wyzwania współczesności, modelu zachowań i ról społecznych osoby starszej oraz budowy pozytywnych relacji wewnątrz i międzypokoleniowych.
- Ułatwienie zamiany mieszkań osobom starszym – na podstawie uchwały Rady Miejskiej z 27 marca 2013 r. przyjęto nowe zasady dotyczące zamiany mieszkań przez osoby starsze. Uproszczono zamianę zbyt dużych lokali na mniejsze.
- Wspieranie klubów seniora, organizacji pozarządowych, grup nieformalnych - organizacja spotkań/prelekcji, nawiązywanie partnerstw, wspieranie organizacji w poszukiwaniu środków, wspieranie w pisaniu wniosków, rozwiązywanie problemów lokalowych, itp.
- Współpraca z podmiotami zewnętrznymi - w ramach wspierania i inicjowania działań proseniorskich Miasto współpracuje z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, klubami seniora i uniwersytetami trzeciego wieku podmioty. Są to III Szpital Miejski im. dr. K. Jonschera; Akademia Sztuk Pięknych; Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych; Alliance Française Łódź; Bałucki Ośrodek Kultury „Lutnia”; Bałucki Ośrodek Kultury „Na Żubardzkiej”; Bałucki Ośrodek Kultury „Rondo”; Brand Vital Poland; British Centre; Caritas Archidiecezji Łódzkiej; Centralne Muzeum Włókiennictwa; Centrum Badań nad Zdrowym Starzeniem Uniwersytetu Medycznego w Łodzi; Centrum Dialogu im. Marka Edelmana; Centrum Kultury Młodych; Centrum Medyczne Retkińska; Dom Literatury ; EC1 Łódź - Miasto Kultury; Edukey; Family Dance; Filharmonia Łódzka; Fundacja 2035; Fundacja Aktywizacja; Ośrodek 3 PIĘTRA; Fundacja Edukacji i Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego; Fundacja „Ocalić od zapomnienia”; INSPIRO - Akademia Twórczego Rozwoju; Instytut Pamięci Narodowej Oddział; Kino Przytulne ŁDK; Klinika Zdrowej Kości; Komenda Miejska Policji w Łodzi; Latające Babcie; Latarnicy Polski Cyfrowej; Łódzki Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia; Łódzki Uniwersytet Trzeciego Wiek; Miejska Biblioteka Publiczna Łódź – Górna; MBP Łódź – Śródmieście; MBP Łódź – Polesie; MBP Łódź – Widzew; Miejska Galeria Sztuki w Łodzi; Miejski Rzecznik Konsumentów; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej; Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji; MPK- Łódź Spółka z o.o.; Muzeum Animacji Se-ma-for; Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne; Muzeum Kinematografii w Łodzi; Muzeum Miasta Łodzi; Muzeum Pałac Herbsta; Muzeum Tradycji Niepodległościowych; Naturalfit - fitness klub; Poradnia Pedagogiczna LOGOFIGLE; Ogród Botaniczny; Ośrodek Kultury „Górna”; Poleski Ośrodek Sztuki filia „Karolew”; Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów; Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie ; Powiatowy Urząd Pracy; Regionalne Centrum Wolontariatu „Centerko”; Salon Optyczny OPTON; Sportera Fitness; Spółdzielnia Mieszkaniowa im. Wł. Jagiełły; Spółdzielnia Socjalna „Łódzka Szansa”; Stowarzyszenie „Forum dla Ojczyzny”; Stowarzyszenie „Foto Humanum”; Stowarzyszenie Słuchaj Swego Serca; Straż Miejska w Łodzi; Studium Języków Obcych „Szuster”; Taniec w kręgu D.P.Stogidis; Teatr Lalek Arlekin im. Henryka Ryla; Teatr Muzyczny w Łodzi; Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka; Teatr Pinokio w Łodzi; Teatr Wielki w Łodzi; TKKF Ognisko „Dzikusy”; Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych; Uczniowski Klub Sportowy „BULA”; UTW im. Jana Pawła II; UTW Politechniki Łódzkiej; WDK, Dom Kultury „502”; Zakład Ubezpieczeń Społecznych; Zarząd Zieleni Miejskiej w Łodzi ; Zespół Opieki Zdrowotnej Łódź – Bałuty; Zielona Łódź.

Promowanie wolontariatu i inicjatyw pozarządowych rozwiązujących problemy społeczne.

Od kilku lat Miasto aktywnie wspiera działania organizacji pozarządowych dotyczące promocji i rozwoju idei wolontariatu. Wsparcie ma charakter finansowy jak i pozafinansowy. Przekazano kolejną transzę dofinansowania na realizację zadania publicznego dotyczącego promocji i organizacji wolontariatu w mieście Łodzi. W tej dziedzinie Miasto współpracuje ze Stowarzyszeniem Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi, ich Rodzim i Przyjaciół „POMOST” i działającym w jego ramach Regionalnym Centrum Wolontariatu „CENTERKO” oraz Caritas Archidiecezji Łódzkiej. Współpraca pozafinansowa polega m.in. na wsparciu organizacji corocznej Gali Wolontariatu organizowanej w ramach obchodów międzynarodowego dnia wolontariusza.

Repatriacja

Miasto Łódź na przestrzeni ostatnich lat (2010-2012) zaprosiła 6 rodzin repatriantów w ramach programu „Rodak”. W grudniu 2012 r. przybyły do Łodzi dwie rodziny repatriantów z azjatyckiej części byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich.

W 2015 r. przygotowywano lokal mieszkalny dla trzyosobowej rodziny repatriantów z azjatyckiej części byłego ZSRR realizowana na podstawie uchwały Rady Miejskiej z 18 marca 2015 roku. Lokal został w pełni przygotowany i wyposażony.

Współpraca i porozumienia pomiędzy Łodzią i innymi jednostkami samorządu terytorialnegoStowarzyszenie Zdrowych Miast Polskich

Łódź jest członkiem założycielem i siedzibą powstałego w 1993 r. Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich. Stowarzyszenie skupia 39 miast i gmin aktywnych w lokalnych działaniach prozdrowotnych. Działania Stowarzyszenia obejmują:

- coroczne konferencje Zdrowych Miast –w Łodzi odbyły się w 1992 i 1999;
- szkolenia koordynatorów lokalnych – 2 razy w roku;
- coroczne granty – możliwość ubiegania się o dofinansowanie drobnych przedsięwzięć;
- bieżąca współpraca z Biurem WHO w Polsce oraz Biurem Regionu Europejskiego w Kopenhadze - certyfikat potwierdzający spełnienie wymogów Światowej Organizacji Zdrowia;
- realizacja wspólnych projektów wspieranych ze środków zewnętrznych;
- współpraca z instytucjami centralnymi (np. Główny Inspektorat Sanitarny, Ministerstwo Sportu) i organizacjami zajmującymi się problematyką zdrowotną i ekologiczną;
- biuletyn i strona internetowa www.szmp.pl.

Europejska Sieć Zdrowych Miast Światowej Organizacji Zdrowia

Od 1993 r. Łódź jest też członkiem Europejskiej Sieci Zdrowych Miast Światowej Organizacji Zdrowia. O członkostwie w Sieci decyduje Światowa Organizacja Zdrowia na podstawie aplikacji składanej przez miasta. Podstawowym kryterium jest aktywność w lokalnych działaniach prozdrowotnych uwzględniających różnorodne czynniki wpływające na zdrowie (styl życia, czynniki społeczne, środowiskowe). Aktualnie Sieć skupia 98 miast Regionu Europejskiego Światowej Organizacji Zdrowia.

W ramach działalności w sieciach w 2015 r.:

- zorganizowano Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich,
- zorganizowano szkolenia dla miast członkowskich nt. roli samorządów lokalnych w profilaktyce chorób narządu wzroku, w tym jaskry,
- wzięto udział w Międzynarodowej Konferencji Zdrowych Miast Światowej Organizacji Zdrowia, która odbyła się w Kuopio

oraz w XXIV Konferencji Zdrowych Miast Polskich, Rabka Zdrój – przedstawienie informacji nt. projektu Łódź kontra choroby wątroby.

Kilkanaście lat pracujemy na dobry wizerunek Łodzi w Europie poprzez aktywność w ramach Europejskiej Sieci Zdrowych Miast Światowej Organizacji Zdrowia. Nasze działania prezentujemy na corocznych konferencjach Europejskiej Sieci Zdrowych Miast (ok. 350 uczestników), jesteśmy zapraszani do dyskusji panelowych, pracujemy w sieci tematycznej „Healthy Ageing”, a przedstawiciele władz Łodzi uczestniczą w spotkaniach polityków Zdrowych Miast.

Pomoc środowiskowa na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych mieszkańców Łodzi

Tab. 31. Osoby korzystające z pomocy MOPS

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba osób	47 674	45 064	47 467	43 771	36 692
% mieszkańców	6,56	6,25	7,07	6,19	6,05

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Klientami pomocy społecznej były osoby i rodziny, które przy pomocy własnych zasobów i możliwości nie były w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych. Najliczniejszą grupę klientów były osoby samotne lub samotnie gospodarujące, rodziny z dziećmi oraz rodziny emerytów i rencistów. Przyczyną konieczności udzielania pomocy były dysfunkcje wynikające ze złego stanu zdrowia, sytuacji na rynku pracy lub uzależnienia od środków psychoaktywnych. W wielu przypadkach dysfunkcje te były ze sobą sprzężone.

Tab. 32. Dysfunkcje występujące w środowiskach objętych pomocą

Powód trudnej sytuacji	Liczba rodzin*					Liczba osób w rodzinach				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Ubóstwo	15 640	16 342	17 128	14 055	14 348	29 151	29 967	30 912	26 541	21 817
Sieroctwo	51	33	36	23	25	120	58	60	39	42
Bezdomność	589	725	695	681	680	741	908	893	846	828
Potrzeba ochrony macierzyństwa	1 867	1 858	2 004	1 971	1 729	6 850	6 856	7 411	7 361	6 551
Bezrobocie	13 540	14 368	16 239	15 486	13 703	28 124	29 473	33 410	31 585	27 680
Niepełnosprawność	9 695	9 834	9 724	9 457	9 150	14 133	14 285	14 357	13 913	13 199
Długotrwała lub ciężka choroba	12 078	12 027	12 271	12 160	12 049	18 326	17 851	18 531	18 278	18 055
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	4 883	4 566	4 556	4 447	3 985	14 262	12 521	12 730	12 582	11 298
Przemoc w rodzinie	103	208	101	103	116	279	522	241	259	277
Alkoholizm	1 136	1 042	1 098	1 162	1 136	1 710	1 482	1 527	1 636	1 561
Narkomania	73	99	128	130	113	101	125	162	179	150
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	398	443	568	494	504	546	594	769	657	675
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	3	2	10	17	19	3	2	18	37	31
Zdarzenia losowe	88	35	38	94	90	184	89	77	149	139
Sytuacja kryzysowa	30	-	9	3	6	61	-	18	9	17

* Liczby rodzin w kolumnach nie należy sumować, ponieważ powodem przyznania pomocy mogła być więcej niż jedna przesłanka.

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Od lat najczęstszymi dysfunkcjami występującymi w rodzinach, którym przyznawano pomoc było ubóstwo, bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba. Pomoc mieszkańcom miasta udzielana była w formie zasiłków pieniężnych oraz w formie bezgotówkowej, polegającej na pokrywaniu kosztów świadczeń bezpośrednio realizatorowi pomocy (np. pokrywaniu kosztów posiłków, leków itp.).

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej świadczenia miały charakter stały, okresowy lub celowy (świadczenia jednorazowe przyznawane na zaspokojenie określonej potrzeby).

Tab. 33. Świadczenia realizowane przez MOPS

		2011	2012	2013	2014	2015
Zasiłki stałe	Kwota w mln zł	20,8	21,5	24,7	24,47	24,67
	Liczba osób	5 810	5 827	5 792	5 709	5 591
	Liczba świadczeń	56 471	56 541	56 264	56 380	54 570
	Średnia wysokość świadczenia w zł	367,92	379,95	438,00	434,02	452,16
Zasiłki okresowe	Kwota w mln zł	20,6	26,1	37,3	35,8	33,18
	Liczba osób	14 488	16 087	17 961	16 909	15 449
	Liczba świadczeń	95 423	110 540	125 434	126 690	117 100
	Średnia wysokość świadczenia w zł	215,32	236,17	298,00	282,84	283,31
Pomoc w formie posiłku*	Kwota w mln zł	4,8	5,2	6,1	5,9	5,2
	Liczba osób	8 208	8 297	9 208	8 535	7 806
	Liczba świadczeń	1 071 605	1 118 394	1 204 302	1 113 518	1 044 113
	Średnia wysokość świadczenia w zł	4,47	4,68	5,06	5,26	5,00
Zasiłki celowe**	Kwota w mln zł	17,2	16,9	14,3	14,8	14,39
	Liczba osób	17 550	20 838	21 466	17 460	17 181
	Liczba świadczeń	112 402	144 719	138 693	131 837	141 804
	Średnia wysokość świadczenia w zł	153,42	117,05	103,00	111,8	101,50
Sprawienie pochówku	Kwota w mln zł	0,86	1,1	1,0	1,0	0,9
	Liczba osób	302	321	324	299	277
	Liczba świadczeń	302	321	324	299	277
	Średnia wysokość świadczenia w zł	2 852,29	3 281,67	3 190,72	3 316,87	3 289,77
Zasiłki na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	Kwota w tys. zł	73	27	19,0	23,4	28,00
	Liczba osób	71	35	38	38	32
	Liczba świadczeń	87	36	38	38	32
	Średnia wysokość świadczenia w zł	837,93	750,00	500,00	614,47	875,00
Bilety kredytowane	Kwota w zł	505	276	609,00	1 081,5	800,48
	Liczba osób	16	26	19	23	18
	Liczba świadczeń	22	28	22	24	26
	Średnia wysokość świadczenia w zł	22,95	9,86	28,00	45,06	30,79
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki dla kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych	Kwota w zł	-	-	-	-	101 815,00
	Liczba osób	-	-	-	-	301
	Liczba świadczeń	-	-	-	-	301
	Średnia wysokość świadczenia w zł	-	-	-	-	338,26
Razem	Kwota w mln zł	64,3	70,9	83,4	82,0	78,5

* Liczba świadczeń równa się ilości posiłków.

** w pozycji wykazane zostały wszystkie zrealizowane zasiłki, w tym wypłacone w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie żywienia”, w ramach projektu „Apteka Komunalna” oraz Projektu systemowego „Nowy Obraz Pomocy Społecznej w Łodzi”

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Spośród wypłaconych świadczeń najwięcej środków wydatkowano na zasiłki okresowe. Kolejną pod względem wielkości wydatków były zasiłki stałe. Natomiast największa grupa świadczeniobiorców korzystała z zasiłków celowych.

Tab. 34. Wypłacone świadczenia rodzinne i świadczenie z funduszu alimentacyjnego

	Kwota w mln zł					Liczba osób				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Świadczenie rodzinne	83,83	81,56	80,17	80,94	85,74	76 110	71 721	68 207	44 095	41 933
Fundusz alimentacyjny	25,18	26,08	26,25	25,56	24,23	6 562	6 556	6 458	6 796	6 355

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Centrum Świadczeń Społecznych.

W 2015 r. wypłacono łącznie 85,74 mln zł (2014 - 80,94 mln zł) świadczeń rodzinnych, z których skorzystało 41 933 osób (w 2014 - 44 095). Natomiast z funduszu alimentacyjnego wypłacono 24,23 mln zł (2014 - 25,56 mln zł) 6 355 osobom (2014 - 6 796).

Pomoc państwa w zakresie żywienia

W ramach programu „Pomoc państwa w zakresie żywienia” stosowano 2 formy pomocy wydawanie posiłku lub wypłata zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. Pomocą w formie posiłków objęte były dzieci (posiłki spożywano w żłobkach, przedszkolach i szkołach) oraz osoby dorosłe (posiłki spożywano w jadalniach i kuchniach społecznych). Na realizację zadania wydatkowano ogółem 16,12 mln zł, z czego 3,38 mln zł, (20,95 %) pochodziło z budżetu gminy, a 12,74 mln zł z budżetu państwa.

Tab. 35. Środki wydatkowane w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

	2011	2012	2013	2014	2015
Budżet gminy w mln zł	4,7	4,7	4,7	4,6	3,38
Budżet państwa w mln zł	13,0	13,2	12,5	13,5	12,74
Razem	17,7	17,9	17,2	18,1	16,12

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W przypadku dzieci oraz uczniów program przewidywał możliwość objęcia pomocą bez konieczności ustalania sytuacji rodzinnej – decyzję o skorzystaniu z posiłku podejmował odpowiednio dyrektor przedszkola lub szkoły. W 2015 r. tego rodzaju pomocą objęto 104 dzieci, wydano 4 229 posiłków o wartości 19,73 tys. zł.

Osoby i rodziny, w których występował problem uzależnienia od alkoholu korzystały z jadalni i kuchni społecznych usytuowanych w 5 różnych punktach Miasta, prowadzonych przez 4 podmioty niepubliczne: Caritas Archidiecezji Łódzkiej, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Centrum Służby Rodzinie oraz Konwent Bonifratrów. Z pomocy żywnościowej w jadalniach i kuchniach społecznych korzystały łącznie 923 osoby.

Zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności przyznawano w sytuacji braku możliwości zapewnienia posiłku.

Tab. 36. Świadczenia w oparciu o przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy

		2011	2012	2013	2014	2015
Posiłki ogółem	Kwota w mln zł	4,7	5,1	6,1	5,9	5,2
	Liczba osób	7 837	7 854	9 208	8 535	7 806
	Liczba świadczeń	1 042 452	1 095 634	1 204 302	1 113 518	1 044 113
	Średnia wysokość świadczenia w zł	4,47	4,65	5,06	5,26	5,00
w tym: posiłki dla dzieci	Kwota w mln zł	3,7	4,1	5,0	4,8	4,1
	Liczba osób	6 948	7 520	8 272	7 695	6 899
	Liczba świadczeń	821 056	867 254	988 664	895 295	825 910
	Średnia wysokość świadczenia w zł	4,51	4,77	5,06	5,31	5,01
Zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności	Kwota w mln zł	12,9	12,7	11,1	12,2	10,9
	Liczba osób	14 631	17 249	17 404	15 961	14 830
	Liczba świadczeń	85 457	123 437	115 255	110 551	111 958
	Średnia wysokość świadczenia w zł	150,67	102,53	96,57	110,56	97,34
Razem	Kwota w mln zł	17,6	17,8	17,2	18,1	16,1

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Projekt „Apteka Komunalna”

Projekt skierowany jest do najuboższych mieszkańców Łodzi, wymagających pilnego zaopatrzenia w niezbędne leki i środki opatrunkowe. W projekcie uczestniczyły przede wszystkim osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, kwalifikujące się do pomocy społecznej w formie zasiłku celowego. Celem programu była poprawa skuteczności leczenia, a także umożliwienie podjęcia leczenia przez osoby o niskim statusie ekonomicznym. Pomoc na zakup leków i materiałów opatrunkowych przyznawana była na zasadach ogólnych określonych w ustawie z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, czyli w formie zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych i wypłacana bezpośrednio klientom MOPS.

Tab. 37. Pomoc na zakup leków i materiałów opatrunkowych.

	2012	2013	2014	2015
Liczba osób	1 330	3 394	3 652	3 569
Średnia wysokość pomocy udzielonej rodzinie w skali roku w zł	225,56	163,03	165,59	169,42

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Działania na rzecz opieki nad dzieckiem i rodziną

Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny

Celem pracy asystentów rodziny było udzielanie rodzinie pomocy w pokonywaniu bieżących problemów, w nabyciu

i doskonaleniu umiejętności społecznych oraz zwiększeniu kompetencji rodzicielskich. O przydzieleniu asystenta rodziny wnioskował pracownik socjalny, a asystent rodziny prowadził pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Podstawowe zadania obejmowały:

- opracowanie planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który był skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i problemów wychowawczych z dziećmi,
- wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci.

Tab. 38. Asystenci rodzin i rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny

	2012	2013	2014	2015
Asystenci rodzin (etaty)	15	20	27	23
Liczba rodzin objętych opieką asystenta rodziny	267	430	470	441

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W 2015 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał 23 asystentów rodziny. Wsparciem asystenta rodziny objęto łącznie 441 rodziny.

Wydatki związane z zatrudnieniem asystentów rodziny w 2015 r. wyniosły 714,97 tys. zł, z czego 317,91 tys. zł to dotacja przyznana przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015.

Placówki wsparcia dziennego

Placówki wsparcia dziennego stanowiły jedną z form wspierania rodziny, mającą na celu udzielenie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

W 2015 r. placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewniającej dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań;
- opiekuńczo-specjalistycznej, do której zadań należała w szczególności opieka i wychowanie, pomoc w nauce, organizacja czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań, organizacja zajęć socjoterapeutycznych, terapeutycznych, korekcyjnych, kompensacyjnych oraz logopedycznych;
- pracy podwórkowej realizującej działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

Zadaniem pracowników placówek wsparcia dziennego było pomaganie rodzicom w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W tym celu podejmowali współpracę ze szkołami, kuratorami sądowymi, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i innymi podmiotami działającymi w środowisku lokalnym. Wychowankowie placówek objęci byli pomocą

w zakresie dożywiania, a także doposażenia w artykuły szkolne. Zapewniono im możliwość atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, rozwijania swoich zainteresowań. Podczas pobytu w placówce dzieci mogły korzystać z komputera oraz innych pomocy dydaktycznych. Pod opieką jednego wychowawcy w placówce wsparcia dziennego, w tym samym czasie, mogło przebywać nie więcej niż 15 dzieci.

Placówki wsparcia dziennego w 2015 r. prowadzone były przez podmioty niepubliczne oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Podmioty niepubliczne prowadziły 27 placówek, dysponujące 885 miejscami, natomiast Miasto narastająco prowadziło 3 placówki, planowane na 80 miejsc.

Tab. 39. Placówki wsparcia dziennego

		2014	2015
Miasto Łódź	Liczba placówek	4	3
	Liczba miejsc	100	80
	Liczba osób korzystających	164	885
Podmioty niepubliczne	Liczba placówek	33	27
	Liczba miejsc	1 090	885
	Liczba osób korzystających	1 632	1 431
Razem	Liczba placówek	37	30
	Liczba miejsc	1 190	965
	Liczba osób korzystających	1 796	1 477

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Instytucjonalne formy pieczy zastępczej

Na terenie Łodzi funkcjonowało 28 placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym 7 niepublicznych, zapewniających dzieciom pozbawionym opieki rodziców, całodobową opiekę i wychowanie.

Tab. 40. Miejsca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

	2011	2012	2013	2014	2015
Miejsca w placówkach	580	566	566	572	572
Dzieci objęte instytucjonalną formą pieczy zastępczej	889	942	617	634	612
Skierowania do łódzkich placówek	341	352	329	404	341
Dzieci oczekujące na miejsce w placówce (stan na 31 grudnia)	86	96	105	92	68

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Rodzinne formy pieczy zastępczej

W 2015 r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zgłosiły się 44 osoby (28 rodzin), deklarujące chęć bycia rodziną zastępczą. Weryfikowano kandydatów zgodnie z obowiązującymi przepisami poprzez przeprowadzenie wizytacji w miejscu zamieszkania, rozmowę, obserwację oraz gromadzenie odpowiedniej dokumentacji. Zweryfikowano pozytywnie 28 kandydatów (17 rodzin) do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w tym:

- niezawodowej - 23 osoby (14 rodzin),
- zawodowej - 4 osoby (2 rodziny),
- zawodowej specjalistycznej - 1 osoba (1 rodzina).

Zaplanowano utworzenie 12 nowych rodzin zastępczych zawodowych. W ramach tego limitu zostały zawarte 2 umowy z kandydatami. Limit nie został osiągnięty z uwagi na brak chętnych do sprawowania pieczy zastępczej oraz ograniczone środki finansowe na szkolenia dla kandydatów.

Ponadto podpisano 1 umowę na rodzinny dom dziecka, który powstał w wyniku przekształcenia rodziny zastępczej wielodzietnej, a także jeden aneks do umowy, dotyczący zmiany formy z rodziny zastępczej zawodowej na rodzinę zastępczą zawodową specjalistyczną.

W 2015 r. przeprowadzono jedno szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe oraz dla osób prowadzących rodzinne domy dziecka, a także dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego,

zorganizowane na zlecenie Miasta Łodzi przez Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa” z siedzibą w Łodzi. Ukończyło je 14 osób. Dla porównania, w 2014 roku przeprowadzono trzy szkolenia, które ukończyło 59 osób.

Prowadzący rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka zostali w 2015 r. skierowani na szkolenie mające na celu podniesienie ich kwalifikacji i umiejętności wychowawczych pn. „Dzieci doświadczone przemocą i molestowaniem seksualnym”, które zorganizowała na zlecenie Miasta „MEDIVIA” Ośrodek Psychologiczno – Edukacyjny z siedzibą w Łodzi. Szkolenie ukończyło 19 osób. Zorganizowano również superwizję dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka. Przeprowadziła ją „Studio Rozwojowe” Olga Matecka z siedzibą w Katowicach. Superwizję ukończyło 29 osób. Dla porównania w 2014 r. szkolenie podnoszące kwalifikacje i umiejętności wychowawcze ukończyły 32 osoby, a superwizję 39 osób.

W ubiegłym roku w MOPS zatrudnionych było 7 specjalistów (2 pedagogów i 5 psychologów). W ramach zadań realizowanych na rzecz rodzinnych form pieczy zastępczej specjaliści udzielili:

- 556 specjalistycznych porad 165 rodzinom (w 2014 r. - 967 porad dla 150 rodzin),
- 81 konsultacji rodzicom biologicznym dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (w 2014 r. – 150 konsultacji),
- 525 konsultacji pracownikom sprawującym opiekę nad rodzinnymi formami pieczy zastępczej (w 2014 r. – 749 konsultacji),
- zbadali za pomocą testów psychologicznych 192 kandydatów deklarujących chęć podjęcia się funkcji rodzinnej pieczy zastępczej, z czego 155 opiniowanych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na zlecenie sądu, a także 8 osób, które złożyły wniosek o przekształcenie w inną formę pieczy zastępczej (w 2014 r. zbadano 51 kandydatów na rodzinne formy pieczy zastępczej, 10 osób, które wystąpiły z wnioskiem o przekształcenie w inną formę pieczy zastępczej oraz 1 osobę ubiegającą się o zatrudnienie na stanowisku wychowawcy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego),
- sporządzili 161 diagnoz psychofizycznych dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej wraz z zaleceniami dla opiekunów (w 2014 r. - 54 diagnozy),
- sporządzili 125 opinii dla kandydatów na rodziców zastępczych oraz 38 opinii psychologicznych dla rodzin już funkcjonujących (w 2014 r. - 42 opinie).
- prowadzili terapię rodzinną dla 9 rodzin, która składała się łącznie z 41 cyklicznych spotkań (w 2014 r. dla 14 rodzin przeprowadzono 78 spotkań terapeutycznych),
- uczestniczyli w 498 zespołach, z czego w 454 ds. oceny sytuacji dzieci, w 16 ds. oceny sytuacji rodziny i 28 ds. oceny sytuacji dzieci, umieszczonych w placówkach prowadzonych przez Fundację Happy Kids (w 2014 r. było 146 zespołów, z czego 109 ds. oceny sytuacji dzieci, 30 ds. oceny sytuacji rodziny i 7 ds. oceny wypełniania przez rodzinę funkcji opiekuńczo – wychowawczych).

Z każdą rodziną zastępczą zawodową oraz z prowadzącymi rodzinny dom dziecka pracuje specjalista (psycholog lub pedagog) przydzielony do konkretnej rodziny. Specjaliści służą również wsparciem publicznym placówkom opiekuńczo - wychowawczym typu rodzinnego oraz prowadzonym przez Fundację Happy Kids.

Tab. 41. Rodziny formy pieczy zastępczej

	Liczba rodzin				Liczba dzieci			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Rodziny zastępcze spokrewnione	746	764	735	739	889	936	930	932
Rodziny zastępcze niezawodowe	282	297	296	266	294	343	344	325
Rodziny zastępcze zawodowe	13	17	20	20	43	47	49	50
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	10	13	15	14	14	19	23	21
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	23	27	25	22	93	127	98	79
Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem wielodzietne rodziny zastępcze	7	2	11	-	34	8	4	-
Rodzinne domy dziecka	8	9	10	11	47	56	65	72

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Współpraca i porozumienia między Łodzią i innymi jednostkami samorządu terytorialnego

W przypadku niemożności umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej (rodzinnej lub instytucjonalnej) na terenie powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przepisy pozwalają na zawarcie odpowiednich porozumień między powiatami.

W tym zakresie Miasto Łódź współpracowało w 2015 r. z:

- 31 powiatami, w tym z 6 zawarto 8 nowych porozumień. Dotyczyły one 10 dzieci pochodzących z innych powiatów, a umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej w Łodzi. Łącznie, w rodzinnych formach pieczy zastępczej funkcjonujących na terenie Łodzi przebywało 66 dzieci z innych powiatów,
- 76 powiatami, w tym z 14 zawarto 26 nowych porozumień. Dotyczyły one 26 łódzkich dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Łącznie, porozumienia regulowały sytuację 218 dzieci,
- 26 powiatami, w tym z 7 zawarto 12 nowych porozumień. Dotyczyły one 12 łódzkich dzieci umieszczonych w placówkach na terenie innych powiatów,
- 4 powiatami, w tym z 2 zawarto 2 nowe porozumienia. Dotyczyły one 2 dzieci pochodzących z innych powiatów, umieszczonych w łódzkich placówkach.

Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym

Usługi opiekuńcze

Realizatorami usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania podopiecznych pomocy społecznej (niepełnosprawnych z powodu wieku lub choroby) były:

- Polski Komitet Pomocy Społecznej,
- Polski Czerwony Krzyż,
- Fundacja „Okaż Serce”,
- Zbór Kościoła Chrześcijan Baptystów,
- Stacja Opieki Środowiskowej Konwentu Bonifratrów,
- Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych.

Pomoc obejmowała zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację zaleconą przez lekarza oraz w miarę możliwości utrzymywanie kontaktów z otoczeniem. Wymiar czasu świadczonych usług uzależniony był od stanu zdrowia i sytuacji rodzinnej podopiecznego.

Tab. 42. Usługi opiekuńcze

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba osób, które skorzystały z usług	4 335	4 070	3 979	3 714	3 738
Liczba godzin świadczonej pomocy	1 303 689	1 206 261	1 102 235	990 019	900 032
Wydatki związane z realizacją usług opiekuńczych w mln zł	13,6	12,4	12,0	11,5	10,5

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Pomoc w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych była świadczona przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach. W omawianym roku sięgała 9 210 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych, z których skorzystało 78 osób. Jej koszty wyniosły 159,38 tys. zł.

Dzienne Domy Pomocy Społecznej

Osoby o obniżonej sprawności psychofizycznej, które z uwagi na zaawansowany wiek, stan zdrowia lub skomplikowaną sytuację rodzinną wymagały wsparcia korzystały z Dziennych Domów Pomocy Społecznej. Placówki te prowadzone są przez Miasto oraz przez podmiot niepubliczny - Caritas Archidiecezji Łódzkiej. W strukturach organizacyjnych MOPS znajduje się 17. miejskich Domów Dziennego Pobytu i 1 w strukturze Domu Pomocy Społecznej. Dysponowały one łącznie 830 miejscami. W 2015 r. z placówek tych skorzystało 1 114 osób.

Dwie placówki niepubliczne prowadzone były przez Caritas Archidiecezji Łódzkiej. Dom przy ul. Czarnieckiego od 1 listopada 2015 r. został przeniesiony o nowej siedziby przy ul. Odolanowskiej. Liczba miejsc w tych placówkach kształtowała się w następujący sposób:

- od 1 stycznia do 31 marca – placówki były przeznaczone dla 100 osób,
- od 1 kwietnia do 15 grudnia – dla 85 osób,
- od 16 grudnia do 31 grudnia - dla 95 osób.

DDPS zapewniały podopiecznym posiłki, zajęcia wspierająco - rehabilitacyjne, pomoc w sprawach osobistych, rodzinnych, urzędowych i mieszkaniowych, terapię zajęciową, aktywne formy spędzania czasu, uczestnictwo w kulturze itp. W roku 2015 z placówek niepublicznych skorzystało 108 osób.

Dom Dziennego Pobytu przy ul. Senatorskiej 4 od 28 grudnia 2015 r. został przekształcony w Dzienny Dom „Senior-WIGOR”. Dom jest ośrodkiem wsparcia dziennego, z usług którego mogą korzystać mieszkańcy miasta Łodzi - osoby nieaktywne zawodowo w wieku powyżej 60 roku życia. Placówka dysponuje 50 miejscami i realizuje zadania wynikające z Programu Wieloletniego „Senior – WIGOR” na lata 2015-2020, w szczególności zapewnia usługi:

- socjalne, w tym zapewnienie minimum jednego gorącego posiłku,
- edukacyjne,
- kulturalno-oświatowe,
- aktywności ruchowej lub kinezyterapii,
- sportowo-rekreacyjne,
- aktywizujące społecznie (w tym wolontariat międzypokoleniowy),
- terapii zajęciowej.

Dodatkowo Dom angażuje seniorów w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego, w tym prowadzi godziny otwarte w wymiarze nieprzekraczającym 2 godzin dziennie, podczas których inni seniorzy – nie będący formalnie uczestnikami Domu – mogą korzystać z wybranych usług.

Ponadto w 2015 r. w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Wykluczeniu Cyfrowemu Seniorów na lata 2014 – 2016 podjęto następujące działania na rzecz seniorów:

- zakupiono urządzenia wielofunkcyjne wraz z materiałami eksploatacyjnymi oraz tablety,

- zakupiono oprogramowanie antywirusowe do laptopów zakupionych w ramach realizacji programu,
- zorganizowano i zrealizowano szkolenia z praktycznego wykorzystania Internetu i technologii informacyjnych, w ramach zajęć wyszkolono grupę trenerów – osób w wieku poprodukcyjnym, do przekazywania wiedzy na temat używania Internetu innym seniorom,
- w ramach Łódzkich Senioraliów 2015 zorganizowano Festiwal Domów Dziennego Pobytu w kinie Charlie. Przeprowadzono konkurs „Wykorzystanie technik informacyjnych i Internetu w praktyce”. Nagrodą był puchar ufundowany przez dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy społecznej w Łodzi oraz słodkie upominki.

Domy Pomocy Społecznej

W 2015 r. na terenie Łodzi funkcjonowało 15 domów pomocy społecznej o różnym profilu, w tym:

- 13 prowadzonych przez Miasto Łódź;
- 2 prowadzone na zlecenie Miasta przez podmioty niepubliczne.

Placówki te łącznie dysponowały miejscami dla 2 008 pensjonariuszy. W 2015 r. nastąpiło zmniejszenie liczby miejsc o 9 w jednym z domów pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz zwiększenie o 9 w domu pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie.

Od 1 czerwca 2015 r. Miasto Łódź – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zleca prowadzenie Rodzinnego Domu Pomocy dla 4 osób niepełnosprawnych intelektualnie.

W opisywanym roku w łódzkich domach pomocy społecznej rotacyjnie przebywało 2 388 osób. Ponadto w domach pomocy społecznej poza powiatem łódzkim rotacyjnie przebywało 176 mieszkańców Łodzi.

Tab. 43. Liczba miejsc w domach pomocy społecznej

Typ domu pomocy społecznej	Liczba placówek	Liczba miejsc statutowych	Liczba osób oczekujących				
			2011	2012	2013	2014	2015
dla osób w podeszłym wieku	4	337	388	301	296	143	65
dla osób przewlekle somatycznie chorych	3	820	666	606	685	577	345
dla osób w podeszłym wieku i osób przewlekle somatycznie chorych	2	200	-	31	18	15	13
dla osób przewlekle psychicznie chorych	3	405	330	341	352	318	236
dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	2	227	6	3	18	12	3
dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn)	1	19	0	3	2	8	3
Razem	15	2 008	1 413	1 307	1 378	1 073	665

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Wydatki bieżące związane z prowadzeniem domów pomocy społecznej w 2015 r. wyniosły 70,73 mln zł. Wartość inwestycji przeprowadzonych w domach pomocy społecznej sięgnęły 1,45 mln zł. Wydatki na utrzymanie mieszkańców Łodzi w domach pomocy społecznej poza powiatem łódzkim wyniosły 4,16 mln zł.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Zadania z rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych realizowane w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej przedstawiają poniższe tabele. W 2015 r. objęły one 8 315 osób na kwotę 12,42 mln zł.

Tab. 44. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

	2012 (l. os.)	2013 (l. os.)	2014 (l. os.)	2014 (l. os.)
Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	1 555	822	1 174	1 016
Dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego	4 102	2 247	2 855	2 676
Dofinansowanie do pokrycia kosztów usuwania barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych	147	383	530	404
Dofinansowanie organizacji pozarządowych realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych	27	29	37	33
Dofinansowanie usług tłumacza migowego lub tłumacza przewodnika	-	-	-	29
Udział w warsztatach terapii zajęciowej	327	331	296	296
Dofinansowanie w ramach programu „Aktywny samorząd”	176	589	603	607

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Tab. 45. Wydatki poniesione na rehabilitację społeczną w mln zł.

	2011	2012	2013	2014	2015
Budżet miasta	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6
Środki PFRON	8,8	13,1	11,2	13,5	11,87
Razem	9,3	13,7	11,7	14,1	12,42

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Orzekanie o niepełnosprawności

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności działający przy MOPS decyduje o ustaleniu stopnia niepełnosprawności. Posiadanie orzeczenia uprawnia do podjęcia pracy w warunkach chronionych, korzystania z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, korzystania z zasiłków i świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków z pomocy społecznej o charakterze stałym, otrzymania karty parkingowej.

Tab. 46. Działalność Miejskiego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba wydanych legitymacji	4 409	4 263	4 038	3 781	3 303
Liczba wydanych orzeczeń ogółem,	14 931	14 057	13 524	16 014	13 864
w tym osoby przed 16 rokiem życia	1 443	1 335	1 223	1 380	1 216
Środki na działalność MZds.OoN w mln zł	1,5	1,3	1,3	1,8	12 648

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

W 2015 r. Miejski Zespół wydał 13 864 orzeczeń – o 2 150 więcej niż w 2014 r. Ponadto Zespół wystawił 3 303 legitymacji potwierdzających posiadanie niepełnosprawności (dla porównania w 2014 r. - 3 781 legitymacji).

Opłacanie składki zdrowotnej

Zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych MOPS opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne określonym grupom klientów, którzy nie podlegali obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, w szczególności: 4 758 osobom pobierającym zasiłek stały, 41 osobom objętym indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej, 3 uchodźcom objętym indywidualnym programem integracji, 1 osobie realizującej kontrakt socjalny w wyniku zastosowania procedury, o której mowa w art. 50 ust. 2 ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz 4 dzieciom przebywającym w Domach Pomocy Społecznej, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Tab. 47. Opłacanie składki zdrowotnej ze środków MOPS

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba opłaconych składek	58 455	49 626	49 066	48 432	45 851
Kwota opłaconych składek w mln zł	2,1	1,8	2,0	2,0	2,0

Źródło: Opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom

Specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznawane są na podstawie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego. Dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Z takich usług świadczonych przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych skorzystało 45 osób, w czasie 17 119 godzin usługowych o wartości 456,98 tys. zł.

Na terenie Łodzi funkcjonowało 5 Środowiskowych Domów Samopomocy oferujących 205 miejsc prowadzonych przez:

- Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych (60 miejsc),

- Łódzkie Towarzystwo Alzheimerowskie (20 miejsc),
- Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Łodzi (44 miejsca),
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Łodzi (55 miejsc),
- Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi, ich Rodzin i Przyjaciół „POMOST” (26 miejsc).

Podopieczni przebywający w ŚDS-ach, mieli zapewnioną opiekę medyczną, obejmującą konsultacje i okresowe oceny stanu zdrowia psychicznego, psychoterapię, uczestniczyli w różnych formach terapii, w zajęciach integracyjnych i edukacyjnych. Korzystali z pomocy psychologicznej, pomocy w organizacji grup wsparcia. Rodziny podopiecznych korzystały z klubów samopomocowych dla rodzin. W 2015 r. z usług ŚDS skorzystało 279 osób. Wydatki związane z realizacją zadania wyniosły 2,5 mln zł.

Na terenie Miasta funkcjonują 2 kluby samopomocy - Klub Lokalnej Integracji „Lonia” oraz Klub Samopomocy prowadzony przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych, który został uruchomiony w listopadzie 2015 roku. Przeznaczone są dla osób, które oczekują na przyjęcie do środowiskowych domów samopomocy bądź były już ich uczestnikami. Kluby zapewniały wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w szczególności w zakresie aktywizacji, rehabilitacji i integracji społecznej, w miarę możliwości, przy współudziale najbliższej rodziny uczestnika. Świadczyły usługi w postaci indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i zajęć z zakresu kształtowania umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Rodzaj i zakres usług uwzględniał indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne uczestników.

W roku 2015 r. z usług klubów samopomocy skorzystało 70 osób. Wydatki związane z ich funkcjonowaniem wyniosły 134,0 tys. zł.

Mieszkania Chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Osobom z zaburzeniami psychicznymi, bezpośrednio po zakończeniu hospitalizacji umożliwiono pobyt w Mieszkaniach Chronionych prowadzonych przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych:

- w Ośrodku Rehabilitacyjno-Wypoczynkowym „Zacisze” w Jedliczach (20 miejsc);
- w Łodzi przy ul. Zawiszy Czarnego (do 31 marca 2015 r. - 20 miejsc, od 1 kwietnia – 17 miejsc);
- w Łodzi przy ul. Traktorowej (3 miejsca).

W czasie pobytu w Mieszkaniach Chronionych podopieczni przygotowywani byli do samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Ogółem w 2015 r. takie mieszkania zapewniały 40 miejsca (do 31 marca 2015 – 43 miejsca), z których rotacyjnie korzystały 34 osoby. Wydatki związane z realizacją zadania wyniosły 500,0 tys. zł.

Domy Dziennego Pobytu dla Osób Niepełnosprawnych

W ramach MOPS działają 2 Domy Dziennego Pobytu dla Osób Niepełnosprawnych przy ul. Rojnej (45 miejsc organizacyjnych), z filią przy ul. Piotrkowskiej (20 miejsc organizacyjnych dla osób powyżej 18 roku życia) oraz przy ul. Ćwiklińskiej (35 miejsc).

Placówki dysponują 100 miejscami przeznaczonymi dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, z dziecięcym porażeniem mózgowym, zespołem Downa i autyzmem. W wyjątkowych sytuacjach i w miarę wolnych miejsc, dopuszcza się pobyt osób w wieku powyżej 35 roku życia. Domy zapewniają podopiecznym opiekę medyczną, psychologiczną, terapeutyczną i wychowawczo-rewalidacyjną, opartą na indywidualnych programach usprawniania. W 2015 r. domy zapewniały 100 miejsc, z których rotacyjnie skorzystało 100 osób.

Wydawanie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wydawano decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. Prawo to przyznano osobom, które nie były ubezpieczone i spełniały kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej.

Tab. 48. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba wydanych decyzji	2 459	2 217	1 986	1 779	1 877
Wydatki związane z wydawaniem decyzji w tys. zł	87	90	80	69,5	72,4

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinieZespół Interdyscyplinarny w Łodzi

W 2012 r. powołano Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego wchodzi przedstawiciele różnych instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (MOPS, UMŁ, Centrum Służby Rodzinie, Komenda Miejska Policji, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sąd Okręgowy, Prokuratura Okręgowa). Zadaniem Zespołu było integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny liczył 18 członków, reprezentujących podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, Wydział Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych UMŁ, Centrum Służby Rodzinie, Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Psychoterapii w Łodzi, Miejskie Centrum Zdrowia Publicznego, Komenda Miejska Policji w Łodzi, Fundacja Pomocy Rodzinie Opoka, Miejski Ośrodek Profilaktyki Zdrowotnej, Liga Kobiet Polskich, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sąd Okręgowy VII Wydział Rodzinny, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w Departamencie Spraw Społecznych UMŁ, Sąd Okręgowy V Wydział Rodzinny, Prokuratura Okręgowa w Łodzi, Centrum Praw Kobiet.

Zespół Interdyscyplinarny w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w indywidualnych przypadkach tworzył grupy robocze.

„Niebieska karta”

W 2015 r. procedurę „Niebieskie Karty” (narzędzie wykorzystywane w pracy z rodziną dotkniętą przemocą) zastosowano 1 380 razy, w tym przez:

- Policję – 1 235,
- Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 5,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi – 110,
- Służbę Zdrowia – 7,
- Wydział Edukacji UMŁ - 23.

W 1 081 przypadkach stwierdzono występowanie przemocy fizycznej wobec dorosłych (w 129 wobec dzieci), w 866 przypadkach stwierdzono występowanie przemocy psychicznej wobec dorosłych (w 159 wobec dzieci), a w 27 przypadkach przemocy seksualnej wobec dorosłych (w 2 wobec dzieci). W 1 057 środowiskach objętych procedurą „Niebieskie Karty” stwierdzono problem alkoholowy.

Każda „Niebieska Karta” jest dokładnie analizowana w celu powołania grupy roboczej, której skład jest ustalany adekwatnie do sytuacji rodziny. W 1 228 przypadkach sprawcami przemocy domowej byli mężczyźni. Kobiety były podejrzane o stosowanie przemocy w 208 przypadkach.

Podczas kontaktu z pracownikiem socjalnym, policjantem oraz w trakcie spotkania grupy roboczej przekazywane były informacje na temat możliwości skorzystania z pomocy, a także o instytucjach udzielających pomocy, działających na terenie Łodzi. Wybór, co do skorzystania z pomocy danej instytucji był zawsze pozostawiany osobie pokrzywdzonej. Ofiarom przemocy udzielana była przede wszystkim pomoc prawna, psychologiczna właściwa dla danego przypadku.

W celu usprawnienia komunikacji z ofiarami przemocy uruchomiono miejski całodobowy numer telefonu przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej Miejskiego Centrum Zdrowia Publicznego: 800 112 800. Zgłoszenia telefoniczne dotyczące przemocy przekazywane były niezwłocznie policji oraz koordynatorom usytuowanym w Wydziałach Pracy Środowiskowej MOPS, którzy podejmowali działania określone w procedurze „Niebieskie Karty”.

Podejmowane były również działania wobec sprawców przemocy – osoby te kierowane były na terapię, pracownicy występowali z wnioskiem do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także podejmowali kroki prawne - w 343 przypadkach skierowano zawiadomienie do prokuratury.

Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy

Ofiary przemocy miały możliwość korzystania ze schronienia w prowadzonym przez Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Psychoterapii Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, przy ul. Franciszkańskiej 85. Ośrodek zapewniał ofiarom przemocy schronienie, wyżywienie (w miarę posiadanych środków) oraz pomoc socjalną i terapeutyczną. Ofiarom przemocy udzielane były porady medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, prowadzono terapię indywidualną, grupową, rodzinną oraz zajęcia socjoterapeutyczne. W 2015 r. z pomocy udzielanej w placówce korzystało rotacyjnie 166 osób, w tym 78 kobiet, 2 mężczyzn oraz 86 dzieci. Wydatki na prowadzenie Ośrodka wyniosły 355 tys. zł.

Projekt POKL „Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi”

W 2015 r. kontynuowano realizację projektu. Został on zrealizowany pod kątem finansowym w 98,4% (oszczędności w zakupach usług). Działania merytoryczne zostały wykonane w całości.

Celem projektu była aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na terenie Łodzi poprzez objęcie ich zindywidualizowaną pracą socjalną, pomocą w przezwyciężeniu barier w powrocie na rynek pracy poprzez udostępnienie usług o charakterze edukacyjnym, zawodowym, zdrowotnym i społecznym, a także angażowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do uczestnictwa w środowiskowych formach aktywizujących.

Uczestnikami projektu byli bezrobotni klienci pomocy społecznej w wieku aktywności zawodowej.

W ramach projektu zrealizowano następujące działania:

- przyjęto 314 nowych uczestników, będących podopiecznymi MOPS i objęto ich instrumentami aktywnej integracji (społecznymi, zawodowymi, edukacyjnymi i zdrowotnymi),
- wsparto finansowo 281 osób,
- współfinansowano i zorganizowano 400 godzin ćwiczeń psychoruchowych dla osób niepełnosprawnych,
- w wyniku ukończenia szkoleń zawodowych 42 osoby zdobyły nowe kwalifikacje oraz uprawnienia,

- zorganizowano specjalistyczne poradnictwo: 224 godziny porad prawnych oraz 352 godziny z zakresu poprawnego wizerunku i wizażu,
- zorganizowano plenerową imprezę integracyjną z okazji Dnia Dziecka dla beneficjentów i ich dzieci – skorzystało 300 osób,
- w Klubach Integracji Społecznej zrealizowano warsztaty rozwoju osobistego i zawodowego dla 335 osób,
- dla młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze bądź rodziny zastępcze sfinansowano koszty nauki na poziomie średnim – skorzystały 2 osoby,
- zorganizowano prace społecznie użyteczne dla 63 osób współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- z opieki nad osobami zależnymi w trakcie uczestnictwa w szkoleniach skorzystały 2 osoby, w wymiarze 84 godzin.

Całkowita wartość projektu w 2015 roku wyniosła 1,82 mln zł, w tym wkład własny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej 121,69 tys. zł.

Działania na rzecz aktywizacji zawodowej

Działania te obejmowały

- wydanie 209 skierowań do wykonywania prac społecznie użytecznych realizowanych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Łodzi,
- zorganizowanie prac społecznie użytecznych dla 82 osób finansowanych z funduszu pracy oraz dla 103 osób finansowanych z rezerw MPiPS w ramach Programu Aktywizacja i Integracja,
- zorganizowanie staży zawodowych finansowanych z funduszu pracy w MOPS – 8 stanowisk,
- zorganizowanie robót publicznych finansowanych z funduszu pracy w MOPS – 87 stanowisk.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy społecznej

W 2015 r. MOPS współpracował z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie), które realizowały następujące zadania publiczne:

- Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych:
 - prowadzenie 10 placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej oraz 1 w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę,
 - podnosze umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców dzieci czasowo powierzonych w pieczy zastępczej oraz rodziców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
 - program osłonowy „Wyciągamy dzieci z bram (w ramach budżetu obywatelskiego 2015 r.),
 - zorganizowanie szkolenia dla asystentów rodziny, w tym superwizję.
- Rozwój pieczy zastępczej:
 - prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych (1 – typu socjalizacyjnego, 4 – typu rodzinnego, 2 - typu specjalistyczno-terapeutycznego),
 - zorganizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontaryjnej,
 - zorganizowanie 1 szkolenia dla kandydatów na rodzinne formy pieczy zastępczej (w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych),
 - zorganizowanie 2 szkoleń dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka mających na celu podnoszenie kwalifikacji, w tym: superwizji (w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych),
 - zorganizowanie 2 specjalistycznych szkoleń dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pracowników

- socjalnych, psychologów i pedagogów, w tym superwizji (w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych).
- Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym:
 - prowadzenie placówek dla osób bezdomnych (3 schroniska, 1 noclegownia, 1 świetlica),
 - prowadzenie 2 punktów pomocy charytatywnej,
 - realizacja programu „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”,
 - Organizowanie i świadczenie pomocy osobom, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność, chorobę lub inne przyczyny, potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu bądź wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostki całodobowej opieki:
 - prowadzenie 3 jednostek specjalistycznego poradnictwa,
 - świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,
 - świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - prowadzenie 2 dziennych domów pomocy, 5 środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi i 2 klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - utrzymywanie 2 mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających formy pieczy zastępczej oraz mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
 - prowadzenie 2 domów pomocy społecznej.
 - Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy:
 - prowadzenie 1 specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - zorganizowanie szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych).
 - Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie:
 - prowadzenie 1 hostelu dla osób z problemem alkoholowym,
 - prowadzenie 5 jadalni i kuchni społecznych dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin (dorosłych i dzieci),
 - organizowanie banków żywności,
 - prowadzenie 17 placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczo-specjalistycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym,
 - wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie 1 centrum integracji społecznej.
 - Miejski Programu Przeciwdziałania Narkomanii - ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem substancji psychoaktywnych:
 - prowadzenie ośrodka rehabilitacyjno-readaptacyjnego (hostelu) dla osób uzależnionych i szkodliwie używających substancji psychoaktywnych, które ukończyły program terapeutyczny,
 - programy reintegracji zawodowej dla bezrobotnych osób uzależnionych lub szkodliwie używających, które ukończyły program terapeutyczny,
 - reintegracja społeczna dla osób uzależnionych lub szkodliwie używających, które ukończyły program terapeutyczny.

„Karta Dużej Rodziny”Program „Łódzka Karta Dużej Rodziny”

W 2015 r. wnioski o wydanie kart złożyło 2 276 rodzin, w tym 740 nowych. Pozostałe wnioski dotyczyły przedłużenia kart, wydania ich duplikatów, bądź wymiany kart typu „3” na „4+”. W okresie tym wydano 11 172 karty. Łączna liczba kart wydanych od początku funkcjonowania programu wynosi 17 761.

W realizacji programu uczestniczą jednostki organizacyjne Miasta, podmioty zależne od Miasta oraz szereg partnerów zewnętrznych. Jako partnerzy publiczni uczestniczą miejskie teatry, muzea, galerie sztuki, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Zarząd Dróg i Transportu, Zarząd Zieleni Miejskiej, szkoły podstawowe, 145 przedszkoli publicznych i 30 żłobków. W roku 2015 w programie uczestniczyło ok. 200 partnerów publicznych, a deklaracje udziału zgłosiło ponad 50 partnerów niepublicznych, w tym sklepy i punkty usługowe różnych branż, instytucje edukacyjne i kulturalne. Na bieżąco uaktualniana jest strona Łódzkiej Karty Dużej Rodziny na portalu Urzędu Miasta Łodzi zawierająca kompletne informacje nt. programu, wzory dokumentów i wykaz aktualnie obowiązujących ulg, przywilejów i preferencji dla rodzin wielodzietnych.

W ramach programu zorganizowana została druga konferencja z cyklu Wychowanie do Samodzielności, w której wzięło udział około 150 osób. Co miesiąc organizowane są, cieszące się dużym powodzeniem wśród rodzin, spotkania z cyklu „Z rodziną do kina”, w czasie których w dwóch salach odbywają się jednocześnie projekcje filmów dla dzieci i dla rodziców.

Wydany został kalendarz na rok 2016 promujący program Łódzkiej Karty Dużej Rodziny.

Program „Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny”

Program uruchomiony 16 czerwca 2014 r. jako zadanie zlecone z zakresu administracji publicznej, koordynowany i nadzorowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Program jest skierowany do rodzin wielodzietnych, z trójką lub większą liczbą dzieci i zapewnia im szereg nowych ulg i uprawnień. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. W roku 2015 przyjęto 1 565 wniosków, w tym 1 409 wniosków o dodanie nowej rodziny, 42 wnioski o uzupełnienie rodziny i dodanie nowych osób, 89 wniosków o przedłużenie ważności kart i 25 wniosków o wydanie duplikatów kart.

Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej lub transportowej na terenie całego kraju. Dzięki Karcie osoby z rodzin wielodzietnych otrzymują m.in. ustawowe zniżki na przejazdy kolejowe – rodzice lub małżonkowie rodziców 37 proc. na bilety jednorazowe oraz 49 proc. na miesięczne; zniżki w opłatach paszportowych – 75 proc. w przypadku dzieci i 50 proc. dla rodziców i małżonków rodziców oraz darmowe albo zniżkowe wstępy do wielu instytucji i placówek.

SPORTKonkursy ofert

W 2015 r., na podstawie odpowiednich przepisów przeprowadzonych zostało 19 konkursów ofert, podpisano 158 umów, przyznano dotacje 107 organizacjom. W działaniach uczestniczyło ok. 110 tys. osób. Środki przeznaczone na ten cel wyniosły 10,6 mln zł. Konkursy dotyczyły zadań:

- „Wspieranie szkolenia sportowego”, w łódzkich klubach sportowych, a także wsparciu uczestnictwa łódzkich drużyn ligowych we współzawodnictwie sportowym.
- „Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży szkolnej”, którego celem jest organizacja współzawodnictwa

międzyszkolnego w co najmniej 5 dyscyplinach sportowych oraz rywalizacja sportowa uczniów szkolnictwa specjalnego.

- „Organizacja imprez sportowo–rekreacyjnych”, polegające na wsparciu imprez sportowych o zasięgu lokalnym, krajowym i międzynarodowym, a także na realizacji różnorodnych przedsięwzięć o charakterze rekreacyjnym.
- „Zapewnienie bezpieczeństwa osób kąpiących się i pływających”.
- „Organizacja aktywności fizycznej osób starszych”, które jest odpowiedzią na zachodzące w społeczeństwie łódzkim zmiany demograficzne oraz stanowi element strategii rozwiązywania problemów społecznych.
- „Organizacja imprez i zajęć sportowych z udziałem osób z niepełnosprawnością”, których głównym celem jest integracja osób niepełnosprawnych, poprawa ich ogólnej sprawności fizycznej oraz osiąganych wyników we współzawodnictwie sportowym.
- „Łódź Sportowa - organizacja imprez sportowo - rekreacyjnych”, mające na celu zapobieganie uzależnieniom alkoholowym, kształtowanie umiejętności współżycia w grupie, a także promowanie zdrowego i aktywnego trybu życia.
- „Trener Osiedlowy”, program, w ramach którego w obiektach sportowych przy łódzkich placówkach edukacyjnych, pod opieką trenerów osiedlowych, przeprowadzone są zajęcia sportowo - rekreacyjne dla dzieci i młodzieży.
- „Lubię sport – ogólnodostępne zajęcia sportowe poprawiające sprawność fizyczną najmłodszych łódzian”, których celem jest tworzenie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.
- „Sport to zdrowie – udział we współzawodnictwie sportowym w kategoriach młodzików i juniorów”, których celem jest tworzenie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz promowanie aktywności fizycznej poprzez systematyczne treningi i udział we współzawodnictwie sportowym.
- „Organizacja zajęć i imprez sportowo-rekreacyjnych dla kobiet aktywnych zawodowo”, których celem jest zwiększenie dostępności wyspecjalizowanych zajęć dla kobiet aktywnych.

Dofinansowano łącznie 75 imprez rekreacyjno-sportowych. W ramach zadania zrealizowano działanie pn. „Organizacja spektakularnych imprez międzynarodowych”, z udziałem znamienitych sportowców i gwiazd lekkiej atletyki – wydatkowano 450 tys. zł, podpisano 1 umowę, w działaniu uczestniczyło 87 zawodników z 19 krajów oraz kilkanaście tysięcy widzów.

Najważniejsze imprezy odbywające się w Łodzi w 2015 r.:

- XI Międzynarodowy Mityng Lekkoatletyczny Pedro's Cup 2015;
- Łódź Maraton Dbam o Zdrowie;
- Mistrzostwa Świata w Super Enduro 2015;
- Grand Prix Polski w Pływaniu 2015;
- XXI Ogólnopolski Finał Czwartków Lekkoatletycznych;
- XXVI Międzynarodowy Wyścig Kolarski Solidarności i Olimpijczyków;
- Basketmania 2015;
- Vena Cross Festiwal;
- Vena Sport Festiwal;
- XIII Bieg Ulicą Piotrkowską;
- V Bieg Fabrykanta.

Stypendia i nagrody sportowe

Na podstawie uchwał Rady Miejskiej w sprawie zatwierdzenia regulaminu stypendiów sportowych dla zawodników

osiągających wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym, a także dla zmotywowania sportowców do dalszego rozwoju umiejętności oraz dla uhonorowania łódzkich szkoleniowców, których zawodnicy osiągnęli wysokie wyniki w 2015 roku, po raz kolejny, przyznano stypendia i nagrody.

Tab. 49. Stypendia i nagrody sportowe

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba stypendiów i nagród	535	582	645	502	325
Kwota przyznanych stypendiów i nagród w tys. zł	872	860	833	673,6	578,3

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Sportu.

W 2015 r. Miasto brało udział w projekcie stypendialnym „Sportowa Akademia Veolii”, dzięki czemu, 4 zawodników z Łodzi i województwa uzyskało stypendium sportowe oraz możliwość edukacji w zakresie szeroko rozumianego marketingu sportowego, umiejętności współpracy z biznesem przy projektach sponsoringowych, podstaw public relations i zasad kontaktowania się z mediami w ramach kształtowania wizerunku sportowca.

[Poprawa funkcjonowania istniejącej bazy sportowej](#)

W ramach poprawy funkcjonowania istniejącej bazy sportowej oraz optymalizacji efektów inwestycji sportowych dokonano konserwacji obiektów użytkowanych przez kluby sportowe, a inne zmodernizowano i dostosowano do współczesnych potrzeb. W 2015 r. na to działanie wydatkowano 397,09 tys. zł.

[Dostęp do bazy rekreacyjno sportowej](#)

Szeroki dostęp do równomiernie rozmieszczonej bazy rekreacyjno-sportowej, zapewnia Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. Liczba sprzedanych wejściówek na teren obiektów pływalni „Wodny Raj” i „Promienistych”, oraz lodowisk krytych „Bombonierka” i „Retkinia” w 2015 r. wynosiła 334 780. Liczba wejściówek sprzedanych na teren lodowisk przenośnych: „Stawy Jana”, „Wodny Raj”, „Pasaż Schillera” – 11 906.

[Ewidencja klubów sportowych](#)

Liczba uczniowskich klubów sportowych, a także klubów sportowych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz klubów i związków sportowych w 2015 r. zwiększyła się o 22 podmioty, w tym 8 klubów zostało zarejestrowanych w prowadzonej przez Wydział Sportu ewidencji Prezydenta Miasta Łodzi. W tym samym okresie zlikwidowano i wykreślono z ewidencji 4 podmioty, w tym 3 kluby uczniowskie i 1 klub nieprowadzący działalności gospodarczej. Procesy likwidacji we wszystkich przypadkach podjęte były z własnej inicjatywy klubów. Najczęstszą przyczyną likwidacji były różnorodne trudności organizacyjne, kadrowe i finansowe. Nadzorem Prezydenta Łodzi na koniec 2015 r. objętych było 449 stowarzyszeń i związków sportowych, w tym 261 klubów sportowych wpisanych do ewidencji klubów sportowych Prezydenta Łodzi. Natomiast pozostałe 188 podmioty to stowarzyszenia związku sportowe wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego. Średni czas oczekiwania na załatwienie wniosków klubu w sprawach kończących się decyzją wyniósł 20 dni, natomiast w sprawach zakończonych zaświadczeniem 3 dni.

[Działania promujące sport i kulturę fizyczną wśród mieszkańców](#)

- Wsparto kilkadziesiąt wydarzeń sportowych ponad 30 pucharami Prezydenta Miasta Łodzi oraz gadżetami i publikacjami promującymi łódzkie kluby i sportowców.
- W ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2015, w 27 obiektach sportowych przy łódzkich placówkach edukacyjnych, pod opieką trenerów osiedlowych, przeprowadzone zostały zajęcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży. Odnotowano 52 846 wejść na poszczególne zajęcia. Ponadto,

ubiegłoroczna edycja została rozszerzona o kolejne działania takie jak np. „Lekkoatletyczna Łódź” - warsztaty organizowane w łódzkich szkołach podstawowych i gimnazjach, w których uczestniczyli łódzcy lekkoatleci Adam Kszczot, Agata Bednarek, Teresa Dobija i Sylwester Bednarek. Warsztaty składały się z części teoretycznej i praktycznej, podczas których zawodnicy opowiadali o przebiegu swojej kariery sportowej i osiągniętych sukcesach, zwracając uwagę na to, jak ważne jest prowadzenie zdrowego trybu życia i podejmowanie wszelkich form aktywności fizycznej, a także prowadzili treningi dostosowane do potrzeb i możliwości młodzieży. Łącznie odbyło się 17 spotkań. Kolejnym działaniem były ogólnodostępne zajęcia rowerowe w miasteczku ruchu drogowego przy ul. Małachowskiego 9, podczas których około 2000 dzieci zostało przeszkolonych z podstaw poruszania się w ruchu drogowym. Dodatkowo, cały projekt został uzupełniony 3 imprezami, w których udział wzięło łącznie 1700 dzieci.

- Wdrożony został program „Mój przyjaciel w!” , stanowiący odpowiedź na plagę zwolnień z zajęć wychowania fizycznego. W ramach przedsięwzięcia prowadzone były zajęcia z dyrektorami oraz nauczycielami wychowania fizycznego. Nauczyciele mieli także okazję uczestniczyć w prowadzonych przez instruktorów Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji zajęciach, które inspirowały do tworzenia scenariuszy własnych zajęć. Najciekawszym elementem projektu były spotkania uczniów z gwiazdami sportu. W inicjatywę zaangażowali się m.in. Adam Kszczot, Zbigniew Bródka, Sylwester Bednarek, Teresa Dobija, Artur Partyka i Otylia Jędrzejczak.

Łódzka Rada Sportu

Powołana została przy Prezydencie Miasta Łodzi Łódzka Rada Sportu (22 września), organ opiniodawczo-doradczy w zakresie kultury fizycznej i sportu. W minionym roku obradowała ona dziewięć razy i przyjęła sześć uchwał dotyczących niezwykle istotnych propozycji i rozwiązań ukierunkowanych na rozwój łódzkiego sportu. Można stwierdzić, że Rada jest najaktywniejszym tego typu organem w skali kraju. Skład Rady jest różnorodny. Wśród członków są przedstawiciele największych klubów ligowych, sportu młodzieżowego, szkolnego i powszechnego, klubów odnoszących największe sukcesy w sportach indywidualnych, sportu akademickiego, najpopularniejszej, choć przeżywającej kryzys - piłki nożnej, byłe gwiazdy polskiego sportu, są też biznesmeni sponsorujący sport i znający zasady marketingu sportowego, a także posłanka z sejmowej komisji sportu, podejmująca wiele własnych inicjatyw w dziedzinie sportu młodzieżowego.

2. KULTURA U PODSTAW

Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze dzięki efektywnemu wykorzystaniu potencjału kulturalnego i kreatywnego Łodzi.

MIEJSKIE INSTYTUCJE KULTURY

W Łodzi działa 25 miejskich instytucji kultury, w tym:

- 5 instytucji artystycznych:
 - Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka;
 - Teatr Powszechny;
 - Teatr Muzyczny;
 - Teatr „Pinokio”;
 - Teatr Lalek „Arlekin”;
- 4 muzea:
 - Muzeum Miasta Łodzi;
 - Muzeum Kinematografii;
 - Centralne Muzeum Włókiennictwa;
 - Muzeum Tradycji Niepodległościowych;
- Miejska Galeria Sztuki,
- 7 domów kultury:
 - Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych;
 - Bałucki Ośrodek Kultury;
 - Centrum Kultury Młodych;
 - Ośrodek Kultury „Górna”;
 - Poleski Ośrodek Sztuki;
 - Dom Literatury w Łodzi;
 - Widzewskie Domy Kultury.
- 3 instytucje określone w klasyfikacji budżetowej jako „pozostałe”:
 - Centrum Dialogu im. Marka Edelmana;
 - EC-1-Łódź Miasto Kultury.
 - Fabryka Sztuki;
- 5 bibliotek:
 - Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Śródmieście im. Andrzeja Struga;
 - Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Polesie;
 - Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Bałuty im. Stanisława Czernika;
 - Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Górna im. Władysława Stanisława Reymonta;
 - Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Widzew im. Lucjana Rudnickiego.

Działalność łódzkich teatrów

Skala uczestnictwa w spektaklach mieszkańców Łodzi w 2015 r. w odniesieniu do poprzednich lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Łącznie łódzkie teatry odwiedziło 301,4 tys. widzów, co świadczy o tym, że łódzkie teatry są jednym

z głównych elementów życia kulturalnego mieszkańców Łodzi. Jednocześnie liczba premier (30) jest porównywalna z ubiegłym rokiem. Jedynie liczba zagranych przedstawień uległa spadkowi o 214 przedstawień.

Tab. 50. Działalność łódzkich teatrów miejskich

		2011	2012	2013	2014	2015
Teatr Nowy im. K. Dejmka	Liczba premier	7	7	11	7	7
	Liczba przedstawień	276	295	309	301	333
	Liczba widzów	56 578	58 565	53 869	56 942	56 563
Teatr Powszechny	Liczba premier	7	8	7	13	12
	Liczba przedstawień	242	241	340	328	354
	Liczba widzów	65 256	65 291	74 140	69 256	76 663
Teatr Lalek „Arlekin”	Liczba premier	5	3	5	3	4
	Liczba przedstawień	348	396	403	368	443
	Liczba widzów	46 602	55 734	53 913	39 073	49 194
Teatr „Pinokio”	Liczba premier	2	3	6	7	6
	Liczba przedstawień	301	353	387	422	376
	Liczba widzów	42 140	38 113	43 448	44 029	39 304
Teatr Muzyczny	Liczba premier	1	3	4	2	1
	Liczba przedstawień	88	96	122	117	116
	Liczba widzów	40 458	80 000	74 356	76 434	79 652
Razem	Liczba premier	22	24	33	32	30
	Liczba przedstawień	1 255	1 381	1 561	1 536	1 322
	Liczba widzów	251 034	297 703	299 726	285 734	301 376

Źródło: Wydział Kultury

Tab. 51. Dofinansowanie teatrów w 2015 r.

Tytuł projektu	źródło dofinansowania (grantodawca/nazwa programu)	kwota dofinansowania w tys. zł	Beneficjent
Teatralna Karuzela	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	105	Teatr „Pinokio”
Teatr pod chmurką	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	45,5	Teatr „Pinokio”
Wolanie miasta	Narodowe Centrum Kultury	42	Teatr „Pinokio”
Balladyny i Romanse w Szkocji	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	46	Teatr „Pinokio”
Wóz metafizyczny w Szkocji	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	51	Teatr „Pinokio”
bajki.robotow.text	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	19,8	Teatr „Pinokio”
Czy Lailonia jest w Finlandii	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	5	Teatr „Pinokio”
Dekoracje do spektaklu „Cyrano”	Narodowe Centrum Kultury	200	Teatr Muzyczny
Zakup harfy	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	100	Teatr Muzyczny
Dotknij Teatru – Łódzkie Obchody Międzynarodowego Dnia Teatru	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	67,5	Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka
Mała Literacka	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	49	Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka
Teatr dla Niewidomych i Słabowidzących	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	25	Teatr Powszechny
Spektakl „Oczy nieba”	Narodowe Centrum Kultury	49	Teatr Powszechny
Tadeusz Kantor „Zderzenia”	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	19,3	Teatr Powszechny
XXI Międzynarodowy Festiwal Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	130	Teatr Powszechny

Źródło: Wydział Kultury.

Tab. 52. Środki sponsorskie pozyskane przez teatry w 2015 r.

Tytuł projektu	sponsor	Wartość projektu w tys. zł	kwota dofinansowania w tys. zł	Beneficjent
Druk	Wydawnictwo Westa	-	10	Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka
Kręcimy bramy	Fundacja Orange	-	27	Teatr „Pinokio”
Festiwal Animart	Manufaktura	191,1	10	Teatr Lalek „Arlekin”
Spektakl „Cyrano”	Veolia Energia	-	4,1	Teatr Muzyczny
Reklama w teatrze	Różne firmy	-	129,1	Teatr Muzyczny

Źródło: Wydział Kultury

Działalność łódzkich domów i ośrodków kultury

W 2015 r. liczba uczestników różnych imprez w łódzkich domach i ośrodkach kultury wyniosła 218 tys. osób, przy czym należy wziąć pod uwagę, że w zestawieniu nie figuruje już Fabryka Sztuki.

Fabryka Sztuki od 2014 r. w oparciu o interpretację Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ze względu na charakter prowadzonej działalności, została zakwalifikowana do kategorii pozostałe instytucje kultury.

Tab. 53. Działalność łódzkich domów i ośrodków kultury.

	Wskaźniki	2015
Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych	Liczba imprez	2 295
	Liczba zespołów	5
	Liczba uczestników	20 931
Bałucki Ośrodek Kultury	Liczba imprez	3 867
	Liczba zespołów	16
	Liczba uczestników	66 343
Centrum Kultury Młodych	Liczba imprez	2 154
	Liczba zespołów	5
	Liczba uczestników	30 216
Ośrodek Kultury "Górnica"	Liczba imprez	2 096
	Liczba zespołów	3
	Liczba uczestników	21 569
Poleski Ośrodek Sztuki	Liczba imprez	1 948
	Liczba zespołów	6
	Liczba uczestników	23 118
Dom Literatury w Łodzi	Liczba imprez	405
	Liczba zespołów	2
	Liczba uczestników	20 424
Widzewskie Domy Kultury	Liczba imprez	4 121
	Liczba zespołów	21
	Liczba uczestników	35 634
Razem	Liczba imprez	16 886
	Liczba zespołów	58
	Liczba uczestników	218 235

Źródło: Wydział Kultury

Dofinansowanie domów i ośrodków kultury

Tab. 54. Dofinansowanie domów i ośrodków kultury w 2015 r. (środki zewnętrzne)

Tytuł projektu	źródło dofinansowania (grantodawca/nazwa programu)	kwota dofinansowania w tys. zł	Beneficjent
36. Ogólnopolski Przegląd Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych „Działwa”	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	39	Bałucki Ośrodek Kultury
Gra uliczna „Poznaj Bałuty”	EFRR PO Pomoc techniczna 2007-2013	5	Bałucki Ośrodek Kultury
XXXI Międzynarodowe Warsztaty Folklorystyczne	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	24,3	Centrum Kultury Młodych
Europejskie partnerstwo na rzecz działań włączających osoby zagrożone marginalizacją	Program Erasmus	ok. 460	Poleski Ośrodek Sztuki
IX Festiwal Plus Literatury w Łodzi	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	186	Dom Literatury w Łodzi
	Fundusz Popierania Twórczości ZAiKS	2	
Wydanie i promocja trzech numerów kwartalnika Artystyczno-Literackiego „Arterie”	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	30,3	Dom Literatury w Łodzi
Wydanie dwóch zeszytów czasopisma „Tygiel kultury” w wersji papierowej i elektronicznej	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	24,6	Dom Literatury w Łodzi
Wydanie i promocja publikacji „Baśnie Eliany”	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	19,6	Dom Literatury w Łodzi
Wydanie książki „Zofia Hertz” w ramach programu „Patriotyzm jutra”	Muzeum Historii Polski	20	Dom Literatury w Łodzi
Literackie Ziemie Odzyskane	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	36	Dom Literatury w Łodzi
Rozwój Infrastruktury Domu Literatury w Łodzi	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	100	Dom Literatury w Łodzi
Puls języka 2015	Narodowe Centrum Kultury	52	Dom Literatury w Łodzi
Letnia Scena 2015	Fundusz Popierania Twórczości ZAiKS	3	Dom Literatury w Łodzi
Wydanie książki „Każdy w Łodzi skwerek zna Staś – wróblek” w ramach programu „Patriotyzm jutra”	Muzeum Historii Polski	25	Ośrodek Kultury „Górna”
Gra miejska „Słowa ulicy”	Narodowe Centrum Kultury	22	Ośrodek Kultury „Górna”
Łódź/4 Kultury/4 nekropolie	Muzeum Historii Polski	15	Widzewskie Domy Kultury

Źródło: Wydział Kultury

Tab. 55. Środki sponsorskie pozyskane przez domy kultury w 2015 r.

Tytuł projektu	sponsor	Wartość projektu w zł	kwota dofinansowania w zł	Beneficjent
Festiwal Łódź Miastem Kobiet	5 sponsorów	34 734,41	12 606,50	Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych
Stroje dla Chóru Canto	Rada Osiedla Teofilów	-	1 650	Bałucki Ośrodek Kultury
Oblicza Łodzi	Medicon	-	267,75	Bałucki Ośrodek Kultury
Tygiel Kultury nr 1-6	Fundacja Współpracy Polsk-Niemieckiej	-	10 000	Dom Literatury w Łodzi
XXXIII Ogólnopolskie Konformacje Teatrów Młodzieżowych Centrum 2015	3 sponsorów	59 290,48	2 367,50	Centrum Kultury Młodych
31. Międzynarodowe Warsztaty Folklorystyczne	Alteza Sp. z o.o.	77 310,26	2 000	Widzewskie Domy Kultury
XV Łódzkie Konfrontacje Taneczne	Veolia	8 258,67	1 000	Widzewskie Domy Kultury

Źródło: Wydział Kultury

Działalność łódzkich muzeów i galerii

Łódzkie muzea i galeria w 2015 r. w porównaniu z rokiem ubiegłym przygotowały znacznie więcej wystaw stałych – (45 przy 27 w 2014) i nieznacznie mniej wystaw czasowych (o 5). Liczba odwiedzających utrzymuje się na stałym poziomie, oscylując wokół 340 tys. osób.

Tab. 56. Działalność łódzkich muzeów i galerii.

Instytucja	Wskaźniki	2014	2015
Muzeum Miasta Łodzi	liczba wystaw stałych	2	16
	liczba wystaw czasowych	27	31
	liczba zwiedzających	93 713	96 095
Muzeum Kinematografii	liczba wystaw stałych	7	7
	liczba wystaw czasowych	30	13
	liczba zwiedzających	25 280	37 188
Centralne Muzeum Włókiennictwa	liczba wystaw stałych	9	10
	liczba wystaw czasowych	40	39
	liczba zwiedzających	88 213	70 199
Muzeum Tradycji Niepodległościowych	liczba wystaw stałych	9	12
	liczba wystaw czasowych	20	26
	liczba zwiedzających	102 833	114 814
Miejska Galeria Sztuki	liczba wystaw stałych	0	0
	liczba wystaw czasowych	29	32
	liczba zwiedzających	21 184	21 226
Razem	liczba wystaw stałych	27	45
	liczba wystaw czasowych	146	141
	liczba zwiedzających	341 323	339 522

Źródło: Wydział Kultury

Miejskie muzea włączyły się do ogólnopolskiej akcji „Muzeum za złotówkę” rekomendowanej przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, polegającej na udostępnieniu ekspozycji muzealnych dla dzieci i młodzieży do lat 16 – za symboliczną złotówkę. Celem akcji jest edukacja kulturalna, zwiększenie dostępności do instytucji kultury, wzrost uczestnictwa w kulturze.

Tab. 57. Dofinansowanie muzeów i galerii w 2015 r. (środki zewnętrzne)

Tytuł projektu	sponsor	kwota dofinansowania w tys. zł	beneficjent
Rzemiosła dawnej Łodzi – zakład krawiecki. Wystawa, warsztaty, spotkania	Ministerstwo Historii Polski w Warszawie	10	Centralne Muzeum Włókiennictwa
Zakup barokowej mity z taśmami biskupimi do kolekcji haftów zabytkowych CMW	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	27	Muzeum Miasta Łodzi
Dziedzictwo dwóch kultur. Konserwacja i promocja dzieł sztuki z kolekcji Muzeum Polskiego w Rapperswilu.		99,5	
Muzeum na wyciągnięcie ręki (projekt edukacyjny)		24,8	
W poszukiwaniu zaginionego kwartału. Stare Polesie (projekt edukacyjny)	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	52	
	Fundacja Orange	25	
Festiwal Łódź Czterech Kultur	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	200	
	Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej	28	
Festiwal Łódź Czterech Kultur (program teatralny „Podwórka”)	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	100	
	Fundacja Roberta Boscha	69,6	
Wystawa czasowa „Karl Dedicius. Literatura. Dialog. Europa”	Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej	35	
Dotknij teatru (projekt edukacyjny)	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	1,6	Muzeum Kinematografii w Łodzi
Konserwacja parowozu i tendrem Ty2-702	Polski Instytut Sztuki Filmowej	78,1	
Grant na makietę Litzmannstadt Getto		42,2	
Pałac pełen bajek		32	
Filmy Romana Polańskiego w światowym plakacie filmowym		88	
Wystawa: Witold Sobociński – Wizualna ciągłość obrazu		30	
Akademia Polskiego Filmu		115,5	
Dekada polskiego kina. Polskie drogi do Oskarów		89	
Mały Kinematograf	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	45,5	Miejska Galeria Sztuki w Łodzi
Wystawa: Milena Romanowska	Milena Romanowska	1	
Wystawa: Anna Szyłto	Krzysztof Szyłto	19,5	
Wystawa: Maria Wollenberg-Kluza	Krzysztof Kluza	6,9	
Wystawa: Andrzej Sadowski	Akademia Sztuk Pięknych	5,1	

Źródło: Wydział Kultury

Tab. 58. Środki sponsorskie pozyskane przez muzea w 2015 r.

Tytuł projektu	sponsor	Wartość projektu w tys. zł	kwota dofinansowania w tys. zł	Beneficjent
Geyer Music Faktory 2015	MR Trade Mariusz Rosiak	200	2	Centralne Muzeum Włókiennictwa
Wystawa „Inspirujemy kolorem”	Przedsiębiorstwo Handlowe „SK” Sp. z o.o.		2	
Dziedzictwo dwóch kultur. Konserwacja i promocja dzieł sztuki z kolekcji Muzeum Polskiego w Rapperswilu	Rossmann Supermarkety Drogerijne Polska Sp. z o.o.	166,1	10	Muzeum Miasta Łodzi
Festiwal Łódź Czterech Kultur	Rossmann Supermarkety Drogerijne Polska Sp. z o.o.	1 092,6	35	
Łódzkie Mody	3 sponsorów	4,9	4,4	
Baluty. Mitologia/Faktografia	Stowarzyszenie Handlowców Bałucki Rynek	7,3	2	
W poszukiwaniu zaginionego kwartału. Stare Polesie (projekt edukacyjny)	MZ LEX Wsparcie biznesu M. Zimoch	80,1	2,4	
„50 jazz na 40 lat Muzeum” – koncert jubileuszowy	2 sponsorów	12	7	
Wystawa #IdaTheFilm	2 sponsorów	20,8	8,1	Muzeum Kinematografii w Łodzi
Noc Muzeów 2015	PGE Obrót S.A.		6,2	
Ekspozycja multimedialna „Od negatywu do kopii”	Bank PKO BP S.A.	44,2	20	
Modernizacja wystawy „Pałac pełen bajek”		160,3	13	
Gwiazda Allana Starskiego	Teatr Powszechny w Łodzi	6	7,5	
Wystawa: Magda Marcinkowska	Veolia	5,8	1,9	Miejska Galeria Sztuki w Łodzi

Źródło: Wydział Kultury

Pozostałe instytucje kultury

Od 2014 r. miejskie instytucje kultury: Fabryka Sztuki i Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w oparciu o interpretację Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ze względu na charakter prowadzonej działalności, zostały zakwalifikowane do kategorii pozostałe instytucje kultury.

Tab. 59. Działalność pozostałych instytucji kultury w 2015 r.

Pozostałe instytucje kultury		2014	2015
Fabryka Sztuki	Liczba imprez	104	128
	Liczba uczestników	31 062*	108 023
Centrum Dialogu im. Marka Edelmana	Liczba imprez	169	187
	Liczba uczestników	32 398	24 363

* bez uczestników: Łódź Design Festival i Fotofestiwal 2014

Źródło: Wydział Kultury

Tab. 60. Dofinansowanie pozostałych instytucji kultury i środki sponsorskie w 2014 r.

Tytuł projektu	źródło dofinansowania/sponsor (grantodawca/nazwa programu)	kwota dofinansowania w zł	beneficjent
Projekt „ETNO – kreatywni”	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	25 000	Fabryka Sztuki
„Żółta gwiazda i czerwony krzyż” Arnold Mostowicz (projekt trzyletni 2013-2015)	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	500	Centrum Dialogu im. Marka Edelmana
„Naród zatracenia” M. Świerkocki i M. Soltysik (projekt trzyletni 2015-2017)	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	4 375	Centrum Dialogu im. Marka Edelmana
„Drzewo życia” Chava Rosenfarb (projekt trzyletni 2015-2017)	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	37 500	Centrum Dialogu im. Marka Edelmana
Rysunek z pamięci	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	30 000	Centrum Dialogu im. Marka Edelmana
Bałucki słownik	Narodowe Centrum Kultury	41 000	Centrum Dialogu im. Marka Edelmana
Działalność instytucji	Amelie Doege	2 043,20	Centrum Dialogu im. Marka Edelmana
	CH. I S. Lachma	1 154,20	
Warsztaty FOTOBALUTY	Orange Property Group	Zakup aparatów fotograficznych i wartości 2 496	Centrum Dialogu im. Marka Edelmana

Źródło: Wydział Kultury

EC1 Łódź – Miasto Kultury

Informacje na temat instytucji zostały opisane w Filarze: Gospodarka i Infrastruktura.

Działalność łódzkiej sieci bibliotek

Sieć łódzkich bibliotek tworzy 5 miejskich jednostek wraz z 79 filiami działającymi na terenie całego miasta. W stosunku do ubiegłych lat łódzkie biblioteki odnotowały nieznaczny spadek liczby posiadanych woluminów (o 26 593 w odniesieniu do 2014 roku). Jednocześnie liczba czytelników zapisanych w bibliotekach utrzymuje się na stałym poziomie, oscylując wokół 110 tys. osób.

Tab. 61. Działalność łódzkich bibliotek w latach 2011-2015.

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba woluminów (książek, czasopism, zbiorów specjalnych)	1 364 966	1 293 545	1 282 014	1 272 124	1 245 531
Liczba wypożyczeń	3 240 356	3 222 184	3 264 512	3 245 916	3 198 926
Liczba czytelników	115 889	114 195	112 053	111 865	109 169

Źródło: Wydział Kultury.

Tab. 62. Dofinansowanie bibliotek w 2014 r. (środki zewnętrzne)

Źródło dofinansowania (grantodawca/nazwa programu)	kwota dofinansowania w tys. zł	beneficjent
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego/Zakup Nowości wydawniczych	20,2	MBP Łódź – Bałuty
Fundusz Inicjatyw Obywatelskich/Spotkajmy się i poczytajmy	4,7	MBP Łódź – Bałuty
Bank Zachodni WBK/Chcę wiedzieć więcej o Bałutach	4,0	MBP Łódź – Bałuty
Fundacja Orange/Akademia Orange dla bibliotek	6,7	MBP Łódź – Bałuty
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego/Zakup Nowości wydawniczych	17,1	MBP Łódź – Górna
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego/Zakup Nowości wydawniczych	14,5	MBP Łódź – Polesie
Fundusz Inicjatyw Obywatelskich/Klub Seniora w bibliotece	4,7	MBP Łódź – Polesie
Fundacja Orange/Akademia Orange dla bibliotek	2,9	MBP Łódź – Polesie
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego/Zakup Nowości wydawniczych	13,4	MBP Łódź – Śródmieście
Fundacja Orange/Akademia Orange dla bibliotek	8,5	MBP Łódź – Śródmieście
Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju/Przystanek Biblioteka. Łódź to Ty	5,0	MBP Łódź – Śródmieście
Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju/Cudze chwalimy, swego nie znamy: Łódź w obiektywie mieszkańców	3,0	MBP Łódź – Śródmieście
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego/Zakup Nowości wydawniczych	13,5	MBP Łódź – Widzew
Fundacja Orange/Akademia Orange dla bibliotek	3,9	MBP Łódź – Widzew
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego/Talent i pasja na Księżym Młynie	3,3	MBP Łódź – Widzew

Źródło: Wydział Kultury.

Tab. 63. Środki sponsorskie pozyskane przez biblioteki w 2015 r.

Tytuł projektu	sponsor	Wartość projektu w tys. zł	kwota dofinansowania w tys. zł	Beneficjent
Microsoft (oprogramowanie Office)	Fundacja TechSoup	-	darowizna	MBP Łódź – Bałuty
Dzień Dziecka	SM Botanik	1,3	1,3	MBP Łódź – Polesie
Mikołajki		2,2	2,2	
Spotkanie autorskie		0,4	0,4	
Dofinansowanie na działalność bibliotek śródmiejskich	Rada Osiedla Katedralna Rada Osiedla Śródmieście - Wschód	-	16,0	MBP Łódź – Śródmieście
Zakup nowości wydawniczych i komputerów	6 sponsorów	31,1	31,6	MBP Łódź – Wodzew

Źródło: Wydział Kultury

Imprezy kulturalne organizowane na terenie parków i zieleńców

Ważnym projektem aktywizującym przestrzeń kultury w mieście jest organizacja imprez kulturalnych na otwartej przestrzeni miejskiej. Instytucje kultury, organizacje pozarządowe lub też indywidualni artyści wykorzystują tereny parków do realizacji działań artystycznych.

- „Teatralny Helenów” - piknik rozpoczynający lato organizowany w parku Helenów przez Centrum Dialogu Marka Edelmana. Główny motyw imprezy był związany z jubileuszem 250 lecia teatru publicznego w Polsce. W programie znalazły się spektakle, koncerty, kiermasz rękodzieła, warsztaty florystyczne, artystyczne i taneczne.

- „Latający dom kultury” - cykl wydarzeń plenerowych skierowanych do dzieci, które letnie wakacyjne spędzają w miejscu zamieszkania. Plenerowe warsztaty i wydarzenia artystyczne odbywały się w środku tygodnia w przestrzeniach łódzkich podwórek i parków. Zajęcia prowadzone były przez Fundację FORM.ART.
- „Chodź do parku. Jest wtorek” - cykl spacerów i warsztatów organizowanych od początku lipca do końca sierpnia w każdy wtorek przez Centrum Dialogu Marka Edelmana. W programie znalazły się wykłady o tajemnicach łódzkiej dzielnicy Bałuty i warsztaty plastyczne.
- „Bigiel na Żytniej” – warsztaty, zajęcia ruchowe, artystyczne, plastyczne, koncert tanga ulicznego i muzyki podwórkowej. Imprezę zorganizowało Centrum Dialogu Marka Edelmana, w ramach projektu „Miasto Bałuty” z okazji 100-lecia przyłączenia Bałut do Łodzi.
- Letni Festiwal Filmowy „Polówka” - wakacyjna propozycja filmowa projekcji plenerowych. Pokazy odbywały się codziennie od czerwca do września w różnych lokalizacjach, w tym na terenie parków: Baden Powella, Na Zdrowiu, w Parku Ocalałych i w parku Julianowskim. Festiwal organizowany jest przez Fundację Inicjatyw Kulturalnych „Plaster”.
- „Letni Kinematograf Rozrywkowy” to wakacyjne projekcje plenerowe na Starym Rynku organizowane przez Muzeum Kinematografii w Łodzi. W programie znalazły się najlepsze polskie obrazy zrealizowane w ostatnich latach oraz oryginalne, autorskie filmy twórców młodego pokolenia. Wszystkie propozycje wyświetlane były na jednym z największych w Polsce ekranów plenerowych o powierzchni niemal 100 m², z wykorzystaniem wysokiej klasy sprzętu projekcyjnego i nagłośnieniowego.
- „Wjeżdżamy w bramy” to projekt, który powstał w ramach Ogólnopolskiej Akcji „Dotknij teatru”. Spektakl składa się z piosenek i opowieści opartych na zebranych historiach mieszkańców dzielnicy Łódź-Polesie. W spektaklu aktorzy i realizatorzy projektu wykonują muzykę na żywo w przestrzeniach łódzkich podwórek.
- „Bramogranie” - godzinny program muzyczny, na który składają się piosenki z akcji artystycznej „Wjeżdżamy w bramy” powstałej w ramach Ogólnopolskiej Akcji „Dotknij teatru”, a także repertuar pochodzący z koncertów Teatru Pinokio w aranżacji przystosowanej do prezentacji na wolnym powietrzu.
- „Latem zapraszamy do cienia” - cykl minispektakli realizowanych w technice teatru cieni. Przedstawienia prezentowane były w Teatralnym Bajkowie – objazdowej scenie Teatru Pinokio. Każdy spektakl składał się z trzech etiud, w różnych konwencjach teatru cieni. Projekt realizowano w parku im. J. Piłsudskiego, parku Piastowskim i parku Górka Widzewska.
- „Teatralna Karuzela” - V Jubileuszowa edycja Festiwalu organizowanego przez Teatr Pinokio pokazywała najszerzy, jak dotąd, kontekst sztuki dla dzieci i młodzieży, a to za sprawą polskich i międzynarodowych produkcji. To cykl działań, warsztatów i animacji w nurcie edukacyjnym MYŚLĘ#CZUJĘ organizowanych w teatrze oraz na podwórkach, placach zabaw, skwerach i parkach Starego Polesia, Bałut, Śródmieścia, Retkini, Teofilowa lub Dąbrowy.
- „Parkour” – warsztaty ruchowe w ramach zadania „Wakacje z kulturą – Kultura na wypasie”. Ośrodek Kultury Górna realizował otwarte treningi parkour - „Sztuki przemieszczania się i pokonywania przeszkód na drodze” w różnych lokalizacjach, w tym w parkach. Uczestnikami warsztatów była młodzież gimnazjalna.
- „Rodzinne Pikniki na Górnej” – to cykl czterech imprez plenerowych organizowanych przez Centrum Kultury Młodych w Łodzi. Dwie z nich odbyły się w parkach (park na Młynku, „Stawy Jana”) w ramach Budżetu Obywatelskiego 2015.

Zielona Łódź

Projekt Zielona Łódź prowadzony jest przez Zarząd Zieleni Miejskiej od 21 marca 2013 roku. Obejmuje wszelkie działania promujące tereny zielone Łodzi, w szczególności miejskie parki, Ogród Botaniczny, Miejski Ogród Zoologiczny, Leśnictwo Miejskie. Zwiększenie potencjału rekreacyjnego parków i jednostek podległych ZZM osiągane jest we współpracy z organizacjami, instytucjami, placówkami, z którymi Zarząd wspólnie organizuje wydarzenia kulturalne i sportowe,

plenerowe koncerty, wernisaże, zajęcia warsztatowe itp. Dzięki projektowi stworzono dodatkowe udogodnienia dla osób aktywnie spędzających czas w parkach, wyznaczono trasy dla narciarzy i biegaczy.

Tab. 64. Imprezy kulturalne, które odbyły się na terenie łódzkich parków i zieleńców w 2015 r.

Imprezy	Miejsce lub częstotliwość	Frekwencja w osobach
Koncerty Letnie w Altanie	Park Źródlika I - 8 koncertów	600
Joga w parku	3 razy w tygodniu (czerwiec-wrzesień) Park Źródlika, Piłsudskiego)	200 w każdy weekend
Zajęcia narciarskie	13 razy w tygodniu (Park Piłsudskiego)	400
Spacer z przewodnikiem Cykl spacerów z Zieloną Łodzią	15 spacerów po różnych parkach	50-80 na każdym spacerze
Spacer botaniczne	10 spacerów z przewodnikiem	50-100 na każdym spacerze
Spacer historyczne	4 spacer	30 na każdym spacerze
24 h rajd po łódzkich parkach	różne parki	60
Wycieczki rowerowe	7 wycieczek po różnych parkach	210
Warsztaty plastyczne	8 warsztatów w różnych parkach	20 na każdych zajęciach
Warsztaty fotograficzne	12 warsztatów w różnych parkach	30 na każdych zajęciach
Nordic walking	2 razy w tygodniu	10-20 na każdych zajęciach
Capoeira w parku	Park Helenów przez 6 miesięcy	10-20 na każdych zajęciach
Tai chi	w różnych parkach	15-30
Warsztaty teatralne	Teatr V6, Teatr Pinokio	100
Biegi na orientację	Różne parki	50
Zajęcia fitness	3 razy w tygodniu (lipiec, sierpień) Park Zaruskiego	20-30 na każdych zajęciach
Pikniki rodzinne	kilka pikników w różnych parkach	brak możliwości oszacowania
Noc Świętojańska	Spektakl w Ogrodzie Botanicznym	500
Koncert „Opery i operetki”	Park Julianowski	800
Obserwacje astronomiczne	Ogród Botaniczny oraz różne parki	2 500
Rzeźby w parkach	5 wycieczek rowerowych szlakiem rzeźb	150
Pokazy WOPR	Różne parki	300

Źródło: Zarząd Zieleni Miejskiej

W ramach projektu funkcjonuje portal internetowy (www.zielonalodz.info). Zawiera kalendarium wydarzeń, informacje o rekreacyjnej infrastrukturze parkowej, galerie foto i video, strefę dla najmłodszych z możliwością plików do pobrania (kolorowanki, karty pracy).

Dodatkowym źródłem informacji oraz medium, na którym realizowane są konkursy oraz quizy sprawdzające wiedzę przyrodniczą jest strona Facebook (www.facebook.com/Zielonalodz).

Wsparcie produkcji filmowej - Łódź Film Commission

Łódź Film Commission to specjalna jednostka powołana do współpracy z filmowcami, działająca w strukturach Wydziału Kultury Urzędu Miasta Łodzi do września 2015 r. We wrześniu 2015 r. decyzją Pani Hanny Zdanowskiej Prezydent Miasta Łodzi, przeniesiona do „EC 1 Łódź – Miasto Kultury” w Łodzi. W mijającym roku wsparła ponad 20 projektów, w tym 7 filmów fabularnych, 7 dokumentalnych i 2 serie telewizyjne, a także reklamy, teledyski, programy telewizyjne oraz inne projekty audiowizualne. Sześć projektów to produkcje lub koprodukcje międzynarodowe. Łączna liczba dni zdjęciowych zrealizowanych w Łodzi przy wsparciu Łódź Film Commission przekroczyła 150.

Oskar dla „Idy”

Największym łódzkim sukcesem była „Ida” w reż. Pawła Pawlikowskiego. Film osiągnął sukces frekwencyjny i uznanie krytyków na całym świecie, czego potwierdzeniem jest szereg zdobytych nagród (ponad 70), poczynając od Złotych Lwów na Festiwalu w Gdyni, Złotej Żaby na Festiwalu Camerimage w Bydgoszczy poprzez FIPRESCI w Toronto oraz statuetek w Londynie, Gijon, Atenach, Mińsku, San Francisco, Helsinkach, Zadarze, Limie, Wilnie, a skończywszy na 5 wyróżnieniach Europejskiej Akademii Filmowej, w tym dla najlepszego filmu europejskiego, nagrodzie Parlamentu Europejskiego LUX Prize, nominacji do Złotych Globów w kategorii Najlepszy Film Nieanglojęzyczny, dwóch nominacji do nagrody Brytyjskiej Akademii Filmowej (w tym jedna statuetka – dla najlepszego filmu nieanglojęzycznego), 4 nagród Polskiej Akademii Filmowej i wreszcie pierwszego w historii polskiej kinematografii Oscara dla Najlepszego Filmu

Nieanglojęzycznego. Twórcy filmu mają również swoją gwiazdę w łódzkiej Alei Gwiazd, która została odsłonięta 29 maja 2015 r.

Nagrody dla „Końca świata”

Dofinansowany przez Miasto Łódź w 2013 r. film pt. „Koniec świata” w reż. Moniki Pawluczuk (produkcja Wajda Studio) spotkał się z bardzo pozytywnym przyjęciem na festiwalach filmowych. Film zdobył nagrodę dla najlepszego dokumentu krótkometrażowego na 24. Hot Springs Documentary Film Festival w USA, nagrodę specjalną Legalnej Kultury dla filmu krótkometrażowego za „umiejętnie utkaną mozaikę ludzkich losów i emocji” na Koszalińskim Festiwalu Debiutów Filmowych „Młodzi i Film”, nagrodę „Cierpliwe oko” im. Kazimierza Karasza na Festiwalu Mediów „Człowiek w zagrożeniu” w Łodzi, Grand Prix na Międzynarodowym Festiwalu Filmów Krótkometrażowych jubrOFFka w Białymstoku za „niesamowite i mistrzowskie stworzenie wspólnej przestrzeni miasta, mozaikę ludzkich emocji i losów, gdzie koniec świata też może być początkiem”.

Sukcesy Łodzi na festiwalu filmów fabularnych w Gdyni

„Intruz” Magnusa von Horna, absolwenta Szkoły Filmowej w Łodzi otrzymał nagrodę za najlepszą reżyserię, najlepszy scenariusz i najlepszy montaż. Producentem filmu było łódzkie studio Lava Films oraz Zentropa International Sweden.

Złoty Pazur dla najlepszego filmu w kategorii Inne Spojrzenie otrzymał film pt. „Śpiewający obrusik” w reż. Mariusza Grzegorzka, produkcja: Marcin Malatyński PWSFTviT. Studenci czwartego roku wydziału aktorskiego Szkoły Filmowej w Łodzi pod opieką Mariusza Grzegorzka stworzyli pierwszy w historii pełnometrażowy film dyplomowy.

Rok 2015 rokiem produkcji fabularnych, telewizyjnych i koprodukcji międzynarodowych

W mijającym roku Łódź aż 7 razy została wybrana jako miejsce realizacji międzynarodowych projektów filmowych, 8 filmów fabularnych i dwóch seriali telewizyjnych. Dużym zainteresowaniem filmowców cieszyła się w mijającym roku ul. Włókiennicza, na której powstawały zdjęcia do filmu „Powidoki” w reż. Andrzeja Wajdy (producent Akson Studio) i izraelskiej produkcji „Past Life” w reż. Avrahama Neshera (producent polski Opus Film) oraz Pałac Izraela Poznańskiego, który gościł ekipy filmów: „Music, War and Love” w reż. Marthy Coolidge (producent Taurus Zbigniew Raczyński, produkcja amerykańsko – polska) i „Maria Curie” w reż. Marie Noell (producent Pokromski Studio, produkcja polsko-francusko-niemiecko-belgijska).

W Łodzi i w regionie powstawały ponadto zdjęcia do filmów: „Las, 4 rano” w reż. Jana Jakuba Kolskiego (producent Wytwórnia Filmowa Popielawy), „Wspomnienie lata” Adama Guzińskiego (producent Opus Film), „Dziki róż” Anny Jadowskiej (producent Alter Ego) oraz „Wołyń” Wojciecha Smarzowskiego (producent Film It).

Ponadto Łódź gościła projekty dokumentalne np. Du sollst leben (TV ZDF), a także projekty studentów i artystów niezależnych.

W czerwcu powstawały zdjęcia do serialu „Bodo” w reż. Michała Kwiecińskiego i Michała Rosy (producent Akson Studio) oraz „Zbrodni” w reż. Sławomira Fabickiego (producent wykonawczy Opus Film, producent AXN Original Productions CEE).

Łódzki Fundusz Filmowy

Konkurs na Łódzki Fundusz Filmowy został ogłoszony w grudniu 2015 r. i dotyczył dwóch edycji z roku 2015 i z 2016. Pula środków jaka została zabezpieczona na lata 2016/2017 wynosi odpowiednio 1,4 mln. zł i 1,2 mln. zł. W 2017 r. budżet funduszu filmowego będzie najwyższy w jego historii. W efekcie wprowadzenia nowych zasad konkursu, „EC1 Łódź - Miasto Kultury” w Łodzi zostanie koproducentem filmów, co oznacza większy wpływ na przebieg produkcji filmowej, promocję i dystrybucję filmu oraz udział w przyszłych zyskach z eksploatacji filmów w kinach, telewizji i w formie DVD.

Korzyścią dla producentów jest z kolei możliwość wcześniejszego otrzymania środków, ponieważ część wkładu koprodukcyjnego wypłacana będzie po podpisaniu umowy (dotychczas całość środków wypłacana była po przedstawieniu rozliczenia).

INWESTYCJE REALIZOWANE W 2015

W 2015 r. zrealizowano następujące inwestycje za łączną kwotę 837,7 tys. zł:

- Regionalne Centrum Edukacji Teatralnej w Łodzi - dokumentacja projektowa modernizacji Teatru Powszechnego (wartość 28,8 tys. zł).
- Zwiększenie potencjału technicznego Teatru Powszechnego z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych (wartość 46,6 tys. zł).
- Budowa nowych miejsc parkingowych dla Teatru Muzycznego w Łodzi (wartość 132,9 tys. zł).
- Rewitalizacja EC1- rozwój funkcji wystawienniczo - edukacyjnych (wartość zadania 900 tys. zł, z czego w 2015 r. wydatkowano 13 tys. zł).
- Adaptacja pomieszczeń w podziemiach Pałacu Poznańskich (wartość 65 tys. zł).
- Zakup i montaż sprzętu multimedialnego i oświetleniowego dla Muzeum Miasta Łodzi (wartość 49,2 tys. zł).
- Zakup oświetlenia scenicznego do Sali audytoryjnej Centrum Dialogu im. M. Edelmana (wartość 50 tys. zł).
- Zakup barokowej mitry z taśmami biskupimi do kolekcji Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi (wartość 8,7 tys. zł).
- Modernizacja instalacji elektrycznej w oddziale Muzeum Tradycji Niepodległościowych - Stacja Radegast (wartość 143 tys. zł).
- Poprawa stanu bezpieczeństwa pożarowego w Muzeum Kinematografii (wartość 89,1 tys. zł).
- Zakup komputerów dla czytelników i użytkowników bibliotek publicznych w dzielnicy Górna - budżet obywatelski (wartość 105 tys. zł).
- Zakup komputerów dla użytkowników bibliotek publicznych w dzielnicy Polesie- budżet obywatelski (wartość 106,5 tys. zł).

WSPÓŁPRACA MIĘDZY PLACÓWKAMI EDUKACYJNYMI, INSTYTUCJAMI SPOŁECZNO-KULTURALNYMI, ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI, ARTYSTAMI I NIEZALEŻNYMI ANIMATORAMI

Podjęmowane działania obejmowały:

- Kontynuację współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Kultury powołanej 6 lutego 2013 r. KDO ds. Kultury pełni funkcję opiniująco-doradczą oraz rekomenduje i nadzoruje proces wdrażania Polityki rozwoju kultury 2020+ dla Miasta Łodzi. W 2015 r. odbyło się 1 spotkanie.
- Modernizację infrastruktury kulturalnej objęła remont filii nr 28 Miejskiej Biblioteki Publicznej Łódź-Bałuty, remont czytelnicy i doposażenie filii (nr 2 i 8) tej biblioteki.
- Realizację programów skierowanych do poszczególnych grup odbiorców, w szczególności do pokolenia 60+, najmłodszych łodzian i grup wykluczonych.
- Udział miejskich instytucji kultury w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach którego podejmowane są różnorodne formy oddziaływań profilaktycznych, skierowane do dzieci i młodzieży z grupy ryzyka, mające na celu promocję zdrowego stylu życia oraz kulturalnego sposobu spędzania czasu wolnego. Do programu przystąpiły wszystkie miejskie biblioteki publiczne, jak również 6 miejskich ośrodków kultury.

- Przeprowadzenie projektu „Wakacje z kulturą”, który realizowany był w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, a jego celem było zapobieganie używania substancji psychoaktywnych, szczególnie wśród dzieci i młodzieży w okresie wakacji. Działania obejmowały zapewnienie kontaktu z kulturą, kształtowanie postaw prozdrowotnych opartych na wiedzy o substancjach psychoaktywnych i konsekwencjach ich używania oraz zachowaniach asertywnych, a także stworzenie dzieciom i młodzieży bezpiecznego i ciekawego środowiska spędzania czasu wolnego w mieście w okresie wakacji. W zadaniu o wartości 150 tys. zł udział wzięło 1,7 tys. osób. Projekt realizowały 3 teatry (Pinokio, Arlekin, Powszechny) i 7 domów kultury (Dom Literatury, AOIA, DK 502, POS, BOK Rondo, BOK Na Zubardzkiej, OK. Górna).
- Wdrożono zasady udziału dzieci w zajęciach upowszechniający kulturę i sztukę w ramach Programu Wspierania Rodziny w Mieście Łodzi na lata 2015-2017.
- Stosowanie przez 12 miejskich instytucji kultury systemu ulg i preferencji oferowanych członkom rodzin wielodzietnych.
- Kontynuacja programu „Aktywizacja 60+” w pięciu miejskich ośrodkach kultury, w których funkcjonują Centra Aktywnego Seniora. CAS to wieloelementowy, interdyscyplinarny projekt o charakterze społeczno-edukacyjnym, którego istotą jest kształtowanie wśród seniorów nawyków do czynnego, kreatywnego spędzania wolnego czasu, rozwoju umiejętności, nauki radzenia sobie w nowych sytuacjach oraz dostosowania się do realiów obecnego świata. W 4 miejskich teatrach wprowadzono zniżki cen biletów dla osób powyżej 60 roku życia.
- Wzmacnianie współpracy ze szkołami i uczelniami artystycznymi – w grudniu 2015 r. zostało podpisane porozumienie w zakresie współpracy pomiędzy Wydziałem Kultury a Wydziałem Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego mające na celu poszukiwanie nowych rozwiązań związanych z upowszechnianiem kultury i funkcjonowania miejskich instytucji kultury.
- Zapewnienie możliwie zrównoważonego dostępu do kultury - kontynuacja inicjatywy „Strefa Kultury Otwartej”, przedsięwzięcia zainicjowanego przez Radę Osiedla Olechów - Janów i Ośrodek Kultury „Górna”. Działania odbywają się w dwóch szkołach podstawowych i są kierowane do wszystkich mieszkańców. Oprócz regularnych zajęć, organizowane są wydarzenia artystyczne, gry miejskie, rodzinne warsztaty.

ROZWÓJ KAPITAŁU KULTUROWEGO I KREATYWNEGO TWORZĄCEGO ATRAKCYJNOŚĆ MIASTA, JAKO MIEJSCA ZAMIESZKANIA DLA NOWYCH MIESZKAŃCÓW

Przemysły kreatywne

Program Urzędu Miasta Łodzi „Lokale dla kreatywnych” ma zachęcić przedsiębiorcze osoby do wynajmowania po preferencyjnych stawkach czynszu lokali przy głównej ulicy i lokowania tam unikatowych form działalności artystycznej, handlowej i gastronomicznej. Mogą to być galerie sztuki, butiki, księgarnie i antykwariaty, kawiarnie, lokum dla firm projektowych i pracowni. W konkursach „Lokale dla kreatywnych” preferowani są ci najemcy, którzy mają najciekawsze pomysły na działalność. W 2015 roku wynajęto 21 lokali w ramach pięciu edycji przetargów. Działania prowadzone w wynajętych lokalach dotyczą przede wszystkim mody i projektowania oraz związanej z nimi działalności handlowej.

Pracownie artystyczne

Program realizowany jest zgodnie z zasadami określonymi w 2012 r. Prawo do najmu pracowni przysługuje twórcom, deklarującym wybór Łodzi na miejsce życia i twórczości. Przyznanie pracowni odbywa się w drodze konkursu, a komisja konkursowa składa się z przedstawicieli środowiska artystycznego, radnych Komisji Kultury i pracowników Urzędu Miasta.

W 2015 roku wpłynęło 21 wniosków o najem pracowni. Przyznano 11 lokali dla twórców działających w następujących dziedzinach: fotografia (4 pracownie), malarstwo (2), projektowanie graficzne (2), projektowanie ubioru (2), sztuki wizualne (1). Ponadto Komisja wydała 5 opinii dotyczących zmiany przeznaczenia pracowni plastycznych

na samodzielne lokale mieszkalne oraz 4 w sprawach przywrócenia tytułu prawnego do lokalu, w związku z uregulowaniem zaległości czynszowych.

PROFESJONALIZACJA ZARZĄDZANIA KULTURĄ

Zintegrowany Program Rewitalizacji Księżego Młyna

W ramach „Zintegrowanego Programu Rewitalizacji Księżego Młyna” w obszarze ograniczonym ulicami: Fabryczną - Przędzalnianą - Tymienieckiego - Magazynową. Rewitalizacja obejmuje następujące działania:

- przestrzenne – remont i modernizacja budynków wraz z zagospodarowaniem przestrzeni;
- gospodarcze – przekształcenie części lokali mieszkalnych w lokale użytkowe;
- społeczne – utworzenie Klubu Integracji Społecznej oraz programowanie przedsięwzięć społeczno – artystyczno – kulturalnych.

Zadania realizowane w 2015 roku

- Zakończono remont budynku przy ul. Księży Młyn 12.
- Trwa aktualizacja studium wykonalności dla projektu „Szlakiem Architektury Włókienniczej. Rewitalizacja Księżego Młyna.” Umowa finansowana była w ramach projektu pn.: „Strategia Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego”. Projekt studium wykonalności obejmuje:
 - charakterystykę projektu - logikę interwencji, trwałość instytucjonalną, analizę prawną wykonalności,
 - analizę techniczną alternatywnych wariantów oraz różne analizy specyficzne dla danego sektora,
 - analizę finansową, ekonomiczną, analizę wrażliwości i ryzyka.
- Zakończono projekt pn: „Księży Młyn w Łodzi – kompleksowa rewitalizacja terenów zielonych, poprawa infrastruktury technicznej w celu dostosowania do potrzeb społecznych i edukacyjnych” dofinansowanego przez WFOŚ Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska. Projekt zakładał rewitalizację zabytkowych układów zieleni na terenie Księżego Młyna, a także zakup i montaż małej architektury. Na terenie byłych ogrodów powstał obszar rekreacyjny dla mieszkańców i turystów. Projekt rozpoczyna skomunikowanie terenu z parkiem Źródlika.
- Zwiększono wydatki w celu przebudowy instalacji centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej i budowa węzła ciepłego w budynku przy ul. Księży Młyn nr 2. Prace zakończono i rozliczono do końca grudnia 2015 r.
- Na terenie Księżego Młyna oprócz działań o charakterze inwestycyjnym podejmowane są prace mające na celu wprowadzenie nowych funkcji o charakterze artystycznym. Działania te polegają na wspieraniu rozwoju sektora kreatywnego poprzez wynajem lokali dla twórców i organizację cyklicznego wydarzenia artystycznego - Pchlich Targów. Na Księżym Młynie odbywają się również zajęcia i warsztaty szkoleniowe dotyczące rewitalizacji z udziałem studentów różnych uczelni, przedstawicieli miast polskich i zagranicznych.
- Wykonano dokumentację projektową zakończoną pozwoleniami na budowę dla wszystkich obiektów budowlanych własności Miasta (łącznie 13 dokumentacji) oraz dokumentację projektową przekształcenia lokalu nr 1 przy ul. Księży Młyn nr 12 na potrzeby Biura Obsługi Turystów.
- Wspólnie z trzema Wspólnotami Mieszkaniowymi wykonano dokumentację projektową zakończoną pozwoleniami na budowę dla budynków przy ul. Fabrycznej nr 19, 19A oraz Fabrycznej nr 21 oraz wykonano operaty szacunkowe tych nieruchomości.
- Wspólnoty Mieszkaniowe położone przy ul. Przędzalnianej nr 53, nr 55, nr 65 oraz przy ul. Księży Młyn nr 11 podjęły uchwały o opracowaniu programów funkcjonalno-użytkowych.
- Zlecono operaty szacunkowe dla pięciu wyodrębnionych lokali Wspólnoty Mieszkaniowej położonej na nieruchomości

przy ul. Przędzalnianej nr 57-67, gdyż Miasto dokona ich wykupu.

- Wykonano dokumentację projektową i uzyskano pozwolenia na budowę nieruchomości przy ul. Przędzalnianej nr 91 dla potrzeb lokali zamiennych (21 lokali). Na remont i przebudowę tej nieruchomości uzyskano dofinansowanie z Banku Gospodarstwa Krajowego w kwocie 1,6 mln zł.

Projekt pn. „Rewitalizacja Księżego Młyna” w 2016 r. realizowany będzie jako tzw. projekt partnerski współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Partnerami w projekcie będą Wspólnoty Mieszkaniowe.

KONKURSY DOTACYJNE

Konkursy ofert na realizację zadań publicznych w dziedzinie kultury są podstawowym mechanizmem przekazywania środków finansowych podmiotom III sektora na projekty realizujące zadania publiczne. Zgodnie z art. 11 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecanie zadań może odbywać się w dwóch formach: wspierania realizacji zadania publicznego (dofinansowania kosztów zadania) oraz powierzania realizacji zadania publicznego (sfinansowania całkowitych kosztów zadania).

Konkursy są ogłaszane przez Prezydenta Miasta i obsługiwane przez właściwe merytorycznie komórki/jednostki organizacyjne Miasta. Wydział Kultury corocznie ustala zadania priorytetowe, w ramach których zostaje szczegółowo określony zakres tematyczny konkursów.

W 2015 r. Wydział Kultury zorganizował otwarte konkursy na realizację następujących zadań:

- Wspieranie imprez kulturalnych, w szczególności z zakresu filmu, sztuk wizualnych oraz muzyki.
- Edukacja kulturalna na rzecz dzieci i młodzieży, w tym promocja dokonań artystycznych, działania włączające dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem.
- Wspieranie artystycznej twórczości amatorskiej, ze szczególnym uwzględnieniem osób 60+.
- Wspieranie realizacji przedsięwzięć przybliżających łodzianom sylwetki wielkich twórców kultury łódzkiej.
- Wsparcie niskonakładowych edycji niekomercyjnych publikacji związanych z Łodzią z wykorzystaniem różnych nośników zapisu, w szczególności:
 - oryginalnych utworów literackich łódzkich autorów,
 - wydawnictw dokumentujących działalność łódzkich instytucji, stowarzyszeń, organizacji i grup artystycznych,
 - wydawnictw mniejszości narodowych związanych z dziedzictwem kulturowym Łodzi,
 - almanachów, ksiąg zbiorowych, druków ulotnych i specjalnych (także reprintów, planów, map) związanych z kulturą dawnej lub współczesnej Łodzi.

W ubiegłym roku odbyły się cztery konkursy ofert. W ramach pierwszego konkursu na wsparcie zadań Miasta Łodzi dotyczących kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, dla których dofinansowanie przekracza 50 tys. zł wpłynęło 27 ofert. Wybrano 6 projektów z łącznym dofinansowaniem 815 tys. zł. Na kolejne takie konkursy wpłynęło 78 ofert. Wybrano 14 projektów, a dofinansowanie sięgnęło łącznie 300 tys. zł.

W otwartym konkursie na wsparcie wydawnictw niskonakładowych, niekomercyjnych związanych z Łodzią, złożono 15 ofert. Wybrano do dofinansowania 6 projektów na łączną kwotę 57,82 tys. zł. Natomiast czwarty konkurs dotyczył Budżetu Obywatelskiego i zadania „Świetlice artystyczne. Program edukacyjno-artystyczny dla dzieci i młodzieży dotkniętej wykluczeniem społecznym na terenie Polski” jego wartość sięgnęła 175,90 tys. zł.

W 2015 r. w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi realizowano 7 zadań wieloletnich z lat 2013-2016 o wartości 1,54 mln zł. Jeden z oferentów zrezygnował z pobrania przyznanej dotacji.

Natomiast w ramach konkursów dotacyjnych rozdysponowano łącznie 2,72 mln zł. Złożono 121 ofert, podpisano

28 umów (oraz 7 aneksów do umów) z organizacjami pozarządowymi.

STYPENDIA ARTYSTYCZNE PREZYDENTA MIASTA ŁODZI

Stypendia artystyczne skierowane są do osób zajmujących się twórczością artystyczną oraz upowszechnianiem i animacją kultury. Mogą być przyznawane w następujących dziedzinach: sztuki wizualne, sztuki projektowe, film, teatr, muzyka, taniec, literatura, a ubiegać się o nie mogą osoby prowadzące działalność twórczą w Łodzi, zwłaszcza te, które nie przekroczyły 35 roku życia. Wyboru stypendystów, dokonała komisja, w której skład weszli przedstawiciele środowiska artystycznego, naukowego, radni i pracownicy Wydziału Kultury UMŁ.

W 2015 roku złożono 55 wniosków stypendialnych i przyznano 12 stypendiów artystycznych - w dziedzinie filmu oraz sztuk wizualnych, po 2 z dziedzin teatr, muzyka i literatura. Budżety poszczególnych projektów wynosiły od 7 tys. zł do 15,5 tys. zł. Łącznie rozdysponowano 120 tys. zł.

ŁÓDŹ FILMOWA

Działania zostały opisane w Filarze I Gospodarka i Infrastruktura.

3. ŁÓDŹ UCZĄCA SIĘ

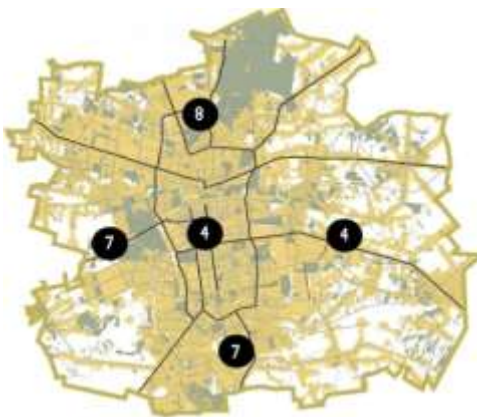
Utworzenie wysokiej rangi centrum działalności akademickiej i badawczo-rozwojowej kształcącego i doskonalącego kadry dla inwestorów w nowoczesnych branżach kluczowych dla rozwoju Łodzi, w tym wspieranie szkolnictwa zawodowego oraz stałe powiększanie zasobów utalentowanych mieszkańców miasta.

DOSTĘP DO EDUKACJI, OPIEKI I WYCHOWANIA

Żłobki

Miasto Łódź prowadzi 30 miejskich żłobków, tworzących Miejski Zespół Żłobków (MZŻ). Placówki rozmieszczone są na terenie całego miasta.

Rys. 10. Rozmieszczenie i liczba żłobków miejskich w poszczególnych rejonach miasta

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych.

Działają również prywatne żłobki i kluby dziecięce. Zgodnie z ustawą z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 prowadzenie żłobka i klubu dziecięcego jest działalnością regulowaną i wymaga wpisu do rejestru Prezydenta Miasta, który sprawuje nadzór w zakresie warunków i jakości świadczonej opieki. W 2015 r. do rejestru żłobków i klubów dziecięcych działających na terenie miasta dopisano 1 niepubliczny żłobek i 1 klub dziecięcy. Zarejestrowano także 3 osoby zatrudnione przez organizację pozarządową, pełniące funkcję dziennych opiekunów.

Tab. 65. Placówki oraz miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych

	Liczba placówek					Liczba miejsc				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Żłobki publiczne	30	30	30	30	30	2 000	2 025	2 025	2 025	2 025
Żłobki niepubliczne	2	3	4	11	12	45	106	72	218	238
Kluby dziecięce	-	1	4	8	9	-	13	81	137	145
Razem	32	34	38	49	51	2 045	2 144	2 178	2 380	2 408

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych.

Tab. 66. Dostępność żłobków publicznych *

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba dzieci biorących udział w rekrutacji	3 526	3 232	3 092	2 352	2 918
Liczba dzieci zakwalifikowanych	2 265	2 399	2 433	2 352	2 352

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych.

* W rekrutacji ze względu na absencje dzieci dopuszcza się większą o 25% od planu miejsc liczbę dzieci zapisywanych.

W 2015 r. wzrosła liczba miejsc w placówkach sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3, efektywniej wykorzystywano również miejsca w żłobkach miejskich, a rosnący standard opieki był możliwy dzięki udziałowi pracowników Zespołu w szkoleniach, seminariach i konferencjach. Wykorzystano także dotacje z budżetu państwa w ramach programu Maluch 2015 przeznaczonych na funkcjonowanie 2 żłobków.

Upoważnieni przez Prezydenta pracownicy Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych przeprowadzili wymagane kontrole w 51 jednostkach ujętych w rejestrze, w tym w 21 placówkach niepublicznych. Wykazane uchybienia zostały usunięte w trakcie 2015 r., a w 4 przypadkach zakończenie procedury nastąpi w 2016 roku.

Łódzki system oświaty

System łódzkiej oświaty, w ramach którego Miasto Łódź realizuje zadania zapisane w ustawie o systemie oświaty, obejmuje placówki publiczne, niepubliczne oraz publiczne prowadzone przez osoby fizyczne bądź prawne niezaliczane do sektora finansów publicznych.

Według stanu na 31 grudnia 2015 r. Miasto Łódź jest organem prowadzącym dla 146 przedszkoli oraz 169 jednostek organizacyjnych (szkół i placówek oświatowych). W 2015 r. dokonano następujących zmian w sieci przedszkoli miejskich i szkół wszystkich typów:

- przeniesiono siedzibę XXXV LO z budynku przy ul. Staszica 1/3 do budynku Publicznego Gimnazjum nr 6 przy ul. Limanowskiego 124a.,
- podjęto uchwałę w sprawie zamiaru likwidacji XXXV LO.

Tab. 67. Jednostki organizacyjne łódzkiej oświaty prowadzone przez Miasto

	2014/15	2015/16
Szkoły podstawowe	83	83
Publiczne gimnazja	35	35
Zespoły Szkół Integracyjnych	1	1
Zespół Szkolno-Przedszkolne	2	2
Zespoły Szkół Ogólnokształcących	5	5
Licea ogólnokształcące	23	23
Zespoły szkół ponadgimnazjalnych	18	18
Centra kształcenia ustawicznego, jednostki doskonalenia nauczycieli	2	2
Razem	169	169
Przedszkola miejskie	146	146

Źródło: Wydział Edukacji.

Oświata niepubliczna

Prezydent Miasta Łodzi prowadzi również ewidencję szkół i placówek niepublicznych oraz publicznych prowadzonych przez osoby fizyczne bądź prawne niezaliczane do sektora finansów publicznych. Zgodnie z ewidencją w Łodzi działa 247 takich placówek.

Tab. 68. Jednostki organizacyjne łódzkiej oświaty prowadzone przez osoby fizyczne bądź prawne niezaliczane do skora finansów publicznych w roku szkolnym 2014/15

	2014/15
Przedszkola niepubliczne	59
Przedszkola specjalne	5
Punkty przedszkolne	11
Szkoły podstawowe	20
Szkoły podstawowe specjalne	5
Gimnazja	26
Gimnazja specjalne	4
Licea Ogólnokształcące	37
Licea specjalne	1
Licea Uzupełniające	5
Licea Profilowane	0
Technikum	8
Technikum Uzupełniające	2
Zasadnicze Szkoły Zawodowe	3
Szkoły Policealne	53
Szkoła Specjalna przysposabiająca do pracy	2
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	1
Młodzieżowe ośrodki socjoterapii	2
Bursy szkolne	3
Razem	247

Źródło: Wydział Edukacji.

Sieć szkół i placówek funkcjonujących na terenie Miasta Łodzi uzupełniają szkoły i placówki publiczne prowadzone przez osoby fizyczne i prawne nie zaliczane do sektora finansów publicznych. Wg stanu na 1 września 2014 r. na terenie miasta funkcjonowało 23 tego typu szkół i placówek.

Tab. 69. Szkoły i placówki publiczne prowadzone przez osoby fizyczne bądź prawne niezaliczane do skora finansów publicznych w roku szkolnym 2014/15

	2015/16
Przedszkola publiczne	5
Szkoły podstawowe publiczne	2
Gimnazja dla młodzieży publiczne	3
Licea Ogólnokształcące publiczne	5
Licea Uzupełniające publiczne	2
Szkoły Policealne publiczne	5
Bursy szkolne publiczne	1
Razem	23

Źródło: Wydział Edukacji.

Na podstawie ustawy o systemie oświaty Miasto Łódź dotuje podmioty niepubliczne. W zależności od typu i rodzaju szkoły dotacja udzielana jest w oparciu o tzw. stawki kosztowe, bądź o stawki obliczone na podstawie metryczki subwencji oświatowej. W roku szkolnym 2014/2015 wypłacono dotację szkołom i placówkom niepublicznym i publicznym nie zaliczanym do sektora finansów publicznych w łącznej wysokości 113,94 mln zł. Dotowane szkoły i placówki zobowiązane są do rozliczania się z otrzymanych dotacji otrzymanych w danym roku kalendarzowym. Pracownicy Wydziału Edukacji przeprowadzili w roku szkolnym 2014/2015 7 kontroli, w wyniku których skontrolowano przekazane przez Miasto dotacje. W wyniku powyższych kontroli zakwestionowano wydatki w łącznej kwocie 636,12 tys. zł. W przypadku podmiotów, które nie dokonały zwrotu dotacji wszczęto postępowania administracyjne w sprawie zwrotu wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem dotacji.

Rozliczenia z innymi gminami z tytułu zwrotu kosztów dotacji udzielonej przez Miasto Łódź na dzieci zamieszkałe na terenie innych gmin

Miasto dokonuje wzajemnych rozliczeń z innymi gminami z tytułu zwrotu kosztów dotacji na dzieci zamieszkałe na terenie innych gmin, a uczęszczające do przedszkoli niepublicznych na terenie Miasta oraz zwrot kosztów dotacji na dzieci będące mieszkańcami Miasta Łodzi, a uczęszczające do przedszkoli niepublicznych na terenie innych gmin. W roku szkolnym 2014/2015 inne gminy zwróciły Miastu 2,24 mln zł, podczas gdy Miasto Łódź zwróciło innym gminom 708,87 tys. zł.

Struktura uczniów placówek miejskich

Tab. 70. Struktura uczniów placówek miejskich w roku szkolnym

	Liczba oddziałów				Liczba dzieci				Średnia w oddziale			
	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Przedszkola publiczne	691	703	700	661	17 034	17 246	16 943	15 761	24,65	24,53	23,77	23,84
Szkoły podstawowe	1 343	1 360	1 381	1 526	29 819	30 969	31 180	34 292	22,20	22,77	22,33	22,47
Gimnazja	590	497	489	487	13 986	12 733	12 498	12 402	23,71	25,62	25,56	25,47
Licea ogólnokształcące	404	359	341	331	11 159	10 144	9 663	9 330	27,62	28,26	28,34	28,41
Licea profilowane	2	1	0	0	45	24	0	0	22,50	24,00	0	0
Szkoły zawodowe	391	335	333	319	8 716	8 213	8 018	7 540	22,29	24,52	24,08	23,64
CKU	25	21	19	17	521	434	402	330	20,84	20,67	21,16	19,41

Źródło: Wydział Edukacji.

Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym (3-5 lat)

W roku szkolnym 2015/16 wychowaniem przedszkolnym w przedszkolach miejskich w wieku 3-5 z populacji dzieci (18 017) objętych było 17 401 dzieci. Poziom skolaryzacji wynosi 96,58% i wzrósł od poprzedniego roku szkolnego o 2,36 %.

Tab. 71. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym (3-5 lat)

	Populacja dzieci w wieku 3-5	Dzieci uczęszczające do przedszkoli miejskich	Dzieci uczęszczające do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych	Dzieci uczęszczające do placówek nie prowadzonych przez Miasto	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	Poziom skolaryzacji
2012/13	18 431	13 631	458	2 324	16 413	89,05%
2013/14	18 993	13 947	650	2 662	17 259	90,87%
2014/15	18 804	14 330	614	2 774	17 718	94,22%
2015/16	18 017	14 392	153	2 856	17 401	96,58%

Źródło: Wydział Edukacji.

Nabór do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych oraz szkół

Tab. 72. Wyniki naboru (podstawowego i uzupełniającego) do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych

	Liczba miejsc (uruchomionych)	Liczba dzieci przyjętych	Liczba dzieci nieprzyjętych	Wolne miejsca
Przedszkola miejskie	16 125	15 395	24	730
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	315	279	3	36
Razem	16 440	15 674	27	766

Źródło: Wydział Edukacji.

W roku szkolnym 2015/16 do publicznych szkół podstawowych przyjęto 7 764 uczniów, o 792 dzieci więcej i utworzono o 39 oddziałów więcej, niż w roku ubiegłym. Miało to związek z wypełnianiem obowiązku szkolnego przez dzieci siedmioletnie urodzone w II połowie 2008 r. i sześciolatnie urodzone w 2009 r. Wśród 340 oddziałów klas pierwszych uruchomiono 15 oddziałów integracyjnych, o 2 więcej, niż rok wcześniej.

Do publicznych gimnazjów prowadzonych przez Miasto Łódź przyjęto 4 211 uczniów, o 112 mniej niż w roku 2014/15 i utworzono 163 oddziały klas pierwszych (o 1 oddział mniej), wśród których utworzono 2 klasy pierwsze terapeutyczne i 9 klas pierwszych integracyjnych (o 1 mniej w porównaniu z rokiem poprzednim).

Tab. 73. Wyniki naboru do szkół podstawowych i gimnazjów

Typ szkoły	Łączna liczba zgłoszeń i wniosków i preferencji na dzień 1.04.2015	Zatwierdzone arkusze organizacji na rok 2015/16 po rekrutacji podstawowej i uzupełniającej	
		liczba uczniów	liczba utworzonych oddziałów
Szkoły podstawowe	7 717	7 764	340
Publiczne gimnazja	4 255	4 211	163

Źródło: Wydział Edukacji.

W wyniku elektronicznej rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych w każdym typie szkół przyjęto mniej uczniów, niż było to zaplanowane w ofercie. W liceach ogólnokształcących, nie licząc oddziałów terapeutycznych w XLIV LO, zaplanowano utworzenie 105 oddziałów, a utworzono 104; w technikach zaplanowano 71 oddziałów utworzono 65, w zasadniczych szkołach zawodowych zaplanowano 21 oddziałów, utworzono 16. Z roku na rok zmniejsza się liczba uczniów aplikująca o przyjęcie do klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2015/16 przyjęto do klas

pierwszych 5 330 uczniów, o ok. 258 uczniów mniej, niż w roku szkolnym 2014/15.

Tab. 74. Wyniki naboru do szkół podstawowych i gimnazjów

Typ szkoły	Liczba miejsc w ofercie	Liczba oddziałów w ofercie	Zatwierdzone arkusze organizacji na rok 2015/16 po rekrutacji podstawowej i uzupełniającej	
			liczba uczniów	liczba utworzonych oddziałów
LO	3 142	105	3 091	111*
TECH	2 160	71	1 823	65
ZSZ	610	21	416	16
Razem	5 912	197	5 330	192

* W liczbie 111 oddziałów ujęto także 7 oddziałów terapeutycznych w XLIV LO, które nie bierze udziału w elektronicznym naborze, a młodzież kierowana jest na podstawie skierowań z poradni psychologiczno-pedagogicznych

Źródło: Wydziału Edukacji.

Zatrudnienie w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych

Wśród łącznej liczby 8 464 nauczycieli zatrudnionych w łódzkich placówkach najwięcej jest nauczycieli kontraktowych (3 795) oraz mianowanych (2 801). Największą liczbę stanowią nauczyciele w szkołach podstawowych (3 350) oraz przedszkolach miejskich (1 716).

Tab. 75. Struktura zatrudnienia nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2015/16

	Stażysta	Kontraktowy	Mianowany	Dyplomowany	Razem
Przedszkola miejskie	102	444	619	551	1 716
Szkoły podstawowe	169	645	1 095	1 441	3 350
Gimnazja	34	155	399	659	1 247
Zespół szkół integracyjnych	1	15	36	35	87
Zespoły szkół ogólnokształcących	6	31	91	166	294
Licea ogólnokształcące	26	82	246	522	876
Zespoły szkół ponadgimnazjalnych	33	125	315	421	894
Razem	371	1 497	2 801	3 795	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji

W roku szkolnym 2014/1515 w szkołach i placówkach specjalnych, poradniach psychologiczno – pedagogicznych oraz w placówkach pozaszkolnych prowadzonych przez Miasto Łódź było 1 274,94 etatów pedagogicznych, w tym 534,86 etatów nauczycieli dyplomowanych, 481,63 etatów nauczycieli mianowanych, 215,38 etatów nauczycieli kontraktowych i 36,97 etatów nauczycieli stażystów.

Tab. 76. Struktura zatrudnienia nauczycieli i etatów pedagogicznych w szkołach/placówkach specjalnych i placówkach oświatowo-wychowawczych

	Liczba nauczycieli	Liczba etatów				
		Stażysta	Kontraktowy	Mianowany	Dyplomowany	Razem
Szkoły i placówki kształcenia specjalnego	712	18,10	100,45	302,00	270,86	691,41
Placówki resocjalizacyjne i socjoterapii	225	11,60	58,41	73,63	59,34	202,98
Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	198	8,81	22,62	53,17	108,53	193,13
Placówki pracy pozaszkolnej	214	5,98	41,70	71,33	68,41	187,42
Razem	1 349	36,97	215,38	481,63	534,86	1 274,94

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji

Awans zawodowy nauczycieli wskazuje na systematyczny wzrost liczby nauczycieli mianowanych i dyplomowanych. W roku szkolnym 2014/2015 w wyniku przeprowadzonych rozmów z nauczycielami w szkołach i placówkach oraz podczas egzaminów na stopień nauczyciela mianowanego:

- 18 uzyskało stopień nauczyciela kontraktowego;
- 40 zdobyło stopień nauczyciela mianowanego.

Pracę pedagogów specjalnych wspierają nauczyciele pracujący w bibliotekach szkolnych i świetlicach. W roku szkolnym 2014/2015 w szkołach specjalnych i placówkach resocjalizacyjnych było 13,05 etatów nauczycieli biblioteki oraz 14,67 etatów nauczycieli świetlicy.

Efektywnej edukacji w zakresie pracy z uczniem z niepełnosprawnościami sprzyja systematyczne podnoszenie umiejętności i wzrost kompetencji nauczycieli, wśród których 98 % posiada wykształcenie wyższe magisterskie,

a 15 doktorat.

Ponadstandardowa oferta kształcenia

W roku szkolnym 2014/15 Miasto zapewniało również ponadstandardową ofertę kształcenia językowego w publicznych gimnazjach i w szkołach ponadgimnazjalnych, na którą składało się:

- 37 oddziałów dwujęzycznych w gimnazjach, w których uczyło się łącznie 982 uczniów,
- 15 oddziałów dwujęzycznych w szkołach ponadgimnazjalnych, w których uczyło się 415 uczniów.

Dodatkowo w IV Liceum Ogólnokształcącym funkcjonowały 2 oddziały przygotowujące do międzynarodowej matury - odpowiednio na poziomie klasy II i III.

Kształcenie sportowe w różnych dyscyplinach (gimnastyka sportowa, gimnastyka artystyczna, łyżwiarstwo figurowe, lekkoatletyka, pływanie, siatkówka, piłka nożna, koszykówka, piłka ręczna, tenis stołowy, strzelectwo sportowe) prowadziło 6 szkół podstawowych, 16 gimnazjów i 5 liceów ogólnokształcących. Łącznie w szkołach podstawowych funkcjonowało 27 oddziałów sportowych, w których w 5 dyscyplinach kształciło się 640 uczniów, w publicznych gimnazjach funkcjonowały 44 oddziały, w których w 10 dyscyplinach, kształciło się 1 020 uczniów, a w szkołach ponadgimnazjalnych funkcjonowało 11 takich oddziałów, w których w 7 dyscyplinach kształciło się 278 uczniów.

Spośród 86 szkół podstawowych 24 posiadają boisko typu Orlik, 12 posiada boiska wielofunkcyjne, w 6 funkcjonują pływalnie, 3 szkoły posiadają korty tenisowe. Pozostałe szkoły posiadają boiska trawiaste, szutrowo - piaskowe, żwirowe lub asfaltowe.

W 41 publicznych gimnazjach są 3 boiska typu Orlik, 5 boisk wielofunkcyjnych, w 1 funkcjonuje kort tenisowy. Pozostałe szkoły posiadają boiska trawiaste, szutrowo - piaskowe, żwirowe lub asfaltowe.

Równocześnie w grupie 46 szkół ponadgimnazjalnych 5 liceów, 2 zespoły szkół ogólnokształcących, 3 zespoły szkół ponadgimnazjalnych posiadają boisko typu Orlik, 2 licea i 3 zespoły szkół ogólnokształcących oraz 1 zespół szkół ponadgimnazjalnych ma boisko wielofunkcyjne, 1 zespół szkół ogólnokształcących posiada pływalnię, a także 1 kort tenisowy. Pozostałe szkoły ponadgimnazjalne posiadają boiska trawiaste, piaszczysto-trawiaste lub asfaltowe.

Wyniki egzaminów

Sprawdzian po szóstej klasie

W roku szkolnym 2014/15 średnie wyniki sprawdzianu po szóstej klasie uzyskane przez uczniów łódzkich szkół podstawowych były wyższe od średniego wyniku uzyskanego przez szkoły zarówno w województwie łódzkim, jak i w całym kraju.

Tab. 77. Średnie wyniki sprawdzianu po szóstej klasie w 2015 r.

	m. Łódź	woj. łódzkie	Kraj
Średni wynik w % z części 1 (z j. polskiego i z matematyki)	69	67	67
Średni wynik w % z j. angielskiego	81	77	78

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Edukacji.

Egzamin gimnazjalny

Egzamin gimnazjalny składał się z trzech części. W części pierwszej – humanistycznej – gimnazjaliści rozwiązywali zadania z historii i wiedzy o społeczeństwie (GH-H) oraz z języka polskiego (GH-P) w dwóch odrębnych arkuszach, w części drugiej – matematyczno-przyrodniczej – zadania z przedmiotów przyrodniczych: biologii, chemii, fizyki i geografii (GM-P) oraz z matematyki (GM-M), również w dwóch odrębnych arkuszach. W trzeciej części egzaminu uczniowie rozwiązywali zadania z wybranego języka obcego nowożytnego albo na poziomie podstawowym, albo na poziomie podstawowym i rozszerzonym.

Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej, matematyczno - przyrodniczej oraz z języków

obcych (angielski, niemiecki) uzyskane przez uczniów łódzkich gimnazjów są wyższe od średnich wyników w województwie łódzkim i wyższe od średnich krajowych.

Tab. 78. Średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych

	Część humanistyczna								Część matematyczno-przyrodnicza							
	Historia i WOS				Język polski				Przedmioty przyrodnicze				Matematyka			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Miasto Łódź	62,7	59,7	61,1	66	66,0	64,3	68,4	64	52,2	61,5	55,4	52	49,8	49,6	50	50
Woj. łódzkie	61,0	58,0	59	64	65,1	62,6	68,0	63	50,3	59,7	53	50	48,0	48,5	48	48
Kraj	65,0	61,0	59	64	61,0	66,0	68,0	62	50,0	62,0	52	50	47,0	52,0	47	48
	Język niemiecki								Język angielski							
	PP				PR				PP				PP			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Miasto Łódź	57,6	68,6	68,6	66	68,6	68,6	68,6	59	68,6	67,4	63,8	70	-	-	94,5	52
Woj. łódzkie	57,2	63,2	63,2	55	63,2	63,2	63,2	44	63,2	66,7	65	66	39,9	-	45	47
Kraj	57,0	63,0	63,0	57	63,0	63,0	63,0	41	63,0	61,0	61	67	38,0	61,0	41	48

Źródło: Wydział Edukacji.

Egzamin maturalny

Część absolwentów liceów ogólnokształcących oraz techników nie przystępuje do egzaminu maturalnego. W liceach ogólnokształcących na 3 227 uczących się w klasach maturalnych, do tego egzaminu przystąpiło 2 900 uczniów, co stanowi 89,87%. W technikach na 1 462 uczących się w klasach maturalnych do egzaminu maturalnego przystąpiło 1 168 uczniów, (79,89%). W technikach uzupełniających na 74 uczniów do egzaminu przystąpiło 9, co stanowi 12,16%.

Średnie wyniki procentowe na egzaminie maturalnym z języka polskiego i matematyki w łódzkich szkołach są wyższe niż średnie wyniki w województwie łódzkim i w kraju. Wśród 30 liceów ogólnokształcących prowadzonych przez Miasto Łódź, 18 osiągnęło wynik z języka polskiego wyższy niż w województwie a 12 szkół z matematyki. Wśród 18 techników - 1 szkoła uzyskała średni wynik z języka polskiego wyższy, niż w województwie a 5 szkół z matematyki. Średni wynik egzaminu maturalnego w technikach zwykle jest niższy niż w liceach ogólnokształcących.

W czterech liceach ogólnokształcących wszyscy uczniowie zdali matury, a 13 liceów i 10 techników osiągnęły zdawalność powyżej średniej w województwie.

Tab. 79. Średnie wyniki egzaminów maturalnych w % we wszystkich szkołach

	Miasto Łódź	woj. łódzkie	kraj	Miasto Łódź	woj. łódzkie	kraj
Język polski			Matematyka			
2011	49,17	53,3	53,6	43,70	50,4	48,2
2012	47,74	54,5	54	53,81	65,3	56
2013	53,13	55,2	55	51,66	57,7	55
2014	47,09	50,22	51	42,62	48,58	48
2015	64,9	64	66	57,4	55	55

Źródło: Wydział Edukacji.

Zdawalność egzaminu maturalnego zarówno w liceach ogólnokształcących, jak i w technikach jest wyższa, niż w województwie łódzkim i kraju.

Tab. 80. Zdawalność egzaminu maturalnego ogółem w % w 2015 r.

	Miasto Łódź	woj. łódzkie	kraj
ogółem			
Lice ogólnokształcące	82	80	80
Technika	66	63	64

Źródło: Wydział Edukacji

Egzamin zawodowy

Zdawalność egzaminu zawodowego w technikach jest niższa, niż w zasadniczych szkołach zawodowych. Prawie wszyscy uczniowie technikum przystępują do egzaminu zawodowego. W 2015 r. w klasach IV technikum uczyło się 1 514 uczniów – do egzaminu przystąpiło 1 471 (97,2%). Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i kwalifikacje w zawodzie w technikach (stara formuła egzaminu) wynosiła 62,3 %, a w zasadniczych szkołach zawodowych

(nowa formuła) – 68%.

Szkolnictwo zawodowe

Miasto Łódź prowadzi 18 zespołów szkół ponadgimnazjalnych. W zespołach funkcjonuje 18 techników i 12 zasadniczych szkół zawodowych. Od kilku lat nie ma naboru do szkół policealnych dla młodzieży. Z dniem 31.08.2015r. opuścili technika uzupełniające dla dorosłych ostatni absolwenci. Szkoły tego typu nie funkcjonują już w systemie edukacji.

Zgodnie z ustawą o systemie oświaty od 1.09.2012 r. nie prowadzi się naboru do techników uzupełniających dla młodzieży oraz do liceów profilowanych, a od 1.09.2013 r. do techników uzupełniających dla dorosłych.

Oferta kształcenia zawodowego w roku szkolnym 2015/2016 zawiera 48 zawodów na poziomie technikum i szkoły policealnej oraz 22 zawody na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej. Oferta kształcenia zawodowego jest corocznie aktualizowana i uzupełniana o nowe kierunki, w zależności od potrzeb rynku pracy. Obecnie zaoferowano kształcenie w następujących nowych kierunkach: technik hodowca koni, technik mechatronik pojazdów samochodowych (w formie eksperymentu pedagogicznego), technik eksploatacji portów i terminali, mechanik motocyklowy. W tym roku szkolnym przyjęto do oddziałów licealnych 58% młodzieży, do techników 34,2%, do zasadniczych szkół zawodowych 7,80%.

Tab. 81. Procentowy udział młodzieży w poszczególnych typach szkół.

	2013/14	2014/15	2015/16
Licea ogólnokształcące	56,8	57,65	57,99
Technika	34	34,98	34,20
Zasadnicze szkoły zawodowe	9,2	7,37	7,8

Źródło: Wydział Edukacji

Tab. 82. Kierunki i liczba uczniów w systemie szkół zawodowych

	Liczba uczniów			
	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Blacharz samochodowy	104	92	69	56
Cukiernik	132	131	124	89
Dekarz	11	8	7	0
Elektromechanik	65	62	37	19
Elektromechanik pojazdów samochodowych	145	140	110	88
Elektryk	40	34	46	54
Fotograf	50	46	46	56
Fototechnik	131	182	205	196
Fryzjer	145	137	124	85
Kelner	32	57	51	35
Kucharz	309	325	332	228
Lakiernik	-	-	16	330
Mechanik - monter maszyn i urządzeń	51	29	24	8
Mechanik motocyklowy	-	-	-	15
Mechanik pojazdów samochodowych	84	75	88	59
Monter - elektronik	48	47	28	19
Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	14	5	21	18
Monter mechatronik	82	81	70	61
Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	21	43	39	56
Murarz-tylnik	12	21	26	18
Operator obrabiarek skrawających	-	-	12	4
Piekarz	42	48	34	32
Sprzedawca	77	65	91	41
Stolarz	17	23	22	18
Technik analityk	-	28	44	43
Technik architektury krajobrazu	89	83	93	65
Technik budownictwa	179	148	119	89
Technik cyfrowych procesów graficznych	275	284	279	228
Technik drogownictwa	113	87	63	25
Technik dróg i mostów kolejowych	10	20	19	24
Technik ekonomista	285	282	319	267
technik eksploatacji portów i terminali	-	-	-	23
Technik elektronik	176	178	169	167
Technik elektryk	136	129	119	106
Technik energetyk	85	101	100	94
Technik gazownictwa	211	171	113	94
Technik geodeta	152	164	144	175
Technik geolog	14	25	39	40
Technik handlowiec	211	203	202	128
Technik hotelarstwa	244	225	221	226
Technik hodowca koni	-	-	-	11
Technik informatyk	836	809	820	827
Technik logisty	438	423	436	420
Technik leśnik	-	-	15	23
Technik mechanik	130	92	84	64
Technik mechatronik	648	604	657	614
Technik mechatronik pojazdów samochodowych	-	-	-	23
Technik obsługi turystycznej	235	228	247	219
Technik ochrony środowiska	28	30	33	38
Technik ogrodnik	38	34	31	36
Technik optyk	-	-	-	12
Technik organizacji reklamy	98	103	112	115
Technik pojazdów samochodowych	247	265	361	355
Technik procesów drukowania	29	35	59	41
Technik renowacji elementów architektury	13	20	28	16
Technik spedytor	57	82	98	96
Technik technologii drewna	32	36	36	16
Technik technologii odzieży	93	79	75	74
Technik technologii żywności	161	170	145	158
Technik teleinformatyk	56	68	87	87
Technik transportu kolejowego	16	46	72	77
Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	58	95	147	133
Technik urządzeń sanitarnych	154	140	115	108
Technik usług fryzjerskich	143	147	132	109
Technik weterynarii	65	96	123	124
Technik włókiennik	14	20	34	32
Technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	27	34	49	18
Technik żywienia i usług gastronomicznych	160	301	481	555
Wędliniarz	11	16	29	21
Razem	8147	8032	8 292	7 504

Źródło: Wydział Edukacji

Promocja kształcenia zawodowego i zachęcanie młodzieży do kontynuowania nauki w szkołach zawodowych

Działania podejmowane w roku szkolnym 2014/15 w celu promowania i rozwijania kształcenia zawodowego:

- opracowanie elektronicznego informatora o szkołach zawodowych,
- przygotowanie prezentacji wszystkich szkół ponadgimnazjalnych i umieszczenie ich na stronie internetowej Urzędu Miasta Łodzi oraz wyświetlenie podczas Targów Edukacyjnych,
- przygotowanie narzędzi promocyjnych: plakaty, prezentacje szkół, zamieszczenie informacji o elektronicznym naborze na stronach Miasta,
- przygotowanie strony internetowej o szkołach zawodowych: www.specmen.edu.lodz.pl,
- przygotowanie plakatu wiodącego kampanii promującej kształcenie zawodowe „Dobry zawód – pewna przyszłość”,
- promowanie osiągnięć szkół zawodowych poprzez publikowanie artykułów w czasopiśmie „Dobre praktyki” wydawanym przez ŁCDNiKP
- prowadzenie Ośrodka Doradztwa Zawodowego w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego - Kontynuacja Porozumienia o współpracy pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy a Centrum.

Monitoring rynku pracy pod względem zapotrzebowania na konkretne kierunki zawodowe

Miasto od kilku lat finansuje działalność Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji (ORPdE), które zostało powołane przy Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w celu kompleksowego monitorowania rynku pracy dla potrzeb kształcenia, zwłaszcza zawodowego. Obserwatorium dostarcza aktualne informacje o potrzebach rynku pracy i oczekiwaniach pracodawców oraz prognozach rynku pracy.

Działania ORPdE w 2015 r. (rok szkolny 2014/15):

- przygotowanie aktualnych danych z rynku pracy za III i IV kwartał 2014 oraz I i II kwartał 2015 r.,
- opracowanie 8 projektów analityczno-badawczych w tym m.in.: badanie losów absolwentów łódzkich szkół zawodowych, zbieżność oferty edukacyjnej z potrzebami rynku pracy, zasadności otworzenia w szkołach zawodowych nowych kierunków kształcenia zawodowego,
- praktyczna nauka zawodu w systemie szkolnym i pozaszkolnym w województwie łódzkim, potrzeby kadrowe Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, analiza internetowych ofert pracy z punktu widzenia wybranych portali internetowych, rynek pracy w dobie innowacyjności i przedsiębiorczości,
- zorganizowanie ogólnokrajowej konferencji pn: „Monitorowanie losów absolwentów szkół zawodowych” oraz publikacja kilkudziesięciu artykułów nt: monitorowania rynku pracy i badania rynku pracy, dobrych praktyk w szkołach zawodowych.

Współpraca szkół z pracodawcami

W regionie łódzkim współpraca szkół zawodowych z pracodawcami rozwija się bardzo prężnie. Obecnie 30 firm objęło patronatem 11 zespołów szkół zawodowych i 3 523 uczniów. Patronatem objęte są szkoły kształcące w branżach: mechanicznej, elektrycznej, mechatronicznej, budowlanej, włókienniczo-odzieżowej, motoryzacyjnej, urządzeń sanitarnych i gazowniczych, odnawialnych źródeł energii oraz logistyki. Szkoły zawodowe samodzielnie poszukują partnerów wśród pracodawców lub też sami pracodawcy poszukują kontaktu ze szkołą. Zajęcia praktyczne objęte programem kształcenia najczęściej prowadzone są w zakładzie przez pracownika firmy.

Tab. 83. Klasy patronackie w łódzkich zespołach szkół ponadgimnazjalnych

	Nazwa firmy	Liczba uczniów			
		2012	2013	2014	2015
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3	Zakłady Mięsne Zbyszko Zbigniew Kruk Andrespol	200	205	205	206
	ZWIK Łódź	103	140	115	115
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5	HERZ Armatura i Systemy Grzewcze Sp. z o.o. Wieliczka	57	80	80	105
	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. (poprzednia nazwa Mazowiecka Spółka Gazownictwa, Łódź)	99	171	113	82
	PKP PLK S.A. w Warszawie	26	66	66	91
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5	MPK	-	-	-	199
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9	Dalkia Łódź S.A.	98	110	100	152
	BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego Sp. z o.o.	102	58	35	110
	Gillette Poland International Sp. z o.o.	88	28	30	72
	Wydział Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki Politechniki Łódzkiej	496	489	535	535
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10	BSH	95	54	92	127
	ASD	64	36	32	97
Zespół Szkół Przemysłu Mody	PL Wydział Technologii Materiałowych i Wzornictwa tekstyliów	-	-	-	75
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15	Mapei Polska Sp. z o.o., Knauf Polska Sp. z o.o., Rockwool	80	119	69	39
	Gillette Poland International Sp. z o.o.	-	-	-	149
Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi	Engorem sp. z o.o.	-	-	-	24
	Wydział Mechaniczny Politechniki Łódzkiej	-	-	-	249
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19	Ariadna S.A. Fabryka Nici	20	54	50	83
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20	Stowarzyszenie Elektryków Polskich	-	146	115	135
	NOT	-	301	294	294
	Chint Poland	-	301	294	294
	SIMP	-	83	61	75
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 22	P.U.H. Nordyński	0	107	98	98
Razem		2 385	3 023	2 796	3 523

Źródło: Wydział Edukacji

Do najważniejszych form współpracy szkół z pracodawcami należą organizowanie warsztatów i praktycznej nauki zawodu w siedzibie firmy, szkolenia dla nauczycieli i uczniów, wycieczki zawodoznawcze, doposażenie pracowni specjalistycznych, zapewnianie miejsc pracy dla absolwentów, pomoc finansowa w zakresie modernizacji pomieszczeń, finansowanie nauki języka obcego, fundowanie stypendiów dla uczniów uzdolnionych, znaczące doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt i urządzenia.

Łącznie dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników w 2015 r. wyniosło prawie 1,15 mln zł, a skorzystało z niego 212 uczniów.

Kształcenie ustawiczne

Miasto Łódź jest organem prowadzącym dla dwóch placówek kształcenia ustawicznego: Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego (ŁCDNiKP) oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego (CKU). W jednostkach tych prowadzone jest kształcenie dla dorosłych w formach szkolnych i pozaszkolnych.

Kształcenie dorosłych w formach szkolnych, na poziomie ponadgimnazjalnym w 2015 roku odbywało się (w roku szkolnym 2014/15) w Centrum Kształcenia Ustawicznego w gimnazjum (105 słuchaczy), w liceum ogólnokształcącym (175), technikum uzupełniającym (14). W technikum uzupełniającym dla dorosłych, kształcenie odbywało się we współpracy z Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych nr 7. Kształcenie dla dorosłych odbywało się także w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w formach szkolnych i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych. W technikum uzupełniającym dla dorosłych kształcono w zawodzie technik gazownictwa (39), technik urządzeń sanitarnych (86). W szkole prowadzony był również zawodowy kurs kwalifikacyjny w zawodzie technik gazownictwa w ramach kwalifikacji B23 Organizacja robót związanych z budową i eksploatacją sieci gazowych - dla 30 słuchaczy oraz kwalifikacji B24 Organizacja robót związanych z montażem i eksploatacją instalacji gazowych dla 28 słuchaczy.

W 2015 r. Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego zorganizowało ogółem 51 form kształcenia ustawicznego, w których uczestniczyło 1 436 uczestników. Na realizację tych form przeznaczono 1 438 godzin.

Centrum prowadziło również kwalifikacyjne kursy dla zawodu technik mechatronik w kwalifikacjach: E18 Eksploatacja urządzeń i systemów mechatronicznych dla 17 uczestników oraz w zawodach kucharz i technik żywienia i usług gastronomicznych w kwalifikacji T6 Sporządzanie potraw i napojów dla 29 uczestników.

Tab. 84. Zajęcia z dorosłymi

	Liczba form	Liczba godzin	Liczba uczestników
Kwalifikacyjne kursy zawodowe	2	1 150	46
Praktyka zawodowa	2	16	8
Seminaria, konferencje i prezentacje dla pracodawców	14	57	141
Spotkania z rodzicami	33	71	1 241
Razem	51	1 438	1 436

Źródło: Wydział Edukacji

Projekty edukacyjne i inne projekty unijne realizowane w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto.

- Kompleksowe wsparcie rozwoju dzieci i uczniów (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i uczniów zagrożonych wykluczeniem społecznym). W roku 2015 kontynuowano dwa projekty skierowane do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym nr 3 projekt „Kreatywność i przedsiębiorczość szansą na lepsze jutro”. Celem projektu jest zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym i przedwczesnego opuszczenia systemu szkolnego 80 wychowanek MOW, poprawa ich sytuacji na rynku pracy, zorganizowanie warsztatów preorientacji zawodowej. Całkowita wartość projektu to 245,7 tys. zł. Natomiast w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 6 rozpoczęła się realizacja projektu „Zawodowa szansa - podniesienie kompetencji uczniów z niepełnosprawnością wzrokową”. Celem projektu jest zwiększenie jakości kształcenia zawodowego, poprzez rozwój kompetencji kluczowych, podniesienie poziomu doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz rozwój kompetencji zawodowych u 25 uczniów placówki. Całkowita wartość projektu - 323,9 tys. zł.
- Efektywna edukacja. Doskonalenie kompetencji nauczycieli w roku 2015 obejmowało:
 - „Łódź Energetyczny nauczyciel – kursy doskonalące dla nauczycieli szkół zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie systemów energetyki odnawialnej i budownictwa energooszczędnego”. W ramach projektu wsparcie otrzymało 64 nauczycieli przedmiotów zawodowych, instruktorów praktycznej nauki zawodu związanych z branżą budowlaną, instalacyjną, elektryczną, energetyczną, rolniczą, mechaniczną, ochroną środowiska. Wartość projektu to 510,8 tys. zł.
- Wdrażanie projektów unijnych:

Miasto Łódź w 2015 r. prowadziło projekty edukacyjne należące do różnych programów:

 - *Program Operacyjny Kapitał Ludzki* – kontynuacja projektów rozpoczętych w poprzednich latach. Zaczęto realizację 29 nowych projektów, o łącznym dofinansowaniu blisko 11 mln zł.
 - *Program Uczenie się przez całe życie*, w ramach którego kontynuowano 19 projektów Comenius, w tym 17 partnerskich i 2 projekty Comenius Regio, o łącznym dofinansowaniu prawie 1,4 mln zł.
 - Program *Erasmus+* - kontynuowana była realizacja 9 projektów o dofinansowaniu ponad 1,3 mln zł.
- Uczniowie bezpieczni, zdrowi, aktywni.
 - W ramach zadań ekologicznych współfinansowanych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi złożono 63 wnioski na konkurs pn. „Edukacja ekologiczna w szkołach i przedszkolach w roku szkolnym 2015/2016”. Łączna kwota wnioskowanej dotacji wyniosła 1,2 mln zł,
 - w konkursie WFOŚiGW pn. „Utworzenie ogródków dydaktycznych przy przedszkolach - 2015” - 9 przedszkoli zostało wyłonionych do otrzymania dotacji w łącznej wysokości 243,5 tys. zł,

- w konkursie pn. „Moja wymarzona ekopracownia – 2015” laureatami zostało 20 łódzkich szkół, a uzyskana dotacja wyniosła 695,3 tys. zł,
- zakończone zostały działania w ramach realizowanego przez Miasto Łódź, a dofinansowanego ze środków WFOŚiGW projektu pod nazwą „ROWEROMANIA” - pilotażowy program edukacyjny na rzecz promocji komunikacji rowerowej oraz kształtowania proekologicznych zachowań komunikacyjnych wśród dzieci i młodzieży na terenie Miasta Łodzi”. Projekt otrzymał 226 tys. zł dofinansowania i pozwolił na wdrożenie systemowego rozwiązania, które zwiększyło świadomość dzieci i młodzieży oraz wzmocniło ich dotychczasowe postawy proekologiczne. W ramach działań, 11 szkół zostało wyposażonych w wiaty rowerowe,
- kontynuowany był program Ministerstwa Sportu i Turystyki pn. „Mały Mistrz”. Główną ideą inicjatywy jest zachęcenie dzieci i młodzieży – uczniów klas I – III szkół podstawowych, do zdobywania nowych umiejętności ruchowych oraz podnoszenia sprawności fizycznej, kształtowania odpowiednich nawyków i postaw sportowych. Do udziału w programie zgłoszonych zostało 107 klas pierwszych z 40 szkół podstawowych.
- Szkoła współpracy – projekt trwał od marca 2013 r. do końca lutego 2015 r., współfinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Miał na celu wprowadzenie w szkołach i przedszkolach z całej Polski nowoczesnego modelu współpracy pomiędzy uczniami, rodzicami i nauczycielami w zakresie organizacji życia szkoły. W programie brało udział 7 szkół prowadzonych przez Miasto (SP 113 i 169; G 23, 17, 47, 35 (ZSO 8), IX LO).
- Szkoły posiadające nowoczesną infrastrukturę sportową. W roku 2015 trwały prace zmierzające do przygotowania dokumentacji projektowej „Sportowa szkoła”. Planowane przedsięwzięcie obejmuje kompleksową modernizację sal gimnastycznych w 45 placówkach edukacyjnych.
- Edukacja dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego:
 - kontynuowano prace nad opracowaniem aplikacji internetowej, zbierającej dane o sprzęcie, oprogramowaniu i infrastrukturze sieciowej,
 - od roku 2013 ŁCDNiKP realizuje projekt „Łódzka Platforma Edukacyjna”. Główne zadanie platformy polega na wdrożeniu usług edukacji zdalnej (e-learning) poprzez udostępnienie nauczycielom oraz uczniom oprogramowania wraz z multimedialnymi zasobami edukacyjnymi. Platforma oferuje zarówno gotowe zasoby multimedialne, jak i narzędzia do tworzenia oraz udostępniania nowych treści multimedialnych. Podczas szkoleń wdrożonych zostało do Łódzkiej Platformy Edukacyjnej 199 szkół, w których przeszkolono 430 nauczycieli.

Projekty edukacyjne i inne realizowane przez jednostki edukacyjne i organizacje pozarządowe:

- STAS program wspierania dzieci zagrożonych wykluczeniem edukacyjnym (łódzkie enklawy biedy). Projekt adresowany jest do uczniów z najtrudniejszych środowisk życiowych, ale jednocześnie posiadających potencjał pozwalający na odniesienie sukcesu szkolnego. Efektem docelowym jest kontynuacja nauki, ukończenie gimnazjum i zdobycie zawodu. Rezultatem projektu jest stworzenie kompleksowego systemu wspierania ucznia w środowisku szkolnym i rodzinnym. Zakładanym rezultatem będzie zmotywowanie i pomoc w nauce, określenie i zaspokojenie potrzeb ucznia, określenie i rozwinięcie jego zainteresowań, podniesienie wyników w nauce, przerwanie eskalacji procesu „dziedziczenia biedy”. Uczniowie objęci programem STAS – docelowo będą objęci II etapem (na poziomie gimnazjum - STASZEK) oraz III (na poziomie nauki zawodu i kontynuacji nauki - STANISŁAW). Program STAS należy traktować, jako formę indeksu – wspomagania przez cały czas.
- Pogotowie pedagogiczne - program wspierania nauczycieli i rad pedagogicznych w sytuacjach wymagających podejmowania specjalistycznych działań dla ucznia w kryzysie. W ramach programu wszystkie szkoły, w których występują szczególne problemy wychowawcze mogą poprzez Wydział Edukacji otrzymać dodatkowe, krótkoterminowe

wsparcie specjalistów. Szczególny nacisk położony jest na wypracowanie takich form pracy zarówno z dzieckiem, jak i jego rodzicami (opiekunami), aby w dalszej pracy nauczyciele mogli odwoływać się do przyjętego dla danego ucznia modelu pracy wychowawczej. W 2015 r. z takiego wsparcia skorzystało 8 szkół podstawowych.

- Profilaktyczny Hyde Park - comiesięczne spotkania z młodzieżą prowadzone w formie krótkiego wykładu i późniejszej debaty, w której biorą udział uczniowie i specjaliści w danej dziedzinie. Celem spotkań jest: przedstawianie młodzieży najistotniejszych problemów społecznych, kształtowanie umiejętności prowadzenia dyskusji i debat, przekazywanie bezpośrednich informacji nt. możliwości rozwiązywania problemów, z którymi boryka się młodzież, słuchanie opinii i stanowisk młodzieży w ocenianiu aktualnych problemów, aktywizowanie społeczne młodzieży. Profilaktyczny Hyde Park jest portalem społecznościowym „w realu”.
- Jestem kobietą - program dla dziewcząt klas I – III gimnazjum i klas I – II szkół ponadgimnazjalnych. Celem programu jest budowanie pozytywnych hierarchii wartości dziewcząt, podniesienie poziomu ich dojrzałości społecznej, emocjonalnej i moralnej, budowanie umiejętności krytycznej analizy skutków negatywnych zachowań społecznych (np. stosowania używek, przynależności do subkultur i sekt religijnych, stosowania i poddawania się przemocy), kształtowanie pozytywnych, akceptowanych społecznie wzorów zachowań oraz kształtowanie pozytywnych i skutecznych sposobów reagowania w sytuacjach trudnych i konfliktowych. Realizowany w formie cyklicznych spotkań ze specjalistami z różnych dziedzin życia społecznego oraz warsztatów dla dziewcząt. Program ten jest odpowiedzią na przemoc rodzinną, a przede wszystkim na zdarzenia związane z przemocą wobec dzieci. Jest także alternatywą dla wizerunku kobiety, tworzonego przez tabloidy i kolorowe czasopisma.
- Soboty ze specjalistami - program dla rodziców małych dzieci – jest nową inicjatywą, związaną z poszerzeniem oferty dla rodziców z małymi dziećmi w obszarze wsparcia i uzyskania informacji nt. problemów rozwojowych, zagrożenia niepełnosprawnością, czy też postępowania w sytuacji urodzenia dziecka niepełnosprawnego. W każdą sobotę w placówkach specjalnych na rodziców oczekuje grupa specjalistów, do której można zgłaszać się w celu uzyskania informacji o budzącym niepokój problemie oraz poznać możliwości dalszego postępowania z dzieckiem.

Kształcenie specjalne

Szkoły i placówki kształcenia specjalnego oferują kompleksowe wsparcie dzieciom i młodzieży z różnego rodzaju niepełnosprawnością. W roku szkolnym 2014/2015 oferta terapeutyczno-rehabilitacyjna szkół specjalnych dostosowana była do potrzeb dzieci i młodzieży oraz oczekiwań rodziców. Każdy uczeń wymagający specjalistycznego wsparcia miał możliwość wyboru szkoły lub placówki specjalnej, w której zarówno kadra pedagogiczna, jak i zaplecze edukacyjno-terapeutyczno-rehabilitacyjne służyło wsparciem i pomocą.

Jednostki dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Miasto Łódź w różnych formach nauczania dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, przewlekle chorych, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy:

- oddziały przedszkolne zorganizowane w szkołach podstawowych specjalnych – 12,
- szkoły specjalne wszystkich typów, w tym szkoły przysposabiające do pracy oraz szkoły, w których prowadzone są grupy rewalidacyjno – wychowawcze dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim – 49,
- specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze – 4,
- zespoły szkół specjalnych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami intelektualnymi i niepełnosprawnością sprzężoną, w tym 1 zespół szkół specjalizujący się w pracy z dziećmi i młodzieżą z autyzmem – 6,
- zespoły szkół specjalnych, samodzielna szkoła podstawowa dla dzieci i młodzieży przewlekle chorych zorganizowane

- w podmiotach leczniczych – 3,
- szkoły zawodowe specjalne dla młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, słabo słyszącej i niesłyszącej, słabo widzącej i niewidomej – 7,
 - szkoły przysposabiające do pracy – 3,
 - zasadnicza szkoła zawodowa dla młodzieży niedostosowanej społecznie – 1,
 - licea ogólnokształcące dla młodzieży słabo słyszącej i niesłyszącej, słabo widzącej i niewidomej, z niepełnosprawnością ruchową – 2,
 - specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną oraz z dysfunkcjami narządów zmysłu – 4,
 - młodzieżowe ośrodki wychowawcze dla młodzieży niedostosowanej społecznie – 2,
 - młodzieżowe ośrodki socjoterapii dla młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym – 4,
 - szkoła podstawowa specjalna zorganizowana przy jednostce pomocy społecznej dla dzieci z interwencji i placówek opiekuńczo-wychowawczych – 1.

Ogółem w roku szkolnym 2014/2015 zorganizowanych było 266 oddziałów, w których uczyło się 2 120 uczniów.

Miasto w ramach kompleksowego wsparcia rozwoju dzieci i rodziny z małym niepełnosprawnym dzieckiem prowadzi zespoły wczesnego wspomagania rozwoju. W zespołach wczesnego wspomagania rozwoju specjalistycznymi działaniami terapeutycznymi - rehabilitacyjnymi objętych było 361 dzieci. W ciągu ostatnich 4 lat liczba dzieci potrzebujących wczesnego wspomagania rozwoju systematycznie zwiększała się z uwagi na problemy w okresie prenatalnym i okołoporodowym, wcześniactwo oraz różne wady wrodzone, zespoły genetyczne.

W roku szkolnym 2014/15 liczba zespołów wczesnego wspomagania rozwoju była taka sama jak w latach poprzednich:

- Zespół Szkół Specjalnych nr 4 - dla dzieci o nieharmonijnym rozwoju i obniżonych możliwościach intelektualnych (upośledzenia umysłowe), w tym dla dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną, autyzmem,
- Zespoły Szkół Specjalnych nr 5 i 7 - dla dzieci o nieharmonijnym rozwoju i obniżonych możliwościach intelektualnych (upośledzenia umysłowe), w tym dla dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 4 - dla dzieci niesłyszących oraz dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 6 - dla dzieci słabo widzących i niewidomych,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2 - dla dzieci o nieharmonijnym rozwoju i obniżonych możliwościach intelektualnych (upośledzenia umysłowe).

Tab. 85. Dzieci objęte wczesnym wspomaganiem rozwoju

Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju	
2011/12	260
2012/13	297
2013/14	357
2014/15	361

Źródło: Wydział Edukacji

Inne działania szkół i placówek specjalnych

Obszar – sport

Sport jest jedną z ważniejszych form aktywizacji i rehabilitacji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością. W roku szkolnym 2014/2015 wszystkie szkoły i placówki specjalne aktywnie uczestniczyły w różnego rodzaju turniejach, zawodach i olimpiadach sportowych. Do najważniejszych należy zaliczyć:

- Mistrzostwa Łodzi w Siatkówce Szkół Gimnazjalnych,
- Międzyszkolny Turniej Tenisa Stołowego,
- Międzyszkolny Turniej Piłki Nożnej Szkół Gimnazjalnych,
- XXVI Olimpiada Lekkoatletyczna - organizator Miejski Szkolny Związek Sportowy i ZSZS nr 2,
- XIX Sportowy Turniej Miast i Gmin w ramach „Europejskiego Tygodnia Sportu”,
- Mistrzostwa Polski w Jesiennych Biegach Przelajowych PTSS „Sprawni Razem”,
- IV Międzyszkolny Turniej Piłki Siatkowej Szkół Specjalnych,
- Coroczny pokaz strzelectwa sportowego dla ośrodków wychowawczych i socjoterapeutycznych pod patronatem Prezydenta Miasta Łodzi,
- Turniej piłki halowej o Puchar Komendanta Straży Miejskiej,
- Międzynarodowe zawody piłki plażowej w Manufakturze (pomoc przy obsłudze imprezy).

W ramach działań związanych z zapewnieniem opieki oraz dbałością o zdrowie fizyczne i psychiczne, 8 zespołów szkół specjalnych oraz 2 specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze uczestniczyły w programie Ministerstwa Edukacji Narodowej „Szkoła w Ruchu” oraz w akcji „Ćwiczyć każdy może”. Certyfikat „Szkoły w ruchu” otrzymało 6 zespołów szkół specjalnych oraz jeden ośrodek. Celem akcji „Ćwiczyć każdy może” było zachęcenie nauczycieli do realizowania alternatywnych i atrakcyjnych form zajęć z wychowania fizycznego, inspirowanie dzieci i młodzieży do rozwijania pasji i zainteresowań sportem, a także integrowanie środowiska lokalnego.

Obszar – sztuka

Drugą ważną formą pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych są działania rozwijające uzdolnienia i pasje uczniów. Uczniowie szkół i placówek kształcenia specjalnego uczestniczą w wielu różnorodnych i ciekawych przedsięwzięciach zdobywając przy tym liczne nagrody i wyróżnienia. W roku szkolnym 2014/15 były to:

- XIV Edycja Przeglądu Twórczości Dzieci i Młodzieży „Prezentacje 2015”,
- Festiwal Sztuk Wszelakich,
- Festiwalu Czterech Kultur,
- XI Spotkania Teatralne „Terapia i Teatr 2015”,
- IX Międzyszkolny Integracyjny Konkurs Recytatorski,
- X Integracyjny Festiwal Piosenki o Łodzi i Regionie,
- III Andrzejkowy Konkurs Tańca Towarzyskiego,
- VIII Festiwal – Jesienna Zaduma,
- Ogólnopolski Projekt „WIELKA SIŁA” (kompozycja, nagranie, montaż, promocja piosenki i teledysku „Wielka Siła” ZSS nr 4),
- Spektakl „Mały Książę, czyli opowieść o poznawaniu” (aktorami byli uczniowie z autyzmem),
- IX Międzyszkolny Integracyjny Konkurs Recytatorski „Miłość w poezji”,
- VI Międzyszkolny Przegląd Piosenki Patriotycznej pod hasłem „Patriotyzm noszę w sercu”.

Obszar - projekty/olimpiady przedmiotowe

W roku szkolnym 2014/15 oferta zajęć pozalekcyjnych dostosowana była do potrzeb uczniów i ich zainteresowań. W zorganizowanych zajęciach pozalekcyjnych uczestniczyło 1 750 uczniów, w tym w zajęciach:

- artystycznych – 450,
- informatyczno - technicznych – 290,
- przedmiotowych – 220,
- sportowych – 470,

- turystyczno – krajoznawczych – 200,
- innych – 120.

Uczniowie brali również udział w konkursach, olimpiadach i projektach. Do najważniejszych w roku szkolnym 2014/15 należy zaliczyć:

- IV Międzyszkolną Olimpiadę Historyczną Szkolnictwa Specjalnego,
- XV Wojewódzki Konkurs Ekologiczno-Przyrodniczy „Recyklingowy zawrót głowy”,
- VIII Międzyszkolnym Konkurs Wiedzy o Regionie,
- Wojewódzki Konkurs Ekologiczny,
- XIII Małopolski Konkurs Kucharsko- Cukierniczy „Cztery pory roku”, (dla zespołu cukierników),
- IV Międzyszkolny Konkurs Gastronomiczny dla Gimnazjalistów – „Wiem, co jem - witaminowy szach- mat”,
- III Międzyszkolny Konkurs dla Gimnazjalistów „Sprawne ręce - Moda na głowie”,
- Projekt ze środków unijnych „Terapia przez rozwój” we współpracy UŁ oraz „SAM” – zintegrowany system aktywizacji młodzieży we współpracy ze Stowarzyszeniem Profilaktyki i Resocjalizacji AD REM,
- Międzynarodowy Festiwal Gier i Komiksów w Atlas Arenie,
- Projekt innowacyjny „Model wczesnej interwencji socjalnej w grupie 15+”,
- Projekt przyrodniczy „Wesołe koniczynki” we współpracy LOP.

Dofinansowanie dowozu uczniów do szkół specjalnych

W Łodzi uczniowie niepełnosprawni uczęszczający do szkół i placówek kształcenia specjalnego korzystają z:

- transportu Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego „Przewozy Specjalne” (220 uczniów),
- z bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską wraz z opiekunem posiadającym bilet specjalny (wydano 490 biletów),
- refundacji dowozu transportem własnym rodziców/opiekunów prawnych (15 uczniów).

W roku szkolnym 2014/15 uczniowie szkół specjalnych korzystali z bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską, z Przewozów Specjalnych realizowanych przez MPK, a rodzice/opiekunowie sprawujący opiekę w czasie dojazdu dziecka do i ze szkoły z jednorazowych biletów specjalnych.

W opisywanym roku 220 uczniów, którym niepełnosprawność uniemożliwiała korzystanie z komunikacji miejskiej objętych było przewozami specjalnymi, a 490 rodziców otrzymywało bilety specjalne, 15 rodziców korzystało z refundacji dowozu własnym transportem.

Dofinansowanie do zakupu podręczników w ramach rządowego programu „Wyprawka szkolna”

Dofinansowanie do zakupu podręczników w ramach programu „Wyprawka szkolna” otrzymało w 2015 r. 2 093 uczniów na kwotę 518,34 tys. zł.

W bieżącym roku szkolnym program rządowy „Wyprawka szkolna” nie obejmował uczniów klas pierwszych, drugich i czwartych szkół podstawowych oraz klas pierwszych gimnazjów, którzy otrzymali darmowe podręczniki z udzielanej przez MEN dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe.

Pozostałe placówki oświatowe

Placówki pracy pozaszkolnej wspierają i uzupełniają zadania szkół w zakresie kształtowania i rozwijania zainteresowań dzieci i młodzieży. Efektywnie zabezpieczają czas wolny prowadząc stałe zajęcia klubowe, świetlicowe, sportowe, artystyczne, ekologiczne, a także z bezpieczeństwa ruchu drogowego. Na terenie Łodzi funkcjonuje 5 placówek pracy pozaszkolnej, w tym Pałac Młodzieży i Specjalistyczne Ognisko Pracy Pozaszkolnej Planetarium i Obserwatorium

Astronomiczne. Rocznie w zajęciach i imprezach organizowanych w tych placówkach bierze udział ponad 12 tys. uczestników.

W ofercie placówek pozaszkolnych na wyróżnienie zasługują okresowe działania edukacyjno - kulturalne w ramach edukacji filmowej, żeglarstwa, profilaktyki przeciwdziałania patologiom, zajęć dla szkół z zakresu edukacji ekologicznej i międzykulturowej. Placówki pozaszkolne odgrywają dużą rolę kulturotwórczą w środowisku lokalnym. Są organizatorami dużych imprez kulturalno – oświatowych, koncertów, wystaw, spektakli teatralnych, imprez sportowych, konkursów literackich i plastycznych. Prowadzą wymianę zagraniczną, współpracują z miastami partnerskimi, realizują projekty międzynarodowe, służące rozwojowi kompetencji społecznych u dzieci i młodzieży. Bardzo ważnym zadaniem placówek pracy pozaszkolnej jest wspieranie łódzkich uczniów oraz wyrównywanie szans rozwoju dzieci i młodzieży ze środowisk dysfunkcyjnych wychowawczo oraz osób niepełnosprawnych. Placówki pozaszkolne biorą aktywny udział w organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży. Ich oferta cieszy się dużym powodzeniem.

Sukcesy uczniów w konkursach i olimpiadach międzyszkolnych, regionalnych, krajowych i międzynarodowych

W konkursie ogólnopolskim „Pieski w kreski”, zorganizowanym przez Centrum Kultury „Agora” we Wrocławiu, uczestnicy Pracowni „Kolor” z Centrum Zajęć Pozaszkolnych nr 1 zdobyli pierwszą i trzy trzecie nagrody. Uczestnicy zajęć sportowych z Centrum Zajęć Pozaszkolnych nr 3 zdobyli sześć medali (w tym I miejsce) w Otwartych Mistrzostwach Lubelszczyzny w karate Shotokan, dwa pierwsze miejsca w IV Otwartych Mistrzostwach Wielkopolski oraz I Super Puchar Karate Shotokan.

Doskonalenie zawodowe

W 2015 roku szkoły i placówki kształcenia specjalnego, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz placówki pozaszkolne wykorzystwały na doskonalenie zawodowe środki w wysokości 459,54 tys. zł.

Dofinansowaniem objęto:

- 79 nauczycieli odbywających studia licencjackie lub podyplomowe - refundacja 78,02 tys. zł,
- 246 nauczycieli uczestniczących w kursach kwalifikacyjnych, doskonalących lub innych formach doskonalenia - refundacja 91,31 tys. zł,
- 2 036 nauczycieli biorących udział w 105 szkoleniach rad pedagogicznych o różnej tematyce - refundacja 112,96 tys. zł.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne

W Łodzi funkcjonuje 9 poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym 3 poradnie specjalistyczne. Poradnie rejonowe świadczą usługi na rzecz dzieci i młodzieży będących uczniami szkół i placówek funkcjonujących w rejonie działania poszczególnych poradni. Poradnie specjalistyczne udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej wszystkim zgodnie z ustalonym zakresem.

Tab. 86. Działania poradni psychologiczno – pedagogicznych.

Zadanie	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Współpraca ze szkołami i placówkami „dyżury” psychologów i pedagogów w szkołach i placówkach – liczba godzin.	7 511	8 302	9 709	13 435	13 810
Diagnozowanie, badania psychologiczno-pedagogiczne – liczba diagnoz i badań.	15 228	14 282	15 410	17 731	17 990
Orzecznictwo o potrzebie kształcenia specjalnego – liczba orzeczeń.	831	1 001	1 223	1 092	1 025
Orzecznictwo o potrzebie nauczania indywidualnego – liczba orzeczeń.	724	853	791	713	698
Opiniowanie – liczba opinii.	7 262	6 083	5 449	5 619	5 927
Poradnictwo, konsultacje – liczba porad i konsultacji.	14 003	14 937	22 366	30 254	29 970
Doradztwo zawodowe – liczba godzin z poradnictwa zawodowego.	1 079	1 281	1 347	1 392	1 521
Działalność terapeutyczna – liczba uczniów objętych terapią logopedyczną.	1 542	1 811	1 870	2 005	2 025
Działalność terapeutyczna – liczba uczniów objętych terapią psychologiczno – pedagogiczną.	2 523	2 962	2 904	2 595	2 736
Działalność profilaktyczna – zajęcia grupowe.	2 541	2 397	2 389	2 440	2 390
Ogółem liczba dzieci i młodzieży objętej różnymi formami pomocy psychologiczno – pedagogicznej.	36 861	38 344	43 316	43 786	44 120

Źródło: Wydział Edukacji.

Systematyczne monitorowanie działań poradni psychologiczno-pedagogicznych wskazuje znaczący wzrost liczby godzin pracy specjalistów w środowisku (szkoła/placówka/dom). Udzielano porad i konsultacji, prowadzone były mediacje, odbywały się spotkania z zespołem wewnątrzszkolnym, spotkania szkoleniowo-informacyjne dla rodziców i nauczycieli, a także uczestniczono w posiedzeniu rad pedagogicznych.

W roku szkolnym 2014/15 w ramach badań przesiewowych „Słyszę”, „Widzę” oraz logopedycznych i pod kątem dysleksji przebadano 10 290 dzieci.

W tym roku szkolnym priorytetem poradni psychologiczno – pedagogicznych były działania podejmowane na rzecz najmłodszych dzieci i uczniów. Do najważniejszych należały:

- zajęcia wspierające rozwój dzieci zagrożonych odroczeniem od obowiązku szkolnego,
- zajęcia - terapia pedagogiczna dla dzieci odoczonych od obowiązku szkolnego,
- zajęcia profilaktyczne dla 5-6 latków z obniżonymi możliwościami grafomotorycznymi „Zanim pójdę do szkoły, pomaluję cały świat” – przygotowanie do nauki pisanie,
- zajęcia edukacyjno-wychowawcze z elementami terapii pedagogicznej dla dzieci 6-letnich z grupy ryzyka dysleksji stymulacja rozwoju psychoruchowego,
- zajęcia edukacyjno-wychowawcze z elementami profilaktyki logopedycznej dla dzieci 3-letnich, nieobjętych wychowaniem przedszkolnym,
- zajęcia grupowe dla dzieci 5-6-letnich - „Bajkoterapia”,
- zajęcia stymulujące rozwój emocjonalno - społeczny dzieci 5-6-letnich rozpoczynających edukację szkolną w roku szkolnym 2015/16,
- zajęcia stymulujące rozwój emocjonalno-społeczny dzieci 6-letnich ze wzmożoną ruchliwością,
- zajęcia stymulujące rozwój emocjonalno-społeczny dzieci i młodzieży z problemami emocjonalnymi.

Dla rodziców i nauczycieli poradnie przygotowały ofertę związaną z umiejętnościami wychowawczymi:

- projekt „Poczekalnia”- klub dla rodziców,
- cykl warsztatów dla nauczycieli i rodziców dotyczących najczęstszych problemów wychowawczych i edukacyjnych dzieci i młodzieży „Rodzeństwo bez rywalizacji”,
- zajęcia grupowe „Masaż Shiatsu” dla rodziców i dzieci,
- projekt: „Rehabilitacja dzieci z implantem ślimakowym” – badania naukowe dotyczące oceny postępów rehabilitacji słuchu i mowy dzieci od - organizator firma MEDICUS,
- projekt we współpracy z Uniwersyteciem Wrocławskim „Wiktyimizacja dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami

- edukacyjnymi w szkolnictwie integracyjnym - wstępne rozpoznanie zjawiska”,
- program wspierania nauczycieli w pracy z uczniem zdolnym – „Mój zdolny uczeń”- cykl szkoleń dla koordynatorów szkolnych ds. ucznia zdolnego,
- grupy socjoterapeutyczne dla uczniów przejawiających trudności w funkcjonowaniu emocjonalno-społecznym,
- udział w obchodach Tygodnia Świadomości Dysleksji - organizacja szkoleń, warsztatów, wykładów i konsultacji dla rodziców i nauczycieli,
- udział w Światowym Dniu Wiedzy na temat Autyzmu „Zaświeć się na niebiesko” (konsultacje, warsztaty dla rodziców i nauczycieli),
- konsultacje z rodzicami i nauczycielami na temat specyficznych potrzeb edukacyjnych.

Wszystkie zadania statutowe oraz dodatkowe w obszarze udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej szkołom i rodzicom realizują pracownicy poradni, posiadający wysokie kwalifikacje zawodowe. W każdym roku szkolnym liczba dodatkowych kwalifikacji uzyskiwanych przez psychologów, pedagogów i logopedów wzrasta. Znaczna liczba specjalistów pracujących w poradniach psychologiczno - pedagogicznych posiada po kilka dodatkowych kwalifikacji.

Organizowanie czasu wolnego

Miasto szczególną rolę przypisuje zadaniom związanym z organizacją czasu wolnego dzieci i młodzieży. W roku szkolnym 2014/15 Miasto dofinansowało zimowy i letni wypoczynek dzieci i młodzieży szkolnej, przygotowywany przez organizacje pozarządowe oraz szkoły i placówki pracy pozaszkolnej. W czasie dwutygodniowych ferii zimowych z zajęć skorzystało 2 235 uczniów, natomiast w okresie wakacji letnich zorganizowanych zostało 92 dwutygodniowych turnusów zajęć dla ok. 3 000 uczniów.

Organizatorzy zapewnili atrakcyjne zajęcia pod względem edukacyjnym, artystycznym i sportowym, wycieczki krajoznawcze i kulturoznawcze, opiekę wykwalifikowanej kadry pedagogicznej, instruktorskiej lub trenerskiej, bazę lokalową - edukacyjną, sportową oraz przynajmniej jeden ciepły posiłek w ciągu trwania zajęć.

W okresie akcji „Lato 2015” zorganizowano półkolonie w formie turnusów rehabilitacyjno – terapeutycznych dla 54 rodzin z małymi dziećmi. Ofertę wakacyjną wzbogaciły również zajęcia prowadzone dla młodzieży przez poradnie psychologiczno – pedagogiczne. Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Łodzi zorganizowało 22 wycieczki edukacyjne dla 636 uczniów i 56 nauczycieli, które cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem. Dzieci i dorośli podążali trasami tematycznymi: „Szlakiem Juliana Tuwima”, „Dlaczego lew jest królem zwierząt?” – połączone ze zwiedzaniem ZOO, zajęciami edukacyjnymi o egzotycznych gatunkach zwierząt, ich zwyczajach i pochodzeniu. W ramach akcji Lato w mieście zorganizowano 4 wycieczki, w których uczestniczyło 50 dzieci.

W roku szkolnym 2014/2015 z różnych form wypoczynku skorzystało 5 847 uczniów łódzkich placówek oświatowych. Na powyższy cel Miasto wydatkowało 976 tys. zł, w tym organizacje pozarządowe otrzymały dotację w wysokości 289 tys. zł.

Dodatkowo placówki pracy pozaszkolnej 2 bursy szkolne, Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia, 3 centra zajęć pozaszkolnych, Pałac Młodzieży, Specjalistyczne Ognisko Pracy Pozaszkolnej - Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne, Szkolne Schronisko Młodzieżowe, prowadzą liczne działania służące rozwijaniu zainteresowań dzieci i młodzieży, uczą aktywnego spędzania czasu wolnego.

Szkoły i placówki budują bogatą ofertę zajęć dodatkowych dla swoich uczniów. Szczególnie dużym zainteresowaniem cieszą się zajęcia prowadzone w szkołach podstawowych i gimnazjach. W 2015 r. w każdej szkole prowadzono średnio 4 godz. zajęć dodatkowych w tygodniu. Inną formą pracy pozalekcyjnej są zajęcia adresowane do dzieci i młodzieży zagrożonej negatywnymi zjawiskami społecznymi. Na te zajęcia adresowane do tej szczególnej grupy uczniów Miasto przekazało 1,5 mln zł. Dzięki wsparciu szkół ok. 3 tys. uczniów brało udział w zajęciach poza szkołą

(kręgielnie, baseny, kina, teatry, muzea itp.). W 2015 r. rozpoczęła się realizacja pilotażowego programu Akademia Czasu Wolnego, adresowanego do dzieci i rodziców. W 23 szkołach podstawowych organizowane były zajęcia i spotkania, w których uczestniczyli uczniowie wraz z rodzicami.

W ramach Miejskich Programów Przeciwdziałania Alkoholizmowi, Zapobiegania Narkomanii i Aktywizacji Społecznej Dzieci i Młodzieży Miasto dofinansowuje programy realizowane przez organizacje pozarządowe, w tym także zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży. Wszystkie projekty realizowane przez organizacje pozarządowe adresowane są do ściśle określonej grupy beneficjentów. W 2015 r. kontynuowano specjalistyczne programy dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi i do grupy dzieci z tej grupy ryzyka. Na ten cel przekazano 65 tys. zł, natomiast na realizację zajęć dodatkowych przez organizacje pozarządowe przeznaczono łącznie 245 tys. zł.

W 2015 r. na działalność profilaktyczną na rzecz dzieci i młodzieży przeznaczono ponad 2 mln zł (w tym 154 tys. zł na programy przeciwdziałania alkoholizmowi i 100 tys. zł na zapobieganie narkomanii). W ramach pierwszego z nich organizowano imprezy promujące zdrowie - wykonawcy organizacje pozarządowe oraz łódzkie szkoły i placówki oświatowe. Corocznie w ramach tego zadania przeprowadza się ponad 2,5 tys. godzin zajęć dodatkowych, w których uczestniczy przeciętnie 15,5 tys. uczniów. W 2015 r. podpisano 37 umów z organizacjami pozarządowymi. Siedem z nich przeprowadzało szkolenia, warsztaty, wykłady i debaty na temat rozwijania umiejętności wychowawczych, najpoważniejszych zagrożeń cywilizacyjnych oraz zasad prowadzenia profilaktyki negatywnych zachowań społecznych wśród dzieci i młodzieży w ramach zapobiegania narkomanii. Corocznie w ramach zadań dodatkowych przeprowadza się ponad 1,5 tys. godzin zajęć, w których uczestniczy ok. 2,5 tys. uczniów. W 2015 r. ponad 50% zajęć prowadzona była poza szkołami i placówkami, z wykorzystaniem miejskich zasobów kultury (muzea, domy kultury, galerie) oraz w innych instytucjach i placówkach świadczących usługi dla dzieci i młodzieży.

W ramach programu przeciwdziałania narkomanii organizowano imprezy promujące zdrowie, zadanie realizowano przy współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach ogłaszanych konkursów ofert oraz programy wsparcia rówieśniczego i mediacji rówieśniczych realizowanych przez szkoły. Działaniami organizacji pozarządowych objęto ponad 1 800 uczniów łódzkich szkół. W szkołach poświęcono temu celowi ponad 500 godzin programów, w tym cykl zajęć dla liderów grup młodzieżowych, promujących pozytywne postawy społeczne. Prowadzono także zajęcia dodatkowe we współpracy z organizacjami pozarządowymi i szkołami, w ramach których wykorzystano 850 godzin.

Edukacja kulturalna

Edukacja kulturalna jest jednym z podstawowych zadań łódzkich szkół. Nowa podstawa programowa kładzie duży nacisk na przedmioty artystyczne. Wychowanie muzyczne i plastyczne w klasach I-III szkoły podstawowej może być powierzane nauczycielom – specjalistom. Przywraca również odpowiednią rangę muzyce i plastyce w klasach IV-VI, przyznając na ich nauczanie po 95 godzin w II etapie nauki. W gimnazjum (III etap edukacyjny) oprócz plastyki (30 godzin) oraz muzyki (30 godzin) wprowadzone są zajęcia artystyczne (60 godzin w modułach po 30 godzin). Zadaniem tak zorganizowanej edukacji artystycznej jest z jednej strony dopełnienie edukacji ogólnej, a z drugiej - uzupełnieniem wykształcenia w sposób dostosowany do indywidualnych wyborów uczniowskich. W szkołach ponadgimnazjalnych (IV etap edukacyjny) istnieje również możliwość zorganizowania zajęć artystycznych w formie nieobowiązkowej, do wyboru. W celu zwiększenia efektywności edukacji kulturalnej Wydział Edukacji wraz z przedstawicielami łódzkich szkół i placówek oświatowych aktywnie uczestniczy w opracowywaniu zasad prowadzenia szeroko rozumianej edukacji kulturalnej dla łódzkich dzieci i młodzieży. Koordynatorem projektu jest Wydział Kultury, a oprócz przedstawicieli oświaty w pracach aktywnie uczestniczą przedstawiciele instytucji kultury.

ŁÓDZKIE SZKOLNICTWO WYŻSZE

Współpraca z uczelniami wyższymi

Promocja Łodzi akademickiej

W 2015 r., władze Miasta doceniając rolę uczelni i studentów w rozwoju Łodzi, wsparły łódzką naukę kwotą 244,6 tys. zł. Łącznie do dofinansowania, po rekomendacji przedstawicieli Rady ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie Miasta Łodzi wytypowano 19 inicjatyw promujących Łódź podczas międzynarodowych, ogólnopolskich i regionalnych konferencji, sesji, seminariów naukowych, wyjazdów zagranicznych uczelni, konkursów międzynarodowych, itp. W ramach realizowanych przez łódzkie uczelnie działań, które uzyskały dofinansowanie, znalazły się także wizyty 3 autorytetów świata nauki i sztuki (visiting professors). Były to: wizyta Pani profesor Ady Yonath (laureatka nagrody Nobla w dziedzinie chemii) na Uniwersytecie Medycznym połączona z nadaniem tytułu doktora honoris causa; uroczyste posiedzenie Senatu Politechniki Łódzkiej połączone z nadaniem tytułu doktora honoris causa PŁ panu prof. Ariehowi Warshelowi (laureat Nagrody Nobla w dziedzinie chemii); wizyta Pana profesora Umberto Eco (światowej sławy filozof, mediewista, pisarz, felietonista, eseista, bibliofil) na Uniwersytecie Łódzkim połączona z nadaniem tytułu doktora honoris causa.

Ogłoszono również 2 otwarte konkursy ofert dotyczące wsparcia promocji i przeprowadzania działań zmierzających do przekształcenia Łodzi w centrum wydarzeń naukowych i edukacji wyższej o znaczeniu międzynarodowym, zachęcających do studiowania w Łodzi i promujących osiągnięcia łódzkiej nauki. W 2015 r. zawarto 7 umów łącznie na kwotę 191,6 tys. zł.

Uroczyste obchody jubileuszu 70-lecia Łodzi Akademickiej

Uznając korzyści z prowadzenia wspólnych działań związanych z Głównymi Obchodami Siedemdziesięciolecia Łodzi Akademickiej w 2015 roku, mającymi na celu promocję działalności dydaktycznej, naukowej i badawczej łódzkich uczelni, a także ich wykorzystanie do rozwoju Miasta i wzmocnienia wizerunku Łodzi, jako jednego z wiodących ośrodków akademickich w Polsce, Miasto włączyło się w:

- przygotowanie Wspólnego Posiedzenia Senatów Łódzkich Uczelni Publicznych z udziałem Zgromadzenia Generalnego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) 23 maja 2015 r. w zrewitalizowanych obiektach EC-1 Wschód.
- przygotowanie w Internecie 2 spotów promujących Łódź Akademicką w ramach Obchodów,
- przygotowanie uroczystego obiadu dla 90 najważniejszych gości Obchodów we wnętrzach Pałacu I. K. Poznańskiego – Muzeum Miasta Łodzi.

Festiwal Nauki, Techniki i Sztuki

W kwietniu 2015 r. odbyła się XV edycja Festiwalu. Współorganizatorami są wszystkie łódzkie uczelnie, Oddział Łódzki PAN i wiele łódzkich instytucji kulturalnych. Celem Festiwalu jest prezentacja twórczej roli nauki w rozwoju gospodarczym i kulturalnym Miasta, uświadamianie społeczeństwu tej roli, popularyzacja i prezentacja osiągnięć naukowych oraz artystycznych, zachęcenie młodzieży do zdobywania i pogłębiania wiedzy, integrowanie środowiska akademickiego. Imprezy (w 2015 r. zgłoszono ich ponad 450) odbywają się na terenie uczelni, muzeów, teatrów, w siedzibie ŁTN, PAN-u, na rynku „Manufaktury”. ŁTN jest też pomysłodawcą i realizatorem wyróżnienia „Łódzkie Eureka” przyznawanego łódzkim naukowcom przez Radę ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie Miasta za wybitne osiągnięcia naukowe, techniczne i artystyczne, które zostały dostrzeżone i nagrodzone w kraju i za granicą. Celem wyróżnienia jest promocja twórców, działających na rzecz rozwoju Łodzi. Statuetki „Łódzkie Eureka” (max. 7) tradycyjnie wręczane są przez Prezydenta Miasta w pierwszym dniu Festiwalu. W 2015 r. Miasto wsparło organizację Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki

kwotą 109 tys. zł.

Stypendia Miasta Łodzi

Przyznawane są od 2011 r. wybitnie uzdolnionym studentom i doktorantom. Wprowadzenie nowej uchwały w tej sprawie (27 sierpnia) wynikało z konieczności zaktualizowania i dostosowania do bieżących potrzeb aktu prawnego. Najważniejsze zmiany dotyczą poszerzenia katalogu kierunków studiów, których studenci i doktoranci mogą się starać o miejskie stypendium naukowe.

W V edycji programu stypendialnego (rok akademicki 2015/2016) przyznano łącznie 23 stypendia na kwotę 273,24 tys. zł. Studenci I roku, którzy posiadają status finalisty ogólnopolskiego etapu olimpiady przedmiotowej otrzymali stypendium w wysokości 780 zł miesięcznie (8 osób), laureaci ogólnopolskiego etapu olimpiady przedmiotowej – 1 000 zł miesięcznie (3 osoby), zaś studenci I roku studiów doktoranckich kształcący się w publicznej lub niepublicznej szkole wyższej z terenu miasta Łodzi – 1 760 zł miesięcznie (12 osób). W dotychczasowych pięciu edycjach programu wyróżnionych zostało 85 stypendystów, którzy łącznie otrzymali wsparcie w wysokości 1,2 mln zł.

Językowzięci

Realizacja konkursu „Językowzięci”, w ramach którego otrzymać można dofinansowanie 2 semestrów nauki jednego z dziewięciu języków obcych najbardziej poszukiwanych przez łódzkich pracodawców, a jednocześnie mniej popularnych. Są to języki chorwacki, czeski, duński, fiński, niderlandzki, norweski, portugalski, szwedzki oraz język węgierski.

W konkursie mogą brać udział zameldowani w Łodzi na pobyt stały lub czasowy studenci łódzkich szkół wyższych państwowych lub prywatnych, którzy w dniu przystąpienia do konkursu ukończyli co najmniej I rok studiów oraz absolwenci łódzkich uczelni wyższych, którzy w dniu zgłoszenia do konkursu nie ukończyli 35 roku życia.

W pierwszej połowie 2015 r., we współpracy z Politechniką Łódzką i Uniwersytetem Medycznym odbyła się IV edycja konkursu (2014/2015, II semestr). W kursach językowych brało udział blisko 90 osób. W edycji 2014/2015 utworzono następujące grupy: język duński, fiński, niderlandzki (2 grupy), portugalski oraz szwedzki.

Drzwi Otwarte Łodzi Akademickiej

Jest to jedno z dużych przedsięwzięć w ramach projektu „Łódź Akademicka”. W jego organizację, każdego roku, włączają się władze Miasta, Stowarzyszenie Inicjatyw Studenckich oraz trzy największe uczelnie: Uniwersytet Łódzki, Politechnika Łódzka i Uniwersytet Medyczny w Łodzi. Drzwi Otwarte mają na celu promocję łódzkich uczelni, zapoznanie z aktualną ofertą edukacyjną oraz zachęcenie młodych ludzi z regionu, aby studiowali właśnie w Łodzi. W 2015 r. na Drzwi Otwarte do Łodzi przyjechało ok. 1000 licealistów z 6 miast województwa łódzkiego. Byli to licealiści z Bełchatowa, Łęczycy, Sieradza, Piotrkowa Trybunalskiego, Tomaszowa Mazowieckiego i Łodzi. Tradycyjnie, w trakcie oficjalnej części inaugurującej przedsięwzięcie, licealiści są witani w Łodzi przez władze Miasta oraz rektorów łódzkich uczelni.

Promocja Miasta Łódź w ramach Juwenaliów 2015

Po raz kolejny Juwenalia organizowane były w koncepcji wspólnego święta zrzeszonych uczelni łódzkiego środowiska akademickiego. Jednocześnie każdego roku Juwenalia z uwagi na przygotowywany program mają indywidualny charakter w poszczególnych uczelniach. Wypracowany schemat komponentów Juwenaliów utrwalił ich formę, przez co wydarzenie jest rozpoznawalne. Ponadto przedsięwzięcia odnoszą się do tradycji akademickich Miasta Łodzi, każdego roku łącząc studentów wszystkich uczelni wyższych w mieście i podkreślając rolę Łodzi jako ośrodka akademickiego. Co roku Juwenalia skupiają większą liczbę odbiorców zarówno z Łodzi, jak i przyjeżdżających z innych miast Polski. W ramach realizacji tego przedsięwzięcia odbył się uroczysty korowód (14 maja), który przeszedł ulicą Piotrkowską.

Program „Młodzi w Łodzi”

W ramach programu współpracuje aktywnie już ponad 120 łódzkich firm oraz trzy największe łódzkie uczelnie

publiczne. W 2015 r. realizowane były następujące inicjatywy Programu:

- VIII edycja programu stypendialnego „Młodzi w Łodzi” – stypendia dla najlepszych studentów, finansowanie akademików oraz dodatkowych lektoratów z języków obcych fundowane przez łódzkich pracodawców. Stypendia przyznawane były w wysokości od 700 do 800 złotych miesięcznie.

Tab. 87. Program stypendialny Młodzi w Łodzi

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba stypendiów	20	27	25	24	21
Zwrot kosztów zakwaterowania	3	3	1	1	7
Dodatkowy lektorat z j. obcego	30	14	26	17	15
Liczba aplikacji	300	500	600	400	350

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Obsługi Inwestora i Współpracy z Zagranicą.

- Portal praktyk i staży www.praktyki.lodz.pl - został stworzony w celu wspierania studentów łódzkich uczelni oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych w zdobywaniu dodatkowych kwalifikacji oraz doświadczenia zawodowego w trakcie praktyk i staży. W 2015 r. opublikowano ponad 450 ofert (2011 – 290, 2012 – 400, 2013 – 490, 2014 - 550). Stronę odwiedza średnio 8 tys. unikalnych użytkowników miesięcznie.
- V edycja programu płatnych staży wakacyjnych „Praktykuj w Łodzi!” – program oferuje płatne staże u najlepszych łódzkich pracodawców (w 2013 r. było ich 33, w 2014 – 55, a w 2015 - 63). Corocznie najlepsi stażyści otrzymują propozycje zatrudnienia u swojego pracodawcy (w 2013 około 60% stażystów, w 2014 – ok. 80%, a w 2015 – ok. 60%).

Tab. 88. Program płatnych staży wakacyjnych Praktykuj w Łodzi!

	2011	2012	2013	2014
Liczba płatnych staży	40	110	106	180
Minimalna kwota stażu brutto w zł		700	700	700
Liczba aplikacji	1 000	2 000	600	3 500

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Obsługi Inwestora i Współpracy z Zagranicą.

- VII edycja konkursu na najlepszy biznesplan „Młodzi w Łodzi” – Mam Pomysł na Biznes”. Jest to inicjatywa mająca na celu wyróżnienie i wsparcie najlepszych biznesplanów przyszłych i obecnie funkcjonujących młodych łódzkich przedsiębiorców. Wszyscy uczestnicy, którzy zgłoszą pomysły na własny biznes, mają możliwość udziału w bezpłatnych szkoleniach oraz indywidualnym doradztwie, a najlepsi otrzymują nagrody finansowe, rzeczowe, kursy językowe lub bezpłatną obsługę księgową przyszłego przedsiębiorstwa. Sześć dotychczasowych edycji dostarczyło łącznie: 935 pomysłów biznesowych, 240 profesjonalne biznesplany, ponad 120 funkcjonujących firm. W VII edycji konkursu (2015) zgłoszonych zostało 200 pomysłów biznesowych (2011 – 135, 2012 – 98, 2013 – 182, 2014 - 195), natomiast do finału konkursu zakwalifikowało się 52 biznesplany (2011 – 32, 2012 – 27, 2013 – 47, 2014 - 55). Kapituła wyłoniła dwóch laureatów nagrody głównej oraz przyznała 21 wyróżnień ufundowanych przez 24 partnerów konkursu (nagrody finansowe, rzeczowe oraz usługi dla przyszłego przedsiębiorcy).
- Bezpłatne szkolenia dla studentów „Twoja Kariera w Twoich Rękach” – cykl bezpłatnych szkoleń dla studentów, organizowanych przy współpracy z Partnerami programu „Młodzi w Łodzi”. Przykładowa tematyka szkoleń: komunikacja, autoprezentacja, wyznaczanie i realizacja celów, zarządzanie projektem, wstęp do testowania oprogramowania.

Tab. 89. Szkolenia „Twoja Kariera w Twoich Rękach”

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba szkoleń	29	42	64	61	67
Liczba uczestników	600	750	880	845	810

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Obsługi Inwestora i Współpracy z Zagranicą.

- Wizyty w łódzkich firmach „Poznaj łódzkich Pracodawców” – w 2015 r. studenci odwiedzili: mBank, CC MBANK,

CORNING, ACCENTURE, ERICPOL, FUJITSU, COMARCH, P&G GILLETTE, TELMON, CITI HANDLOWY, ABB Łódź, IZODOM, ABB Aleksandrów Łódzki.

Tab. 90. Wizyty w łódzkich firmach „Poznaj łódzkich Pracodawców”

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba firm	8	12	15	12	13
Liczba uczestników	200	180	285	241	254

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Obsługi Inwestora

- Karta rabatowa Młodzi w Łodzi - uruchomiona w październiku 2013 roku, inicjatywa programu, w ramach której studenci łódzkich uczelni mogą uzyskać rabaty na produkty i usługi oferowane przez partnerów (teatry, szkoły językowe, szkoły tańca, auto szkoły, kluby fitness, centra rozrywki oraz lokale gastronomiczne). Karta wydawana jest bezpłatnie. Do końca roku 2014 przez zarejestrowanie się w systemie chęć otrzymania karty wyraziło 10 459 studentów, wydano 5 869 kart. Na koniec roku 2014 rabaty w ramach karty oferowało już prawie 60 partnerów. W roku 2015 chęć otrzymania karty wyraziło 15 491 studentów, wydano 9 451 kart. Na koniec opisywanego roku rabaty oferowało już ponad 80 partnerów.
- Patronat programu Młodzi w Łodzi - w 2013 r., patronatem programu objęte zostały 104 wydarzenia organizowane przez studentów lub dla studentów. W 2014 r. dotyczyło to 110 wydarzeń, a w 2015 r. 150 wydarzeń organizowanych przez studentów lub dla studentów.
- Strona internetowa www.mlodziwlodzi.pl ma blisko 9 500 zarejestrowanych użytkowników newslettera oraz miesięcznie ponad 15 tys. niepowtarzalnych użytkowników. Fanpage na Facebooku ma już ponad 14,7 tys. fanów.

Projekty współfinansowane z funduszy unijnych

W roku 2015 Biuro Obsługi Inwestora prowadziło dwa projekty w ramach Działania III.2 Podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw:

- „Łódź Kreuje Innowacje – promocja innowacyjnych rozwiązań wprowadzanych przez firmy oraz jednostki badawczo – rozwojowe w Łodzi i regionie łódzkim”. Celem głównym projektu jest promocja innowacyjnych i kreatywnych firm, produktów, usług i nowoczesnych gałęzi przemysłu, a także lokalnego sektora badawczo-rozwojowego. Celem pośrednim jest promocja marki Łodzi jako innowacyjnego i kreatywnego Miasta, dynamicznie rozwijającego się w oparciu o innowacyjne i kreatywne pomysły swoich mieszkańców i przedsiębiorców, dzięki wsparciu rozwoju przemysłów kreatywnych (w tym sektora mody, wzornictwa, produkcji filmowej), promocji transferu nowoczesnych i innowacyjnych technologii, przekształcania wyników badań naukowych i prac rozwojowych w innowacje technologiczne oraz wykorzystanie marek łódzkich firm i ich potencjału do celów wizerunkowych i marketingowych. Całkowita wartość projektu 657,5 tys. zł. W 2015 r. wydano i bezpłatnie rozdyskrebowano 2 numery biuletynu Łódź Kreuje Innowacje, nakład 1 500 egz. każdy.
- „Młodzi w Łodzi – kampania zachęcająca do studiowania w Łodzi”. Celem projektu jest zachęcanie młodych ludzi do studiowania w Łodzi, a w dalszej perspektywie wiązania z naszym Miastem swojej przyszłości zawodowej oraz budowanie pozytywnego wizerunku Miasta, sprzyjającego rozwojowi kariery. Całkowita wartość realizacji projektu 919,9 tys. zł.

AKTYWIZACJA ZAWODOWA ŁÓDZIAN

Informację na temat działań podejmowanych przez Miasto Łódź w celu aktywizacji zawodowej łódzian umieszczono w Filarze: Gospodarka i Infrastruktura w Celu Łódź przedsiębiorcza, kreatywna i innowacyjna.

PODSUMOWANIE

Działania podejmowane w filarze mają na celu wzrost poziomu kapitału społecznego i kulturowego dzięki rozwojowi edukacji, wzmocnieniu aktywności mieszkańców i zwiększeniu poziomu partycypacji społecznej. W rozdziale opisano działania związane z komunikacją społeczną, włączeniem społecznym, profilaktyką i promocją zdrowia oraz działania związane z kulturą, edukacją i sportem.

Główne rezultaty działań:

- W roku szkolnym 2014/15 średnie wyniki sprawdzianu po szóstej klasie, uzyskane przez uczniów łódzkich szkół podstawowych były wyższe od średniego wyniku uzyskanego przez szkoły zarówno w województwie łódzkim, jak i w całym kraju.
- Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej, matematyczno - przyrodniczej oraz z języków obcych (angielski, niemiecki) uzyskane przez uczniów łódzkich gimnazjów są wyższe od średnich wyników w województwie łódzkim i wyższe od średnich krajowych.
- Poziom skolaryzacji wynosi 96,58 % i wzrósł od poprzedniego roku szkolnego o 2,36 %.
- Średnie wyniki procentowe zarówno na egzaminie maturalnym z języka polskiego i matematyki, jak i zdawalność egzaminu w łódzkich szkołach są wyższe niż średnie wyniki w województwie łódzkim i w kraju.
- Wśród 30 liceów ogólnokształcących prowadzonych przez Miasto Łódź, 18 osiągnęło wynik z języka polskiego wyższy niż w województwie, a 12 szkół z matematyki. Wśród 18 techników - 1 szkoła uzyskała średni wynik z języka polskiego wyższy niż w województwie, a 5 szkół z matematyki.
- W czterech liceach ogólnokształcących wszyscy uczniowie zdali matury, a 13 liceów i 10 techników osiągnęły zdawalność powyżej średniej w województwie.
- Zwiększone w stosunku do roku 2014 zostało finansowanie programu szczepień ochronnych łodzian przeciw grypie.
- Projekt „Telefon życzliwości dla Seniorów” wygrał w konkursie „Laboratorium Innowacji Lokalnych” Fundacji Szkoła Liderów.
- Łódź jest pionierem działań prozdrowotnych w Polsce. Łódź jako jedyne miasto polskie ma certyfikat Zdrowego Miasta nieprzerwanie od 1993 roku. Nasze działania profilaktyczne były wzorcem dla przedsięwzięć w innych miastach. Od początku istnienia Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich przedstawiciel Łodzi pracuje w Zarządzie Stowarzyszenia (funkcja społeczna). W Łodzi mieści się siedziba Stowarzyszenia i tu odbywają się coroczne Walne Zgromadzenia, niektóre szkolenia, konferencje tematyczne.
- Sprawne przeprowadzenie konsultacji społecznych, dotyczących budżetu obywatelskiego na 2015 rok (duże zaangażowanie mieszkańców w proces składania wniosków do budżetu obywatelskiego, zaangażowanie w etap promocji własnych zadań, a także bardzo duża frekwencja w głosowaniu na zadania budżetu obywatelskiego).
- Spadek liczby dzieci oczekujących na umieszczenie w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, według stanu na ostatni dzień miesiąca.
- Zwiększenie liczby koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej o 15 osób oraz zwiększenie liczby etatów dla psychologów świadczących pracę na rzecz rodzinnych form pieczy zastępczej o 2 etaty.
- Otrzymanie dotacji z „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015” w wysokości 501,6 tys. zł z przeznaczeniem na dofinansowanie wynagrodzenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

- Zmniejszenie w ciągu drugiego półrocza 2015 r. liczby osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej o 40 % (z 1073 do 665), co bezpośrednio wiąże się ze skróceniem okresu oczekiwania na przyznanie tej formy pomocy.
- Zwiększenie planowanej liczby miejsc o 55 w placówkach dla osób bezdomnych, prowadzonych na zlecenie Miasta Łodzi przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Łódzkie.
- Przeprowadzenie II edycji akcji liczenia osób bezdomnych (w nocy z 21 na 22 stycznia 2015 r.) – liczba osób bezdomnych na terenie Miasta wynosi 999.
- Opracowanie dokumentu „Polityka Społeczna dla Miasta Łodzi 2020+ - Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych”.
- Kontynuacja realizacji programu „Aktywny Samorząd”.
- Udział w Międzynarodowym Festiwalu Wolontariatu „Kontakt Łódź 2015”, którego uczestnikami byli wolontariusze z Polski i ze świata.
- Udział miejskich instytucji kultury w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach którego prowadzone są różnorodne formy oddziaływań profilaktycznych, skierowane do dzieci i młodzieży z grupy ryzyka, mające na celu promocję zdrowego stylu życia oraz kulturalnego sposobu spędzania czasu wolnego.
- Wzmacnianie współpracy ze szkołami i uczelniami artystycznymi, aktywizacja środowiska akademickiego na rzecz społeczności lokalnej. Kontynuacja projektu partnerskiego - konkursu „Studenci dla Łodzi - kreujemy lokalnie”, współpraca z Biurem Obsługi Inwestora, Oddziałem Rozwoju Przedsiębiorczości, Program Młodzi w Łodzi.
- Zapewnienie możliwie zrównoważonego dostępu do kultury w obszarze Miasta, kontynuacja inicjatywy „Strefa Kultury Otwartej”, przedsięwzięcia zainicjowanego przez Radę Osiedla Olechów - Janów i Ośrodek Kultury „Górna” do prowadzenia kulturalnej aktywności twórczej mieszkańców osiedla Olechów.
- Kontynuacja projektu związanego z konkursami ofert na realizację zadań publicznych w dziedzinie kultury.
- Kontynuacja programu przyznawania stypendiów artystycznych.

FILAR: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

Łódź atrakcyjna, bezpieczna i zdrowa – poprawa jakości życia mieszkańców dzięki zwiększeniu atrakcyjności przestrzeni publicznej, rewitalizacji kluczowych obszarów Miasta, wykorzystaniu potencjału środowiska przyrodniczego i rozwoju zrównoważonego transportu miejskiego.

1. REWITALIZACJA ŚRÓDMIEŚCIA

Wzrost poziomu życia łódzian poprzez zwiększenie atrakcyjności centralnych obszarów miasta, odbudowę historycznej tkanki miejskiej przy nadaniu jej nowych funkcji.

ZARZĄDZANIE GMINNYM ZASOBEM MIESZKANIOWYM

Wydział Budynków i Lokali w 2015 roku przygotował uchwałę Rady Miejskiej zmieniającą dotychczasową politykę w stosunku do gminnego zasobu mieszkaniowego 2020+ oraz uchwałę w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Łodzi na lata 2016 - 2020. Projekty te zostały przyjęte uchwałą w lutym 2016 roku.

Przygotowano również projekt uchwały, zmieniającej zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Łodzi, który zakłada zmianę podstawy do określenia kryterium dochodowego oraz jego wysokość w gospodarstwie jedno- i wieloosobowym. Doprecyzowano także zapisy dotyczące zamiany lokalu na inny, wolny lokal z zasobu Miasta oraz zamian wzajemnych między kontrahentami.

Zarządzanie zasobem mieszkaniowym

W zasobie mieszkaniowym Miasta Łodzi, na koniec 2015 r., znajdowało się 47,25 tys. lokali (w porównaniu do 48,8 tys. na koniec 2014 r.), a wydatki na gospodarkę mieszkaniową wyniosły 255,65 mln zł, w tym 16,14 mln zł to wydatki majątkowe przede wszystkim w ramach programu „Mia100 Kamienic”.

Działania podjęte w zakresie odzyskiwania należności czynszowych od najemców lokali

Wydział Budynków i Lokali w ramach nadzoru nad Administracjami Zasobów Komunalnych monitoruje i koordynuje działania windykacyjne w stosunku do dłużników, zalegających z płatnościami za korzystanie z lokali komunalnych. W ramach postępowań kontrolnych (w roku 2015 - 23) wskazano szereg nieprawidłowości i zaniechań w prowadzeniu czynności windykacyjnych oraz wydano zalecenia w celu wyeliminowania błędów w prowadzonych postępowaniach. Działania te wpływają na poprawę działań windykacyjnych prowadzonych przez administrację.

W 2015 roku kontynuowano, zapoczątkowane w sierpniu 2013 roku, działania mające na celu nieustanne monitorowanie windykacji podejmowanych wobec dłużników zajmujących lokale użytkowe. Przekazywane dane są poddawane analizom pod kątem prawidłowości działań windykacyjnych. Monitoring zaległości pokazuje, że zintensyfikowano działania windykacyjne, polegające na bezwzględnym wypowiedaniu umów dłużnikom zajmującym lokale użytkowe oraz kierowaniu spraw zaległości na drogę sądową. W 2015 roku 15 użytkowników lokali, którym wypowiedziano umowy najmu, dokonało całkowitej spłaty zadłużenia i wystąpiło o ponowne zawarcie umowy najmu, co stało się możliwe po wyrażeniu zgody przez Prezydenta Miasta oraz Komisję Rozwoju i Działalności Gospodarczej Rady Miejskiej.

Tab. 91. Działania windykacyjne wobec dłużników lokali użytkowych w 2015 roku

Wyszczególnienie	Ilość
Porozumienie o ratalnej spłacie zaległości	43
Pozwy skierowane do sądu o nakaz zapłaty	171
Wyrok sądu - nakaz zapłaty	158
Wyrok sądu – orzeczenie eksmisji	50
Wnioski o wykonanie eksmisji przekazane do komorników sądowych	45
Wykonane eksmisje	45
Wstrzymanie egzekucji - eksmisji z lokalu przez komornika z powodu całkowitej spłaty zadłużenia	2
Dobrowolne zdanie lokalu przez dłużnika po wyznaczeniu przez komornika terminu eksmisji	10
Dobrowolne zdanie lokalu przez dłużnika bez postępowania sądowego o nakaz opróżnienia lokalu	40
Wnioski skierowane do komorników sądowych o egzekucję należności	204

Źródło: Wydział Budynków i Lokali

Działania windykacyjne prowadzone w lokalach mieszkalnych w 442 przypadkach doprowadziły do całkowitej spłaty zadłużenia i wystąpienia dłużników o ponowne zawarcie umowy najmu.

Tab. 92. Działania windykacyjne wobec dłużników lokali mieszkalnych podjęte w 2015 roku

Wyszczególnienie	Ilość
Porozumienie o ratalnej spłacie zaległości	1202
Pozwy skierowane do sądu o nakaz zapłaty	2479
Wyrok sądu - nakaz zapłaty	2198
Wyrok sądu – orzeczenie eksmisji	648
Wnioski o wykonanie eksmisji przekazane do komorników sądowych	537
Wykonane eksmisje	175
Wstrzymanie egzekucji - eksmisji z lokalu przez komornika z powodu całkowitej spłaty zadłużenia	23
Dobrowolne zdanie lokalu przez dłużnika po wyznaczeniu przez komornika terminu eksmisji	33
Dobrowolne zdanie lokalu przez dłużnika bez postępowania sądowego o nakaz opróżnienia lokalu	59
Wnioski skierowane do komorników sądowych o egzekucję należności	2055

Źródło: Wydział Budynków i Lokali

Koordinowane i monitorowane jest przeprowadzanie eksmisji z lokali mieszkalnych osób, którym sąd nie przyznał uprawnień do lokalu socjalnego. Administracje Zasobów Komunalnych kierują wnioski do komorników sądowych, po uprzednim dokonaniu weryfikacji dłużników, biorąc pod uwagę, nie tylko wysokość zadłużenia, stan techniczny i wyposażenie lokali, ale również sytuację życiową osób posiadających zaległości. Wskazani do eksmisji dłużnicy nie mogą być osobami w podeszłym wieku, z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, matkami samotnie wychowującymi dzieci, w zadłużonym lokalu nie mogły zamieszkiwać osoby nieletnie poniżej 15 roku życia.

Podjęmowane działania przynoszą oczekiwane efekty. Na koniec 2015 r. do eksmisji wskazano 740 dłużników. 57 dłużników wskazanych do eksmisji do noclegowni spłaca zadłużenie, w tym 16 osób spłaciło całą zaległość (6 odzyskało tytuł prawny do lokalu). Pozostali realizują porozumienia o spłacie ratalnej lub dokonują dobrowolnych wpłat. W 7 przypadkach dokonano zamiany lokali po spłacie całego zadłużenia przez kontrahentów zamiany. Przejęto 152 lokale w wyniku eksmisji wykonanych przez komornika sądowego, dobrowolnego zdania lokalu przez dłużnika, komisijnego przejęcia lokalu po zgonie lub porzuceniu przez dłużnika.

Wydział Budynków i Lokali wskazał 35 pomieszczeń tymczasowych przeznaczonych dla osób, którym sąd nie przyznał prawa do lokalu socjalnego. Pracownicy AZK stwierdzili w 62 przypadkach nieprzebywanie dłużników w lokalu, dlatego podjęto działania w celu wymeldowania tych osób.

Zadłużenie często ma charakter długotrwały, powyżej jednego roku. Wraz z upływem czasu, jego skala szybko rośnie, powodując niemożność wyjścia z zadłużenia, szczególnie przez osoby ubogie. Wśród zadłużonych dominują osoby starsze, samotne, samotnie wychowujące dzieci lub rodziny wielodzietne. Większość dłużników utrzymuje się z różnych form pomocy społecznej. Często lokatorzy zadłużonych mieszkań komunalnych nie decydują się podjąć stałej pracy z obawy

przed utratą otrzymywanych zasiłków.

Wielu dłużników zamieszkuje duże mieszkania, o powierzchni użytkowej ponad 80 m². Nadmetraż powoduje wysoki czynsz, generuje także wysokie opłaty za media. W przypadku osób samotnie zamieszkujących w tak dużych lokalach jest to jeden z czynników wzmacniających mechanizm powstawania zadłużeń.

Pomoc ze strony wierzyciela w postaci propozycji rozłożenia zadłużenia na raty nie znajduje pozytywnego odzewu, gdyż warunkiem realizacji porozumienia jest wpłata raty wraz z bieżącymi opłatami za lokal. Realną pomocą dla tych osób jest możliwość odpracowania zadłużenia.

Zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta z 7 września 2015 r. w sprawie wprowadzenia możliwości spłaty zadłużenia z tytułu opłat za korzystanie z lokali mieszkalnych stanowiących zasób Miasta w formie świadczenia rzeczowego, przedmiotem świadczenia mogą być prace porządkowe, remontowo-konserwatorskie oraz pomocnicze prace administracyjne i usługowe świadczone na rzecz Miasta. Zakres prac wskazują i nadzorują: Łódzki Zakład Usług Komunalnych, Zarząd Zieleni Miejskiej, szkoły oraz placówki oświatowe prowadzone przez Miasto, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Zarząd Gospodarowania Odpadami, Schronisko dla Zwierząt, domy pomocy społecznej, placówki opiekuńcze oraz centra administracyjne prowadzone przez Miasto Łódź, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Dłużnik może skorzystać z możliwości spłaty zadłużenia w formie spełnienia świadczenia rzeczowego, jeżeli dochód miesięczny w gospodarstwie domowym dłużnika nie przekracza:

- 175% najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym,
- 125% najniższej emerytury w gospodarstwie wieloosobowym.

Wartość świadczenia rzeczowego jest ustalana jako iloczyn rzeczywistego czasu pracy oraz stawki 11 zł/godz. Dłużnicy mogą uregulować zadłużenie w formie świadczenia rzeczowego w trybie i na zasadach wynikających z niniejszego zarządzenia tylko jeden raz.

Wprowadzona zmiana ma na celu umożliwienie wszystkim zainteresowanym odpracowanie zaległości i zakłada, że każdemu kto w dniu 31 lipca 2015 r. miał zadłużenie w wysokości powyżej 10 000 zł, wyrażona zostanie zgoda na spłatę w formie świadczenia rzeczowego. Po odpracowaniu tej kwoty dłużnik będzie mógł zwrócić się o wyrażenie zgody na spłatę kolejnych 10 000 zł lub kwoty mniejszej, stosownie do wysokości zaległości.

Do końca 2015 r. 70 osób złożyło wnioski o odpracowanie zaległości, 61 wskazano miejsca wykonania świadczenia rzeczowego, a 36 osób podpisało stosowne porozumienia. Łączna wysokość zadłużenia osób, które złożyły wnioski o odpracowanie zaległości wyniosła 563,1 tys. zł, w tym:

- 21 osób wykonało świadczenie rzeczowe na łączną kwotę 25,6 tys. zł (3 osoby odpracowały całość zadłużenia),
- 2 osoby zrezygnowały z wykonywania świadczenia i spłaciły zadłużenie w łącznej wysokości 6,9 tys. zł.

Nie wszyscy dłużnicy, których wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie zdecydowali się taką formę spłaty zadłużenia.

Kierując się zasadą racjonalnego gospodarowania zasobem Miasta, Wydział Budynków i Lokali inicjuje zamiany wzajemne lokali, których uczestnikami są między innymi osoby mające zaległości czynszowe. Spłaty zaległości za dotychczasowego najemcę dokonuje kontrahent zamiany. W wyniku zamiany Miasto odzyskuje wierzytelność, a dotychczasowy najemca otrzymuje mniejszy lokal mieszkalny, o niższym standardzie i opłatach czynszowych, adekwatny do jego możliwości finansowych. W 2015 roku z tego tytułu Miasto odzyskało wierzytelność w wysokości 1,1 mln zł.

Działania w zakresie spraw związanych z roszczeniami odszkodowawczymi właścicieli nieruchomości

Od 2014 roku Miasto prowadzi sprawy związane z roszczeniami odszkodowawczymi właścicieli nieruchomości, wobec których Gmina nie wywiązała się z obowiązku wykonania orzeczeń eksmisyjnych. W 2015 roku odpowiedziano na 223 wezwania właścicieli nieruchomości prywatnych do zapłaty odszkodowania. W większości przypadków proponowano

właścicielom zrzeczenie się przez nich roszczeń w zamian za wcześniejszą realizację wyroków eksmisyjnych. W wyniku negocjacji zawarto 53 porozumienia z właścicielami, którzy odstąpili od dochodzenia roszczeń. Podjęte działania pozwoliły na zmniejszenie wydatków Miasta na wypłatę odszkodowań do 464 tys. zł.

W 4 przypadkach właściciele nieruchomości - na mocy porozumień - zobowiązali się do wykonania remontu lokalu socjalnego na swój koszt.

Prowadzona analiza pozwoliła na wyselekcjonowanie lokali generujących najwyższe koszty wypłacanych odszkodowań z uwagi na dużą powierzchnię i wyposażenie techniczne, jak również długi okres oczekiwania na wskazanie lokali socjalnych. Wyroki te w pierwszej kolejności zgłaszane były do realizacji, w celu ograniczenia roszczeń odszkodowawczych.

W oparciu o opracowaną procedurę, dotyczącą postępowania regresowego wobec dłużników, za których Miasto wypłaciło na rzecz właścicieli nieruchomości odszkodowania za bezumowne korzystanie z lokalu, rozpoczęto działania zmierzające do odzyskiwania należności. Skierowano do dłużników 16 wezwań do zapłaty na łączną kwotę 108,8 tys. zł. Zawarto z dłużnikami 4 umowy o ratalnej spłacie należności na kwotę 12,1 tys. zł.

Wysokość zaległości czynszowych

Liczba osób zalegających z opłatami (lokalne mieszkalne) zmniejszyła się w 2015 roku o 2 855, z 31 125 do 28 270, a wartość należności czynszowych wzrosła o 26,98 mln zł z 251,8 mln zł do 278,8 mln zł.

Od początku roku zmalała także liczba osób zalegających z opłatami za lokale socjalne z 1 712 do 1 667 oraz wartość należności czynszowych z tego tytułu z 11,9 mln zł do 9,7 mln zł.

Zmniejszyła się również liczba osób zalegających z opłatami za lokale użytkowe z 5 274 do 5 078, natomiast wartość należności z tego tytułu wzrosła o 6,6 mln zł (z 75,14 mln zł do 81,7 mln zł).

W 2015 r. Miasto umorzyło i udzieliło ulg (odroczenia i rozłożenia na raty) z tytułu należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny:

- umorzone zaległości w lokalach użytkowych – 61,78 tys. zł,
- należności rozłożone na raty w lokalach użytkowych – 449,36 tys. zł,
- umorzone zaległości w lokalach mieszkalnych – 1,35 mln zł,
- należności rozłożone na raty w lokalach mieszkalnych - 8,74 mln zł.

Wskaźnik ściągłości czynszu (iloraz wartości przypisu miesięcznego do wartości wpłat w danym miesiącu) kształtował się w 2015 r. następująco:

- średni wskaźnik ściągłości czynszu (lokalne mieszkalne i użytkowe) - 91,2%,
- wskaźnik ściągłości czynszu w lokalach użytkowych – 95,7%,
- wskaźnik ściągłości czynszu w lokalach mieszkalnych - 89,7%.

Tab. 93. Użytkownicy lokali komunalnych zalegający z opłatami za mieszkania (stan na 31.12.2015 r.)

	Ilość wynajętych lokali	Ilość dłużników (najemców oraz osób, którym wypowiedziano umowy najmu)	% osób posiadających zaległości
Lokale mieszkalne	37 935	17 847	47%
Lokale socjalne	2 005	1 219	61%
Razem:	39 940	19 066	

Źródło: Wydział Budynków i Lokali

Polityka gospodarowania lokalami użytkowymi

Ogólnie Miasto posiada 6 026 lokali użytkowych i garaży, w tym zajętych jest 4 503, a wolnych 1 523. Prawie połowa z nich została wyłączona na stałe lub czasowo z użytkowania z uwagi na remont kamienic z programu „Mia100 Kamienic”,

jak i z powodu nieodpowiedniego stanu technicznego. W liczbie tej mieszczą się lokale przeznaczone do zbycia (26), do wynajmu w trybie bezprzetargowym (390) i do trzech rodzajów przetargu (187 lokali). Z zasobu Miasta wynajmowane są 4 503 lokale użytkowe, a 230 wykorzystują podmioty nie posiadające tytułu prawnego do nich.

Kontynuując dotychczasową politykę gospodarowania lokalami użytkowymi, której podstawowymi założeniami są zaspokojenie potrzeb lokalowych podmiotów działających na rzecz społeczności lokalnej oraz zasada jawności dysponowania lokalami, w 2015 r., zorganizowano 12 przetargów na wysokość stawki czynszu najmu. W ich wyniku wynajętych zostało 175 lokali.

Jednym z programów wynajmu była akcja „Lokale dla kreatywnych”, skierowana do przedsiębiorców działających w sferze tzw. przemysłów kreatywnych. W 2015 r. w wyniku 5 edycji przetargów, wynajęto 21 lokali użytkowych z 75 zaproponowanych. Lokale rozdysponowano na rzecz podmiotów, które wystąpiły z inicjatywami działalności kreatywnej i niszowej, w obszarze ulicy Piotrkowskiej i ulic sąsiednich. Preferowany sposób zagospodarowania lokali to twórczość designerska i artystyczna, a także galerie sztuki, księgarnie i antykwiariaty.

Na wniosek klienta, który wskazał wolny lokal w zamian za utracone prawo najmu lub dzierżawy ze względu na inwestycje miejskie lub sprzedaż nieruchomości, Miasto przyznawało nowy lokal. W 2015 r. wynajęto w tym trybie 13 lokali użytkowych.

Lokale użytkowe, które nie pozyskały najemcy w dwóch kolejnych przetargach są wynajmowane w trybie bezprzetargowym. Oferta jest do wglądu w siedzibie Wydziału Budynków i Lokali. W 2015 r. wzrosło zainteresowanie wynajmem lokali w tym trybie.

Tab. 94. Wynajmem lokali w trybie bezprzetargowym.

Stawka czynszu	2011	2012	2013	2014	2015
100% minimalnej stawki	81	98	65	81	87
50% minimalnej stawki	26	36	20	50	68
30% minimalnej stawki	15	26	26	40	75
Razem	122	160	111	171	230

Źródło: Wydział Budynków i Lokali.

W przypadku wynajmu w trybie bezprzetargowym zachowana jest preferencja dla osób bezrobotnych. Informacja na temat istniejących możliwości pozyskania lokali jest przekazywana podczas szkoleń organizowanych przez Urząd Pracy.

Wychodząc naprzeciw potrzebom lokalowym organizacji pozarządowych, działających na terenie miasta, w miarę posiadanych zasobów, lokale użytkowe wynajmowane są bezprzetargowo. Z możliwości tej skorzystało w 2011 r. 16 organizacji, w 2012 – 18, w 2013 – 8, w 2014 – 12, natomiast w 2015 – 13 organizacji.

W roku 2015 rozszerzono katalog podmiotów uprawnionych do zawarcia umowy najmu lokalu użytkowego w trybie bezprzetargowym obejmując nim konsuli działający na terenie Miasta.

W 2015 r. sprzedano 50 lokali użytkowych, z których uzyskano wpływy w wysokości 10,88 mln zł.

Utrzymanie zasobu lokalowego

Urząd Miasta Łodzi nadzoruje techniczne utrzymanie zasobu lokalowego Miasta, planowanie i koordynowanie remontów, rozbiórek i inwestycji realizowanych przez miejskie jednostki organizacyjne. W 2015 r. wydatki na remonty bieżące, konserwacje i rozbiórki wyniosły 33 mln zł, w tym na remonty lokali mieszkalnych, socjalnych i pomieszczeń tymczasowych wydano 16,6 mln zł, na rozbiórki i zabezpieczenia budynków wyłączonych z użytkowania 1,5 mln zł, na pozostałe remonty bieżące i konserwacje 14,9 mln zł.

Do najistotniejszych efektów rzeczowych w 2015 r. należy wykonanie remontu 567 lokali socjalnych, 414 lokali zamiennych i 73 pomieszczeń tymczasowych. W tym roku, rozebranych zostało 17 budynków, w tym 9 w strefie wielkomiejskiej.

Wykorzystanie lokali socjalnych i tymczasowych

W 2015 r. przeprowadzono ponad 7 tys. postępowań dotyczących przydziału lokali mieszkalnych, socjalnych oraz pomieszczeń tymczasowych. Kontynuowano prace dotyczące utworzenia zasobu lokali socjalnych. Zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta z 9 lutego 2015 r. w sprawie utworzenia w mieszkaniowym zasobie Miasta Łodzi zasobu lokali socjalnych utworzono 16 lokali o łącznej powierzchni użytkowej 422,51 m². Zasób ten zgodnie z zarządzeniem z 21 grudnia 2015 r. powiększono o 77 lokali o łącznej powierzchni użytkowej przekraczającej 2 tys. m². Liczy on obecnie 93 lokale, o powierzchni 2,5 tys. m².

Analiza najbardziej zadłużonych lokali mieszkalnych dała asumpt do potraktowania jako priorytet likwidację bardzo wysokich zadłużeń, przede wszystkim w budynkach Miasta i wychodzenia ze Wspólnot Mieszkaniowych.

Ponadto zrealizowano 222 wyroki sądowe orzekających eksmisję z prawem do lokalu socjalnego. Zobowiązania na początek 2015 roku wynosiły 989 spraw, a na jego koniec - 781 spraw. Po raz pierwszy od 2006 roku wystąpiło zmniejszenie zobowiązań Miasta z tego tytułu.

Budżet obywatelski

W 2015 roku w ramach Budżetu Obywatelskiego, AZK Łódź-Polesie tworzył „Ośrodek 3 piętra – Podwórko zabawy i nauki” o wartości 250 tys. zł. Dotyczyło to nieruchomości przy ul. 28 Pułku Strzelców Kaniowskich 71, na której znajduje się budynek przeznaczony w całości na lokale użytkowe, wynajmowane przez fundacje i stowarzyszenia działające na rzecz integracji lokalnej społeczności. W ramach zadania wykonano naprawę nawierzchni podwórza, plac zabaw, ogrodzenie frontowe wraz z bramą wjazdową, rozebrano zniszczony budynek gospodarczy oraz wymieniono stolarkę okienną w lokalach.

REWITALIZACJA

Program „Mia100 Kamienic”

Głównym założeniem programu jest poprawa jakości życia mieszkańców, zwłaszcza warunków mieszkaniowych w kamienicach, w tym doprowadzenie instalacji wodno-kanalizacyjnych do wszystkich mieszkań, poprawa stanu technicznego budynków poprzez remonty lub wymianę elementów konstrukcji budynków (dachów, stropów, klatek schodowych, odtworzenia balkonów), termomodernizacja z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej oraz prace konserwatorskie przywracające dawną świetność kamienic. Od października 2013 r. program realizuje Biuro ds. Rewitalizacji i Rozwoju Zabudowy Miasta.

Łączny budżet zadań inwestycyjnych pn. „Mia100 Kamienic ” oraz „Miasto Kamienic” wyniósł ponad 248,4 mln zł:

- 2011 – 12 mln zł,
- 2012 - 44 mln zł,
- 2013 – 53 mln zł,
- 2014 – 73 mln zł,
- 2015 – 66,4 mln zł

W ramach programu w latach 2011-2014 wyremontowano 96 nieruchomości, tj. 1546 mieszkań i 179 lokali

użytkowych. W 2015 roku zakończono remont 21 nieruchomości (179 mieszkań i 32 lokale użytkowe), z czego w 7 przypadkach był to I etap prac. Równocześnie rozpoczęto II etapy robót budowlanych w 7 nieruchomościach oraz remont dwóch nowych nieruchomości.

Rewitalizacja Obszarowa Centrum Łodzi:

W ramach Rewitalizacji Obszarowej Centrum Łodzi w 2015 roku rozstrzygnięto przetargi na opracowanie dokumentacji inwestycyjnych z uwzględnieniem działań komplementarnych dla ośmiu priorytetowych projektów (Projekty 1-8). Są to kluczowe dokumenty dla przygotowania procesu rewitalizacji. Ich wykonawca ma obowiązek przygotować wniosek o dofinansowanie unijne w ramach Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 wraz ze wszystkimi załącznikami. Rozpoczęto proces przeprowadzek mieszkańców z budynków przewidzianych do remontu (projekt 1). W na przełomie listopada i grudnia, po wejściu w życie ustawy o rewitalizacji, przeprowadzono konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

W 2014 roku podjęto współpracę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, dzięki której odzyskano 100% własności w kamienicy przy ulicy Legionów 20, tym samym uzyskując jej pełną własność. Stwarza to możliwość wyremontowania kamienicy, co byłoby niewykonalne wyłącznie z środków wspólnoty mieszkaniowej. Ponadto wystapiono z czterema wnioskami do BGK o dofinansowanie odzyskania mieszkań. Wszystkie uzyskały dofinansowanie.

W czerwcu Widzewskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego zakończyło budowę budynku mieszkalnego wraz z infrastrukturą przy ul. Kaliskiej 11/17, w którym znajdują się 82 mieszkania, spośród których 62 to własność miasta. Wszystkie lokale, stanowiące zasób miasta, zostały zasiedlone.

Projekt pilotażowy

W ramach umowy pomiędzy Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju a Miastem Łódź, Biuro ds. Rewitalizacji i Rozwoju Zabudowy Miasta w 2014 roku rozpoczęło Projekt pilotażowy pn. „Opracowanie modelu prowadzenia rewitalizacji obszarów miejskich na wybranym obszarze w Mieście Łodzi”, który zakończy się w marcu 2016 r. Budżet projektu to niemal 4 mln złotych, na które miasto otrzymało 100% dotacji z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna realizowanego w latach 2007-2013, 2014-2020. Projekt pilotażowy ma za zadanie szerokie wsparcie przygotowania procesu rewitalizacji obszarowej.

W ramach Projektu powstało również interaktywne Centrum Wiedzy o Rewitalizacji dla innych jednostek samorządu terytorialnego, dzięki któremu z modelowych rozwiązań wypracowanych w Łodzi skorzystają inne gminy.

W 2015 r. wykonano lub opracowano:

- analizy z zakresu mieszkalnictwa i nieruchomości,
- inwentaryzacje i ekspertyzy techniczne 35 kamienic,
- modelowe rozwiązania dla przyszłych partnerów procesu rewitalizacji,
- ocena i przygotowanie do poprawy sytuacji gospodarczej śródmieścia,
- narzędzia do walki ze zjawiskiem pustostanów i zaniedbanych nieruchomości,
- pogłębione badania społeczne obszaru pilotażowego,
- podsumowanie dotychczasowych doświadczeń Łodzi w zakresie rewitalizacji,
- dobre praktyki z Polski i zagranicy,
- konsultacje następnych 12 obszarów rewitalizacji,

- działania terenowe w centrum (tzw. „Fajranty po łódzku”, czyli kameralne spotkania ze wspólnotami sąsiedzkimi, organizowane w podwórkach śródmiejskich kamienic i na niewielkich, ulicznych skwerkach) mające na celu pobudzenie dialogu społecznego i zainteresowania rewitalizacją,
- punkt informacyjny dla mieszkańców,
- utworzono program edukacyjny dla nauczycieli i szkół w całym mieście wzmacniający łódzką tożsamość,
- analiza zagrożeń dla procesu rewitalizacji,
- opracowanie zestawu kryteriów dla oceny prawidłowości przebiegu procesu.

Do końca marca 2016 r. zostaną wydrukowane opracowania powstałe w ramach Projektu, wykonane zostaną łódzkie pomoce naukowe, powstanie Centrum Wiedzy z zakresu rewitalizacji oraz opracowany zostanie konkurs architektoniczny dla obszaru pilotażowego.

„Łódzki Strych”

Zagospodarowanie przestrzeni poddaszy to nie tylko pomysł Miasta na optymalizację wykorzystania zasobu komunalnego, ale także propozycja dla osób, które wykorzystując osobisty potencjał mają szansę na „stworzenie” własnego mieszkania. Te trzy, bardzo istotne czynniki: zagospodarowanie, zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych oraz pobudzenie kreatywności, przyświecały rozpoczętemu w maju 2013 r. programowi „Łódzki Strych”.

W pierwszej edycji programu do adaptacji wskazane zostały poddasza w 18 nieruchomościach. Oferta wzbudziła największe zainteresowanie wśród studentów. Na 10 wybranych wniosków, 7 pochodziło od tej grupy osób. W 2014 roku ogłoszono dwie edycje programu, w których zaproponowanych zostało 12 nowych adresów nieruchomości.

W sierpniu 2015 r. została ogłoszona IV edycja programu „Łódzki Strych”. Wytypowanych zostało 9 nieruchomości, w których wskazano 16 pomieszczeń niemieszkalnych, z możliwością ich adaptacji. Wpłynęło 19 wniosków, spośród których 15 rozpatrzono. Ostatecznie wybrano 3 wnioski, a 9 wpisano na listę warunkową.

Łącznie we wszystkich edycjach programu wpłynęło 119 wniosków o adaptację strychów co wskazuje na zainteresowanie tą formą pozyskania własnego mieszkania. Niektóre z nieruchomości cieszyły się większym powodzeniem, stąd wiele z wniosków dotyczyło tych samych adresów. Ewaluacja programu wskazała na wieloletnie zaniedbania dotyczące stanu technicznego dachów, wykorzystania przewodów kominowych, podłączeń instalacji, braku dokumentacji technicznej, itp. Te czynniki miały wpływ na to, iż 14 wnioskodawców wycofało się z adaptacji przed jej rozpoczęciem. W trakcie realizacji jest 13 strychów (w IV edycjach), na które zostały podpisane umowy użyczenia, w tym 7 najemców jest już po uzgodnieniu dokumentacji projektowej tzn. przystępują do realizacji adaptacji. 2 projekty zostały już zrealizowane i podpisane umowy najmu.

Księży Młyn

Opis dotyczący realizacji tego programu znajduje się w Filarze II Społeczeństwo i Kultura.

Ocena procesu rewitalizacji realizowanej przez podmioty prywatne w mieście

W zakresie procesów inwestycyjnych prowadzonych przez podmioty prywatne w 2015 r. Miejski Konserwator Zabytków uzgadnia, lub wydawał pozwolenia na remonty dotyczące elewacji budynków zabytkowych albo nowych inwestycji na zabytkowych obszarach dla: 108 kamienic, 21 oficyn, 42 nowych budynków, 10 zespołów fabrycznych, 16 dotyczących kolorystyki, 2 z zakresu przebudowy ulic oraz 5 budynków użyteczności publicznej i 3 budynków sakralnych.

GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI

Sprzedaż nieruchomości

W 2015 roku sprzedano 21 budynków komunalnych (nieruchomości), 1 530 komunalnych lokali mieszkalnych (z bonifikatą). Złożonych zostało 1 640 wniosków o sprzedaż lokali mieszkalnych. Dochody ze sprzedaży lokali mieszkalnych wyniosły 23,5 mln zł.

Kontynuowana była prywatyzacja gminnych lokali mieszkalnych i użytkowych oraz przekazywania zarządzania nieruchomościami prywatnymi pozostającymi dotychczas w zarządzie Administracji Zasobów Komunalnych na rzecz ich właścicieli. Charakter priorytetowy miały działania systemowe, przewidziane w Polityce Miasta Łodzi dotyczącej gminnego zasobu mieszkaniowego 2020+, zmierzające do całkowitego „wyjścia” Miasta z nieruchomości zabudowanych budynkami z nie więcej niż z 7 lokalami, w tym z małych wspólnot mieszkaniowych. W roku 2015 dokonano sprzedaży (na rzecz najemców) 8 nieruchomości zabudowanych budynkami z jednym lokalem. Ponadto Miasto Łódź przestało być - poprzez sprzedaż ostatnich lokali w nieruchomości - współwłaścicielem w 40 nieruchomościach wspólnot mieszkaniowych.

Zmniejszenie zasobu pozostającego w zarządzie AZK nastąpiło również poprzez przekazanie na rzecz właścicieli zarządu 16 nieruchomości prywatnymi.

Od 1 stycznia 2015 r. w zarząd AZK Łódź-Widzew powierzone zostały lokalowe Miasta Łodzi pozostające od 1999 r. w administrowaniu Widzewskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego. Decyzja taka podjęta została przede wszystkim w związku z faktem, iż na mocy umowy dochody z tytułu czynszu i innych opłat (wynajmu lokali) stanowiły przychód Towarzystwa.

W 2015 r. przygotowano największą, w porównaniu z latami ubiegłymi, liczbę nieruchomości do sprzedaży – 362 (o 48 więcej niż w roku 2014), o wartości 225 mln zł, (o 38,6 mln zł więcej niż w 2014 roku). Uzyskano rekordowy dochód ze zbycia nieruchomości Miasta w wysokości 102,3 mln zł, w porównaniu z rokiem 2014 o ponad 50 mln zł większy (nie licząc dochodu z tytułu sprzedaży tzw. Bramy Miasta uzyskano dochód wyższy o ponad 20 mln zł). Połowę przychodu stanowi sprzedaż 6 nieruchomości (Kilińskiego - Brama Miasta 28,5 mln zł, Demokratyczna 114 7,5 mln zł, Ogrodowa/Zachodnia 6,8 mln zł, Czarnieckiego/Franciszkańska: 4 mln zł, Kilińskiego 70/76 3,2 mln zł oraz Ogrodowa 21 3 mln zł). Drugą połowę wygenerowała sprzedaż 150 nieruchomości, w tym: 45 nieruchomości o wartości do 100 tys. zł, 44 w przedziale 101-200 tys. zł, 37 w przedziale 201-500 tys. zł, 23 powyżej 500 tys. zł i jedna darowizna.

Z sukcesem zakończono następujące działania:

- Początek sprzedaży nieruchomości położonych w Nowym Centrum Łodzi w bezpośrednim sąsiedztwie budowanego dworca Łódź – Fabryczna. Transakcje te zabezpieczone zostały umowami notarialnymi wprowadzającymi zapisy dotyczące zakresu i terminu realizacji inwestycji. W 2015 r. sprzedano nieruchomości położone przy ulicach:
 - Kilińskiego bez numeru, za 28,5 mln zł, na której do 2020 r. ma powstać reprezentacyjny budynek biurowy, tzw. „Brama Miasta”,
 - Składowej 38 i 40, na których nabywca ma zrealizować inwestycję o dominującej funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej. Nowe lokale mieszkalne mają zostać przeznaczone do wynajmu przez okres minimum 10 lat,
 - Kilińskiego 70/76 na rzecz użytkownika wieczystego, umożliwiając w ten sposób przygotowanie budowy nowoczesnego budynku biurowego.
- Kontynuowano sprzedaż terenów inwestycyjnych w otoczeniu Pałacu Poznańskiego. Po sprzedaży nieruchomości pod budowę Hotelu PURO, w 2015 r. sprzedano kolejną położoną przy skrzyżowaniu ul. Ogrodowej i Zachodniej, na której

do 2020 r. winna powstać zabudowa biurowo-handlowo-usługowa oraz nieruchomość przy ul. Ogrodowej 21, w bezpośrednim sąsiedztwie Manufaktury, z przeznaczeniem na rozbudowę istniejących budynków pod funkcje hotelowe.

- Miasto wspierało społecznie istotne przedsięwzięcia poprzez:
 - sprzedaż z 99% bonifikatą nieruchomości położonej przy ul. Dąbrowskiego 87, na rzecz Fundacji „Gajusz”, z przeznaczeniem na hospicjum dla dzieci;
 - sprzedaż z 99% bonifikatą nieruchomości położonej przy ul. Cedry 2, na rzecz Fundacji na Rzecz Rozwoju Społecznego i Przeciwdziałania Społecznemu Wykluczeniu – „Navicula” (pomoc dla dzieci z autyzmem).

Dzierżawy

Nieruchomości miejskie oraz nieruchomości, których Miasto Łódź jest posiadaczem wydierżawiane są na okres do lat trzech lub w formie wieloletniej. W 2015 r. osiągnięto dochód z dzierżaw w wysokości 19,85 mln zł (3,6 mln zł z dzierżaw wieloletnich, wykonując 60% planu). Niższe dochody wynikały z braku wpłaty czynszu przez Miejską Arenę Kultury i Sportu Sp. z o.o., ze względu na wniesienie przez Miasto Łódź aportem do Spółki czynszu dzierżawnego za okres styczeń - październik 2015 roku, jako podwyższenie kapitału zakładowego. W 100% natomiast uzyskano dochody z dzierżaw trzyletnich – 16,2 mln zł. Wykonanie dochodów z tych dzierżaw na tak wysokim poziomie, wynikało między innymi z wpłaty przez Port Lotniczy im. W. Reymonta w Łodzi ponad 6 mln zł tytułem spłaty zobowiązań z czynszu dzierżawnego z lat ubiegłych.

Angażowanie Wspólnot Mieszkaniowych w zagospodarowanie przestrzeni miasta

W 2015 r. Miasto kontynuowało politykę użyczania gruntów miejskich wokół budynków wspólnot mieszkaniowych. Zawarto 75 umów użyczenia. Do końca 2015 r. Miasto zawarło łącznie ponad 540 takich umów.

W ramach współpracy Miasta ze Wspólnotami Mieszkaniowymi realizowany był Program „Zielone Podwórka” współfinansujący inwestycje dotyczące zagospodarowania terenów zielonych wokół budynków. W 2015 r. zakończono 10 projektów.

„Zielone Podwórka”

Program kierowany jest do Wspólnot Mieszkaniowych, w których właścicielem lokali niewyodrębnionych jest Miasto Łódź, korzystających z nieruchomości na podstawie umów użyczenia zawartych z Miastem. Celem programu jest wspomaganie społeczności lokalnych w ich dążeniu do polepszenia standardu życia oraz warunków wypoczynku, poprzez poprawę estetyki otoczenia budynków. Udział Miasta we współfinansowaniu projektu nie może przekroczyć 75%, natomiast maksymalna kwota dofinansowania nie może być wyższa niż 35 tys. zł.

W roku 2015 chęć udziału w programie „Zielone Podwórka” wyraziło 13 wspólnot mieszkaniowych, jednak po dokładnej analizie dokumentacji technicznej do realizacji zakwalifikowano 11 projektów. Jedna ze wspólnot zrezygnowała z dalszej współpracy.

Wartość zadań wyniosła 444,5 tys. zł, w tym dofinansowanie ze strony Miasta 272,9 tys. zł.

W wyniku tych inicjatyw powstały nowe zieleńce, ogrody, miejsca wypoczynku dla seniorów i maluchów wyposażone w elementy małej architektury (ławki, urządzenia zabawowe, stojaki na rowery, stoliki do gier i zabaw, kosze), ciągi piesze prowadzące do budynków mieszkalnych, nowe nawierzchnie podwórek. Z perspektywy pięciu lat funkcjonowania programu należy stwierdzić, że przedkładane przez wspólnoty mieszkaniowe dokumentacje przedstawiają coraz wyższą jakość pod względem zagospodarowania przestrzennego użyczonego terenu, a program budzi coraz większe zainteresowanie

wśród mieszkańców.

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej z 12 listopada 2014 r. w sprawie umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych, przypadających Miastu Łodzi, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, Miasto wsparło osoby fizyczne oraz małych i średnich przedsiębiorców w formie rozłożenia należności na raty i odroczenia terminu płatności.

W wykonaniu uchwały Rady Miejskiej w sprawie zwolnienia lub obniżenia czynszu dzierżawnego podmiotom dzierżawiącym targowiska miejskie oraz udzielenia pomocy de minimis, w roku 2015 zwolniono z czynszu dzierżawnego dwa targowiska miejskie w związku z przeprowadzoną modernizacją. Łączna kwota udzielonej pomocy - 130 000 zł.

POPRAWA PRZESTRZENI MIEJSKIEJ

W ramach szeroko rozumianej poprawy jakości przestrzeni miejskiej w 2015 r. prowadzono wiele działań:

- prowadzono intensywne prace związane z opracowaniem „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Łodzi”,
- prace projektowe prowadzone w MPU spowodowały wzrost stopnia pokrycia miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego o 1,93 %. Obecnie wynosi on 10,62% - 3 116 ha. MPU kontynuuje pracę nad 52 projektami o łącznej powierzchni 5 585 ha – 19,04 % obszaru Miasta,
- przygotowywano „Kodeks Krajobrazowy dla Łodzi”,
- utworzono Park Kulturowy ulicy Piotrkowskiej, który daje możliwość bardziej efektywnego zarządzania zabytkową przestrzenią centrum miasta. Regulamin parku kulturowego, umożliwi uporządkowanie przestrzeni w zdecydowanie większej skali niż dotychczas, z uwzględnieniem obiektów małej architektury, obiektów handlowych i usługowych, ogródków gastronomicznych i mebli miejskich. Kształtowanie form urządzeń reklamowych, opiera się na założeniach Księgi Standardów ulicy Piotrkowskiej, dzięki czemu możliwe będzie konsekwentne wprowadzanie zasad, które zostały wypracowane w toku pracy Oddziału Ochrony Zabytków,
- uporządkowano zasady lokalizowania obiektów handlowo – usługowych wprowadzając „Instrukcję lokalizowania obiektów handlowo – usługowych nietrwale związanych z gruntem na nieruchomościach, których Miasto Łódź jest właścicielem lub posiadaczem”. W 2015 r. usunięto 14 obiektów nie spełniających wymogów estetycznych bądź lokalizacyjnych.

Zadania związane z ochroną i opieką nad zabytkami

Działania w 2015 r.:

- Prowadzono gminną ewidencję zabytków, w ramach której:
 - zweryfikowano i uzupełniono bazy danych, w tym dokumentację fotograficzną, archiwalną i architektoniczną,
 - opracowano i założono karty adresowe zabytków nieruchomych z terenu gminy,
 - uzupełniono i zaktualizowano dane w elektronicznej bazie danych dla obiektów figurujących w GEZ udostępnionej na dysku sieciowym. Każdy obiekt oraz obszar ujęty w GEZ został przypisany do folderu zawierającego zdjęcia, skany kart adresowych oraz białych kart jak również dokumentacji archiwalnej.
- Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej w 2015 r. uznał za Pomnik Historii Łódź- wielokulturowy krajobraz miasta przemysłowego. To prestiżowe wyróżnienie przyznawane jest jedynie obiektom o najwyższych wartościach zabytkowych, największym znaczeniu dla kultury polskiej. Do dziś tytuł ten nadano 60 zabytkowym obiektom w Polsce.
- Kompetencje Miasta w zakresie ochrony lokalnego dziedzictwa kulturowego znacząco zwiększa Porozumienie

Wojewody Łódzkiego i Prezydenta Miasta Łodzi z 30 grudnia 2011 r. w sprawie powierzenia Miastu Łódź prowadzenia niektórych spraw, realizowanych przez Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, które. W 2015 r. wydano 486 postanowień, w tym 191 w sprawach uzgodnienia projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz 12 w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego. Pozostałe dotyczyły uzgodnienia dokumentacji projektowej na etapie pozwolenia na budowę. Wydano także 238 decyzji administracyjnych (wzrost o 19,6%), dotyczących przede wszystkim pozwoleń na prowadzenie prac przy obiekcie zabytkowym, umieszczania na zabytku urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów, kontroli stanu zachowania, a także podziału nieruchomości zabytkowych. Prowadzono postępowania w sprawie kontroli przestrzegania przepisów dotyczących ochrony zabytków (prowadzono 8 postępowań). Kontrole obejmowały zespół architektoniczno - urbanistyczny ulicy Piotrkowskiej oraz budynki zabytkowe przy niej usytuowane. Ponadto Miejski Konserwator Zabytków złożył doniesienie do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa polegającego na zniszczeniu zabytku. W 2015 r. zintensyfikowano współpracę z Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego w sprawie monitorowania stanu zachowania obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków. Miejskie służby konserwatorskie skierowały wnioski do PINB z prośbą o kontrolę stanu zachowania w stosunku do 120 obiektów oraz uczestniczyły w 52 kontrolach nieruchomości wpisanych do gminnej ewidencji zabytków.

- Prowadzono działania na rzecz wpisania łódzkiego Cmentarza Żydowskiego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Do współpracy włączono środowiska społeczne. W wyniku konkursu zadanie powierzono Fundacji Monumentum Judaicum Lodzense. Wartość dwuletniej umowy sięga 280 tys. zł. W 2015 r. Fundacja po przeprowadzeniu odpowiednich studiów i działań złożyła, zgodnie z obowiązującą procedurą, wniosek o rozpatrzenie kandydatury do Narodowego Instytutu Dziedzictwa.
- W Konkursie Zabytek Zadbany, organizowanym przez Narodowy Instytut Dziedzictwa, rewitalizacja zabytkowej willi Leopolda Kindermanna w Łodzi przy ul. Wólczańskiej 31/33, będącej obecnie siedzibą Miejskiej Galerii Sztuki, została wyróżniona w kategorii *Utrwalenie wartości zabytkowych pojedynczego obiektu*.
- W formule współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi realizowano projekt edukacyjny dotyczący upowszechniania wiedzy o łódzkich zabytkach wśród dzieci i młodzieży szkolnej. W ramach projektu Stowarzyszenie „Estetyka Raz!”, przeprowadza w roku szkolnego 2015/2016 wśród wybranych grup uczniów pn.: „Warsztaty z tożsamości Łodzi” (w I półroczu 36 w szkołach podstawowych). Zajęcia przybliżają młodzieży historię, rozwój miasta oraz tematykę dot. zabytkowych obiektów. Łączenie nauki i zabawy (np. na koniec prowadzona jest gra na wzór „Milionerów”) powoduje, iż dzieci chętnie się angażują a przekazywane informacje przyswajają bez trudu.
- W ramach Programu Mała Konserwacja prowadzono nadzór konserwatorski nad odtworzeniem wystroju pomieszczeń użytkowych na parterze przy ul. Północnej 1/3 o wartości 86,8 tys. zł.
- Przeprowadzono również nadzór konserwatorski nad realizacją prac przy 33 nieruchomościach w ramach programu „Mia100 kamienic”.

W 2015 r. udzielono 19 dotacji na kwotę 2,5 mln zł na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków niestanowiących własności Miasta Łodzi.

Ulica Piotrkowska

Ulica Piotrkowska od zawsze będąca wizytówką Łodzi, doczekała się kolejnego remontu. W 2015 r. w prestiżowym plebiscycie realizowanym pod patronatem m.in. Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej, łódzka inwestycja w ulicę Piotrkowską zdobyła nagrodę Polskiej Izby Przemysłowo Handlowej Budownictwa, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz wyróżnienie „Modernizacja Roku 2014”.

Natomiast iluminacja ul. Piotrkowskiej otrzymała główną nagrodę w tradycyjnym konkursie Polskiego Związku

Przemysłu Oświatleniowego. Jury uznało, że w kategorii urzędy miast i gmin jedna z czterech głównych nagród za rok 2014 należy się Łodzi - za iluminację (całoroczną i świąteczną) ul. Piotrkowskiej. Nowe oświetlenie reprezentacyjnej ulicy Łodzi zostało zaprojektowane i wykonane w ramach przebudowy ul. Piotrkowskiej.

W ramach działań Strategii Rozwoju ulicy Piotrkowskiej, mających na celu aktywizację oraz promocję ulicy wśród mieszkańców poprzez organizację przedsięwzięć zachęcających do jej odwiedzenia, wspierano następujące wydarzenia: Songwriter – 5 koncertów w ramach Light Move Festival 2015, „Pasowanie na pierwszaka”, otwarcie woownerfu na ul. R. Traugutta; Mixer Regionalny na Piotrkowskiej, Łódź Bussines Run, Światowy Dzień Serca, przemarsz Teatru Arlekin, pokaz Fiatów 126p, pokaz Classic Cars; Jarmark Produktów Regionalnych – Smaki Regionów, pokazy aut tuningowanych – w stylu stance, uroczyste włączenie iluminacji na ul. Piotrkowskiej.

Zintensyfikowano współpracę z przedsiębiorcami, dokonując wyboru Rady Przedsiębiorców – zespołu doradczego Menedżera ulicy Piotrkowskiej mającego na celu wsparcie w komunikacji między przedsiębiorcami. Przedsiębiorcy wspierają również imprezy organizowane na Piotrkowskiej – poprzez wykupienie bilbordów przed Urodzinami Łodzi i użyczanie witryn jako nośników reklamowych.

Celem porządkowania przestrzeni ulicy Piotrkowskiej kontynuowano i wzmacniano działania zmierzające do poprawy estetyki:

- przeprowadzano wizje lokalne elewacji kamienic pod kątem stanu urządzeń reklamowych,
- zawiadamiano najemców i właścicieli o konieczności zmiany urządzeń reklamowych, dostosowania ich do wytycznych Miejskiego Konserwatora Zabytków,
- wszczynano z urzędu postępowania administracyjne zmierzające do wydania decyzji nakazującej usunięcie nielegalnych nośników reklamowych,
- utworzono bazę kamienic na ulicy Piotrkowskiej - baza ma na celu usprawnienie monitoringu współpracy z właścicielami kamienic oraz najemcami, a także efektów prowadzonych działań,
- sukcesywnie dostarczano „Księgi standardów ulicy Piotrkowskiej” do najemców, zarządców i właścicieli kamienic oraz rozprowadzono je wśród architektów i projektantów,
- przygotowano wytyczne do projektu zarządzenia zmieniającego organizację ruchu na ulicy Piotrkowskiej, wspierano tworzenie regulaminu Parku Kulturowego, umieszczono na latarniach informacje o toaletach publicznych.

W wyniku prowadzonych działań :

- w ponad 80 lokalizacjach (w ok. 150 lokalach użytkowych), zniknęły z witryn folie reklamowe i kasetony, z balkonów usunięto banery, nielegalne reklamy, a część została wymieniona na nowe;
- świadomość konieczności dbania o estetykę przestrzeni publicznej wśród najemców oraz właścicieli lokali systematycznie rośnie, czego dowodem są liczne wnioski o wydanie pozwolenia na umieszczanie reklam na zabytku. Najemcy i właściciele zdają sobie sprawę z wyjątkowości ulicy Piotrkowskiej, chcą dbać o jej estetyczny wygląd i mają pełną świadomość tego, jakimi środkami i działaniami tę estetykę mogą poprawić.

Program atrakcyjne przestrzenie miejskie

W 2015 r. przyjęto program „Atrakcyjne Przestrzenie Miejskie 2020+”, w ramach którego zbadano użytkowanie kluczowych przestrzeni publicznych Łodzi. Zadanie to wymagało wdrożenia metodyki badań pozwalającej na jak najwierniejsze poznanie specyfiki ludzkiego zachowania na poszczególnych ulicach i placach. Skupiono się na takich aspektach miejskiego życia jak spotkania, aktywności komercyjne i przemieszczanie się. Wykonano analizę dwóch elementów sieci najważniejszych przestrzeni publicznych Miasta Placu Wolności oraz ulic Moniuszki, Traugutta i Hotelową. Przygotowana publikacja upowszechni wiedzę o programie dedykowanym mieszkańcom Łodzi, którego celem jest

aktywizacja lokalnej społeczności na rzecz działań, zmierzających do poprawy jakości przestrzeni publicznych.

2. ZIELONA, UPORZĄDKOWANA ŁÓDŹ

Poprawa jakości życia łódzian i zwiększenie atrakcyjności miasta dzięki wykorzystaniu potencjału środowiska przyrodniczego, zachowaniu i porządkowaniu przestrzeni aktywnej biologicznie i obszarów służących rekreacji i budowaniu zdrowego stylu życia.

Działania związane z tym celem realizowane były w obszarze polityki przestrzennej oraz komunalnej i ochrony środowiska zgodnie z uchwalonymi przez Radę Miejską 16 stycznia 2013 r. politykami sektorowymi: „Polityką komunalną i ochrony środowiska Miasta Łodzi 2020+” oraz „Strategią przestrzennego rozwoju Łodzi 2020+”.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi.

Aktualizacją „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi” zajmuje się Miejska Pracownia Urbanistyczna (MPU). Główne działania MPU w 2015 r. wynikające z założeń Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ dotyczyły rozwoju miasta „do wewnątrz” oraz wprowadzenia niezbędnych zmian w układzie komunikacyjnym:

- Kontynuowano prace nad sporządzeniem uwarunkowań rozwoju przestrzennego miasta, opracowywano założenia i kierunki rozwoju przestrzennego miasta oraz rozpatrywano wnioski złożone do Studium.
- Rada Miejska przyjęła stanowisko w sprawie wyboru modelu rozwoju przestrzennego miasta Łodzi określonego w ramach prac nad projektem Studium.
- Prowadzono kampanię informacyjno-konsultacyjną Studium we współpracy ze Stowarzyszeniem OPUS – spotkania warsztatowe i informacyjne, publikacja artykułów prasowych.
- Zorganizowano 4-dniowe warsztaty eksperckie dotyczące Studium:
 - założenia kształtowania struktury przestrzennej Łodzi,
 - ochrona dziedzictwa kulturowego Łodzi,
 - rozwój ekonomiczno-społeczny Łodzi i jego wymiar przestrzenny,
 - polityka transportowa Łodzi.
- Zorganizowano debaty z udziałem mieszkańców na temat modeli rozwoju przestrzennego miasta – Uniwersytet Łódzki, Politechnika Łódzka.
- Powołano Zespół ds. ustaleń Projektu Studium, który opiniował:
 - model kształtowania polityki przestrzennej miasta,
 - tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej,
 - politykę kształtowania przestrzeni śródmieścia,
 - organizację stref aktywności gospodarczej,
 - model komunikacyjny miasta,
 - obszary zabytkowe – możliwe działania i ograniczenia,
 - wnioski złożone do Studium.
- Zorganizowano debatę ekspercką w sprawie zakresu ochrony archeologicznej w dokumentach planistycznych.
- Zaprezentowano wyniki prac nad uwarunkowaniami rozwoju przestrzennego miasta na XXVIII Konwersatorium Wiedzy o Mieście zorganizowanym przez Uniwersytet Łódzki.

- Zlecono ekspertyzę nt. układów ruralistycznych czytelnych w planie współczesnej Łodzi.
- Przekazano uwagi do zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego wynikające z przyjętych założeń do nowego Studium.
- Opracowano „Analizę uwarunkowań lokalizacji terenów inwestycyjnych (tereny przemysłowe i logistyczne typu greenfield) w podziale na jednostki krajobrazowe” na potrzeby sporządzenia Studium.
- Współpracowano z Wydziałem ds. Zarządzania Projektami w związku z organizacją w Łodzi EXPO 2022.
- Prowadzono prace związane z opracowaniem „Model Zrównoważonego Transportu Zbiorowego Łodzi 2020+”.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

W 2015 roku kontynuowano prace zgodne z ustalonym w 2014 r. harmonogramem sporządzania mpzp na lata 2014-2018:

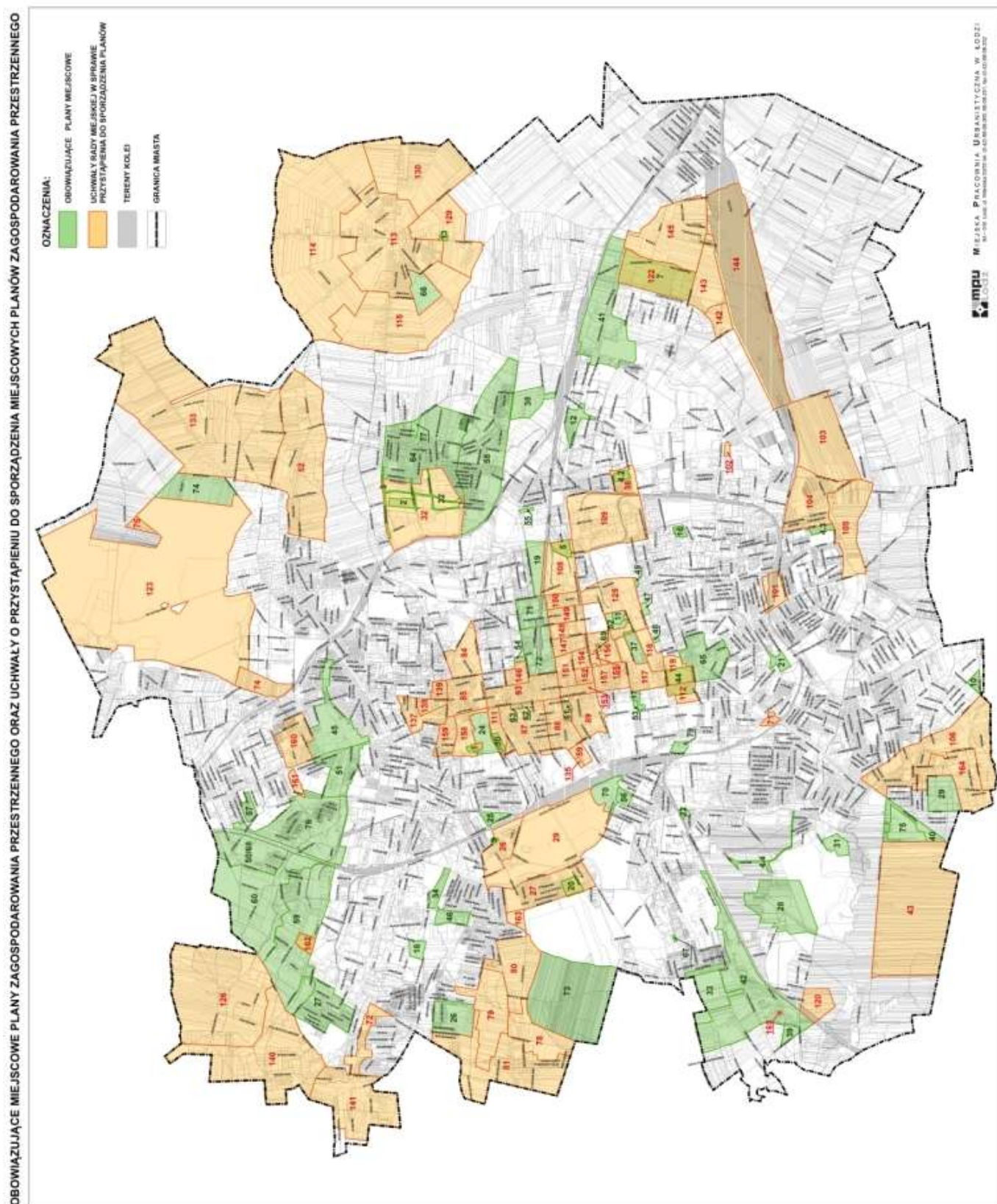
- Etap 1 – sporządzanie planów miejscowych, których opracowanie stanowi priorytet z uwagi na konieczność uporządkowania struktury Strefy Wielkomiejskiej, a także planów których uchwalenie jest konieczne dla powstrzymania niekontrolowanej suburbanizacji.
- Etap 2 - sporządzenie planów miejscowych, których uchwalenie zapobiegnie niekontrolowanej suburbanizacji, a pozwoli na ograniczenie zabudowy na obszarach oznaczonych w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako tereny zieleni leśnej, parkowej oraz upraw rolnych.
- Etap 3 – sporządzanie planów miejscowych, których uchwalenie ma na celu uporządkowanie istniejących terenów zabudowy jednorodzinnej, rezydencjonalnej i zagrodowej oraz zapewnianie ładu przestrzennego w sąsiedztwie terenów wyłączonych z zabudowy oraz takich, których opracowanie uzależnione jest od możliwości MPU.

Tab. 95. Zaawansowanie prac nad przygotowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
(stan na koniec grudnia.)

Zakres informacji	Liczba dokumentów				Powierzchnia ogółem (ha)				% udział w powierzchni miasta			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Powierzchnia obowiązujących mpzp	57	61	70	77	1 583	2246	2641	3116	5,40	7,66	9,01	10,62
Uchwalone mpzp	5	4	11	8	25	695	422	656	0,10	2,37	1,44	1,93
Przystąpienia do sporządzenia mpzp r.	16	9	7	26	3 652	1024	721	1614	12,41	3,47	2,47	5,27
Mpzp w przygotowaniu.	43	52	46	52	6 582	7318	6873	5585	22,39	24,96	23,44	19,04

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiej Pracowni Urbanistycznej.

Rys. 11. Obszary przeznaczone do objęcia MPZP w latach 2015+.

Źródło: Miejska Pracownia Urbanistyczna

Prace projektowe prowadzone w MPU w roku 2015 spowodowały wzrost stopnia pokrycia miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego o 1,93 punkta procentowego i obecnie wynosi on 10,62% - 3 116 ha powierzchni miasta. Uchwalono następujące plany:

- Łodzianka (76) dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Strykowskiej, Łodzianka i Okólnej, do granicy Lasu Łagiewnickiego,
- Stare Złotno (28) na terenie osiedla Złotno, w rejonie ulicy Stare Złotno,
- Ikea (131) dla części miasta Łodzi położonej w rejonie ul. Pabianickiej i drogi krajowej Nr 14,
- Radogosz Zachód (18) dla części obszaru miasta Łodzi położonej w dolinie rzeki Sokołówki, obejmującej część zachodnią osiedla Radogoszcz,
- Giewont - Chałubińskiego (134) dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Listopadowej, Śpiących Rycerzy, Giewont do ulicy Chałubińskiego - zmiana fragmentu planu Stoki Giewont (64),
- Hetmańska – Zachód (122)* dla części miasta Łodzi położonej w rejonie alei Hetmańskiej oraz ulic: Rokicińskiej i Zakładowej,
- Praktiker (136) dla części miasta Łodzi położonej w rejonie Alei Jana Pawła II i ulic: Wróblewskiego, Wieniawskiego i Błońskiej,
- Ikara (120) dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Ikara i Sanitariuszek.

W 2015 r. Rada Miejska przyjęła uchwały o przystąpieniu do opracowania 26 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni 1 515 ha – 5,14% obszaru miasta. Obecnie Miejska Pracownia Urbanistyczna kontynuuje pracę nad 52 projektami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni 5585 ha – 19,04 % obszaru miasta.

OCHRONA ŚRODOWISKA

Zachowanie stabilności ekologicznej miasta i ochrona lokalnej różnorodności biologicznej

Łódź jest miastem o dużym udziale terenów zielonych. Lasy zajmują 9,29 % powierzchni miasta, w tym największy las miejski w Polsce – Las Łagiewnicki. Ogólnie dostępne tereny zieleni urządzonej (parki, zieleńce) stanowią 2,4% powierzchni, a składa się na nie 36 parków utrzymywanych przez Zarząd Zieleni Miejskiej, z czego 13 wpisanych jest do rejestru zabytków. Gęstość terenów zieleni wynosi: 0,96 ha/1000 mieszkańców.

Tab. 96. Lasy w Łodzi (w % pow. miasta)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Lasy komunalne	5,14	5,14	5,14	5,12	5,12
Lasy państwowe	0,68	0,68	0,69	0,69	0,69
Lasy niepubliczne	3,71	3,63	3,60	3,56	3,48
Razem	9,53	9,45	9,43	9,37	9,29

Źródło: Zarząd Zieleni Miejskiej.

Tereny objęte obszarowymi formami ochrony przyrody obejmują 9,2% powierzchni miasta wynosi 9,2%, zmniejszenie udziału lasów w powierzchni miasta w dużej mierze zależy od zmian zachodzących w lasach niepublicznych.

Ochrona lokalnej różnorodności biologicznej odbywa się poprzez zachowanie reliktów naturalnej przyrody i korytarzy ekologicznych łączących tereny zieleni urządzonej, ośrodki różnorodności biologicznej na obszarze zurbanizowanym miasta i w jego strefie peryferyjnej.

W zakresie ochrony środowiska wykonano następujące czynności:

- zachowano reliktów naturalnej przyrody i korytarzy ekologicznych, łączących tereny zieleni urządzonej, ośrodki

różnorodności biologicznej na obszarze zurbanizowanym miasta i w jego strefie peryferyjnej, w ramach istniejących obszarowych form ochrony przyrody,

- uzgodniono prace pielęgnacyjne przy 12 pomnikach przyrody i przeprowadzono waloryzację 8 drzew wnioskowanych do ochrony w formie pomnika przyrody,
- ustanowiono ochronę i oznaczenie 7 nowych pomników przyrody,
- przygotowano ekspertyzę przyrodniczą dotyczącą zasadności zmian granic użytków ekologicznych „Stawy w Nowosolnej” i Międzyrzecze Bzury i Łagiewniczanki” i opracowano przyrodnicze podstawy ochrony czynnej użytków ekologicznych Majerowskie Pole” i „Majerowskie Błota”;
- przyjęto procedury postępowania w przypadku stwierdzenia występowania barszczu Sosnowskiego lub barszczu Mantegazziego,
- wprowadzono stosowanie narzędzi GIS do monitorowania i dokumentowania stanu i zagrożeń ochrony przyrody oraz dokumentowania stanowisk inwazyjnych gatunków barszczu Sosnowskiego i Mantegazziego,
- przeprowadzano bieżącą kontrolę stanu zachowania walorów przyrodniczych obszarowych form ochrony przyrody i stanu pomników przyrody,
- zaopiniował 36 projektów zmian zagospodarowania terenu, projektów decyzji o warunkach zabudowy, warunków dzierżawy nieruchomości Miasta oraz 20 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- zaopiniowano 68 propozycji sprzedaży nieruchomości Miasta pod kątem zachowania naniesień roślinnych.

Leśnictwo Miejskie

Przedmiotem działalności Leśnictwa w 2015 r. było, w szczególności:

- prowadzenie gospodarki leśnej na nieruchomościach powierzonych w administrowanie i znajdujących się we władaniu Leśnictwa o powierzchni łącznej – 1 584 ha, w tym grunty leśne (lasy) – 1 503 ha,
- sprawowanie nadzoru nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa na terenie miasta Łodzi o powierzchni łącznej ok. 1 051 ha,
- prowadzenie edukacji przyrodniczo-leśnej,
- administrowanie zabytkami kultury zlokalizowanymi na terenie lasów komunalnych,
- udzielanie pomocy i opieki zwierzętom wolno żyjącym, w ramach Ośrodka Rehabilitacji Dzikich Zwierząt.

Leśnictwo Miejskie uzyskało dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na utrzymanie siedlisk łąkowych na terenach będących we władaniu Leśnictwa. W ramach tego zadania wykonano wykoszenie łąkowych siedlisk przyrodniczych na powierzchni 51,70 ha.

Na terenie lasów komunalnych, w celu poprawy stanu zdrowotnego lasu, zwiększenia jego naturalnej odporności, ochrony przed zagrożeniem pożarowym, zwiększenia atrakcyjności turystycznej przeprowadzono:

- odnowienia i zalesienia razem - 0,40 ha,
- poprawki i uzupełnienia w uprawach i młodnikach - 0,33 ha,
- pielęgnowanie upraw - pielęgnowanie gleby - 25,35 ha,
- pielęgnowanie upraw - czyszczenia wczesne - 10,29 ha,
- pielęgnowanie młodników - czyszczenia późne - 4,02 ha,
- melioracje agrotechniczne - 0,44 ha,
- ochrona pożytecznej fauny, w tym wywieszenie nowych skrzynek lęgowych: 80 szt., naprawa i konserwacja starych budek lęgowych (395 szt.), dokarmianie ptaków - 40 kg karmy i zabezpieczanie upraw przed zgryzaniem: mechaniczne – 80 szt., chemiczne – 11,20 ha,

- usuwanie nieczystości stałych i śmieci z terenów leśnych - zebrano ok. 300 m³,
- odnowienie pasów przeciwpożarowych wzdłuż dróg publicznych o dużym natężeniu ruchu - 2,60 km i porządkowanie fragmentów lasów położonych w sąsiedztwie intensywnie wykorzystywanych ścieżek spacerowych i ulic z materiałów łatwopalnych - 59,00 ha,
- remonty dróg - 5,80 km, w tym 500 mb w uroczysku Lublinek w ramach zadania z budżetu obywatelskiego,
- remonty budowli wodnych, bieżące utrzymanie mostów i przepustów - 22 szt.,
- dokarmianie zwierzyny - zakup i wyłożenie 2 320 kg karmy,
- remonty i konserwacja istniejących obiektów i elementów zagospodarowania turystycznego - 404 szt.,
- pozyskano 1 583 m³ drewna z zabiegów sanitarnych oraz usuwania drzew zagrażających,
- Leśnictwo zapewnia utrzymanie dwóch zabytkowych kaplic drewnianych pw. św. Antoniego z II połowy XVII wieku i św. Rocha z I połowy wieku XVIII.

Zadania obejmujące nadzór nad gospodarką leśną w lasach niepaństwowych wykonywane były w formie:

- lustracji terenowych i oceny stanu lasów prowadzonej z inicjatywy Leśnictwa – 621,3 ha,
- czynności podejmowanych z urzędu oraz na wniosek właścicieli lasów, w tym prowadzenie postępowań administracyjnych – łącznie 37, w tym 32 wszczętych w 2015 r. 3 z nich jeszcze się nie skończyły,
- badania skarg i wniosków związanych z utrzymaniem oraz stanem lasów,
- instruktaż i doradztwo oraz ustalania zadań z zakresu gospodarki leśnej dla właścicieli lasów – 70 instruktaży,
- analiz postanowień i decyzji zezwalających na wyłączenie z produkcji gruntów leśnych, wydawanych przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi – 9 postępowań,
- badania poprawności ustaleń użytków leśnych wg danych ewidencji gruntów.

Edukacja przyrodniczo-leśna prowadzona jest przez Leśnictwo Miejskie od 2000 roku, głównie w formie terenowych zajęć dla zorganizowanych grup dzieci i młodzieży, kształcących się na różnych poziomach nauczania. Prowadzone są również zajęcia stacjonarne, np. dla dzieci i młodzieży w szpitalach lub wychowanków Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych oraz Pogotowia Opiekuńczego. Wszystkie zajęcia oraz materiały są bezpłatne. W 2015 roku Leśnictwo zorganizowało ferie zimowe oraz półkolonie letnie, podczas których dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych brały udział w warsztatach manualno-plastycznych oraz piesze rajdy i podchody na terenie Lasu Łagiewnickiego.

W prowadzonych przez Leśnictwo działaniach edukacyjnych udział wzięło ponad 8 000 osób, a od 2000 roku ponad 28 000 osób.

Dzięki dofinansowaniu ze środków WFOŚiGW nakręcono film edukacyjny o walorach przyrodniczych Lasu Łagiewnickiego. Film przyrodniczy był również emitowany w telewizji TVP regionalnej (TVP Łódź).

Leśnictwo Miejskie było organizatorem lub współorganizatorem licznych imprez o charakterze przyrodniczo – edukacyjnym:

- zorganizowano Rajd Eko przedszkolaka, w którym uczestniczyły dzieci z 21 placówek z Łodzi i województwa łódzkiego,
- Leśnictwo Miejskie było współorganizatorem stoiska promującego trasy biegowe oraz aktywny wypoczynek na szlakach Lasu Łagiewnickiego, podczas Maratonu Łódzkiego „Dbam o zdrowie”,
- włączono się w obchody Dni Lasów Państwowych, odbywających się na rynku Manufaktury,
- współorganizowano piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego; w konkursie przyrodniczo-plastycznym udział wzięło 617 prac.

Utrzymanie zieleni miejskiej

W ramach bieżącego utrzymania zieleni, na zlecenie Działu Zieleni Towarzyszącej, na terenie dróg publicznych,

wewnętrznych i na terenach niezabudowanych wykonywano następujące prace:

- Posadzono 10 086 krzewów oraz 314 drzew w parkach i zieleńcach miejskich.
- Usunięto 680 drzew suchych, zamierających lub powalonych w parkach i na zieleńcach miejskich.
- Dokonano obsadzeń kwietników sezonowych o pow. 1 680,1 m² i 68 gazonów kwietnikowych roślinami jednorocznymi.
- Przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne 3 486 drzew i w skupinach starych krzewów o pow. 28 528 m².
- Przeprowadzono wiosenne wygrabienia liści i zanieczyszczeń z trawników z pow. 294,4 ha, a także wygrabianie jesienne z pow. 219,8 ha trawników.
- Przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne w różankach - 4 678 m².
- W ramach walki ze szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem, założono 3 940 pułapek feromonowych.
- Zakupiono i zamontowano na terenach zieleni miejskiej 460 koszy na śmieci i wymieniono 1809 listew przy ławkach parkowych.
- Wymieniono podłogę na scenie w muszli koncertowej w parku im. J. Piłsudskiego.
- Wyremontowano schody oraz nieckę fontanny w pasażu Rubinsteina i boisko do koszykówki w parku nad Jasieniem.
- Wymieniono stare pompy przy fontannach: w parku Podolskim, w parku im. J. Matejki oraz w parku im. H. Sienkiewicza.
- Wyremontowano schody w parku im. J. Poniatowskiego i na zieleńcu przy ul. Wólczańskiej.
- Wyremontowano altanę w parku im. J. Kilińskiego.
- Zamontowano na terenach zieleni 100 budek lęgowych dla ptaków.
- Wyremontowano chodniki na zieleńcu przy ul. Wojska Polskiego (przy PKS) oraz drogę dojazdową na Placu Hallera, wybudowano nową alejkę asfaltową w parku im. J. Piłsudskiego od strony ul. Krakowskiej.
- W ramach rewaloryzacji parku Źródłiska I przebudowano zniszczone alejki parkowe na pow. 11 860 m², a w parku im. Wł. Reymonta przebudowano 4 807 m² alejek.
- Wykonano siłownię zewnętrzną w parku im. J. Kilińskiego, doposażono plac zabaw w parku Rejtana i zmodernizowano plac zabaw w parku im. S. Staszica.
- Przy rewitalizacji parku im. A. Mickiewicza wzdłuż górnego stawu wykonano nową alejkę asfaltową o pow. 650 m², nowe alejki o nawierzchni glinkowo-żwirowej o łącznej pow. 980 m².
- Przeprowadzono remont muszli koncertowej w parku im. A. Mickiewicza.
- Przeprowadzono rewitalizację parku Piastowskiego, w ramach której przebudowano alejki o pow. 1 816 m², przeprowadzono rekultywację 1 577 m² trawników.
- Poddano pielęgnacji 12092 pni drzew w pasach drogowych i na terenach niezabudowanych.
- Usunięto 1305 pni drzew oraz posadzono i utrzymywano: 1 676 szt. drzew, 5 109 szt. krzewów, 50 szt. bylin i 44 608 szt. roślin kwietnikowych w pasach drogowych i na terenach niezabudowanych. Utrzymywano również nasadzenia drzew w donicach i roślin kwietnikowych w donicach na latarniach i w skrzynkach na barierkach zlokalizowanych w rejonie ul. Piotrkowskiej. Ponadto na zlecenie jednostki pomocniczej miasta (algorytm) - obsadzenie krzewami pasa zieleni pomiędzy jezdniami na ul. Julianowskiej pomiędzy ul. Łagiewnicką a ul. Zgierską.

W 2015 r. Zarząd Zieleni Miejskiej w Łodzi wydał 21,44 mln zł na zapewnienie przyjaznych ludziom warunków życia w mieście, poprzez utrzymywanie we właściwym standardzie istniejących terenów zieleni oraz tworzenie nowych terenów tego rodzaju.

Tab. 97. Prace pielęgnacyjne w parkach i zieleńcach i w pasach drogowych.

	2011	2012	2013	2014	2015
Drzewa poddane pielęgnacji	8 411	2 910	6 213	10 401	15 578
Nasadzenia drzew	253	1 153	953	1 181	1 990
Wycięte drzewa	1 044	1 207	2 177	2 403	1 985
Nasadzenia krzewów	Bd.	Bd.	Bd.	20 548	15 195
Nasadzenia roślin kwiatnikowych i bylin w pasach drogowych	Bd.	Bd.	Bd.	30 727	44 726

Źródło: Opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Zieleni Miejskiej.

Projekt Zielona Łódź realizowany jest przez Zarząd Zieleni Miejskiej w Łodzi od 21 marca 2013 roku. Obejmuje wszelkie działania promujące tereny zielone Łodzi, a w szczególności miejskie parki, Ogród Botaniczny, Miejski Ogród Zoologiczny, Leśnictwo Miejskie. Celem Zielonej Łodzi jest organizowanie w przestrzeni publicznej różnego rodzaju otwartych imprez oraz aktywności, skierowanych do wszystkich mieszkańców naszego miasta. Zwiększenie potencjału rekreacyjnego parków i jednostek podległych Zarządowi Zieleni Miejskiej realizowane jest poprzez podejmowanie współpracy z organizacjami, instytucjami, placówkami, z którymi Zarząd wspólnie organizuje wydarzenia kulturalne i sportowe, plenerowe koncerty, wernisaże, zajęcia warsztatowe, spacer, itp. Wykaz wszystkich przeprowadzonych imprez jest opisany w Filarze II, w celu „Kultura u podstaw”.

Ogród Botaniczny

W Ogrodzie Botanicznym prowadzona jest ochrona ex situ ok. 50 gatunków roślin chronionych i zagrożonych wyginięciem, pochodzących ze stanowisk naturalnych. Są wśród nich: wierzba lapońska, skalnica gronkowa, koniczyna pannońska, mialek wiosenny, żmijowiec czerwony, kosaciec bezlistny, len złocisty, długosz królewski, ostnica Jana, pełnik alpejski, ostnica włosowata.

Ogród Botaniczny we współpracy z Zakładem Ochrony Przyrody UŁ i Lasami Państwowymi przeprowadził reintrodukcję piaskowca trawiastego i goździka siniego w ramach regionalnych programów ochrony. W maju na terenie Nadleśnictw Piotrków i Bełchatów posadzono 150 szt. goździka siniego oraz 700 szt. piaskowca trawiastego.

Opracowano także programy ochrony dla kolejnych gatunków zimoziolu północnego oraz goździka piaskowego, które zostały pozytywnie zaopiniowane przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Łodzi. Kontrolowano udatność nasadzeń tych roślin, jak również rozpoczęto prace związane z oceną stanu populacji na stanowiskach naturalnych środkowej Polski.

W ramach działań na rzecz ochrony przyrody, gromadzone są w kolekcjach szklarniowych gatunki roślin objęte Konwencją Waszyngtońską (CITES). Obecnie w zbiorach Ogródu Botanicznego znajduje się 557 taksonów roślin CITES. Rośliny te stanowią bardzo cenny element kolekcji, wykorzystywany w edukacji oraz popularyzacji wiedzy przyrodniczej.

W 2015 roku na terenie Ogródu Botanicznego oraz Palmiarni odbyły się 34 wystawy i inne imprezy tematyczne o charakterze przyrodniczo-kulturalnym, w tym 12 imprez plenerowych (Wystawa tulipanów, Majówka w Ogrodzie, Festiwal Chleba, Wystawa piwonii, spektakl teatru V6 „Barwy natury”, Noc Świętojańska, Rośliny lecznicze, Moc Natury - energetyczny piknik w Botaniku, Tydzień liliowców). Od marca do czerwca organizowany był wspólnie z łódzkim Pałacem Młodzieży im. J. Tuwima międzypokoleniowy projekt „Dziki Ogród”. W tych imprezach uczestniczyło ponad 83 000 osób.

Od 1 kwietnia można zwiedzać nowo utworzony dział - Skansen roślinny, który stanowi ofertę edukacyjną dla szkół, przedszkoli i osób dorosłych przygotowaną, w skład której wchodzi 12 nowych warsztatów oraz szkolenia sadownicze. W ramach tego projektu w roku 2015 odbyły się 2 bezpłatne szkolenie sadownicze „Znaczenie, projektowanie i zakładanie sadów tradycyjnych oraz dawne odmiany drzew owocowych”.

W ramach powiększania udokumentowanych kolekcji roślinnych w 2015 r. na terenie Ogrodu Botanicznego posadzono:

- 69 drzew liściastych,
- 1613 krzewów liściastych,
- 33 drzewa i krzewy iglaste,
- 1 523 roślin okrywowych i pnączy,
- 9 585 bylin,
- 6 271 roślin jednorocznych i dwuletnich,
- 74 235 roślin cebulowych i bulwiastych,
- 38 róż,
- 240 wrzosów w 24 odmianach.

Od kwietnia 2014 r. na terenie Skansenu Roślinnego, uprawiany jest tradycyjny, wysokopienny sad jabłoniowy. Rośnie tu 140 drzew reprezentujących ok. 70 starych odmian jabłoni.

Dział Kolekcji Roślin Szklarniowych w 2015 r. zyskał w sumie 796 roślin (273 taksony). Do kolekcji pozyskano 49 nowych taksonów głównie storczyków i roślin mięsożernych.

Edukacja ekologiczna prowadzona przez Ogród Botaniczny i Palmiarnia

- przeprowadzono 611 zajęć edukacyjnych, w których wzięło udział 13 732 uczestników z różnych placówek województwa łódzkiego,
- zorganizowano lub współorganizowano 4 konkursy wiedzy przyrodniczej,
- zorganizowano stoisko promocyjne podczas Maratonu Łódzkiego „Dbam o zdrowie”,
- zrealizowano cykl comiesięcznych zajęć przyrodniczych dla Uczniów Szkoły Przyszpitalnej w Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi,
- organizowano XVI Międzynarodowy Festiwal Filmów Przyrodniczych im. Wł. Puchalskiego,
- uczestniczono w obchodach Dnia Lasów Państwowych odbywających się na rynku Manufaktury,
- uczestniczono w obchodach Dnia Solidarności z Osobami Chorującymi Psychiczenie, w ramach kampanii „Schizofrenia - Otwórzcie Drzwi”, które miały miejsce na terenie Skansenu Lotniczego w Łodzi.

Ochrona zwierząt

Zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt z 21 sierpnia 1997 r. Urząd Miasta Łodzi zapewnia opiekę zwierzętom bezdomnym, obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt, opiekę kotom wolno żyjącym, całodobową opiekę weterynaryjną w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, usypianie ślepych miotów, poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt i fakultatywnie znakowanie zwierząt. W tym celu corocznie przyjmowany jest „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Łodzi”.

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa realizuje wszystkie z tych zadań szczególnie dzięki funkcjonowaniu Schroniska dla Zwierząt w Łodzi.

Tab. 98. Miejskie Schronisko dla Zwierząt.

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba przyjętych psów	2 308	2 385	2 191	2 054	2043
Liczba przyjętych kotów	715	751	726	757	775
Liczba wydanych psów	2 130	2 176	2 150	1 401	1217
Liczba wydanych kotów	592	575	533	575	564
Liczba zaszczepionych psów właścicielskich	547	570	2 088	2 028	883
Liczba wysterylizowanych kotów	1 233	1 612	1 956	1 588	1164

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa.

Budowa nowego schroniska dla zwierząt bezdomnych

Wydział Ochrony Środowiska, w ramach przygotowań do budowy nowego miejskiego schroniska dla zwierząt bezdomnych, wykonał prace niezbędne do rozpoczęcia procesu inwestycyjnego:

- uzyskał pozwolenia wodno- prawne umożliwiające:
 - pobór wód podziemnych oraz wykonanie urządzenia do tego poboru (studni głębinowej),
 - wykonanie urządzenia wodnego w postaci oczyszczalni biologicznej z drenażem rozsączającym oraz na odprowadzanie do ziemi oczyszczonych ścieków bytowych, powstających na terenie projektowanego Schroniska;
 - wykonanie urządzenia wodnego w postaci rowu ziemnego odwadniającego fragment przewidzianego do przebudowy odcinka ulicy Opolskiej,
- decyzję zatwierdzającą zmianę klas glebowych i użytków na części działki objętej zamierzeniem,
- złożono wnioski o zatwierdzenie projektu budowlanego i wydanie pozwolenia na budowę schroniska,
- przyjęto koncepcję wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE), w nowo zaprojektowanym schronisku.

Budowa zakończy się do 2018 roku.

Ośrodek Rehabilitacji Dzikich Zwierząt

Z każdym rokiem wzrasta ilość zwierząt trafiających do Ośrodka Rehabilitacji Dzikich Zwierząt. W 2015 r. prowadzono leczenie i rehabilitację oraz udzielono pomocy i opieki 1 614 zwierzętom, w tym 1 224 objętym ochroną gatunkową. Zapewniono opiekę 692 osobnikom młodocianym, 87 zwierzętom rannym w kolizjach drogowych, 130 chorym oraz z obrażeniami wewnętrznymi, 169 zabłąkanym, 410 z urazami mechanicznymi oraz 126 zwierzętom pogryzionym.

Wzrasta też zagęszczenie populacji niektórych, niepożądanych gatunków zwierząt łownych na terenie miasta Łodzi, głównie dzików. W ramach działań związanych z redukcją populacji zwierząt łownych odłowiono 151 dzików i 7 lisów oraz odstrzelono 14 dzików i 5 lisów.

Miejski Ogród Zoologiczny

Jest jednym z 15 licencjonowanych ogrodów zoologicznych w Polsce, które funkcjonują w oparciu o zezwolenie Ministerstwa Środowiska. Pod względem powierzchni (16,64 ha) zajmuje 10 miejsce, pod względem zróżnicowania zwierzątostanu i liczby osobników jest na pozycji czwartej. Łódzkie zoo hoduje zwierzęta zagrożone wyginięciem w naturze (lwy azjatyckie, oryksy szablorgie, tygrysy syberyjskie, pantery śnieżne), jest placówką dydaktyczną i prowadzi szeroką działalność popularyzatorską. Obecnie prowadzona jest hodowla 33 gatunków objętych międzynarodowymi programami hodowlanymi (EEP).

Najważniejszymi założeniami głównych kierunków hodowli zwierząt (uchwała z 2013 r.) jest przeprowadzenie szeregu modernizacji istniejących obiektów i tworzenia nowych ekspozycji, które nawiązują do naturalnych biotopów występowania zwierząt.

W 2015 łódzkie zoo wzbogaciło się o wiele nowych zwierząt, z których najwartościowszymi gatunkami są: lew azjatycki, marykina, gepard, daniel mezopotamski. W kolekcji znajduje się także 36 gatunków objętych księgami rodowodowymi m.in: pingwin toniec, kea, lemur katta.

Do głównych osiągnięć Ogrodu Zoologicznego w 2015 roku należy zaliczyć sprowadzenie: samca binturonga z zoo Tierpark (Niemcy), pary papugi Kei z Bristolu (Anglia) i Liberca (Czechy), 2 samców nandu plamistego z Edynburga (Szkocja), 35 pingwinów przyłdkowych z Munster (Niemcy), z zoo des Sables d Olonne (Francja) i z Le Pal (Francja), samicy nandu plamistego ze Zlina z Czech, samicy hirary z Pragi z Czech, 2 samców rakojadów z Frankfurtu z Niemiec.

Ponadto w Miejskim Ogrodzie Zoologicznym w roku ubiegłym:

- opracowano we własnym zakresie nową, czytelną stronę internetową, bogatą w zdjęcia zwierząt oraz teksty merytoryczne,
- wystawiano przez 6 miesięcy, w centrum Handlowym Port Łódź stoisko promocyjne dotyczące oferty edukacyjnej. Promocję przeprowadzano także w trakcie Biznesowej Ligi Sportu, na ul. Piotrkowskiej, w ramach Budżetu Obywatelskiego, na Targach Edukacyjnych, Targach Turystycznych oraz Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki,
- w ramach konkursu edukacyjnego organizowanego przez WFOŚiGW, opracowano kolejne ścieżki dydaktyczne: „Popatrz jak...”, „Bioróżnorodność – ginący skarb przyrody” oraz audioprzewodnik po zoo ,
- uaktualniono wersję przewodnika po zoo i przeprowadzono renowację ogrodzeń w mini zoo, wzbogacono kolekcję zwierząt o nowe gatunki: gęsi domowe, perliczki, owce kameruńskie, owce rackie.

Edukacja ekologiczna prowadzona przez Miejski Ogród Zoologiczny:

- w zajęciach edukacyjnych i imprezach plenerowych organizowanych na terenie MOZ i poza MOZ (389 zajęć, uczestniczyły łącznie 86 564 osób),
- do najważniejszych imprez plenerowych należały: Dzień Babci i Dziadka w Zoo, Zimowa Akademia Zwierząt, Dni Niedźwiedzia Polarnego, Od Bieguna Do Bieguna – Kampania Bioróżnorodności, Wyciągnij Wtyczkę z Gniazdka, Senioralna Akademia Zwierząt, Majówka w Zoo, Dzień Dziecka, Wieczór Marzeń, Jedź Na Wakacje Z Głową, Rossmann Dzieciom, Początek Lata w Zoo, CITES jest Gites, Święto Pszczoły, Wieczór Sponsora, Urodziny Zoo, Światowy Tydzień Zwierząt, Święto Jeża, Ekochoinki i Zwierzęce Minki, Hej Dorośli i Dzieciaki – Łapiemy w Zoo Dzikie Ptaki,
- z okazji 25 – lecia CITES w Polsce, wraz z Izbą Celną zorganizowano na terenie zoo konkurs dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

GOSPODARKA KOMUNALNA

Gospodarka wodno-kanalizacyjna

W 2015 r. wykonano 399 nowych przyłączy do sieci wodociągowej i 708 do kanalizacyjnej, dzięki czemu 99,7% (99,5% w roku 2014) gospodarstw domowych w Łodzi korzystało z sieci wodociągowej (wraz ze zdrojami), a 98,2% (97% w 2014 r.) z sieci kanalizacji sanitarnej. Zużycie wody z sieci wodociągowej wyniosło – 39,92 tys. m³, w tym gospodarstwa domowe 26,76 m³. Na 1 mieszkańca gminy wyniosło 37,8 m³/r⁷.

⁷ Przy założeniu liczby mieszkańców Łodzi na dzień 31.12.2015 r. 706 tys. osób

Tab. 99. Długość sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w Łodzi (dane na koniec I półrocza w km)

	2012	2013	2014	2015
Długość sieci kanalizacyjnej				
sieć sanitarna	674,8	682	686,5	
sieć ogólnospławna	408,9	408,9	410,5	
sieć deszczowa	512,6	551,7	568,2	
przyłącza do nieruchomości	366,5	372,6	382,8	
Długość sieci wodociągowej				
sieć rozdzielcza i magistrale	1594,0	1613,7	1620,5	
przyłącza	525,7	532,5	539,9	

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Gospodarki Komunalnej

Wykonano następujące zadania inwestycyjne gospodarki wodno-kanalizacyjnej:

- Poprawa stanu zaopatrzenia w wodę i odprowadzaniem ścieków wykonywane były przez Łódzką Spółkę Infrastrukturalną oraz Miasto w drodze odpłatnego nabywania urządzeń od osób, które wybudowały je z własnych środków. W 2015 r. sfinalizowano umowy na podstawie, których przejęto odpłatnie sieć wodociągową dł. 7 491 mb, sieć kanalizacji sanitarnej 732 mb oraz 223 mb sieci kanalizacji ogólnospławnej. Łączna wartość przejętych sieci, to 1,56 mln zł.
 - ŁSI w 2015 r. wydała na inwestycje wodno-kanalizacyjne 41,40 mln zł.
 - Miasto w 2015 r. poniosło wydatki z tytułu prac konserwacyjnych, przeciwpowodziowych, naprawczych oraz projektowych na rzekach i zbiornikach na terenie Miasta za 1,50 mln zł. Przeprowadzono konserwację odcinków następujących rzek: Jasień, Karolewka, Olechówka, Łódka, Bałucka, Sokołówka, Zimna Woda, Aniolówka i Cieku z Grabieńca - o łącznej długości 24 160 mb oraz wykonano konserwację i prace związane z bieżącym utrzymaniem 11 zbiorników wodnych. Wykonano opracowania projektowe dotyczące: „Odtworzenia koryta rzeki Ner” i „Zagospodarowania wód opadowych na terenie zlewni Nowosolna”.
 - W 2015 r. Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. wykonał następujące roboty:
 - konserwacja kanałów,
 - czyszczenie wpustów,
 - konserwacja podczyszczalni wód deszczowych,
 - badania jakości ścieków deszczowych na wylotach do rzek,
 - kontrola zanieczyszczeń w separatorach.
- W 2015 r. całkowity koszt utrzymania kanalizacji deszczowej wynosił 4,39 mln zł
- Pobór wody na cele przeciwpożarowe i socjalno-bytowe mieszkańców w 2015 r. kosztował 512,7 tys. zł. Miasto ponosi koszty dostawy wody na cele przeciwpożarowe oraz zaopatrzenie mieszkańców w wodę poprzez źródła uliczne, dowóz wody i studnie publiczne. W 2014 r. wyłączono 24 punkty, natomiast w 2015 r. wyłączono kolejne 12 punktów.

Gospodarka odpadami

- W 2015 r. kontynuowano zagospodarowanie odpadów komunalnych w poszczególnych sektorach miasta przez:
 - Bałuty - Tonsmeier Centrum Sp. z o.o.,
 - Górna - MPO - Łódź Sp. z o.o.,
 - Polesie – MPO - Łódź Sp. z o.o.,
 - Śródmieście - Remondis Sp. z o.o.,

- Widzew - Remondis Sp. z o.o. któremu w wyniku negocjacji udzielono zamówienia uzupełniające na okres 01.07.2015 r. - 31.03.2016 r.
- Ogłoszono przetarg na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych we wszystkich sektorach od 01.04.2016 r. do 30.06.2018 r. Rozstrzygnięcie postępowania nastąpiło 21.12.2015 r.
- Prowadzono kontrolę realizacji umów odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych oraz analizę sprawozdań otrzymanych od podmiotów świadczących usługi w tym zakresie. Przeprowadzono 4 913 kontrole - zgłoszono 4 142 nieprawidłowości w zakresie odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości oraz wysłano 383 wezwań do usunięcia nieprawidłowości.
- Prowadzono systematyczny monitoring prawidłowości postępowania z odpadami komunalnymi zarówno po stronie firm odbierających odpady komunalne, jak i po stronie właścicieli nieruchomości.
- Uzyskano 239,8 tys. zł dotacji z WFOŚiGW na współfinansowanie programu informatycznego „MGA V3” wspierającego zarządzanie systemem gospodarki odpadami w mieście.
- Na bieżąco aktualizowano strony internetowe poświęcone nowemu systemowi gospodarki odpadami: www.uml.lodz.pl/odpady oraz czystemiasto.uml.lodz.pl.
- Przeprowadzono kampanię edukacyjną „Promocja selektywnej zbiórki odpadów”, na którą WFOŚiGW pozytywnie przyznał 58,9 tys. zł dotacji.
- Rozstawiono na terenie miasta 660 pojemników na papier, szkło, tworzywa sztuczne, spośród zakupionych 1 050.
- Zlecono przeprowadzenie badań morfologii odpadów komunalnych.
- Rozszerzono listę odpadów przyjmowanych do Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Łodzi przy ul. Zamiejskiej 1 oraz Kasprowicza 10.
- Prowadzono prace związane z przygotowaniem do budowy regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Dialog został zakończony 02.06.2015 r.

Wydział Gospodarki Komunalnej realizował również działania z zakresu utrzymania czystości w mieście opisane w celu „Miasto bezpieczne”.

Tab. 100. Wydatki na gospodarkę komunalną w mln zł

	Uwagi	2013	2014	2015
Gospodarka odpadami	odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, selektywna zbiórka odpadów komunalnych, budowa spalarni	24,81	59,3	87,8
Gospodarka wodnokanalizacyjna	utrzymanie kanalizacji deszczowej, utrzymanie rzek i zbiorników wodnych, utrzymanie przyłączy wod.-kan. do posesji gminnych, program małej retencji, inwestycje modernizacyjno-odtworzeniowe, regulacja rzek związanych z kanalizacją deszczową, inwestycje realizowane przez ŁSI	9,10	29,2	49,4
Energetyka miejska	pilotażowy program racjonalizacji kosztów energii w budynkach komunalnych Miasta Łodzi - termomodernizacja obiektów edukacyjnych, programy prace studialne i przygotowawcze w zakresie energetyki miejskiej, racjonalizacja zużycia energii w budynkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Łódź, termomodernizacja obiektów miasta, miejskie oświetlenie iluminacyjne	18,62	9,33	17,2*
Utrzymanie czystości	umowy na cykliczne i interwencyjne letnie i zimowe utrzymanie dróg publicznych, bieżące i interwencyjne utrzymanie terenów niezabudowanych i dróg wewnętrznych, usuwanie dzikich wysypisk śmieci, utrzymanie szaletów miejskich, usuwanie graffiti, realizacja Programu „Zielone Podwórka”, zakup ulicznych koszy na śmieci, utrzymanie cmentarzy i pomników na terenie Miasta	66,59	48,38	46,4
Razem		119,12	146,26	200,86

*termomodernizacja wraz z oświetleniem iluminacyjnym nie uwzględnionym w Polityce komunalnej w wysokości 15 tys. zł.

Źródło: Wydział Gospodarki Komunalnej

Energetyka miejska

W obszarze energetyki miejskiej w 2015 r. kontynuowano działania z lat poprzednich związane z termomodernizacją

obiektów użyteczności publicznej. Celem termomodernizacji jest obniżenie kosztów ogrzewania i energii elektrycznej oraz poprawa estetyki i funkcjonalności budynków.

W ramach programu „Racjonalizacja zużycia energii – Termomodernizacja obiektów edukacyjnych Miasta Łodzi” do końca 2015 r. przeprowadzono termomodernizację 5 placówek edukacyjnych, 2 żłobków oraz przychodni miejskiej o wartości 17,05 mln zł. Dodatkowo wyremontowano pływalnię na terenie Szkoły Podstawowej nr 190.

W ramach Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych przygotowany jest projekt „Racjonalizacja zużycia energii - termomodernizacji obiektów edukacyjnych Miasta Łodzi”. Prace budowlane przewidziane są na lata 2017-2020. Łączny koszt sięgnął 93,15 mln zł, z czego dofinansowanie z Unii Europejskiej wyniesie 79,18 mln złotych.

Korzystając z ogłoszonego w marcu 2015 r. przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej konkursu, Miasto Łódź złożyło wniosek pn.: „Zielony Klimat Miasta Łodzi - główna misja - niska emisja”. Powyższy projekt ma za zadanie pogłębienie wiedzy o gospodarce niskoemisyjnej, w tym: racjonalnego gospodarowania energią, odnawialnych źródeł energii, przeciwdziałaniem zmianom klimatu oraz działaniom związanym z obchodami Międzynarodowego Roku Światła.

Celem poprawy jakości powietrza w Łodzi, Rada Miejska przyjęła 18 listopada 2015 roku „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Łodzi” w perspektywie lat 2015-2030. Opracowanie to jest strategicznym dokumentem wyznaczającym kierunki działań oraz główne cele w zakresie poprawy jakości powietrza, efektywności energetycznej, ograniczenia emisji zanieczyszczeń, w tym również gazów cieplarnianych na terenie miasta.

Potrzeba sporządzenia i realizacji planu gospodarki niskoemisyjnej wynika z zobowiązań określonych w ratyfikowanym przez Polskę Protokole z Kioto oraz w pakiecie klimatyczno - energetycznym, przyjętym przez Komisję Europejską w grudniu 2008 r.

Adresatami planu są Urząd Miasta Łodzi, jednostki organizacyjne i spółki Miasta Łodzi, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i z otoczenia biznesu. Plan gospodarki ma także dotrzeć do mieszkańców Miasta i skłonić ich do działania na jego rzecz.

Określenie zadań inwestycyjnych i wpisanie ich do PGN umożliwi miastu skorzystanie ze środków finansowych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Dodatkowo można będzie pozyskać środki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. PGN otwiera również drogę do pozyskania dopłat do kredytów bankowych oraz możliwość skorzystania z dofinansowań proponowanych przez banki komercyjne.

W celu zmniejszenia kosztów zakupu energii elektrycznej Miasto Łódź w 2014 roku powołało Łódzką Grupę Zakupową w oparciu o obowiązującą na uwolnionym rynku zasadę TPA (Third Party Access) skutkującą możliwością wyboru przez odbiorcę dowolnego dostawcy energii. Miasto Łódź i partnerzy Łódzkiej Grupy Zakupowej (ŁGZ) w postępowaniu przetargowym na dostawę energii elektrycznej w 2016 roku uzyskali stawkę: 211,20 zł netto za 1 MWh ,co jest jeszcze lepszym wynikiem niż w ubiegłym roku (218,00 zł netto).

Przełoży się na oszczędności dla całej Grupy na poziomie 5 mln zł w stosunku do wydatków roku i w 39 % w stosunku do cennika podstawowego

Łódzką Grupę Zakupową tworzy 498 podmiotów:

- Miasto Łódź i 6 innych partnerów Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego (ŁOM):
 - Gmina Dmosin;
 - Gmina Koluszki;
 - Gmina Parzęczew;

- Gmina Rogów;
- Gmina Stryków;
- Województwo Łódzkie wraz z 43 podległymi jednostkami;
- 371 jednostki bezpośrednio podległe Miastu Łódź – m.in. wszystkie placówki edukacyjne, domy pomocy społecznej, ŁZUK, ŁOG, Zarząd Dróg i Transportu, Zarząd Zieleni Miejskiej, MOSiR i inne;
- 24 łódzkie placówki kulturalne – m.in. teatry, muzea, domy kultury, biblioteki;
- 9 łódzkich placówek ochrony zdrowia – m.in. szpitale, przychodnie, ZOZy;
- 10 łódzkich spółek miejskich:
 - Aqua Park Łódź Sp. z o.o.;
 - EXPO – Łódź Sp. z o.o.;
 - Grupowa Oczyszczalnia Ścieków w Łodzi Sp. z o.o.;
 - Łódzki Regionalny Park Naukowo - Technologiczny Sp. z o.o.;
 - Łódzki Rynek Hurtowy „Zjazdowa” S.A.;
 - Miejska Arena Kultury i Sportu Sp. z o.o.;
 - Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o.;
 - Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta Sp. z o.o.;
 - Widzewskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.;
 - Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.;
- spółka z Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – Partner Logistic Sp. z o.o.;
- pozostałe jednostki i podmioty z Województwa Łódzkiego:
 - Przedsiębiorstwo Komunalne Gminy Konstantynów Łódzki Spółka z o.o.;
 - Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi;
 - Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi;
 - Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.;
 - SP ZOZ Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 4 im. Marii Konopnickiej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

3. MIASTO ZRÓWNOWAŻONEJ KOMUNIKACJI

Wzrost jakości życia i atrakcyjności gospodarczej miasta dzięki rozwojowi przyjaznego i zrównoważonego systemu komunikacji publicznej, zintegrowanego w skali Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego.

Do najważniejszych inwestycji i działań realizowanych przez ZDiT w 2015 roku należało otwarcie Trasy W-Z i kontynuacja prac związanych z budową Węzła Multimodalnego przy Dworcu Łódź Fabryczna, rozpoczęto prace nad „Modelem Zrównoważonego Transportu Zbiorowego w Łodzi 2020+”, uruchomiono Free Wifi (budżet obywatelski). W ramach współpracy z gminami aglomeracji łódzkiej podpisano porozumienia dotyczące świadczenia przez Miasto Łódź usług transportu zbiorowego.

Tab. 101. Działania w obszarze transportu

	2013	2014	2015
Długość zmodernizowanych i wyremontowanych dróg w km	20,11	27,35	5,12
Długość wyremontowanych torowisk (w obu kierunkach) w km	6,08	0,673	17,63
Długość wybudowanych ścieżek rowerowych w km	8,15	27,2	10,4
Powierzchnia wyremontowanych chodników w m ²	b.d.	~100 000	39 481,51

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Dróg i Transportu

W celu poprawy jakości życia w mieście oraz usprawnienia i rozwoju komunikacji miejskiej, w 2015 roku rozpoczęto prace nad „Modelem Zrównoważonego Transportu Zbiorowego 2020+”. Powołano Zespół Koordynacyjny, w skład którego weszli przedstawiciele Urzędu Miasta Łodzi, ZDiT i Miejskiej Pracowni Urbanistycznej oraz Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego oraz Stowarzyszenia Inicjatyw na Rzecz Przyjaznego Transportu. Zespół ten przygotował dokument pn. „Model zrównoważonego transportu zbiorowego w Łodzi 2020+.” W listopadzie rozpoczął się pierwszy etap konsultacji społecznych, a do końca roku zostały przeprowadzone cztery spotkania mieszkańców z ekspertami. W 2016 roku prowadzony będzie II etap konsultacji społecznych.

Przedmiotem konsultacji były:

- siatka połączeń autobusowych i tramwajowych,
- przystanki autobusowe na żądanie,
- osiedlowe linie autobusowe,
- lokalizacje węzłów przesiadkowych,
- lokalizacje parkingów P&R, P&B.

Celem opracowania jest zaplanowanie organizacji przewozów o charakterze użyteczności publicznej na terenie miasta i gmin ościennych w sposób prowadzący do poprawy dostępności i spójności terytorialnej. Zakłada się zwiększenie roli komunikacji tramwajowej, zintegrowanie miejskiego transportu zbiorowego z transportem kolejowym, szczególnie z koleją aglomeracyjną, a także utrzymywanie wysokiego udziału transportu zbiorowego w podziale zadań przewozowych. Przewiduje się utrzymanie usług użyteczności publicznej co najmniej na obecnym poziomie oraz kształtowanie rozwoju publicznego transportu zbiorowego według zasady zrównoważonego rozwoju.

Ponadto, w celu poprawy jakości obsługi mieszkańców, wdrożono w 2015 r. system elektronicznego obiegu dokumentów. Dzięki jego wprowadzeniu mieszkańcy miasta korzystając z eFormularzy dostępnych na stronie internetowej jednostki (<http://www.zdit.uml.lodz.pl>) mogą szybko i sprawnie załatwić sprawy dotyczące: komunikacji miejskiej, transportu drogowego, strefy płatnego parkowania oraz zgłoszenia szkody.

W ramach propagowania proekologicznego stylu życia oraz ekologicznych założeń Strategii Zintegrowanego

Rozwoju Łodzi 2020+ ZDiT zorganizował:

- Kolejną edycję Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu. Kampania miała na celu, przede wszystkim:
 - zachęcenie jak największej liczby osób do używania alternatywnych form transportu, takich jak komunikacja publiczna, piesza lub rowerowa,
 - zwiększenie świadomości oraz informowanie o negatywnych konsekwencjach dla jakości życia związanych z masową motoryzacją,
 - pokazanie miasta bardziej przyjaznego mieszkańcom.
- Piknik Rodzinny Multimodalna Europa. Wśród atrakcji znalazły się:
 - bezpłatne znakowanie rowerów,
 - zwiedzanie placu budowy, wspólne, wielkoformatowe zdjęcie z budową Węzła Multimodalnego w tle,
 - warsztaty i zajęcia edukacyjne,
 - zabawy, konkursy i quizy z nagrodami.
- Wakacje w punkcie widokowym, działającym na 15 piętrze wieżowca Textilimpeksu można było bezpłatnie skorzystać z wielu zorganizowanych atrakcji:
 - warsztatów plastycznych dla przedszkolaków i starszych dzieci (tematyka związana z dworcem, pociągami),
 - kolorowania wielkiej kartonowej ciuchci,
 - wystawy wyjątkowych zdjęć z placu budowy,
 - konkursu komiksowego i czytania książek o podróżach,
 - nocnego oglądania placu budowy.

TRANSPORT ZBIOROWY

W Łodzi, w końcu roku funkcjonowało 76 dziennych linii autobusowych, 7 linii nocnych oraz 22 dzienne linie tramwajowe. W 2015 r. pojazdy komunikacji miejskiej wykonały pracę przewozową rzędu 52,89 mln wozokilometrów.

Tab. 102. Praca transportu tramwajowego i autobusowego

Rodzaj trasy	Ilość mln wżkm		
	2013	2014	2015
MPK tramwaje (bez ŁTR)	23,42	21,81	21,44
MPK tramwaje ŁTR (linia 11 odrębna umowa)	0,99	0,95	0,95
MPK autobusy	27,26	28,74	29,74
RAZEM MPK	51,67	51,50	52,13
Koro autobusy	0,30	0,30	0,36
MUK Zgierz autobusy	0,42	0,40	0,40
RAZEM z Markab/MUK Zgierz	52,39	52,21	52,89

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu.

Przychody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej wyniosły 135,5 mln, ze sprzedaży wspólnych biletów (Biletu Aglomeracyjnego i Biletu Łódzko-Pabianickiego) wyniosły 2,92 mln zł, a wydatki na transport zbiorowy (umowa powierzenia dla MPK oraz ŁTR) 382,9 mln zł. Wpływy z biletów pokryły 35,38% wydatków na transport zbiorowy. Wszystkie wydatki związane z transportem zbiorowym uwzględniające również opłaty dla innych przewoźników, druk biletów, akcje informacyjne wyniosły 388,2 mln zł.

Tab. 103. Przychody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej i wydatki w zakresie transportu zbiorowego (w mln zł).

	Przychody z biletów	Wydatki w zakresie transportu zbiorowego	Udział przychodów w wydatkach w %
2011	129,94	353,68	37
2012	142,91	368,05	39
2013	140,04	374,50	37
2014	144,87	344,04	42
2015	135,48	382,87	35

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Dróg i Transportu.

W 2015 roku powstało stowarzyszenie Forum Organizatorów Transportu (FOT) zrzeszające 13 jednostek samorządowych, które nadzorują w swoich miastach systemy transportu publicznego. Wśród założycieli nie zabrakło łódzkiego ZDiT. Członkowie Forum będą cyklicznie spotykać się w celu wypracowania optymalnego modelu działania komunikacji zbiorowej. Wzajemna wymiana wiedzy z pewnością przyczyni się do coraz sprawniejszego zarządzania transportem publicznym, co w sposób bezpośredni przełoży się na zadowolenie pasażerów. Założycielami FOT są: Zarząd Transportu Miejskiego w Warszawie, ZTM w Poznaniu, ZTM w Gdańsku, Zarząd Komunikacji Miejskiej w Gdyni, Zarząd Dróg i Transportu w Łodzi, ZTM w Kielcach, ZTM w Lublinie, Zarząd Białostockiej Komunikacji Miejskiej, Zarząd Komunikacji Miejskiej w Elblągu, Zarząd Transportu Zbiorowego w Rybniku, ZTM w Rzeszowie, Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy oraz Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu w Olsztynie.

Tabor Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacji oraz torowiska

Łączna długość torów tramwajowych w Łodzi wynosi 208 km. Na terenie miasta eksploatowane są prawie wyłącznie linie dwutorowe wspólnie z jezdnią (31 % torów), których okres eksploatacji wynosi 15 lat oraz w pasach wydzielonych (69 % torów) w okresie eksploatacji 20 lat. Pomimo wykonywanych przez Miasto w ostatnich latach intensywnych prac budowlanych i remontowych, szacuje się, iż kapitalnego remontu wymaga jeszcze 30 % infrastruktury torowo-sieciowej.

Poprawa stanu taboru:

- uruchomienie Obszarowego Systemu Sterowania Ruchem wraz z tablicami informacji pasażerskiej (TIP) zlokalizowanymi na ponad 150 przystankach,
- w ramach zadania pn. Modernizacja infrastruktury tramwajowej na terenie Miasta Łodzi wyremontowano 57 przystanków komunikacji miejskiej wraz z dostosowaniem ich do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo,
- zakupiono 22 tramwaje niskopodłogowe PESA Swing, które będą wykorzystywane do obsługi Trasy W-Z,
- zakończono modernizację sprowadzonego w 2013 r. wagonu typu M8C do standardu modernizowanych pojazdów typu 805 Na,
- przywrócono do ruchu liniowego wyremontowany, niskopodłogowy wagon typu Cityrunner,
- wydzielono torowisko tramwajowe na ul. Narutowicza, na odcinku od ul. Krzywickiego do ul. Kopcińskiego,
- wynajem solariów Urbino na 10 lat z pełnym pakietem serwisowym,
- rozpoczęto procedurę zakupu 5 specjalistycznych autobusów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych dla Zakładu Przewozu Osób Niepełnosprawnych; zakup ten pozwoli na wymianę mocno wyeksploatowanego taboru realizującego usługi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- planuje się pozyskanie 34 autobusów niskopodłogowych, w tym 17 o długości 8,5 – 12 m i 17 standardowych o długości 12 m,
- pozyskano 40 autobusów niskopodłogowych Solaris Urbino, w tym 20 w wersji dwunastometrowej oraz 20 przegubowych o długości 18 metrów; autobusy te wyposażone są w ekologiczne silniki spełniające restrykcyjną normę emisji spalin Euro 6; ponadto pojazdy mają rozbudowany system monitoringu - kamery rejestrują obraz zarówno wewnątrz autobusu, jak i przed nim; wśród elementów dodatkowego wyposażenia znajduje się też klimatyzacja całej przestrzeni pojazdu; umowa zakłada wynajem Solarisów Urbino na 10 lat oraz pełen pakiet serwisowy,
- w październiku 2015 r. MPK-Łódź rozpoczęła testowanie pierwszego w naszym mieście autobusu elektrycznego Solaris Urbino. Koszt eksploatacji takiego taboru jest niższy niż w przypadku tradycyjnych silników i powoduje mniejsze zanieczyszczenie powietrza; zakup takich pojazdów został przewidziany w strategii odnowy taboru, a pierwsze zakupy planuje się w 2017 r.

Sukcesywna wymiana taboru pozwoli na wyłączenie z ruchu najbardziej wyeksploatowanych pojazdów co znacznie

podniesie komfort podróżowania pasażerów i sprawność komunikacji miejskiej.

Poprawa stanu torowisk:

Konserwację i bieżące utrzymanie torowisk tramwajowych prowadzi MPK-Łódź jako operator publicznego transportu zbiorowego. W ramach bieżącego utrzymania:

- wykonano remonty trzech zwoznic tramwajowych i wyremontowano torowisko na skrzyżowaniu ul. Żeromskiego i al. Mickiewicza,
- na Trasie W-Z (ulice: Wyszyńskiego - Bratysławska - Karolewska - Bandurskiego – al. Włókniarzy – al. Mickiewicza – al. Piłsudskiego - Piotrkowska - Rokicińska) przebudowano torowisko o długości 17,3 km (łącznie z nowym torowiskiem na Widzewie od pętli Augustów w rejon fabryki DELL o długości 4,1 km).

Usprawnienia komunikacji publicznej i jakość świadczenia usług

- Wydłużenie linii autobusowej N4 do pętli Dworzec PKP w Pabianicach.
- Przedłużenie trasy linii autobusowej nr 90 do Brzezin.
- Uruchomienie tramwajowej linii turystycznej do Lutomierska.
- Wydłużono linię nr 90 do pętli Głowackiego w Brzezinach przez Andrespol, Bedoń Kościelny i Malczew.
- Podwyższono 16 tramwajowych peronów przystankowych. Dodatkowo na pętli Radiostacja zmodernizowano peron ze środków Rady Osiedla. Na wszystkich modernizowanych peronach zamontowano płytki wskaźnikowe ułatwiające poruszanie się osobom słabowidzącym i niewidomym. Wymieniona została nawierzchnia oraz barierki. Powstały pochylnie, by na peron mogli wjechać podróżni poruszający się na wózkach inwalidzkich.
- W 2015 r. został wydłużony termin powierzenia Spółce MPK-Łódź świadczenia usług publicznych. Okresy zostały wydłużone odpowiednio dla komunikacji autobusowej o kolejne 5 lat oraz dla komunikacji tramwajowej o 7,5 roku. Równocześnie została opracowana strategia odnowy taboru autobusowego i tramwajowego do końca obowiązywania umowy. W ramach tej strategii planuje się sukcesywną wymianę taboru włącznie z zakupem autobusów elektrycznych.
- Przesunięto przejście dla pieszych na wiadukcie na ul. Przybyszewskiego.
- Zakończono montaż biletomatów we wszystkich pojazdach lokalnego transportu zbiorowego w Łodzi.
- Zamontowano na przystankach biletomaty stacjonarne na: ul. Narutowicza - Kopcińskiego, Zachodnia - Zielona, Zachodnia - Legionów, Piotrkowska - plac Niepodległości, Aleksandrowska - Traktorowa, Rzgowska - Paderewskiego, Przybyszewskiego - Tatrzańska, Pomorska - rondo Solidarności, Dworzec PKP Łódź - Kaliska oraz na wybranych przystankach Trasy W-Z.
- Wprowadzenie, w ramach zadania budżetu obywatelskiego, dostępu do darmowego Wi-Fi w 1/3 taboru wykorzystywanego do obsługi komunikacyjnej miasta. Bezpłatny Internet dostępny jest w 209 pojazdach.
- Zwiększenie częstotliwości kursowania na wybranych liniach; uruchomienie nowych przystanków poprawiających dostępność do komunikacji zbiorowej: Zgierska - Liściasta, Zgierska - Pojezierska, Rokicińska - Gogola, Włókniarzy - Mickiewicza, Niciarniana - Wiadukt, Obywatelska 121/127, Józefiaka - Zakładowa, Maratońska - Popieluszki, Politechniki - Targi Łódzkie, Puszkina - Rondo Inwalidów oraz w ramach budżetu obywatelskiego Nawrot – Sienkiewicza;
- Montaż dodatkowych kaset oraz gablot wolno stojących pod rozkłady jazdy przewoźników realizujących przewozy komercyjne.
- Rozpoczęcie konsultacji społecznych dotyczących projektu „Modelu Zrównoważonego Transportu Zbiorowego w Łodzi 2020+”.

Kontrola jakości usług i taboru

Wskaźnikiem jakości transportu zbiorowego jest jego punktualność. W 2015 r. 80% kursów tramwajów, 84% autobusów i 82% kursów Łódzkiego Tramwaju Regionalnego odbyło się zgodnie z rozkładami jazdy. Stwierdzono jednak wzrost liczby opóźnień, która była spowodowana rosnącą kongestią drogową w związku z prowadzonymi inwestycjami infrastrukturalnymi.

Tab. 104. Punktualność komunikacji zbiorowej

	ŁTR				Tramwaje				Autobusy			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Skontrolowanych	1 260	1 330	1 238	1 218	10 124	10 124	10 124	10 103	10 346	12 750	13 134	14 329
Odsetek pozytywnych	86,67	88,2	77,5	82,27	86,53	86,53	86,53	80,29	87,90	88,84	86,05	84,19

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu.

W 2015 r. wśród skontrolowanych pojazdów, negatywnie oceniono 369, co stanowi 7,47% wszystkich. W roku poprzednim na 4 962 przeprowadzonych kontroli negatywnie oceniono 445 pojazdów, czyli 8,97%. W komunikacji autobusowej, w stosunku do 2014 r., stwierdzono zmniejszenie ocen negatywnych o 1,18%, zaś w przypadku komunikacji tramwajowej o 1,81%.

W 2015 r., spośród wszystkich skontrolowanych tramwajów ŁTR, negatywnie oceniono 3 pojazdy, co stanowi 3,41% ogółu. W roku poprzedzającym, na 94 przeprowadzonych kontroli, negatywnie oceniono 16 pojazdów, czyli 17,02%. Liczba negatywnych ocen zmalała o 13,61 %.

Kontrole przygotowania taboru do obsługi pasażerów zostały przeprowadzone pod kątem czystości, oznakowania (numery linii i trasy, przepisy taryfowe i porządkowe), sprawności kasowników i biletomatów, urządzeń grzewczych, klimatyzacji, oświetlenia wewnętrznego, urządzeń głośnomówiących obsługiwanych przez osoby niedowidzące, posiadania biletów przez prowadzących i ich umundurowania prowadzących.

Plany taryfowe na lata 2015 - 2016

Na mocy uchwały Nr XVIII/393/15 Rady Miejskiej w Łodzi z 7 października 2015 r. od dnia 1 stycznia 2016 r. powrócono do czasów ważności biletów jednorazowych komunikacji miejskiej obowiązujących przed rozpoczęciem remontu Trasy W-Z.

Z uwagi na niedogodności w podróżowaniu zastępczą komunikacją autobusową ZDiT podpisał umowę z ŁKA w sprawie honorowania biletów lokalnego transportu zbiorowego w pociągach Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej na trasie Łódź-Widzew – Łódź-Żabieniec przez Łódź-Kaliską w okresie od 1 kwietnia do 12 grudnia 2015 r. wraz z uruchomieniem dodatkowych 8 kursów pociągów w tej relacji.

W 2015 r. wprowadzono darmowe przejazdy:

- dla osób powyżej 60 roku życia posiadających Miejską Kartę Seniora w czasie obchodów Łódzkich Senioraliów,
- dla osób pobierających świadczenie przedemerytalne,
- dla rodziców z rodzin wielodzietnych posiadających Łódzką Kartę Dużej Rodziny,
- dla wolontariuszy WOŚP w czasie finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

W 2016 r. ZDiT planuje wprowadzić zmiany w taryfie, polegające na zmianie sposobu wydawania biletów specjalnych i kart imiennych z postaci papierowej na elektroniczną (kodowanie na MIGAWCE) – w 2015 r. powstał wstępny plan modyfikacji obecnego systemu MIGAWKA.

TRANSPORT DROGOWY

Sieć dróg na terenie miasta obejmuje 1 420,3 kilometrów. Drogi te podzielono na publiczne (drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne) oraz wewnętrzne (spoza katalogu dróg publicznych). Z punktu widzenia utrzymania

nawierzchni są one podzielone na drogi o nawierzchniach utwardzonych (asfaltowe, betonowe, kamienne, brukowcowe) i drogi o nawierzchniach nieulepszonych (gruntowe, tłuczniowe, z materiałów odzyskowych i inne). Odrębną grupę stanowią ciągi piesze. W istniejących pasach drogowych powierzchnia chodników wynosi 4,06 mln m².

Tab. 105. Drogi w podziale na kategorie

Kategoria dróg	Długość dróg ogółem (kmb)	Rodzaj nawierzchni (kmb)		
		asfaltowe	betonowe, kamienne	nieulepszone
krajowe	67,9	67,9	0	0
wojewódzkie	15,3	15,3	0	0
powiatowe	404,4	376,2	15,5	12,7
gminne	550,0	284,5	66,7	198,8
wewnętrzne	382,6	176,2	54,9	152,7
Razem	1 420,3	920,1	137,1	364,2

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu.

Zrealizowane zadania:

- Wprowadzono nową organizację ruchu na osiedlu Karolew. Projekt opracowany w porozumieniu z Fundacją Normalne Miasto - Fenomen ma sprawić, że ruch aut w rejonie ograniczonym ulicami: Maratońska, Bandurskiego, Waltera-Janke będzie zdecydowanie spokojniejszy.
- Odmalowano poziome oznakowanie na łódzkich ulicach, w sumie na 81 tys. m² powierzchni (równowartość powierzchni 12 boisk piłkarskich). Na drogach, gdzie ruch pojazdów jest duży oznakowanie wykonano metodą grubowarstwową – znacznie trwalszą (od 3 do 5 lat).
- W 2015 r. w programie przebudowy dróg gruntowych zmodernizowano ponad 20 ulic, w tym 10 w ramach programu ISPA. Przebudowane ulice to: Dzikich Pól, Hektarowa, Jaworowa, Jeża, Joanny, Księżycowa, Kwaterunkowa, Plenerowa, Rozwojowa, Selekcyjna, Mineralna z Uranową i podwórzec osiedlowy na ul. Selekcyjnej.
- W ramach bieżącego utrzymania oraz zadania inwestycyjnego w 2015 r. wyremontowano drogi o łącznej długości 5,12 km za kwotę 1,79 mln zł (remonty częściowe jezdni). W ramach tych remontów utwardzono (ulice: Jaworową, Mosiężną, Majową, Dzikich Pól oraz części ulic: Mrówczej, Jeża, Świerszczyka oraz Pomorskiej w rejonie OSP w Mileszkach) oraz wykonano nową nawierzchnię bitumiczną na ul. Nagietkowej i fragmencie ul. Zelwerowicza.
- Naprawiono ubytki w jezdniach o łącznej powierzchni 49 380 m² za kwotę 3,61 mln zł.

Tab. 106. Zgłoszenia szkody komunikacyjnej

	Ilości wniosków
2011	3 050
2012	1 897
2013	1 863
2014	1 325
2015	1 395

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Dróg i Transportu.

W ostatnich latach znacznie zmniejszyła się ilość zgłaszanych przez łódzian szkód komunikacyjnych z 3 tys. w 2011 r. do 1,4 tys. w roku ubiegłym.

Chodniki, oświetlenie ulic i miejsca parkingowe

- W ramach programu „SOWA”, dzięki któremu zmodernizowano oprawy oświetlenia drogowego na następujących ulicach:
 - Karskiego od ul. Ogrodowej do ul. Drewnowskiej,
 - Wojska Polskiego od ul. Strykowskiej do wiaduktu PKP,
 - al. Ofiar Terroryzmu 11 Września od ul. Tomaszowskiej do ul. Józefiaka.
 - Konstytucyjnej od ul. Juszczakiewicza do granic miasta,

- Os. Powstania Styczniowego,
 - Zachodniej od ul. Legionów do ul. Lutomierskiej,
 - Dolnej od ul. Zgierskiej do ul. Łagiewnickiej;
 - Nowy Józefów,
 - Os. Liściasta.
- Program „Pro100” chodnikiem pozwolił w ponad 90 lokalizacjach odnowić chodniki lub zbudować je od podstaw. Na ten cel ZDiT wydał ponad 7 mln zł pochodzących ze środków własnych oraz rad osiedli. Nowe chodniki wybudowano między innymi w ul. Złotno i ul. Okólnej, wyremontowano chodniki przy al. Kościuszki i ulicach: Pankiewicza, Zamenhofs, Organizacji WiN, Marysińskiej, Wieczność, Zakładowej, Gajcego, Tuszyńskiej. Dodatkowo długie odcinki chodników odnowiono przy okazji inwestycji drogowych – przebudowy ul. Św. Teresy, ul. Rydzowej, Trasy W-Z, budowy drogi rowerowej w ul. Rzgowskiej i ul. Zielonej. W strefie wielkomiejskiej chodniki budowane są w standardzie trójpodziału – od strony jezdni i zabudowań układana jest kostka granitowa, a środek chodnika wypełniają płyty betonowe o wymiarach 25x25 cm.
 - Przeprowadzono kontrole oznakowania w okolicy 120 szkół i przejazdów kolejowych.

Miejsca parkingowe w mieście

W śródmieściu Łodzi o niemal 40% zwiększyła się liczba miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych. Miejsca postojowe w pierwszej kolejności zostały wyznaczane w pobliżu aptek, przychodni lekarskich, szpitali. Ich lokalizacja konsultowana była ze środowiskiem osób niepełnosprawnych. Koperty namalowane wcześniej zostały powiększone, co zdecydowanie ułatwia wsiadanie do pojazdów osobom niepełnosprawnym.

Za sprawą nowej polityki przestrzennej Miasta Łodzi, zgodnie z którą prowadzone były remonty i inwestycje drogowe, liczba miejsc postojowych, w tym tych położonych w strefie płatnego parkowania (SPP - przed remontami ok. 4 500), uległa zmniejszeniu. Znacznie więcej miejsca przeznacza się dla ruchu pieszego, wprowadza się większe pasy zieleni oraz wygospodarowuje miejsca dla ścieżek rowerowych.

Obecnie na nowych odcinkach SPP jest ok. 400 miejsc postojowych. W odniesieniu do miejsc parkingowych zlokalizowanych poza strefą płatnego parkowania ZDiT, z uwagi na prowadzone w 2015 r. inwestycje drogowe i związane z tym stałe zmiany w układzie drogowym, nie przeprowadzał zliczania miejsc postojowych. Oszacowana w 2014 r. liczba miejsc postojowych na terenie śródmieścia wyniosła ok. 41 tys., w tym na terenie ścisłego centrum ok. 18,5 tys..

Wprowadzono ponownie możliwość postoju na ul. Sienkiewicza, na odcinku od Roosevelta do Narutowicza, zlikwidowaną w 2013 r., po wprowadzeniu ruchu dwukierunkowego – przy czym ruch w obu kierunkach został w 2015 r. utrzymany na stałe. Powyższe miejsca położone są w strefie płatnego parkowania. Długość odcinków z dopuszczonym parkowaniem to w sumie 320 m.

W 2015 r. dochody ze sprzedaży biletów i abonamentów parkingowych wyniosły 6,77 mln zł. Kontrolerzy strefy płatnego parkowania wystawili 60 444 wezwań za brak opłaty parkingowej. Dla porównania, w 2014 r. całkowite wpływy z SPP wyniosły 64 mln zł, natomiast kontrolerzy wystawili 71 016 wezwań.

Zgodnie z deklaracją radnych podejmujących w 2013 r. decyzję o obniżeniu opłat za postój pojazdów w strefie płatnego parkowania, jako rekompensatę dla kierowców za utrudnienia w ruchu drogowym, 9 grudnia 2015 r., z uwagi na zakończenie większości prac drogowych, Rada Miejska podjęła nową uchwałę, która weszła w życie 1 lutego 2016 r. i wprowadza:

- wyższe stawki opłat za postój pojazdów w SPP,
- podział obszaru SPP na dwie podstrefy,

- nowe odcinki w obszarze SPP,
- abonament dla pojazdów hybrydowych (z napędem spalinowo – elektrycznym) za 120 zł/rok,
- kierowców pojazdów elektrycznych do grupy uprawnionych do otrzymania abonamentu ze stawką zerową,
- likwidację abonentów miesięcznych,
- likwidację biletów dziennych.

Rys. 12 Strefa Płatnego Parkowania w Łodzi 2015 r.

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu.

Tab. 107. Wydatki inwestycyjne poniesione na budowę dróg i infrastruktury drogowej w mln zł

Ulica	2014	2015
inwestycje drogowe i drogowo-torowe	673,4	802,3
inwestycje w zakresie budowy oświetlenia dróg	2,4	2,8
poprawa bezpieczeństwa w komunikacji miejskiej	1,4	0,1
zarządzanie komunikacją zbiorową i infrastrukturą przystankową	0,2	2,8
Razem	677,4	808,00

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu.

TRANSPORT ROWEROWY

Miasto od 2012 r. stara się realizować zapisy Karty Brukselskiej, zakładające zwiększenie do roku 2020 do 15% udział komunikacji rowerowej w systemie transportowym Łodzi. Wspiera rozwój transportu rowerowego, dzięki czemu systematycznie rośnie długość dróg rowerowych, która obecnie wynosi 125 km.

Tab. 108. Długość dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych w Łodzi w poszczególnych latach

	Całkowita długość w km
2011	69,4
2012	76,4
2013	84,4
2014	116,2
2015	125,0

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Dróg i Transportu.

Wprowadzone rozwiązania ułatwiające poruszanie się rowerzystów po łódzkich drogach.

- Sierżant rowerowy – namalowany na jezdni symbol roweru i dwóch strzałek wskazujących kierunek ruchu. Kierowca otrzymuje sygnał, że na drodze może spodziewać się rowerzysty, ten czuje się pewniej wiedząc, że na drodze jest oznakowanie informujące o ruchu cyklistów.
- Kontraruch – pozwala rowerzystom jechać „pod prąd” na drogach jednokierunkowych dzięki umieszczeniu pod znakami zakazu wjazdu (B-2) tabliczki T-22 (nie dotyczy rowerów). W odróżnieniu od kontrapasa (pas ruchu dla rowerzystów pozwalający jechać „pod prąd” na drodze jednokierunkowej) przy zastosowaniu kontraruchu nie wyznacza się na drodze pasa ruchu. Stosowanie kontraruchu można pogodzić z parkowaniem samochodów wzdłuż ulic.
- Śluza rowerowa – przestrzeń dla cyklistów wyznaczona przy skrzyżowaniach. Wyróżnia się kolorem czerwonym z białym symbolem roweru. Śluza pozwala wjechać cyklistom przed auta oczekujące na skrzyżowaniu na zmianę świateł. Należy przypomnieć, że cyklista pokonując skrzyżowanie może korzystać z całej szerokości pasa ruchu, by jadące za nim auta nie mogły go wyprzedzić. Łódzka infrastruktura rowerowa w 2015 r. powiększyła się o siedem śluz w miejscach wskazanych we wnioskach składanych w ramach budżetu obywatelskiego oraz przedstawicieli środowisk rowerowych. Na czterech ulicach pojawiły się pasy rowerowe i tzw. sierżanty, a na 27 ulicach jednokierunkowych – w ramach zadań realizowanych z budżetu obywatelskiego – ZDiT wprowadził kontraruch rowerowy.

W ramach przebudowy Trasy W-Z zostały zmodernizowane 4 km szlaków rowerowych. Nie było do tej pory inwestycji drogowej w Łodzi, która wzbogaciłaby infrastrukturę rowerową w takim stopniu. Zostały zbudowane przejazdy rowerowe oraz wygodne włączenia dróg rowerowych w al. Kościuszki, ul. Piotrkowską i ul. Sienkiewicza. Zbudowano kładkę dla pieszych i rowerzystów nad al. Mickiewicza wzdłuż ul. Żeromskiego.

Niewiele mniejszą długość 3 km ma nowa droga dla rowerów wzdłuż ul. Rzgowskiej na odcinku od ul. Paderewskiego do ul. Chóralnej i od ul. Św. Wojciecha do Trasy Górnej. Przy budowie drogi rowerowej przebudowano chodnik, pojawiły się również dodatkowe krzewy przy stawach Jana. Drogi rowerowe zostały wyznaczone również wzdłuż ul. Św. Teresy (1,4 km), ul. Konstantynowskiej na odcinku od al. Unii Lubelskiej do al. Włókniarzy, ulicach Legionów i Zielonej na odcinku od al. Włókniarzy do Placu Hallera (1,3 km) oraz ul. Rydzowej (0,7 km). Ponadto wyznaczono pasy rowerowe wzdłuż ul. Łąkowej na odcinku od ul. Kopernika do al. Mickiewicza.

W 70 lokalizacjach ZDiT ustawił 432 stojaki rowerowe. W pierwszej kolejności wybrano placówki edukacyjne oraz obiekty MOSiR.

W maju 2015 r. Łódź po raz kolejny wzięła udział w Europejskiej Rywalizacji Rowerowej (European Cycling Challenge 2015). Jest to rywalizacja europejskich miast polegająca na przejechaniu największej liczby kilometrów przez dane miasto. Po raz pierwszy wykorzystano technologię GPS do śledzenia tras rowerzystów dzięki czemu powstały mapy realnych przejazdów rowerzystów w Łodzi. Dzięki pozyskanym danym o potokach ruchu rowerzystów może trafniej planować kolejne inwestycje rowerowe.

INWESTYCJE

Trasa W-Z

23 grudnia 2013 r. podpisano umowę o dofinansowanie projektu pn. „Rozbudowa i modernizacja trasy tramwaju w

relacji Wschód – Zachód (Retkinia - Olechów) wraz z systemem zasilania oraz systemem obszarowego sterowania ruchem”. W październiku 2015 r. podpisano aneks do umowy zwiększający kwotę dofinansowania projektu. Obecnie całkowity koszt realizacji projektu wynosi 740,4 mln zł, a wysokość dofinansowania ze środków UE 532,6 mln zł. W ramach złożonych wniosków o płatność, w 2015 r. uzyskano refundację 285,6 mln zł. Całkowita wartość omówionej powyżej inwestycji wynosi 785 mln zł.

W ramach projektu, którego celem była poprawa warunków dostępności centrum miasta transportem publicznym w relacji wschód – zachód, przewidziano wykorzystanie trasy istniejącego odcinka linii tramwajowej od pętli przy al. Wyszyńskiego na osiedlu Retkinia na zachodzie do pętli w ul. Rokicińskiej przy ul. Augustów na osiedlu Widzew-Wschód na wschodzie, z przedłużeniem w części wschodniej do osiedla Olechów, w rejon zakładów firmy Dell przy al. Ofiar Terroryzmu 11 Września (do istniejącej pętli autobusowej).

W wyniku realizacji projektu:

- powstała infrastruktura tramwajowa - linia tramwajowa wraz z siecią trakcyjną, układem zasilania, sterowaniem ogrzewaniem zwrotnic o łącznej długości 17,3 km, w tym odcinek nowej linii od pętli Augustów do rejonu fabryki DELL o długości 4,1 km,
- powstały nowe perony przystankowe i wiaty przystosowane do obsługi osób niepełnosprawnych oraz zamontowano 18 nowych wind dla podróżnych,
- nastąpiła przebudowa lub modernizacja sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniach, z włączeniem do centrum obszarowego sterowania ruchem w rejonie bezpośredniego oddziaływania trasy ŁTR i linii W-Z,
- został wybudowany obszarowy system sterowania ruchem w granicach kolei obwodowej,
- zbudowano system informacji pasażerskiej wraz z rozbudową istniejącego systemu na trasie ŁTR,
- zostały oddane do użytku zintegrowane, wysokosprawne węzły przesiadkowe, w tym przystanek przesiadkowy Centrum (ŁTR - W-Z),
- oddano do użytku zintegrowane przystanki tramwajowo – autobusowe,
- powstał tunel pod Trasą W-Z na odcinku od ul. Łąkowej do ul. Kilińskiego wraz z wylotami,
- zmodernizowano oświetlenie uliczne na trasie tramwaju.

Skrzyżowania zostały wyposażone w nowe sygnalizatory, pętle indukcyjne, detektory, czujniki i są połączone z centrum sterowania ruchem światłowodem o łącznej długości 100 km. Po wykonaniu odpowiednich modernizacji skrzyżowań polegających na wyposażeniu ich w system detekcji pojazdów oraz pieszych, istnieje możliwość zdalnego sterowania nimi przez system, w całkowitym uzależnieniu od warunków ruchu panujących na konkretnym skrzyżowaniu oraz w jego rejonie.

Powyższe ulepszenia umożliwiają stworzenie wielu koordynowanych odcinków dróg, które do tej pory pracowały w pełnym odizolowaniu, poprawiając w ten sposób płynność różnych użytkowników ruchu. System zapewnia bezwzględny priorytet dla komunikacji miejskiej – w celu przyspieszenia tramwajów oraz autobusów na najważniejszych liniach komunikacyjnych i tym samym wyeliminowaniu opóźnień. W tym celu do Obszarowego Systemu Sterowania Ruchem podłączono 500 wagonów tramwajowych i 439 autobusów. Zamontowano 139 elektronicznych tablic informacji pasażerskiej przystosowanych do wyświetlania dynamicznej informacji o rozkładzie jazdy oraz treści komunikatów generowanych przez operatorów systemu. Utworzono system nadzoru wizyjnego CCTV, w ramach którego zmontowano 170 kamer wizyjnych, w tym odczytujące tablice rejestracyjne pojazdów, w celu wyliczenia czasu ich przejazdu między skrzyżowaniami. Powyższe ułatwi tworzenie głównych ciągów komunikacyjnych, jakimi porusza się największa liczba pojazdów oraz doraźnie wspomogą te odcinki, na których tworzy się zator drogowy. Wszystkie informacje o utrudnieniach w ruchu będą na bieżąco wyświetlane na 9 tablicach zmiennej treści sugerujących zalecany objazd newralgicznego punktu, umieszczonych na wszystkich wlotach

do miasta. Za prawidłowe funkcjonowanie całego systemu wraz ze wszystkimi wymienionymi podsystemami odpowiedzialni są operatorzy w specjalnie utworzonym, nowym centrum sterowania ruchem, które znajduje się w centralnym punkcie miasta przy ul. Tuwima 36.

Budżet Obywatelski

W ramach budżetu obywatelskiego ZDiT zrealizował:

- przebudowę ul. Rydzowej na Teofilowie,
- budowę chodnika, ścieżki rowerowej, miejsc postojowych, przejścia dla pieszych oraz rekultywację zieleńców wzdłuż ul. Armii Krajowej na odc. od ul. Wyszyńskiego do ul. Balonowej,
- budowę chodnika wzdłuż ul. Konstantynowskiej od ul. Krańcowej do wejścia do parku odc. ok. 200 m.,
- budowę przejścia dla pieszych na ul. Retkińskiej pomiędzy numerami 115 -123,
- przebudowę ul. Traugutta między ul. Piotrkowską, a ul. Sienkiewicza, przekształcenie w tzw. woonerf (podwórzec),
- przebudowę chodników i miejsc postojowych na ul. Ćwiklińskiej, Gogola, Gorkiego i Wujaka,
- przejazdy rowerowe na skrzyżowaniu Przybyszewskiego/Piwnika „Ponurego”. Połączmy tereny zielone na Retkini,
- przystanek Nawrot-Sienkiewicza.

Pozostałe inwestycje realizowane w 2015 r.

- Budowa drogi rowerowej wzdłuż ul. Rzgowskiej (odcinek Paderewskiego – Chóralna oraz odcinek Św. Wojciecha – Trasa Górna), 2 860 m.
- Budowa drogi dla rowerów wzdłuż ulicy Konstantynowskiej (odcinek al. Unii – al. Włókniarzy), oraz budowa drogi dla rowerów wzdłuż ulicy Zielonej (odcinek al. Włókniarzy - Plac Hallera), 1 400 m.
- Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo przystanków tramwajowych w ul. Narutowicza/Radiostacja.
- Perony autobusowe na ul. Wojska Polskiego przy skrzyżowaniu z ul. Sporną, (kwota 251 tys. zł).
- Budowa oświetlenia w ul. Kompostowej, ul. Nowożeńców, w ul. Szuberta odcinek od ul. Flandryjskiej do ul. Niemena, w ul. Kąkolowej/brakujący odcinek od ul. Hodowlanej do ul. Kąkolowej, ul. Strykowskiej na wysokości posesji Strykowska nr 270, nr 284 i nr 288 (postawienie 6 szt. słupów oświetleniowych z lampami), ul. Gościniec na odcinek pos. 97 - pos. 218, ul. Smulskiej od ul. Kolarskiej do mostu na rzece Łódce, ul. Rataja 4-10 na odcinku od ul. Malowniczej do ul. Żonkilowej, ul. Mieszki przy posesjach nr 82/84 i 86, ul. Normandzkiej, ul. Czerwonych Maków, ul. Sycylijskiej, ul. Włoskiej, ul. Walońskiej, ul. Tabelowej, ul. Łatawcowej i ul. Zamiejskiej.
- Remont wiaduktu tramwajowego w ciągu ul. Żeromskiego nad al. Mickiewicza i przejść podziemnych nad tą ulicą. Remont obejmował wykonanie odwodnienia, wymianę balustrad, remont schodów, naprawę ścian wraz z ich malowaniem.
- Przebudowa czterech ulic osiedlowych, które zostały zmienione w woonerfy. Ulice Selekcyjna, Świerkowa, Pszenna i Koziatulskiego. Nie licząc przebudowy infrastruktury podziemnej, każda z ulic zyskała nową nawierzchnię z kostki betonowej i granitowej, zasadzono drzewa i krzewy.
- Budowa przejścia drogowego w kwartale ulic: Tuwima – Moniuszki – Sienkiewicza – Piotrkowska. Planowany termin zakończenia prac: 19 lutego 2016 r.,
 - Modernizacja ul. Piramowicza wraz ze skrzyżowaniem z ul. Jaracza i przekształcenie jej w ulicę podwórzec na wzór ulic w Holandii, Skandynawii i Niemczech. Planowany termin zakończenia prac: 15 kwietnia 2016 r.

4. MIASTO BEZPIECZNE

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa, poprawa porządku publicznego, czystości i estetyki miasta

PRZESTĘPCZOŚĆ

W stosunku do roku poprzedniego w Łodzi w roku 2015 zgodnie z tendencją obserwowaną w ostatnich latach nastąpiło zmniejszenie liczby stwierdzonych przestępstw o 1630. Stwierdzono ich 19,8 tys., z czego wykryto 9,2 tys., co daje wskaźnik wykrywalności na poziomie 44,72%. Analogicznie w roku 2014 stwierdzono 21,4 tys. przestępstw, wykryto 10,1 tys. - wskaźnik wykrywalności 45,63%.

W układzie przestrzennym najbardziej zagrożoną dzielnicą w ostatnich latach były Bałuty, a następnie Górna. Najmniej zdarzeń przestępczych odnotowuje się na Widzewie. Liczba przestępstw z roku na rok maleje co świadczy o właściwej dyslokacji sił prewencyjnych, kierowaniu ich w najbardziej zagrożone rejony miasta na podstawie analizy stanu zagrożenia jak również w oparciu o informacje przekazane przez mieszkańców.

STRAŻ MIEJSKA

Fundamentalnym celem działań łódzkiej Straży Miejskiej jest spełnienie oczekiwań społeczności lokalnej ukierunkowanych na poprawę ładu, porządku, stanu sanitarno-porządkowego oraz likwidację drobnych wykroczeń. Piętnowano zachowania, które godzą w wizerunek Łodzi (nielegalny handel, spożywanie alkoholu w miejscach niewyznaczonych, palenie wyrobów tytoniowych w miejscach objętych zakazami oraz zaniedbania w utrzymaniu nieruchomości we właściwym stanie porządkowym). Inny obszar działania SM dotyczy bezpieczeństwa w ruchu drogowym (niestosowanie się przez kierujących do przepisów ruchu drogowego, nieprawidłowe parkowanie pojazdów, w tym na tzw. „kopertach”). Działania obejmowały również najmłodszych uczestników ruchu drogowego.

W 2015 r. wystawiono 39,9 tys. mandatów (w 2014 r. - 38 tys.), 20,7 tys. pouczeń i sporządzono 2,9 tys. notatek (w 2014 r. 22,3 tys. pouczeń i 2,8 tys. notatek)

Interwencje

W omawianym roku do Straży Miejskiej wpłynęło 58,3 tys. zgłoszeń interwencyjnych. W porównaniu do 2014 r. oznacza to wzrost o 4%.

Tab. 109. Interwencje Straży Miejskiej.

Tytuł interwencji	2011	2012	2013	2014	2015
zakłócanie porządku	21 316	22 169	19 115	16 922	15 777
drogowe	14 045	14 667	14 268	14 405	16 811
sanitarno - porządkowe	7 480	8 291	10 415	7 612	7 403
inne	5 203	5 276	3 181	2 359	2 290
niszczenie zieleni	3 530	3 014	2 800	3 411	3 507
spożywanie alkoholu	3 178	2 722	2 035	1 716	1 810
handel	2 969	2 326	1 997	2 107	1 968
bezdolny	2 673	3 347	3 411	3 208	3 266
zwierzęta	b.d	1 284	3 997	4 366	5 517
Razem:	60 394	63 096	61 219	56 106	58 349

Źródło: Straż Miejska w Łodzi.

Podczas działań prewencyjnych strażnicy miejscy przeprowadzili 66,66 tys. kontroli. Głównie dotyczyły one pojazdów, terenów zielonych, placówek z alkoholem oraz rejonów szkół. W 2015 roku strażnicy uczestniczyli w zabezpieczaniu 337 zdarzeń. Głównie było to udzielanie pierwszej pomocy, w mniejszym stopniu pożary i wypadki

drogowe.

W ramach interwencji dotyczących z niezachowania wymogów związanych z utrzymaniem zwierząt wystawiono 239 pouczeń, 200 mandatów i sporządzono 7 notatek.

W 2015 r. mieszkańcy miasta zgłosili 1 810 interwencji dotyczących spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych. Za to wykroczenie strażnicy nałożyli 776 mandatów karnych, ponadto 2 332 mandatów za próbę spożywania alkoholu w miejscach objętych zakazem. Funkcjonariusze Straży Miejskiej reagowali na wykroczenia związane z używaniem w miejscach publicznych słów ogólnie uznanych za nieprzyzwoite (art. 141 kw.). Zjawisko to najczęściej występuje łącznie ze spożywaniem alkoholu. W wyniku podjętych interwencji dotyczących wulgaryzmów wystawiono 192 mandaty (2014 r. - 167), 533 pouczeń (2014 r. - 358) i sporządzono 39 notatek urzędowych, stanowiących podstawę do sporządzenia kierowanego do sądu (wniosku o ukaranie 2014 r. – 21).

W 2015 r. funkcjonariusze egzekwowali przestrzeganie zapisów określonych w Uchwale Rady Miejskiej z 20 czerwca 2007 r. w sprawie ustalenia w granicach administracyjnych miasta Łodzi miejsc przeznaczonych do użytku publicznego jako stref wolnych od dymu tytoniowego. Wystawiono 249 mandatów karnych za nieprzestrzeganie tych zapisów (2014 r. – 247).

W ramach prowadzonych kontroli umieszczania plakatów, ulotek w miejscu do tego nieprzeznaczonym wystawiono 46 mandatów (2014 r. - 69), 18 pouczeń (2014 r. – 17) i 5 wniosków skierowano do sądu.

Istotne miejsce w działalności Straży Miejskiej zajmują interwencje podejmowane wobec osób prowadzących działalność handlową w miejscach do tego celu niewyznaczonych.

Tab. 110. Rezultaty interwencji dotyczących kontroli handlu w latach 2011-2015

Rok	Mandaty	Pouczenia	Interwencje zgłoszone przez mieszkańców na tel. alarm. SM
2011	9 042	1 224	2 969
2012	3 811	689	2 326
2013	4 606	519	1 997
2014	6 182	514	2 107
2015	7 990	371	1 968

Źródło: Straż Miejska w Łodzi.

Działania podejmowane na rzecz utrzymania właściwego stanu sanitarno-porządkowego na terenie Łodzi to przede wszystkim kontrola miejsc przeznaczonych do gromadzenia odpadów, a także czystości i porządku posesji oraz terenów do nich przyległych.

Tab. 111. Interwencje na rzecz utrzymania właściwego stanu sanitarno – porządkowego.

Rok	Działania	Administracje nieruchomości	Spółdzielnie mieszkaniowe	Prywatne	Inne	Ogółem
2015	Kontrola posesji	42 232	15 045	20 152	10 011	87 440
	Wystawione pisemne polecenia i nakazy	992	225	193	355	1 765
2014	Kontrola posesji	42 279	19 012	20 870	8 619	90 780
	Wystawione pisemne polecenia i nakazy	1 066	234	251	356	1 907
2013	Kontrola posesji	40 460	18 801	22 615	8 477	90 353
	Wystawione pisemne polecenia i nakazy	2 211	508	511	499	3 729
2012	Kontrola posesji	47 389	20 505	26 082	8 162	102 648
	Wystawione pisemne polecenia i nakazy	3 452	665	648	255	4 987
2011	Kontrola posesji	65 174	32 992	33 497	13 028	144 691
	Wystawione pisemne polecenia i nakazy	6 603	1 954	1 321	913	10 791

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Straży Miejskiej w Łodzi.

Kolejny typ kontroli obejmuje parkowanie pojazdów oraz korzystanie z miejsc wydzielonych w tym celu. W wyniku przeprowadzonych czynności w 2015 r. wystawiono 22,2 tys. mandatów (w 2014 r. - 22,5 tys.). Dzięki prowadzonym kontrolom przestrzegania przepisów ruchu drogowego przy użyciu urządzenia rejestrującego przekraczanie dozwolonej prędkości przez kierujących pojazdami, funkcjonariusze Straży Miejskiej nałożyli 4 585 (w 2014 r. - 7 789) mandatów, udzielili 169 pouczeń i 1 849 wniosków.

Konwojowanie

W omawianym roku Sekcja Konwojów, której zadaniem jest przewóz dokumentów, przedmiotów wartościowych oraz wartości pieniężnych na potrzeby Miasta dokonało 127 profesjonalnych konwojów wartości pieniężnych, zleconych przez Wydział Księgowości UMŁ (w 2014 r. – 163).

Akcje, projekty i programy profilaktyczne

Jednym z podstawowych zadań Straży Miejskiej jest inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym. Mając na względzie poprawę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkole i poza nią, Łódzka Straż Miejska traktuje czynności podejmowane w tym zakresie jako priorytet. Prowadzi działania informacyjno-edukacyjne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli, organizuje alternatywne formy oddziaływań (gry, zabawy, konkursy, festyny, pólkolonie letnie i zimowe), a także przeprowadza w szkołach kontrole z psem mające na celu odnalezienie osób posiadających substancje narkotyczne.

Programy profilaktyczne zostały dostosowane do wieku poszczególnych grup odbiorców i są to:

- „Przedszkolak i pies” - program dla dzieci w wieku przedszkolnym, którego celem jest uświadomienie zagrożeń wynikających z nieumiejętnego obchodzenia się ze zwierzętami;
- „Bezpieczny przedszkolak” – program dla dzieci w wieku przedszkolnym, celem którego jest uświadomienie dzieciom zagrożeń, wynikających z dnia codziennego, z którymi mogą spotkać się zarówno w domu, jak i na podwórku.
- „Bezpiecznie w domu, w szkole i na podwórku” - program dla dzieci klas I-V szkoły podstawowej, cel ogólny to uświadomienie dzieciom, jakie sytuacje i zachowania mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia oraz wyposażenie dzieci w umiejętności prawidłowego reagowania na sytuacje zagrażające ich bezpieczeństwu;
- „Warto wiedzieć” - odpowiedzialność prawna osób nieletnich - program prowadzony od klasy VI szkoły podstawowej, poprzez klasy gimnazjalne i ponadgimnazjalne, mający na celu uświadomienie pojęcia prawa, odpowiedzialności i konsekwencji wynikających z jego łamania i nieprzestrzegania;
- „Dziecko i ruch drogowy” – program dla dzieci z klas 0, I-III, IV mający za zadanie przygotować najmłodszych do prawidłowego i samodzielnego uczestnictwa w ruchu drogowym;
- „Bezpieczeństwo w sieci” – adresaci to uczniowie klasy V, którzy mają zostać wyposażeni w umiejętności i wiedzę, pozwalającą na efektywne oraz bezpieczne korzystanie z sieci internetowej;
- „Czy mam problem” - dwugodzinne warsztaty dotyczące problematyki uzależnień, przeznaczone dla młodzieży ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych;
- „Młodzi przeciw przemocy” – warsztaty dla uczniów ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, których głównym celem jest uświadomienie pojęcia prawa i odpowiedzialności, a także konsekwencji wynikających z jego łamania. Pokazanie, czym może zakończyć się przemoc, jakie są jej skutki w sytuacji, kiedy nikt nie zareaguje w odpowiednim czasie;
- „Przeciwdziałanie prostytucji i handlu ludźmi” – odbiorcy to młodzież od III klas szkoły gimnazjalnej, program prowadzony w formie warsztatów, poruszający problematykę handlu ludźmi, zapoznający z zagadnieniem, wskazujący konsekwencje prawne, społeczne i zdrowotne prostytuowania się;
- „Tolerancja czy jej brak” - warsztaty pokazujące problemy związane z brakiem akceptacji wśród różnych grup społecznych, problemy ksenofobii, antysemityzmu, rasizmu itp., a także stereotypy i uprzedzenia;
- „Bezpieczna szkoła” - w ramach akcji funkcjonariusze dokonywali penetracji terenu wokół łódzkich placówek oświatowych w celu wyeliminowania istniejących zagrożeń. Działania te odbywały się na zaproszenie szkół.

W 2015 r. przeprowadzono 1 425 takich kontroli;

- „Narkomanii STOP” - w ramach programu przeprowadzono 55 pokazów w placówkach oświatowych przy użyciu specjalnie wyszkolonych psów do wykrywania narkotyków.

System monitoringu miejskiego

W 2015 kontynuowano realizację drugiego z trzech etapów Projektu Bezpieczna Łódź - Systemu Monitoringu Miejskiego. Wdrożenie II etapu obejmuje przekazanie Miastu na własność infrastruktury oraz sieci światłowodowej będącej własnością Policji, wykorzystywanej na potrzeby obecnego systemu monitoringu, a także utworzenie i włączenie do systemu 17 punktów wykorzystywanych dotychczas przez KMP. Zakończenie wdrożenia II etapu planowane jest na koniec lutego 2016 roku.

W nowych punktach kamerowych Systemu Monitoringu Miejskiego zainstalowanych zostanie 85 kamer. W obszarze objętym działaniem kamer znaleźć się mają urzędy państwowe, instytucje samorządowe, banki, obiekty kultu religijnego oraz budynki zabytkowe poddawane rewitalizacji, szlaki komunikacyjne, miejsca, których charakter powoduje skupianie się dużych grup ludzi. Punkty te wytypowane zostały przez Policję w związku ze zdarzeniami o charakterze kryminalnym takim jak rozboje, bójki, kradzieże i niszczenie mienia, handel narkotykami i dopalaczami, nielegalny handel alkoholem. Obiekty położone w ścisłym centrum w zwartej zabudowie narażone są na powstawanie pożarów i zdarzenia o charakterze terrorystycznym.

System Monitoringu Miejskiego ma zapobiegać powyższemu zjawiskom i pomagać w sprawnym zarządzaniu działaniami ratunkowymi, ewakuacyjnymi, usuwaniem skutków zdarzeń kryzysowych na obszarze objętym jego działaniem. W ramach rozbudowy systemu planowane jest podłączenie do stacji meteo i przechwytywanie wiadomości o zamieciach, deszczach, nawałnicach i innych gwałtownych zjawiskach atmosferycznych.

Miejska aplikacja koordynacji służb (MAKS)

W celu podniesienia bezpieczeństwa mieszkańców aglomeracji łódzkiej, poprzez zapewnienie sprawniejszego zarządzania kryzysowego przez organy Miasta, w 2015 r. wdrażano nowy jednolity i spójny system informatyczny dla potrzeb Straży Miejskiej i Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa.

Po pełnym wdrożeniu aplikacja MAKS będzie funkcjonowała jako niezależnie oprogramowanie służące do rejestrowania i monitorowania zdarzeń oraz imprez publicznych, usprawniania i koordynacji działań służb miejskich, z dostępem do informacji archiwalnych.

Nowy system zoptymalizuje proces zarządzania siłami i środkami oraz zapewni sprawną koordynację zdarzeń odbywających się na terenie Miasta. Ponadto, MAKS będzie umożliwiał przekazywanie informacji o zdarzeniach bezpośrednio do patroli pieszych lub mobilnych. System do wizualizacji zdarzeń wykorzystuje mapy cyfrowe udostępnione przez Łódzki Ośrodek Geodezji.

ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE

Obrona cywilna

W 2015 r. zasadniczym celem działań obrony cywilnej było doskonalenie rozwiązań organizacyjno-prawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z planowaniem, wykrywaniem zagrożeń, ostrzeganiem i alarmowaniem poprzez wdrożenie wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju. Przedsięwzięcia te zawarto w rocznym planie działania na 2015 r. stanowiącym załącznik do Wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Miasta – Prezydenta Miasta Łodzi:

- dokonano aktualizacji „Planu obrony cywilnej miasta Łodzi”, „Planu ewakuacji II i III stopnia z terenu miasta Łodzi” oraz „Miejskiego planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych”,
- opracowano i przekazano do wykonawców Zarządzenie nr 349/VII/15 z 5 lutego 2015 r. w sprawie organizacji i warunków przygotowania na terenie miasta Łodzi systemu wykrywania i alarmowania,
- prowadzono bieżące doposażanie w sprzęt magazynu przeciwpowodziowego,

Kontrole

Przeprowadzono 32 kontrole stanu bezpieczeństwa pożarowego (w tym 18 problemowych i 14 sprawdzających) oraz jedną kontrolę doraźną. W wyniku kontroli problemowych stwierdzono 138 uchybień i wydano 83 zalecenia dotyczące ich usunięcia. Po kontrolach sprawdzających stwierdzono realizację 56% zaleceń.

Działania edukacyjne i profilaktyczne

Podjęto następujące działania dotyczące edukacji i profilaktyki zagrożeń:

- na podstawie porozumienia z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Łodzi, Grupą Ratownictwa Specjalistycznego Łódź-Jędrzejów, Ochotniczą Strażą Pożarną Oddziałem Ratownictwa Wodnego zorganizowano szkolenie dla nauczycieli szkół podstawowych, w ramach którego przedstawiono zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa w lesie (zagubienie się), w pobliżu akwenów oraz sposobu udzielania pierwszej pomocy medycznej. Szkołom przekazano materiały edukacyjne.
- we współpracy z Wydziałem Edukacji UMŁ zorganizowano konkurs edukacyjno-plastyczny pn. „Będzie bezpiecznie” dla 10 tys. dzieci z klas IV i V szkół podstawowych. W oparciu o przygotowane przez Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa materiały dydaktyczne w postaci komiksów, filmu DVD „Ewakuacja”, nauczyciele prowadzili zajęcia z dziećmi. W maju 2015 r. podczas imprezy finałowej konkursu 600 uczniów szkół podstawowych zapoznano ze sposobami gaszenia cieczy palnych, poszukiwania osób zaginionych w terenie oraz z zasadami ratownictwa wodnego.
- zlecono wykonanie interaktywnej gry komputerowej dla dzieci i młodzieży pn. „Sprawa dla bohatera” dotyczącej bezpiecznych zachowań w różnego rodzaju zagrożeniach. Gra, jako materiał edukacyjny, zostanie umieszczona na serwerze, co umożliwi wykorzystanie przez łódzkie szkoły podstawowe jako materiału edukacyjnego oraz przeprowadzenie konkursu wiedzy.

Poprawa bezpieczeństwa publicznego

W 2015 roku odbyły się w Łodzi 1022 przedsięwzięcia publiczne, w tym 106 imprez masowych, 573 imprezy artystyczno-rozrywkowe, 113 zgromadzeń publicznych oraz 230 innych przedsięwzięć w przestrzeni publicznej. Nie odnotowano przy ich realizacji żadnych negatywnych zjawisk (skarg i protestów).

Na taki stan rzeczy istotny wpływ mają prowadzone przez Zespół ds. Imprez i Zgromadzeń co tygodniowe spotkania ze służbami odpowiedzialnymi za ład i porządek publiczny i zainteresowanymi komórkami organizacyjnymi UMŁ. Ta wypracowana forma zwiększająca bezpieczeństwo imprez i zgromadzeń będzie kontynuowana i poszerzana o nowych organizatorów.

CZYSTOŚĆ W MIEŚCIE

W celu utrzymania standardów czystości w Łodzi stałym sprzątaniem objęta jest powierzchnia 7,5 mln m², a bieżącym utrzymaniem czystości niezabudowanych terenów miejskich powierzchnia 4 mln m². W zakres tych prac wchodzi oczyszczanie z drobnych śmieci w systemie pięciodniowym przez cały rok (opróżnianie koszy, koszenie trawników wraz

z wywozem pokosu, wygrabianie terenów zieleni, wymienianie piasku w piaskownicach i na polach piaskowych placów zabaw, oczyszczanie bieżące zimowe polegające na likwidacji gołoledzi poprzez posypywanie piaskiem oraz odśnieżanie terenów utwardzonych, bieżąca obsługa słupów ogłoszeniowych do bezpłatnego plakowania, cięcie pielęgnacyjne krzewów i żywopłotów).

Cyklicznym oczyszczaniem pasów dróg publicznych objęta jest powierzchnia 3,5 mln m². Jest to całoroczne utrzymanie terenu, 5 dni w tygodniu, a od 1 listopada do 31 marca, 7 dni w tygodniu (usuwanie przerostów traw, chwastów, piasku, ziemi i innych zanieczyszczeń, koszenie trawników, usuwanie liści, opróżnianie koszy ulicznych, oczyszczanie słupów ogłoszeniowych i powierzchni falistych, oczyszczanie obiektów inżynierskich (przejęć podziemnych, tuneli), przystanków komunikacji miejskiej jak również likwidacja śliskości i usuwanie śniegu).

W roku 2015 zlikwidowanych zostało 3,3 tys. dzikich wysypisk (457,8 tys. m³ śmieci), w porównaniu do roku 2014 nastąpiło zwiększenie o 1,4 tys. miejsc.

Rejon Śródmieścia objęty jest szczególnym utrzymaniem w czystości i porządku. Podzielony został na trzy obszary ul. Piotrkowska z placem Wolności – powierzchnia 48,7 tys. m², al. Schillera i pasaż 6-go Sierpnia – 10,9 tys. m² oraz tereny niezabudowane – 160,4 tys. m², sprzątany jest 7 dni w tygodniu.

Łącznie w roku 2015 na utrzymanie czystości w okresie letnim i zimowym na drogach publicznych i wewnętrznych oraz na terenach niezabudowanych wydano 38,8 mln zł. W ramach tego zadania, na terenach nie objętych stałym utrzymaniem, a należących do gminy, opróżniane były kosze na śmieci i psie nieczystości, koszone trawy, wykonano wiosenne i jesienne wygrabianie, utrzymywane były piaskownice i słupy ogłoszeniowe, przycinane żywopłoty oraz utrzymywane gazony z nasadzeniami kwiatowymi. Ponadto odśnieżane były chodniki, parkingi, dojścia, dojazdy, schody i drogi.

Inne działania wspierające utrzymywanie czystości w mieście:

- kontynuowanie Programu zbiórki przeterminowanych leków i termometrów, którego celem jest wyeliminowanie odpadów niebezpiecznych i przekazanie ich do termicznej utylizacji. Mieszkańcy mogą przeterminowane leki nieodpłatnie dostarczyć do łódzkich aptek, w których ustawiono specjalne pojemniki (obecnie leki w 148 aptekach, a termometry w 11). W 2015 roku zebrano prawie 18 ton leków oraz 3 kg termometrów rtęciowych;
- kontynuowanie programu zbiórki nakrętek od butelek z tworzyw sztucznych, realizowanego pod hasłem „Zakręcone Miesiące”, który ma na celu promowanie idei selektywnej zbiórki odpadów. W 2015 r. zebrano ponad 1 tonę nakrętek,
- kontynuowanie programu zbiórki zużytych i niepotrzebnych płyt kompaktowych CD i DVD pod hasłem „Na tropie CD”. W 2015 r. zebrano około 30 kg płyt;
- kontynuowanie programu „Posprzątaj, to nie jest kupa roboty”. W ramach programu zakupiono w 2014 r. i rozstawiono 168 koszy na psie nieczystości (ogółem na terenie miasta rozstawionych jest ponad 2,6 tys. koszy), udostępniono mieszkańcom bezpłatne worki do gromadzenia psich nieczystości (w 2015 roku zakupiono 1,2 mln woreczków). Działania te wspierane są przez Straż Miejską.

PODSUMOWANIE

W rozdziale opisano działania związane z przestrzenią miasta, komunikacją miejską, rewitalizacją, ochroną środowiska oraz bezpieczeństwem. Podejmowane działania mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców dzięki zwiększeniu atrakcyjności przestrzeni publicznej, rewitalizacji kluczowych obszarów Miasta, wykorzystaniu potencjału środowiska przyrodniczego i rozwoju zrównoważonego transportu miejskiego.

Główne rezultaty działań:

- W ramach Rewitalizacji Obszarowej Centrum Łodzi obszarowej centrum Łodzi w 2015 roku ogłoszono i rozstrzygnięto przetargi na opracowanie dokumentacji dla zadań inwestycyjnych z uwzględnieniem działań komplementarnych dotyczących ośmiu priorytetowych projektów (Projekty 1-8). W ramach zamówienia wykonawca ma obowiązek przygotować wnioski o dofinansowanie unijne. Rozpoczęto proces przeprowadzek mieszkańców z budynków przewidzianych do remontu w ramach rewitalizacji (projekt 1).
- W porozumieniu pomiędzy Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju a Miastem Łódź kontynuowano „Opracowanie modelu prowadzenia rewitalizacji obszarów miejskich na wybranym obszarze w Mieście Łodzi”, który zakończy się w marcu 2016 roku. Budżet projektu, 4 mln złotych. Miasto otrzymało w ramach 100% dotacji z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013.
- W ramach programu „Mia100 Kamienic” wyremontowano budynki znajdujące się na terenie 21 nieruchomości.
- W wyniku 5 edycji przetargów „Lokale dla kreatywnych” wynajęto 21 lokali.
- Do IV edycji programu „Łódzki Strych” wytypowanych zostało 9 nieruchomości (16 pomieszczeń z możliwością ich adaptacji). Wpłynęło 19 wniosków, spośród których 15 poddano rozpatrzeniu, wybrano 3 z nich, a 9 wpisano na listę warunkową.
- Wydatki na remonty bieżące, konserwacje i rozbiórki wyniosły 33 mln zł, w tym na remonty lokali mieszkalnych komunalnych, socjalnych i tymczasowych wydano 16,6 mln zł, na rozbiórki budynków 1,5 mln zł, na pozostałe remonty bieżące i konserwacje 14,9 mln zł.
- Wyremontowano 567 lokali socjalnych, 414 lokali zamiennych i 73 pomieszczeń tymczasowych, ponadto rozebranych zostało 17 budynków, w tym 9 zlokalizowanych w strefie wielkomiejskiej.
- Przyjęto zarządzenie w sprawie możliwości spłaty zadłużenia z tytułu opłat za korzystanie z lokali mieszkalnych stanowiących mieszkaniowy zasób Miasta Łodzi w formie świadczenia rzeczowego - prac porządkowych, remontowo-konserwatorskich oraz pomocniczych prac administracyjnych i usługowych świadczonych. Do końca 2015 r. wnioski o odpracowanie zaległości złożyło 70 osób, 61 otrzymało wskazanie miejsca wykonania świadczenia rzeczowego, a 36 podpisało porozumienia.
- W ramach kontynuacji polityki użyczania gruntów miejskich wokół budynków wspólnot mieszkaniowych zawarto 75 umów.
- Zrealizowano 10 projektów w ramach programu „Zielone podwórka”.
- Przygotowano do sprzedaży w trybie przetargowym i bezprzetargowym, największą rocznie liczbę 362 nieruchomości o wartości 225 mln zł. Wpływy do budżetu wyniosły 102,3 mln zł.
- Rozpoczęto sprzedaż nieruchomości położonych w Nowym Centrum Łodzi w bezpośrednim sąsiedztwie budowanego dworca Łódź – Fabryczna. Transakcje te zabezpieczone zostały umowami notarialnymi wprowadzającymi zapisy dotyczące zakresu i terminu realizacji inwestycji.
- Prowadzono intensywne prace nad aktualizacją „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

miasta Łodzi”.

- Nastąpił wzrost stopnia pokrycia miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego o 1,93% do 10,62% (3 116 ha) jego powierzchni. Miejska Pracownia Urbanistyczna kontynuowała pracę nad 52 projektami mpzp o łącznej powierzchni 5 585 ha, które obejmują 19,04% miasta.
- Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej uznał za Pomnik Historii Łódź- wielokulturowy krajobraz miasta przemysłowego. Pomnik Historii to prestiżowe wyróżnienie przyznawane jest jedynie obiektom o najwyższych wartościach zabytkowych największym znaczeniu dla kultury polskiej. Do dziś tytuł ten nadano 60 zabytkowym obiektom w Polsce.
- W Konkursie Zabytek Zadbany, organizowanym przez Narodowy Instytut Dziedzictwa rewitalizacja willi Leopolda Kindermanna przy ul. Wólczańskiej 31/33, będącej obecnie siedzibą Miejskiej Galerii Sztuki, uzyskała wyróżnienie w kategorii Utrwalenie wartości zabytkowych pojedynczego obiektu.
- W prestiżowym plebiscycie pod patronatem m.in. Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej, modernizacja ulicy Piotrkowskiej zdobyła nagrodę Polskiej Izby Przemysłowo Handlowej Budownictwa, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz wyróżnienie „Modernizacja Roku 2014”.
- Iluminacja ul. Piotrkowskiej otrzymała główną nagrodę w tradycyjnym konkursie Polskiego Związku Przemysłu Oświetleniowego, w kategorii urzędy miast i gmin.
- W roku 2015 utrzymała się spadkowa tendencja liczby stwierdzonych przestępstw (dynamika przestępczości w stosunku do 2014 r. wyniosła 92,5%).
- W 2015 roku kontynuowano realizację drugiego z trzech etapów Projektu Bezpieczna Łódź - Systemu Monitoringu Miejskiego, tj. przejęcia infrastruktury światłowodowej od Policji i wdrożenia do Systemu 17 punktów kamerowych, które wchodziły w skład monitoringu policyjnego „Comand & Control”.
- Łącznie w całym roku 2015 na utrzymanie czystości w okresie letnim i zimowym na drogach publicznych i wewnętrznych oraz na terenach niezabudowanych wydano 38,8 mln zł.
- Wyróżnienie dla Woonerfu na ul. 6 Sierpnia jako najlepszej inwestycji zgłoszonej w ramach budżetu obywatelskiego. Projekt pod nazwą „Woonerf, czyli ulica-podwórze” w Łodzi został uznany za najlepszą inwestycję zgłoszoną w ramach budżetu obywatelskiego w „Mieszkam tu! – Mądre pomysły na mądre miasto” organizowanym przez www.portalsamorzadowy.pl. Projekt ten obejmował przekształcenie ul. 6 Sierpnia między al. Kościuszki a ul. Piotrkowską w tzw. woonerf, czyli ulicę-podwórzec na wzór ulic spotykanych w Holandii, Skandynawii i Niemiec. Zgodnie z założeniem, że w mieście przyjaznym mieszkańcom ulice mogą być czymś więcej niż tylko drogą dla samochodów, wprowadzono koncepcję gwarantującą kompromis pomiędzy poszczególnymi interesami stron - lokali gastronomicznych, mieszkańców, rowerzystów i kierowców.

FUNDAMENT

Łódź efektywna i przyjazna – wprowadzenie nowych standardów usług publicznych, pełne wykorzystanie atutów miasta, racjonalizacja zarządzania majątkiem komunalnym.

ŁÓDŹ SPRAWNIE ZARZĄDZANA, OSZCZĘDNA I GOSPODARNA

Racjonalizacja zarządzania majątkiem i zasobami, podniesienie jakości świadczonych usług publicznych.

FUNDAMENT JAKO INTEGRALNA CZĘŚĆ STRATEGII ZINTEGROWANEGO ROZWOJU ŁODZI 2020+

Strategia Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ to podstawa pierwszego w historii Łodzi synergicznie działającego systemu zarządzania strategicznego Miastem. Oszczędne i efektywne Miasto, to Łódź należycie wykorzystująca posiadane zasoby i znajdująca rezerwy dzięki, którym możliwe jest wygospodarowanie środków na pokonywanie wyzwań i realizację projektów rozwojowych. Miasto efektywne, to metropolia racjonalnie zarządzająca majątkiem i zasobami, oszczędna i podnosząca jakość usług publicznych, rozumianą jako stopień spełnienia oczekiwań i zaspokojenia trafnie rozpoznanych potrzeb mieszkańców.

Wizja Strategii 2020+ i wynikające z diagnozy strategicznej Łodzi wyzwania dla Miasta oraz zasady realizacji strategii rozwoju znalazły odbicie w wypełnianiu w roku 2015 Fundamentu i polityk sektorowych.

POLITYKI SEKTOROWE STRATEGII 2020+

Polityka sektorowa wyznacza w kompleksowy sposób kierunki rozwoju określonego obszaru aktywności miasta i stanowi program realizacyjny Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+. Identyfikuje szczegółowe cele o charakterze operacyjnym, wypracowane w oparciu o materiał diagnostyczny i zawiera mierzalne wskaźniki.

Polityki sektorowe zawarte w Fundamencie Strategii 2020+ integrują ją z zarządzaniem operacyjnym oraz wyznaczają standardy realizacji usług publicznych:

- polityka gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy obejmująca aktywne zarządzanie zasobem mieszkań socjalnych oraz komunalnych, docelowo także prywatyzację części tych mieszkań, działania dotyczące restrukturyzacji zadłużenia mieszkańców oraz programy osłonowe dla najuboższych lokatorów (m.in. odpracowanie zadłużenia), mieszkania chronione dla osób niepełnosprawnych. Polityka ta została w roku 2015 uaktualniona,
- polityka komunalna i ochrony środowiska zapewniająca pełne bezpieczeństwo zaopatrzenia łodzian w media komunalne, spełniająca rosnące wymogi zrównoważonego rozwoju i zaostrzających się przepisów ekologicznych. Jej realizacja ma doprowadzić do poprawy estetyki i czystości miasta,
- polityka przestrzenna, kształtująca przestrzeń miasta na miarę współczesnych wyzwań demograficznych, gospodarczych i środowiskowych. Realizacja tej polityki ma sprostać rosnącym wymaganiom mieszkańców, co do jakości życia w mieście, równocześnie zapobiec niekontrolowanemu rozprzeczaniu się zabudowy miejskiej,
- polityka rozwoju transportu i komunikacji, która koordynuje różne rodzaje transportu w aglomeracji, przez co wpływa na poprawę bezpieczeństwa uczestników ruchu, z zachowaniem zasad zrównoważonego transportu, ze szczególnym uwzględnieniem transportu alternatywnego. W 2015 r. działał Zespół Koordynacyjny ds. opracowania modelu zrównoważonego transportu zbiorowego w Łodzi, który przygotował projekt modelu do poddania go konsultacjom społecznym. Dokument ten zawiera sugestie różnych środowisk i opracowany został w oparciu o projekt „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Miasta Łodzi na lata 2015-2025”,

- polityka rozwoju kultury, poszukująca inspiracji w tożsamości i tradycji, pozwalająca wspierać między innymi najlepsze projekty filmowe, sztuki współczesnej, mody, dziedzictwa rewolucji przemysłowej, budująca łódzki kapitał społeczny, przyciągająca najszerzy krąg odbiorców. Polityka ta określa nowoczesne modele organizacji sektora kultury,
- polityka edukacji, która dostosowuje strukturę edukacji do współczesnych wymagań społeczno – gospodarczych, nauki przez całe życie. Elastycznie reagując na potrzeby łódzkiego rynku pracy (szkolnictwo zawodowe), sprostą wyzwaniom demograficznym i przyczyni się do kształtowania postaw patriotycznych i obywatelskich,
- polityka sportu mająca na celu popularyzację sportu wśród wszystkich łódzian, wzrost poziomu osiągnięć sportowych oraz zapewniająca rozwój infrastruktury sportowo – rekreacyjnej (przedstawiony projekt oczekuje na aktualizację),
- polityka zdrowia obejmująca zdrowie i opiekę społeczną służącą wyrównywaniu szans i tworzeniu warunków sprzyjających przeciwdziałaniu marginalizacji osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Wynikające z niej działania umożliwią skuteczną profilaktykę i lepszy dostęp do opieki medycznej i pomocy społecznej,
- polityka włączenia społecznego obejmująca programy wychodzenia z biedy i programy wyrównujące szanse ubogich i bezrobotnych, zwłaszcza z łódzkich enklaw biedy (w trakcie opracowania), w ramach aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Łodzi,
- w roku 2015 rozpoczęły się prace nad inteligentną polityką rozwiązywania problemów społecznych oraz nad polityką demograficzną miasta Łodzi.

ORGANIZACYJNE PRZYGOTOWANIE URZĘDU DO WDROŻENIA I REALIZACJI ZADAŃ W OPARCIU O CELE I REZULTATY

Reorganizacja Urzędu Miasta Łodzi

Trwa podnoszenie standardów świadczenia usług publicznych i optymalizacja efektywności funkcjonowania administracji przez reorganizację Urzędu rozpoczętą w 2011 roku utworzeniem 7 departamentów.

W 2015 roku reorganizację kontynuowano rozpoczynając od:

- utworzenia w Departamencie Prezydenta Wydziału ds. Zarządzania Projektami,
- zlikwidowania Biura ds. EXPO i przekazania jego zadań Wydziałowi ds. Zarządzania Projektami,
- likwidacji Biura Funduszy Europejskich, którego zadania przejęły: Wydział ds. Zarządzania Projektami, Biuro Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy oraz Biuro Strategii Miasta,
- przeniesienia Biura Miejskiego Rzecznika Konsumentów z Departamentu Prezydenta do Departamentu Komunikacji Społecznej i Zdrowia,
- przeniesienia Biura ds. Inwestycji oraz Oddziału ds. Zarządzania Ruchem z Departamentu Architektury i Rozwoju do Departamentu Gospodarowania Majątkiem,
- przypisania Dyrektorowi Departamentu Gospodarowania Majątkiem nadzoru nad Zarządem Dróg i Transportu,
- wyodrębnienia ze struktur Wydziału Obsługi Administracyjnej w Departamencie Obsługi i Administracji Zespołu ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy i przekształcenia go w Oddział o tej samej nazwie podległy bezpośrednio Sekretarzowi Miasta,
- zmiany struktury wewnętrznej Biura ds. Rewitalizacji i Rozwoju Zabudowy Miasta Biura polegającej na likwidacji oddziałów: ds. Koordynacji Realizacji Inwestycji, ds. Planowania i Przygotowania Inwestycji oraz zespołów Organizacyjnego i ds. Optymalizacji Wykorzystania Zasobu Komunalnego i utworzenia w ich miejsce Oddziału ds. Działania Społeczno-Gospodarczych, Oddziału Planowania i Realizacji Inwestycji Komunalnych, Zespołu ds. Inwestycji Publiczno-Prywatnych, Samodzielnego Stanowiska ds. Koordynacji i Monitorowania Działania Rewitalizacyjnych oraz

Samodzielnego Stanowiska ds. Administracyjno-Organizacyjnych, co ma zapewnić skuteczniejsze i efektywniejsze wykonywanie powierzonych zadań, w tym związanych z realizacją 8 Projektów Rewitalizacji Obszarowej Centrum Łodzi,

- w strukturze Biura Rady Miejskiej zlikwidowano wewnętrzną komórkę organizacyjną pn. Rzecznik Prasowy Rady Miejskiej zadania przekazując Zespołowi ds. Komunikacji; celem było uporządkowanie zadań związanych z komunikacją i skupienie ich w jednej komórce organizacyjnej,
- przekształcono samodzielną komórkę organizacyjną pn. Biuro Rzecznika Prasowego Prezydenta Miasta w Departamencie Prezydenta w komórkę organizacyjną w randze wydziału o tej samej nazwie.

Kolejną zmianą była reorganizacja Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy w Departamencie Spraw Społecznych polegająca na:

- zmianie nazwy Biura na Biuro Promocji Zatrudnienia i Obsługi Działalności Gospodarczej (w grudniu 2014 r. Oddział Rozwoju Przedsiębiorczości wraz z zadaniami został włączony w strukturę Biura Obsługi Inwestora, zatem uzasadniona była zmiana nazwy Biura, które de facto nie zajmowało się już rozwojem przedsiębiorczości),
- utworzeniu Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego zajmującego się obsługą finansową i administracyjną Biura. Dotychczas funkcjonujący w strukturze Biura Oddział Ekonomiczny został włączony do Biura Obsługi Inwestora,
- utworzeniu Oddziału Projektów Własnych, którego zadaniem jest podejmowanie i koordynowanie działań mających na celu pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania na realizację projektów w zakresie aktywizacji zawodowej, podwyższania jakości kapitału ludzkiego oraz promocji zatrudnienia,
- zmianie nazwy Oddziału Rynku Pracy na Oddział ds. Polityki Rynku Pracy,

Reorganizacja Wydziału Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych polegała na likwidacji Oddziału Koordynacji, Oddziału ds. Projektów Edukacyjnych i Cyfryzacji Szkół, Zespołu Remontowo-Majątkowego oraz Samodzielnego Stanowiska ds. Administracyjno-Organizacyjnych. W ich miejsce utworzono:

- Oddział ds. Projektów i Inwestycji realizujący zadania związane z inwestycjami w placówkach oświatowych,
- Oddział Organizacyjno-Administracyjny prowadzący sprawy organizacyjne oraz osobowe pracowników wydziału,
- Zespół ds. Kontroli Finansowej sprawdzający prawidłowość dysponowania przez szkoły i placówki oświatowe przyznanymi środkami budżetowymi i pozyskanymi z innych źródeł,
- Samodzielne Stanowisko ds. Analiz prowadzące m. in. analizy porównawcze planów finansowych, badanie wpływu struktury zatrudnienia na wydatki oświatowe itp.

W lipcu dokonano szeregu zmian w strukturze Departamentu Obsługi i Administracji:

- zlikwidowano Wydział Organizacyjno-Prawny oraz Wydział Obsługi Administracyjnej i utworzono w ich miejsce nowe komórki organizacyjne: Wydział Prawny, Wydział Organizacyjno-Administracyjny oraz Wydział Techniczno-Gospodarczy. Zmiany te miały na celu oddzielenie zadań związanych ze świadczeniem obsługi i pomocy prawnej od spraw organizacyjno-administracyjnych,
- Wydział Organizacyjno-Administracyjny przejął zadania dotychczas realizowane przez Oddział Prezydialny, Oddział ds. Informacji Publicznej i Ochrony Danych Osobowych; Zespół Sekretaryjny oraz część zadań Oddziału ds. Organizacji Urzędu Miasta, który został przeniesiony do Biura ds. Zarządzania Kadrami w Departamencie Prezydenta. Ponadto przejął zadania zlikwidowanego Wydziału Obsługi Administracyjnej, za wyjątkiem zadań związanych z administrowaniem budynkami urzędu i ich obsługą gospodarczo-techniczną, które przejął Wydział Techniczno-Gospodarczy,
- dokonano zmiany struktury organizacyjnej Wydziału Zarządzania Kontaktami z Mieszkańcami polegającej na:
 - połączeniu Oddziału ds. Obsługi Mieszkańców z Kancelarią Urzędu i utworzeniu w ich miejsce Oddziału ds. Informacyjno-Kancelaryjnej Obsługi Mieszkańców,

- włączeniu w struktury Wydziału Archiwum Zakładowego dotychczas funkcjonującego w Wydziale Obsługi Administracyjnej,
- dokonano zmiany struktury organizacyjnej Wydziału Zamówień Publicznych w Departamencie Obsługi i Administracji polegającej na likwidacji dotychczasowych wewnętrznych komórek organizacyjnych (tj. Oddziału ds. Dostaw, Oddziału ds. Planowania, Sprawozdawczości i Kontroli, Oddziału ds. Projektów Europejskich, Oddziału ds. Robót Budowlanych, Oddziału ds. Usług) z wyjątkiem Zespołu ds. Ekonomiczno-Administracyjnych i utworzeniu w ich miejsce Oddziału ds. Obsługi Postępowań Bieżących, Oddziału ds. Obsługi Postępowań Kluczowych, Zespołu ds. Kontroli oraz Zespołu ds. Planowania i Sprawozdawczości.

1 sierpnia 2015 r. w Departamencie Gospodarowania Majątkiem rozpoczęło działalność Biuro Inżyniera Miasta, nowa komórka organizacyjna w randze wydziału. W strukturę Biura włączono Oddział Zarządzania Ruchem na Drogach dotychczas funkcjonujący, jako samodzielna komórka organizacyjna w Departamencie Gospodarowania Majątkiem. Utworzenie nowej komórki wiązało się też z likwidacją Samodzielnego Stanowiska ds. Uzgodnień i Lokalizacji Infrastruktury Technicznej w Wydziale Skarbu Państwa.

Do zadań nowotworzonego Biura należy zarządzanie ruchem na drogach publicznych, z wyłączeniem zadań, realizowanych przez Zarząd Dróg i Transportu jako zarządcy, koordynowanie inwestycji oraz zarządzanie dostępem do infrastruktury, w szczególności drogowej oraz liniowej mieszczącej się w obrębie dróg oraz zapewnienie skutecznej koordynacji działań zarządcy dróg i gestorów sieci.

Obecnie w Urzędzie Miasta Łodzi trwają prace nad utworzeniem Zarządu Inwestycji Miejskich. Prezydent Miasta Łodzi ustanowił Pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. utworzenia Zarządu Inwestycji Miejskich. Przedmiotem działalności nowotworzonej jednostki będzie realizacja wybranych zadań inwestycyjnych miasta.

W ostatnim dniu sierpnia w Biurze Promocji, Turystyki i Współpracy z Zagranicą utworzono nową wewnętrzną komórkę organizacyjną pn. Oddział Wsparcia Graficznego. Utworzenie tego oddziału ma na celu ujednolicenie projektów graficznych działań promocyjnych miasta. Zadania polegają na samodzielnym projektowaniu materiałów promocyjnych dla komórek organizacyjnych Urzędu, udzielaniu profesjonalnej pomocy przy tworzeniu projektów graficznych i multimedialnych, udostępnianiu zgromadzonych materiałów foto/video, a także weryfikowaniu i akceptowaniu działań wizerunkowych, informacyjnych, promocyjnych i reklamowych.

Kolejne zmiany w strukturze Urzędu Miasta Łodzi wprowadzono w październiku:

- zlikwidowano Zespół ds. Inwestycji Publiczno-Prywatnych w Biurze ds. Rewitalizacji i Rozwoju Zabudowy Miasta, a zadania przekazano Oddziałowi Planowania i Realizacji Inwestycji Komunalnych. Przekształcono Samodzielne Stanowisko ds. Koordynacji i Monitorowania Działań Rewitalizacyjnych w Zespół ds. Koordynacji i Monitorowania Działań Rewitalizacyjnych,
- w Biurze Architekta Miasta utworzono Oddział Krajobrazu i Estetyki Miasta w miejsce zespołów: Plastyka Miasta oraz Obsługi Piotrkowskiej i Strefy Wielkomiejskiej. Nowy Oddział przejął dotychczasowe zadania zespołów, jedynie zadania mieszczące się w kompetencji Łódzkiego Centrum Wydarzeń – instytucji kultury będą realizowane przez to Centrum. Głównym zadaniem Oddziału jest opracowanie tzw. Kodeksu krajobrazowego, który umożliwi przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom degradacji przestrzeni miejskiej, w tym niekontrolowanej ekspansji reklamy zewnętrznej,
- przeniesiono wraz z zadaniami Zespół ds. Filmu z Wydziału Kultury do EC1 Łódź-Miasto Kultury,
- utworzono Zespół ds. Monitorowania i Nadzoru w Wydziale Zamówień Publicznych oraz rozszerzono zakres zadań Wydziału o przygotowanie i przeprowadzanie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na rzecz miejskich jednostek organizacyjnych oraz monitorowanie, nadzór i kontrolę spraw związanych z udzieleniem zamówień

publicznych w urzędzie i miejskich jednostkach organizacyjnych,

- zmieniono nazwę Oddziału Księgowości Inwestycji w Wydziale Księgowości na Oddział Księgowości ds. Ewidencji i Rozliczeń Podatku VAT.

W grudniu Oddział ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie włączono w strukturę Oddziału ds. Społecznych i Promocji Zdrowia. Powyższa zmiana ma skoordynować programy profilaktyczne prowadzone przez miasto, w tym przeciwdziałające uzależnieniom społecznym (alkohol, narkotyki) oraz przemocy w rodzinie.

Następnie w Departamencie Gospodarowania Majątkiem zlikwidowano wydziały: Majątku Miasta; Praw do Nieruchomości oraz Skarbu Państwa tworząc w ich miejsce: Wydział Dysponowania Mieniem, Wydział Zbywania i Nabywania Nieruchomości oraz Biuro Zasobu Skarbu Państwa.

W wyniku wprowadzenia opisanych zmian zarządzanie posiadanym zasobem majątkowym skoncentrowane zostało w Wydziale Dysponowania Mieniem, z nastawieniem na intensyfikację przychodów, ułatwienie zastępowalności pracowników oraz stworzenie centrów kompetencyjnych do obsługi wszystkich trzech jednostek majątkowych, a tym samym wyeliminowanie dublujących się zadań. Wydział Zbywania i Nabywania Nieruchomości docelowo ma być wyspecjalizowaną komórką odpowiedzialną za trwałe dysponowanie nieruchomościami zarówno poprzez sprzedaż jak i zakup, ze szczególnym nastawieniem na aktywną współpracę z rynkiem i efektywną realizację zidentyfikowanych potrzeb inwestycyjnych. Rola Biura Zasobu Skarbu Państwa będzie natomiast skoncentrowana na realizacji funkcji ewidencyjnych i sprawozdawczych, współpracy z Wojewodą Łódzkim i wykonywaniu funkcji właścicielskich.

W Wydziale Dysponowania Mieniem:

- utworzono Samodzielne Stanowisko ds. Zarządzania Ryzykiem. Do zadań osoby zatrudnionej na tym stanowisku należy tworzenie mapy ryzyk, metod ich szacowania i wyceny, wypracowanie mechanizmów identyfikacji i ograniczania występowania zdarzeń mogących powodować straty finansowe oraz zarządzanie programami ubezpieczeniowymi,
- utworzono Oddział Zlecenia Wycen i Opracowań Geodezyjno-Prawnych odpowiedzialny za zapewnienie operatów szacunkowych i opracowań geodezyjno-prawnych.

W Wydziale Zbywania i Nabywania Nieruchomości:

- utworzono Samodzielne Stanowisko ds. Wsparcia Sprzedaży, które ma zapewnić, identyfikację preferencji inwestycyjnych czyli tworzenie ofert nieruchomości, odpowiednich do faktycznego zapotrzebowania rynkowego, a także budowanie i utrzymanie relacji z uczestnikami rynku nieruchomości oraz aktywną współpracę z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Łodzi odpowiedzialnymi za obsługę inwestorów,
- utworzono Samodzielne Stanowisko ds. Zarządzania Ryzykiem, na którym mają być współtworzone standardy, procedury i mechanizmy ograniczające ryzyko wystąpienia straty finansowej, wdrażane do stosowania w Wydziale oraz identyfikowane zdarzenia niosące ze sobą takie ryzyko, np. poprzez stworzenie i stosowanie katalogu zabezpieczeń zawieranych transakcji oraz standingu kontrahentów.

Przekształcono Oddział ds. Ochrony Praw Własności do Nieruchomości, funkcjonujący dotychczas w strukturze Wydziału Praw do Nieruchomości, w samodzielną komórkę organizacyjną i przeniesiono go do Departamentu Obsługi i Administracji.

Ostatnim zarządzeniem zmieniono strukturę wewnętrzną Wydziału Organizacyjno-Administracyjnego przekształcając Zespół Administracyjno-Ekonomiczny w Zespół Organizacyjno-Ekonomiczny.

W związku z rozszerzeniem zakresu zadań Departamentu Obsługi i Administracji (utworzenie w strukturze departamentu dwóch samodzielnych komórek organizacyjnych tj. Oddziału ds. Ochrony Praw Własności do Nieruchomości oraz Oddziału Nadzoru Właścicielskiego) konieczne było utworzenie stanowiska Dyrektora Departamentu Obsługi

i Administracji, który przejął od Sekretarza Miasta Łodzi kierowanie departamentem.

Na wniosek Zespołu ds. reorganizacji Urzędu Miasta Łodzi oraz miejskich jednostek organizacyjnych wprowadzono zmiany w strukturze Urzędu Miasta Łodzi:

- Biuro Obsługi Inwestora przeniesiono z Departamentu Architektury i Rozwoju do Departamentu Prezydenta,
- z Departamentu Prezydenta do Departamentu Architektury i Rozwoju przeniesiono:
 - Biuro Strategii Miasta,
 - Biuro ds. Rewitalizacji i Rozwoju Zabudowy Miasta,
 - Wydział ds. Zarządzania Projektami, dodając temu Wydziałowi zarządzanie i realizację Programu Nowe Centrum Łodzi po zlikwidowanym Zarządzie Nowego Centrum Łodzi,
- zlikwidowano Biuro Nadzoru Właścicielskiego,
- utworzono Oddział Nadzoru Właścicielskiego w Departamencie Obsługi i Administracji.

SYSTEM MIERNIKÓW AKTYWNOŚCI

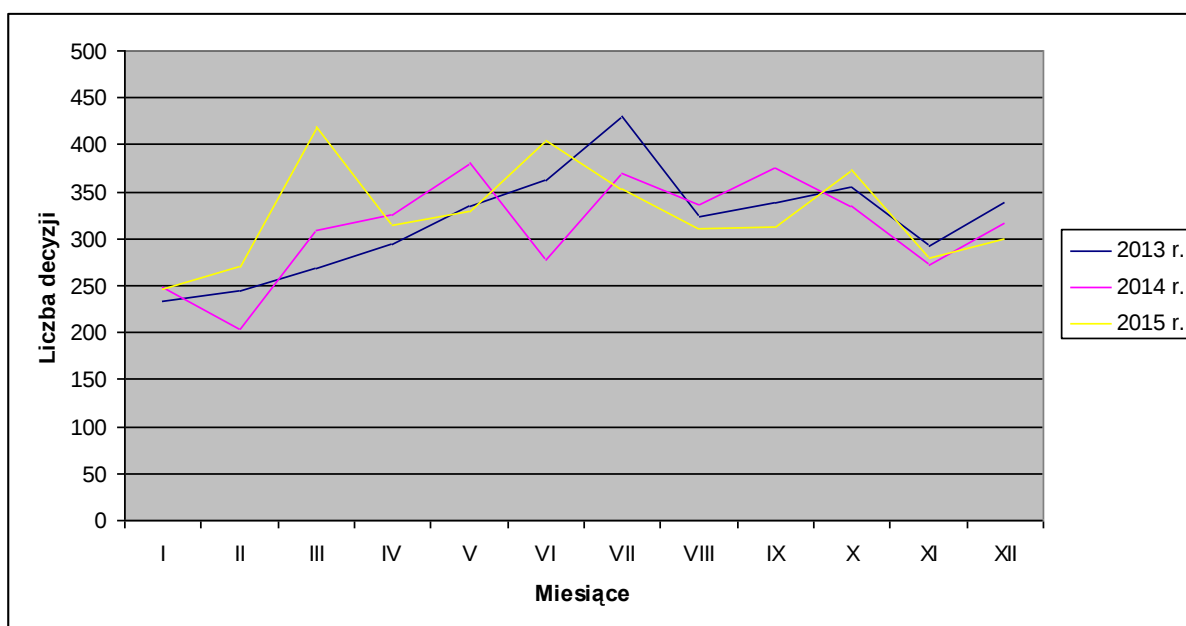
Do pomiaru aktywności UMiŁ wybrano mierniki uwzględniające zasadę zrównoważonego rozwoju oraz jakość życia. Horyzontalna zasada wprowadzona w Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ oznacza dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców, trwałego rozwoju gospodarki oraz odpowiedzialnego korzystania z zasobów przy uwzględnieniu skutków ekonomicznych, społecznych i środowiskowych dla obecnych i przyszłych pokoleń. Wskaźniki oparte o zasadę zrównoważonego rozwoju zostały pogrupowane według trzech ładów. W ramach każdego z nich wyróżniono:

- Ład środowiskowo-przestrzenny:
 - Ekologizacja planowania przestrzennego,
 - Ochrona przyrody i krajobrazu,
 - Ochrona gleb i odpady,
 - Ochrona wód, powietrza atmosferycznego i klimatu akustycznego.
- Ład gospodarczy:
 - Przedsiębiorczość (podmioty gospodarcze i pracujący),
 - Poziom i struktura zatrudnienia,
 - Budownictwo mieszkaniowe,
 - Infrastruktura techniczna.
- Ład społeczny:
 - Edukacja,
 - Zdrowie,
 - Bezpieczeństwo publiczne,
 - Mieszkalnictwo,
 - Kultura, sport i rekreacja (styl życia), ale także konferencje, kongresy,
 - Aktywność na rynku pracy.

Ład środowiskowo-przestrzenny

Ekologizacja planowania przestrzennego monitorowana jest liczbą wydanych decyzji o warunkach zabudowy (WZiZT) oraz pozwoleń na budowę. Zarówno w przypadku WZiZT jak i pozwoleń obserwujemy zbliżoną liczbę decyzji wydawanych w poszczególnych latach. Wskazuje to na stabilizację w zakresie realizowanych inwestycji na terenie Miasta.

Rys. 21. Fluktuacje liczby wydanych decyzji WZiZT oraz pozwoleń na budowę w latach 2013-2015.

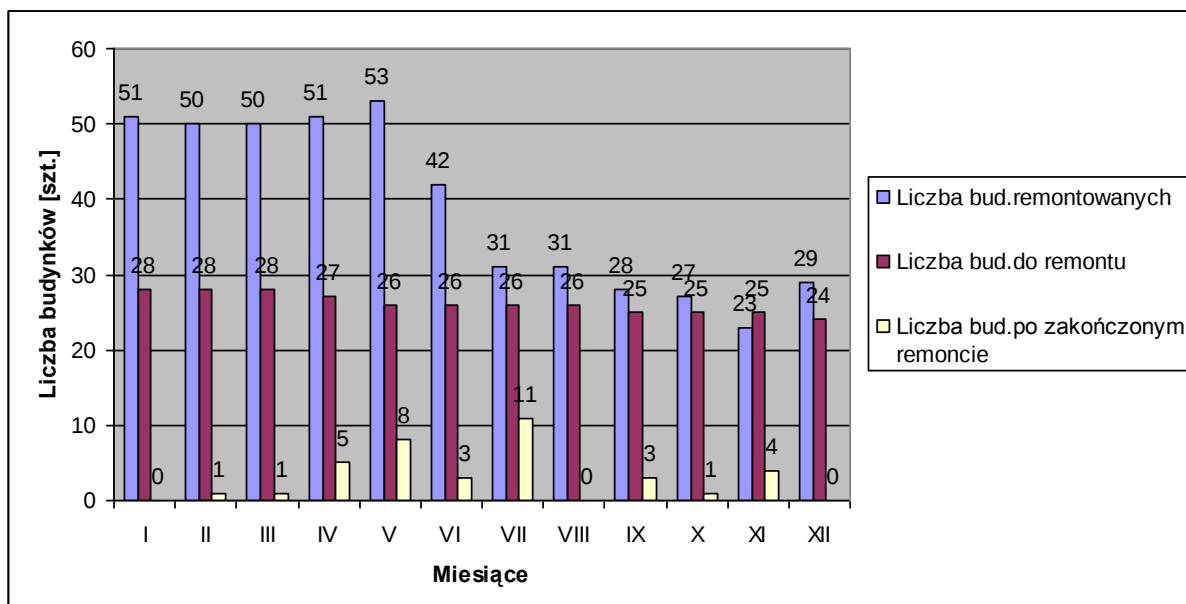

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

Ład gospodarczy

W ramach kategorii ładu gospodarczego przeanalizowano obszary: infrastruktura techniczna i zasoby mieszkaniowe.

Rys. 22. Remonty budynków będących własnością lub współwłasnością Miasta 2015 r.

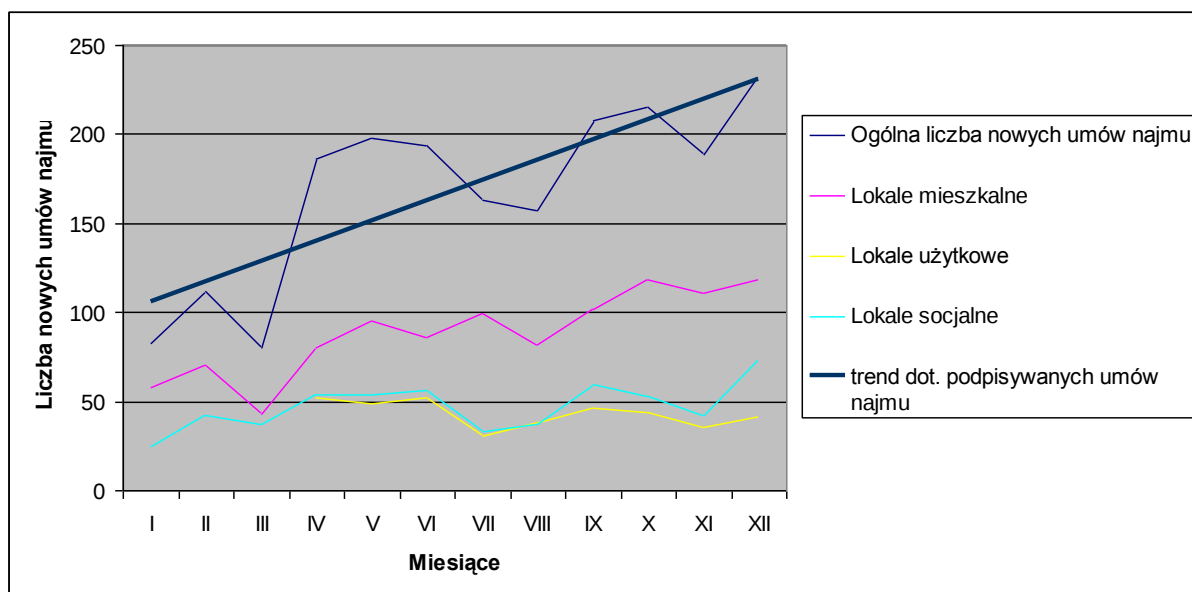

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

Po pierwszym półroczu zauważalne zmniejszenie liczby budynków remontowanych w stosunku do liczby budynków przygotowanych do remontów wskazuje na stabilizację i uspokojenie realizacji planu remontowego. Liczba budynków remontowanych i do remontu zrównuje się. W porównaniu do roku 2014 r. liczba budynków po zakończonym remoncie najwyższa jest w sezonie letnim, najniższa w zimowym (początek i koniec roku co jest zgodne z zasadą planowania zimą -

realizacja latem). W roku poprzednim najwyższą dynamikę budynków oddawanych do użytku po remoncie notowano na koniec roku.

Rys. 24. Liczba nowych umów najmu.

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

Obserwowana w 2014 r. stabilizacja liczby podpisywanych umów najmu uległa całkowitej zmianie w roku 2015, w którym następuje stopniowy wzrost liczby umów. W przypadku umów na lokale użytkowe i socjalne można mówić o stabilizacji (podobnie jak w roku poprzednim), a na wzrost ich liczby mają wpływ nowe umowy na lokale mieszkalne, których liczba rośnie i najwyższą można odnotować na koniec roku.

Infrastruktura techniczna – informacje przekazywane przez Wydział Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów pozwalają określić wskaźnik kongestii (zatłoczenia) miasta. Zarówno liczba wydanych uprawnień do kierowania pojazdem, jak i liczba dokonanych rejestracji ma odzwierciedlenie w ilości i natężeniu ruchu pojazdów. Analizowane mierniki wykazują sezonowość (np. liczba rejestracji ma maksymalną intensywność w lipcu, a wartości w pozostałych miesiącach są zbliżone do średniorocznych). W 2015 r. średnia liczba wydawanych uprawnień do kierowania pojazdem wyniosła 540 (wzrost w stosunku do 2014 r. o 126 szt. i wyrównanie prawie do poziomu z roku 2013). Średnia liczba dokonanych rejestracji pojazdów w 2015 r. wyniosła prawie 6 070 szt. (wzrost w stosunku do 2014 r. o 486 szt. i wyrównanie prawie do poziomu z roku 2013).

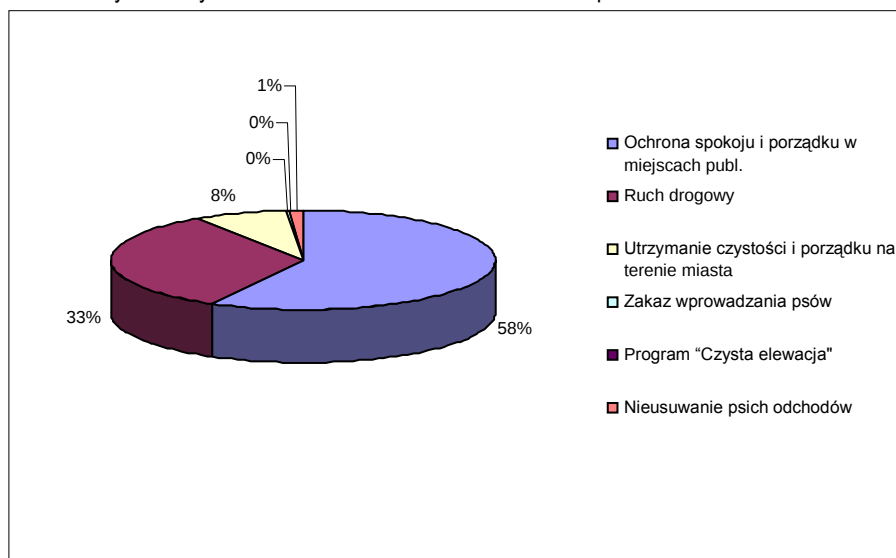
Ład społeczny

Wskaźniki odnoszące się zarówno do obszarów bezpieczeństwa, estetyki, czystości miasta wskazują, że ich comiesięczne wartości były do siebie zbliżone.

W roku 2015 liczba wystawionych wniosków o ukaranie i mandatów przez SM wyniosła 73 159 w 2014 72 636 w 2013 było 84 441. Odnotowuje się więc powolny wzrost tego rodzaju aktywności. W 2014r. liczba wniosków i mandatów dotyczących ochrony spokoju i porządku w miejscach publicznych wyniosła 42 283, a w przypadku ruchu drogowego 24 144.

Wskaźniki dotyczące estetyki i czystości Miasta Łodzi to liczba wystawionych wniosków o ukaranie i mandatów w sprawach dotyczących utrzymania czystości i porządku na terenie miasta, zakazu wprowadzania psów, programu „Czysta elewacja” i usuwania psich odchodów stanowią w sumie 0,6% wszystkich wniosków. W 2014 roku miesięcznie liczba wniosków o ukaranie i mandatów wystawianych przez Straż Miejską w przypadku ruchu drogowego wyniosła 2 012. W przypadku ochrony spokoju i porządku w miejscach publicznych był to poziom 3 524.

Rys. 13. Struktura wystawionych wniosków o ukaranie i mandatów na podstawie monitorowania ich liczby za 2015 r.

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

Wnioski o ukaranie i mandaty w sprawach dotyczących zakazu wprowadzania psów, programu „Czysta elewacja” i usuwania psich odchodów w roku 2015 stanowiły 1% ogółu, identycznie jak w poprzednich latach. Tak niski procent wskazuje na to, że „przypadki drobne”, które w sposób jednoznaczny rzutują na postrzeganie miasta zarówno przez mieszkańców, jak i gości z zewnątrz, mogą być nieuwzględniane w priorytetach SM.

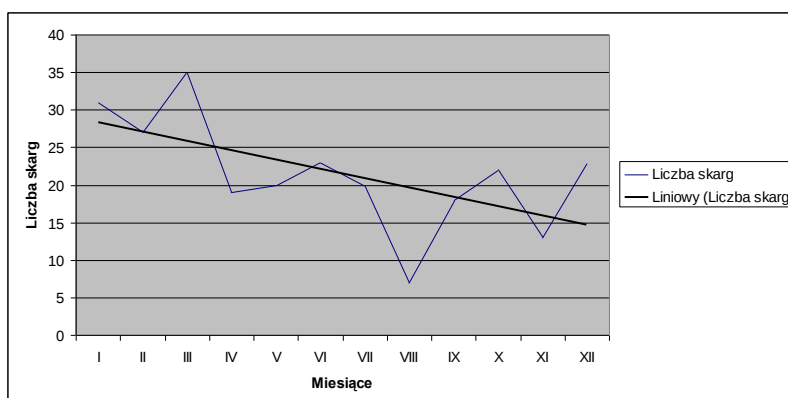
Określeniu aktywności miasta i pracy Straży Miejskiej mogą służyć wskaźniki liczba patroli, a także liczba interwencji, w zakresie ochrony spokoju i porządku w miejscach publicznych oraz ruchu drogowego. Średnio w miesiącu, w 2015 roku Straż Miejska wykonała prawie 1410 patroli.

Postępowanie administracyjne

Ocenę postępowania administracyjnego (jakość pracy jednostek Urzędu Miasta Łodzi) sporządzono na podstawie informacji z: Wydziału Urbanistyki i Architektury, Biura Architekta Miasta, Wydziału Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów, Urzędu Stanu Cywilnego, Wydziału Spraw Obywatelskich. W przypadku skarg mieszkańców wpływających do jednostek Urzędu Miasta Łodzi ocenie podlegają wszystkie jednostki organizacyjne.

Średnia miesięczna liczba skarg na działanie jednostek UMŁ znacznie zmalała i wynosiła kolejno: 64 w 2012 r., 65 w 2013 r. i 37 skarg miesięcznie w 2014 roku. W 2015 r. nie przekracza 30.

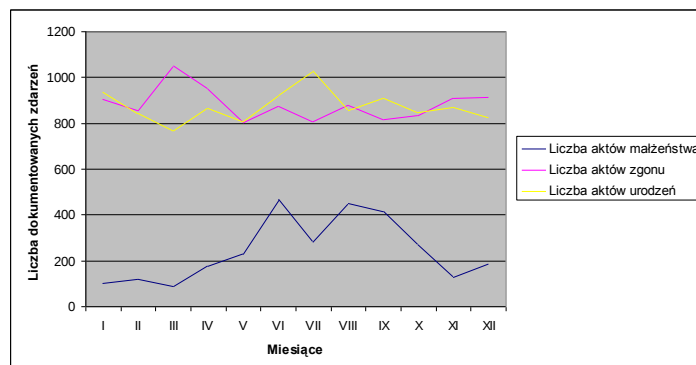
Rys. 14. Skargi złożone w jednostkach i komórkach UMŁ 2015r.

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

W przypadku mierników jakości pracy urzędu, szczegółowa analiza wskazuje na sezonowość części usług świadczonych na rzecz mieszkańców. Okresy wzrostu ilości skarg to kolejne przełomy roku.

Rys. 15. Liczba wystawianych dokumentów przez Urząd Stanu Cywilnego

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

Okresy wzmożonej pracy Urzędu Stanu cywilnego w 2015 roku przypadały na okres między majem a lipcem oraz końcem grudnia 2014 r. a okresem do połowy stycznia 2015 r. W zakresie wystawiania aktów zgonu okres wzmożonej pracy przypadał od początku lutego do połowy kwietnia. Wzrost pracy w przypadku wystawiania aktów małżeństwa to połowa maja - połowa października przy maksymalnych wartościach przypadających na połowę czerwca i sierpnia.

GOSPODARKA FINANSOWA MIASTA

Jednym z najważniejszych zadań łódzkiego samorządu jest kontynuowanie działań zmierzających do poprawy wyników finansowych budżetu. Strategicznymi celami polityki budżetowej w najbliższych latach pozostanie:

- realizacja poziomu nadwyżki operacyjnej, umożliwiająca utrzymanie nowego wskaźnika obsługi zadłużenia w perspektywie kolejnych lat w limicie ustawowym, umożliwiając kontynuację polityki inwestycyjnej miasta Łodzi na poziomie wynikającym z podjętych zobowiązań oraz możliwości perspektywy finansowej,
- stopniowe ograniczanie deficytu budżetowego i ścisła kontrola poziomu zadłużenia,
- koncentracja środków na dokończenie już rozpoczętych zadań inwestycyjnych, w szczególności ujętych w ramach przedsięwzięć w obecnej WPF miasta Łodzi na lata 2015-2040,
- przygotowanie projektów do sfinansowania w nowej perspektywie budżetowej UE na lata 2014-2020 (z uwzględnieniem Zarządzenia Prezydenta Miasta Łodzi Nr 5387/VI/13 z dnia 28.11.2013 r.) i wygospodarowanie środków na ten cel w zakresie wkładu własnego.

Podstawowymi priorytetami w 2015 r. były:

- utrzymanie poziomu nadwyżki operacyjnej, umożliwiającej utrzymanie nowego wskaźnika obsługi zadłużenia w perspektywie kolejnych lat w limicie ustawowym, co pozwoli kontynuować politykę inwestycyjną miasta Łodzi na poziomie wynikającym z podjętych zobowiązań oraz obecnej perspektywy finansowej,
- realizacja założonego planu inwestycyjnego, przede wszystkim koncentracja środków na dokończenie już rozpoczętych zadań inwestycyjnych.

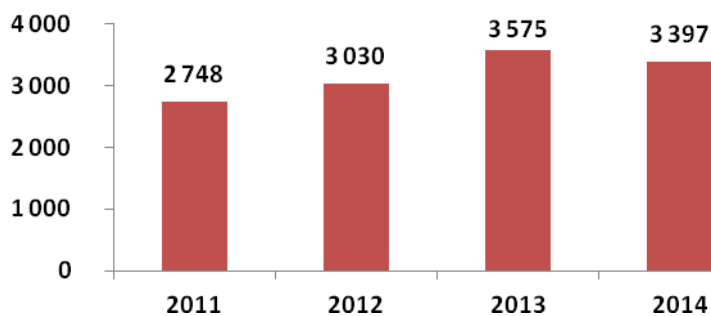
Tab. 112. Realizacja budżetu Miasta

	2012		2013		2014		2015	
		% planu		% planu		% planu		% planu
Dochody ogółem w mln zł	3 030,3	96,2	3 574,7	98,6	3 396,6	98,6	3 841,4	99,7
na 1 mieszkańca w zł	4 209		5 005		4 811		5 441	
Wydatki ogółem w mln zł	3 322,6	94,7	3 807,3	94,3	3 837,9	94,4	3 997,4	93,9
na 1 mieszkańca w zł	4 621		5 331		5 436		5 662	
Udział wydatków majątkowych w wyd. ogółem	16 %		26 %		26,6%		27,6%	
Wielkość nadwyżki operacyjnej w mln zł	27,6	25,4	166,9	148	226,1	120,7	279,8	133
Dochód z podatku PIT w mln zł	742,5	97,3	756,1	101	805,7	101,1	862,4	100,9
Dochód z podatku CIT w mln zł	65,6	82	64,6	96,8	59,6	80,4	69,1	98,2

Źródło: Wydział Budżetu.

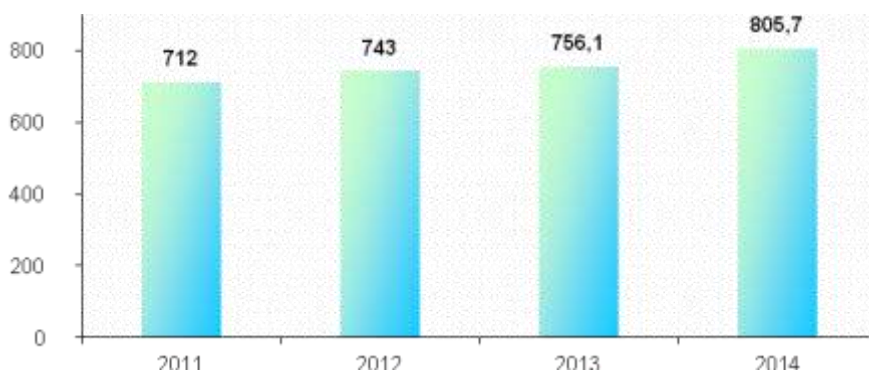
W 2015 r. wykonanie dochodów Miasta ogółem wyniosło 3 841,4 mln zł, co stanowi 99,7% kwoty zaplanowanej w budżecie.

Rys. 16. Dochody Miasta ogółem w latach 2011-2015 w mln zł

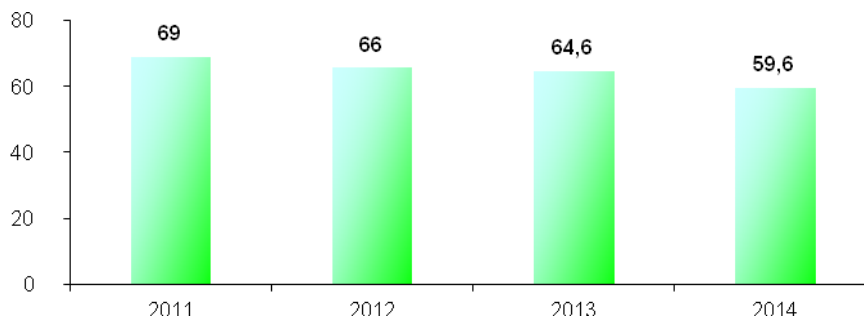
Źródło: Wydział Budżetu.

Rys. 17. Dochody Miasta z PIT w mln zł

Źródło: Wydział Budżetu

Rys. 18. Dochody Miasta z CIT w mln zł

Źródło: Wydział Budżetu

Niewykonanie pełnego planu dochodów wynika m.in. z niższych od planowanych:

- wpływów dotyczących dochodów ze sprzedaży majątku Miasta,
- udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych.

Tab. 113. Dochody i wydatki majątkowe na zadania współfinansowane środkami UE.

	Wydatki w mln zł	Dochody w mln zł
2011	88	17
2012	240	97
2013	430	234
2014	463	232
2015		
Razem	1 221	580

Źródło: Wydział Budżetu.

Ze sprzedaży mienia zaplanowano 156,44 mln zł, w ciągu roku plan zmniejszono do 111,95 mln zł, a wykonano go w 112,93 % uzyskując 126,42 mln zł.

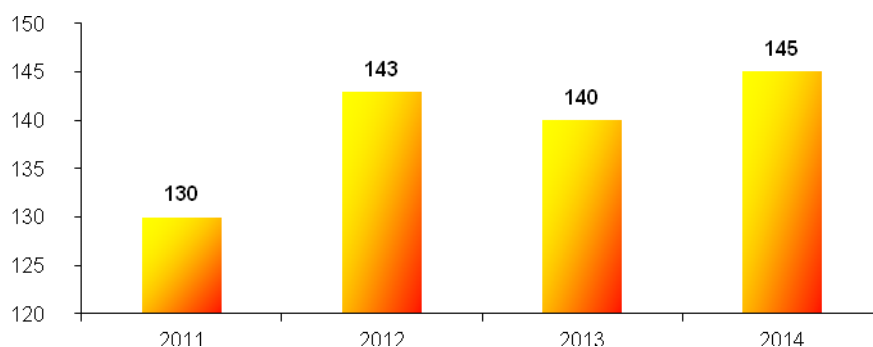
Planowany zysk ze sprzedaży nieruchomości wynosił 41,6 mln zł czyli 68,37 %.

- w 2013 r. – 53 411 279 zł (sprzedaż + wpływy z rat)
- w 2014 r. – 51 583 463 zł (sprzedaż + wpływy z rat + w tym 10 mln zwrotu VAT) bez zwrotu podatku ze sprzedaży nieruchomości uzyskano 41 583 213 czyli 68,37 planu po zmianach,
- w 2015 roku zaplanowano 138,12 mln zł, plan zmieniono do 88,13 mln zł, a wykonano 102,33 mln zł czyli 116,12 planu po zmianach.

Wpływy ze sprzedaży biletów komunikacji zbiorowej w 2015 roku wyniosły 135,5 mln zł,. Dla porównania, w 2013 r. przychody wyniosły 140 mln zł, a w 2014 r. wyniosły 144,9 mln zł.

Ponadto, przychody ze sprzedaży wspólnych biletów: Wspólnego Biletu Aglomeracyjnego i Wspólnego Biletu Łódzko-Pabianickiego w 2015 r. wyniosły 2 916 525,02 zł.

Rys. 19. Przychody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej w latach 2011 - 2015 w mln zł

Źródło. Zarząd Dróg i Transportu

Całkowite wpływy ze Strefy Płatnego Parkowania (łącznie z wpływami z opłat dodatkowych) sięgnęły w 2011 r. 7,16 mln zł, w 2012 r. 7,19 mln zł, w 2013 r. 8,1 mln zł, a w 2014 r. 6,4 mln zł. W 2015 roku dochody miasta z tytułu sprzedaży biletów i abonamentów parkingowych wyniosły 6,8 mln zł. Kontrolerzy SPP wystawili 60 444 wezwań za brak opłaty parkingowej. dla porównania, w 2014 r. kontrolerzy wystawili ich 71 016.

Wydatki

W 2015 r. wydatki Miasta ogółem wyniosły 3 997,4 mln zł i w odniesieniu do ubiegłych lat obserwuje się tendencję wzrostową (2014 r. 3 838 mln zł, 2013 r. 3 807 mln zł, 2012 r. 3 322 mln zł)

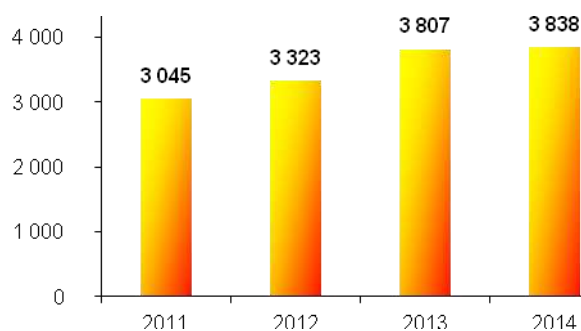
W zakresie wydatków bieżących priorytetem będzie sfinansowanie wydatków obligatoryjnych, do których należą między innymi:

- obowiązkowe obciążenia na rzecz budżetu państwa,
- wydatki z tytułu obsługi długu,
- wydatki wynikające z zawartych umów wieloletnich, wydanych decyzji, pozwoleń, wyroków sądowych ustalających odszkodowania itp.,
- wydatki z tytułu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń,

W zakresie wydatków majątkowych w najbliższym czasie priorytet stanowią:

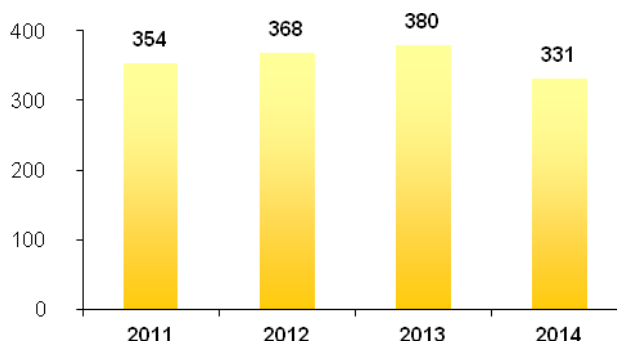
- inwestycje kontynuowane, ujęte w wykazie przedsięwzięć WPF miasta Łodzi na lata 2016-2040,
- projekty realizowane z udziałem środków zewnętrznych w szczególności z Unii Europejskiej,
- zadania w ramach budżetu obywatelskiego i propozycji Rad Osiedli,
- wydatki na przygotowanie projektów planowanych do realizacji w ramach perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020,
- zadania, które są w pełni przygotowane pod względem prawnym i dokumentacyjnym,
- działania w zakresie wykorzystania alternatywnych mechanizmów finansowania zadań publicznych, w tym angażujących jednostki spoza sektora finansów publicznych m.in. spółki z udziałem miasta.
- wydatki zapewniające ciągłość działań miasta w zaspokojeniu potrzeb społecznych.

Rys. 20. Wydatki Miasta ogółem w mln zł

Źródło: Wydział Budżetu.

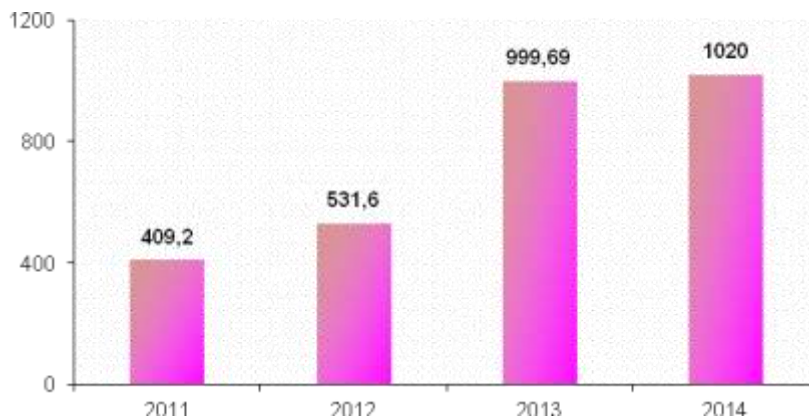
Rys. 21. Wydatki w zakresie transportu zbiorowego w mln zł

Źródło: Wydział Budżetu

W 2015 roku na inwestycje zaplanowano 1 300,8 mln zł, po zmianach 1 308,5 mln zł, a zrealizowano 1 104,4 mln zł, w 2014 roku zaplanowano 1 315,4 mln zł, po zmianach 1 174,5 mln zł, wykonano 1 020,4 mln zł. Oznacza to, że już po raz drugi w historii łódzkiego samorządu na inwestycje wydano ponad miliard złotych. W 2013 roku plan sięgnął 1 316,4 mln zł, po zmianach na koniec roku wydatki miały wynieść 1 142,6 mln zł, wydano na inwestycje niemal miliard złotych (999,67 mln zł). W 2012 r. na wydatki majątkowe zaplanowano 812 mln zł, a po zmianach na koniec roku 653,2 mln zł, przy czym wykonanie wyniosło 531,6 mln zł. Na 2016 rok zaplanowano 623 231 847 zł

Rys. 22. Wydatki na inwestycje w mln zł

Źródło: Wydział Budżetu.

Najważniejsze z wydatków inwestycyjnych zrealizowanych w 2015 r. to:

Realizacja budżetu miasta ukierunkowana była na działania gwarantujące dalszy konsekwentny rozwój Łodzi. Od 1 stycznia 2014 roku obowiązuje nowy wskaźnik zadłużenia, który przedstawia rzeczywiste możliwości danej jednostki samorządu terytorialnego w zakresie spłaty zobowiązań. Zestawienie planowanych wskaźników przedstawia poniższa tabela.

Tab. 114. Maksymalny wskaźnik obsługi długu oraz wskaźnik wynikający z art. 243 (w tys. zł).

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Dochody ogółem	3 841 403	3 533 466	3 351 105	3 434 862	3 515 898
Dochody bieżące	3 172 831	3 190 994	3 252 628	3 339 862	3 432 898
Dochody majątkowe	668 572	342 471	98 476	95 000	83 000
Wydatki ogółem	3 997 452	3 558 269	3 267 954	3 326 373	3 286 585
Wydatki bieżące	2 893 060	2 933 037	2 998 885	3 065 010	3 114 891
Wydatki majątkowe	1 104 392	623 231	269 069	261 363	171 694
Nadwyżka/ Deficyt budżetowy	- 156 048	-24 803	83 150	108 489	229 312
Nadwyżka/ Deficyt operacyjny	279 772	255 956	253 743	274 852	318 006
Łączne zadłużenie	2 859 698	2 903 545	2 799 576	2 681 773	2 452 461
Wskaźniki					
Maksymalny wskaźnik obsługi długu	9,03	11,13	10,19	10,43	10,80
Wsk. wynikający z art. 243	4,71	3,55	9,33	9,28	9,81

Źródło: Wydział Budżetu.

Poziom zobowiązań Miasta z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów na 31 grudnia 2015 r. przedstawiał się następująco:

- zobowiązania z tytułu kredytów zaciągniętych na rynku krajowym 1 114 492 tys. zł
- zobowiązania z tytułu pożyczek z WFOŚiGW 15 154 tys. zł
- zobowiązania z tytułu pożyczek z NFOŚiGW 1 286 tys. zł.
- zobowiązania z tytułu kredytów zaciągniętych na rynku zagranicznym (w EUR i PLN) 831 043 tys. zł
- zobowiązania zaciągnięte z tytułu emisji obligacji komunalnych 897 723 tys. zł.

Podpisanie Porozumienia przez Łódzkie Stowarzyszenie Obszaru Metropolitalnego z Województwem Łódzkim w zakresie realizacji zadań oraz projektów w formule Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych daje szansę na pozyskanie środków z Regionalnego programu Operacyjnego na lata 2014-2020.

Barierą mogą być ograniczenia ustawowe wynikające z obecnie obowiązującego wskaźnika limitującego poziom zadłużenia, powiązanego z poziomem realizowanej nadwyżki operacyjnej i wyliczanym w oparciu o dane historyczne z trzech wcześniejszych lat.

W 2016 będą kontynuowane działania mające na celu optymalizację gospodarowania środkami publicznymi przez:

- dalszą realizację projektów oszczędnościowych w zakresie kosztów energii w budynkach komunalnych,
- realizację kolejnych projektów ograniczających zużycie energii,
- utrzymanie dyscypliny w zakresie wydatków bieżących zostanie zachowane przede wszystkim poprzez dalszą racjonalizację poziomu wydatków administracyjnych, w szczególności poprzez zachowanie ogólnego limitu wydatków na wynagrodzenia na poziomie 2015 roku (z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów szczególnych),
- podjęcie działań związanych z tworzeniem Centrów Usług Wspólnych (CUW),
- dalszą racjonalizację kosztów funkcjonowania placówek oświatowych i pomocy społecznej, poprzez opracowanie jednolitych w skali miasta wytycznych i standardów realizacji zadań bieżących w szczególności z uwzględnieniem wdrożenia w tych obszarach CUW,

- podniesienie efektywności ponoszonych wydatków w zakresie gospodarowania zasobem gminy,
- podniesienie efektywności gospodarowania środkami publicznymi w obszarach generujących najwyższe koszty bieżące, w tym komunikacji zbiorowej oraz spółkach miejskich wymagających pokrywania strat z budżetu miasta,
- wdrożenie programu Inteligentnej Polityki Społecznej mającej na celu usprawnienie zarządzania miastem, podniesienie jakości świadczonych usług publicznych w obszarze polityki społecznej oraz efektywne wydawanie funduszy,
- zakup i wdrożenie systemu informatycznego wspierającego zarządzanie finansami miasta, mającego na celu poprawę efektywności, sprawności i wydajności działania, a także optymalizację kosztów,
- podjęcie działań w celu dostosowania rozliczeń podatku VAT do orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz wprowadzenie mechanizmu odliczania podatku z uwzględnieniem tzw. prewspółczynnika.

Ocena wiarygodności kredytowej Miasta Łodzi

Ocena ratingowa nadawana przez czołowe agencje światowe jest przejrzystym i zrozumiałym sygnałem o wiarygodności finansowej podmiotu dla dużych inwestorów zagranicznych i krajowych, banków, międzynarodowych instytucji finansowych oraz domów maklerskich działających na europejskich i międzynarodowych rynkach finansowych.

23 października 2015 r. agencja ratingowa Standard & Poor's Ratings Services podtrzymała rating wiarygodności kredytowej Łodzi na poziomie BBB+ z prognozą stabilną, który odzwierciedla zdolność Miasta do terminowej spłaty odsetek i rat kapitałowych. W ocenie agencji sposób zarządzania finansami miasta jest zadowalający. Miasto prowadzi szeroko zakrojony program inwestycyjny w celu ograniczenia suburbanizacji oraz promowania projektów, które kwalifikują się do wsparcia ze środków Unii Europejskiej. Doprowadziło to do stosunkowo dużego deficytu, który powinien zostać zmniejszony lub zlikwidowany na końcowym etapie realizacji projektów.

W praktyce wysoka ocena oznacza, że inwestor planujący inwestycje w Łodzi, będzie mógł uzyskać na nie tańszy kredyt niż na działalność w miastach o niższej ocenie.

Uzasadnieniem przyznania wysokiej oceny ratingowej dla Miasta Łodzi jest poprawiająca się płynność finansowa. Miasto dysponuje wyższą niż w poprzednim okresie kwotą środków pieniężnych w kasie. Zdaniem agencji zaplanowany przez miasto program inwestycyjny powinien pomóc przekształcić gospodarkę lokalną w centrum logistyczne, przyczyniając się do zmniejszenia bezrobocia. W 2015 r. agencja spodziewa się solidnej nadwyżki operacyjnej w wysokości 8,6% przychodów operacyjnych oraz umiarkowanego deficytu.

Stabilna perspektywa finansowa odzwierciedla oczekiwania agencji, że Łódź będzie w stanie utrzymać nadwyżki operacyjne na wysokim poziomie oraz umiarkowane wysokości deficytu, co powinno przyczynić się do ustabilizowania wskaźnika zadłużenia.

Sytuacja ekonomiczna spółek z udziałem Miasta Łodzi

Działania zmierzające do poprawy wyników finansowych, założenie wzrostu inwestycji, potrzeba zdobycia środków na wkład własny do dofinansowania środkami Unii Europejskiej oraz zapowiedziana przez Miasto zmiana sposobu zarządzania własnością i współwłasnością wymaga działań prywatyzacyjnych. Łódź posiada udziały w 22 spółkach prowadzących działalność w oparciu o kodeks spółek handlowych.

Zmiany w portfelu posiadanych spółek.

Sprzedaż udziałów/akcji:

- W 2015 roku nie było prowadzone żadne postępowanie dotyczące zbycia udziałów lub akcji w spółkach.
- Miasto nabyło 49% udziałów w Spółce Rosyjski Dom Handlowy Sp. z o.o. w drodze otrzymania spadku po osobie fizycznej (spółka nie prowadzi działalności, przewidziana do likwidacji).

Likwidacja/upadłość podmiotów:

- kontynuowano proces likwidacji spółek Tramwaje Podmiejskie Sp. z o.o., MKT Sp. z o.o. i Camerimage Łódź Center Sp. z o.o. oraz proces upadłości Zakładu Drogownictwa i Inżynierii Sp. z o.o.,
- z rejestru wykreślona została spółka TIMM Sp. z o.o. w likwidacji, w której Miasto nabyło udziały w drodze spadku.

Podwyższenie kapitału zakładowego spółek miejskich:

- wniesione wkłady pieniężne do spółek łącznie wyniosły 32,7 mln zł, w tym:
 - Port Lotniczy Łódź im. W. Reymonta – 12,6 mln zł,
 - Expo-Łódź – 4,9 mln zł,
 - MPK Łódź – 5,1 mln zł,
 - Aqua Park Łódź – 7,7 mln zł,
 - Widzewskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego – 2,4 mln zł.
- wniesione wkłady niepieniężne:
 - Łódzka Spółka Infrastrukturalna - 5,39 mln zł w postaci:
 - nakłady i wierzytelności poniesione przez Miasto Łódź w związku z projektem „Wodociągi i oczyszczalnia ścieków II”,
 - prawa własności nieruchomości zabudowanej położonej w Łodzi przy ul. Wólczańskiej 17 z przeznaczeniem na siedzibę Spółki,
 - Miejska Arena Kultury i Sportu – 2,8 mln zł w postaci wierzytelności z tytułu czynszu dzierżawnego od 1 stycznia 2015 r. do 26 października 2015 r.,
 - Widzewskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego – 5,3 mln zł w postaci prawa własności nieruchomości przy ul. Jagienki będących dotychczas w użytkowaniu wieczystym Spółki.

Wyniki spółek na koniec 2015 roku w porównaniu z 2014 rokiem

Ogólny przewidywany dodatni wynik netto wypracowany przez spółki z udziałem Miasta Łodzi w 2015 roku wynosi 5,49 mln zł (w 2014 r. strata wynosiła 51,06 mln zł). Złożyły się na nią zyski w wysokości 53,07 mln zł i straty sięgające 47,58 mln zł. Przekazane przez spółki przybliżone kwoty zawierają dane przed badaniem biegłych i mogą ulec zmianie.

Z 22 spółek 10 przyniosło zyski, w tym najwyższe:

- MPK – Łódź – 17,16 mln zł,
- Łódzka Spółka Infrastrukturalna – 11,54 mln zł,
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji – 11,50 mln zł,
- Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. – 5,50 mln zł,
- Aqua Park Łódź – 2,45 mln zł,
- Grupowa Oczyszczalnia Ścieków w Łodzi – 2,30 mln zł,
- Łódzki Rynek Hurtowy „Zjazdowa” S.A. – 0,91 mln zł,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania – 0,88 mln zł,
- Widzewskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego – 0,83 mln zł.

Najwyższe straty wystąpiły w spółkach:

- Port Lotniczy - Łódź im. W. Reymonta – 38,00 mln zł,
- Miejska Arena Kultury i Sportu – 3,88 mln zł,
- Expo-Łódź – 3,38 mln zł,
- Łódzki Regionalny Park Naukowo-Technologiczny – 1,85 mln zł,
- Łódzkie Centrum Filmowe – 0,41 mln zł.

Istotny wzrost zysku w porównaniu do 2014 roku zanotowało MPK (ze straty 27,41 mln zł do zysku 17,16 mln zł).

Strata w 2014 r. wynikała z przeznaczenia rekompensaty za świadczone usługi przewozowe w wysokości 35 mln zł na dokapitalizowanie Spółki.

Wzrosły zyski ŁSI (z 4,56 mln zł do 11,54 mln zł) i ZWiK (z 9,45 mln zł do 11,50 mln zł) oraz MPO (ze straty 10,10 mln zł do zysku 0,88 mln zł), GOŚ (z 1,88 mln zł do 2,30 mln zł) i WTBS (z 0,38 mln zł do 0,83 mln zł).

Zmniejszyły się zyski ŁSSE (z 8,65 mln zł do 5,50 mln zł), Aqua Parku Łódź (z 3,71 mln zł do 2,45 mln zł) i ŁRH Zjazdowa (z 1,64 mln zł do 0,91 mln zł) z uwagi na realizowane inwestycje.

MTŁ Spółka Targowa w 2015 r. przyniosła niewielki, kilkutyśięczny zysk (w 2014 r. strata 57 tys. zł).

Port Lotniczy – Łódź przewiduje stratę wyższą niż w 2014 r. (wzrost z 36,57 mln zł do 38,00 mln zł). Wpłynęły na to zwiększone koszty rozwoju siatki połączeń lotniczych do Monachium, Amsterdamu i Edynburga oraz odsetki z tytułu emisji obligacji. Na działalności bieżącej, bez kosztów amortyzacji, połączeń lotniczych oraz finansowych związanych ze spłatą obligacji, spółka zanotowała zmniejszenie wydatków z 33 mln zł w 2013 r. do 27,5 mln zł w 2015 r.

Ponosząca wysokie koszty z tytułu użytkowania nowej hali spółka Expo-Łódź przewiduje stratę na ubiegłorocznym poziomie - 3,38 mln zł.

Niewielkiemu zwiększeniu uległa strata ponoszona przez MAKiS (z 3,47 mln zł do 3,88 mln zł), na co miało wpływ przede wszystkim zmniejszenie liczby organizowanych imprez oraz przekazanie spółce w dzierżawę w II półroczu 2015 r. kolejnego obiektu – Stadionu Miejskiego, który nie wygenerował jeszcze przychodów na odpowiednim poziomie.

W wyniku działań rozwojowych i inwestycji rosną koszty ŁRPN-T (zmniejszenie straty z 1,97 mln zł do 1,85 mln zł), które są niwelowane przez przychody z dotacji unijnej na inwestycje.

Przychód ze sprzedaży nieruchomości w Łódzkim Centrum Filmowym wygenerowały zysk w 2014 r. w wysokości 1,78 mln zł. W 2015 r. – strata wyniosła 0,41 mln zł, z uwagi na konieczność wypłaty odpraw dla pracowników, z którymi rozwiązany został stosunek pracy.

Inwestycje realizowane przez Spółki

Port Lotniczy Łódź im. W. Reymonta Sp. z o.o. – w 2014 roku kontynuowano program rozbudowy lotniska na lata 2010-2014. Podstawowym celem programu jest poprawa dostępności komunikacyjnej Miasta Łodzi, a tym samym zwiększenie jego potencjału gospodarczego, co w może wpłynąć na rozwój całego województwa łódzkiego.

Program obejmuje 11 zadań na łączną kwotę 326,4 mln zł. Na koniec 2015 r. stopień wykonania rzeczowego programu wyniósł 84,16% (zakończone zostały 4 zadania). Nakłady na rozbudowę w 2015 r. wyniosły 21 mln zł, w tym prawie 5 mln zł na budowę zaplecza technicznego, 3,2 mln zł na rozbudowę płyty postojowej samolotów i 4,3 mln zł na budowę światła podejścia.

Łódzki Regionalny Park Naukowo-Technologiczny Sp. z o.o. – kontynuował projekt BioNanoPark +- tzw. duże rozszerzenie BioNanoPark +. Łączna wartość inwestycji wynosi 144,5 mln zł, kwota wsparcia ze środków unijnych 122,8 mln zł (85%). W 2015 roku wydano 66,4 mln zł i zakończono projekt.

Na pokrycie wkładu własnego w realizację BioNanoPark- u Miasto Łódź w 2014 roku przekazało środki w wys. 6 mln zł. Łączny wkład Miasta w realizację projektu wyniósł 12,86 mln zł.

W ramach projektu PSYCHOTECH Spółka wspólnie z Centralnym Laboratorium Kryminalistyki Policji i Uniwersytetem Warszawskim realizowała inwestycje o wartości 102,4 tys. zł.

MPK - Łódź Sp. z o.o. - w 2015 roku spółka pozyskała w formie najmu 40 autobusów niskopodłogowych o wartości 40,7 mln zł, w tym 20 autobusów jednoczołowych (17,2 mln zł) i 20 przegubowych (23,5 mln zł). Wartość całego kontraktu w perspektywie 10 letniej wraz z umową serwisową wyniosła 76,9 mln zł. Autobusy wyposażone są w klimatyzację kabiny kierowcy i przedziału pasażerskiego, elektroniczny system informacji pasażerskiej, wyświetlacze LED, informację głośnomówiącą dla niewidomych, platformę dla wózków inwalidzkich, autokomputer, systemy łączności radiowej i rejestracji

obrazu (wewnątrz i zewnątrz autobusu), automaty do sprzedaży biletów.

Zakupiono też 22 nowoczesne niskopodłogowe tramwaje wraz ze specjalistycznym wyposażeniem obsługowym za 135,1 mln zł, w tym 108,1 mln zł (80% dofinansowanie z Unii Europejskiej).

W roku 2015 zakończono modernizację 20 wagonów 805 Na w wersji trzydrzwiowej za 18,5 mln zł oraz jeden wagon M8C za 1,9 mln zł. Dodatkowo zakupiono dwa używane wagony GT8N za 284 tys. zł. Zmodernizowane wagony posiadają informację pasażerską i monitoring, w tym informację głosową zewnętrzną dla osób niedowidzących. Montaż kamer zwiększył bezpieczeństwo pasażerów, ponadto tramwaje posiadają impulsowy układ rozruchu i hamowania (obniżenie poboru energii), przetwornicę statyczną (wyciszenie pracy tramwaju, bardziej płynna jazda), drzwi odskokowo-przesuwane otwierane na zewnątrz (zwiększenie miejsca w tramwaju), klimatyzację kabiny motorniczego, zwiększenia liczby nagrzewnic przedziału pasażerskiego, poręcze ze stali nierdzewnej o lepszych właściwościach antybakteryjnych.

W 2015 roku Spółka zawarła umowę na dzierżawę, z pełną obsługą, 6 stacjonarnych biletomatów oraz umowę dalszego serwisowania 55 biletomatów pokładowych (instalowanych w pojazdach).

ŁSI Sp. z o.o. – wydatkowano 38 mln zł na budowę nowej sieci wodociągowej i sanitarnej oraz na modernizację istniejącej sieci wodociągowej.

Aqua Park Łódź Sp. z o.o. – nakłady poniesione w wysokości ok. 38 mln zł na budowę nowej sieci wodociągowej i sanitarnej oraz na modernizację sieci wodociągowej.

ŁCF Sp. z o.o. zajmuje się wynajmem kostiumów, rekwizytów i broni pochodzącej z polskich produkcji filmowych. Od stycznia 2013 r. Miasto Łódź jest jedynym właścicielem.

Spółka posiada około 150 tys. kostiumów, które można podzielić na następujące grupy:

- kostiumy historyczne (ubioły damskie i męskie od starożytności do 1850 r.),
- kostiumy stylowe (ubioły od 1850 do 1950),
- kostiumy współczesne (ubioły od 1950 r. do lat 90 XX w.),
- mundury (różnych wojsk europejskich od XVII do XX wieku),
- ponad 60 000 rekwizytów filmowych i 1500 sztuk broni palnej.

W roku 2015 Spółka dokonała oceny zbiorów pod kątem przydatności do prowadzenia działalności gospodarczej. Przy współpracy Muzeum Kinematografii wydzielono eksponaty o walorach historycznych i muzealnych, a resztę przeznaczając do sprzedaży. Dzięki temu od sierpnia 2015 r. uzyskano ponad 60 tys. zł, przeznaczając je na czyszczenie i naprawy kostiumów o walorach historycznych i muzealnych. Ograniczenie ilości kostiumów i rekwizytów pozwoli lepiej wyeksponować pozostałe i zmniejszy koszty przechowywania. W ramach „porządkowania magazynów” Spółka przygotowuje przestrzeń na zgromadzenie środków inscenizacyjnych o walorach muzealnych, które mogłyby być udostępniane zwiedzającym w ramach działalności Muzeum Kinematografii i ścieżek edukacyjnych w EC1.

Od grudnia 2015 r. przeprowadzana jest wycena broni. Już ze wstępnych informacji wynika, że broń jest bardzo zróżnicowana - od egzemplarzy, które masowo występują na rynku, po jednostki kolekcjonerskie, o dużej wartości materialnej i historycznej.

Widzewskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w 2015 roku zakończyło budowę domu wielorodzinnego przy ul. Kaliskiej 11/13/15/17, w której partycypowało Miasto. Wybudowano sześciokondygnacyjny, 2 klatkowy budynek mieszkalny w zabudowie pierzejowej wraz z infrastrukturą i zagospodarowaniem terenu, z 82 mieszkaniami (ponad 3,7 tys m² powierzchni użytkowej), 2 lokalami usługowymi (96,8 m²) i 24 garażami (363,2 m²) znajdującymi się w parterze budynku.

Nakłady poniesione w 2015 roku wyniosły 6,7 mln zł, a całkowity koszt inwestycji – 13,2 mln zł. Wkład Miasta 5,92 mln zł, z czego blisko 2,4 mln zł dofinansowania z Banku Gospodarstwa Krajowego. W zamian za to Miasto otrzymało

prawo do wynajmu 62 mieszkań. Spółka wynajmie 20 lokali mieszkalnych na zasadach obowiązujących w zasobach TBS.

We takiej formule WTBS będzie budowało m.in budynek mieszkalny przy ul. Wysokiej 25/27, w którym znajdować się będzie 51 mieszkań, 1 garaż oraz 18 miejsc postojowych Miastu zostanie przekazanych. 40 mieszkań.

Wartość majątku

Wartość brutto majątku Miasta Łódź wg stanu na 31 grudnia 2015 r. wynosiła 19 629 mln zł i w porównaniu do stanu na 1 stycznia 2014 r. zwiększyła się o kwotę 215 mln zł. 31 grudnia 2014 r. wynosiła 19 412 mln zł, 31 grudnia 2013 roku majątek Miasta wart był 17 322 mln zł, a 31 grudnia 2012 r. 15 109 mln zł.

Zwiększenie wartości majątku Miasta ogółem nastąpiło głównie w wyniku poniesionych wydatków majątkowych oraz zmiany ceny szacunkowej gruntów, które nie są ujęte w ewidencji księgowej.

Powierzchnia gruntów komunalnych ogółem wynosi 45 210 173 m² w tym:

- pod terenami mieszkaniowymi - 10 082 863 m² o wartości szacunkowej 1 613 258 zł,
- pod terenami pozostałymi - 35 127 310 m² o wartości szacunkowej 6 884 995 760 zł.

Wg szacunku Łódzkiego Ośrodka Geodezji cena gruntu pod terenami mieszkaniowymi w 2015 roku wynosi 160 zł za m² (w 2014 r. - 141 zł za m², w 2013 r. 131 m², a w 2012 r. 126 m²) a dla pozostałych gruntów w 2015 r. 196 m² (w 2014 r. - 204 m², w 2013 r. 181 m², a w 2012 r. 147 m²).

Wartość szacunkowa gruntów, nieujętych w ewidencji księgowej, wg stanu na 31 grudnia 2015 r. wynosi 8 498 210 840 zł i co stanowi 43,30 % wartości majątku Miasta ogółem. 31 grudnia 2014 roku grunty spoza ewidencji warte były 9 238 25 349 zł. Wartość zmalała w związku ze zmniejszeniem powierzchni z tytułu przekształcenia prawa użytkowania we własność, ze sprzedaży i ze zmiany ceny.

Wartość majątku Miasta bez uwzględnienia szacunkowej wartości gruntów przedstawia się następująco:

- wartość brutto - 10 130 mln zł - wzrost o 956 mln zł tj. 109,39%,
- wartość netto - 7 819 mln zł - wzrost o 713 mln zł tj. 111,04%,
- wartość majątku przypadająca na 1 mieszkańca, wg danych Wydziału Księgowości, wynosi:
 - brutto 14 359,64 zł wzrost o 1 592,76 zł, tj. 112,47 %;
 - netto 10 126,38 zł wzrost o 644 mln zł tj. 108,98%.

Tab. 115. Wartość majątku

	2012	2013	2014	2015
Majątek ogółem w mln zł				
brutto	16 890,8	15 109,1	19 412	19 629
netto	14 469,2	12 566,0	16 413	16 317
Majątek ogółem w mln zł bez wartości gruntów				
brutto	7 925,0	8 437,7	10 174	11 130
netto	5 503,3	5 894,6	7 175	7 819
Liczba mieszkańców	737 098	722 000	708 554	
Wartość majątku na jednego mieszkańca w zł				
brutto	10 751,95	11 686,65	14 359,64	
netto	7 466,21	8 164,34	10 126,38	
Procentowy udział wartości netto w wartości brutto	69,44	69,86	70,51	

Źródło: Wydział Księgowości.

Poza wydatkami, w wyniku których powstają nowe składniki majątku, bądź zwiększa się wartość użytkowanych środków trwałych Miasto przeznacza corocznie znaczne środki finansowe na remonty posiadanego majątku. Wydatki te nie mają wpływu na wzrost wartości początkowej, jednak zwiększa się jego użyteczność. Ponadto w istotny sposób

zostaje powstrzymany proces jego degradacji.

Rys. 23. Majątek posiadany przez poszczególne jednostki organizacyjne Miasta

Jednostki budżetowe	wartość brutto w mln zł	udział % w majątku ogółem	umorzenie w %
Jednostki budżetowe	10 562,43	53,81	28,03
Zakłady budżetowe	17,68	0,09	98,69
Instytucje kultury	550,20	2,80	102,96
Grunty	8 498,21	43,30	91,99
Razem	19 628,52	100	

Źródło: Wydział Księgowości.

Wzrost nastąpił przede wszystkim w wyniku :

- poniesionych dalszych nakładów na kontynuację inwestycji bieżących oraz z tych lat poprzednich,
- zakupu gotowych środków trwałych,
- dalszych nakładów poniesionych przez Zarząd Dróg i Transportu na budowę i modernizację dróg wewnętrznych, gminnych, powiatowych,
- nabycia majątku w drodze zakupu, zamiany, odszkodowania,
- przejęcia majątku w formie spadków i darowizn (przejmowanych z mocy prawa).

Jednocześnie nastąpiło zmniejszenie majątku w wyniku:

- sprzedaży,
- zamiany,
- likwidacji majątku,
- odpisów w ciężar funduszu nakładów bez efektu ekonomicznego,
- niedoborów.

ZMIANY POPRAWIAJĄCE STANDARDY JAKOŚCI DZIAŁANIA I ZARZĄDZANIA POWIERZONYM MAJĄTKIEM, WPROWADZONE PRZEZ JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE URZĘDU MIASTA ŁODZI

DEPARTAMENT ARCHITEKTURY I ROZWOJU

Biuro Architekta Miasta – działania zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Biuro Strategii Miasta - kieruje działaniami na rzecz strategicznego rozwoju miasta, związanymi z budową nowoczesnego zintegrowanego systemu planowania strategicznego Miasta Łodzi. W ramach reorganizacji struktury organizacyjnej urzędu Biuro zostało połączone z Biurem Partnerstwa i Funduszy wraz z objęciem części zadań tego biura (2 marca 2015).

Działania podejmowane w 2015:

- Współudział w budowaniu współpracy w ramach aglomeracji łódzkiej – prowadzenie prac związanych z przygotowaniem „Strategii Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego”;
- Obsługa Stowarzyszenia Łódzki Obszar Metropolitalny;
- Monitoring polityk sektorowych realizujących Strategię Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ i innych dokumentów strategicznych oraz przedsięwzięć inwestycyjnych w ramach WPF;
- Bieżący monitoring projektów realizowanych z środków Unii Europejskiej;
- Współpraca przy aktualizacji polityki mieszkaniowej;
- Prace nad przygotowaniem Łódzkiej polityki demograficznej;
- Organizacja Zespołu ds. Modelu Transportu Zbiorowego i przygotowanie projektu Modelu Zrównoważonego Transportu Zbiorowego w Łodzi 2020+;
- Opracowanie Raportu o Stanie Miasta i Realizacji Strategii;
- Koordynacja badań Systemu Analiz Samorządowych ZMP (koordynator miejski);
- Rating Łodzi - Standard & Poor's - koordynacja procesu i obsługa merytoryczna na potrzeby wydania ocen ratingowych;
- Koordynacja prac archeologicznych na dawnym poligonie wojskowym BRUS;
- Koordynacja prac przygotowawczych do Kongresu Urbanistów Polskich 2015;
- Realizacja projektu „Studium Wykonalności Inteligentna Polityka Społeczna”;
- Udział w przygotowaniach do Międzynarodowej Wystawy EXPO;
- Opracowanie „Sytuacji społeczno-ekonomicznej w Łodzi”;
- Przedstawianie Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ międzynarodowym delegacjom;
- Tworzenie, weryfikacja i aktualizacja listy projektów strategicznych oraz wsparcie w pozyskiwaniu środków finansowych pochodzących z funduszy europejskich na strategiczne projekty inwestycyjne;
- Obsługa Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych;
- Wypełnienie ankiet o mieście na potrzeby różnych instytucji;
- Współorganizacja i uczestnictwo w Forum Europa – Ukraina;
- Analiza możliwości pozyskiwania lokali dla mieszkańców rewitalizowanych kwartałów;
- Pomoc jednostkom Urzędu w przeprowadzeniu konsultacji społecznych;
- Działania Sekcji Miasta Łodzi Regionalnego Biura Województwa Łódzkiego w Brukseli:
 - aktywizacja studentów poprzez możliwość uczestnictwa w pracach Sekcji Miasta Łodzi w kooperacji z Wydziałem Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego i Wydziałem Promocji Handlu i Inwestycji w Brukseli,

- przygotowanie Newslettera Urzędu Miasta Łodzi - wśród celów jego tworzenia znajduje się promowanie działalności Sekcji Miasta Łodzi Regionalnego Biura Województwa Łódzkiego w Brukseli, informowanie o możliwościach aplikowania do programów europejskich, poszukiwanie parterów do współpracy w ramach programów unijnych oraz zwiększenie świadomości jego adresatów na temat Unii Europejskiej,
- uruchomienie programu stażowego dla przedstawicieli SŁOM. Program ma na celu podnoszenie kompetencji w zakresie wdrażania funduszy europejskich ze szczególnym uwzględnieniem Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych,
- aktywne włączenie w realizację Europejskiego Tygodnia Miast i Regionów Open Days w Brukseli - przewodniczenie pracom konsorcjum, które zorganizowało warsztat „Design of European Urban Integration”,
- udział w EU DESIGN DAYS w Brukseli - wśród prelegentów w tegorocznej edycji miasto Łódź zaprezentowało podejście strategic design w kontekście projektowania strategii Miasta Łodzi. W ramach wydarzenia promowana, także Łódź Design Festiwal,
- zorganizowanie, wspólnie z Wydziałem Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Brukseli, seminarium „Miasta w obliczu nowej perspektywy finansowej”,
- kooperacja z partnerami międzynarodowymi i sieciami energetycznymi w ramach warsztatu Energy Brunch, New ways of tackling renewables. Warsztat został zorganizowany jako wydarzenie European Week of Sustainable Energy - Europejskiego Tygodnia Zrównoważonej Energii. Partnerami Miasta Łodzi byli Sieć ERRIN, Stowarzyszenie Pomorskie w UE.

Biuro ds. Rewitalizacji i Rozwoju Zabudowy Miasta – W 2015 r. wdrożono program MS Projekt 2013, który pozwala na efektywniejsze zarządzanie projektami realizowanymi przez Biuro. Pozostałe działania Biura zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Wydział ds. Zarządzania Projektami – powołany w pierwszym kwartale 2015 r. wykonuje zadania projektowe w oparciu o wypracowaną na potrzeby urzędu metodykę zarządzania projektami. Zmiany te umożliwiają powoływanie komitetów sterujących, zespołów projektowych i działań odpowiadających kompetencjom danej komórki organizacyjnej.

W 2015 r. wydział prowadził działania mające na celu podniesienie kompetencji Urzędu w zakresie zarządzania projektowego oraz wprowadzenia jednolitych zasad koordynacji i monitorowania przygotowywanych oraz realizowanych projektów:

- Wdrożenie w Urzędzie Miasta Łodzi standardów oraz procedur zarządzania projektami i programami;
- 7 września 2015 roku w Urzędzie Miasta Łodzi zostały wprowadzone nowe zasady zarządzania. Zdefiniowano sposób postępowania w przypadku inicjowania projektów, uwzględniając: etap identyfikacji i wstępnego opiniowania inicjatywy, jej oceny, priorytetyzacji, wyboru i autoryzacji. Ponadto określono podstawowe pojęcia z zakresu zarządzania projektami - obowiązująca struktura zarządzania projektem, podział ról: komitet sterujący, kierownik projektu (wraz ze wskazaniem zadań i odpowiedzialności), członkowie oraz kierownicy zespołów zadaniowych;
- Wdrożenie systemu informatycznego wspomagającego kompleksowe zarządzanie projektami i programami, wykorzystującego jako główną platformę Microsoft Project Server wraz z odpowiednimi aplikacjami klienckimi. Główne zadania systemu:
 - Zarządzanie inicjatywami,
 - Bieżące wsparcie kierowników projektów w bezpośrednim zarządzaniu wybranymi programami,

- Zarządzanie portfelem projektów Miasta,
- Raporty uwzględniające dane dotyczące inicjatyw i projektów będących w systemie.

Planowany termin pełnego wdrożenia systemu to sierpień 2016 roku.

- Prowadzono szkolenia z podstaw metodyki zarządzania projektami dla pracowników, którzy zarządzają lub będą w przyszłości zarządzać projektami prowadzonymi przez organizację oraz koordynatorów. W sumie przeszkolonych zostało ok. 100 osób.
- Portal lodz.pl - wydział prowadzi działania mające na celu poprawę sfery komunikacji z mieszkańcami. W czwartym kwartale 2015 r. rozpoczęto Dialog techniczny, w ramach którego zostanie opracowany dokładny zakres projektu oraz warunki realizacji wraz ze szczegółowym harmonogramem wdrożenia.

Główne cele przewidziane do realizacji:

- modernizacja obecnego serwisu internetowego uml.lodz.pl wraz z ujednoliceniem serwisów, utrzymywanych przez różne komórki i jednostki Urzędu Miasta,
- modernizacja Biuletynu Informacji Publicznej wraz z wprowadzeniem w nowym serwisie BIP dodatkowych funkcjonalności,
- komponent „Otwarte dane” zakłada stopniowe udostępnianie zbiorów danych publicznych, które będą publikowane w otwartych i uporządkowanych formatach umożliwiając ich ponownie wykorzystywanie. Działanie to ma za zadanie stworzyć warunki dla innowacyjnego zastosowania informacji w ramach polityki otwartości oraz dla inspirowania przedsiębiorczości,
- stworzenie i udostępnienie innowacyjnych usług i funkcjonalności (składanie formularzy online, wykonywanie płatności online; zgłaszanie spraw online z monitorowaniem ich procedowania, sklep online),
- obniżenie kosztów funkcjonowania.

Dotychczasowe analizy wykazały, że strona internetowa Miasta pozostaje ważnym źródłem informacji o Łodzi – co roku stronę odwiedza ok. 1 800 tys. mieszkańców (5 tys. dziennie), a powracający użytkownicy stanowią 63 % wszystkich odwiedzających.

Wydział Urbanistyki i Architektury – w 2015 r.:

- przyjęto 22 504 pism i wysłano 70 661 listów,
- złożonych zostało 2 418 wniosków o warunki zabudowy i zagospodarowanie terenu, średnio miesięcznie wpływało powyżej 160 wniosków. Najwięcej dotyczyło terenów Widzewa – 534, następnie Górnej – 476, Bałut – 462, Polesia - 342 i Śródmieścia – 196, pozostałe wnioski dotyczyły infrastruktury,
- wydanych zostało 2 373 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Średni czas oczekiwania na decyzję w ubiegłym roku wyniósł 73 dni i był istotnie krótszy niż w 2013 r.,
- w toku postępowań odwoławczych od decyzji o warunkach zabudowy uchylono 49 z nich, co stanowi 2 % ogółu,

Tab. 116. Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu

	2013	2014	2012
Ilość wniosków	2 291	2 331	2 418
Ilość wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu	2 464	2 290	2 373
Średni czas procedowania wniosków w dniach	95	79	73

Źródło: Wydział Urbanistyki i Architektury.

- w 2015 roku złożono 3950 wniosków o pozwolenie na budowę, przebudowę, rozbudowę. Najwięcej dotyczyło terenów Widzewa – 813, następnie Polesia – 711, Górnej – 624, Bałut – 519 i Śródmieścia – 261, ponad 1200 dotyczyło sieci,
- wydano 3 930 decyzji na wykonanie robót budowlanych, z czego 1212 dotyczyła inwestycji infrastrukturalnych, w tym

19 wydano w trybie specustawy drogowej. Wszystkie postępowania zakończono przed upływem ustawowo określonego terminu, zaś średni czas oczekiwania na te decyzje wyniósł 30 dni,

Tab. 117. Pozwolenia na budowę

	2013	2014	2012
Ilość wniosków	4 025	3 867	3 950
Ilość wydanych pozwoleń na budowę	3 867	3 876	3 930
Średni czas procedowania wniosków w dniach	34	31	31

Źródło: Wydział Urbanistyki i Architektury.

- wystawiono 353 opinii urbanistycznych, 245 postanowień w postępowaniach podziałowych oraz ponad 500 zaświadczeń i 170 wypisów i wyrysów z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- przyjęto ponad 2 300 zgłoszeń o zamiarze przystąpienia do wykonania robót budowlanych, rozbiórki, zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części;
- wydano 1 441 zaświadczeń dotyczących samodzielności lokali, lub zakwalifikowaniu obiektu do odpowiedniej kategorii;
- złożono 2 010 wniosków o warunki zabudowy, 408 wniosków o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego;
- wydano 1 969 decyzji o warunkach zabudowy oraz 404 decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego;
- przeprowadzono 580 kwerend archiwalnych (60 % dotyczyło udostępnienia akt);
- realizując zadania wynikające z ustawy o dostępie do informacji publicznej udzielono 125 odpowiedzi na wniosek, z uwzględnieniem zasad ustawy o ochronie danych osobowych;
- wydział monitoruje na bieżąco od sierpnia 2013 roku poziom obsługi mieszkańców, poprzez anonimową ankietę badającą satysfakcję klienta.

Miejska Pracownia Urbanistyczna – działania prowadzone przez Pracownię zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

DEPARTAMENT FINANSÓW PUBLICZNYCH

Biuro Egzekucji Administracyjnej i Windykacji - celem działania Biura jest egzekucja publicznoprawnych należności pieniężnych, nieuregulowanych w terminie i stanowiących w znacznej mierze dochody miasta, egzekucja obowiązków o charakterze niepieniężnym oraz windykacja sądowych tytułów wykonawczych (obejmujących należności pieniężne i obowiązki niepieniężne). Biuro jest także koordynatorem współpracy jednostek organizacyjnych z biurami informacji gospodarczych, czyli rejestrami dłużników. Umieszczanie w rejestrach dłużników zobowiązanych odbywa się w oparciu o podpisane umowy z biurami informacji gospodarczych KRD, Infomonitor i ERIF.

1 stycznia 2015 r. w ewidencji Biura Egzekucji Administracyjnej i Windykacji było:

- 114 397 administracyjnych tytułów wykonawczych (w trakcie egzekucji), wystawionych na kwotę należności głównej: 195 503 549 zł;
- 2 226 sądowe tytuły wykonawcze (w trakcie prowadzonych windykacji i egzekucji), opiewających na kwotę należności głównej: 35 982 376 zł.

W 2015 r. wpłynęło:

- 53 641 administracyjnych tytułów wykonawczych na kwotę należności głównej: 68 514 707 zł;
- 463 sądowe tytuły wykonawcze na kwotę należności głównej 9 804 362 zł.

W trakcie roku zrealizowano (pobrano częściową gotówkę, całą należność, umorzono egzekucję, zwrócono tytuł do komórki wierzycielskiej);

- w sprawach administracyjnych: 48 216 tytułów na kwotę 70 113 371 zł, w tym w wyniku całkowitego wyegzekwowania zamknięto 17 614 sprawy, a ściągnięte zostało 12 364 178 zł, w tym:
 - 10 080 465 należności głównej,
 - 947 172 zł odsetek,
 - 1 336 541 zł kosztów egzekucyjnych.
- w sprawach sądowych: zrealizowano 400 tytułów wykonawczych na kwotę 6 890 837 zł w tym w wyniku całkowitego wyegzekwowania zamknięto 234 sprawy, ściągnięte zostało 3 666 431 zł, w tym:
 - 2 175 838 zł należności głównej,
 - 813 396 zł odsetek,
 - 544 235 zł kosztów postępowań,
 - 132 962 zł kosztów egzekucyjnych.

Biuro Egzekucji Administracyjnej i Windykacji wysłało 61 298 przesylek, a odebrało 28 055 (w tym z urzędów zawierające po kilka i kilkadziesiąt pism będących odpowiedzią na dokonane czynności).

Biuro Egzekucji Administracyjnej przygotowuje się do cyfryzacji postępowań egzekucyjnych w administracji (zgodnie z wprowadzonymi w tym kierunku zmianami prawnymi). Wymaga to jednak przygotowania innych uczestników postępowań takich jak banki, urzędy skarbowe, ZUS.

Wydział Budżetu – działania prowadzone przez Wydział zostały opisane w Fundamencie w części Gospodarka Finansowa Miasta.

Wydział Finansowy – prowadzi sprawy i obsługę:

- ponad 3,2 tys. podatników (osób prawnych) podatku od nieruchomości,
- ponad 42 tys. podatników opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- około 200 tys. opodatkowanych nieruchomości osób fizycznych,
- blisko 120 tys. użytkowników wieczystych i dzierżawców,
- ponad 5,8 tys. podatników w podatku od środków transportowych i prawie 7,6 tys. opodatkowanych pojazdów,
- około 3,5 tys. mandatów i kar wystawianych przez Straż Miejską miesięcznie,
- opłaty skarbowe całego UMŁ (z wyjątkiem Wydziału Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów).

Według danych za 2015 rok ilość decyzji, postanowień i zaświadczeń wydanych przez Wydział Finansowy wyniosła 209 448, listów i zapytań 4 110 (w 2014 roku odpowiednio 209 880 i 3 424).

W 2015 r. poziom wykonania dochodów podatkowych w stosunku do planu wynosił:

- w podatku od nieruchomości – 100,47% (w 2014 r. - 98,59%, w 2013 r. - 100,31%, w 2012 r. - to 99,86% planu),
- w podatku od środków transportowych - 93,81% (w 2014 r. 91%, w 2013 r. 95,29%, a w 2012 r. - 91,79%). Wśród innych największych miast w Polsce spadek dochodów z tego tytułu obserwowany był już od kilku lat wcześniej,
- w podatku rolnym – 87,7 %, spadek dochodów z tytułu podatku rolnego jest wynikiem przekształcania gruntów rolnych na pozostałe grunty, co przekłada się na wzrost dochodów z podatku od nieruchomości od osób fizycznych (w 2014 roku - 99,68%, w 2013 roku – 111,93%planu, a w 2012 r. - 111,07%),
- w podatku leśnym – 110% (w 2014 r. - 109,42% gdy w 2013 r. - 115,39%, w 2012 r. - 117,24%.

W 2013 roku wdrożono system finansowania dotyczący utrzymania czystości i porządku w mieście. Wymagało to utworzenia od podstaw systemu obsługi, utworzenia Oddziału, zakupu sprzętu i wyposażenia biurowego, zatrudnienia i przeszkolenia pracowników. W 2015 roku wpływy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły,

podobnie jak w 2014 roku, 103,2% planu.

Wykorzystując nowoczesne narzędzia i instrumenty komunikacji pomiędzy administracją publiczną, a mieszkańcami Wydział Finansowy wraz z Wydziałem Gospodarki Komunalnej i Wydziałem Informatyki pracuje nad sukcesywnym wdrażaniem specjalnego portalu internetowego dotyczącego opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wdrożenia indywidualnych numerów rachunków bankowych dla zobowiązanych do wnoszenia tej opłaty, uruchomienie powiadomień wysyłanych do zobowiązanych przez SMS lub e-mail. Podobnie wdrażana jest procedura obsługi płatności masowych dotycząca podatków od nieruchomości, od środków transportowych, rolnego i leśnego.

Wydział Finansowy realizuje także programy pomocowe, przewidujące preferencje w zakresie zwolnienia od podatku od nieruchomości, opisane w filarze Gospodarka i infrastruktura.

Wydział Księgowości – prowadzi obsługę finansowo-księgową, sporządza sprawozdania budżetowe i finansowe, zajmuje się naliczaniem wynagrodzeń wraz z pochodnymi, ewidencjonuje majątek Miasta, sporządza informacje o stanie mienia komunalnego i deklaracje VAT. Do kompetencji Wydziału należy także obsługa finansowo-księgowa UMŁ, która prowadzona jest w sposób systematyczny, sprawny, terminowy oraz zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Prawidłowo, rzetelnie i terminowo naliczano i wypłacano wynagrodzenia za pracę i inne świadczenia wynikające ze stosunku pracy dla pracowników Urzędu Miasta oraz umów o charakterze cywilno-prawnym oraz dokonywano terminowych rozliczeń z Urzędami Skarbowymi i Zakładem Ubezpieczeń Społecznych.

Przy współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi UMŁ opracowano SIWZ dotyczącą postępowania przetargowego na zakup Systemu Zarządzania Zasobami Ludzkimi i Wynagrodzeń oraz na zakup nowego programu, który ma wspomóc zarządzanie finansami miasta.

Zgodnie z planem przeprowadzono inwentaryzację środków trwałych będących w użytkowaniu komórek organizacyjnych UMŁ (używając czytników kodów kreskowych).

Nawiązano współpracę z firmami doradczymi dotyczącą bieżącego doradztwa (VAT od towarów i usług) oraz zastępstwa procesowego w postępowaniu podatkowym i sądowo-administracyjnym.

Nowelizacja ustawy o podatku od towarów i usług wprowadziła nową metodologię podziału podatku. Powstał Oddział Księgowości ds. Ewidencji i Rozliczeń Podatku VAT, współpracujący z firmą doradczą w sprawie wprowadzenia centralnego rozliczania VAT oraz przygotowania i wdrożenia odliczania podatku VAT przy zastosowaniu przewspółczynnika.

W kooperacji z Wydziałem Budżetu opracowano zasady sporządzania, przekazywania kontroli sprawozdań finansowych, skonsolidowanego bilansu oraz informacji o stanie mienia komunalnego Miasta. Wspólnie z Wydziałem Informatyki zaplanowano zakup zindywidualizowanego oprogramowania dotyczącego kalkulowania i rozliczania podatku VAT w modelu scentralizowanym.

Rzetelność i prawidłowość prowadzonej ewidencji finansowo – księgowej została potwierdzona przez 14 instytucji zewnętrznych przeprowadzających kontrole, w tym Biuro Biegłych Rewidentów, Urząd Skarbowy, Urząd Kontroli Skarbowej, Urząd Marszałkowski, Centrum Obsługi Przedsiębiorcy. Do sukcesów można zaliczyć przygotowanie i korekt deklaracji VAT-7 za lata 2011 -2015 i częściowego odzyskania podatku od towarów i usług na ponad 10 mln zł.

Usprawniono obsługę płatności realizowanych elektronicznie, zoptymalizowano wewnętrzne procedury postępowania przygotowania, eksportowania i realizacji płatności za pośrednictwem systemu bankowości elektronicznej GB24.

Opracowano wspólnie z Wydziałem Informatyki założenia do wdrożenia nowej formuły realizacji przelewów bankowych, mających na celu usunięcie błędów w plikach eksportowanych przelewów ELIXIR. Wprowadzono dodatkowe mechanizmy kontrolne funkcjonowania kas przy Wydziale Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów, mające na celu zmniejszenie

potencjalnego ryzyka nieprawidłowości. Do dokonania wypłat diet dla członków komisji wyborczych wykorzystano nowy moduł „składy Miasta”. Dostosowano Wydział do obowiązku przesyłania Urzędowi Skarbowym drogą elektroniczną deklaracji i Informacji PIT. Wspólnie z Biurem ds. Zarządzania Kadrami wdrożono platformę ZUS PUE umożliwiającą pobieranie elektronicznych zwolnień lekarskich oraz przekazywanie ZUS informacji o pracownikach UMŁ.

Pracownicy Wydziału zaproponowali modyfikacje w funkcjonowaniu programu finansowo-księgowego EWKA w zakresie automatycznego wykazywania w sprawozdaniu rocznym zobowiązań w przypadku zmiany klasyfikacji budżetowej na przełomie roku. Zapoczątkowano automatyczne generowanie polecenia księgowania PK (zawierających ścieżkę księgowania z klasyfikacją budżetową) z programu płacowego PLOTKA do programu finansowo-księgowego EWKA. Lepsza jakość pracy wiąże się bezpośrednio z systematycznym i metodycznym podnoszeniem kwalifikacji zawodowych pracowników Wydziału w ramach szkoleń, kursów i seminariów finansowanych przez UMŁ.

DEPARTAMENT GOSPODAROWANIA MAJĄTKIEM

Biuro Inżyniera Miasta – zostało utworzone z 1 sierpnia 2015 r. i przejęło część zadań z Wydziału Majątku Miasta, Wydziału Skarbu Państwa, Wydziału Gospodarki Komunalnej oraz włączyło w swoje struktury Oddział Zarządzania Ruchem na Drogach będący do 31 lipca 2015 r. samodzielną komórką organizacyjną. Do zadań Biura należy zarządzanie ruchem na drogach publicznych, z wyłączeniem zadań, które realizuje Zarząd Dróg i Transportu, opracowywanie założeń do planu zapotrzebowania miasta w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe oraz koordynacja planów tworzonych przez przedsiębiorstwa energetyczne działające na terenie Miasta oraz prowadzenie spraw związanych z wydawaniem uzgodnień na zajęcie gruntów stanowiących własność Miasta i Skarbu Państwa, w związku z lokalizacją urządzeń infrastruktury technicznej.

Od 1 sierpnia 2015 r. wpłynęło do Biura 206 wniosków o uzgodnienie przebiegu infrastruktury technicznej na gruntach Miasta i Skarbu Państwa. W 10 sprawach odmówiono zgody na takie zajęcie. Rozpatrzono 3267 projektów tymczasowej organizacji ruchu (w tym m.in. dla trasy W-Z), 67 projektów stałej organizacji ruchu (w tym dla al. Politechniki – CH Sukcesja, ul. Nowowęglowej – Dworzec Łódź Fabryczna i trasy W-Z) oraz 28 wniosków o wykorzystanie dróg w sposób szczególny (w tym dla Light Move Festival 2016, XIV Otwartych Mistrzostw Polski w Ratownictwie Medycznym, Szlachetnej Paczki).

W kwietniu 2015 r. Oddział Zarządzania Ruchem zainicjował działania poprawiające estetykę miejską. Zmniejszono wielkość znaków drogowych na ul. Piotrkowskiej do rozmiarów „mini” oraz znacznie ograniczono ich liczbę. Przyjęto Program Realizacji Miejskiego Programu Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na lata 2015-2020” (16 września 2015 r.). Program ma szansę stać się podwaliną usystematyzowania i harmonizacji działań prewencyjnych służących ochronie życia i zdrowia uczestników ruchu drogowego oraz wpłynąć na ograniczenie liczby ofiar wypadków drogowych.

Biuro ds. Inwestycji – zadania Biura zostały opisane w Filarze Gospodarka i Infrastruktura oraz w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Wydział Budynków i Lokali – w 2015 roku kontynuowano działania zmierzające do likwidacji Biura Pośrednictwa Zamiany Mieszkań. Jednostka budżetowa z dniem 30 czerwca 2015 roku została zlikwidowana. Jej zadania przejął Wydział Budynków i Lokali, który obecnie oprócz zamian lokali mieszkalnych z wniosku najemców prowadzi dobrowolne zamiany wzajemne, w przypadku gdy przynajmniej jeden z kontrahentów jest najemcą lokalu mieszkalnego pozostającego w mieszkaniowym zasobie Miasta Łodzi. Od 1 lipca działa Baza Zamiany Lokali Mieszkalnych, która jest jednym z instrumentów służących skutecznej windykacji należności z tytułu zadłużenia lokali mieszkalnych i powstała w celu udzielenia pomocy w zamianie lokali:

- najemcom, którzy nie radzą sobie z kosztami utrzymania lokali gminnych,
- najemcom lokali gminnych, którzy chcą w wyniku wzajemnej zamiany poprawić swoje warunki mieszkaniowe oraz przejąć wierzytelność dłużnika będącego stroną zamiany.

Utworzenie Bazy Zamiany Lokali Mieszkalnych daje ponadto możliwość mieszkańcom Łodzi samodzielnego wyszukiwania ofert zamiany, a Wydziałowi umożliwia sprawne pośredniczenie w łączeniu kontrahentów zamiany.

Od momentu przekształcenia Administracji Nieruchomościami w Administrację Zasobów Komunalnych (1.07.2013 r.) w sposób nieustanny prowadzone są działania zmierzające do ciągłej poprawy efektywności ich funkcjonowania.

W 2015 roku działania koncentrowały się przede wszystkim na ujednolicaniu procedur finansowych, księgowych i sprawozdawczych oraz optymalizacji wykorzystania wdrożonego w AZK Zintegrowanego Systemu Informatycznego DOM5. Wdrożenie systemu miało na celu między innymi:

- podniesienie sprawności i efektywności działania AZK,
- wzrost efektywności w podejmowaniu decyzji zarządczych w AZK dzięki korzyściom z ulokowania danych o zasobie i jego użytkownikach i jednym systemie informatycznym,
- usprawnienie pracy w AZK, dzięki bieżącej dostępności danych dla wszystkich użytkowników końcowych pracujących w różnych modułach Systemu DOM5, redukcji czasu koniecznego do obsługi spraw poprzez eliminację kilkakrotnie wprowadzania danych,
- sprawniejszą obsługę interesantów dzięki łatwemu dostępowi do wiarygodnej informacji o stanie rozrachunków i użytkownika lokalu.

W roku 2015 powołano Komitet Sterujący oraz Zespół ds. zarządzania projektem pn. „Łódzki System Zarządzania Nieruchomościami - ŁSN”, w ramach którego m.in. zostały zidentyfikowane problemy dotyczące bieżącego użytkownika systemu DOM5. Wiele problemów zostało rozwiązanych poprzez opracowanie ujednoliconych procedur.

Kontynuowane były działania przewidziane w Wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Łodzi na lata 2012-2016. W ramach tych działań opracowana została koncepcja docelowego modelu zarządzania zasobem lokalowym pozostającym w gestii AZK, zakładająca połączenie dotychczas funkcjonujących 5 jednostek i utworzenie w ich miejsce nowej jednostki realizującej te zadania. Efektem było przyjęcie 20 stycznia 2016 r. przez Radę Miejską w Łodzi uchwały w sprawie utworzenia jednostki budżetowej Zarząd Lokali Miejskich i nadania jej statutu.

Pozostałe działania Wydziału zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Wydział Majątku Miasta – w ramach restrukturyzacji urzędu powstał Wydział Dysponowania Mieniem. Część zadań Wydziału przekazano m.in. do Biura Inżyniera Miasta. Zaplanowany dochód przez WMM w 2015 r. wyniósł 156,44 mln zł. Na skutek dokonanych zmian w ciągu roku plan został zmniejszony do wysokości 111,95 mln zł. Zmniejszenie planu wynikało głównie z rezygnacji z transakcji leasingu nieruchomości, w wyniku której szacowano uzyskanie 50 mln zł. Planowany dochód po zmianach był nadal o 26,8 mln zł wyższy niż w roku 2014. WMM osiągnął dochody na poziomie 126,42 mln zł, tj. 112,93% planu po zmianach.

- Ubezpieczenia - w 2015 r. obowiązywał Program ubezpieczeniowy dla Miasta Łodzi na lata 2014 – 2016. Program obejmował swoim zakresem ubezpieczenie majątku Miasta i odpowiedzialności cywilnej (wraz z polisą nadwyżkową), ubezpieczenie kosztów leczenia za granicą, ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków członków Ochotniczych Straży Pożarnych i Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych, ubezpieczenia komunikacyjne. W 2015 r. Miasto Łódź zrealizowało w ramach przyznanego przez Ubezpieczyciela funduszu prewencyjnego zadania o charakterze przeciwpożarowym i przeciwwkradzieżowym w jednostkach organizacyjnych Miasta na łączną kwotę w wysokości 75 000 zł.

Pozostałe działania Wydziału zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Hale Targowe w Łodzi - jednostka będąca inkasentem opłat targowych na 16 cmentarzach, 5 targowiskach miejskich, 11 miejscach wyznaczonych do handlu/sprzedaży oraz 23 pozostałych miejscach handlowych administrowała także:

- Halą Targową „Górnika” - pow. użytkowa – 5 111,42 m², ilość lokali – 116,
- Halą Targową przy ul. Małej 2 - pow. użytkowa – 1 696,12 m², ilość lokali – 38,
- Pasażem handlowym przy ul. Ogrodowej 4 – pow. użytkowa – 549,33 m², ilość lokali – 14 - obiekt wyłączony

z użytkowania od 1 stycznia 2013 r.,

- Targowiskiem przy ul. Jaracza-Kilińskiego o powierzchni – 480,00 m², ilość stanowisk – 15,
- Targowiskiem na terenie wokół HT „Górniak” o powierzchni – 3 458,00 m², ilość stanowisk – 91.

Wydział Praw do Nieruchomości - w ramach restrukturyzacji urzędu Wydział przekształcono w Wydział Zbywania i Nabywania Nieruchomości.

Oddział Aktualizacji Opłat i Rozliczeń aktualizuje opłaty roczne z tytułu użytkowania wieczystego, opłaty adiacenckie i planistyczne. W 2015 roku uzyskano dochody z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste gruntu w wysokości 61,73 mln zł, z tytułu zwrotu bonifikat 1,3 mln zł, z tytułu opłat adiacenckich 1,5 mln zł oraz z tytułu opłaty planistycznej 1 405,42 zł.

W ramach zadań Oddziału Inwentaryzacji wykonane zostały prace inwentaryzacyjne dla komunalizowanego mienia Skarbu Państwa oraz w celu o regulowania stanu prawnego dróg publicznych. W 2015 roku:

- zlecono 63 opracowania geodezyjne związane z koniecznością uporządkowania stanów prawnych nieruchomości o powierzchni 199,8 ha,
- sporządzono 225 kart inwentaryzacyjnych, wraz z kompletem poświadczonych dokumentacji geodezyjno-prawnej,
- Wojewoda Łódzki wydał 291 pozytywnych decyzji o komunalizacji nieruchomości Skarbu Państwa na rzecz Miasta Łodzi, które dotyczyły pow. 82,4 ha. Przy przyjęciu średniej wartości gruntów na terenie Łodzi (1 m² = 200 zł). Oznacza to wzrost majątku miasta o 164,8 mln zł,
- Krajowa Komisja Uwłaszczeniowa uchyliła 36 decyzji Wojewody Łódzkiego oraz stwierdziła komunalizację nieruchomości o powierzchni 144,1 ha i wartości 288,2 mln zł,
- w wyniku prac inwentaryzacyjnych w 2015 r., na rzecz Miasta skomunalizowano 327 nieruchomości o wartości 453,0 mln zł.

W ramach zadań Oddziału Ograniczonych Praw Rzeczowych i Odszkodowań:

- zarejestrowano 253 nowe sprawy dotyczące ustalenia odszkodowań, w tym 16 w trybie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz kontynuowano postępowania wszczęte w latach poprzednich; zakończono 110 spraw,
- ustanowiono służebności gruntowych, polegających na prawie przejścia i przejazdu oraz 26 umów ustanowienia służebności przesyłu. Ponadto przygotowano 57 zarządzeń w sprawie obciążenia służebnościami przesyłu, lecz w 2015 r. nie doszło do podpisania umów,
- kontynuowano przekazywanie nieruchomości w trwały zarząd na rzecz szkół i przedszkoli miejskich. Wydano 7 decyzji, w tym dla Zarządu Gospodarowania Odpadami. Ponadto wydano 4 decyzje o aktualizacji opłat z tytułu trwałego zarządu,

W ramach działalności prowadzonej przez Oddział ds. Ochrony Praw Własności do Nieruchomości w 2015 r. prowadzonych było ok. 200 spraw cywilnych i tyle samo administracyjnych. W tym 32 wnioski o zwrot wywłaszczonej nieruchomości. W stosunku do 4 wydano decyzje o zwrocie, a 13 razy odmówiono zwrotu, bądź umorzono postępowania. W stosunku do 7 nieruchomości wydana została decyzja Ministra Finansów stwierdzająca przejście nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa. Z zakresu prawa cywilnego wpłynęło 38 wniosków o restytucję prawa własności w trybie cywilnym. W stosunku do 8 Miasto Łódź utraciło tytuł własności, a w stosunku do 9 zachowało.

W ramach działalności prowadzonej przez Oddział Ustanawiania i Obsługi Praw do Nieruchomości kontynuowano zamianę prawa użytkowania wieczystego na zdecydowanie mocniejsze prawo własności nieruchomości. Wśród uwłaszczonych osób są: właściciele lokali, spółdzielnie mieszkaniowe z osobami fizycznymi, właściciele budynków jednorodzinnych oraz właściciele budynków i lokali niemieszkalnych (głównie osoby prawne prowadzące działalność gospodarczą). W przypadku nieruchomości mieszkaniowych udzielono bonifikaty od ceny nieruchomości. W trybie cywilnoprawnym, gdzie podpisano 28 umów notarialnych, przedmiotem uwłaszczenia były nieruchomości położone

na terenach spółdzielczych, o łącznej powierzchni 75 973 m². W trybie administracyjnym wydano 119 decyzji o przekształceniu, dotyczących nieruchomości o łącznej powierzchni 153 510 m².

W 2015 r. Oddział wdrożył elektroniczny program „Gospodarowanie Mieniem (GM)”, którego celem jest zarządzanie mieniem (ZM), ewidencja nieruchomości (EN) i księgowość niepodatkowa (KN).

W ramach działalności prowadzonej przez Oddział Nabywania Nieruchomości na Cele Inwestycyjne Miasta, nabyte zostały dwa lokale mieszkalne. Prowadzone były również rozmowy z właścicielami kilkudziesięciu lokali w nieruchomościach położonych na terenie obszarów przewidzianych do rewitalizacji w sprawie pozyskania tytułów własności. Kontynuowany był proces nabywania nieruchomości pod rozbudowę Portu Lotniczego. W roku 2015 nabyto na rzecz Miasta Łodzi w różnym trybie, nieruchomości objęte decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, o łącznej powierzchni około 3 000 m² i wartości ponad 230 tys. zł. Przeprowadzone zostały transakcje zamiany nieruchomości z podmiotami prywatnymi na terenie Nowego Centrum Łodzi oraz w bezpośredniej okolicy Hotelu Centrum, co umożliwi podmiotom prywatnym oraz Miastu Łódź inwestycje. Na terenie całego Miasta pozyskano w trybie zamiany od Skarbu Państwa nieruchomości o łącznej powierzchni ponad 7 200 m². Z kolei Miasto Łódź przekazało Skarbowi Państwa m.in. nieruchomość położoną przy ul. Zielonej 18, która następnie przekazano w trwały zarząd Instytutowi Samorządu Terytorialnego. Pozyskano również w trybie darowizny od Skarbu Państwa nieruchomości położone przy ul. Górniczej 28 oraz 6 Sierpnia 71 o łącznej powierzchni około 9 000 m². W przypadku tej ostatniej nieruchomości pozyskany teren zostanie przeznaczony pod budowę stadionu żużlowego. Dzięki nabyciu tytułu własności dla nieruchomości położonej przy ul. Moskule, Rada Osiedla Wzniesień Łódzkich mogła w ramach „Budżetu Obywatelskiego” zbudować plac zabaw i miejsce integracji mieszkańców.

W roku 2015 kontynuowany był proces regulacji stanów prawnych nieruchomości w trybie zamiany gruntów na terenach użytkowanych przez Spółdzielnię Mieszkaniową Retkinia Południe w wyniku czego pozyskano łącznie ok. 1 300 m².

W ramach działalności Oddziału Regulowania Stanów Prawnych Nieruchomości w roku 2015 załatwionych zostało:

- 215 wniosków o ujawnienie tytułów własności do nieruchomości zajętych pod drogi publiczne,
- 251 wniosków o ujawnienie Gminy Łódź jako właściciela na podstawie decyzji komunalizacyjnych,
- 34 sprawy, w których zgromadzoną dokumentację przekazano do Oddziału Inwentaryzacji, w celu złożenia wniosków do Wojewody Łódzkiego o wydanie decyzji o przejęciu na rzecz Miasta nieruchomości zajętych pod drogi publiczne,
- 40 spraw przekazanych do Wydziału Skarbu Państwa w celu przeprowadzenia postępowań spadkowych,
- 207 wniosków złożonych w XVI Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi w o ujawnienie tytułów własności Skarbu Państwa do nieruchomości.

Biuro Zasobu Skarbu Państwa - działania Biura zostały opisane w części dotyczącej Fundamentu Strategii poświęconej gospodarce finansowej.

Łódzki Ośrodek Geodezji

W 2015 r. Łódzki Ośrodek Geodezji realizował następujące działania:

- zakończyła się realizacja projektu pn.: „Utworzenie bazy nieruchomości, bazy umów i bazy księgowości niepodatkowej dla miasta Łodzi wraz z wprowadzeniem niezbędnych modyfikacji do istniejącego oprogramowania EN Ewidencja Nieruchomości, ZM Zarządzanie Mieniem i KN Księgowość Niepodatkowa, pozwalających na integrację danych”. Projekt uzyskał dofinansowanie ze środków EFRR. W wyniku realizacji projektu została utworzona baza danych nieruchomości gminy i Skarbu Państwa dla obszaru Miasta Łodzi, w oparciu o dane referencyjne ewidencji gruntów i budynków oraz referencyjne bazy adresowe, a także został zakupiony sprzęt komputerowy na potrzeby komórek organizacyjnych

- Urzędu Miasta Łodzi, biorących udział w projekcie. Na zakończenie projektu odbyła się ogólnopolska Konferencja pt.: „Wykorzystanie przestrzennych baz danych do wspomagania procesu zarządzania Miastem”, objęta współpatronatem Prezydenta Miasta Łodzi, Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji oraz Związku Miast Polskich, w której wzięli udział przedstawiciele administracji rządowych i samorządowych, środowisk naukowych oraz zawodowych,
- realizacja projektu pn.: „Dostawa oprogramowania do prowadzenia ewidencji gruntów, budynków i lokali oraz ewidencji miejscowości, ulic i adresów zintegrowanych z oprogramowaniem wykorzystywanym w Łódzkim Ośrodku Geodezji wraz z konwersją danych”. Wymiana narzędzi informatycznych jest niezbędna z uwagi na zmiany prawne oraz bardzo funkcjonalną obsługę miejskich baz danych, dotyczących nieruchomości i podatków lokalnych.
 - rozpoczęcie realizacji projektu pn. „Łódzki System Zarządzania Nieruchomościami”. Przy pracach w projekcie uczestniczą komórki organizacyjne Urzędu Miasta Łodzi wchodzące w skład Departamentu Gospodarowania Majątkiem oraz Administrację Zasobów Komunalnych. Celem projektu jest wypracowanie jednolitych standardów oraz procedur ułatwiających wykorzystanie danych w komórkach Urzędu Miasta Łodzi i miejskich jednostkach organizacyjnych korzystających z baz nieruchomościowych,
 - realizacja projektu pn.: „Dostawa Portalu SIT”. Wymiana ww. narzędzi informatycznych jest niezbędna z uwagi na zmiany prawne oraz usprawnienie wymiany danych i informacji z podmiotami współpracującymi z Łódzkim Ośrodkiem Geodezji,
 - wykonanie nowego nalogu fotogrametrycznego (zdjęć lotniczych) oraz na ich podstawie ortofotomapy miasta o rozdzielczości 0,05 m. Gotowy produkt będzie dostępny na stronie Łódzkiego Ośrodka Geodezji (www.mapa.lodz.pl) w II kwartale 2016 r.,
 - zasadniczej Łódzki Ośrodek Geodezji realizuje projekt pn.: „Konwersja baz: geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (GESUT), bazy danych obiektów topograficznych (BDOT500)”. Konwersja jest niezbędna z uwagi na dostosowanie baz danych do zmian prawnych,
 - z uwagi na konieczność usprawnienia procesów związanych z realizacją statutowych zadań Łódzkiego Ośrodka Geodezji w zakresie współpracy działów merytorycznych z działem finansowo – księgowym dokonano modyfikacji systemów Geo-Info Ośrodek z aplikacją Faktury oraz Kasa, usprawniając współpracę pomiędzy systemami,
 - rozwijano InterSIT - obywatelski system informacji przestrzennej w Internecie. System zawiera wiele cennych informacji o mieście, w zakresie m.in:
 - działek ewidencyjnych (ok. 140 000)
 - numerów adresowych (ok. 55 000)
 - ulic (ok. 2 500)
 - ponad 1 500 obiektów punktowych, takich jak np. urzędy, kina, teatry, puby, restauracje, zabytki i wiele innych
 - możliwości wyszukiwania obiektów na mapie
 - komunikacji miejskiej – linie, przystanki, rozkłady jazdy
 - dołączonych do obiektów map zewnętrznych bazy danych (np. strony www, zdjęcia itp..)
 - ortofotomapy,
 - poszerzono zakres map tematycznych w InterSIT, obecnie są dostępne następujące mapy:
 - Łódzki rynek mieszkaniowy – poglądowa mapa cen mieszkań,
 - Obwody wyborcze,
 - System Informacji Turystycznej „SITUR”,
 - Mapa sieci technicznego uzbrojenia terenu (sieci główne),
 - Mapa hydrograficzna Łodzi,

- Studium i plany zagospodarowania przestrzennego,
 - Mapy historyczne Łodzi (1823 – 1945),
 - Mapa - Rewitalizacja Łodzi,
 - Mapa - Rowerowa Łódź,
 - Mapa zagrożeń ładu i porządku w Łodzi,
 - Zdjęcia lotnicze 1942,
 - Mapa historyczna „Litzmannstadt Getto”,
 - Mapa punktów darmowego dostępu do Internetu (WiFi),
 - Mapa „Wybory”,
 - Mapa Akustyczna,
- w kwietniu 2015 r. uruchomiono nową wersję mapy miasta oraz aplikacji e-Mazak. W związku z tym przeszkolono w obsłudze mapy i e-Mazak-a blisko 100 pracowników kilku Wydziałów Urzędu Miasta Łodzi,
 - prowadzono monitoring łódzkiego rynku nieruchomości, w szczególności niezabudowanych nieruchomości gruntowych oraz nieruchomości lokalowych. Cyklicznie sporządzano raporty kwartalne i roczne dot. ww. obszarów, a także raporty dla indywidualnych potrzeb komórek UMŁ,
 - opracowano ogólnodostępną, internetową mapę „Łódzki rynek mieszkaniowy - poglądowa mapa cen mieszkań” oraz mapy: „Koncepcja mapy wartości gruntów dla obszaru Łodzi” i „Mapa wartości gruntów stanowiących własność Miasta Łodzi, znajdujących się w użytkowaniu wieczystym, których opłata roczna została zaktualizowana w latach 2012 - 2014”,
 - Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Geodezji współpracował z Konwentem Starostów Województwa Łódzkiego i współuczestniczył w tworzeniu Związku Celowego Powiatów Województwa Łódzkiego, w zakresie zadań geodezyjnych i kartograficznych,
 - w ramach dodatkowych obowiązków Dyrektor ŁOG administruje budynkiem, będącym siedzibą Łódzkiego Ośrodka Geodezji oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, co wiąże się z dużą, wręcz całodobową odpowiedzialnością oraz podejmowaniem wielu działań i różnych decyzji.

Zarząd Dróg i Transportu - działania zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

DEPARTAMENT KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Biuro Informacji i Komunikacji Społecznej - w ramach codziennego monitoringu mediów dokonywany jest przegląd 8 tytułów wydawniczych: „Dziennik Łódzki”, „Express Ilustrowany”, „Gazeta Wyborcza”, „Gazeta Wyborcza - Łódź”, „Fakt”, „Super Express”, „Rzeczpospolita”, „Dziennik”. Łącznie w 2015 r. wykonano 304 analizy prasowe, z których wynika, iż opublikowano 3 235 artykułów mówiących o Łodzi, z czego 1 358 to relacje z konferencji Rzecznika Prasowego UMŁ. Wśród tych ostatnich które ukazały się po konferencjach rzecznika 1 201 miało charakter pozytywny, 108 neutralny, a 57 negatywny.

Pozostałe działania zostały opisane w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Biuro Promocji i Turystyki - w 2015 r. Biuro systematycznie zwiększało liczbę konsultacji zewnętrznych oraz spotkań wewnętrznych służących lepszemu przepływowi informacji oraz wymianie doświadczeń, zwiększono ilość konsultacji z instytucjami i jednostkami samorządowymi. Sprawnie funkcjonowała poszerzana baza ogólnodostępnych dla pracowników informacji dotyczących realizowanych zadań, wzorów dokumentów, bazy danych na wspólnym dysku sieciowym itp. Biuro pozyskiwało partnerów/sponsorów do udziału w wydarzeniach organizowanych przez Miasto.

W drugiej połowie 2015 roku w Biurze Promocji, Turystyki i Współpracy z Zagranicą utworzono oddział Wsparcia Graficznego, prowadzącego kompleksową obsługę graficzną, fotograficzną oraz filmową na potrzeby komórek Urzędu Miasta Łodzi oraz jednostek podległych. Zrealizowano ok. 2 000 projektów.

Pozostałe informacje o działaniu Biura zostały opisane w Filarze Gospodarka i Infrastruktura.

Biuro ds. Partycypacji Społecznej - działania Biura zostały opisane w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Wydział Kultury - działania Wydziału zostały opisane w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych - w latach 2012-2014 priorytetowym zadaniem Wydziału był program przekształceń miejskich zakładów opieki zdrowotnej. W roku 2015 podjęto działania naprawcze i restrukturyzacyjne w nadzorowanych przez miasto jednostkach ochrony zdrowia. Zmiany funkcjonalno-organizacyjne oraz przekształcenia dotyczące miejskich podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą:

- od 1 lipca włączono w struktury Miejskiej Przychodni „Dąbrowa” dwie komórki organizacyjne dotychczas wchodzące w skład Zakładu Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej (ul. Cieszkowskiego 6) Miejskiego Centrum Zdrowia Publicznego im. bł. R. Chylińskiego. Efektem było rozszerzenie struktury organizacyjnej Przychodni „Dąbrowa” poprzez dodanie komórek organizacyjnych podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej,
- 26 sierpnia połączono Miejską Przychodnię „Dąbrowa” początkowo z MP „Odrzańska”, a następnie z MP „Chojny”. Od 1 grudnia nastąpiło faktyczne połączenie Przychodni „Dąbrowa” z Przychodnią „Odrzańska” w Łodzi oraz Przychodnią „Chojny”, w wyniku którego przejmowane przychodnie utraciły osobowość prawną i zostały włączone w struktury organizacyjne MP „Dąbrowa”. Przychodnia ta na mocy nadanego jej statutu, zmieniła nazwę na Miejskie Centrum Medyczne „Górna”,
- 29 kwietnia wniesiono wkład niepieniężny do spółki z o.o., która powstała w wyniku przekształcenia samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej o nazwie Miejska Przychodnia Wieloprofilowa „Śródmieście” oraz wyrażeniu zgody na przejęcie przez Miasto Łódź zobowiązań przekształcanego podmiotu. Z dniem 1 lipca wpisano do rejestru przedsiębiorców spółkę miejską prowadzącą działalność leczniczą pod nazwą Miejskie Centrum Medyczne „Śródmieście” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
- 26 sierpnia połączono spółki Centrum Medycznej im. dr. Ludwika Rydygiera oraz Miejskie Centrum Medyczne „Śródmieście”,
- 20 maja podjęto decyzję o likwidacji Zespołu Opieki Zdrowotnej dla Szkół Wyższych w Łodzi „PaLMA”. Kontynuację udzielania świadczeń zdrowotnych likwidowanego Zespołu zapewniło Centrum Medyczne im. dr. Ludwika Rydygiera. Proces likwidacji Zespołu trwał 3 miesiące. Obecnie Miasto Łódź przejmując zobowiązania zlikwidowanego Zespołu,
- 7 października podjęto decyzję w sprawie likwidacji Miejskiej Przychodni „Batory”. Jednakże proces likwidacji jednostki rozpocznie się od 1 lutego 2016 r.

W wyniku powyższych zmian oraz przekształceń na koniec 2015 r. liczba nadzorowanych przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w Departamencie Komunikacji Społecznej i Zdrowia UMŁ samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej - zmniejszyła się do siedmiu. Ujednolicono także nazewnictwo podmiotów poprzez wprowadzenie w statutach nowych jednostek nazw - Centra Medyczne.

Zgodnie z zapisami ustawy podmiot tworzący jednostkę Miasta w 2015 roku pokrył ujemny wynik finansowy za 2014 rok zwiększony o koszty amortyzacji Miejskiej Przychodni „Batory” w wysokości 206,1 tys. zł.

Z początkiem 2015 roku wysokość zobowiązań miejskich samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej i miejskiej spółki z o.o. w stosunku do Miasta Łódź z tytułu udzielonych pożyczek wynosiła ogółem (należność główna) 7,2 mln zł z

czego:

- ZOZ Łódź-Bałuty - 5,3 mln zł;
- ZOZ dla Szkół Wyższych „PaLMA” – 830,2 tys. zł;
- Miejska Przychodnia „Batory” – 530,1 tys. zł;
- Miejskie Centrum Medyczne im dr L. Rydgiera sp. z o.o. - 500 tys. zł.

W 2015 roku Miasto Łódź:

- umorzyło Zespołowi Opieki Zdrowotnej dla Szkół Wyższych „PaLMA” pożyczki w wysokości 830,2 tys. zł (należność główna) wraz z należnymi odsetkami w wysokości 12,3 tys. zł;
- udzieliło Miejskiej Przychodni „Batory” pożyczkę w wysokości 184 tys. zł na spłatę zobowiązań jednostki.

Na koniec 2015 roku wysokość zobowiązań miejskich samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej i miejskiej spółki z o.o. w stosunku do Miasta Łódź z tytułu udzielonych pożyczek wynosiła ogółem 6,6 mln zł (należność główna) z czego:

- ZOZ Łódź Bałuty – 5,3 mln zł;
- Miejska Przychodnia „Batory” w Łodzi – 714,1 tys. zł;
- Miejskie Centrum Medyczne im dr L. Rydgiera sp. z o.o.- 500 tys. zł.

W 2015 r. wykonano następujące zadania inwestycyjne.

- Miejskie Centrum Medyczne im. dr K. Jonschera – prace budowlane w obiektach o wartości 3 mln zł;
- Miejskie Centrum Medyczne im. dr. K. Jonschera – dofinansowanie przebudowy instalacji centralnego ogrzewania w pawilonie przy ul. Przyrodniczej 7/9 – 150 tys. złotych;
- Centrum Medyczne im. dr. L. Rydygiera – dofinansowanie projektu pn.: Poprawa dostępności do usług medycznych poprzez wdrożenie e-usług dla pacjenta i rozbudowę infrastruktury informatycznej – 167,39 tys. zł. Dotacja miejska stanowiła dofinansowanie wkładu własnego w wysokości 17% wartości projektu realizowanego w ramach RPO WŁ. Ponadto wykonano roboty budowlane związane z elewacją i przebudową wejścia głównego w budynku Centrum – wykonanie zadania 376,2 tys;
- Zespół Opieki Zdrowotnej dla Szkół Wyższych „PaLMA” – zakup aparatu USG – 147 tys. zł;
- Miejska Przychodnia „Dąbrowa” – wdrożenie nowoczesnego systemu ICT wraz z zakupem niezbędnego sprzętu – 41,5 tys. zł;
- Dotacja miejska stanowiła dofinansowanie wkładu własnego w wysokości 15% wartości projektu realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego;
- Miejska Przychodnia „Dąbrowa” w Łodzi – Podniesienie jakości udzielanych świadczeń medycznych poprzez zakup wyposażenia medycznego i niemedyceznego – 93,1 tys. zł oraz zakup medycznego – 577,9 tys. zł (zakupiono sprzęt: laryngologiczny, okulistyczny, rehabilitacyjny, aparat EKG, aparat USG, dokonano ucyfrowienia RTG);
- Dostosowano pomieszczenia fizjoterapii Miejskiego Centrum Medycznego „Górna” – 62,7 tys. zł;
- Miejska Przychodnia „Widzew” – poprawa stanu technicznego ciągów komunikacyjnych –107,3 tys. zł;
- Miejska Przychodnia Wieloprofilowa „Śródmieście” – dofinansowanie projektu pn.: Wdrożenie e-usług i systemu elektronicznej dokumentacji wraz z rozbudową sieci teleinformatycznej – 90,6 tys. złotych. Dotacja miejska stanowiła dofinansowanie wkładu własnego w wysokości 15% wartości projektu realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego;
- Zespół Opieki Zdrowotnej Łódź – Bałuty – przebudowa chodników i ciągów komunikacji pieszej przy Przychodni Zdrowia nr 9 – 48,3 tys. zł. Ponadto wymiana okien w Przychodni Rejonowej nr 1 - algorytm dla jednostek pomocniczych – 9,7 tys. zł. Zakupiono także sprzęt rehabilitacyjny – 30 tys. zł (urządzenia do krioterapii, dwukanałowego stymulatora

(do elektryzacji), sprzętu do ugięcia, lampy Sollux LS-1K statywowej);

- Zespół Opieki Zdrowotnej Łódź – Bałuty – Wykonanie kompleksowej dokumentacji technicznej i projektowej umożliwiającej przeprowadzenie termomodernizacji budynków (ul. Murarskiej 4, ul. Wielkopolskiej 55, ul. Bydgoskiej 17, ul. Libelta 16, Łanowej 18, ul. Nastrojowej 10, ul. Zuli Pacanowskiej 3 oraz ul. Marynarskiej 39) – 99,6 tys. zł;
- Zespół Opieki Zdrowotnej Łódź – Polesie – wdrożenie elektronicznej dokumentacji medycznej oraz udostępnienie funkcjonalności e-Rejestracji dla pacjentów – 535,8 tys. zł. Doposażono przychodnię w nowoczesny sprzęt medyczny – 103,8 tys. zł;
- Miejska Przychodnia „Chojny” - Ochrona danych i sprzętu medycznego poprzez montaż systemu kontroli dostępu do pomieszczeń – 127,9 tys. zł. Ponadto przebudowano schody zewnętrznych i zagospodarowano teren przed budynkiem (algorytm dla jednostek pomocniczych) – 147,2 tys. zł;
- Miejska Przychodnia „Odrzańska” - zakup sprzętu medycznego do poradni okulistycznej Miejskiej Przychodni – 178 tys. zł (spektralny optyczny tomograf koherentny siatkówki, gonioskop, czwórłustro diagnostyczne z rączką, oftalmoskop, pachymetr z drukarką, kaseta szkieł próbnych, oprawki próbne, perymetr komputerowy) oraz zakupiono elektroencefalograf – 48,7 tys. zł;
- Miejska Przychodnia „Batory” - zakup sprzętu medyczno - rehabilitacyjnego (algorytm dla jednostek pomocniczych) – 18,5 tys. zł;
- Miejskie Centrum Zdrowia Publicznego im. bł. Rafała Chylińskiego - wymiana okien i zestawów okiennych z drzwiami z przeznaczeniem dla Przychodni przy ul. Cieszkowskiego (algorytm dla jednostek pomocniczych) – 57,9 tys. zł. Ponadto doposażono dział rehabilitacji i ginekologii (algorytm dla jednostek pomocniczych) – 25,9 tys. zł.

Ze środków budżetu Miasta sfinansowano zadania remontowo-instalacyjne, inwestycyjne w Miejskim Zespole Żłobków o wartości 178,8 tys. zł.

Pozostałe działania Wydziału zostały opisane w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów - do zadań rzecznika konsumentów należy zapewnienie konsumentom ochrony praw i interesów w indywidualnych sporach z przedsiębiorcami. Rzecznik konsumentów nie posiada kompetencji do władczego i jednostronnego rozstrzygania sporów. Podstawowym instrumentem prawnym pozostającym w jego dyspozycji jest występowanie do przedsiębiorców. Nieudzielanie odpowiedzi rzecznikowi jest wykroczeniem zagrożonym karą grzywny.

Realizacja zadań rzecznika konsumentów w 2015 r.:

- Porady prawne i informacje były udzielane konsumentom telefonicznie lub osobiście w Biurze Miejskiego Rzecznika Konsumentów, a także przy użyciu poczty elektronicznej. Udzielono konsumentom 3 058 porad i informacji prawnych w czasie dyżurów (w 2014 roku – 2 493 porad);
- Odnotowano 2102 spraw (w 2014 roku – 1 717 spraw), w których interwencje rzecznika (często wielokrotne) dokonywane były w tym trybie. W kilkudziesięciu przypadkach możliwe było podjęcie wobec przedsiębiorców skutecznej interwencji bez potrzeby składania pisemnych wystąpień w rezultacie działań mediacyjnych podejmowanych telefonicznie lub w wyniku działań mediacyjnych z udziałem obu stron;
- Sporządzono na wniosek konsumentów 165 pozwów i innych pism procesowych (w 2014 roku – 119).

Zarząd Zieleni Miejskiej - działania Zarządu zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko w Celu Zielona, uporządkowana Łódź.

DEPARTAMENT OBSŁUGI I ADMINISTRACJI

Biuro Audytu Wewnętrznego i Kontroli – w roku 2015 Biuro na bieżącym monitorowało wypełnianie zaleceń wydanych przez NIK i inne uprawnione organy kontroli zewnętrznej.

- Przeprowadzono 101 kontroli w miejskich jednostkach organizacyjnych i komórkach organizacyjnych UMŁ, w tym 10 kontroli kompleksowych, 84 kontroli problemowych i 7 doraźnych, a zakończono 90 kontroli, w tym 6 kompleksowych, 78 problemowych i 6 doraźnych;
- Dodatkowo przeprowadzono 16 kontroli sprawdzających poprawność wypełnienia kwestionariusza kontroli zarządczej z 2014 roku;
- Przeprowadzono 12 zadań audytowych 8 zapewniających, 4 doradcze;
- Kontynuowano 1 audyt z planu audytu na rok 2014.

Wydział Informatyki – w 2015 r. zadania Wydziału Informatyki obejmowały:

- Uczestnictwo w pracach analitycznych (opracowywanie założeń do projektów) dotyczących projektów realizowanych we współpracy z komórkami organizacyjnymi UMŁ oraz miejskimi jednostkami organizacyjnymi, mających za zadanie zwiększenie efektywności pracy Urzędu i dostępu mieszkańców do usług publicznych: w 2015 r. trwały prace związane z przygotowaniem postępowania przetargowego - opracowanie OPZ, IPU, SIWZ;
- W roku 2015 trwały prace związane z realizacją projektu „Analiza i optymalizacja procesów dotyczących zarządzania finansami miasta, budowa modelu IT, zakup i wdrożenie systemu informatycznego wspomagającego zarządzanie finansami miasta”, który w październiku został zastąpiony projektem „Dostawa i wdrożenie systemu informatycznego wspomagającego zarządzanie finansami Miasta.”;
- Opracowano schemat działań w obszarze związanym z zarządzaniem finansami Miasta, wykaz czynności realizowanych w Departamencie Finansów Publicznych Urzędu Miasta Łodzi w obszarze związanym z zarządzaniem finansami Miasta;
- Wydział wziął udział w projekcie pilotażowego w skali kraju wdrożenia w jednostce samorządowej systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją autorstwa Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego (EZD PUW), w porozumieniu z Ministrem Administracji i Cyfryzacji przy współudziale Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi. Wdrożenie systemu powinno zakończyć się w październiku 2016 r. Udzielono zamówienia publicznego na dostawę sprzętu komputerowego na potrzeby wdrażanego systemu;
- Zakupiono i wdrożono System Zarządzania Zasobami Ludzkimi i Wynagrodzeń. Przeprowadzono dialog techniczny z 15 firmami, który wpłynął na zapisy SIWZ dotyczące:
 - priorytetów określonych dla wymagań funkcjonalnych,
 - zapisów dotyczących migracji danych,
 - zapisów dotyczących licencjonowania Oprogramowania Aplikacyjnego,
 - zapisów dotyczących sposobu przeprowadzenia oceny próbki,
 - zapisów dotyczących architektury Rozwiązania i Portalu,
 - kryteriów oceny oferty,
 - zapisów dotyczących wymagalności certyfikatu ISO i PRINCE.

Dostawa, instalacja, konfiguracja systemu oraz wstępna migracja danych planowana jest na IV kwartał 2016 r., a zakończenie wdrożenia grudzień 2017 r.

- Kontynuowano projekt „Zakup i wdrożenie systemu do obsługi gospodarowania odpadami”. Udzielono zamówienia publicznego na utrzymanie, rozwój i asystę techniczną dla Systemu.

- Miejska Aplikacja Koordynacji Służb – MAKS - wsparcie Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Straży Miejskiej. Wdrożenie systemu zakończyło się w grudniu 2015 r., a od stycznia tego roku rozpoczęto pracę w nowym systemie.
- Udział w projekcie Wprowadzenie centralnego rozliczania VAT w jednostkach budżetowych i zakładzie budżetowym Miasta Łodzi.
- Prace przygotowawczo-organizacyjne oraz opracowanie wstępnych założeń dla obsługi faktur elektronicznych w UMŁ.
- Wymiana systemu bankowości elektronicznej - w związku z planowaną wymianą banku obsługującego UMŁ (od 01.01.2017 r.).
- Projekt Ławnicy - współpraca przy tworzeniu założeń do nowego programu oraz pomoc przy testowaniu i wprowadzaniu danych do aplikacji.
- Udział w projekcie Besti@, którego celem było umożliwienie pracownikom urzędu po aktualizacji aplikacji w związku z zakończoną współpracą z dotychczas wykorzystywanymi systemami Windows XP oraz MS SQL 2005.
- Współpraca przy opracowaniu metodyki „Studium Wykonalności I Etapu Programu „Inteligentna Polityka Społeczna”.
- Przeprowadzenie II Etapu wdrożenia Kodów Kreskowych w Środkach Trwałych przeprowadzenie inwentaryzacji w 10 wydziałach.
- Czynny udział w pracach komisji doraźnej odpowiedzialnej za Budżet Obywatelski oraz efektywne przekazanie zadania dotyczącego „Darmowego WiFi w MPK” do Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego, a także współpraca z Biurem ds. Partycypacji Społecznej we wsparciu procesu głosowania nad Budżetem Obywatelskim.
- Utrzymanie sieci „LodzWiFi” i zakup serwisów i asysty technicznej dla oprogramowania narzędziowego, aplikacyjnego oraz urządzeń funkcjonujących w urzędzie, w celu zapewnienia im odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz ciągłości sprawnego funkcjonowania.
- Aktywny udział w pracach dotyczących rozbudowy Systemu Monitoringu Miejskiego. W 2015 roku System Monitoringu Miejskiego został rozbudowany o nowe punkty kamerowe.
- Przygotowanie projektu VoxPopuli, którego celem jest stworzenie portalu do badania opinii społecznych.
- Aktywny udział w tworzeniu infrastruktury informatycznej dla projektu ITS w ramach Budowy Trasy W-Z.
- Przygotowanie zakupu systemu informatycznego, którego celem jest skuteczne zarządzanie danymi dotyczącymi struktury organizacyjnej UMŁ oraz danych teleadresowych pracowników i utrzymanie tych danych w Active Directory.
- Udzielono zamówienia publicznego na aktualizację aplikacji do umawiania wizyty w Urzędzie w systemie funkcjonującym w Wydziale Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów mających na celu usprawnienie obsługi mieszkańców.
- Udzielono zamówienia publicznego na dostawę serwera, macierzy, przełącznika sieci SAN oraz licencji CommVault w celu zapewnienia bezpieczeństwa ciągłości działania systemu informatycznego wspierającego obsługę systemu gospodarowania odpadami komunalnymi i nieczystościami ciekłymi na terenie Miasta Łodzi.
- Podpisano aneksy do umowy na zakup usług telefonii komórkowej na korzystnych warunkach (0,01 zł za minutę połączenia) przez jednostki organizacyjne miasta Łodzi (w tym szkoły, przedszkola).
- Podpisano umowę na dostarczenie kodów źródłowych - narzędzia związanego z obsługą podatków i opłat oraz łatwej wymiany informacji pomiędzy poszczególnymi jednostkami Urzędu.
- Zapewnienie ciągłości funkcjonowania kluczowych dla UMŁ systemów informatycznych dla około 3300 użytkowników, pracujących w UMŁ jednostkach Miasta, pomimo zmniejszających się ciągle zasobów kadrowych.
- Obsłużenie ok. 4 000 zgłoszeń użytkowników dotyczących problemów z eksploatowanymi w UMŁ aplikacjami (błędy, modyfikacje, problemy, konsultacje), z których 90% zostaje rozwiązanych wewnętrznie przez pracowników Oddziału.
- Utrzymanie sieci MSSDI (Metropolitalna sieć szerokopasmowego dostępu do Internetu) i sieci Lodz WiFi.
- Skuteczna obsługa informatyczna 3 akcji wyborczych, które się odbyły w 2015 r.

- Wdrożenie nowego systemu kopii zapasowych, który pozwolił na znaczące obniżenie kosztów zabezpieczania danych.

Wydział Organizacyjno-Administracyjny – w ramach zadań ciągłych Wydział:

- Zabezpieczał technicznie budynki UMŁ (157 umów dotyczących energii, usług komunalnych).
- Prowadził i nadzorował:
 - zapewnienie obsługi protokolarnej 30 posiedzeń Kolegium Prezydenta Miasta Łodzi,
 - zarejestrowanie 2 428 zarządzeń Prezydenta Miasta,
 - przekazanie 1 049 interpelacji właściwym merytorycznie komórkom w celu przygotowania odpowiedzi,
 - przekazanie 387 uchwał Rady Miejskiej właściwym merytorycznie komórkom organizacyjnym lub miejskim jednostkom organizacyjnym w celu przygotowania informacji o ich wykonaniu,
 - przygotowanie 57 sprawozdań z działalności Prezydenta Miasta Łodzi pomiędzy sesjami Rady Miejskiej,
 - przygotowanie dokumentów będących podstawą przekazania składek z tytułu uczestnictwa Miasta Łodzi w Unii Metropolii Polskich, Związku Miast Polskich, Związku Powiatów Polskich oraz Stowarzyszeniu Związków Gmin i Powiatów Regionu Łódzkiego.
- Zadania wynikające z ustawy o dostępie do informacji publicznej:
 - udostępnianie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Łodzi informacji publicznych:
 - obsłużono 3 042 wnioski o zamieszczenie materiałów w BIP (z wyjątkiem wniosków o zamieszczenie oświadczeń majątkowych),
 - zamieszczono w BIP UMŁ 1 308 oświadczeń majątkowych,
 - koordynowanie zadań związanych z rozpatrywaniem wniosków o udostępnienie informacji publicznej oraz wniosków o ponowne wykorzystywanie informacji publicznej (w 2015 r. w centralnym repertorium wniosków o udostępnienie informacji publicznej odnotowano 883 sprawy): wysłano 201 przypomnień o zbliżającym się terminie udzielenia odpowiedzi na wnioski o udostępnienie informacji publicznej oraz o konieczności uzupełnienia dokumentacji w sprawach dotyczących ww. wniosków,
 - ogółem Urząd Miasta Łodzi udzielił 853 odpowiedzi na wnioski o udostępnienie informacji publicznej,
 - opracowanie zarządzeń Prezydenta Miasta Łodzi w sprawie upoważnienia pracowników Urzędu Miasta Łodzi do wydawania decyzji o odmowie udostępnienia informacji publicznej, decyzji o umorzeniu postępowania o udostępnienie informacji publicznej, decyzji o odmowie przekazania informacji publicznej w celu ponownego wykorzystania oraz decyzji o warunkach ponownego wykorzystania informacji publicznej oraz o wysokości opłat.
- Zadania wynikające z ustawy o ochronie danych osobowych, w tym:
 - aktualizacja ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych (Info-Plus), rejestru zbiorów danych osobowych prowadzonych w Urzędzie oraz wykazu budynków i pomieszczeń tworzących obszar, w którym przetwarzane są dane osobowe. Przygotowanie 1 039 upoważnień związanych z przetwarzaniem danych osobowych,
 - przeprowadzenie 7 szkoleń, w których uczestniczyło 240 pracowników Urzędu.
- Realizacja, we współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu – zadań związanych z utrzymaniem certyfikatu zgodności systemu zarządzania jakością UMŁ z normą ISO 9001:2009.

Przedstawiciele firmy IMQ S.A. przeprowadzili audyt nadzoru systemu zarządzania jakością. Określili mocne strony: wprowadzanie zmian uwzględniających potrzeby klientów i przebieg procesów, wdrażanie e-usług, zarządzanie zasobami ludzkimi i podejmowane działania doskonalące. Audytorzy rekomendowali Komitetowi Technicznemu CSQ

utrzymanie certyfikatu potwierdzające zgodność z wymaganiami normy ISO 9001:2008. Urząd Miasta Łodzi posiada certyfikat ważny do 17 listopada 2016 r.

Zgodnie z zapisami w Księdze Jakości Urząd Miasta Łodzi stosuje mierniki w celu oceny realizacji zidentyfikowanych procesów. Przegląd kwartalnych raportów wskazuje, że komórki organizacyjne Urzędu osiągają planowane wartości mierników: znikomy odsetek wydanych wadliwych decyzji administracyjnych, liczba spraw załatwionych w ustawowym terminie, analiza skarg wskazują na prawidłowe wykonywanie usług administracyjnych w Urzędzie.

- Zadania związane z zaopatrzeniem Urzędu Miasta Łodzi w artykuły i usługi. W 2015 r. dokonano konsolidacji zamówień publicznych w zakresie:
 - dostaw artykułów biurowych,
 - dostaw artykułów spożywczych, wody mineralnej,
 - świadczenia usług w zakresie rezerwacji, wystawiania, sprzedaży i dostarczania biletów lotniczych, kolejowych i autobusowych oraz rezerwacji i sprzedaży usług noclegowych,
 - zakupu biletów okresowych okazywanych,
 - dostaw druków akcydensowych,
 - zakupu papieru firmowego, wizytówek, kopert, itp.
- Zadania związane z obsługą techniczną uroczystości lokalnych i państwowych, organizowanych przez Urząd Miasta Łodzi:
 - 70. rocznicy spalenia więźniów obozu w Radogoszczu i wyzwolenia Łodzi spod niemieckiej okupacji,
 - 75. rocznicy Zbrodni Katyńskiej,
 - wędrówki „Łódzkim szlakiem św. Jana Pawła II”,
 - Święta Lokacji Miasta Łodzi,
 - 76. rocznicy wybuchu II wojny światowej oraz obchodów Dnia Weterana.
- Zadania związane z ewidencją mienia w Urzędzie Miasta Łodzi - oprócz realizacji zadań bieżących kontynuowano wdrażanie stosowania kodów kreskowych. Zadanie będzie dalej prowadzone.
- W 2015 r. Oddział Transportu zapewniał stałą obsługę transportową kierownictwa Urzędu i pozostałych komórek organizacyjnych, z łącznym przebiegiem 680 818 km.
- We współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu przygotował i przeprowadził na terenie Łodzi wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz referendum ogólnokrajowego.

Wydział Prawny - jako komórka organizacyjna funkcjonuje w strukturze Urzędu od 22 lipca 2015 r. W ostatnim roku Wydział Prawny kontynuował zadania realizowane w roku 2014:

- Zapewniał obsługę prawną organów miasta oraz komórek organizacyjnych Urzędu:
 - do Wydziału Prawnego wpłynęło ponad 22 tys. pism różnego rodzaju, głównie związanych z prowadzeniem spraw sądowych,
 - wydanych zostało 393 pisemnych opinii prawnych;

Rys. 24. Zarejestrowane opinie prawne

Źródło: Wydział Prawny.

W statystyce nie ujęto opinii prawnych dotyczących opiniowania umów, uchwał i zarządzeń oraz opinii przekazywanych w formie innej niż pisemna, których jest większość.

- Wszczęto 2 626 spraw sądowych (przeciwko Miastu lub Skarbowi Państwa; z udziałem Miasta lub Skarbu Państwa; z powództwa Miasta lub Skarbu Państwa).

Statystyka nie uwzględnia wszczętych w 2015 r. postępowań sądowo-administracyjnych, egzekucyjnych i innych, np. przed KIO, karnych i itp. Prowadzone były również procesy wszczęte i nie zakończone w latach poprzednich;

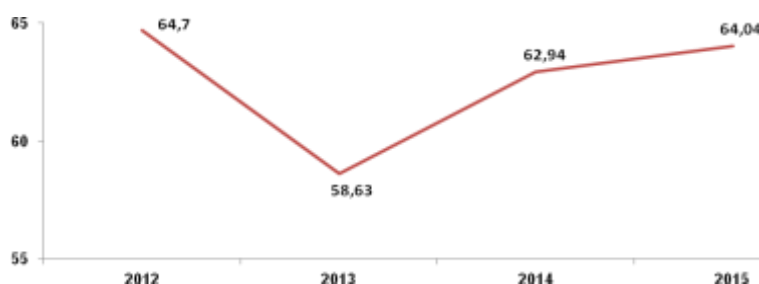
Rys. 25. Sprawy sądowe

Źródło: Wydział Prawny

- Liczba nowych spraw przed sądami powszechnymi, przypadających na 1 radcę prawnego w ostatnich latach zmieniała się nieznacznie oscylując wokół 60-64 rocznie.

Rys. 26. Liczba nowych spraw w przeliczeniu na 1 radcę

Źródło: Wydział Prawny

- Wydział realizował ponadto zadanie polegające na kontroli legislacyjnej i korekcie projektów aktów prawnych przekazanych wraz z Kartami projektów przez komórki organizacyjne Urzędu Miasta Łodzi i miejskie jednostki organizacyjne. Kontroli legislacyjnej i ewentualnej korekcie poddano 2 341 projektów aktów prawnych w tym: 340 projektów uchwał Rady Miejskiej i 2001 projektów zarządzeń Prezydenta Miasta. Formalną kontrolą poprawności objęto 461 projektów indywidualnych upoważnień i pełnomocnictw przedkładanych do podpisu Prezydenta Miasta. Przygotowano 2 opinie w zakresie zgodności z zasadami techniki prawodawczej projektów uchwał Rady Miejskiej w Łodzi, przedłożonych Przewodniczącemu Rady Miejskiej przez grupy inicjatywne 15 mieszkańców.
- Wydział przygotowywał newsletter prawny – informację o najważniejszych zmianach w przepisach prawnych istotnych

dla pracowników samorządowych, przekazywany do komórek organizacyjnych UMŁ.

Wydział Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów – realizuje zadania określone w ustawie z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, ustawie z 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami oraz w aktach wykonawczych do wymienionych ustaw. Mają one charakter obligatoryjny i związana jest przede wszystkim z obsługą mieszkańców Miasta Łodzi załatwiających sprawy z zakresu wydawania uprawnień do kierowania pojazdami oraz rejestracją pojazdów. Ponadto do zadań Wydziału należą sprawy związane z:

- rejestrowaniem przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów i ośrodki szkolenia kierowców,
- wydawaniem i cofaniem uprawnień diagnostom,
- prowadzeniem ewidencji instruktorów.

W Łodzi według stanu na 31.12.2015 r., było zarejestrowanych 1 411 autobusów, 2 886 ciągników samochodowych, 9 707 motocykli, 7 895 motorowerów, 52 208 samochodów ciężarowych różnych rodzajów, 2 546 samochodów specjalnych i 354 374 samochodów osobowych. Łącznie zarejestrowano 586 pojazdów samochodowych na 1 000 mieszkańców.

- W Wydziale Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów w 2015 r. odnotowano ogółem 308 923 spraw, w tym 284 256 rejestracji pojazdów:
 - średnia miesięczna liczba załatwionych spraw wyniosła 25 744,
 - wydano 16 568 dokumentów potwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami. W dniu złożenia wniosku rozpatrywano pozytywnie spraw 98,7% pomimo, iż przepisy wyznaczają termin dwudniowy,
 - mieszkańcom Łodzi wysłano 1 970 powiadomień o upływie terminu ważności prawa jazdy, dzięki czemu 1 499 osób złożyło wniosek o jego wymianę,
 - przeprowadzono kontrole we wszystkich nadzorowanych ośrodkach szkolenia kierowców i stacjach kontroli pojazdów (145 ośrodków szkolenia kierowców i stacji kontroli pojazdów),
 - kontynuowano wysyłanie powiadomień za pomocą kanału sms lub e-mail, do właścicieli pojazdów oraz osób posiadających uprawnienia do kierowania pojazdami, o możliwości odbioru dokumentów komunikacyjnych,
 - uzyskano ponadplanowe dochody na poziomie 13,2 mln zł, co stanowi 103,5% planu. Wydatki Wydziału sięgnęły 4,9 mln zł.
- W Oddziale Rejestracji i Oznaczania Pojazdów od 2 stycznia 2012 r. funkcjonuje system zarządzania pracą stanowisk i obsługą wnioskodawców wraz z systemem informacji wizualnej.
- Mając na względzie poprawę obsługi mieszkańców Łodzi, na platformie e-PUAP uruchomiono elektroniczną usługę umożliwiającą złożenie wniosku o wydanie prawa jazdy oraz przesłanie zawiadomienia o zbyciu pojazdu.
- W związku z działaniami Wydziału w 2015 r. na 308 923 zrealizowane sprawy wpłynęło 12 skarg, z czego: 6 rozpatrzono pozytywnie dla skarżącego. Natomiast na 169 757 wydanych decyzji administracyjnych, uchylonych lub zmienionych zostało jedynie 19.
- Poziom reklamacji dotyczących wydanych dokumentów komunikacyjnych nie przekroczył 0,27%,
- Dzięki wdrożeniu w roku 2012 systemu kolejkowego płynność obsługi mieszkańców zwiększyła się w roku 2015 w stosunku do roku 2014 o 10 %. W szczególności zmniejszyły się średnie czasy obsługi w sprawach rejestracji pojazdów – z 19 min. 6 s. na 17 min. 10 s. oraz wymiany pozwolenia czasowego na dowód rejestracyjny – z 6 min. 46 s. na 6 min. 30 s.

Wydział Spraw Obywatelskich – 1.03.2015 r. weszły w życie nowe przepisy:

- ustawa z 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. Nr 167, poz. 1131, z późn. zm.);

- ustawa z 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2015 r. poz. 388).

Zgodnie z nimi ewidencja ludności i sprawy dowodów osobistych są prowadzone przy pomocy wspólnej dla wszystkich gmin w kraju aplikacji ŹRÓDŁO służącej do obsługi Systemu Rejestrów Państwowych.

- Kontynuowano wymianę dowodów osobistych, którym upłynął 10-letni termin ważności. Ustawa o dowodach osobistych dopuściła możliwość składania wniosków o wydanie dowodu osobistego w formie elektronicznej.

Tab. 118. Podstawowe zadania wykonane przez Oddział Dowodów Osobistych.

Nazwa zadania	2013	2014	2015
Wnioski o wydanie dowodów osobistych	84 100	83 011	77 462
Wydanie dowodów osobistych	82 303	83 256	76 897
zaświadczeń o utracie dowodów	10 792	10 789	11 317
Informacje osobowo-adresowe	8 410	6 764	5 937
Zaświadczenia z akt dowodowych	95	51	68

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich.

- Wydano 2.211 decyzji administracyjnych w tym w terminie do 2 miesięcy 1 683 (76,11%), a decyzje uchylone i zmienione przez organ II instancji w stosunku wszystkich rozpatrzonych spraw było zaledwie 0,001%.
- Załatwiono 51.811 zapytań, listów, wniosków o udostępnienie danych osobowych ze zbiorów meldunkowych Miasta Łodzi i udzielono 80.206 odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych osobowych z rejestru mieszkańców.
- Potwierdzono 202 profile zaufane. W porównaniu z 2014 r., zainteresowanie klientów urzędu tą usługą zwiększyło się o 30%.
- W ramach prowadzonego nadzoru nad stowarzyszeniami i fundacjami złożono 8 wniosków w Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia, XX Wydział Krajowego Rejestru Sądowego (w 2014 r. 25 wniosków).
- Wydano stowarzyszeniom 3 zalecenia w związku z działalnością naruszającą postanowienia statutu (w 2014 r. 6 zaleceń).
- Sporządzono 147 opinii dla Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Krajowego Rejestru Sądowego dotyczące rejestracji stowarzyszeń oraz rejestracji zmian statutu stowarzyszeń.
- Wpisano do ewidencji stowarzyszeń zwykłych 12 stowarzyszeń zwykłych (w 2014 r. 12 stowarzyszeń zwykłych).
- Przeprowadzono wybory ławników do sądów powszechnych na kadencję 2016-2019.
- Przeprowadzono trzecią edycję badania ankietowego satysfakcji klientów. W porównaniu z poprzednimi badaniami wzrosła liczba ocen bardzo dobrych

Tab. 119. Badania satysfakcji klientów – poziom ocen bardzo dobrych, według poszczególnych kryteriów w %

Kryterium (dla ankiet z kompletem odpowiedzi)	Luty – marzec 2013 r.	Grudzień – styczeń 2014	Listopad – grudzień 2015
Dostępności do informacji o usłudze, do wzorów formularzy, a także czytelności instrukcji wypełniania dokumentów	69,6	82,1	83,5
Szybkość i terminowość rozpatrywania spraw	70,1	76,6	83,2
Kompetencja, fachowość i zaangażowanie pracowników	80,1	84,6	87,4
Uprzejmość, życzliwość i chęć udzielenia pomocy Klientowi	84,1	88,5	90,0

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich.

Tab. 120. Podstawowe zadania wykonywane przez Oddział Ewidencji Ludności

Nazwa zadania	2013	2014	2015
Zameldowania na pobyt stały	20 907	19 491	18 867
Zameldowania na pobyt czasowy	14 097	15 627	13 966
Wymeldowania z pobytu stałego	10 987	13 234	11 347
Wymeldowania z pobytu czasowego	2 454	2 692	1 522
Zmiany w systemie ewidencji ludności na podstawie aktów USC	26 736	25 182	6 349
Zaświadczenia ze zbioru ewidencji ludności	13 973	11 053	11 485
Podania z zakresu dyscypliny meldunkowej	2 317	2 284	2 357
Decyzje administracyjne oraz postanowienia w sprawach o zameldowanie, wymeldowanie, uchylenie czynności materialno-technicznej zameldowania / wymeldowania	2 321	1 976	2 211
Potwierdzenie, przedłużanie i unieważnianie profilu zaufanego ePUAP	1 291	2 585	1 976
Sprawy dotyczące rejestru wyborców	103	1 320	738

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich.

Wydział Techniczno-Gospodarczy – do jego zadań należy w szczególności:

- administrowanie budynkami urzędu i ich obsługa techniczno-gospodarcza;
- publikowanie na tablicach ogłoszeń urzędu obwieszczeń, decyzji i innych dokumentów o charakterze urzędowym, w tym ogłoszeń sądowych, prokuratorskich, komorniczych itp. oraz prowadzenie ich ewidencji;
- prowadzenie powielarni na potrzeby urzędu.

Wydział Zamówień Publicznych

- W Wydziale Zamówień Publicznych w Departamencie Obsługi i Administracji, przeprowadzono reorganizację. Rozszerzono kompetencje pracowników w taki sposób, że obecnie każdy z nich ma możliwość prowadzenia postępowania na usługi, dostawy, roboty budowlane oraz zamówienia dofinansowane ze środków Unii Europejskiej. Zwiększenie kompetencji przełożyło się na zwiększenie wydajności pracy. Doszło do redukcji kadry kierowniczej Wydziału o połowę.
- Ponadto zmieniono:
 - Zarządzenie Prezydenta Miasta Łodzi z 20 października 2014 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu planowania i udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Miasta Łodzi.
 - Zarządzenie Prezydenta Miasta Łodzi z 23 kwietnia 2014 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości 30 000 euro oraz prowadzenia Rejestru udzielanych zamówień publicznych, do których ustawy Prawo zamówień publicznych nie stosuje się.
 - Zarządzenie Prezydenta Miasta Łodzi z 27 listopada 2015 r. w sprawie zasad monitorowania, nadzoru i kontroli realizacji zamówień publicznych w miejskich jednostkach organizacyjnych.
 - Zarządzenie Prezydenta Miasta Łodzi z 20 października 2014 r., w szczególności dotycząca odformalizowania planowania i udzielania zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane w Urzędzie Miasta Łodzi.
 - Zarządzenie Prezydenta Miasta Łodzi z 23 kwietnia 2014 r. w szczególności dotycząca odformalizowania sposobu wydatkowania środków do 10 000 PLN. W zarządzeniu określono dwie procedury udzielania zamówień, w zależności od wartości zamówienia tj. od 10 000 PLN do 60 000 PLN i od 60 000 PLN do 30 000 euro oraz „nową” procedurę – zamówienia udzielanego w trybie negocjacji z jednym wykonawcą. Procedura udzielania zamówień w progu od 60 000 PLN do 30 000 euro prowadzona będzie w dalszym ciągu przez Wydział Zamówień Publicznych na wniosek komórki organizacyjnej UMŁ.
- W 2015 roku Wydział Zamówień Publicznych przygotował następujące wytyczne dla komórek organizacyjnych Urzędu:

- wytyczne w sprawie przygotowania zasad działania Platformy E-katalogi – nowe podejście do zakupów w ramach zamówień publicznych poniżej 30 000 euro,
- wytyczne w zakresie stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych,
- wytyczne w sprawie wprowadzania aspektów ekologicznych do postępowania o udzielanie zamówienia publicznego (zielone zamówienia publiczne),
- wytyczne dotyczące przygotowania opisu przedmiotu zamówienia dla postępowań, których przedmiotem są roboty budowlane.

Tab. 121. Postępowania wszczęte

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań				Struktura zamówień wg rodzaju w %			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Dostawy	91	80	82	52	22	25	25	20
Usługi	294	206	192	184	70	65	59	65
Roboty budowlane	37	33	49	41	9	10	15	15
Razem	422	319	323	283	100	100	100	100

Źródło: Wydział Zamówień Publicznych

Wszczęto 283 postępowania o udzielenie zamówień publicznych, a struktura zamówień wskazuje na dominujący udział usług zarówno w latach 2013, 2014, jak i w roku 2015. Stanowiły one przeciętnie 65% wszystkich zamówień.

Tab. 122. Wartości postępowań, zakończonych udzieleniem zamówienia albo zawarciem umowy ramowej

Rodzaj zamówienia	Wartość netto w mln zł				Struktura zamówień wg rodzaju w %			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Dostawy	19,2	29,7	29,3	12,9	6	9	13	9
Usługi	89,0	207,3	18,37	78,7	29	61	77	57
Roboty budowlane	199,5	100,5	23,69	47,4	65	30	10	34
Razem	307,7	337,5	233,36	139,0	100	100	100	100

Źródło: Wydział Zamówień Publicznych

Pod względem wartości środków w zamówieniach publicznych, dominowały usługi. Stanowiły one w 2014 roku 77%, natomiast w roku 2015 - 57%. W przypadku robót budowlanych w 2015 r. nastąpił wzrost wartości zamówień o 24%.

Tab. 123. Średni czas trwania postępowań* w dniach (zamówienia powyżej 14 000 euro, ale poniżej progów UE)

	Średni czas trwania postępowań* w dniach			
	2012	2013	2014	2015
Dostawy	41	38	32	33
Usługi	42	31	41	37
Roboty budowlane **	53	52	56	56
Średnio dni	45	40	43	39

*liczony od ogłoszenia postępowania do zawarcia umowy

Źródło: Wydział Zamówień Publicznych.

Przeciętny czas trwania postępowania o wartości poniżej progów unijnych w roku 2015 wynosił 39 dni, a w przypadku dostaw 33 dni. Natomiast w przypadku usług średni czas postępowania sięgał 37 dni (o 4 dni dłużej niż w roku 2014), a robót budowlanych 56 dni.

Tab. 124. Średni czas trwania postępowań* w dniach (zamówienia powyżej progów UE)

	Średni czas trwania postępowań* w dniach			
	2012	2013	2014	2015
Dostawy	93	91	81	69
Usługi	73	83	78	87
Roboty budowlane **	212	95	84	85
Średnio dni	126	90	81	83

*średni czas trwania postępowań w dniach - liczony od ogłoszenia postępowania do zawarcia umowy

** postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na Budowę Stadionu Miejskiego

Źródło: Wydział Zamówień Publicznych.

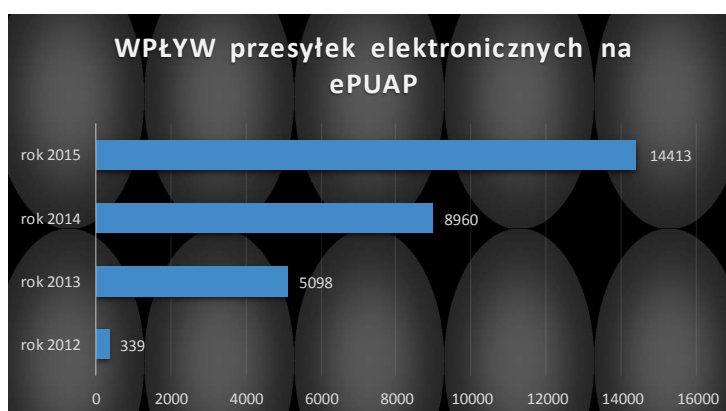
W przypadku zamówień, o wartościach powyżej progów unijnych, średni czas trwania postępowania wynosił w 2015

roku 83 dni, co oznacza, iż uległ on nieznacznemu wydłużeniu w stosunku do roku ubiegłego. W przypadku robót budowlanych był to 85 dni, w przypadku dostaw 65 dni, natomiast w usługach czas trwania postępowania wyniósł 87 dni.

Wydział Zarządzania Kontaktami z Mieszkańcami

- Pilotażowe wdrożenie systemu EZD administracji rządowej. 11 maja 2014 r. weszły w życie przepisy znówelizowanej ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, dające podstawę podmiotowi publicznemu do umożliwienia nieodpłatnego wykorzystania programu komputerowego opracowanego przez pracowników w ramach wykonywania obowiązków ze stosunku pracy świadczonej na rzecz tych podmiotów, innym podmiotom publicznym. Umożliwiło to nieodpłatne przejęcie przez UMŁ systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją autorstwa Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego. Współpracę tą sformalizował 14 kwietnia list intencyjny podpisany przez Ministra Administracji i Cyfryzacji, Wojewodę Podlaskiego i Unię Metropolii Polskich oraz Prezydentów Łodzi i Gdańska. Na tej podstawie rozpoczęto pilotażowe wdrożenie systemu EZD PUW w UMŁ.
- Udostępnianie usług elektronicznych na platformie ePUAP. W 2015 r. udostępniono 11 kolejnych lokalnych (własnych) formularzy elektronicznych - łącznie 89 formularzy elektronicznych (dla porównania - 31 grudnia 2014 było 68 formularzy).
- Wdrożenie nowych procedur związanych z elektroniczną wymianą informacji między Urzędem Miasta Łodzi a podległymi miejskimi jednostkami. Nowe procedury objęły przekazywanie sprawozdań finansowych oraz danych do informacji o stanie mienia komunalnego.
- Strona internetowa Pojedynczego Punktu Kontaktowego jest jednym z elementów wykorzystywanych do realizacji zadań eAdministracji. Podstawą jej funkcjonowania są przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584 z późn. zm.).
- Czynnie współpracowano z ministerstwem właściwym w zakresie cyfryzacji w ramach inicjatywy: Linia Współpracy przy elektronizacji usług administracji.
- W wyniku udostępnienia usług elektronicznych i wprowadzeniu nowych rozwiązań dotyczących zarządzania dokumentacją, nastąpił znaczny wzrost tej formy wymiany informacji z Urzędem Miasta Łodzi. Łącznie w 2015 r. wpłynęło 14 413 dokumentów elektronicznych przez elektroniczną skrzynkę podawczą na platformie ePUAP, co w porównaniu z 2014 r. stanowi 160 %, w porównaniu z 2013 r. - 282%.

Rys. 27. Wpływ przesylek elektronicznych na ePUAP

Źródło: Wydział Zarządzania Kontaktami z Mieszkańcami.

- W 2015 roku prowadzono portal Łódzkiego Centrum Kontakt z Mieszkańcami (ŁCKzM), w ramach którego aktualizowano Bazę Wiedzy zawierającą opisy procedur realizowanych przez komórki organizacyjne UMŁ i miejskie

jednostki organizacyjne. Obecnie Baza Wiedzy zawiera 474 procedury udostępnione mieszkańcom (w 2014 r. - 544), w tym 97 (w 2014 r. 80) dotyczących 8 jednostek organizacyjnych. Mniejsza liczba procedur zamieszczonych w Bazie Wiedzy w stosunku do roku 2014 jest wynikiem zmian organizacyjnych wprowadzonych w UMŁ.

- Portal zyskuje popularność wśród łódzian - w roku 2015 liczba jego wyświetleń wyniosła 277 409 (w 2014 r. - 145 375). Ponadto w ramach wielokanałowej platformy usług publicznych mieszkańcy mogą korzystać z takich form kontaktu, jak: czat, formularz WWW oraz możliwość nagrania wiadomości głosowej. Platforma jest także przygotowana do przyjmowania SMS-ów.
- Rozwijano usługi teleinformacyjne dzięki funkcjonowaniu Oddziału Call Center, w tym:
 - Oddział Call Center udzielał informacji w oparciu o system informatyczny ŁCKM obejmujących zadania komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Łodzi oraz wybranych miejskich jednostek organizacyjnych.
 - Oddział prowadził również obsługę informacyjną zadań okresowych, w tym
 - budżetu obywatelskiego,
 - wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej i wyborów do sejmiku i senatu oraz referendum ogólnokrajowego,
 - zmian drogowych będących konsekwencją prowadzenia budowy trasy W-Z,
 - programu „Przeciwdziałania bezdomności zwierząt”,
 - Karty Dużej Rodziny, Miejskiej Karty Seniora, profilaktyki zdrowia i składania deklaracji śmieciowych.
 - Łączna liczba obsługiwanych połączeń telefonicznych przez Oddział Call Center w 2015 r. wynosiła 115 590.
 - Łódzkie Centrum Kontakt z Mieszkańcami obsługuje mieszkańców w wydłużonym czasie tj. od poniedziałku do piątku od 8.00 do 19.00 oraz w sobotę od 9.00 do 13.00. Oddział Call Center świadczy usługi teleinformacyjne od poniedziałku do piątku od 8.00 do 17.00 oraz w sobotę od 9.00 do 13.00. Zewnętrzny punkt informacyjny czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00 – 17.00 w hipermarkecie Leclerc.
- W wyniku reorganizacji w lipcu 2015 r. połączono dotychczasowy Oddział ds. Obsługi Mieszkańców z Kancelarią Urzędu i powstał Oddział ds. Informacyjno-Kancelaryjnej Obsługi Mieszkańców zlokalizowany w 10 adresach.
- Niezależnie od powyższego nadal funkcjonują w zmodyfikowanej formule punkty informacyjno-kancelaryjne na Bałutach, Górnej, Polesiu, Śródmieściu, Widzewie, Sienkiewicza 5, Piotrkowskiej 175 oraz jeden zewnętrzny w hipermarkecie Leclerc.
- W 2015 r. z usług ŁCKzM oraz punktów informacyjnych UMŁ skorzystało ponad 110 500 klientów.
- W 2015 roku w ramach prowadzonych działań pracownicy Archiwum Zakładowego przyjęli 559 mb akt z komórek organizacyjnych urzędu.

Urząd Stanu Cywilnego - realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej polegające na rejestracji aktów urodzeń, małżeństw i zgonów oraz innych zdarzeń, które mają wpływ na stan cywilny osób.

1 marca 2015 roku rozpoczęto informatyzację rejestracji stanu cywilnego w ramach rządowego projektu pl.ID. Akty stanu cywilnego są tworzone tylko w formie elektronicznej. Nowością jest możliwość uzyskania odpisu w formie elektronicznej. Tego samego dnia weszła również w życie ustawa o ewidencji ludności, która na urzędy stanu cywilnego nałożyła nowe zadanie polegające na sprawdzaniu i usuwaniu niezgodności danych zawartych w rejestrze PESEL. Od 1 marca do 31 grudnia w Łodzi usunięto w związku z tym czternaście tysięcy niezgodności.

Urzędy stanu cywilnego po wprowadzonej reformie pracują za pomocą nowego narzędzia – centralnej aplikacji o nazwie „Źródło”. Reforma USC nie przewidywała masowej migracji aktów stanu cywilnego zgromadzonych w aplikacji lokalnej do centralnego rejestru. W aplikacji lokalnej USC Łódź zgromadzonych ma ponad 600 tysięcy aktów stanu cywilnego. Dlatego podstawowym problem nowego systemu stwarzającym zagrożenie dla sprawnej realizacji zadań jest

pusta baza aktów stanu cywilnego. Zasady reformy rejestracji stanu cywilnego nie umożliwiają skrócenia czasu oczekiwania na wydanie odpisu aktu stanu cywilnego. Na odpisy, które w naszym urzędzie otrzymywało się w roku 2014 od ręki, od wejścia w życie reformy interesanci muszą czekać do kilku dni. Dowodem na to i przyczyną tego stanu rzeczy jest ocena funkcjonowania Systemu Rejestrów Państwowych dokonana przez Departament Spraw Obywatelskich MSWiA, zgodnie z którą USC w Łodzi został wymieniony jako drugi spośród najbardziej aktywnych urzędów w Polsce przy wykonywaniu czynności w Bazie Usług Stanu Cywilnego.

Zdarzenia rejestrowane w roku 2015 w łódzkim USC obrazują zmieniające się obyczaje w naszym kraju. Maleje liczba ślubów przy jednoczesnym wzroście liczby urodzeń dzieci ze związków pozamałżeńskich. Obrazuje to rosnąca liczba przyjętych oświadczeń (w tym oświadczeń o uznaniu ojcostwa).

Zmniejszenie liczby urodzeń rejestrowanych w USC w Łodzi jest spowodowane tym, że w Rzgowie w 2015 roku otwarto nową klinikę położniczą „GAMETA”, w której przyjęto ponad tysiąc porodów i zarejestrowano je w USC w Rzgowie (zgodnie z właściwością miejscową).

Z roku na rok spada liczba wydawanych odpisów aktów stanu cywilnego, ponieważ zgodnie z nowymi przepisami ustawy prawo o aktach stanu cywilnego, zainteresowani zwalniani są od obowiązku przedkładania w USC papierowych odpisów aktów stanu cywilnego.

Wzrasta natomiast liczba spraw załatwianych w oparciu o dokumenty zagraniczne. Do polskich ksiąg są wpisywane akty urodzeń, małżeństw i zgonów sporządzane za granicą oraz uznawane z mocy prawa orzeczenia sądów państw obcych i wykonywane na ich podstawie wzmianki w aktach. Liczba aktów zagranicznych wpisanych do polskich ksiąg w USC w Łodzi w 2014 roku wynosiła 898, w 2015 roku wzrosła do 1016.

Nowa ustawa Prawo o aktach stanu cywilnego usankcjonowała praktykę udzielania ślubów poza lokalem USC. W Łodzi w 2015 roku odbyło się 45 takich ślubów, najczęściej w charakterystycznych dla Łodzi - odrestaurowanych XIX wiecznych pałacach.

Tab. 125. Zadania realizowane przez USC

Sprawa wg rodzaju	2012	2013	2014	2015
Akty stanu cywilnego:				
- urodzenia wg faktycznego miejsca zdarzenia	11 282	11 127	11 763	10 657
- małżeństwa	3 425	2 852	3 054	2 985
- zgony	10 648	10 757	10 291	10 595
Odpisy z archiwum i rejestracje bieżące	180 000	223 000	125 000	76 400
Przyjęte oświadczenia	4 419	4 159	5 618	6 382
Wydane decyzje i zaświadczenia	4 792	5 852	4 996	3 960
Zmiany w aktach na podstawie postanowień sądu, decyzji administracyjnych, oświadczeń	4 285	3 545	4 157	3 917
Usuwanie niezgodności w bazie PESEL (nowe zadanie od 01.03.2015)	-	-	-	14 000

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego

Oddział ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy – realizuje zadania służby bezpieczeństwa i higieny pracy określonych przepisami szczególnymi w zakresie zapewnienia i przestrzegania warunków i higieny pracy w urzędzie.

DEPARTAMENT PREZYDENTA

Biuro Obsługi Inwestora i Współpracy z Zagranicą – działania prowadzone przez Biuro zostały opisane w Filarze Gospodarka i Infrastruktura oraz Społeczeństwo i Kultura.

Biuro Prezydenta – podejmowane działania:

- bieżąca obsługa Prezydenta i Wiceprezydentów, nadzorowanie i stałe monitorowanie zadań bezpośrednio przez nich zleconych;
- ścisła współpraca z Biurem Rzecznika Prasowego Prezydenta Miasta (koordynacja komunikacji zewnętrznej Prezydenta Miasta, współorganizacja konferencji prasowych);
- współpraca z Biurem ds. Zarządzania Kadrami w zakresie monitorowania komunikacji wewnętrznej Kierownika Urzędu i nadzoru nad polityką kadrową;
- koordynacja prac projektu „Mia100 Kamienic”;
- udział w pracach dotyczących zasad i trybu ustalenia dotacji na prace konserwatorskie.

Biuro Rady Miejskiej - obsługuje Komisje i Sesje Rady Miejskiej i bierze aktywny udział w przygotowywaniu uroczystości organizowanych przez Radę Miejską w Łodzi.

Wszystkie Komisje Rady Miejskiej przeprowadziły w 2015 roku łącznie 291 posiedzeń – natomiast w trakcie trwania poprzedniej, szóstej kadencji samorządowej (2010 – 2014 r.), odbyło się w sumie 1225 posiedzeń Komisji.

Podkreślenia wymaga fakt, że liczba posiedzeń Komisji, a także liczba Komisji jest w Łodzi znacząca, w porównaniu z innymi, dużymi miastami w Polsce. W Łodzi w okresie sprawozdawczym działało 19 Komisji Rady – podczas gdy np. w Gdańsku jest ich 11, w Lublinie – również 11, we Wrocławiu – 13, natomiast w Poznaniu – 17.

Tab. 126. Posiedzenia Komisji i projekty uchwał Rady Miejskiej w 2015 r.

Nazwa Komisji	Liczba posiedzeń	Opiniowane projekty uchwał	Przygotowane projekty uchwał
Komisja Edukacji	22	73	2
Komisja Finansów, Budżetu i Polityki Podatkowej	22	162	5
Komisja Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej	18	50	20
Komisja Inwentaryzacyjna	7	4	0
Komisja Jednostek Pomocniczych Miasta	10	3	1
Komisja Kultury	18	56	6
Komisja Ładu Społeczno – Prawnego	10	36	0
Komisja Nagród i Odznaczeń	5	2	3
Komisja Ochrony i Kształtowania Środowiska	14	38	1
Komisja Ochrony Zdrowia i Opieki Społecznej	23	83	14
Komisja Planu Przestrzennego, Budownictwa, Urbanistyki i Architektury	20	99	12
Komisja Promocji Miasta i Współpracy Zagranicznej	13	12	0
Komisja Rewizyjna	21	0	40
Komisja Rozwoju i Działalności Gospodarczej	17	68	0
Komisja Sportu i Rekreacji	13	13	0
Komisja Statutowa	11	28	1
Doraźna Komisja ds. Transportu	20	8	13
Doraźna Komisja ds. Budżetu Obywatelskiego	15	2	0
Doraźna Komisja ds. Nowego Centrum Łodzi	14	6	1
Doraźna Komisja ds. Rewitalizacji Miasta	13	12	0

Źródło: Biuro Rady Miejskiej

W 2015 r. zaczęto stosować nowe sposoby pracy. Były to:

- wprowadzenie elektronicznej prasówki dla wszystkich radnych,
- założenie konta na Twitterze i You Tube,
- wyjazdowa sesja transmitowana na żywo poprzez Twittera z trasy W-Z,
- nagrywanie relacji filmowych z sesji, posiedzeń Komisji i konferencji prasowych, świąteczne życzenia od radnych na You Tube,
- organizacja profesjonalnej obsługi fotograficznej,

- w BIP przy sylwetkach osób wyróżnionych przez Radę Miejską Odznaką „Za Zasługi dla Miasta Łodzi”, Nagrodą Miasta Łodzi zamieszczono zdjęcia z uroczystości.

Rzecznik Prasowy Rady Miejskiej -

- Dokonywano codziennej analizy publikacji prasowych, monitorowano media, prowadzono codzienny przegląd prasy w zakresie działalności Rady Miejskiej i jej organów. W tym celu dokonano przeglądu 18 tytułów prasowych, serwisów internetowych i programów stacji telewizyjnych.
- W ramach obsługi prasowo-informacyjnej stworzono 580 notatek prasowych i 144 filmów na You Tube (prawie 10 tys. wyświetleń).
- Przygotowywano materiały informacyjne na temat pracy Rady Miejskiej zamieszczone na stronach internetowych Urzędu Miasta Łodzi oraz prowadzono serwis społecznościowy Rady Miejskiej w Łodzi – Facebook.
- Opracowano sylwetki laureatów Nagrody Miasta Łodzi i Odznaki „Za Zasługi dla Miasta Łodzi”.

Biuro Rzecznika Prasowego Prezydenta Miasta – prowadzi obsługę Prezydenta, Wiceprezydentów oraz Urzędu Miasta Łodzi w zakresie kontaktów z mediami, organizację konferencji prasowych, briefingów, wystąpień w prasie, radiu telewizji i Internecie. Działalność Biura polegała na:

- udzielaniu informacji mediom z zakresu działań Prezydenta, Wiceprezydentów oraz Urzędu, autoryzacji wywiadów oraz sprostowań do mediów w przypadku niezgodności treści artykułu z prawdą;
- ustalaniu planów dotyczących organizacji konferencji, eventów oraz informacji dla dziennikarzy;
- wysyłaniu komunikatów do mediów dotyczących działalności Urzędu oraz miasta;
- informowaniu o najważniejszych sprawach Miasta na portalach społecznościowych: Tweeter oraz Facebook.

Biuro ds. Zarządzania Kadrami - w roku 2015 wdrożono następujące rozwiązania poprawiające standardy funkcjonowania UMŁ:

- Zorganizowano ponownie we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, bez wkładu finansowego, imprezę ogólnomiejską z okazji obchodów Dnia Dziecka;
- Rozszerzono współpracę do 104 podmiotów w ramach programu „Benefit”;
- Przeprowadzono postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego na wybór wykonawcy w zakresie nowego programu grupowego dobrowolnego ubezpieczenia na życie dla pracowników Urzędu oraz członków ich rodzin. Przejęto z Wydziału Księgowości prowadzenie bieżącej obsługi ubezpieczenia;
- Zaktualizowano „Przewodnik dla pracownika”;
- W celu podniesienia kompetencji pracowników, przy ograniczonym budżecie, zorganizowano szkolenia wewnętrzne prowadzone przez pracowników UMŁ. Realizowano także szkolenia korzystając z usług firm zewnętrznych. W rezultacie udało się przeszkolić: szkolenia wewnętrzne - 457 pracowników, szkolenia indywidualne - 461 pracowników, szkolenia grupowe (zewnętrzne) – 490 pracowników. Pozyskano także środki zewnętrzne na dofinansowanie udziału 20 pracowników w kursach i studiach podyplomowych, w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego;
- W celu wsparcia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy zawarto z Powiatowym Urzędem Pracy 48 porozumień na zatrudnienie, w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych. W związku z zawartymi porozumieniami średni poziom zatrudnienia tych osób wyniósł 170,25 etatów. Dzięki porozumieniom z PUP staże odbyło 276 osób;
- Umożliwiono odbycie praktyk zawodowych i studenckich 160 osobom;

- Przygotowano 11 projektów zarządzeń w sprawie zmian Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Łodzi, dostosowując strukturę do aktualnych potrzeb realizowanych zadań;
- W uzgodnieniu, z działającymi w Urzędzie Miasta Łodzi związkami zawodowymi, przygotowano nowy Regulamin pracy w Urzędzie i projektu Regulaminu wynagradzania;
- Opracowywano co miesięczne zestawienia stanów zatrudnienia i wynagrodzeń na podstawie materiałów nadsyłanych przez miejskie jednostki organizacyjne w ramach nadzoru nad polityką personalną;
- Kontynuowano wzorem lat ubiegłych, przy użyciu instrumentów finansowych, zachęcanie pracowników, którzy posiadają uprawnienia emerytalne do odejścia z pracy. W roku 2015 z pracy odeszło 58 osób.

Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa - działania Wydziału zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Straż Miejska - działania Straży Miejskiej zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

DEPARTAMENT SPRAW SPOŁECZNYCH

Biuro Promocji Zatrudnienia i Obsługi Działalności Gospodarczej – działania prowadzone przez Biuro zostały opisane w Filarze Gospodarka i Infrastruktura.

Wydział Edukacji – działania Wydziału opisano w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Wydział Gospodarki Komunalnej - działania Wydziału zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa - działania zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Wydział Sportu

- nawiązano współpracę i rozpoczęto wymianę informacji z Komisją Dialogu Obywatelskiego ds. Sportu Powszechnego, której opiniodawczo-doradczy charakter sprzyja wdrażaniu rozwiązań ukierunkowanych na rozwój sportu,
- przeprowadzono selekcję imprez sportowych wspieranych przez miasto, z uwzględnieniem walorów szkoleniowych i promocyjnych,
- zawężono kryteria dotacyjne – ukierunkowano pomoc na kluby i sporty legitymujące się spójnym systemem szkolenia, tzw. piramidą szkolenia,
- wprowadzano rozwiązania organizacyjno-administracyjne dotyczące funkcjonowania, tworzenia i likwidowania klas sportowych w łódzkich placówkach edukacyjnych,
- przygotowywano odrębne stanowisko pracy ukierunkowane na obsługę strony internetowej www.sportowa.lodz.pl.

Pozostałe działania Wydziału zostały opisane w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - działania Ośrodka zostały opisane w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

ŁÓDŹ W ŚWIECIE WSKAŹNIKÓW

ŁÓDŹ W ŚWIELE WSKAŹNIKÓW STATYSTYCZNYCH

Przemiany zachodzące w Łodzi w sposób obiektywny, niezależny od sporządzających raport, dobrze obrazują wskaźniki efektywności podejmowanych działań (określone Zarządzeniem Nr 3606/VI/2012 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 31 grudnia 2012 roku).

Tab. 127. Łódź w świetle wskaźników statycznych.

Opis	Nazwa wskaźnika		Jednostka	Źródło	Wartość bazowa		2012		2013		2014		2015	
					Data	wartość	Data	wartość	Data	wartość	Data	wartość	Data	wartość
	WSKAŹNIKI													
Wskaźnik jakości i stanu zdrowia mieszkańców	Średnia długość trwania życia w latach	Kobiety	lata	GUS	2011	78,4	2012	79,1	2013	79,3	2014	79,8	2015	bd
		Mężczyźni				70,1		70,4		70,1		71,2		bd
Wskaźnik atrakcyjności miasta	Saldo migracji na 1000 ludności (stan na 31.12)		%	GUS	2011	-2	2012	-2,3	2013	-2,2	I-II kw. 2014	-2,2	2015	bd
Podstawowy wskaźnik określający sytuację na rynku pracy w Łodzi	Stopa bezrobocia (stan na 31.12)		%	GUS	2011	10,80	2012	12,10	2013	12,3	2014	10,8	2015	9,5
Wskaźnik kondycji ekonomicznej łódzkich przedsiębiorstw	Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (rok do roku)		%	GUS	2011/2010	112,10	2012/2011	116,90	2013/2012	98,8	2014/2013	95,6	2015/2014	104,4
Wskaźnik określający poziom wydajności łódzkich przedsiębiorstw	Dynamika wydajności pracy w przemyśle (rok do roku)		%	GUS	2011/2010	111,70	2012/2011	108,60	2013/2012	105,2	2014/2013	96,0	2015/2014	104,5
Filar: GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA														
Wskaźnik funkcji akademickiej w mieście i regionie	Liczba studentów na 1000 mieszkańców		Liczba w tys.	GUS	2011	131,6	2012	127,3	2013	b.d.	2014	113,6		
Wskaźnik obrazujący kondycję ekonomiczną łódzkich przedsiębiorstw oraz zamożność obywateli	Przeciętne wynagrodzenie brutto (stan na 31.12)		zł	GUS	2011	3438,57	2012	3 633,70	2013	3 868,8	2014	3 993,48	2015	4 252,88
	Dynamika wynagrodzeń brutto (stan na 31.12)		%	GUS	2011/2010	103,3\	2012/2011	105,7 \	2013/2012	106,5	2014	103,2	2015	106,5
Wskaźniki rozwoju łódzkich przedsiębiorstw	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON		liczba	GUS	2011	86 805	2012	89 431	2013	90 769	2014	91 488	2015	92 202
Filar: SPOŁECZEŃSTWO I KULTURA														
Wskaźnik określający liczbę inicjatyw miejskich poddanych do dyskusji z mieszkańcami	Liczba konsultacji społecznych		liczba	UMŁ -BPS	2011	5	2012	32	2013	10	2014	14	2015	13
Wskaźnik informujący o rozwoju współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi.	% budżetu miasta przeznaczony na współpracę z organizacjami pozarządowymi		%	UMŁ - BPS	2011	1,44	2012	1,40	2013	1,096	2014	1,05	2015	1,04

Opis		Nazwa wskaźnika		Jednostka	Źródło	Wartość bazowa		2012		2013		2014		2015	
						Data	wartość	Data	wartość	Data	wartość	Data	wartość	Data	wartość
WSKAŹNIKI															
Wskaźnik określający zaspokojenie potrzeb w zakresie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym		Poziom skolaryzacji dzieci w wieku 3-5 lat	%	UMŁ - WE	2011	73%	2012	76%	2013	87,86	2014	90,95	2015	96,58	
Wskaźnik rozwoju szkolnictwa w zawodowych branżach specjalistycznych		Udział liczby uczniów szkół zawodowych w liczbie uczniów szkół ponadgimnazjalnych	%	UMŁ - WE	2011	42,50	2012	40,48	2013	42,4	2014	44,97	2015	44,6	
Wskaźnik określający poziom kształcenia w łódzkich placówkach		Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w odniesieniu do średniej krajowej	%	UMŁ - WE	2011	103,00	2012	103,65	2013	99,28	2014	102,97	2015	Część 1 – 102,98 Część 2 – 103,85	
		Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego - część humanistyczna w odniesieniu do średniej krajowej	%	UMŁ - WE	2011	100,60	2012	GH-H 96,46* GH-P 108,2*	2013	GH-H 97,87 GH-P 97,42	2014	GH-H 104,07 GH-P 100,88	2015	GH-H 103,1 GH-P 103,2	
		Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego - część matematyczno-przyrodnicza w odniesieniu do średniej krajowej	%	UMŁ - WE	2011	103,90	2012	GM-P 104,4* GM-M 105,96*	2013	GM-P 99,19 GM-M 97,42	2014	GM-P 107,31 GM-M 108,51	2015	GM-P 104,0 GM-M 104,2	
		Średnia zdawalność egzaminu maturalnego w odniesieniu do średniej krajowej	%	UMŁ - WE	2011	119,10	2012	113,75	2013	113,9	2014	98,8	2015	100,6	
Filar: PRZESTRZEN I ŚRODOWISKO															
Wskaźniki stopnia prywatyzacji mieszkaniowego majątku gminy		Liczba lokali mieszkalnych w mieszkaniowym zasobie gminy	liczba	UMŁ WBiŁ	2011	59 828	2012	57 250	2013	51 720	2014	48 627	2015	47 250	
		Liczba sprzedanych mieszkań komunalnych	liczba	UMŁ - WBiŁ	2011	1 358	2012	1 978	2013	4 124	2014	3 043	2015	1546	
Wskaźnik efektywności polityki czynszowej		Wysokość zaległości mieszkaniowych (czynsz i opłaty niezależne od właściciela)	mln zł	UMŁ - WBiŁ	2011	114,92	2012	129,38	2013	147,37	2014	167,65	2015	201,63	
Wskaźnik informujący o rozwoju budownictwa mieszkaniowego w gminie		Mieszkania oddane do użytkowania	liczba	GUS	2011	1 526	2012	2 595	2013	1 445	2014	1 742	2015	2 252	
Wskaźnik określający wysokość wydatków poniesionych na polepszenie jakości mieszkaniowego zasobu gminy		Wydatki remontowe w budynkach gminy (zasób mieszkaniowy)	mln zł	UMŁ-WBiŁ	2011	34,2	2012	63,3	2013	102,30	2014	106,85	2015	71,58	

RAPORT O STANIE MIASTA – REALIZACJA „STRATEGII ZINTEGROWANEGO ROZWOJU ŁODZI 2020+”

Opis	Nazwa wskaźnika		Jednostka	Źródło	Wartość bazowa		2012		2013		2014		2015	
Wskaźnik obrazujący wpływ UMŁ na kształtowanie ładu przestrzennego w mieście	Stopień pokrycia miasta MPZP		%	MPU	2011	5,30	2012	5,40	2013	7,65	2014	8,69(uchwalone)10,07	2015	10,62
Wskaźnik atrakcyjności ekologicznej miasta	Udział powierzchni terenów zielonych na 1000 mieszkańców		ha	UMŁ - WOŚIR	2011	2,58	2012	2,6	2013	2,6	2014	2,65	2015	2,67
Wskaźnik określający preferencje komunikacyjne mieszkańców	Przychody ze sprzedaży biletów MPK		mln zł	ZDiT	2011	129,95	2012	142,91	2013	140,04	2014	144,9	2015	135,5
Wskaźnik informujący o rozwoju komunikacji rowerowej (zrównoważonego transportu)	Długość ścieżek rowerowych w mieście		km	ZDiT	2011	69,4	2012	76,4	2013	84,4	2014	116	2015	125
Wskaźniki bezpieczeństwa w mieście	Liczba odnotowanych przestępstw		liczba	GUS od 2013 KMP	2011	28 524	2012	25 716	2013	24 678	2014	20 396	2015	19 799
	Liczba przestępstw i wykroczeń wśród nieletnich		liczba	GUS od 2013 KMP	2011	2 700	2012	2 045	2013	2 028	2014	1 584	2015	1436
Fundament: ŁÓDŹ EFEKTYWNA I PRZYJAZNA														
Wskaźniki kondycji finansowej gminy.	Dochody ogółem na 1 mieszkańca		zł	UMŁ – WB	2011	3 443,06	2012	4 202,4	2013	5 005,49	2014	4 802	2015	5 463
	Wydatki ogółem na 1 mieszkańca		zł	UMŁ – WB	2011	3 707,64	2012	4 608,4	2013	5 331,06	2014	5 425	2015	5 685
Wskaźnik proinwestycyjności miasta.	Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem		%	UMŁ – WB	2011	13,40	2012	16,00	2013	26,26	2014	26,6	2015	27,6
Wskaźnik kondycji ekonomicznej miasta.	Wielkość nadwyżki operacyjnej w budżecie Miasta		mln zł	UMŁ – WB	2011	17,31	2012	27,6	2013	166,93	2014	226,1	2015	279,8
Wskaźniki określające wpływ gminy na własne dochody.	Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych		mln zł	UMŁ – WB	2011	68,87	2012	65,5	2013	64,57	2014	59,6	2015	69,0
	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych			UMŁ – WB	2011	712,14	2012	742,5	2013	756,13	2014	805,7	2015	862,4
Wskaźniki informujące o wykorzystaniu oraz efektywności działań związanych z wydatkowaniem środków z UE.	Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej	na podstawie dochodów z tytułu wpływu FUE w danym roku na 1 mieszkańca	zł	BFE	2011	169,5	2012	265,31	2013	420,69	2014	355,25	2015	734,04
		na podstawie ilości podpisanych umów o dofinansowanie z uwzględnieniem spółek miejskich	liczba			50		33		29		20		0

Na przestrzeni 2015 r. ogólna sytuacja Łodzi mierzona przy pomocy 4 podstawowych mierników (dla średniej długości życia - brak aktualnych danych) poprawiła się. Stopa bezrobocia zmalała (o 1,3 punktu), wyniosła -1,23. Wydajność pracy oraz dynamika produkcji sprzedanej wzrosły odpowiednio o 4,5 oraz 4,4 punktu procentowego.

Przemiany w sferze gospodarki i infrastruktury mierzone przez 4 wskaźniki można określić jako pozytywne. Przeciętne wynagrodzenie w Łodzi wzrosło o 259,4 zł, jest to wzrost ciągły a jego dynamika nadal rośnie. Wzrosła również ilość podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON. Natomiast odnotowano zmniejszenie liczby studentów, co jest uwarunkowane demograficznie

W sferze określonej jako społeczeństwo i kultura mierzonej przy pomocy 8 wskaźników nie odnotowano większych zmian w porównaniu do roku 2014. Wzrosły do bardzo wysokich, poziom skolaryzacji dzieci wieku 3 – 5 lat. Udział uczniów szkół zawodowych w ogólnej liczbie uczniów szkół ponadgimnazjalnych pozostał na zbliżonym poziomie. Polepszyły się wyniki egzaminów zdawanych przez łódzkich szóstoklasistów, natomiast wyniki egzaminu gimnazjalnego nieznacznie się pogorszyły, choć nadal są wyższe niż średnia krajowa. Minimalnie zmniejszeniu uległa liczba konsultacji społecznych.

W sferze przestrzeni i środowisko opisywanej przez 11 wskaźników odnotowano zróżnicowane kierunki zmian, ale z przewagą tendencji pozytywnych. Znacznie zmniejszyła się ilość sprzedanych lokali mieszkalnych z zasobu gminy. Niekorzystnie wciąż, zwiększają się zaległości czynszowe (o ok. 20% w stosunku do ubiegłego roku). W Łodzi zwiększyła się liczba mieszkań oddanych do użytku o 510 sztuk. Zdecydowanie obniżyły się wydatki na remonty, spadek ten był dość znaczący i wyniósł 35 mln zł.

Pomimo, że pokrycie planami zagospodarowania przestrzennego istotnie się zwiększyło to wskaźnik ten nadal był bardzo niski (10,6%). Oczywista jest stabilność procentowego udziału terenów zielonych w przestrzeni miasta, a bardzo pozytywnym fakt zwiększenia długości ścieżek rowerowych. Wpływy ze sprzedaży biletów MPK zmniejszyły się, na co niewątpliwie wpływ miały, bardzo intensywny program modernizacji dróg oraz specjalna obniżka cen biletów, polegająca na wydłużeniu czasu przejazdu.

Dane o bezpieczeństwie łódzian przekazane przez KMP wskazują, iż ogólna liczba stwierdzonych przestępstw nadal zmniejsza się (o 3%). Istotny spadek odnotowano również w kategorii przestępczości nieletnich o 9%.

Sfera określana mianem Łódź efektywna i przyjazna, co stanowi zasadnicze credo Fundamentu, była mierzona przez 8 wskaźników. Wskaźniki, przede wszystkim dotyczące budżetu miasta, wykazały tendencje wzrostowe. Zwiększyły się dochody oraz wydatki miasta w odniesieniu do liczby ludności. Wskaźnik decydujący o modernizacji Łodzi, (procentowy udział inwestycji w wydatkach ogółem) także wzrósł. Natomiast bardzo duży przyrost odnotował wskaźnik nadwyżki operacyjnej (o 24%) z 226,1 mln zł do 279,8 mln zł, co decyduje o właściwej elastyczności budżetu. Znacząco wzrosły dochody z PIT i CIT, te pierwsze o 9,4 mln zł, a wpływy z CIT o prawie 57 mln zł.

Poprawie uległy wartości wskaźników obrazujących wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej. Dochody uzyskane w 2015 r. ze źródeł europejskich w przeliczeniu na mieszkańca wzrosły dwukrotnie, do wartości 734 zł. W 2015 r. nie podpisano żadnych umów z dofinansowaniem, co jak już wspomniano wcześniej wynikało z przełomu okresów programowania.

Spis tabel

Tab. 1. Charakterystyka Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego	6
Tab. 2. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (stan na koniec grudnia)	13
Tab. 3. Liczba bezrobotnych wg wykształcenia (stan na koniec grudnia)	14
Tab. 4. Liczba bezrobotnych wg stażu pracy (stan na koniec grudnia)	14
Tab. 5. Liczba bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy (według stanu na koniec grudnia)	14
Tab. 6. Liczba bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy (stan na koniec grudnia)	15
Tab. 7. Główne projekty wchodzące w zakres Programu NCL	21
Tab. 8. Liczba pasażerów i operacji lotniczych	28
Tab. 9. Liczba przewoźników lotniczych obsługiwanych przez Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta	29
Tab. 10. Liczba destynacji obsługiwanych przez Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta	29
Tab. 11. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	30
Tab. 12. Programy aktywizujące lokalny rynek pracy w latach 2011-2015	31
Tab. 13. Kobiety uczestniczące w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu	31
Tab. 14. Programy pomocowe - zestawienie finansowe	33
Tab. 15. Działalność Łódzkiego Centrum Przedsiębiorcy	34
Tab. 16. Ewidencja działalności gospodarczej	35
Tab. 17. Zezwolenia wydane przez ŁSSE w 2015	37
Tab. 18. Inwestycje pozyskane i w trakcie pozyskiwania 2015 r.	38
Tab. 19. Inwestycje	38
Tab. 20. Ekwiwalent reklamowy 25 reprezentatywnych łódzkich imprez.	47
Tab. 21. Wydarzenia odbywające się w Atlas Arenie	49
Tab. 22. Działalność internetowa	57
Tab. 23. Najczęściej odwiedzane serwisy strony www.uml.lodz.pl w 2015 r.	58
Tab. 24. Biuletyn Informacji Publicznej	58
Tab. 25. Miejskie kanały na mediach społecznościowych.	59
Tab. 26. Konsultacje społeczne w Łodzi	59
Tab. 27. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	61
Tab. 28. Działania profilaktyczne realizowane przez Miasto Łódź	65
Tab. 29. Środki przeznaczane na miejskie programy przeciwdziałania uzależnieniom w mln zł	68
Tab. 30. Środki publiczne przeznaczone na realizację konkursów w tys. zł	70
Tab. 31. Osoby korzystające z pomocy MOPS	76

Tab. 32. Dysfunkcje występujące w środowiskach objętych pomocą	76
Tab. 33. Świadczenia realizowane przez MOPS	77
Tab. 34. Wyплаcone świadczenia rodzinne i świadczenie z funduszu alimentacyjnego	77
Tab. 35. Środki wydatkowane w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	78
Tab. 36. Świadczenia w oparciu o przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy	78
Tab. 37. Pomoc na zakup leków i materiałów opatrunkowych	78
Tab. 38. Asystenci rodzin i rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny	79
Tab. 39. Placówki wsparcia dziennego	80
Tab. 40. Miejsca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	80
Tab. 41. Rodziny formy pieczy zastępczej	82
Tab. 42. Usługi opiekuńcze	83
Tab. 43. Liczba miejsc w domach pomocy społecznej	84
Tab. 44. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	84
Tab. 45. Wydatki poniesione na rehabilitację społeczną w mln zł	85
Tab. 46. Działalność Miejskiego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności	85
Tab. 47. Opłacanie składki zdrowotnej ze środków MOPS	85
Tab. 48. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	87
Tab. 49. Stypendia i nagrody sportowe	93
Tab. 50. Działalność łódzkich teatrów miejskich	96
Tab. 51. Dofinansowanie teatrów w 2015 r.	96
Tab. 52. Środki sponsorskie pozyskane przez teatry w 2015 r.	97
Tab. 53. Działalność łódzkich domów i ośrodków kultury.	97
Tab. 54. Dofinansowanie domów i ośrodków kultury w 2015 r. (środki zewnętrzne)	98
Tab. 55. Środki sponsorskie pozyskane przez domy kultury w 2015 r.	98
Tab. 56. Działalność łódzkich muzeów i galerii.	99
Tab. 57. Dofinansowanie muzeów i galerii w 2015 r. (środki zewnętrzne)	99
Tab. 58. Środki sponsorskie pozyskane przez muzea w 2015 r.	100
Tab. 59. Działalność pozostałych instytucji kultury w 2015 r.	100
Tab. 60. Dofinansowanie pozostałych instytucji kultury i środki sponsorskie w 2014 r.	100
Tab. 61. Działalność łódzkich bibliotek w latach 2011-2015.	101
Tab. 62. Dofinansowanie bibliotek w 2014 r. (środki zewnętrzne)	101
Tab. 63. Środki sponsorskie pozyskane przez biblioteki w 2015 r.	101
Tab. 64. Imprezy kulturalne, które odbyły się na terenie łódzkich parków i zieleńców w 2015 r.	103

Tab. 65. Placówki oraz miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych	110
Tab. 66. Dostępność żłobków publicznych *	110
Tab. 67. Jednostki organizacyjne łódzkiej oświaty prowadzone przez Miasto	111
Tab. 68. Jednostki organizacyjne łódzkiej oświaty prowadzone przez osoby fizyczne bądź prawne niezaliczane do skora finansów publicznych w roku szkolnym 2014/15	112
Tab. 69. Szkoły i placówki publiczne prowadzone przez osoby fizyczne bądź prawne niezaliczane do skora finansów publicznych w roku szkolnym 2014/15	112
Tab. 70. Struktura uczniów placówek miejskich w roku szkolnym	113
Tab. 71. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym (3-5 lat)	113
Tab. 72. Wyniki naboru (podstawowego i uzupełniającego) do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych	113
Tab. 73. Wyniki naboru do szkół podstawowych i gimnazjów	113
Tab. 74. Wyniki naboru do szkół podstawowych i gimnazjów	114
Tab. 75. Struktura zatrudnienia nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2015/16	114
Tab. 76. Struktura zatrudnienia nauczycieli i etatów pedagogicznych w szkołach/placówkach specjalnych i placówkach oświatowo-wychowawczych	114
Tab. 77. Średnie wyniki sprawdzianu po szóstej klasie w 2015 r.	115
Tab. 78. Średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych	116
Tab. 79. Średnie wyniki egzaminów maturalnych w % we wszystkich szkołach	116
Tab. 80. Zdawalność egzaminu maturalnego ogółem w % w 2015 r.	116
Tab. 81. Procentowy udział młodzieży w poszczególnych typach szkół.	117
Tab. 82. Kierunki i liczba uczniów w systemie szkół zawodowych	118
Tab. 83. Klasy patronackie w łódzkich zespołach szkół ponadgimnazjalnych	120
Tab. 84. Zajęcia z dorosłymi	121
Tab. 85. Dzieci objęte wczesnym wspomaganie rozwoju	124
Tab. 86. Działania poradni psychologiczno – pedagogicznych	128
Tab. 87. Program stypendialny Młodzi w Łodzi	133
Tab. 88. Program płatnych staży wakacyjnych Praktykuj w Łodzi!	133
Tab. 89. Szkolenia „Twoja Kariera w Twoich Rękach”	133
Tab. 90. Wizyty w łódzkich firmach „Poznaj łódzkich Pracodawców”	134
Tab. 91. Działania windykacyjne wobec dłużników lokali użytkowych w 2015 roku	138
Tab. 92. Działania windykacyjne wobec dłużników lokali mieszkalnych podjęte w 2015 roku	138
Tab. 93. Użytkownicy lokali komunalnych zalegający z opłatami za mieszkania (stan na 31.12.2015 r.)	140
Tab. 94. Wynajmem lokali w trybie bezprzetargowym.	141
Tab. 95. Zaawansowanie prac nad przygotowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	152

Tab. 96. Lasy w Łodzi (w % pow. miasta)	154
Tab. 97. Prace pielęgnacyjne w parkach i zieleńcach i w pasach drogowych.	158
Tab. 98. Miejskie Schronisko dla Zwierząt.	159
Tab. 99. Długość sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w Łodzi (dane na koniec I półrocza w km)	162
Tab. 100. Wydatki na gospodarkę komunalną w mln zł	163
Tab. 101. Działania w obszarze transportu	166
Tab. 102. Praca transportu tramwajowego i autobusowego	167
Tab. 103. Przychody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej i wydatki w zakresie transportu zbiorowego (w mln zł)...	167
Tab. 104. Punktualność komunikacji zbiorowej.....	170
Tab. 105. Drogi w podziale na kategorie	171
Tab. 106. Zgłoszenia szkody komunikacyjnej	171
Tab. 107. Wydatki inwestycyjne poniesione na budowę dróg i infrastruktury drogowej w mln zł.....	173
Tab. 108. Długość dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych w Łodzi w poszczególnych latach	174
Tab. 109. Interwencje Straży Miejskiej.....	178
Tab. 110. Rezultaty interwencji dotyczących kontroli handlu w latach 2011-2015.....	179
Tab. 111. Interwencje na rzecz utrzymania właściwego stanu sanitarno – porządkowego.	179
Tab. 112. Realizacja budżetu Miasta	196
Tab. 113. Dochody i wydatki majątkowe na zadania współfinansowane środkami UE.	197
Tab. 114. Maksymalny wskaźnik obsługi długu oraz wskaźnik wynikający z art. 243 (w tys. zł).	200
Tab. 115. Wartość majątku	205
Tab. 116. Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.....	209
Tab. 117. Pozwolenia na budowę	210
Tab. 118. Podstawowe zadania wykonane przez Oddział Dowodów Osobistych.	229
Tab. 119. Badania satysfakcji klientów – poziom ocen bardzo dobrych, według poszczególnych kryteriów w %	229
Tab. 120. Podstawowe zadania wykonywane przez Oddział Ewidencji Ludności	230
Tab. 121. Postępowania wszczęte	231
Tab. 122. Wartości postępowań, zakończonych udzieleniem zamówienia albo zawarciem umowy ramowej.....	231
Tab. 123. Średni czas trwania postępowań* w dniach (zamówienia powyżej 14 000 euro, ale poniżej progów UE)	231
Tab. 124. Średni czas trwania postępowań* w dniach (zamówienia powyżej progów UE).....	231
Tab. 125. Zadania realizowane przez USC.....	234
Tab. 126. Posiedzenia Komisji i projekty uchwał Rady Miejskiej w 2015 r.	235
Tab. 127. Łódź w świetle wskaźników statycznych.....	239

Spis rysunków

Rys. 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw, stan na wrzesień 2015 r.	4
Rys. 2. Struktura podmiotów gospodarczych, stan na I-IX 2015 r.	4
Rys. 3. Podział administracyjny Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego.	6
Rys. 4. Łódź jako węzeł komunikacyjny	8
Rys. 5. Korytarze TEN-T w Polsce	8
Rys. 6. Stopa bezrobocia w Łodzi, regionie i kraju w %	13
Rys. 7. Liczba bezrobotnych wg wieku w latach 2011 – 2015	13
Rys. 8. Schemat „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”	16
Rys. 9. Obszar Nowego Centrum Łodzi.	19
Rys. 10. Rozmieszczenie i liczba żłobków miejskich w poszczególnych rejonach miasta	110
Rys. 11. Obszary przeznaczone do objęcia MPZP w latach 2015+	153
Rys. 12. Strefa Płatnego Parkowania w Łodzi 2015 r.	173
Rys. 13. Struktura wystawionych wniosków o ukaranie i mandatów na podstawie monitorowania ich liczby za 2015 r.	194
Rys. 14. Skargi złożone w jednostkach i komórkach UMŁ 2015r.	194
Rys. 15. Liczba wystawianych dokumentów przez Urząd Stanu Cywilnego	195
Rys. 16. Dochody Miasta ogółem w latach 2011-2015 w mln zł	196
Rys. 17. Dochody Miasta z PIT w mln zł	196
Rys. 18. Dochody Miasta z CIT w mln zł	197
Rys. 19. Przychody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej w latach 2011 - 2015 w mln zł	198
Rys. 20. Wydatki Miasta ogółem w mln zł	199
Rys. 21. Wydatki w zakresie transportu zbiorowego w mln zł	199
Rys. 22. Wydatki na inwestycje w mln zł	199
Rys. 23. Majątek posiadany przez poszczególne jednostki organizacyjne Miasta	206
Rys. 24. Zarejestrowane opinie prawne	226
Rys. 25. Sprawy sądowe	227
Rys. 26. Liczba nowych spraw w przeliczeniu na 1 radcę	227
Rys. 27. Wpływ przesyłek elektronicznych na ePUAP	232